GOVERNMENT COLLECTIONS OF MANUSCRIPTS

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

Vol. VII : Part I

Published by

Bhandarkar Oriental Research Institute

1975

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1975

Copies can be had direct from the

Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India)

Printed and published by Dr. R. N. Dandekar, M.A., Ph.D., at the Bhandarkar Institute Press, Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona No. 4 (India)

Descriptive Catalogue of the Government Collections of Manuscripts

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

COMPILED BY

The Late Dr. HAR DATTA SHRMA

Vol. VII : Part I

DHARMAŚĀSTRA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1975

Preface

For various reasons, the principal one of which was the lack of adequate funds, the publication of the Descriptive Catalogue of Manuscripts had been suspended for the last few years. We were fully conscious that this was causing serious inconvenience to research workers in and outside India. It has, therefore, been now decided to resume that work though the financial condition of the Manuscripts Department cannot be said to have improved in any substantial measure in spite of the enhanced grant from the Government of Maharashtra. Two more volumes are, at present, in different stages of publication, and are expected to be completed — but, in view of the steeply rising cost of paper and printing, I shall not venture to promise when.

Dr. Har Datta Sharma, the compiler of this volume, was a prodigious worker in the field of Sanskrit research and entertained high regard for the Bhandarkar Oriental Research Institute. It is, indeed, a pity that he should have passed away at a time when his colleagues were expecting so much from him.

Bhandarkar O. R. Institute
Poona
August 15, 1975

R. N. Dandekar

CONTENTS

Nos.		Pages
1-2	Agastyārghyavidhi ...	1-2
3	Agnihotridāhavidhi ...	3
4-14	Aṅgiraḥsmṛti by Aṅgiras ...	3-10
15	(Laghu) Aṅgiraḥsmṛti ...	10-11
16-24	Atrismṛti by Arti ...	11-17
25	Adhyāyopākarmaprayoga ..	18
26	Anantapūjāvidhi ..	19
27	Anantavrata ...	20
28	Anukalpasāpiṇḍyanirṇaya by Rāmabhaṭa Siṁha	20-21
29-30	Anumaraṇapradīpa by Gaurīśabhaṭṭa ...	21-23
31	Anūpaviveka by Anūpasiṁhadeva ...	23-24
32	Antyakarmapaddhati ...	24-25
33-35	Antyeṣṭipaddhati ..	25-27
36	Antyeṣṭiprayoga ...	27-28
37	Amāvāsyānirṇaya ...	28
38	Aruṇasmṛti by Aruṇa ...	29
39	Arghyadānavidhi ...	30
40	Arghyapradānakārikā ...	30-31
41	Arghyapradānavidhi ...	31
42-43	Arcāśuddhi ...	32-33
44	Arcāśuddhiprayoga by Nārāyaṇabhaṭṭa	33
45-46	Aśvatthodyāpana ...	34-35
47	Aśvatthodyāpanaprayoga ...	35-36
48	Aśvatthodyāpanaprayoga ...	36-37
49	Aśvadānavidhi ..	37
50	Asapiṇḍāsagotraputraparigrahaparīkṣā ...	38
51	Asthiśuddhikārikā ...	39
52	Asthyuddhāraṇa ...	39-40
53	Ācāracandrikā by pupil of Lakṣmaṇa ...	40-41
54	Ācāratilaka (?) by Gaṅgādhara ...	41
55-62	Ācāradīpa or Ācārapradīpa by Nāgadeva	42-48
63-64	do by Kamalākarabhaṭṭa ...	48-50
65	Ācārapradīpa ...	50-51

Nos.		Pages
66-72	Ācāramayūkha by Nīlakaṇṭhabhaṭṭa ...	51-56
73	Ācārasmṛticandrikā by Sadāśiva Śarmā...	57-58
74-79	Ācārādarśa by Śrīdatta Upādhāya ...	53-62
80	Ācārādarśa-vivṛti by Gaurīpatibhaṭṭa ..	63-64
81-82	Ācārārka ...	64-66
83	Āturādipaddhati ...	66-67
84-91	Āpastambasmṛti by Āpastamba ..	67-71
92-93	Āpastambīyadharmasūtra with Com. Ujjvalā Text : Āpastamba, Com. : Haradatta ...	72-73
94-95	Ābhyudayikaśrāddha by Nārāyaṇabhaṭṭa	74-75
96	Ārāmotsarga ..	75
97	Ārāmotsargapaddhati ..	76-77
98	Ārāmostsargavidhipaddhati by Nārāyaṇabhaṭṭa	77-78
99	Āśaucacandrikā by Vedāṅgarāya ...	78-79
100	Āśaucadaśaka with com. Text : Śrīdharahara	79-80
101	Āśaucadaśakaṭīkā by Harihara ...	80-81
102	Āśaucadaśaka with Com. Text : Vijñāneśvara, Com. : Harihara	81-82
103-104	Āśaucanirṇaya by Govindācārya ...	82-83
105-106	do by Jīvadeva ...	84-85
107	Āśaucanirṇaya or Āśaucadīdhiti by Anantadeva	86
108-113	Āśaucanirṇaya by Tryambaka Paṇḍita ...	86-90
114	Āśaucaprakaraṇa from Rāyasiṁhaprakāśa by Gadādhara ...	90-91
115-116	Āśaucaviveka (or Āśaucaprakaraṇa) by Bhaṭṭoji Dīkṣita ...	91-93
117-120	Āśaucasaṁgraha or Triṁśacchlokī by Vopadeva ? ...	94-96
121-126	Āśaucasaṁgrahavyākhyā by Vijñāneśvara	96-101
127	Āśaucasaṁgraha with Com.	101-102
128-134	Āśaucasaṁgraha with ṭīkā by Bhaṭṭācārya	102-106
135	Āśaucasaṁgraha or Triṁśacchlokī with Com. Subodhinī by Ananta ...	107-108
136	Āśaucasaṁgrahaṭīkā by Bhoṭṭoji Bhaṭṭa	108-109
137	do by Rāmabhaṭṭa ...	109
138	do called Dīpa by Rāghavabhaṭṭa	110
139-140	Āśaucasaṁgraha with Com. of Raghunāthabhaṭṭa ...	111-112

Nos.		Pages
141	Āśaucasaṁgraha with Com. ...	113–114
142	Āśvalāyanagṛhyakārikā by Kumārila Swāmī	114–115
143	Āśvalāyanagṛhyapariśiṣṭa by Āśvalāyana	116
144–148	Āśvalāyanasmṛti by Āśvalāyana ..	117–120
149	Āhnika by Vrajarāja ...	121
150	do by Gautama ...	121–122
151–152	do by Raghunāthabhaṭṭa ...	123–124
153–156	do by Bhaṭṭoji Dīkṣita ...	124–127
157	do by Kamalākarabhaṭṭa ..	127–128
158	do	128–129
159	Āhnikajapa ...	129
160	Āhnika by a pupil of Veṅkṭanāthārya ...	130
161–163	do	130–133
164	Āhnika Ācāratilaka ..	134
165	Āhnika from Vidhānapārijāta by Ananta	135–136
166	Āhnikapaddhati ..	136–137
167–168	Āhnikācāratattva by Raghunandanabhaṭṭācārya ...	137–139
169–170	Uttarakriyāpaddhati by Yājñikadeva ...	139–140
171–173	Utsargapaddhati ...	140–142
174–179	Utsargamayūkha by Nīlakaṇṭhabhaṭṭa	143–146
180	Utsarjanaprayoga ..	147
181	Utsarjanopākaraṇaprayoga by Rāmakṛṣṇabhaṭṭa ..	147–148
182–183	Utsarjanopākarmaprayoga ..	148–150
184	Upanayanakarmapaddhati ..	150
185	Upanayanapaddhati by Ṛṣibhaṭṭa ..	151
186	Upanayanaprayoga from Saṁskāranṛsiṁha by Narahari ..	151–152
187	Upanayanaprayoga ..	152–153
188	Upavītakarma ..	153
189	Upakarmanirṇaya by Bāla Dīkṣita ..	154
190–191	Upākarmaprayoga ..	155–156
192	Ūrdhvapuṇḍradhāraṇa ..	156
193	Ṛgvedāhnikacandrikā by Kāśīnāthabhaṭṭa	157
194–196	Ṛṣitarpaṇa ..	158–159

Nos.		Pages
197	Ṛṣipañcamīvratapūjāvidhi ..	160
198-199	Ekavastrasnānavidhi ..	160-162
200	Ekādaśīnirṇaya by Śaṅkarabhaṭṭa (?) ..	162-163
201	do by Kalyāṇarāya ..	163-164
202	Ekādaśīvartanirṇaya by Devakīnandana ..	164-165
203	Aindrīśānti ..	165
204	Audīcyaprakāśa ..	166
205	Aurdhvadehikakriyāpaddhati ..	167
206	do by Viśvanātha ..	167-168
207-212	Aurdhvadehikapaddhati or Antyeṣṭipaddhati by Nārāyaṇabhaṭṭa ..	169-174
213	Aurdhvadehikaprakaraṇa ..	174-175
214	Aurdhvadehikaprayoga ..	175-176
215	Aurdhvadehikavidhi ..	176
216-220	Auśanasasmṛti by Uśanas ..	177-180
221	Kanyāgatatīrthavidhi ..	180-181
222-223	Karmakaumudī by Kṛṣṇadatta ..	181-183
224-225	Karmatattvapradīpikā by Kṛṣṇadatta ..	183-184
226-232	Karmapradīpa or Gobhilasmṛti by Kātyāyana or Gobhila ..	185-190
233	Karmapradīpa with Commentary Text : Gobhila ; Com. Āśārka or Āśāditya	190-191
234-236	Karmavipāka ..	19-1194
237-241	Kaśyapasmṛti by Kaśyapa ..	194-197
242	Kākamaithunadarśanaśānti ..	198
243	Kāmyavṛṣotsargaprayoga ..	198-199
244	Kāyasthadharmadīpa by Viśvanāthabhaṭṭa alias Gāgābhaṭṭa ..	199-200
245	Kāyasthanirṇaya ..	201
246-247	Kālacandrikā by Kṛṣṇabhaṭṭa ..	201-203
248-250	Kālatattvavivecana by Raghunātha Bhaṭṭa	203-205
251-255	Kālanirṇaya or Kālamādhava by Mādhavācārya ..	206-210
256	Kālanirṇaya with Com. by Miśra Mohana Tarkālaṁkāra ..	210-211
257-258	Kālanirṇaya or Kālādarśa by Ādityabhaṭṭa Kavivallabha ..	211-213

Nos.		Pages
259	Kālanirṇaya by Nṛsiṁha ..	213–214
260–261	Kālanirṇayacandrikā by Divākarabhaṭṭa ..	214–216
262–264	Kāḷanirṇayadīpikā by Rāmacandrācārya ..	216–218
265–270	Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa by Nṛsiṁha ..	218–223
271–275	Kālanirṇayadīpikā with Com. Text: Rāmacandra Com.: Nṛsiṁha ..	223–228
276–277	Kālanirṇayaprakāśa by Rāmacandra Bhaṭṭa	228–230
278–282	Kālanirṇayasaṁkṣepa by Bhaṭṭoji Dīkṣita	230–234
283–284	(Mādhavīya) Kālanirṇayasaṁgrahaśloka with Com. Text: Mādhavācārya Com.: Nārāyaṇabhaṭṭa ..	234–237
285–288	(Kāla)nirṇayasiddhānta with Com. Text and Com. Mahādevavid ..	237–241
289	Kālanirṇayasiddhānta by Mahādevavid ..	242–243
290–291	Kālamādhavakārikā by Mādhavācārya ..	241–242
292–293	do with Laghuvivaraṇa ..	244–246
294–296	do with Com. by Vaidyanāthasūri..	247–249
297	Kālasiddhānta by Candracūḍabhaṭṭa ..	249–250
298	Kāśyapadharmaśāstra by Kaśyapa ..	250–251
299	Kuṇḍakaumudī with Com. Text and Com. Viśvanāthadeva ..	251–252
300–301	Kuṇḍatattvapradīpa with Com. Text and Com. Balabhadra Sūri ..	253–255
302	Kuṇḍapūjā ..	255–256
303	Kuṇḍapradīpa with Com. Text and Com. Mahādeva Rājaguru ..	256–257
304	Kuṇḍamaṇḍapasiddhi by Viṭṭhala Dīkṣita	257–258
305	Kuṇḍamaṇḍapvidhi by Rāmacandra Vājapeyī	259
306	Kuṇḍamaṇḍapasiddhi by Viṭṭhala Dīkṣita ..	260
307–309	Kuṇḍamaṇḍapasiddhivivṛti by Viṭṭhala Dīkṣita	260–262
310–312	Kuṇḍamaṇḍapasiddhi with Com. of Viṭṭhaladīkṣita ..	263–265
313	Kuṇḍamārtaṇḍa with Com. of Ananta ..	265–267

Nos.		Pages
314	Kuṇḍamārtaṇḍa by Govindadaivajña ..	267–268
315	Kuṇḍaratnākara with Com. Text and Com. Viśvanātha Daivajña ..	268–269
316	Kuṇḍavidhi ..	269–270
317	Kuṇḍasaṁskāra ..	270
318	Kuṇḍākṛti with Com. Text: Rāmacandra Vājapeyin ..	271–272
319	Kuṇḍākṛti of Rāmacandra Vājapeyī ..	272–273
320–221	Kuṇḍārka with Com. Text: Śaṅkarabhaṭṭa; Com.: Raghuvīra	273–275
322	Kūṣmāṇḍahomaprayoga of Nārāyaṇabhaṭṭa(?)	275–276
323	Kṛtyacintāmaṇi by Śivarāma ...	276–277
324	Kṛtyaratna by Khaṇḍarāya ..	277–278
325	Kṛtyaratnākara by Mudākara Tripāṭhin ..	278–280
326	do by Lokanātha Bhaṭṭācārya ...	280–281
327–334	Kṛtyaratnāvalī by Rāmacandra Bhaṭṭa ..	281–287
335	Keśavavaijayantī or Vaijayantī or Bṛhadviṣṇu-smṛtivyākhyā by Nanda Paṇḍita ..	287–289
336	Keśāntasaṁskārakālanirṇaya ..	289
337	Kokilāvrata ..	290
338	Kokilāvratakathāpūjāvidhi ...	291
339	Kokilāvratavidhi ...	291–292
340	Kaulikaśrāddhavidhi ...	292
341–342	Kriyāpaddhati by Viśvanātha ...	293–294
343	do ...	294–295
344	Kṣatriyasandhyā ...	295
345	Gaṅgārāmasudhā ...	295–296
346	Gaṇeśapaddhati by Raghunātha ...	297
347	Gaṇeśārghyadāna ..	298
348–49	Gayākṛtya by Raghunātha ..	298–299
350–353	Gayānuṣṭhānapaddhati or Gayāśrāddhapaddhti by Raghunātha ...	300–302
354	Gayāpaddhatidīpikā by Prabhākara ...	303–304
355	Gayāyātrāprakaraṇa ..	304
356	Gayāśrāddhapaddhati by Vācaspatimiśra ..	305

Nos.			Pages
357–61	Garbhādhānādisaṁskāra	...	306–310
362	Gāyatrībhāṣya	...	310–311
363	Gīrvāṇavāgmañjarī	..	311
364–65	Gṛhastharatnākara by Caṇḍeśvara	...	312–313
366	Gṛhyakārikā or Saṁskāravidhi by Reṇukācārya	...	314–315
367	Gṛhyakārikā	...	315–316
368	Gṛhyadharmasaṁgraha	.	316–317
369	Gṛhyapaddhati	...	317–318
370	Gṛhyaprakīrṇaka	..	318–319
371	Gṛhyāgnisāgara or Prayogasāra by Nārāyaṇabhaṭṭa	..	319–320
372	Gṛhyāsaṁgraha by Gobhilaputra	..	321
373	Gotranirṇaya by Mahādevavid Daivajña	..	322
374	Gotrapravara	...	322–323
375	Gotrapravaranirṇaya	...	323–324
376	do by Kamalākarabhaṭṭa	..	324–325
377–79	do by Bhaṭṭoji Dīkṣita	..	325–328
380	do by Nāgeśabhaṭṭa	..	328
381	do by Raghunāthabhaṭṭa	...	329
382	do by Viśvanāthadeva	...	330
383	do by Sadārāma Tripāṭhin	...	331
384	do anonymous	..	331–332
385	Gotrapravaroccāra	..	332
386	Godānavidhi by Bhairava	..	333
387	Gomukhaprasavaśānti	...	334
388	Gomukhaprasavaprayoga from Parayogadarpaṇa by Nārāyaṇa (?)	...	335
389	Gomukhaprasavaśāntiprayoga by Nārāyaṇa(?)		335–336
390–94	Gautamasūtradharmaśāstra by Gautama	...	336–340
395–96	Gautamadharmaśāstraṭīkā by Haradatta	..	340–342
397	Gautamadharmasūtra by Gautama	..	342–343
398	do ācārakāṇḍa	..	343–344
399	Grahadānaprayoga	...	344
400	Grahadīpikā by Kāśīnātha Dīkṣita	..	345–346

Nos.		Pages
401	Grahamakhatilaka by Mādhava ..	346-347
402	Grahayajña ...	347
403	do by Kamalākarabhaṭṭa ..	348
404	Grahayajñapaddhati by do ..	349
405	Grahayajñāmṛta ..	349-350
406	Grahaśānti by Gobhila ..	350-351
407	Grahaśāntipaddhati by Yoddhṛrāja ..	351-352
408	do by Gaṇapati Rāvala ..	352-353
409	do by Vasiṣṭha (?) ...	353-354
410	do anonymous ..	354
411	Grahasthānapaddhati ...	355
412	Ghṛtāditulāpuruṣavidhi ...	355-356
413	Caturaśītijñātiprabandha by Sadāśiva ..	356-357
414	Caturthīkarma ..	357
415-20	Caturvargacintāmaṇi (Dānakhaṇḍa) by Hemādri ..	358-363
421-23	do Prāyaścittakhaṇḍa ...	363-365
424-26	do Vratakhaṇḍa ..	366-369
427	do Vratakhaṇḍa Śāntyādyadhikāra	369-370
428-31	do Kālanirṇaya from Pariśeṣakhaṇḍa	370-373
432	do Sarvadevatāpratiṣṭhākarmapaddhati	373-374
433	do Pariśeṣakhaṇḍa-Śrāddhakalpa ..	374-375
434	Caturviṁśatimata ...	376
435-437	do Com. by Bhaṭṭoji Dīkṣita ..	377-380
438	Caturviṁśatimatavyākhyā (Ācārakāṇḍa) do by Bhaṭṭoji Dīkṣta ...	380-381
439	Caturviṁśatimatavyākhyā by Bhaṭṭoji Dīkṣita	381
440	do Prāyaścitta Kāṇḍa ..	381-382
441	do Prāyaścittaprakaraṇa ...	382-383
442-43	do ...	383-384
444	do Saṁskārakāṇḍa ...	385
445	Camatkāracintāmaṇi ...	385-386
446	Calārcā ..	386-387
447	Calārcāvidhi of Anantadeva ..	387-389
448-49	Calārcāsthāpanāvidhi ...	388-390
450	Cāturvarṇyadharmasaṁgraha ...	390-391

Nos.		Pages
451	Caulopanayanaprayoga from Prayogaratna of Nārāyaṇa ...	391
452	Chandogaprāyaścitta ...	392
453	Chandogānāṁ Tarpaṇam ..	392–393
454	Janmadinakṛtya of Dviveda Viśrāmadīkṣita	393
455	Janmāṣṭamīnirṇaya of Viṭṭhaladīkṣita or Viṭṭhaleśvara ...	394
456	do of Raghunātha ...	395
457	Jayantīnirṇaya ...	396
458	Jayamādhavamānasollāsa of Jayasiṁha ..	397–398
459–61	Jayasiṁhakalpadruma of Ratnākarabhaṭṭa ...	399–402
462	Jayābhiṣekaprayoga ...	402
463	Jalayātrāvidhi ...	403
464	Jalāśayotsarga of Kamalākarabhaṭṭa ..	404
465–67	Jalāśayārāmotsargapaddhati of Nārāyaṇabhaṭṭa ...	404–406
468	Jalāśayotsarga ..	406–407
469	Jalāśayotsargaprayoga ...	407
470	Jātakakarmapaddhati (?) ...	408
471	Jātakarma ..	409
472–76	Jātiviveka of Vyāsa Gopīnāthakavi ...	409–413
477–78	Jātiviveka ...	413–415
479–80	Jīvatpitṛkakartavyasaṁcaya of Rāmakṛṣṇabhaṭṭa ...	416–415
481–87	Jñānabhāskara or Karmavipāka ...	417–427
488–89	Jyeṣṭhāvidhāna ..	426–427
490	Jyṣṭhāśānti of Kamalākarabhaṭṭa ...	427–428
491	Ṭoḍaraprakāśa of Raghunandanamiśra ...	428–429
492	Tattvamuktāvalī with Com. Bālabhūṣā Text: Nandapaṇḍita Com.: Veṇīdatta ...	429–430
493	Tattvaśukti from Sārasāgara of Sa(Ma)thurādāsa ...	431
494	Tattvasaṁgraha of Koneribhaṭṭa ...	432
495	Tarpaṇaprayoga ...	433

Nos.		Pages
496–497	Tithitattva from Smṛtitattva of Raghunandana Bhaṭṭācārya ...	433–435
498	Tithinirṇaya of Devadāsamiśra ...	435–436
499–502	do of Bhoṭṭoji Dīkṣita ...	436–439
503	do from Smṛtyarthasāra ...	440
504	Tithinirṇayasaṁgraha with Com. Text: Rāmacandrācārya Com.: Nṛsiṁhācārya ...	440–441
505–508	Tithinirṇayoddhāra of Rāghavabhaṭṭa ..	442–444
509	Tithipradīpikā of Rāmasevaka ...	445
510	Tilakamudrādhāraṇavidhi ...	445–446
511	Tīrthaprāptidinakṛtya ...	446–447
512	Tīrthaśrāddhavidhi ..	447
513	Tīrthe'sthiprakṣepavidhi ...	448
514–515	Tulādānaprayoga of Kamalākarabhaṭṭa ..	448–450
516	Tulāpuruṣadāna of Vedāṅgarāya ...	450–451
517–518	Tulāpuruṣamahādānaprayoga of Nārāyaṇabhaṭṭa ...	451–453
519	Tulāprayoga ..	453–454
520	Trikālasaṁdhyā ..	454
521	Tripādaśānti ...	454–455
522	Tripiṇḍīvidhāna ..	455–456
523	Tripuṇḍradhāraṇavidhi ...	456–457
524, 529	Tristhalīsetu of Nārāyaṇabhaṭṭa ...	457, 463
525	do Gayāprakaraṇa ..	459
526	do Prayāgaprakaraṇa ..	459–460
527	do Prakīrṇakatīrthaprakaraṇa ...	460–462
528	do Kāśīprakaraṇa ..	462–463
530–534	Tristhalīsetusāra of Bhoṭṭoji Dīkṣita ...	463–467
535–544	Dakṣasmṛti by Dakṣa ...	467–473
545	Dattakacandrikā of Kubera ..	473–475
546–548	Dattakamīmāṁsā of Nandapaṇḍita ..	475–477
549	Dattasiddhāntamañjarī of Bālakṛṣṇa Śarmā	477–478
550	Dattārka of Dādāji Karajgi ..	479–480

DHARMAŚĀSTRA

अगस्त्यार्घ्यविधि — Agastyārghyavidhi

No. 1 — No. 464 / Viśrāma (i)

Size.— 8¼ in. by 4 in.
Extent.— 4 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.
Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper musty. A small treatise on offering *arghya* to Agastya. It mentions *Divodāsīya*.
Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Subject.— Dharma.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ अगस्त्यार्घ्यदानविधिः तत्र कालः उदेति याम्यां हरिसंक्रमाद्रवेरेकाधिके विंशति मेह्यगस्त्यः । इति दिवोदासीये । etc.

Ends.— fol. 4[b].

ततः अगस्त्यप्रीतये धेनुं बहुक्षीरवतीं च दद्यात् सवस्त्रघंटाभरणां द्विजाय इति वचनात् आचार्याय अन्यस्मै वा ब्राह्मणाय दद्यात् ॥ ब्राह्मणभोजन-संकल्पं कृत्वा कमेश्वरार्पणं कुर्यात् ॥ इति अगस्त्यार्घ्यविधिः ॥

References.—
(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 2[a] ; II 185[a] (from the *Bhaviṣyottarapurāṇa*) ;
III 1[a] (also from the *Bhavi*°).
B–Descriptive Catalogues :—
Peterson's Cat. of Ulwar Mss. 2036.
(from the *Bhaviṣyottarapurāṇa*).

अगस्त्यार्घ्यविधि — Agastyārghyavidhi

No. 2 — No. 54 / Viśrāma (i)

Size.— 8 in. by 3⅞ in.
Extent.— 3 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.
Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper musty. A work similar in import to No. 1, but ascribed to *Viṣṇurahasya*.
Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः। अथागस्त्यार्घ्यः विष्णुरहस्ये काशपुष्पमयीं रम्यां कृत्वा मूर्तिं तु वारुणेः। प्रदोषे विन्यसेत्तं तु पूर्णकुंभे स्वलंकृतां॥ कुंभस्थां पूजयेत्तां तु पुष्पधूपविलेपनैः। दध्यक्षतबलिं दद्याद्रात्रौ कुर्यात्प्रजागरं॥ etc.

Ends.— fol. 3[a].

दत्वार्घ्यं सप्तवर्षाणि क्रमेणानेन पांडव।
ब्राह्मणः स्याच्चतुर्वेदः क्षत्रियः पृथिवीपतिः॥
वैश्ये च धान्यनिष्पत्तिः शूद्रश्च धनवान्भवेत्।
यावदायुश्च यः कुर्यात्स परं ब्रह्म गच्छतीत्यगस्त्यार्घ्यः॥ समाप्तः॥
कर्वेत्युपनामक गोपीनाथभट्टस्य पुस्तकं

अग्निहोत्रिदाहविधि — Agnihotridāhavidhi

No. 3 — No. 75/1892-95

Size.— 10⅛ in. by 4⅞ in.
Extent.— 9 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, introductory sentence, last colophon and marks of punctuation upto fol. 3[a] are in red ink ; paper old, musty and worm-eaten.

A manual of burning the dead body of a brahmin who keeps fire (*agnihotrin*). Aufrecht notices one Ms in his Catalogus Catalogorum, III. 1[b].

Age.— Saṁvat 1872.
Author.— Anonymous.
Subject.— Dharma.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः॥ अथाहिताग्नेर्मरणसमयादारभ्य दाहांतं कर्म लिख्यते॥ तद्यथा॥ अथ शुक्लपक्षे सायं होमानंतरं रात्रौ यजमानस्य मरणशंकायां तदैवाग्निं विहृत्य प्रातर्होमः कार्यः॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

यावत्कालविच्छेदस्तावदाहुतिपरिमितं हौम्यद्रव्यं च दद्यात् ततः प्राणायामोऽमंत्रकः॥ एवं सर्वप्रेतकृत्ये सर्वं प्रेतकृत्यं प्राचीनावीतिना कार्यं दक्षिणापवर्गं च॥

इत्यग्निहोत्रीणां दाहविधिः समाप्तः॥ संवत् १८७२ वर्षे शुचि कृष्णचतुर्थ्यां भौमे लिखितं दीक्षितसदाशंकरात्मजभद्रशंकरेण॥ शुभं भवतु॥ कल्याणमस्तु॥

अङ्गिरःस्मृति **Aṅgiraḥsmṛti**

No. 4 No. $\frac{27\ (i)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 3 leaves ; 15 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two rows of double lines in red ink on each border ; marks of punctuation in red ink ; corrections made with yellow pigment. The Ms. contains the following 21 works, all of which are written by the same scribe, except the last 4. Each treatise has a separate pagination. The names of the works are :

(1) अङ्गिरःस्मृति, (2) अत्रिस्मृति No. $\frac{27\ (ii)}{1866-68}$, (3) अत्रिस्मृति No. $\frac{27\ (iii)}{1866-68}$, (4) आपस्तम्बस्मृति No. $\frac{27\ (iv)}{1866-68}$, (5) औशनसस्मृति No. $\frac{27\ (v)}{1866-68}$, (6) कश्यपस्मृति No. $\frac{27\ (vi)}{1866-68}$, (7) गौतमसूत्र-धर्मशास्त्र No. $\frac{27\ (vii)}{1866-68}$, (8) दक्षस्मृति No. $\frac{27\ (viii)}{1866-68}$, (9) देवलस्मृति No. $\frac{27\ (ix)}{1866-68}$, (10) बृहस्पतिस्मृति No. $\frac{27\ (x)}{1866-68}$, (11) वसिष्ठस्मृति No. $\frac{27\ (xi)}{1866-68}$, (12) वैष्णवधर्मशास्त्र No. $\frac{27\ (xii)}{1866-68}$, (13) विष्णुस्मृति No. $\frac{27\ (xiii)}{1866-68}$, (14) यमस्मृति No. $\frac{27\ (xiv)}{1866-68}$, (15) शङ्खस्मृति No. $\frac{27\ (xv)}{1866-68}$, (16) व्यासस्मृति No. $\frac{27\ (xvi)}{1866-68}$, (17) शङ्खलिखित स्मृति No. $\frac{27\ (xxii)}{1866-68}$, (18) शातातपस्मृति No. $\frac{27\ (xviii)}{1866-68}$, (19) वृद्धशातातपस्मृति No. $\frac{27\ (xix)}{1866-68}$, (20) संवर्तस्मृति No. $\frac{27\ (xx)}{1866-68}$ and (21) हारीतस्मृति No. $\frac{27\ (xxi)}{1866-68}$.

The present work contains 92 verses. Hence, it is bigger than its namesake printed in *Dharmaśāstrasaṅgraha* (published by Jivananda at Calcutta in 1876 in 2 parts) which has 72 verses only. It is smaller than its namesake

printed in *Smṛtīnāṁ samuccayaḥ* (Ānandāśrama Series, No. 48, Poona, 1905) which contains 168 verses. Our work is an abridgment of the Poona text.

Age.— Appears to be modern.

Author.—Aṅgiras.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आश्रमेषु च सर्वेषु वर्णानामनुपूर्वशः ।
प्रायश्चित्तविधिं दृष्ट्वा अंगिरा मनुरब्रवीत् ॥ १ ॥
आद्रमांसं घृतं क्षौद्रं स्नेहाश्च फलसंभवाः ।
अंत्यभांडस्थिताह्येते निष्क्रांता शुचयस्मृताः ॥ २ ॥
रजकश्चर्मकारश्च नतो बुरुड एव च ।
कैवर्त्तभेदभिल्लाश्च सप्तैते अंत्यजाः स्मृताः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

राजान्नं हरते तेजो वैशान्नं ब्रह्मवर्चसं
शूद्रान्नं चैव यो भुंक्ते स भुंक्ते पृथिवीमलं ॥ ९१ ॥
विद्वदन्नमविद्वांसो यत्र राष्ट्रेषु भुंजते ।
तान्यनावृष्टिमिच्छंति महद्वा जायते भयम् ॥ ९२ ॥
इत्यंगिराकृतधर्मशास्त्रं संपूर्णं ॥ ग्रंथ ॥ ९२ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 4[b]; II 1[a].
See also Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 221-223.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1303, 5326.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. No. 774.
Haraprasad Shastri's Cat. Asiatic Society of Bengal, Vol III, 1846 (6).
Mad. Des. Cat. vol. V. Nos. 2612-14.

(2) Printed Editions :—
Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ* Ānandāśrama Series, No. 48, Poona, 1905.

अङ्गिरःस्मृति — Aṅgirahsmṛti

No. 5 — No. $\frac{53}{\text{A } 1879\text{-}80}$

Size.— 10¾ in. by 6 in.

Extent.— 4 leaves ; 13 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on each border ; paper old and musty.

Another copy of No. 4.

Age.— Appears to be old.

Author.— Aṅgiras.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

आश्रमेषु च सर्वेषु etc. as in No. 4.

Ends.— fol. 4[b].

राजा न हरते तेजो etc upto जायते भयं as in No. 4.

इति श्री अंगिराकृतधर्मशास्त्रं संपूर्णं ॥

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgiraḥsmṛti

No. 6 No. $\frac{95}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.— 2 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows, each of one line and two lines in red ink on either border ; paper old, worn out, brittle and soaked in oil.

Age.— Appears to be old.

Author.— Aṅgiras.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

गृहस्थाश्रमादि धर्मेषु etc. as in No. 13.

Ends.— fol. 2[b].

अवीरा कीर्तिता etc. up to पापत्वधोगतिं

as in No. 13.

इति अंगिराप्रोक्तं स्मृतिधर्मशास्त्रं समाप्तम् ॥ छ ॥

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Angirahsmṛti

No. 7 No. 181 / A 1881-82

Size.— 11⅜ in. by 5⅛ in.
Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on each border ; paper old and musty. The recension of our Ms. is identical with the text printed in the Ānandāśrama edn. of this work *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ*, pp. 1-8. The text is corrupt.
Age.— Appears to be old.
Author.—Aṅgiras.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
धर्मज्ञः सुधिः सम्यगमितौजा महाद्युतिः ।
भारद्वाजादिभिः पृष्टः प्राब्रवीदेतदंगिराः ॥
अ(आ)श्रमेषु च सर्वेषु वर्णानामनुसर्वशः ।
प्रायश्चित्तविधिं कृत्स्नं वक्ष्यमाणं निबोधत ॥
अंत्यानामविशेषेण जरध्वानं हि द्विजन्मनां ।
चांद्रं कृच्छ्रं तदर्द्धं च ब्रह्मक्षत्रविशां स्मृतं ॥ etc.

Ends.— fol. 9[b].

सर्वव्रतेषु निर्द्दिष्टं पश्चात् सूतकिनो भवेत् ।
चीर्णव्रते तु निर्दिष्टं पश्चात् ब्राह्मणभोजनं ॥
अधितेय इदं शास्त्रमुक्तमंगिरसा स्वयं ।
ऋषीणां संनिधौ विप्रः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ॥
इति अंगिरास्मृतिः ॥ ॥
श्रीगणेशाय नमः

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgirahsmṛti

No. 8 No. 182 / A 1881-82

Size.— 11⅝ in. by 5 in.
Extent.— 8 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on each border ; marks of punctuation in red ink ; paper old and musty. Another

copy of No. 7. The text is corrupt. After the colophon on fol. 8[a], six lines in different handwriting follow on the expiation of the sin of drinking water at the hands of a Śūdra. *Mayūkha* and Āpastamba are named.

Age.— Appears to be old.

Author.— Aṅgiras.

Subject.— Dharma.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

धर्मजिज्ञः सुधीः सम्यक् etc. as in No. 7.

Ends.— fol. 8[a].

सर्वव्रतेषु निर्दिष्टं etc. upto सर्वपापैः प्रमुच्यते as in No. 7.

इति अंगीरा स्मृतिः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥

श्रीश्रीरामजीसत्यछोजी ॥ ॥

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgirahsmṛti

No. 9 No. 648 / Viśrāma (i)

Size.— 11¾ in. by 5⅛ in.

Extent.— 7 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old. Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Aṅgiras.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

धर्मजिज्ञः सुधिः सम्यक् etc. as in No. 7.

Ends.— fol. 7[b].

सर्वव्रतेषु निर्दिष्टं etc. upto अंगिरः प्रोक्तं धर्मशास्त्रं संपूर्णं ॥

as in No. 7.

शुभं भवतु

References.— See No. 7.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgiraḥsmṛti

No. 10 No. $\frac{84}{1895-1902}$

Size.— 11⅜ in. by 5⅛ in.
Extent.— 9 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border. Another copy.
Age.— Appears to be modern.
Author.— Aṅgiras.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

धर्मजिज्ञः सुधिसम्यक् etc. as in No. 7.

Ends.— fol. 9[a].

सर्वव्रतेषु etc. upto सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ छ ॥
इति श्रीअंगिराप्रोक्तं धर्मशास्त्रं समाप्तम् ॥ छ ॥
अंगिरास्मृति समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgiraḥsmṛti

No. 11 No. $\frac{81}{1884-86}$

Size.— 13 in. by 5 in.
Extent.— 8 leaves ; 8 lines to a page ; 45 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; one thick line in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink ; paper old and slightly worn out. Another copy of No. 7.
Age.— Appears to be old.
Author.— Aṅgiras.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

धर्मजिज्ञासभिः etc. as in No. 7.

Ends.— fol. 8[a].

सर्वव्रतेषु निर्दिष्टं etc. upto सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ५१ ॥
as in No. 7
इत्थे (त्थं) गिरसाप्रोक्तं धर्मशास्त्रं समाप्तम्

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgiraḥsmṛti

No. 12 No. $\frac{183}{\text{A. 1881-82}}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.
Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty ; has no marks of punctuation. Another copy of No. 7.
Age.— Appears to be old.
Author.— Aṅgiras.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

धर्मजिज्ञः सुधिः सम्यक् etc. as in No. 7.

Ends.— fol. 8[b].

सर्वव्रतेषु निर्दिष्टं etc. upto सर्वपापैः प्रमुच्यते as in No. 7.

इति अंगीरास्मृतिः ॥ श्री श्रीशुभं भवतु श्रीकल्याणमस्तु श्रीरस्तु श्रीरामः

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति Aṅgiraḥsmṛti

No. 13 No. $\frac{205\ (viii)}{\text{A. 1882-83}}$

Size.— 9⅞ in. by 4⅝ in.
Extent.— 50[b]-53[b] leaves ; 9 lines to a page ; 37 letters to a line.
For Description.— See $\frac{205\ (i)}{\text{A. 1882-83}}$ · A smaller recension of *Aṅgiraḥsmṛti*. Our text has only 54 verses.
Age.— Saṁvat 1677.
Author.— Aṅgiras.
Begins.— fol. 50[b].

गृहस्थाश्रमादिधर्मेषु वर्णानामनुपूर्वशः ।
प्रायश्चित्तविधं दृष्ट्वा त्वंगिरा मुनिरब्रवीत् ॥ १ ॥
बालानां विक्रयी चैव लाक्षायाश्च विशेषतः ।
पतितस्तु भवेद्विप्रस्त्रिभिकृच्छ्रैर्विशुध्यति ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 53[b].

अवीरा कीर्त्तिता नारी ये च भर्तृव्यवस्थिता ।
भोक्तुं प्रतिगृहीतुं वा न तस्या स्यात्कदाचन ॥ ५३ ॥
स्त्रीधनानि च यो भुंक्ते...त्यजीवंति बांधवाः ।

नारीयानानि वस्त्राणि तेषां पापत्वधोगतिम् ॥ ५४ ॥
इति श्रीधर्मशास्त्रे अंगिरसः स्मृति संपूर्णं स्मा

Then follow a few verses and a list of the *Smṛtis* included in the bundle.

संवत् १६७७ वर्षे शाके १५४२ प्रवर्त्तमाने उत्तरायनगते श्रीसूर्ये वसंत-ऋतौ माहामांगल्यप्रदमाघमासे कृष्णपक्षे ६ गुरौ अद्येह भृगुकछवास्तव्यं श्रीगौरज्ञातियदवेसंघजीसुतवैकुंठकेन लिखितं ॥ यांनी सुषदेव आत्मपठनार्थं तथा परोपकाराय यादृशं पुस्तकं etc.

References.— See No. 4.

अङ्गिरःस्मृति — Aṅgiraḥsmṛti

No. 14 — No. $\frac{83}{1895-1902}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.
Extent.— 2 leaves ; 11 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border. Another copy.
Age.— Appears to be modern.
Author.— Aṅgiras.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
गृहाश्रमादि धर्मेषु etc. as in No. 13.

Ends.— fol. 2[b].

अवीरा कीर्त्तितो etc. upto पापमधोगतिः ॥ छ ॥
as in No. 13
इति अंगिराप्रोक्तं स्मृतिधर्मशास्त्रं समाप्तम् ॥ श्रीरस्तु

References.— See No. 4.

(लघु) अङ्गिरःस्मृति — (Laghu) Aṅgiraḥsmṛti

No. 15 — No. $\frac{80}{1884-86}$

Size.— 13 in. by 5 in.
Extent.— 4 leaves ; 8 lines to a page ; 49 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; one thick line in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink ; corrections made with yellow pigment ; paper old and musty. Another copy of No. 13.

Age.— Appears to be old.
Author.— Aṅgiras.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गृहस्थाश्रमादि धर्मेषु as in No. 13.

स शूद्रान्नमविज्ञाना भक्षयित्वा द्विजातयः ।
चांद्रायणेन शुध्यंति कृच्छ्रेणार्द्धेन चैव हि ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 4[a].

अवीरा कीर्त्तितो etc. upto पापमधोगतिः as in No. 13.

इति लघुअंगिरा स्मृतिः ॥ समाप्तः ॥

References.— See No. 4.

अत्रिस्मृति Atrismṛti

No. 16 No. 27 (ii) / 1866–68

Size.— 12½ in. by 7½ in.
Extent.— 3 leaves ; 15 lines to a page ; 52 letters to a line.
For Description.— See No. 4.

It is divided into 9 chapters. Our text is identical with the text printed in Ānandāśrama Series, No. 48, pp. 28–34. For further information about Atri, See Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 107–110.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Atri.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः

हुताग्निहोत्रमासीनमत्रिं वेदविदां वरं
पृच्छन्ति जातसंदेहा ऋषयः शंसितव्रताः ॥ १ ॥
भगवन्केन दानेन जप्येन तपसैव च
मुच्यंते पातकैर्युक्तास्तन्नो ब्रूहि महामने ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

प्रत्याहारस्तथा ध्यानं प्राणायामोथ धारणा ।
तर्कश्चैव समाधिश्च षडंगो योग उच्यते ॥
यस्त्विदं पठते शास्त्रं विप्रेभ्यश्च प्रयच्छति
मुच्यते सर्वपापेभ्यो ब्रह्मलोकं स गच्छति ॥
इत्यात्रेये नवमोध्यायः समाप्तं चात्रिप्रणीतं धर्मशास्त्रग्रंथ २५

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 7[a]; II 186[a]; III 2[b].

Kane : Hist. Dh. I pp. 107-110.

B-Descriptive Catalogues :—

I. O. Cat. Nos. 1305-1308, 5334.

Mitra's Cat. of Bikaner Mss., No. 784.

Mad. Des. Cat. Vol. V. Nos. 2615-19.

(2) Printed Editions :—

Printed in *Smṛtīnām Samuccayaḥ* Ānandāśrama Series, No. 48, pp. 28-34.

अत्रिस्मृति Atrismṛti

No. 17 No. 187 / A 1881-82

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.— 7 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on each border ; marks of punctuation in red ink ; no verse-numbers ; paper old and musty. Another copy of No. 16.

Age.— Appears to be old.

Author.— Atri.

Begins.— fol. 1.

श्रीगणेशाय नमः ॥

हुत्वाग्निहोत्रमासीनं etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 7[b].

प्रत्याहारस्तथा ध्यानं etc. upto ब्रह्मलोकं स गच्छति as in No. 16.

इत्यात्रीये धर्मशास्त्रे नवमोध्यायः ॥ ९ ॥

अत्रिस्मृति Atrismṛti

No. 18 No. 91 / 1895-1902

Size.— 11⅜ in. by 5⅛ in.

Extent.— 6 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old and worm-eaten.

Another copy of No. 16.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Atri.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

हुताग्निहोत्रमासीनं etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 6[b].

प्रत्याहारस्तथा etc. upto आत्रेये धर्मशास्त्रे नवमोऽध्यायः ॥ समाप्त as in No. 16.

श्रीरस्तु ॥ श्लो. ॥ १३० ॥

References.— See No. 16.

अत्रिस्मृति Atrismṛti

No. 19 No. $\frac{186}{A\ 1881-82}$

Size.— 11⅜ in. by 5⅛ in.

Extent.— 6 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; no marks of punctuation or verse numbers ; fol. 4 missing ; paper old and musty.

Age.— Appears to be old.
Author.— Atri.
Subject.—Dharma.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

हुत्वाग्निहोत्रमासीनं etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 7[b].

प्रत्याहारस्तथा ध्यानं etc. upto ब्रह्मलोकं स गच्छति as in No. 16.

इत्यात्रीये धर्मशास्त्रे नवमोध्यायः ९ समाप्तः श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 16.

अत्रिस्मृति

Atrismṛti

No. 20

No. $\frac{185}{A\ 1881-82}$

Size.— 11½ in. by 5 in.
Extent.—7 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on each border ; paper old and musty.
Age.— Appears to be old.
Author.— Atri.
Subject.— Dharma.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

हुत्वाग्निहोत्रमासीनं etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 7[a].

प्रत्याहारस्तथाध्यानं etc. upto ब्रह्मलोकं स गच्छति
as in No. 16.

इत्यत्रीये धर्मशास्त्रे नवमोध्यायः ॥ ९ ॥ समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 16.

अत्रिस्मृति

Atrismṛti

No. 21

No. $\frac{215}{1879-80}$

Size.— 6⅝ in. by 4⅞ in.
Extent.— 8 leaves ; 12 lines to a page ; 23 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old, musty and slightly worn out on edges fol. 7 missing.
Age.— Appears to be old.
Author.— Atri.
Subject.— Dharma.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

हुत्वाग्निहोत्रमासीन etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 9[b].

प्रत्याहारस्तथा ध्यानं etc. upto ब्रह्मलोकं स गच्छति
इति श्रीधर्मशास्त्रे अत्रिस्मृतौ नवमोध्यायः ॥ समाप्तः ॥

References.— See No. 16.

अत्रिस्मृति **Atrismṛti**

No. 22 No. $\frac{27\ (iii)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 10 leaves ; 15 lines to a page ; 52 letters to a line.

For Description.— See No. 4.

A larger work on Dharma ascribed to Atri, containing 363 verses. For topics dealt with in it, see Kane : *Hist. Dh.* I, p. 108. The text as printed in Jīvānanda's *Dharmaśāstra-Saṁgraha* (part I, pp. 13–46) and Ānandāśrama *Smṛtīnaṁ Samuccayaḥ* contains 400 verses. It is called *Atrisaṁhitā* there, although the name in the past colophon in our Ms. श्री अत्रिमहर्षिस्मृतिः is identical with the one given in Poona edition.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Atri.

Subject.— Dharma.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

हुताग्निहोत्रमासीन etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 10[a].

धन्यानामपि धन्यास्ते देवानामपि मानवाः
विष्णोः परिप्लुतीर्थेषु हीयते न कदाचन ॥ ६२ ॥
विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी लभते धनं
आयुः कामस्तु थौ वायुः श्रीकामो महतीं श्रियं ॥ ६३ ॥
इति श्रीअत्रिमहर्षिस्मृतिः समाप्ता ॥ ग्रंथ ॥ ३६३ ॥

For References. See No. 16.

(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
B–Descriptive Catalogues :—
Haraprasad Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, 1846 (i).

(2) Printed Editions :—
Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ*, Ānandāśrama Series, No. 48, pp. 9–27.

अत्रिस्मृति Atrismṛti

No. 23 No. $\frac{184}{\text{A 1881-82}}$

Size.—11⅛ in. by 5¼ in.

Extent— 18 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, marks of punctuation and verse numbers upto fol. 5[b] are tinged with red pigment ; from the centre of fol. 12[b] (unnumbered) onwards there are only verse-numbers without any marks of punctuation; paper good.

The larger recension of Atri's work, also called *Atrisaṁhitā*. One text is identical with that of No. 16.

Age.— Śaka 174 (?)

Author.— Atri.

Subject.— Dharma.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगजाननाय नमः ॥

हुताग्निहोत्रमासीनं etc. as in No. 16.

Ends.— fol. 18[a].

धन्यानामपि धन्यास्ते देवानामपि मानवाः ।
विष्णोः परिप्लुतीर्थेषु हीयते न कदाचन ॥ ६५ ॥
विद्यार्थी लभते विद्यां धर्मार्थी लभते धनं ।
आयुः कामस्तथै वायुः श्रीकामो महती श्रियं ॥ ६६ ॥
इति श्री अत्रिर्महर्षिस्मृतिः समाप्ता ॥ शाके १७४ (?) शुभकृतनाम-संवत्सरे माघ शुद्ध १ रविवार इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ छ ॥ श्री ॥ राम् ॥ ॥ कृष्ण हरिः ॥ छ ॥

References.— See No. 16.

अत्रिस्मृति Atrismṛti

No. 24 No. $\frac{205\ (i)}{\text{A 1882-83}}$

Size.— 9⅞ in. by 4⅝ in.

Extent.— 1[b]-19[a] leaves ; 9 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs.

handwriting good; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics, names of speakers, colophons and marks of punctuation along with verse-numbers are tinged with red pigment; paper old, worn out and musty.

Besides *Atrismṛti*, the bundle contains the following works also—

Vyāsasmṛti, No. $\frac{205\ (ii)}{A\ 1882-83}$; *Śaṅkhalikhitasmṛti* No. $\frac{205\ (iii)}{A\ 1882-83}$; *Hārītasmṛti*, No. $\frac{205\ (iv)}{A\ 1882-83}$; *Saṁvartasmṛti*' No. $\frac{205\ (v)}{A\ 1882-83}$; *Yamasmṛti*, No. $\frac{205\ (vi)}{A\ 1812-83}$; (*Vṛddha*) *Śātātapasmṛti*, No. $\frac{205\ (vii)}{A\ 1882-83}$; and *Aṅgirahsmṛti*, No. $\frac{205\ (viii)}{A\ 1882-83}$.

The present codex of Atrismṛti is another copy.

Age.— Saṁ. 1677.

Author.— Atri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः सीतापतये नमः ॥

हुताग्निहोत्रमासीनं etc.

Ends.— fol. 19[a].

आयुः कामस्तथावेद श्रीकामो महती श्रियं ।
श्रुत्वैतदेव वचनं प्रीतात्मा मुनिसत्तमः ॥ ४६ ॥

एवमस्त्विति होवाच नमस्कृत्य स्वयंभुवे ।
य इदं पठते श्राद्धे ब्राह्मणः शंसितव्रतः ॥ ४७ ॥

अग्रभोक्ता भवेच्छ्राद्धे पवनो नात्र संशयः ॥

इति श्रीअत्रिस्मृतिसंपूर्णं स्माप्त ॥ एवंकार श्लोक ३५४ ॥ आत्रेये धर्मशास्त्रे

References.— See No. 23.

अध्यायोपाकर्मप्रयोग Adhyāyopākarmaprayoga

No. 25 No. $\frac{580}{1882-83}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 16 leaves ; 10 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, title of the work, names of authorities quoted, topics and colophon are tinged with red pigment ; paper old and musty.

The work deals with the initiatory rite for starting vedic studies. The Ms. which begins with fol. 296 and ends abruptly on fol. 311, seems to form part of some larger work. Our work starts on fol. 296[b]; on fol. 296[a], we see the end of *pākayajñasaṁsthā*. On the three margins (except on the top) we read :

इति श्रीयजुराम्नायचरणमिश्रश्रीकेशवसूनुश्रौतस्मार्तप्रचंडरश्मिमिश्रश्रीरत्नेश्वरतनुजनि याज्ञिकभूवृंदारकवंदनीय-मिश्रश्रीवैद्यनाथप्रकाशिते श्रीसंस्था—वैद्यनाथचतुर्थमाननं ॥ १.

It is possible that our work is *upākarmapaddhati* of Vaidyanātha.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 296[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथातोध्यायोपाकर्म ॥

अथ पंचमहायज्ञकथनानंतरं तत्र ब्रह्मयज्ञे

अध्ययनविधिः सत्त्वात्तत्प्रसंगेन यतो विधिनाधीतो वेदः समाहितं साधत् ॥ etc.

Ends.— fol. 311[b].

इंद्रस्तद्वेदयेन यथा न विद्विषामह इति ॥ सहाचार्या जपत्युन्मंत्रं ॥ त्रिरात्रं नाधीयीरन् ॥ साचार्या एव लोमनखानामनिकृंतनं ॥ त्रिरात्रमेव तेषां एके प्रागुत्सर्गात् ॥ लोमनखनि कृंतनं प्रागुत्सर्गाते इत्येके ॥ छ ॥ अथ प्रयोगः ॥ अपूर्णोयं ग्रंथः प्रत्यंतरादर्शनादिति ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 11[b] ;

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Notices, VIII, 2563. For treatises of similar nature, see,
I. O. Cat. Nos. 484 and 7922.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 164, No. 372.
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 756-60.

अनन्तपूजाविधि Anantapūjāvidhi

No. 26 No. $\frac{301\ (i)}{A\ 1881-82}$

Size.—6 in. by 4 in.

Extent.— 1–25[b] leaves ; 9 lines to a page ; 19 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; paper is musty on edges. It contains another tract named *Naṣṭadorakavidhāna.*

A manual for worship of Viṣṇu, to avoid misfortunes; on the 14th day of the first half of the month of Bhādrapada. There are several recensions of this *vrata* and *pūjā*, references to which are given below.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ अनंतपूजनं ॥ तत्र यमुनापूजनं ।
हृषिकेश नमस्तुभ्यं यमुनापूजनं शुभं ।
सर्वव्रतसमारम्भं यमुनां च प्रपूजयेत् ॥
व्रतादौ किं कृतं तत्र व्रती कुर्याच्च भक्तितः ।
कलशं नववस्त्रं च गंधपुष्पाक्षतानि च ॥ etc.

Ends.— fol. 25[b].

यांतु देवगणाः सर्वे पूजा० अभ्यारमि० यस्य स्मृत्या च० अनेन यत्कृतेन कर्मणा श्रीमदनंतः प्रीयतां न मम प्रीतो भवतु ॥ इति श्रीमदनंतपूजा समाप्तः श्रीकृष्णार्पणमस्तु

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 15[a] ; II 3[b] (Anantavratakathā) and 186 ; III[b] 4[b].
B–Descriptive Catalogues :—
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 144[a] notes several tracts connected with *Ananta.*
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1248 (has twelve tracts on *Ananta* worship).
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 750–51 (*Anantavratakathā*).

अनंतव्रत **Anantavrata**

No. 27 No. $\frac{302\ (i)}{A1881-82}$

Size.— $5\frac{7}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 1–29[a] leaves ; 10 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; first six folios have two lines in red ink on either border ; the rest of the folios are borderless ; topics are coloured with red ink. The codex contains also *Naṣṭadorakavidhi*.

This is a different recension and is alleged to form part of *Bhaviṣyottarapurāṇa*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ इति हेमाद्रौ ब्रह्मपुराणे नृसिंहचतुर्दशीव्रतकथा समाप्ता ॥ अथ अनंतचतुर्दशी लिख्यते ॥ सापराकार्यां पूजनकाळ व्यापितात् । तथा च ॥ अनंतपूजयेद्यस्तु प्रातःकाळे समाहितः ॥ etc.

Ends.— fol. 29[a].

भक्तियुक्तो नमस्कृत्य ब्राह्मणानां क्षमापयेत् ।
ततो दृष्टो बंधुयुतो भुंजीत सुसमाहितः
एवं कृतेनंतफलं दातानंतो भवेन्नृणां ॥ ५२ ॥

इति भविष्योत्तरपुराणे अनंतोद्यापनं संपूर्णं श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ केशवात्मज नारायणभट्टेन लिखितं ॥ राम ॥

References.— See No. 26.

अनुकल्पसापिण्ड्यनिर्णय Anukalpasāpiṇḍyanirṇaya

No. 28 No. $\frac{208}{A\ 1882-83}$

Size.— 88 in. by 5 in.

Extent.— 6 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink (up to fol. 3) and in black ink (on fol. 4) on either border ; paper old and musty ; fol. 3[b] has only 4 lines written on the lower half of the leaf.

An extract from Śrīdharabhaṭṭa's *Sāpiṇḍyadīpikā*. See Nos. 255 of A 1881–2 and 128 of 1895–98, taken by Rāmabhaṭa Siṁha.

Age.— Appears to be old.
Author.— Rāmabhaṭa Siṁha.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ श्रीधरभटविरचितायां सापिंड्यदीपिकायां अनुकल्पसापिंड्यनिर्णये तृतीयकन्यापरिणयने यदुक्तं तद्युक्तमयुक्तं वेति विचार्यते ॥ अत्र

तृतीयां वा चतुर्थीं वा पक्षयोरुभयोरपि ।
विवाहयेन्मनुः प्राह पाराशर्यां गिरा यमः ॥ etc.

Ends.— fol. 6[a].

तदपि कलौ नान्यत्र ॥
मीमांसासहितं यस्य धर्मशास्त्रमुपस्थितं ।
तत्रापि विलाबुद्धिस्तेनेदं परिभाव्यतां ॥
इति सिंहोपनामरामभटविरचितसापिंड्यनिर्णयः समाप्तः ॥छ॥छ॥

अनुमरणप्रदीप Anumaraṇapradīpa

No. 29 $\frac{191}{1884-87}$

Size.— 11⅛ in. by 5¼ in.
Extent.— 12 leaves ; 11 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, verse-numbers, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment ; paper old and musty ; notes on margins of some leaves.

A small treatise on the rite of *Satī* or burning of wife along with the dead body of her husband, by Gaurīśa, son of Śaṅkara, son of Dāmodarabhaṭṭa, son of Nāyaka. Dāmodara was a *mahārāṣṭra* brahmin who settled at Benares. He enjoyed the patronage of Akbar. The work mentions *Madanapārijāta* and Śūlapāṇi. It was composed 67 years after the death of Akbar (1605 + 67 = 1672 A. D.).

Age.— Appears to be old.
Author.— Gaurīśabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

शब्दानुमाभ्यामनुगम्यमानमुमासहायं जगतामधीशं ।
क्लेशाद्यपेतं प्रणतार्त्तिनाशं भक्त्या महेशं परिचिंतयामि ॥ १ ॥
महाराष्ट्रदेशे जनुर्यज्ञभूमौ तटे पुण्यनद्यास्त्वधीतिस्तु काश्यां ।
भवानीशपूजाविधौ दत्तचित्तो गुरुः शंकरः शंकरो यस्य सेव्यः ॥ २ ॥
श्रीमान्नायकपंडितस्य तनयः श्रीभट्टदामोदरो
वेदे धर्मनये पुराणनिचये न्याये तथा भारते ।
पाषंडागमदूषणोऽतिनिपुणः सन्मार्गपंचाननः
ख्यातः साहजलालदींद्रनिकटे सत्सूरिचूडामणिः ॥

... ...
प्राचीननव्यलिखनं बहुधा विचार्य
तत्सूनुनाऽनुमरणे रचितः प्रदीपः ।
धार्यः स्वदेहगृहमध्यगतः सुविज्ञै-
र्मोहांधकारनिचयापहरः प्रयत्नात् ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 12[a].

पाद्मे यः परोक्तं मयैवोक्तमिति ब्रूते विमूढधीः
वसेद्वांताशिनिरये संकल्पं पितृभिः सह १
अकबरमहींद्रस्य गतैर्मुन्यृतुवत्सरैः
पूरितः कार्तिकेष्टम्यां काश्यां गौरीशशर्मणा
यद्यपि संति जगत्यां निबंधान्ये विवेकाद्याः
तथापि बालबोधाय प्रदीपोयं प्रकाशितः

इति महामहोपाध्यायशंकरदामोदरभट्टात्मजश्रीगौरीशभट्टविरचितोऽनुमरणप्रदीपः समाप्तः

References.—
(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 4[a]; III 4[b].
Kane; *Hist. Dh.* I p. 508.

अनुमरणप्रदीप Anumaraṇapradīpa

No. 30 No. $\frac{76}{1892-95}$

Size.— 9⅝ in. by 4⅜ in.
Extent.— 19 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty. Another copy.

Age.— Saṁvat 1839.

Author.— Gaurīśabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

ओं स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥
शब्दानुमाभ्यां etc.
as in No. 29.

Ends.— fol. 18[b].

पाद्मे । यः परोक्तं मयैवोक्त etc. upto अनुमरणप्रदीपः समाप्तः
as in No. 29.
शुभं भूयात् ॥ संवत् १८३९

References.— See 29.

अनूपविवेक Anūpaviveka

No. 31 No. $\frac{22}{1902\text{-}07}$

Size.— 13¾ in. by 5¾ in.

Extent.— 76 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; marks of punctuation, last colophon and the floral design after the colophon are in red ink ; some of the leaves are coloured yellow ; paper old and musty.

A treatise dealing with *Śālagrāmaparīkṣaṇa*, in 5 *ullāsas*, attributed to Anūpasiṁhadeva of Bikāner, son of Karṇasiṁha, who ruled in 1673 A. D. See Kane : *His. Dh.* I p. 509.

Age.— Śaka 1691.

Author.— Anūpasiṁhadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशचीपुरंदराभ्यां नमः ॥
ॐ नमः कमलविपुलनयनाभिरामाय श्रीरामचंद्राय नमः ॥
सिंदूरपूरपरिपूरितमध्यभालं
मत्तालिवृंदपरिचुंबितगंडमालं ।

शुंडाप्रतापविनिवारितविघ्नजालं
वंदे गणेशमवनींद्रसुतैकबालं ॥ १ ॥
... ...
तेन राजामतिमता सालिग्रामपरीक्षणे।
ग्रंथोनुपविवेकाख्याः कौतुकेन विरच्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 75[b].

ब्राह्मणादयश्चत्वारः के च कुत्राधिकारिणः।
निर्णिताश्च ततः सम्यक् सालिग्रामप्रशंसनम् ॥
एवं विरचितो ग्रंथो राजा रूपसुबुद्धिना।
अस्य संदर्शनात् सर्वे शिष्टाः संतुष्टमानसाः ॥
बभूवुस्तेन लक्ष्मीशस्तुष्टः सत्फलदायकः।
मीमांसारत्नमाला विलसति हृदये यस्य बुद्धिः प्रबुद्धा
श्रद्धालुर्धर्मसिंधौ वितरणचतुरश्चातको यः परेषां।
अद्वैतं प्राप्तुकामो हरिहरभजनात्साम्यबुध्याभिवेद्य-
स्सोस्मिन्ग्रंथे नवीने क्षितिरचितदृष्टः विप्रः प्रभूतः ॥

इति श्रीसमस्तसामंतचूडामणिमरीचिनीराजितपादपीठश्रीमन्महाराजाधिराजमहाराजश्रीअनूपसिंहदेवविरचिते अनूपविवेके सालिग्रामप्रशंसारूपः पंचम उल्लासः समाप्तोयं श्रीलक्ष्मीनारायणार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ शके १६९१ विरोधी नाम संवत्सरे मार्गशीर्ष कृष्ण त्रयोदश्यां इंदुवासरे तस्मिन्शुभदिने भागवतेत्युपनामक शिवरामात्मजकृष्णेनेदं पुस्तकं स्वहस्तेन लिखितं ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीरामो जयति ॥ श्रीर्जयति ॥ ॥ छ ॥

अन्त्यकर्मपद्धति Antyakarmapaddhati

No. 32 No. $\frac{129}{1886-92}$

Size.— 9 in. by 4¼ in.

Extent.— 19 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; marks of punctuation, topics and colophons are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out and musty ; foll. 1-2 missing.

The Ms. has no beginning ; on the righthand top border of *b* side of folios we find क्रियापद्धति written. The topics dealt with are :—*āturakālavidhi, saṁcayanaśrāddhayogyatāprāpti, daśāhapiṇḍavidhi, vaiṣṇavaśrāddha, viṣṇutarpaṇa, vṛṣotsarga, ekādaśāhaśrāddha, dvādaśāhavidhi, māsikaśrāddha, sapiṇḍīkaraṇa, etc.*

Age.— Appears to be very old.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 3[a].

संप्रददे। भगवान् पापहा विष्णुः प्रीयतां ॥ छ ॥ यथा दास्यमानं सफलं सहकारवृक्षं विष्णुदैवतं गंधपुष्पधूपाद्यर्चितां दक्षिणातांबूलसहितं शास्त्रोक्त-पुण्यफलावाप्त्यर्थं कस्मैश्चिद्ब्राह्मणायाहं संप्रददे। etc.

Ends.— fol. 21[b].

संचयनस्य श्राद्धोपहारः। त्याज्यवस्त्र २ ताम्रपात्र १ अर्घपात्र। ३ पिंड-द्रव्य। घृतं। मधु। पयः। चंदनं धूपाणांदः पत्र ॥ छ ॥ इति आतुरकाले विष्णुपूजा अष्टमहादानसंकल्पादिसपिंडीकरणं विना।

परिग्रहविना नारी उपवीतविना द्विजः
वृषोत्सर्गादिकं कर्म सपिंडीकरणं विना। २
पवित्रं तु त्रिधा कृत्वा अर्घ्ये कृत्वा तिलोदकं।
पिंडे चैव तथा कुर्यादेतत्समानलक्षणं ॥ ३ ॥

श्रीरस्तु ॥ जयोतु etc.

अन्त्येष्टिपद्धति — Antyeṣṭipaddhati

No. 33 — No. $\frac{232}{1887-91}$

Size.— 7¼ in. by 3⅞ in.
Extent.— 42 leaves ; 8 lines to a page ; 23 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; marks of punctuation and verse-numbers tinged with red pigment ; paper very old, worn out, musty and worm-eaten ; fol. 32 missing.

A manual of funeral rites. The name in the beginning is *Kriyāvidhi*.

Age.— Appears to be very old.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

दं अथ कृ(क्रि)याविधि लिख्यते तत्र प्रथमं दशाहश्राद्धं करिष्ये। तीर्थे गत्वा। दशाह उपहारादिकं गृहीत्वा स्नानं। गतां कृत्वा। आचमनं। अपसव्यं। etc.

Ends.— fol. 43[b].

अनेन पिंडदानेन गोत्रस्य प्रेतस्य शारीरावयवसर्वांगदेहनिष्पत्तिः। अधे-त्यादि० तिथौ। अ० अस्य दशाहगर्त्त श्रा० पूर्णता। अनेन गर्तश्राद्धकृतेन गोत्रस्य प्रेतस्य सद्गतिप्राप्ति। दुर्गतिर्नाशः। अग्रेतन ऊर्ध्वदेहक्रियायोग्य। स्नानं ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री

अन्त्येष्टिपद्धति Antyeṣṭipaddhati

No. 34 No. $\frac{130}{1886-92}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 16 leaves ; 14 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible : two lines in black ink on either border ; topics, etc. tinged with red pigment on foll. 1–4[a] ; corrections made with yellow pigment ; notes on margins ; paper very old, worn out and musty ; writing has almost faded out on the last folio.

A work on funeral rites by Keśava, born in the family of Laugākṣi, son of Anantabhaṭṭa of Puṇyastambha (Puṇtāmbe on the Godāvarī). According to Dr. Kane he is later than 1450 A. D.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Keśava.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

यच्छिष्यैर्जगतितलं परिवृतं यः सर्वविधिः
श्रीलौगाक्षिकुलारविंदतरणिर्माध्यंदिनिः केशवः
यं प्रासूत सदाशिवांघ्रिकमळद्वंद्वैकनिष्ठं परं
भट्टानंतमहं नमामि पितरं सांबं कृपांभोनिधिं ॥ १ ॥
नानानिबंधमालोच्य पुण्यस्तंभपुरस्थितः ।
अंत्येष्टिपद्धतिं भट्टकेशवः प्राह निर्मलां ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 16[b].

The portion being illegible cannot be copied.

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 19[b] ; II 4[a].
Kane : *Hist. Dh.* I p. 509.

अन्त्येष्टिपद्धति Antyeṣṭipaddhati

No. 35 No. $\frac{53\ (i)}{1895-98}$

Size.—$7\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 18 leaves ; 9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; first seven folios are bluish in colour ; fol. 16[b] and fol. 11, but for two lines, are blank. The codex contains two works.

(1) *Antyeṣṭipaddhati*—A small treatise on funeral rites upto the 13th day after death.

(2) *Kriyāpaddhati.*

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीविष्णवे नमः ॥ अथांत्येष्टिपद्धति ॥ तत्रासन्नमरणं पित्रादिकं ज्ञात्वा भूमौ तिलकुशानास्तीर्य दक्षिणशिरसं विदध्यात् ॥ ततः श्रीरामादिस्मरणं etc.

Ends.— fol. 18[a].

उद्धरणांग अमुकरूपाणां अस्थ्युद्धारणांगश्राद्धमहं करिष्ये इति विधिवच्छ्राद्धे ॥ ससवेष्टनादिकं कृत्वा तीर्थांतरे निक्षिपेत् अंगश्राद्धयुयावत् सांप्रतं विस्तरेणालग्न्यप्यादंभ्रध्वसात् ॥ इति अंत्येष्टि समाप्ता ॥

अन्त्येष्टिप्रयोग Antyeṣṭiprayoga

No. 36 No. $\frac{581}{1882-83}$

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 32 leaves ; 9 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty.

A manual for funeral rites according to Kātyāyana school.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

सदाशिवं नमस्कृत्य तथा कात्यायनं मुनिं ।
प्रयोगो पारलोकस्य संक्षिप्तः प्रोच्यतेधुना ॥

अश्रौतस्मार्ताग्निरहितस्य निरग्निकस्य मरणविधिरुच्यते ॥ प्राणोत्क्रमणानंतरं कर्ता और्ध्वदेहिककर्माधिकाराय कृच्छ्रत्रयप्रायश्चित्तं कार्यं ॥ etc.

Ends.— fol. 31[b].

कर्मपात्रमापूर्य तत्र तिलयवगंधपुष्पकुशां निक्षिप्य ॥ ततः कर्मपात्रात् पात्रांतरे जलं गृहीत्वा यद्देवादेव हेऽनमितित्यादि मंत्रत्रयेण जलमभिमंत्र्य गायत्रीं पठित्वा दुष्टदृष्टिनितादिदूषितः श्राद्धोपहारः पूतो भवतु इति पाकप्रोक्षणं ।

अमावास्यानिर्णय Amāvāsyānirṇaya

No. 37 No. $\frac{460}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 12 in. by 5⅝ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Modern Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper good.

A small and incomplete work discussing festivals and fasts on different *amāvāsyās*. It mentions *Madanaratna*. It seems to be a part of some large work.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

अथामावास्याव्रतानि ॥ तत्रास्मै व्रतसामान्ये प्रतिपद्यमावास्येति युग्मवचनादमावास्या प्रतिपद्विद्धा आह्यां अथ प्रसंगात् । श्राद्धे अमावास्यानिर्णयः । etc.

Ends.— fol. 12[a].

नारी नीराजनं प्रातः सायंऽगंगळमालिकामिति । अथ मार्गशीर्षामायां गौरीतपोव्रतं । सूत उ० ॥

इंद्राणी प्रांजलिर्भूत्वा स्वपतिं वाक्यमब्रवीत् ।
एकं व्रतं समाचक्ष्व पुत्रपौत्रं सुखप्रदं ॥
इति वाक्यं तदा श्रुत्वा ह्युवाच वचनं शचां ।
शृणु चार्वंगि सकलं यन्मया सुकृतं कृतं ॥

अरुणस्मृति Aruṇasmṛti

No. 38 No. $\frac{28\ (vi)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.— 13ᵃ–16ᵇ leaves ; 13 lines to a page ; 53 letters to a line.

A work in 170 verses on *pratigraha*, *prāyaścitta* on it and different *dānas*. The Ulwar Cat. Ms. contains 149 verses and Haraprasad Shastri's Cat. mentions 130 verses (see No. 1890). The text is a conversation between Aruṇa and Sūrya.

Age.— Modern.

Author.— Aruṇa.

Begins.— fol. 13ᵃ.

ॐ नमः सूर्याय ॥
अरुण उवाच ॥

प्रतिग्रहधना विप्रा वदंत्येवं महर्षयः ।
तयान्ये नरकान् घोरान् कथयैतदसंशयं ॥ १ ॥
प्रतिग्रहे गृहीते तु कां गतिं तु द्विजो व्रजेत् ।
कथं वा नरकान्मुच्येत्तन्मे ब्रूहि यथा तथं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 16ᵇ.

पितुः शतगुणं दानं सहस्रं मातुरुच्यते ।
भगिन्यः शतसहस्रे तु सौंदर्ये दत्तमनंतकं ॥ ७० ॥
अमावास्या पितुर्ज्ञेया माता संमेन (?) संयुता
संक्रांतिर्भगिनी ज्ञेया सोदर्यो ग्रहणं स्मृतं ॥ ७१ ॥
इति श्रीअरुणसूर्यसंवादे धर्मशास्त्रस्मृतिप्रायश्चित्तानि कृतिः संपूर्णं ॥ ॥ श्लोकसंख्या सातशे ॥ ॥ शिवमस्तु लेखकपाठकयोः ॥ ॥ अष्टादश स्मृति ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 30ᵃ ; II 187ᵇ.
Kane : *Hist. Dh.* I p. 510.
B–Descriptive Catalogues :—
Haraprasad Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 1901 ; See also No. 1890.
Peterson's Ulwar Cat. No. 1253, Extract 285.

अर्घ्यदानविधि Arghyadānavidhi

No. 39 No. $\frac{188}{1884-87}$

Size.— $8\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 3 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; paper old, much worn out and musty.

A short treatise on the ceremony of offering *arghya* to the Sun according to *Haṁsavatidhāna* (?).

Age.— Saṁvat 1836.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ सुमुखश्चेत्यादि संकीर्त्यास्य यजमानस्य आत्मनोवाऽमुककामनासिध्यर्थं सर्वपापक्षयार्थं वालर्घवात्वर्घदानं करिष्येति संकल्प्य तदंगगणेशपूजनपूर्वकं विधाय जपस्थाने गच्छेत् etc.

Ends.— fol. 3[b].

एहि सूर्य सहस्रांशो तेजोराशि जगत्पते ।
अनुकंपय मां भक्त्वा गृहाणार्घं दिवाकरे ॥

इत्यर्घ्यं दद्यात् ॥ इति हंसवती विधानोक्तअर्घदानविधिः समाप्तः ॥ श्रीसूर्या(य) नमः ॥ श्रीभास्कराय नमः श्रीउष्णतेजसे नमः श्रीगुरवे नमः इदं पुस्तकं लिषितं विश्वनाथगुजरगौडत्रीवाडी श्रीसूर्यसानुकुलार्थं स्वयं पठनार्थं । संवत् १८३६ शाके १७०१ श्रावण कृष्ण ६ चंद्रवासरे शुभं भवतुः

अर्घ्यप्रदानकारिका Arghyapradānakārikā

No. 40 No. $\frac{325}{1891-95}$

Size.— $7\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 2 leaves ; 10 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper very old, worn out, musty and worm-eaten.

A short treatise on offering *arghya* to the Sun, assigned to Jñānabhāskara. See also *Arghyadānavidhi* (No. 39) and *Arghyapradānavidhi* (No. 41) which are of similar import. Our codex contains $30\frac{1}{2}$ verses.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसवित्रे नमः ॥
ओंकारं पूर्वमुच्चार्य बीजमेकं तथैव च ।
–त्रं नान नमांतं च दद्यादर्घ्यं यथाक्रमं ॥ १ ॥
पादार्थं च ऋचेनैव तृचेनैव शिरावृतः ।
उग्रंनघचतुर्विंशमनुलोम्यैः पुनः पुनः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

भासमेकं ... कुर्यात्कुष्टोन ... तिनान्यथा ।
षण्मासमेवं यः कुर्याद्रोगराजात्प्रमुच्यते ॥
दिनमेकं तु यः कुर्या ... रो नश्यति तत्क्षणात् ॥
इति सूर्यारुणसंवादे अर्घ्यदानकारिका समाप्ताः ॥

अर्घ्यप्रदानविधि — Arghyapradānavidhi

No. 41 — No. 335/1887–91

Size.— 7¾ in. by 4 in.

Extent.— 17 leaves ; 6 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting good ; four lines in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink from fol. 3 onwards ; paper musty ; a corner of fol. 15 torn and top border repaired ; fol. 17 pasted.

A small treatise dealing with the rites of offering *arghya* to the Sun. It is assigned to *Haṁsakalpa.* Aufrecht notices our Ms. in his Catalogus Catalogorum III 7[b].

Age.— Śaka 1759.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ हंसकल्पोक्तविधिना अर्घ्यप्रदानं च नमस्कार-प्रयोगोच्यते ॥ सुमुखश्चेत्यादि देशकालसंकीर्त्य मम शरीरे उत्पन्नोत्पद्यमान महारोगनिखिलांगवेदनादिनिरासार्थं पुण्याहवाचनं करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 16[a].

यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या तपोयज्ञक्रियादिषु ।
न्यूनं संपूर्णतां याति सद्यो वंदे तमच्युतं ॥
ततो मूलेनार्घ्यजलं अभिमंत्र्य पिबेत् ॥ इति हंसकल्पोर्घ्यदानविधिः समाप्तः ॥ शके १७५९ हेमलंबी नाम संवत्सरे भाद्रपद शुक्ल ॥ २ ॥ मंदवासरे ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु शुभं भवतु ॥ श्रीसांबसदाशिवप्रसन्न ॥

अर्चाशुद्धि Arcāśuddhi

No. 42 No. $\frac{330}{1891-95}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 12 + 1 blank leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper soiled and affected by damp.

A small manual laying down the correct form of worship of Gods, etc., to be observed by the followers of Baudhāyana.

Age.—Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Subject.— Dharma.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथार्चाशुद्धिः अपिंडिकास्थितानां देवतानां लिंगानां च महोपघातानां शुद्धिमधिकृत्य प्रयोगं वक्ष्यामः । तत्र महोपघाताश्च चांडालपतितरजस्वलामेध्यनुरासवसंसर्गश्चांडालः । etc.

Ends.— fol. 12[a].

तेभ्योशिषो गृहीत्वा इष्टबंधुजनैः सह भुंजीत । एवं कृते इह जन्मनि जन्मांतरे सार्वं कालनिरंतरकल्याणोपभोगावाप्तिर्महास्वस्त्ययनमाचक्षते महास्वस्त्ययनमाचक्षत इति ॥ बौधायनोक्तत्वादिति ॥ इति बौधायनोक्तअर्चाशुद्धिः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

सोमणोपनामकपरशुरामात्मजरघुनाथभट्टस्येदं पुस्तकं

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum, I 30[b] ; III 7[b] (our Ms.).

अर्चाशुद्धि Arcāśuddhi

No. 43 No. $\frac{47}{1902-07}$

Size.— 11⅜ in. by 5⅛ in.

Extent.— 10 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty. Another copy of No. 42.

Age.— Śaka 1701.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ महार्चाशुद्धिः प्रयोगः ॥

अथ पिंडीकास्थितानां ॥ अथातो देवतानां महोपघातानां विधिं व्याख्यास्यामः ॥ तत्र महोपघाताः श्वचांडालपतितरजस्वलामेध्य ... ... महोपघातानि ॥ etc.

Ends.— fol. 1[a].

एवं कृतेह जन्मनि जन्मांतरे च सार्वकालं चिरंतनकल्याणोपभोगावाप्तिर्महास्वस्त्ययनमाचक्षतेति बोधायनोक्तत्वादिति ॥

इति सर्वदेवतोपयोगी महार्चाशुद्धिप्रयोगः समाप्तः शके १७०१ विकारीनाम संवत्सरे अधीकश्रावणशुद्धद्वादशी तद्दिनेदं पुस्तकं

अर्चाशुद्धिप्रयोग — Arcāśuddhiprayoga

No. 44 — No. $\frac{46}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 8 in. by 3½ in.
Extent.— 13 leaves ; 7 lines to a page ; 27 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black or red ink on either border ; paper old, musty and partly soaked in oil.

A treatise similar in import ascribed to the *Prayogaratna* of Nārāyaṇabhaṭṭa.

Age.— Appears to be old.
Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ मूर्त्यपघाते अर्चाशुद्धिप्रयोगः ॥ तत्रोपघातनिमित्तानि हयशीर्षे पंचरात्रे ॥

चांडालमयसंस्पर्शे दूषिता वह्निना य च ॥
अपुण्यजनसंस्पृष्टविप्रक्षत च दूषिता ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

निमित्तानंतरं क्रियमाणे तिथिवारादि न शोध्यं ।
अन्यथा शुभे काले इति मदद(न)रत्ने ।
आलोड्य बहुधा ग्रंथान् सारमृध्त्य सर्वतः ।
वासुदेवेन विदुषा प्रयोगो यन्निरूपितः ।
नारायणभट्टकृते प्रयोगरत्ने अर्चाशुद्धिप्रयोगः समाप्तः ॥ छ ॥

अश्वत्थोद्यापन Aśvatthodyāpana

No. 45 No. $\frac{498}{1883-84}$

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 16 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; one line in red ink on either border ; paper musty.

A manual of ceremony of raising a bank of earth round an *aśvattha* tree.

Age.— Śake 1690.

Author.— Anomymous.

Begins.— fol. 1ᵃ.

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रह्मोवाच ॥

देव देव जगन्नाथ करुणाकर शंकर ।
अश्वत्थोद्यापनं ब्रूहि यद्यहं वल्लभस्तवं ॥ १ ॥

विष्णुरुवाच ॥

साधु पृष्टं त्वया ब्रह्म पुण्यंपुण्य तमं परं ।
अश्वत्थोद्यापनं विधिर्वक्तव्योस्ति ममेति वै ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 15ᵃ.

ततः उत्तरपूजनं ॥ अश्वत्थस्य पश्चिमदिग्भागे उपविश्य अश्वत्थं संस्पृश्य आचार्याय यथोक्तां लक्षणान्वितां धेनुं दद्यात् ॥ अश्वत्थोपचारांश्चाचार्याय दद्यात् ॥ अन्यत् ब्राह्मणानपि पूज्य दक्षिणाभिः संतोष्य ॥ तदंगभू अष्टोत्तरसहस्रं वा अष्टोत्तरशतं वाष्टाविंशतिर्वाष्टौ एतत्संख्याकं ब्राह्मणसंतर्पणं कुर्यात् ॥ भूयसी दक्षिणां दद्यात् ॥

इति अश्वत्थोद्यापनपरिभाषा समाप्ता ॥ शके १६९० सर्वधारिनाम संवत्सरे ज्येष्टकृष्णचतुर्थी भृगुवासरे तद्दिने अश्वत्थोद्यापनमहादेवपाठकोपनाम्ना लिखितं ॥

अश्वत्थोद्यापन Aśvatthodyāpana

No. 46 No. $\frac{499}{1883-84}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 7 leaves ; 8 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase and the topic *prayoga* are tinged with red pigment ; paper musty.

Another work of similar nature as No. 45.

Age.—Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ अश्वत्थोद्यापनं ॥
उद्यापनं विधिं वक्ष्ये वृक्षस्यारोपितस्य च ।
फलं तु लभते सम्यग्वांछितार्थफलं लभेत् ॥ १ ॥
यः काळ उत्कोपनयने विवाहे मुनिपुंगवः
तस्मिन्नेव च कर्तव्यं उद्यापनविधिस्तरोः ॥ २ ॥
नांदिश्राद्धं प्रकर्तव्यं पिप्पळोद्यापनं विधौ ।
नवग्रहमखंत्वादौ विदधीत यथाविधि ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b]

आचार्याय सवत्सां गां दत्वा सवत्सादिरळंकृत्वा निवेदयेत् ॥ नवग्रहपीठं सर्वमाचार्याय दत्वा ॥ द्विजैः सह ग्रहं गत्वा बंधुभिः सह भुंजित ॥ इति सर्वसंग्रहो अश्वत्थोद्यापनप्रयोगं ॥ सिंदूरादि महापूजां कृत्वा ॥
इति अश्वत्थोद्यापनविधिः ॥ छ ॥

अश्वत्थोद्यापनप्रयोग Aśvatthodyāpanaprayoga

No. 47 No. $\frac{331}{1891-95}$

Size.— 9¼ in. by 4 in.

Extent.— 24 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty.

Another work similar to No. 45. It mentions *Caturvargacintāmaṇi* and Baudhāyana.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथाश्वत्थोद्यापनप्रयोगः ॥

तत्र कालमाह शौनकः ॥

स्थापनादष्टमे वर्षे द्वादशैकादशेपि वा ।

ततः काले त्रवे शस्ते कुर्यात्तस्योपनयनं ॥

तथा च ॥

अथोत्तरायणे श्रेष्ठे गुरुशुक्रप्रकाशिते ।

माघफाल्गुनयोः कुर्यात् चैव वैशाखयोरपि ॥ etc.

Ends.— fol. 22[b].

ब्राह्मणान्भोजयित्वा दीनानाथांश्चान्नादिना संतोष्य स्वयं सुहृन्मित्रादि युतः सोत्साहसंतुष्टोहविष्यंकं भुंजीतेति

इति बौधायनाद्युक्तोश्वत्थोद्यापनविधिप्रयोगः

Then follows some portion which ends as under :—

ततः या ओषधीरिति पुष्पमालां बध्वा गाढमालिंग्य पुत्रायुपेतो नमेत् कैत्तुं आलिंग्य स्वाकमाहुः स्तंबिर्मूलं ॥ सोमणोपनामकपरशुरामात्मजरघुनाथभट्टस्येदं पुस्तकं ॥

अश्वत्थोपनयनप्रयोग Aśvatthopanayanaprayoga

No. 48 No. $\frac{336}{1887-91}$

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, title of the work, topics and the colophon are tinged with red pigment ; vedic accents marked with red ink ; paper old and musty.

A manual of ceremony of investing an *Aśvattha* tree with sacred thread.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥ अथाश्वत्थोपनयनप्रयोगः ॥ यजमानः कृत-नित्यक्रियः पवित्रपाणिर्देशकालौ संकीर्त्य सकलकलुषक्षयकोटिसमुद्धरण-पूर्वक ... अश्वत्थोपनयनं करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

तांबूलैरश्वत्थं संपूज्य आचार्याय सवत्सिकां धेनुं दत्वा अश्वत्थस्याच्छादन-वस्त्रयुग्मं च दत्वा अन्येभ्यो ब्राह्मणेभ्यो भूयसीं दत्वा ॥ पु कर्मांगतयाष्टौ ब्राह्मणान् भोजयित्वा स्वयं सुहृद्युतो भुंजीतेति ॥ ॥

इत्यश्वत्थोपनयनप्रयोगः समाप्तः ॥ श्री ॥ श्री ॥

अश्वदानविधि — Aśvadānavidhi

No. 49 — No. 82 (ii) / 1884–86

Size.— 7 in. by 4½ in.

Extent.— 8[b]–9[b] leaves ; 12 lines to a page ; 27 letters to a line.

A small tract on the ritual of giving a horse as gift, alleged to be taken from *Skandapurāṇa*. For other works on the subject, see Aufrecht's Catalogus Catalogorum under *Aśvadāna* and Burnell's Tanjore Cat. pp. 149[b] and 150[a].

Age.— Saṁ. 1903.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 8[b].

अथ प्रकारांतरेण अश्वदानं। ब्रह्मांडपुराणात् अथापृच्छन्मुनयः सूत सूनं तक्षनैमिषे सत्रिणस्ते उग्रश्रवा परिपृच्छामहे त्वं कथं विद्वन् समपैद्रोग-पाडा etc.

Ends.— fol. 9[a].

प्रसन्नं [illegible] प्रदत्तान्मम [illegible]तिरस्तु यथा युवां देवभिषग् भवेतां तथा च मो रामशयाय देवौ इत्यश्वदानविधिः संवत् १९०३ शाके १७६८ श्रीरस्तु। कल्या (ण) मस्तु। शुभं भू.

असपिण्डासगोत्रपुत्रपरिग्रहपरीक्षा Asapiṇḍāsagotraputraparigraha-parīkṣā

No. 50 No. $\frac{133}{1886-92}$

Size.— 7½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 18 + 2 (= 20) leaves; 9 lines to a page; 22 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two lines in red ink on either border; no marks of punctuation; paper musty. Two extra folios bearing on the subject, but not forming part of the work proper, are found in the beginning.

A work on adoption. "This supports the adoption of a child not of the same lineage, when it is a family usage, just as a Dākṣiṇātya can marry the daughter of his maternal uncle, this being permitted by his family usage." Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal. Vol. III, No. 2391. The latter Ms. is identical with our Codex.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

असपिंडासगोत्रस्य पुत्रत्वेन परिग्रहः ।
युज्यते वा ववेत्येषा चिंता प्रस्तूयतेधुना ॥ १ ॥
सास्याच्छ्रुतिविरोधादि सदसद्भावचिन्तया ।
अतो द्वयमृचोर्यास्कं भाष्यादुद्गृह्य चिंत्यते ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 18[b].

यदि न स्यात्ततः किं स्यादस्ति त्वन्नास्तिको हत इति न्यायादत्यंतसंदिग्धगोत्रसंकरसंभावका सगोत्रपुत्रपरिग्रहोपेक्षापक्ष एव श्रेयानित्याहुरिति वीतमत्सराः सुधियो विदां कुर्वंतु । इत्यसपिंडासगोत्रपुत्रपरिग्रहपरीक्षा

अस्थिशुद्धिकारिका **Asthiśuddhikārikā**

No. 51 No. $\frac{500}{1883-84}$

Size.— 9 in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; papers old and musty.

The work consists of two parts.

(1) *Kārikās*— 31 in number, eulogising the act of throwing the bones of departed parents in some sacred place.

(2) *Prayoga*— The method and rite are laid down for throwing the bones into a sacred place or stream. This portion is identical with *Tīrthe'sthiprakṣepavidhi*, No. 304 of A 1881-82.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथास्थिशुद्धिकारिका ॥
पुत्रो वाप्यथवा भ्राता सापिंड्यशिष्य एव च ।
अस्थ्युद्धारनिमित्तं वै हेम्नावाप्सिल वा पुनः ॥ १ ॥
श्राद्धं विधिं विनिर्वृत्य ततस्तानि समुद्धरेत् ।
उद्धरमितवाङ्गानि क्षिप्तुं तीर्थे विनिश्चितं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[a].

एतच्च तीर्थमात्रे कार्यं ॥ गंगायां च विशेषतो ॥ (उ)दाहृतं वचनेभ्यः
एवं कृते फलं प्रागेवोक्तं ॥ हिरण्यश्राद्धादि ॥ गां दद्यात् ॥
इति अस्थिशुद्धि अस्थिप्रक्षेपविधिश्च शोनकोक्तप्रकारः ॥ छ ॥

अस्थ्युद्धारण **Asthyuddhāraṇa**

No. 52 No. $\frac{501}{1883-84}$

Size.— $12\frac{5}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 2 leaves ; 7 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper bearing the year 1835 ; Devanāgarī characters ; handwriting good. A short manual for collecting the bones after cremation.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥
अथास्त्युद्धारणं वक्ष्ये सर्वशास्त्रेषु संमतं ।
त्रिपादध्रुवनक्षत्रं धनिष्ठापंचकं तथा ॥
गुरुभौमार्कवारे च त्यक्त्वा ग्राह्यक्षसंयुतं ।
सुमुहूर्ते शुभे वारे सुलग्ने विष्टिवर्जिते ।
अपराह्णे तडागादौ स्नात्वा संकल्पमाचरेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 2[a].

इह जन्मनि यत्पापं यत्पापं पूर्वजन्मनि ।
तत्सर्वं विलयं याति गौतमीतोयदर्शनात् ।
कृत्तिकादेचतुर्वर्गमघामैत्रवसुस्तथा ।
षोडशाभ्यंतरा प्रोक्ता षोडशाब्दा ह्यकीर्तिताः ॥
इति अस्थ्युद्धारणं ॥

आचारचन्द्रिका — Ācāracandrikā

No. 53 — No. 134/1886–92

Size.—8¼ in. by 4⅛ in.
Extent.— 8 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper old and musty.

A small treatise laying down rules of conduct from morning till evening for the followers of Āpastamba school, by the pupil of Lakṣmaṇa.

Age.— Appears to be old.
Author.— Pupil of Lakṣamaṇa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
नत्वा श्रीशारदां देवीं श्रीगुरुं लक्ष्मणाभिधम् ।
विद्वच्चकोरसुखदां करोम्याचारचंद्रिकाम् ॥ १ ॥
ब्राह्मे मुहूर्ते शयनादुत्थाय वस्त्रांतरं परिधाय । हस्तौ पादौ मुखं च प्रक्षाल्य ॥ etc.

Ends.— fol. 8[a].

नास्तिक्यात्तु तथालस्याद्ब्राह्मणो न करोति यः
स याति नरकान् घोरान् काकयोनौ च जायते।
नान्यो विभुक्तये पंथा भुक्त्वाश्रमविधिं स्वकं।
तस्मात्कर्माणि कुर्वीत तुष्टये परमात्मनः॥
इत्यापस्तंबानां नित्यकर्मविधि समाप्तः॥ शुभं भूयात्

आचारतिलक (?) — Ācāratilaka (?)

No. 54 — No. $\frac{135}{1886-92}$

Size.— $7\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 5 leaves ; 14 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in black ink on either border of fol. 6 ; verse numbers tinged with red pigment ; papers old and musty ; foll. 1–2 missing.

Mm. Kane says about this ms. "though described as *Ācāratilaka*, appears to be a different work. It quotes *Ācāratilaka* (fol. 6[a]) and explains sacrificial terms like *praṇītā*, *prokṣiṇī* and sacrificial material like *Kuśa*." (*Hist. Dh.* I, p. 690) for *Āhnika-Ācāratilaka* by Gaṅgādhara, see No. 78 of 1892–95. The reason for naming this work as *Ācāratilaka* is given in the following corrupt verses.—

पुरा ग्रंथेनमालोक्य संदेह ईरितं मया। कारिकाकाररचितं देवं गङ्गाधरं स्मृतं॥ ३८॥ आचारदिपिका ज्ञेयं सर्वकर्मेन साधितं॥ स्वल्पं स्वल्पतरं चैव निरीक्ष पंडितं बुधैः॥ ३९॥ fol. 7[b].

Age.— Appears to be old.

Author.— Gaṅgādhara (?)

Begins.— fol. 3[a].

वृत्तिः प्रणयनं स्तरणं पात्रसाधनं॥ ४४॥
अथ पात्रलक्षण।
यस्मिन्पात्रे स्थितो वह्निः प्रणीता सा प्रकीर्त्तिता।
अपरा प्रोक्षणी नामा अग्नेरुत्तरतां न्यसेत्॥
अन्या प्रणीतावारुणं काष्टेन तु ष्वान स आपनत्॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

आचारदीपिका ज्ञेयं सर्वकर्मेन साधितां।
स्वल्पं स्वल्पतरं चैव निरीक्षं पंडितैं बुधैः॥ ३९॥
परोपकारणं वक्ष्ये कुर्यादग्निस्तु साधनं १४०
इति श्रीगंगाधरविरचितं आचारतिलकं संपूर्णं॥ etc.

आचारदीप
or
आचारप्रदीप

Ācāradīpa
or
Ācārapradīpa

No. 55

No. $\frac{85}{1882-83}$

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 74 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; one thick line in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation and the colophon are tinged with red pigment ; paper very old, worn out, musty and the ink is faint ; last folio is almost illegible ; fol. 50[b] blank.

A manual of daily religious rites ; for detailed contents, see I. O. Cat. ms. 1609.

Age.— Saṁ. 1658.

Author.— Nāgadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

उक्तो वाजसनेयेन याज्ञवल्क्येन धीमता ।
आचारो द्विजवर्य्याणां सुबोधः कथ्यतेधुना ॥ १ ॥
तत्र दक्षः । प्रातरुत्थाय कर्तव्यं यद्द्विजेन दिने दिने ।
तदहं संप्रवक्ष्यामि द्विजानामुपकारकं ॥ २ ॥
उदयास्तमनं यावन्नविप्रः क्षणिको भवेत् ।
नित्यनैमित्तिकैर्युक्तः काम्यैश्चान्यैरगर्हितैः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 74[b].

अमावास्याष्टमी चैव पूर्णमासी चतुर्दशी ।
ब्रह्मचारी भवेन्नित्यमष्टतौ स्नातके द्विजः ॥ ३ ॥ योगी एवं गच्छन्
स्त्रियं क्षामां मघां पोष्णं च वर्जयेत् सुस्थ इंदौ सकृतपुत्रं लक्षण्यं
जनयेत्पुमान् ॥ ४ ॥
शंखलिखितौ स्त्रियाः शुक्रेधिके स्त्री

The portion after this is not legible and hence cannot be copied.

इति श्रीभट्टनागदेवविरचिते आचारप्रदीपे.....संवत् १६५८ वर्षे
श्रावण शुद्ध

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 39[b]; II 8[b] and 188[b]; III 9[b].
Kane : *Hist. Dh.* I p. 513.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1609-10.
Weber's Cat. of Berlin mss. p. 311, No. 1022.
Mitra's Notices I, 138; K. P. Jayaswal Des. Cat. of Mithila mss. Vol. I, No. 22.

आचारदीप
or
आचारप्रदीप

Ācāradīpa
or
Ācārapradīpa

No. 56

No. $\frac{83}{1884-86}$

Size.— $8\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 122 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; on most of the leaves two lines in red ink on either border ; benedictory phrase and marks of punctuation upto fol. 2[a] coloured with red ink ; paper old, slightly worn out and musty. Fol. 89 repeated : foll. 89 (i)[b] and 89 (ii)[a] are blank.

Another copy of No. 55.

Age.— Śaka 1623.

Author.— Nāgadeva.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः ॥ श्रीमन्म्हाळसायै नमः ।
चंचंनासपुटस्फुटाभिनयनव्यग्राग्रपादाहति
क्षुभ्यं नूपुरमंजुलध्वनिमिलत्कर्णस्थवलत्कंकणः ।
शुंडादंडविघट्टितोद्धुकुसुमैर्व्योमांगणं मंडयन्
संध्यातांडवडंबरं व्यरचयन् भूत्यै गणेशोस्तु वः ॥ १ ॥
यत्प्रोक्तो याज्ञवल्क्याऽत्रिर्वसिष्ठाद्यैर्महर्षिभिः ।
आचारो द्विजमुख्याणां सुबोधः कथ्यते क्रमात् ॥ २ ॥
उक्तो वाजसनेयेन याज्ञवल्क्येन धीमता ।
आचारो द्वि[ज]त्रयाणां सुबोधः कथ्यतेऽधुना etc.

as in No. 55.

Ends.— fol. 121[b].

आपत्काले तु विप्रैस्तु शौचाचारं न चिंतयेत् ।
स्ववंशमुद्धरेत्पश्चात्सस्थोधर्मं समाचरेत् ॥ देवलः ॥ ३७ ॥
शास्त्रगम्यशुचित्वं तु नत्प्रत्यक्षाद्धिसाधनं ।
शास्त्रतः कृतशौचानामाशंका नैव विद्यते ॥ ३८ ॥
इति श्रीउपाध्यायनागदेवविरचिते आचारदीपे द्रव्यशुद्धिप्रकरणं ॥
समाप्तोयं ग्रंथः ॥ स्वस्ति श्रीशके १६२३ वृषानामसंवत्सरे आषाढ-
शुद्धतृतीया ४ मंदवासरे मघानक्षत्रे सिंहस्थे चंद्रे मिथुनस्थिते सूर्ये
कुंभस्थिते देवगुरौ तद्दिने धोंडभट्टेन लिखितं ॥ शुभं भवतु ॥

Then follows some portion bearing on Vidhānas.

References.— See No. 55.

आचारप्रदीप

Ācārapradīpa

No. 57

No. $\frac{192}{1884-87}$

Size.— 11⅝ in. by 4⅝ in.

Extent.— 81 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; benedictory phrase, names of authorities quoted, colophons at the end of topics, tinged with red pigment ; leaves are mostly coloured with yellow pigment ; paper very old, much worn out and musty ; fol. 67 missing ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nāgadeva.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो विश्वरूपाय ॥ ॐ नमो भद्रकाल्यौ गुरवे
नमः ॥ काश्यायनयोगीश्वराभ्यां नमः ॥
चंचन्नासपुटस्फुटाभिनयनव्यग्रप्रपादा हृति
क्षुभ्यं नूपुरमंजुलध्वनिमिलत्कल्याणस्वलत्कंकणं ।
शुंडादंडविघाटितोऽकुसुमैर्व्योमांगणं मंडयत्
संध्यातांडवडंबरं विचरयन्नृत्यै गणेशस्तु वः ॥ १ ॥
उक्तो धाजसनेयेन etc. as in No. 55.

fol. 80[b].

इति उपाध्यायनागदेवविरचिते आचारदीपे
स्पृष्टास्पृष्टविधिः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 82[b].

शातातपः ॥ अपां नोच्छिष्टदोषोस्ति मधुनो न च सर्पिषः
न फलानां न बालानां कारणाय न दोषितं ॥ ३७ ॥
आपत्काले तु विप्रस्तु सौचाचारं न चिंतयेत्
स्ववंशमुद्धरेत्पश्चात् स्वस्थो धर्मं समाचरेत् ॥ ३८ ॥ देव

References.— See No. 55.

आचारप्रदीप — Ācārapradīpa

No. 58 — No. $\frac{79}{1892-95}$

Size.— $8\frac{5}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 110 leaves ; 8 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in black ink on either border from fol. 3 onwards ; paper old, worn out and musty ; foll. 78–79 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nāgadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामजी ॥

चंचच्चांचुपुटा etc. as is No. 56.

Ends.— fol. 112[b].

आपत्कालेतु etc. upto द्रव्यशुद्धिः प्रकरणं समाप्तं ॥
as in No. 56.

References.— See No. 55.

आचारप्रदीप — Ācārapradīpa

No. 59 — $\frac{136}{1886-92}$

Size.— $7\frac{1}{2}$ in. by 6 in.

Extent.— 217 leaves ; 8 lines to a page ; 15 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two rows, each of two lines in red ink, on either border ; first leaf has double rows on all the four borders ; marks of punctuation in red ink ; benedictory phrase. verse numbers, names of authorities quoted, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; last leaf is slightly worn out.

Age.— Saṁ. 1891.
Author.— Nāgadeva.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
चंचच्चारु पुट etc. as in No. 56.

Ends.— fol. 216[a].

आपत्काले etc. upto द्रव्यशुद्धिः प्रकरणं
as in No. 55.
इति श्रीनागदेवाह्निकं आचारदीपः समाप्तः ॥
संवत् १८९१ ॥ शाके १७५६ ज्येष्टमास कृष्णपक्षे ॥ ४ ॥
सोमवारे लिषतं रामनाथ पलिवाल शुभं भूयात्
हरनार्थं पठनार्थं ॥ ज्येष्ट मासेऽसिते पक्षे चतुर्थ्यां
चंद्रवासरे ॥ लिषतं रामनाथेन आह्निकश्चैव पुस्तकं
लिषतु जपरमध्ये लिषायतुं सीरदारा अंबके सुरजी ॥ यादृशं etc.

Then follow a few stanzas.

References.— See No. 55.

आचारप्रदीप Ācārapradīpa

No. 60 No. $\frac{193}{1884-87}$

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 47 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; handwriting small, but legible ; two lines in black ink on either border ; marks of punctuation, topics, names of authorities quoted and colophons tinged with red pigment; notes on margins ; paper very old, much worn out and musty ; foll. 1–2, 5, 7–8, 44, 47 missing.

Age.— Saṁ. 1611.
Author.— Nāgadeva.
Begins.— fol. 3[b].

द्वितीयाया भवेन्मात्रा क्लृप्त्या वै विष्णुदेवता ।
सुषुप्तिवृत्तौ स्थिता नित्यं विज्ञेया सा निरंजना ॥ ६ ॥
तृतीयाया भवेन्मात्रा शुक्ला वै रुद्रदेवता ।
सुषुप्तिवृत्तौ स्थिता नित्यं विज्ञेया सा निरंजना ॥ ७ ॥ etc.

fol. 53[a].

इत्याचारप्रदीपे स्पृष्टास्पृष्टविधिः

Ends.— fol. 54[b].

शातातपः ॥ अपां नोच्छिष्टदोषोस्ति etc. upto समाचरेत्
as in No. 57.

followed by

देवलः ॥ शास्त्रागम्यशुचित्वं च न प्रत्यक्षादिसाधनं ।
शास्त्रतः कृतशौचानामाशंका नैव विद्यते ॥ ३८ ॥
इति श्रीमदुपाध्यायनागदेवविरचिते आचारप्रदीपे द्रव्यशुद्धिः प्रकरणं समाप्तमिति ॥ श्रीः ॥ संवत् १६११ वर्षे शाके १४७५ प्रवर्त्तमाने उत्तायनक्रे श्रीसूर्ये प्रथम आषाढमासे कृष्णपक्षे द्वितीयां तिथौ वासरे । पा. रामजी—र्थं ॥ उ. काशीनलकेन लिषितपुस्तिकाः ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री

References.— See No. 55.

आचारप्रदीप Ācārapradīpa

No. 61 No. $\frac{56}{1895-98}$

Size.— 9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 132 leaves ; 8 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers, topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out, worm-eaten and musty.

Age.— Saṁ. 1680.

Author.— Nāgadeva.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचन्नासपुटस्फुटाभिनयन etc. as in No. 56.

Ends.— fol. 132[b].

आपत्काले तु etc. upto शंका नैव विद्यते as in No. 56.

इति श्रीऊपाध्यायनागदेवविरचिते धर्म्मशास्त्रसारे द्रव्यशुद्धिप्रकरणं समाप्तोयमाचारदीप नामा ग्रंथ इति शुभं भवतु ॥ श्रीविश्वनाथाय नमः ॥ ॥ गंगायै नमः संवत् १६८० वर्षे फालगुणवदि १४ शनौ ग्रंथसंख्या १४४१

References.— See No. 55.

आचारदीप Ācāradīpa

No. 62 No. $\frac{234}{1887-91}$

Size.— 10⅝ in. by 5⅝ in.

Extent.— 29 leaves ; 16 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting very bad ; two or three lines in black ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers, marks of punctuation, topics and colophons tinged with red pigment ; paper very old, very much worn out, musty and illegible towards the end. It is slightly worm-eaten.

Age.— Saṁ. 1635.

Author.— Nāgadeva.

Begins.— fol. 1[a].

उं नमः श्रीगणेशाय ॥

उक्तो वाजसनेयेन याज्ञवल्येन धीमता । etc. etc.

as in No. 55.

Ends.— The portion being absolutely illegible, cannot be copied.

References.— See No. 55.

आचारप्रदीप Ācārapradīpa

No. 63 No. $\frac{503}{1883-84}$

Size.— 9¼ in. by 5¾ in.

Extent.— 42 leaves ; 28 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in black ink on either borders ; topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, rough, slightly worn out and musty.

A manual for daily duties. The author of this work is different from Kamalākarabhaṭṭa, the famous *nibandhakāra*. Our author was a resident of *Kūrparagrāma* (Kopargaon) on the Godāvarī and had become established at Benares. He composed also *Āhnikaprayoga*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

विश्वनाथं भवानीशं ढुंढिराजं च भैरवं ।
श्रीमाधवं दंडपाणिं काशीं गंगां नमाम्यहं ॥
आरंभितस्य कार्यस्य सिद्धौ विघ्नापनुत्तये ॥ १ ॥
दूरीभवंति दुरिता व्यपयांतितायाः
प्रादुर्भवंति विभवाः परमाश्च हृद्याः ।
संपद्यते विविधसंपदयैति मोहः
श्रीरामचंद्रपदपद्मनमस्क्रियातः ॥ २ ॥

... ...

नानानिबंधपाथोधौ सन्निमग्नमितस्ततः
आचारवाक्यरत्नानां समुद्धृत्य कदंबकं ॥ ४ ॥
तदेव भूषणं कृत्वा स्वाचारासु तु चेतसां ।
विदुषां कंठभूषायै ददाति कमलाकरः ॥ ५ ॥

Ends.— fol. 41[b].

न ज्ञातृत्वाभिमानेन न च विद्यासुलिप्सया ।
केवलं परमार्थेन परोपकृतये कृतः ॥
आह्निकस्य विधौ संति पूर्वग्रंथाननेकशः ।
तेभ्यो विशेषश्चेदस्ति पंडितैः सोवधार्यतां ॥
इत्याचारप्रदीपेन कमलाकरनिर्मिते ।
नानाशास्त्रार्थसंयुक्ते तत्रेदं ह्याह्निकं कृतं ॥
अनेन ग्रंथदीपोयं कृतः संपूर्णतामियात् ॥
इत्याचारप्रदीपे निबंधे आह्निकं समाप्तमगमत् ॥ श्रीकृष्णार्पण ।

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 39[b] ;
Kane ; *Hist. Dh.* I, p. 512.
B-Descriptive Catalogues :—
Haraprasad Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2180.

आचारप्रदीप Ācārapradīpa

No. 64 No. $\frac{84}{1884-86}$

Size.— 9⅛ in. by 5¼ in.

Extent.— 79 leaves ; 13 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; one or two lines in black ink on either border upto fol. 29^{b} ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, names of authorities quoted and colophon at the end tinged with red pigment ; paper old, musty and worn out.

Age.— Saṁ. 1785

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगुरुगणेशांबिकाभ्यो नमः ॥

विश्वनाथं भवानीं च ढुंढिराजं च भैरवीं etc. as in No. 63.

Ends.— fol. 79^{b}.

न ज्ञातृत्वाभिमानेन etc. upto आह्निकं समाप्तमगमत् as in No. 63..

श्लोकसंख्या २३०२ संवत् १७८५ वर्षे श्रावण वद ८ गुरे श्रीरस्तुः। मंगलं लेखकानां etc. अहिछत्रज्ञाती पिष्णोरा नागरज्ञाती गुर्जर देशस्थ भट मूलजी पठनार्थं उदयपुरमध्ये वेचातीलीधि श्रीरस्तु कल्याणमस्तु etc.

References.— See No. 63.

आचारप्रदीप Ācārapradīpa

No. 65 No. $\frac{80}{1892-95}$

Size.— 8⅜ in. by 4 in.

Extent.— 47 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty ; benedictory phrase and topics on fol. 1 are tinged with red pigment.

A treatise dealing with daily practices like *snāna*, *sandhyā*, *tarpaṇa*, etc. It is incomplete. Aufrecht refers to one Ms. in his Catalogus Catalogorum, III 9^{b}.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्कृपालेशतः सर्वाः सिद्धयः संभवंत्युत ।
विघ्ना विनाशमायांति तं वंदे गणनायकम् ॥ १ ॥

ब्राह्मे मुहुर्ते शयनादुत्थाय वस्त्रांतरं परिधाय हस्तपादं मुखं च प्रक्षाल्य द्विराचम्य etc.

Ends.— fol. 47[b].

यो वै गंडूषसमये तर्जन्या वक्रचालनं
कुर्वीत यदि मूढात्मा रौरवं नरकं व्रजेत् इति
अत्रिः ॥ तस्मिन्नाचमनं कुर्याद्यत्र भांडे तु भुक्तवान्
यद्युत्तिष्ठत्यनाचांतो भुक्तवाना सनात्ततः ।
सद्यः स्नानं प्रकुर्वीत सोन्यथा प्रयतो भवेदिति
देवलः । आ ends abruptly.

आचारमयूख

Ācāramayūkha

No. 66

No. $\frac{88\,(i)}{1881-82}$

Size.—10¾ in. by 4½ in.

Extent.— 80 leaves ; 9 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in black ink on each border ; paper old, worn out, musty and worm-eaten. The bundle contains the following Mss., apart from the present one.

Nītimayūkha No. 88 (ii).
Śāntimayūkha No. 88 (iii).
Prāyaścittamayūkha No. 88 (iv).
Saṁskāramayūkha No. 88 (v).
Śrāddhamayūkha No. 88 (vi).

The present work forms the second section of Nīlakaṇṭha's *Bhagavantabhāskara*.

Age.— Saṁ. 1779.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ भगवद्भास्करे आचारमयूष लिख्यते ॥

आदौ दिवाकरस्याहमवलंबे मुहुर्मुहुः ।
यत्पादालंभितं पद्मं पद्मारोहति संप्रति ॥

श्रुतिः स्मृतिर्वीक्ष्य पुराणजातं तत्तन्निबंधानपि सन्निबंधान्
चिरंतनाचारचयं च वध्नात्यथाह्निकं संप्रति नीलकंठः ॥ etc.

Ends.— fol. 80[a].

गुरुवे दक्षिणां दद्याद्गुरुहेमपशूनपि
यद्यस्तु दक्षिणा पादयेत् ॥
ब्राह्मणान् भोजयेच्छक्त्या सुशीलान् वेदपारगान् ।
भक्ष्यैश्च पायसाद्यैश्च रत्नानि सुबहूनि च ॥
अनेन विधिना यस्तु शांतिं कुर्वीत शक्तितः ।
तस्य वर्षशतायुष्यं भवत्येव न संशयः ॥

इति श्रीमीमांसापारावारपारीणधुरीणभट्टशंकरसूनोर्भट्टनीलकंठस्य कृतावाचारमयूखः ॥ श्री ॥

संवत् १७७९ ना वर्षे भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे एकादशायां तिथौ भौमवासरे अद्येह श्रीसूर्यपुरवास्तव्यब्राह्मणसारस्वतज्ञातीयभट्टदामोदरसुतभट्टनारायणात्मजेन भट्टकेशवजी लिखितं ॥ मंगलमस्तु ॥ इष्टसंपदस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 40[a]; II 8[b] and 188[b]; III 9[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 438-40.
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. No. 1439.
Weber's Cat. of Berlin Mss. p. 312, No. 1026.
Mitra's Notices, II, No. 730
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 352, No. 761.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2045.
K. P. Jayaswal : Des. Cat. of Mithila Mss. Vol. I, No. 26.

(2) Printed Editions :—
Printed in the collections of Hindu Law Texts, edited by J. R. Gharpure, Bombay 1914.

आचारमयूख Ācāramayūkha

No. 67 No. $\frac{246}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 11¾ in. by 5⅜ in.

Extent.— 56 leaves ; 12 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; four lines in black ink on either border ; benedictory phrase, names of authors quoted, topics and colophons are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty ; fol. 39 repeated.

Age.— Saṁ. 1717 (?)

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादौ दिवाकरस्याहं etc. as in No. 66.

Ends.— fol. 55[b].

गुरवे दक्षिणां दद्यात् etc. upto भवत्येव न संशयः as in No. 66.

इति श्रीमीमांसापारावारपाराधुराणाभट्टशंकरसूनोर्भट्टनीलकंठस्य कृतावाचारमयूखे द्वितीयः ॥ शुभमस्तु ॥

The following endorsement appears to be in a different hand :—

संवत् १७१७ समये श्रावणकृष्णैकादश्यां तिथौ लिखापितं ॥ ग्रंथसंख्या १८०० ॥ उ० शिवशंकरहरिकृष्णस्येदं पुस्तकं ॥

References.— See No. 66.

आचारमयूख Ācāramayūkha

No. 68 No. $\frac{186}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 49 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; foll. 1–15 have two rows, each of one line and three lines in red ink, on either border ; the rest of the folios have only three lines in red ink on either border ; from fol. 16 onwards, marks of punctuation on one side of leaves are in red ink ; paper old, musty, soiled and very much worm-eaten ; foll. 16–29, 40, 57–66 are missing ; it ends abruptly on fol. 74.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादौ दिवाकरस्याहम् etc. as in No. 66.

Ends.— fol. 74.

भु(भुं)जीतग्रासमात्रं तु दिनमेकमभोजनं ।
अप्येकपंक्त्यां नाश्नीयाद्ब्राह्मणैः स्वजनैरपि ॥
को हि जानाति कं यस्य प्रच्छन्नं पातकं भवेत् । एक पक्त्युपविष्टानां
दुष्टानां यदुरात्मनां । सर्वेषां तत्समंता ends abruptly.

References.— See No. 66.

आचारमयूख

Ācāramayūkha

No. 69

No. $\frac{81}{1892-95}$

Size.— 10 in. by 6 in.

Extent.— 100 leaves ; 12 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two or three lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are in red ink ; paper is old, musty and worm-eaten ; some of the worm-eaten portions have been clipped off with scissors ; foll. 99–100 contain list of contents.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

पादौ दिवाकरस्याहं etc. as in No. 66.

Ends.— fol. 98[b].

गुरवे दक्षिणां दद्यात् etc. upto आचारमयूखः समाप्तः
as in No.66 .

Then follow the contents.

References.— See No. 66.

आचारमयूख

Ācāramayūkha

No. 70

No. $\frac{113}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅝ in. by 5¼ in.

Extent.— 76 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink ; paper old and musty.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादौ दिवाकरस्याहं etc. as in No. (6.

Ends.— fol. 75[b].

गुरवे दक्षिणां दद्यात् etc. upto आचारमयूखः as in No. 66.

श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु काल्याणमस्तु । श्रीरामाय नमः ॥ श्रीरस्तु शुभं भवतु ॥ श्रीगोविंदाय नमः ॥ श्री ॥ ग्रंथसंख्या १६५० ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 66.

आचारमयूख

Ācāramayūkha

No. 71

$\frac{333}{1891\text{–}95}$

Size.— 11⅞ in. by 5¼ in.

Extent.— 20 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment. It is incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादौ दिवाकरस्याहम् etc. as in No. 66.

Ends.— fol. 20[a].

दक्षिणेन तथा कष्टं पश्चिमेन पराजयः ।
उत्तरेण गवां नाशः स्त्रीणा परिजनस्य(च) ॥
पूर्वोत्तरेण तु दिग्भागे सर्वान्कामानवाप्नुयात् ॥

दंतधावनमंत्रो नागदेवीये अन्नाद्यायव्यूहब्रंसो सोमो राजाय मागमत् ।
समे सुखं प्रमाक्ष्येत यशसा च भगेन च ॥ अंगिराः ॥

प्रक्षाल्य भक्षयेत्काष्ठं प्रक्षाल्यैव तु संत्यजेत् आयुरित्य ends abruptly.

References.— See No. 66.

आचारमयूख Ācāramayūkha

No. 72 No. $\frac{332}{1891-95}$

Size.— 11 in. by 5½ in.

Extent.— 54 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; paper old and musty ; foll. 3–4 missing.

Age.— Śaka 1663.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादौ दिवाकरस्याहं etc. as in No. 66.

Ends.— fol. 56[b].

गुरवे दक्षिणां दद्यात् etc. upto आचारमयूखः समाप्तिमगमत् ॥
श्रीरस्तु ॥ as in No. 66.

इदं पुस्तकं साठे इत्युपनामकभावसंग्रामवासिनो वासुदेवभट्टस्य ज्ञेयं ॥
शके १६६३ हर्मति संवत्

References.— See No. 66.

आचारस्मृतिचन्द्रिका

Ācārasmṛticandrikā

No. 73

No. $\frac{236}{1887-91}$

Size.— 12¾ in. by 4⅞ in.

Extent.— 216 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, etc. tinged with red pigment upto fol. 25 ; paper old, worn out, musty and affected by damp.

A manual on *ācāra*, being a compilation from various *Smṛtis* and *nibandhas* by Sadāśiva, son of Gadādhara, patronised by Savāi Jayasiṁha of Amber and his son Mādhavasiṁha. In *Mādhavasiṁhāryāśataka* by Śyāma Laṭṭu (B. O. R. I., 436 of 1887-91) we read about Sadāśiva–

जयति सदाशिवशर्मा मुनिजयधर्मा सुधर्माग्रयः ।
माधवसिंहसुधर्मा सदासि सुधर्मः स्वधर्माग्रयः ॥ १३० ॥

(See M. M. Patkar's article on *Mādhavasiṁhāryāśataka* in *The Poona Orientalist*, Vol. I, No. 4, pp. 34–37). See also Kane : *Hist. Dh.* I, p. 754. This is the only Ms. noticed by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum, III, 9[b].

Age.— Appears to be old.

Author.— Sadāśiva Śarmā.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमन्महागणाधिपतये नमः ॥
उमाकटितटस्फुरत्कटिवराननालोकन-
प्रसन्नहृदयं धिया सदयमिन्दुचूडं मृडम् ।
नमामि गिरिजाधवं भजनमात्रदत्तेप्सितं
स्मिताननमनामयं प्रियमुमा सहायं मुदा ॥ १ ॥
धामाशेषबुधाशिषां शुभगुणग्रामाभिरानाकृतिः-
कामावाप्तिकृते सतामवतरन् भूमाविव स्वर्द्रुमः ।
भूपायस्तनुमानशेषतपसां श्रीविष्णुसिंहप्रभोः
सूनुः श्रीजयसिंहभूपतिपतिर्वर्द्धि कीर्त्या भुवि ॥ २ ॥
यश्चामीकरवृष्टिभिः सुमनसां द्रारिद्र्यदावानलो-
द्भूतं तापमपांचकार करणाकल्लोलिनी वल्लभः ।
न्याय्ये वर्त्मनि च प्रजामिवनिजां शश्वत् प्रजाः पालयन्
श्रीरामस्य यशो जगाम विपुलं भूपालचूडामणिः ॥ ३ ॥

काशिजनपदनिलयास्तुरगमेधं सर्वमेधं च निर्माय ।
अंगदिनः कुण्डलिनः कंकणिनो येन विरचिता बुबुधाः ॥ ४ ॥
वंशेस्मिन्दशपुत्र नामनि महान् विष्णुर्द्विजाग्र्यस्त्वसूत्
सूनुस्तस्य सुधीर्गदाधर इति ख्यातो जगत्याख्यया ।
तत्पुत्रेण सदाशिवेन कृपया श्रीविश्वनाथप्रभो-
राचारस्मृतिचंद्रिका विरचिता विद्वच्चकोरष्टदा ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 216[b].

प्राज्ञश्रीजयसिंहनामनृपतेस्तोषाय या निर्मिता
साचारस्मृतिचंद्रिकाऽतिविमला विद्वच्छकोरेष्टदा ।
तां पश्यंतु परीक्षकाः सहृदयाः निःपक्षपातं बुधा-
स्तेनेयं गुणवत्तराहि भविता गौरीपतेस्तुष्टये ॥

इति श्रीमद्दशपुत्रकुलावतंसेन विरचिता सदाशिवपंडितेनऽपस्तंबाचारस्मृतिचंद्रिका समाप्ता

आचारादर्श Ācārādarśa

No. 74 No. $\frac{342}{1875-76}$

Size.— $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 69 leaves ; 9–13 lines to a page ; 26–41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows of one line and three lines in red ink on each border upto fol. 9 ; marks of punctuation in red ink upto fol. 9 : benedictory phrase and names of authorities quoted are tinged with red pigment upto fol. 22. Three different hand-writings (i) fol. 1–19 ; (ii) fol. 20–24 ; (iii) fol. 25–73. Names of authorities, etc. are again tinged with red pigment from fol. 37 onwards; foll. 33–36 missing.

The work is a manual of daily religious rites of the followers of white Yajurveda. It quotes from several Smṛtis (See Kane below). The author Śrīdatta Upādhyāya is one of the earlist among the mediævel Maithila *nibandhakāras*. He flourished in the last quarter of the 13th century A.D.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrīdatta Upādhyāya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

दीक्षितो रणयज्ञेषु विबुधानंददायिषु ।
हरिरब्धिसुतावक्त्र सोमपीति पुनातु वः ॥ १ ॥
अहोरात्राश्रितो धर्म इह वाजसनेयिनां ।
निबद्ध्यते निबद्धै यो धर्मशास्त्रनिबंधृभिः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 73[b].

पतिभिः सह शयीरन् इति स्त्रीणाभिद्रदतोवर इति इति
समूलवचनाभोगो मीमांसान्यायनिर्मलः
श्रीदत्तेन सतामेष अचारो दर्पणः कृतः ॥ २५ ॥
दुर(रु)क्तमपि सूक्तं मे मन्वादी वचनाश्रितं
अपि च मोदकं तीर्थसलिलांतर्गतं शुचिः
इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीश्रीदत्तकृतआचारादर्शः शुभमस्तु श्रीरामजी ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 40[b]; II 188[b]; III 9[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 363–64.

B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1613–1615.
Weber's Cat. of Berlin Mss. p. 311, Nos. 1023–24.
Mitra's Notices Vol. V, No. 1956.
K. P. Jayaswal Des. Cat. of Mithila Mss. Vol. I, Nos. 29–29 P.

(2) Printed Editions :—
Printed at Divākara Press, Benaras and Venkatesvara Press, Bombay, Saṁvat 1961.

आचारादर्श Ācārādarśa

No. 75 No. $\frac{286}{1884-87}$

Size.— 9⅝ in. by 4⅛ in.

Extent.— 94 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty ; no marks of punctuation.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Śrīdatta.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

दीक्षितो रणयज्ञेषु etc. as in No. 74.

Ends.— fol. 93[b].

समूलवचनाभोगो etc. upto आचारादर्शः as in No. 74.

संपूर्णं समाप्तमं शुभमस्तु मंगलं etc.

References.— See No. 74.

आचारादर्श

Ācārādarśa

No. 76

No. $\frac{44}{1883-84}$

Size.— 10⅝ in. by 4¼ in.

Extent.— 61 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; four lines in black ink on either corner ; benedictory phrase, names of authorities quoted, topics and colophon are tinged with red pigment of different shades ; foll. 9–18, 23, 39–43 missing ; paper very old, worn out and repaired on left hand corner, musty and decaying.

Age.— Saṁ. 1690.

Author.— Śrīdatta.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

दीक्षितो रणयज्ञेषु etc. as in No. 74.

Ends.— fol. 75[b].

पतिभिः सह शयीरन् etc. upto सलिलांतर्गतं शुचिः ॥

as in No. 74.

इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीश्रीदत्तकृतआचारादर्शः समाप्तः ॥ संवत् सराद्वत संवत् १६९० भाद्रपदशुक्लद्वितीयायां लिषितोयं पंडितशिरोमणि-कृष्णदत्तमतेस्थायिना श्रीकंठेना (?)

References.— See No. 74.

आचारादर्श
or
आचारदर्पण

Ācārādarśa
or
Ācāradarpaṇa

No. 77

No. $\frac{55}{1885-93}$

Size.— 9 in. by 5 in.

Extent.— 75 leaves ; 11 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings ; four lines in black ink on either border, upto fol. 9 ; fol. 9[b] half blank ; topics, names of authorities quoted, tinged with red pigment (but in red ink on foll. 6–9) upto fol. 60 ; paper old, worn out and musty ; foll. 61–71 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrīdatta.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

दीक्षितो रणयज्ञेषु विबुध्यानंददायिषु ।
हरिरच्छिसुतावक्र सोमपीति पुनातु वः ॥ १ ॥
अहोरात्राश्रितो धर्म्मं इह वाजसनेयिनां ।
निबद्ध्यते निबद्धो यो धर्म्मशास्त्रनिबंधिभिः ॥ २ ॥ etc.
as in No. 74.

Ends.— fol. 86[b].

वसिष्ठः ॥ अपि काठके प्रजने विज्ञायते अद्य श्वे विजाणिष्यमाणः ।
पतिभिः सहशयान्नायिति स्त्रीणामिंद्रदत्तोवर इति ॥
समूलवचनाभोगो मीमांसान्यायनिर्मलः ।
श्रीदत्तेन सतामेष आचारो दर्पणः कृतः ॥ as in No. 74.

References.— See No. 74.

आचारादर्श

Ācārādarśa

No. 78

No. $\frac{137}{1886-92}$

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 59 leaves ; 14 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; several handwritings; legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment; last leaf is a later addition; paper of the rest of Ms. is old, worn out and very musty.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrīdatta.

Begins.— fol. 1[b].

स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

दीक्षितोरण्ययज्ञेषु etc. as in No. 74.

Ends.— fol. 59[b].

पतिभिः सह शयीरन् etc. upto आचारादर्शः समाप्तः as in No. 76.

अष्टादशपुराणानां पठनाद्यत्फलं लभेत् ।

तत्फलं सममाप्नोति आचारश्रवणान्नरः ॥ श्रीरस्तु ॥

स. १८०१ माघशुक्लपंचम्यां शाकंभर्य्यां कृष्णाचार्यैराक्रीतं व्याजोपरगोविंदरामजीहस्तात् । रसराजतैः ।

References.— See No. 74.

आचारादर्श

No. 79

Ācārādarśa

No. 194 / 1884–87

Size.— 8⅞ in. by 4¼ in.

Extent.— 148 leaves; 6 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophon at the end tinged with red pigment; paper old, musty and soiled.

Age.— Saṁ. 1804.

Author.— Śrīdatta.

Begins.— fol. 1[b].

ओं नमः सरस्वत्यै ॥

दीक्षितोरण्य यज्ञेषु etc. as in No. 74.

Ends.— fol. 147[b].

पतिभिः सह शयीत upto आचारादर्शः as in No. 74.

श्रीः संवत् १८०४ फाल्गुने मासि शुक्ले पक्षे त्रयोदश्यां श्रीधर्मावतारक्षत्रियवंशसमुद्भवलाला इंदराज्यपठनार्थं कैलासपंडितेन लिखितं शुभं

References.— See No. 74.

आचारादर्शविवृति Ācārādarśavivṛti

No. 80 No. $\frac{45}{1883-84}$

Size.— $12\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 39 leaves ; 12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, *pratīkas* of verses, topics and the date at the end are in red ink ; paper old, worn out, musty and soiled.

A commentary on Śrīdatta's *Ācārādarśa*, by Gaurīpatibhaṭṭa, son of Dāmodarabhaṭṭa. The author's father was a pupil of Maithila Śaṅkara and is called जलालदीनशककृत— Starter of Jalāladīna (Jalāluddin Akbar) era, i. e. Ilahī. The Ilāhi era was started in 1584 A.D., i. e. in the 29th year of Akbar's reign (See *Bhāratīyaprācīnalipi-mālā* by G. H. Ojha, p. 193). It is just possible that Dāmodarabhaṭṭa had something to do with this new era of Akbar. The work is called *Ādarśasambodhinī* or °*Vivṛti*. The work was composed at Benares in Saṁ. 1696 (= 1640 A.D.).

Age.— Saṁ. 1800.

Author.— Gauripatibhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमहागणपतये नमः ॥

श्रीमच्छंकरतुष्टयर्थमाचारादर्शबोधिनी ।

क्रियतेऽतिस्फुटा रम्या भट्टगौरीशशर्मणा ॥ १ ॥

प्रारप्सितस्याचारादर्शनाम्नो ग्रंत(थ)स्य निप्रत्यूहपरिसमाप्तये श्रीदत्तनामापंडितः ॥ आशीर्वादात्मकं मंगलमाचरति ॥ दीक्षित इति ॥ etc.

Ends.— fol. 39[a].

तीर्थं गंगादितीर्थप्रावाहमध्यपतितं शुचि पवित्रं एवं मन्वादिवचनाश्रित मम दुरूक्तमपि सूक्तमिति तात्पर्यार्था ॥

श्रीमन्मैथिलसूरिवृंदतिलकः श्रीशंकरः सत्कविः

शिष्यस्तस्य जलालदीनशककृद्दामोदरः पंडितः ।

तत्पुत्रेण सतां मुदे विरचिता आदर्शसंबोधनी

भूय(या)च्छंकरतुष्टिहेतुरनिशं व्याख्या गुणैः संयुताः

ऋत्वंकरसचंद्राब्दे विक्रमादित्यभूपतेः

आश्विनस्य त्रयोदश्यां रवौ काश्यां प्रपूरिता ।

इति स्मार्तशिरोमणिदामोदरभट्टगौरीपतिभट्टविरचिताचारदर्शविवृति(:) पूर्णाः ॥ यादृशं etc.

संवत् १८०० वर्षे कार्त्तिक शुद्ध ५ भौमे लिखतं मनसा राममथुरापासी पठनार्थं श्रीगुशांई कर्मचदजी ॥ शुभमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 40[b].

Kane : *Hist. Dh.* I p. 514.

B-Descriptive Catalogues :—

Haraprasād Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal Vol. III, No. 2131.

(2) Printed Editions :—

Printed at Veṅkateśvara Press, Bombay.

आचारार्क Ācārārka

No. 81 No. $\frac{22}{1874-75}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 73 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows of a couple of lines each, in red ink on each border till fol. 3 and the rest have two lines in red ink on each border. Benedictory phrase and marks of punctuation tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty. Foll. 71–72 are slightly damaged. Fol. 73 is half lost.

The author Divākara, son of Mahādeva, son of Bālakṛṣṇa, of *Bhāradvāja gotra* was Nīlakaṇṭhabhaṭṭa's daughter's son. One work is a part of the bigger work called *Dharmaśāstrasudhānidhi*. The other parts of this work are *Antyeṣṭiprakāśa*, *Dānahārāvaliprakāśa*, *Śrāddhacandrikā*, *Tithyarka*, *Prāyaścittamuktāvalī* and *Sūryādipañcāyatanapratiṣṭhāpaddhati*. *Ācārārka* was composed in 1686 A.D. It deals with daily religious observances.

Age.— Appears to be old.

Author.— Divākara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

जानकीनयनयुग्मगोचरं मानिनां नय(न)योरगोचरं ।
नीलमेघरुचिरच्छविं सदा भावये मनसि राघवं मुदा ॥ १ ॥
उच्चैरपर्णामुखचंद्रबिंबं पराभृशंतं निजपाणिपल्लवैः ।
गंगाधरं नौमि भुजंगराहुप्रकृष्टभीत्यां चकितं मुहुर्मुहुः ॥ २ ॥
महादेवतनूजन्मा भारद्वाजकुलोद्भवः
दिवाकरो रविं नत्वा ह्याचारार्कं तनोत्यसौ ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 71[b].

तस्मात्कर्माणि कुर्वीत तुष्टये परमेष्ठिन इति विष्णुर्गोभिलः ॥
यो विप्रः कृतनित्यस्तु स सर्वान् कृतवान् मखान्
स स्नातः सर्वतीर्थेषु तप्तते नाखिलं तप इति दिक् ॥ ॥
इति श्रीभरद्वाजमहादेवभट्टात्मजदिवाकरकृते आचारार्केऽष्टमभाग-
कृत्यम् ॥ समाप्तिमफाणी दशावाचारार्कः ॥

यत्पादपंकजपरागपवित्रदेहा
हित्वा कलेवरमिदं किल पार्षदं सा ।
जग्राह गौतम ..... नीयरूपं
तं जानकी पतिमहं जं (?) मनसा स्मरामि ॥ १ ॥
यद्वाक्याद्विधिवाक्यार्थमपूर्वं ..... धातृता
नीलकंठो जयत्येष मीमांसकधुरंधरः ॥ २ ॥
श्रीबालकृष्णात्मजसूनुनिर्मितं वर्षेग्निवेदाश्वहिमांशुसंयुते ।
जानाः प्रकुर्युः किल धर्मकार्यमाचारसूर्यं किल संविलोक्य ॥ १ ॥
प्रभवे चाश्विने शुक्ले पौर्णमास्यां कुजे दिवा
सोमेश्वरेण लिखितमाचारार्कस्य पुस्तकं ॥ वर्णः ॥
इति गर्भिणीभोजननिषेधवाक्यानि ॥ पित्रोः प्रत्यादिके
प्राप्ते तर्पणं.....व प्रकर्त्तव्यं विवृत्ते पितृकर्मणि ॥ १ ॥
श्राद्धं कृ...तुविधिवद्वै.....ततः कुर्यात्तर्पणं तु तिलैर्विना ॥ २ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 40[b]; II 188[b]; III 9[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 514, 702.

B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1616–18.
Mitra's Notices, II, No. 549.
Weber's Cat. of Berlin Mss. p. 312, No. 1027.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2195–96.

आचारार्क Ācārārka

No. 82 No. $\frac{57}{1895-98}$

Size.— 10½ in. by 4⅝ in.

Extent.— 98 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper of thick variety ; Devanāgarī characters ; handwriting very good ; paper old, slightly worm-eaten, worn out and musty ; corrections made with yellow pigment ; marks of punctuation, names of authorities quoted and topics and the last colophon are tinged with red pigment on foll. 96–98.

Age.— Appears to be old.

Author.— Divākara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

जानकीनयनयुग्मगोचरं etc. as in No. 81.

Ends.— fol. 97[a].

तस्यात्कर्मणि कुर्वीत etc. upto कुर्यातर्पणं तिलैर्विना as in No. 81.

स्मृत्यंतरे ॥ इति आचारार्कसमाप्तः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥

References.— See No. 81.

आतुरादिपद्धति Āturādipaddhati

No. 83 No. $\frac{138}{1886-92}$

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 51 leaves ; 8 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old and musty ; benedictory phrase, marks of punctuation and topics tinged with red pigment upto fol. 17.

The code begins with the religious ceremonies like *snāna*, *dāna*, etc., to be performed by a man on his death-bed (upto fol. 6[a]). Then follow the rites and duties to be performed by relatives of a dead person upto the ceremony of *śravaṇī* on *trayodaśāha* (13th day after death). The work is described as *Dhanantara*—(*Dhanvantari* ?) *Śiva saṁvāda*. Aufrecht notices only our Ms. in his Catalogus Catalogorum, II, 8[b].

Age.— Saṁ. 1814.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ आतुरसमयलिष्यते ॥
मलस्नानं कृत्वा ॥ आचमनं । प्राणाय(या)मः ॥
कालज्ञानं कृत्वा ॥ अद्येत्यादि देशकालौ स्मृत्वा ॥
मम सकलपापमुकस्य जन्मप्रभृति अद्यदिनं यावत् etc.

Ends.— fol. 51[b].

पुण्याह भवंतो ब्रुवंतु । पुण्याहं ३ कल्याणं भवंतो ब्रुवंतु । कल्याणं ३ ऋद्धि भवंतो ब्रुवंतु रुध्यताम् ३ स्वस्ति भवतो ब्रुवंतु ३ । स्वस्ति ३ कलशं भुमिनिधाय । अभिषेकः ॥

इति श्रीधनंतरशिवसंवादे आतुरादिश्रवणोपर्यंतं पद्धति संपूर्णं समाप्तः ॥ ॥ संवत् १८१४ । वर्षे मिती श्रावणवदि सप्तम्यायां भृगुवारेण लिखितं रावल इच्छारामेण श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ आरोग्यमस्तु ॥ यादृशं पुस्तकं etc.

आपस्तम्बस्मृति — Āpastambasmṛti

No. 84 — No. 27 (iv) / 1866–68

Size.— 12½ in. by 7½ in.
Extent.— 5 leaves ; 15 lines to a page ; 52 letters to a line.

A work in ten chapters dealing with *prāyaścittas*. The text is identical with the printed one in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ* (Poona edition) pp. 35–45. It is named as *Āpastambīya Dharmaśāstra* in I. O. Cat. (See References below). The text of *Āpastamba Smṛti*, mentioned in I. O. Cat. No. 5340, is in six sections and different from our recension.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Āpastamba.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥
आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि प्रायश्चित्तविनिर्णयं
दूषितानां हितार्थाय वर्णानामनुपूर्वशः ॥ १ ॥
परेषां परवादेषु निवृत्तमृषिसत्तमं
विविक्तदेश आसीनमात्मविद्यापरायणं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

विवाहोत्सवयज्ञेषु अंतरामृतसूतके
सद्यः शुद्धिर्विजानीयात्पूर्वसंकल्पितं च यत् ॥ १५ ॥
देवद्रोण्यां विवाहे च यज्ञेषु प्रततेषु च
कल्पितं सिद्धमन्नाद्यं नाशौचं मृतसूतके ॥ १६ ॥
इत्यापस्तंबीये दशमोध्यायः समाप्तं चेदं शास्त्रं श्रीकृष्णार्पणमस्तु
ग्रंथसंख्या १९७ ॥ छ छ छ

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 51[b]; II 10[a] and 189[b]; III 12[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 46.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1313–14, 5339 (has an additional chapter numbered XI), under *Āpastambīya Dharmaśāstra.*
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 83, Nos. 2508 and 2644.
Haraprasad Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, 1846 (8) and 1904.
See also Madras Des. Cat. Vol. V, Nos. 2620–22.

(2) Printed Editions :—
Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ* Ānandāśrama Series, No. 48, pp. 35–45.

आपस्तम्बस्मृति — Āpastambasmṛti

No. 85 — No. $\frac{189}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 11⅜ in. by 5 in.
Extent.— 11 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on each border ; paper old and musty.
Age.— Appears to be old.
Author.— Āpastamba.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥
आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 11[a].

विवाहोत्सवयज्ञेषु etc. upto सूतसूतके as in No. 84.
इत्यापस्तंबीये धर्मशास्त्रे दशमोध्यायः ॥ १० ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 84.

आपस्तम्बस्मृति Āpastambasmṛti

No. 86 No. $\frac{188}{\text{A 1881-82}}$

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 9 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; no marks of punctuation or verse numbers ; paper old and musty.

Age.— Appears to be old.

Author.— Āpastamba.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 9[a].

विवाहोत्सवयज्ञेषु etc. upto मृतसूतके as in No. 84.

इत्यापस्तंबीये धर्मशास्त्रे दशमोध्यायः ॥ १० ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— See No. 84.

आपस्तम्बस्मृति Āpastambasmṛti

No. 87 No. $\frac{190}{\text{A 1881-82}}$

Size.— $11\frac{1}{2}$ in. by 5 in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on each border ; marks of punctuation in red ink ; paper old and musty.

Age.— Appears to be old.

Author.— Āpastamba.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 10[b].

विवाहोत्सव यज्ञेषु etc. upto मृतसूतके as in No. 84.

इत्यापस्तंबीये धर्मशास्त्रे दशमोध्यायः ॥ १० ॥

References.— See No. 84.

आपस्तम्बस्मृति Āpastambasmṛti

No. 88 No. $\frac{85}{1884-86}$

Size.— $12\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 9 lines to a page ; 57 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; one thick line in red ink on either borders ; marks of punctuation in red ink ; benedictory phrase and verse number upto fol. 3[a] tinged with red pigment ; fol. 6 in a different handwriting ; corrections made with yellow pigment ; paper old and musty.

Age.— Appears to be old.

Author.— Āpastamba.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि प्रायश्चित्तविनिर्णयं etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 8[a].

विवाहोत्सवयज्ञेषु etc. upto दशमोध्यायः as in No. 84.

References.— See No. 84.

आपस्तम्बस्मृति Āpastambasmṛti

No. 89 No. $\frac{92}{1895-1902}$

Size.— $11\frac{1}{2}$ in. by 5 in.

Extent.— 10 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Āpastamba.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 10[a].

विवाहोत्सवयज्ञेषु etc. upto दशमोध्यायः as in No. 84.

आपस्तंबस्मृति समाप्ताः ॥

References.— See No. 84.

आपस्तम्बस्मृति Āpastambasmṛti

No. 90 No. $\frac{195}{1884-87}$

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.
Extent.— 16 leaves ; 7 lines to a page ; 32 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in black ink on either border ; paper old, worn out, musty and soiled.
Age.— Appears to be old.
Author.— Āpastamba.
Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ।

आपस्तंबं प्रवक्ष्यामि etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 16^b.

विवाहोत्सवयज्ञेषु etc. upto दशमोध्यायः as in No. 84.

समाप्तं चेदमापस्तंबप्रोक्तं धर्मशास्त्रं ॥ टोडानगरमध्ये महात्मानराइ-णलीषितं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

अदिछत्रज्ञातीय विश्रामस्थेनापस्तंबीयं धर्म्मशास्त्रं

References.— See No. 84.

आपस्तम्बस्मृति Āpastambasmṛti

No. 91 No. $\frac{31}{1866-68}$

Size.—$10\frac{1}{8}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.
Extent.— 8 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper is slightly old, brittle and worm eaten at a few places.
Age.— Appears to be old.
Author.— Āpastamba.
Begins.— fol. 1^a.

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तंब प्रवक्षामि प्रायश्चित्तविनिर्णयं etc. as in No. 84.

Ends.— fol. 8^a.

विवाहोत्सवयज्ञेषु ete. upto मृतसूतके as in No. 84.

इत्यापस्तंबीये धर्मशास्त्रे दशमोध्यायः समाप्तः(प्तः) ॥ १० ॥

छ ॥ श्लोकसंख्या २०४ ॥ छ छ ॥ आपस्तंबस्मृति समाप्ताः ॥

References.— See No. 84.

आपस्तम्बीयधर्मसूत्र
with
उज्ज्वला

Āpastambīyadharmasūtra
with
Ujjvalā

No. 92

No. $\frac{127}{1895-1902}$

Size.— 9¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 117 leaves ; 13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, the sūtra-text and colophons are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty, soiled and slightly worm-eaten ; writing on the last folio has become illegible.

A complete copy containing the *Dharmasūtras* of Āpastamba, with *Ujjvalā* by Haradatta. The codex was named *Dharmapraśnavṛtti* before. The work has been several times printed.

Age.— Appears to be very old.

Author.— (Text) Āpastamba ; (Comm.) Haradatta.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः ॥

प्रणिपत्य महादेवं हरदत्तेन धीमता ।
धर्माख्यप्रश्नयो हेषा क्रियते वृत्तिरुज्वला ॥ १ ॥

अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः ॥ अथ शब्द आनंतर्ये वर्त्तते । अत शब्दो हेतौ । उक्तानि श्रौतानि गार्ह्याणि च यानि कर्माणि तानि वक्ष्यमाणान् धर्मानपेक्षंते ॥ etc.

Ends.— fol. 117[a].

उक्त व्यतिरिक्ता धर्मशेषाः स्त्रियादीनामपि संकाशात् प्रतीपादिके मन्य .....प्रतिजनपदं त्रसिकुले भिन्नास्तथैव प्रत्येतव्याः । तत्र मेषस्थे सवितरि द्राविडलकन्या.....तीति ॥ छ ॥

इति हरदत्तमिश्रविरचिता धर्मप्रश्नयोरु

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 51[a] ; II 189[b] ; III 12[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 32–46 and 347–353.

B–Descriptive Catalogues :—

I. O. Cat. Nos. 316, 4664–5, 4667; Collation by Prof. Winternitz, No. 4666.

Winternitz's Cat. of South Indian Mss. No. 37.

(2) Printed Editions :—

Edited by Bühler with large extracts from Ujjvalā, Bombay Sanskrit Series, No. 44 and 50, 3rd Edn., 1932.

Edited by Halasyanatha Sastri at Kumbhakonam and The Mysore Govt. Oriental Library Series.

आपस्तम्बीयधर्मसूत्र
with
उज्ज्वला टीका of हरदत्त

Āpastambīyadharmasūtra
with
Haradatta's comm. Ujjvalā

No. 93

No. $\frac{30}{1866-68}$

Size.— 13½ in. by 5¼ in.

Extent.— 106 leaves ; 13 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting good cloth bound with half-leather. The text of Āpastamba with the commentary of Haradatta called Ujjvalā. It extends upto 2nd *praśna*. The text and the commentary are mixed.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Āpastamba.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणिपत्य महादेवं हरदत्तेन धीमता ।
धर्माख्यप्रश्नयोरेषा क्रियते वृत्तिरुज्ज्वला ॥

अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः अथ शब्दः आनंतर्यार्थः अधिकारार्थे वा अतः शब्दः हेत्वर्थः समयाचारप्राप्तः समयाचारिकाः तान् समयशब्दं स्वयं व्याचष्टे etc.

Ends.— fol. 106[a].

सर्वजनपदेष्वित्यादि अभिजयतीत्यंतं गतं स्त्रीभ्यः सर्ववर्णेभ्यश्च शेषान्प्रतीके इत्येके उक्तव्यतिरिक्ता धर्मा धर्मशेषात्सांख्यादीनामपि सकाशात् प्रतीयादित्येके मन्यतेनेव प्रतिजनपदं प्रतिकुलं च भिन्नास्तथैव प्रत्येतव्याः ॥

इति श्रीहरदत्तविरचितायां द्वितीयधर्मप्रश्ने उज्ज्वला व्याख्या समाप्ताः ॥ छ ॥

References.— See No. 92.

आभ्युदयिकश्राद्ध Ābhyudayikaśrāddha

No. 94 No. $\frac{504}{1883-84}$

Size.— 12⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 10 leaves ; 8 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good. A *śrāddha* performed at auspicious occasions. Our text is a part of Nārāyaṇabhaṭṭa's *Prayogaratna.*

Age.— Appears to be modern.

Author.— Nārayaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथाभ्युदयैकश्राद्धविधिः ॥ तश्चगर्भाधानादिषु गर्भसंस्कारेषु जातकर्मादिष्वपत्यसंस्कारेषु अग्न्याधानादिषु श्रौतकर्मसु श्रवणाकर्मसु वापीकूपतडागारामाद्युद्यापनादिषु etc.

Ends.— fol. 9[b].

ततो मातृकादि विसर्जयेत् ॥ जीवन्मातृकस्य न मातृपार्वणं जीवन्मातामहस्य न मातामहपार्वणं ॥ द्वारलोपात् ॥ जीवत्पितृकस्तु येभ्यः पिता दद्यात्तेभ्यो दद्यादित्युक्तमेव ॥ यदा तु पक्कान्नसंभवस्तदा आमश्राद्धविधिना आमान्नेन कर्त्तव्यं ॥ आमान्नस्याप्यलाभ हिरण्येन कर्तव्यं ॥

इति अभ्युदयिकश्राद्धविधिः ॥ ॥

आभ्युदयिकश्राद्ध Ābhyudayikaśrāddha

No. 95 No. $\frac{505}{1883-84}$

Size.— 12⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 4 leaves ; 8 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting good. A part of Nīlakaṇṭhabhaṭṭa's *Śrāddhamayūkha.*

Age.— Appears to be modern.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
पृथग्दिनेष्केशक्तश्चेदेकस्मिन्पूर्वंवासरे ।
श्राद्धत्रयं प्रकुर्वीत वैश्वदेवं तु तांत्रिकं ॥ वृद्धमनुः ॥
अलाभे भिन्नकालानां नांदीश्राद्धे त्रयं बुधः ।
पूर्वेद्युर्वै प्रकुर्वीत पूर्वाह्णे पितृपूर्वकं ॥ etc.

Ends.— fol. 4[a].

शेषमन्नमनुज्ञाप्य वैश्वदेवक्रियां मतः ।
श्राद्धान्हि श्राद्धशेषेण वैश्वदेवं समाचरेत् ॥ पद्मपुराणे
एवं शूद्रोपि सामान्यं वृद्धिश्राद्धं तु सर्वदा ।
नमस्कारेण मंत्रेण कुर्याद्देवादि वै बुधः ॥
इत्याभ्युदयिकश्राद्धं ॥ छ ॥ अथ नित्यश्राद्धं मनुः ॥

आरामोत्सर्ग — Ārāmotsarga

No. 96 — No. 617 / 1883-84

Size.— 8 in. by 4¼ in.

Extent.— 8 leaves ; 9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting bad; four lines in red ink on either border.

A treatise similar in import to No. 98, but with different text. It mentions *Dīpikā* in the beginning while defining time.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

अथारामोत्सर्गप्रयोगः ॥ तत्र कालः ॥ दीपिकायां
मार्त्तंडेंदूडुशुद्धौ मुरजिदशयने माघषट्कस्य शुक्ले
मूलाषाढोत्तराश्विश्रवणगुरुकरे पौषशाक्राजवांद्रेः ।
मैत्रे ब्राह्मे च पूर्णा मदनरवितिथौ सद्वितीयातृतीयाः
कार्यारामप्रतिष्ठाज्ञगुरुसितदिने कालशुद्धौ सुलग्ने ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a].

पूर्णाहुतिहोमस्तु वनस्पतिमंत्रेण ॥ ततोभिषेकग्रहाग्निपूजाविसर्जनशय्या-
दानमंडपाद्युपस्सरप्रतिपत्तिविप्रभोजनभूयसीदानं ॥ कर्मेश्वरार्पणानि कुर्यात् ॥
इति आरामोत्सर्गप्रयोगः ॥

आरामोत्सर्गपद्धति Ārāmotsargapaddhati

No. 97 No. $\frac{140}{1886-92}$

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, but legible ; two or four irregular lines in black ink on either borders ; benedictory phrase, title, names of authorities quoted, topics and the last colophon tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment ; paper old and musty.

A treatise on the dedication of groves, forests, etc., by Nārāyaṇabhaṭṭa, son of Rāmeśvarabhaṭṭa. It forms the second part of his bigger treatise known as *Jalāśayārāmotsargapaddhati.*

Age.— Saṁ. 1815.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Ends.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ वनोत्सर्गविधिः ॥

उक्त्वा जलाशयोत्सर्गं भट्टरामेश्वरात्मजः ।
भट्टनारायणो ब्रूते आरामोत्सर्गपद्धतिं ॥ १ ॥

तत्र वृक्षारोपणे फलमुक्तं भविष्ये ॥

अश्वत्थमेकं पिचुमंदमेकं न्यग्रोधमेकं दशतिंतिणीश्च ।
कपित्थबिल्वामलकी त्रियं च पंचाम्रवापी नरकं न पश्येत् ॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

अशक्तस्तु त्रयोदशभिर्ऋत्विग्भिः एकेन वा गुरुणैकाग्निविधानेन कुर्यादिति सर्वमनवद्यं ॥

भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः
व्यधत्त रुचिरां काश्यामारामोत्सर्गपद्धति ॥ १ ॥

इति भट्टरामेश्वरसुतभट्टनारायणकृता आरामोत्सर्गपद्धतिः ॥

भूयो ग्रंथविचारचंचुमनसा ग्रंथे मया निर्मिते
नाभ्यर्था इह सादरग्रहविधौ संतो गुणग्राहिणः ।
ये त्वीर्ष्यामदमत्तमूर्खमुखरास्तेषामशक्त्यार्थता
व्यर्थावापरदोषदत्तमनसां निर्दोषदोषेक्षिणा ॥ १ ॥

ग्रंथेस्मिन्गुणगणवत्वमुच्यते चेत्स्वग्रंथं गुणगणवंतमाह तत्संतः शिरसि कृतांजलिस्तु याच्ये शोध्येतत्सदसदिहोदितं मया यत् ॥

इति श्रीरामेश्वरभट्टसूनुनारायणभट्टकृता वापीकूपतडागारामोत्सर्गपद्धतिः समाप्ता ॥ ॥

In the different hand.

संवत् १८१५ श्रावणकृष्ण ५ संपादितं द्विवेदीजगन्नाथात्मजजीवनरामेण ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 53[a]; II 10[a].

I 203[a]; III 43[b] (*Jalāśayārāmotsargapaddhati*).

Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 419–21 and p. 548.

B-Descriptive Catalogues :—

Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 361, No. 780.

Under *Jalāśayārāmotsargapaddhati* or °*vidhi* :—

I. O. Cat. Nos. 1717–18.

Mitra's Notices V, 1837; VII, 2279.

Calcutta Sanskrit College Cat. II, Nos. 309, 310.

Under *Jalāśayotsargavidhi* by Nārāyaṇabhaṭṭa :—

Haraprasād Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2511.

आरामोत्सर्गविधि Ārāmotsargavidhi

No. 98 No. $\frac{337}{1887-91}$

Size.— 9 in. by 4⅛ in.

Extent.— 7 leaves; 11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; four lines in red ink on either boder; paper old, worn out, musty and brittle.

It is an incomplete treatise on the consecration of groves, forests, etc., according to Nīlakaṇṭha's *Mayūkha*. Compare Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2523, which appears to be identical with our Ms.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

अथ आरामोत्सर्गप्रयोगः ॥ मयूखे ॥ कर्त्ता अधिवासनदिवसात्पूर्वदिने कृतहविष्यभोजनोऽधिवासनदिने पूर्वाह्णे देशकालौ संकीर्त्य सर्वपापक्षयातीतगतानां गतपितृकुलमारणकामो भवत्प्रीतिकामोहं आरामोत्सर्गं करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

ततो ग्रहादिदेवतानामुत्तरपूजां कृत्वा क्षमाप्य विसर्जयेत् ॥ तत आचार्याय पीठे दत्वा मंडपं सदस्याय आचार्याय वासोपस्करं दत्वा ब्राह्मणभोजनं सहस्रं शतं यथाशक्ति वा संकल्प्य भूयसीं दत्वा ॥ यस्य

आशौचचन्द्रिका Āśaucacandrikā

No. 99 No. $\frac{237}{1887-91}$

Size.— 8¾ in. by 3¾ in.

Extent.— 23 leaves ; 11 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase marks of punctuation, authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old and musty.

A manual for *āśauca*. Amongst the authorities quoted are : Devala, Hārīta, *Smṛtyarthasāra*, Vijñāneśvara, Mādhava, *Madanaratna*, etc. The work contains 370 verses. The author Vedāṅgarāya, otherwise called Mālajit or Mallajit, was "The son of Tigalabhaṭṭa, grandson of Ratnabhaṭṭa, of Śrīsthala in Gujarat (Siddhapur), father of Nandikeśvara. Vedāṅgarāya's patron was Shah Jehan (1627–57)" Ulwar Cat., p. 63. He also composed *Śrāddhadīpikā* and *Mahārudrapaddhati*.

Age.— Saṁ. 1811.

Author.— Vedāṅgarāya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ३म् ॥ अथ आशौचचंद्रिकाप्रारम्भः ॥

नत्वा देवीं गणेशं च ग्रंथान्मुनिमतान्वितान् ।
दृष्ट्वा वेदांगरायाख्यो कृतेवान् शौचचंद्रिकां ॥ १ ॥

आसप्तमाच्च सापिंड्यं पुरूषांत्सोदकास्ततः ।
ज्ञेयांश्चतुर्दशांताश्च तत्परं गोत्रमुच्यते ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

वैधदाहं विना भर्तुर्नान्वा रोहणजं फलं ।
तस्मादाशौचवत् ज्ञातमरणस्थनिमित्तता ॥ ३६८ ॥
काम्यं मरणमेव स्यादिति केचिद्वदंति हि ।
भट्टनारायणस्त्वाह दोषस्यादात्मघातजः ॥ २६९ ॥

इति श्रीवेदांगरायविरचितायां आशौचचंद्रिका समाप्तः संवत् १८११ वर्षे माघवदि २ भौमवासरेण लिखितं शु० इच्छेश्वरतत्पुत्र श्रीवत्सेण लिखितं शुभमस्तु ॥ यादृशं etc.

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 55[a] ; II, 10[b] and 189[b] ; III, 12[b] (our Ms.
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 516.
B–Descriptive Catalogues :—
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 83, No. 2543.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., 1264, Extract 289.

आशौचदशक with (टीका)

Āśaucadaśaka with Commentary

No. 100

No. $\frac{216}{1879\text{-}80}$

Size.— 9 in. by 4¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; the topics and ths last colophon are tinged with red pigment ; paper very old, musty, worn out and in a decaying state ; foll. 1–4 missing.

The work is a commentary by Harihara (See I. O. Cat. Ms. below) or Śrīdharahara (according to our colophon) on Vijñāneśvara's *Daśaślokī* or *Āśaucadaśaka*. The Ms. contains the text and the commentary. It deals with a summary of the laws of impurity.

Age.— Saṁ. 1539, Caitra Śukla 1, Monday.

Author.— Śrīdharahara.

Begins.— abruptly on fol. 5.

त्रिरात्रं वा विष्णुः। प्रसवे एकरात्रं। मरणे त्रिरात्रमित्यर्थः। पराश्रयास्वपि तथा भर्त्तोश्च तत्पक्षयोः। पराश्रयासु एकं भर्त्तारमुत्सृज्य परभर्त्तारं पतिं गतासु मृतासु तत्पक्षयोः पूर्वापरभर्त्तोः कांतयोस्त्रिरात्रमाशोचं। etc.

Ends.— fol. 15[b].

न शूद्रस्य प्रथमे कल्पोंगीकृतमिति। शूद्रो धन्यः कलिर्धन्य इति व्यासवाक्यात्। शूद्रधर्मसंकरणायादतः। धन्यशब्दो मंगलवाच इति ॥ छ ॥

इत्याशौचदशकं सभाष्यं समाप्तं ॥ छ ॥ पंडित श्रीधरहरविरचितं समजनि ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १५३९ वर्षे चैत्र शुदि १ सोमे इदं लिखितं ॥ शुभं भवतु ॥ मंगलमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 55[a]; II, 10[b]; III, 12[b].
Kane; *Hist. Dh.* I, p. 516.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1749.

आशौचदशकटीका Āśaucadaśakaṭīkā

No. 101 No. $\frac{196}{1884-87}$

Size.— 9¼ in. by 5 in.

Extent.— 12 leaves; 13 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; handwriting legible; two irregular lines in black ink on either border; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, names of authorities quoted and the last colophon tinged with red pigment; paper very old, much worn out and musty; fol. 5 missing.

Age.— Saṁ. 1578.

Author.— Harihara.

Begins.— fol. 1[b].

.....लाय नमः ॥ अथ विज्ञानेश्वरविरचितमुनिजवाक्यैर्मिताक्षरामध्यादाशौचदशकवृत्ति वदति। हरिहरिं नत्वा ॥ अत्र तावद्विज्ञानेश्वरयोगींद्रश्चतुर्वर्णलोकस्य जस्मनि स्मृतौ भवं सूतकं। etc.

Ends.— fol. 12[b].

न शूद्रस्य प्रथम etc. upto मंगल वाचकः इति as in No. 100.

इतिश्याशौचदशकभाष्यं श्रीहरिरह(हर)विरचितं समाप्तं ।

उत्थं वयसि सर्वेषां अतिक्रांते तथैव च
उपविते तु विषं मंत तस्मिनेवाति कालजं ॥
आकाश्ये तारकासंख्या तृणसंख्या महीतले
पितृक्षाहेषु यद्दत्तं तत्संख्या न विद्यते ॥

शुभं भवतु ॥ संवत् १५७८ वर्षे मार्गशीर्षमासे क्रम्म १३ शुभे ॥ श्री ॥

References.— See No. 100.

आशौचदशक
with
(टीका)

No. 102

Āśaucadaśaka
with
Commentary

No. $\frac{85}{1895-1902}$

Size.— 12⅝ in. by 4⅛ in.

Extent.— 12 + 1 (= 13) leaves ; 9 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; one leaf contains the text of *Āśaucadaśaka* by Vijñāneśvara ; then follow 12 leaves in a different handwriting, with two lines in red ink on either border, with benedictory phrases, verse-numbers, topics, etc., tinged with red pigment, containing Harihara's *bhāṣya* on the *Āśaucadaśaka* and bearing the date Śaka 1780.

Age.— Śaka 1780.

Author.— (Text) Vijñāneśvara.
(Comm.) Harihara.

Begins.— fol. 1[a] (Text).

मातुर्गर्भविपत्स्वद्यं त्रिदिवसं मासत्रये तो यथा
मासाहं त्रिषु सूतिका विधिरतः स्नानं पितुः सर्वदा ।
ज्ञातीनां पतनादिजातमरणे पित्रोर्दशाहं सदा
नाम्नः प्राक् तदपैति सूतकवशात् भ्रातुर्दशाहं परं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 4[b] (Text).

क्षत्रे द्वादशविंशतिर्विंशिनिशाखिंशच्छूद्रे...
विप्राद्विस्त्रिचतुर्गुणाद्वयसि सच्छूद्रेपि पंचाक्षरे।
उक्ता स्त्रीसुतशिष्यदासभृतकाभर्तादिवद्बांधवे
हीने स्वं लघु वा तदीयमधिके शूद्रैः समासंकराः ॥ १० ॥

इति दशकभाष्यमूलं समाप्तं ॥ शके १७८० कालयुक्ताब्दे पाठकोपनामक-मोरेश्वरात्मजरामकृष्णभट्टस्येदं पुस्तकं शुभं ॥ आगासि ग्रामे लिखितं शुभं ॥

Begins.— fol. 1[b] (Comm.).

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमो हयग्रीवाय ॥
अथ विज्ञानेश्वरविरचित etc. as in No. 101.

Ends.— fol. 12[a] (Comm.)

न शूद्रस्य प्रथम etc. upto हरिहरविरचितं समाप्तं
as in No. 100

शके १७८० कालयुक्तनामसंवत्सरे उदगयने ग्रीष्मऋतौ अधीकज्येष्ठे मासे शुक्लपक्षे त्रयोदश्यां लिखित्तं इदं पुस्तकं रामकृष्णमोरेश्वर पाठकोपनामकस्यज्ञेयं ॥

References.— See No. 100.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 103 582/1882-83

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 37 leaves ; 8 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; some folios have two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; fol. 2 repeated.

A treatise on impurities of birth and death and their removal. The author was the son of Nṛharyācārya and grandson of Vāsudevācārya.

Age.— Appears to be old.

Author.— Govindācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ गर्भस्त्रावाद्याशौचं ॥ तत्रादावाशौचं द्विविधं। सूतकं मृतकं चेति। तत्र सूतकं तावदुच्यते तत्र पराशरः ॥
आचतुर्थाद्भवेत्स्रावः पातः पंचमषष्ठयोः।
अत ऊर्ध्वं प्रसूतिः स्यात् दशाहं सूतकं भवेदिति ॥ etc.

Ends.— fol. 12[a].

श्रीयुग्वेंकटपर्वतेशचरणद्वंद्वाब्जसेवारत-
श्रीमत्पंडितवर्यभूषणनृहर्याचार्यकायोद्भवः ।
गोविंदोज्ञसुखप्रबोधनपटुं नानाऋषीणां मतै-
राशौचस्य विनिर्णयं सुकृतवान्नारायणप्रीतये ॥
येषां स्मरणमात्रेण सिध्यंत्तस्यान्मनोरथाः
मातामहान् वासुदेवाचार्याख्यां स्तानहं भजे ॥

इति श्रीमत्सर्वजनवंदितवासुदेवाचार्यसूनुश्रीनृहर्याचार्यात्मजगोविंद-विरचितआशौचनिर्णयः संपूर्णः ॥

Then follows some extract from धर्मसिन्धुसार.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 104 No. $\frac{508}{1883-84}$

Size.— 7⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 15 leaves ; 14 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; three lines in red ink on either border ; margins full of notes and explanation ; topics tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, brittle, decaying and musty ; fol. 3 missing.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Govindācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशायनमः ॥

नारसिंहं नमस्कृत्य सर्वविघ्नापहं नृणां ।
.....करोम्याशौचनिर्णयं ॥ १ ॥

तत्रादावाशौचं द्विविधं ॥ सुतकं मृतकं चेति ॥ तत्र सुतकं तावदुच्यते ॥
मरीचिः ॥ आचतुर्थाद्भवेश्रावः पातः पंचमषष्ठयोः ।
अतऊर्ध्वं प्रसूतिश्च दशाहं सुतकं भवेत् ॥ २ ॥ etc. as in No. 103.

Ends.— fol. 16[b].

तत्र संवर्तः ॥
प्रथमे हि तृतीये वा सप्तमे नवमे तथा ।
अस्थिसंचयनं कार्यं दिने तद्गोत्रजे सहेति ॥
विष्णुः ॥ चतुर्थे दिवसेस्थिसंचयनं कुर्यात्तेषां च गंगांभसि प्रक्षेपः ॥

तथा ends abruptly.

आशौचनिर्णय

Āśaucanirṇaya

No. 105

No. $\frac{507\ (i)}{1883-84}$

Size.— 11¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 1–14[b] leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; except the first leaf, all others have three lines in black ink on either border ; paper old, musty and soiled.

The Ms. contains two works viz. :—

(i) *Āśaucanirṇaya* foll. 1–14[b].

(ii) *Saṁskārakaustubha* foll. 15[a]–64[b].

Āśaucanirṇaya was composed by Jīvadeva, son of Āpadeva and younger brother of Anantadeva, author of *Saṁskārakaustubha.*

Age.— Appears to be old.

Author.— Jīvadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीकृष्णं धुंडिराजं च प्रणम्याशौचनिर्णयः ।
क्रियते देवजीवेन यथामति समासतः ॥
जीर्णान्नवीनानाशौचग्रंन्थानालोच्य सर्वशः ।
संग्रहोत्र कृतः सद्भिः द्रष्टव्योयं प्रयत्नतः ॥

आशौचं द्विविधं कर्मानधिकारलक्षणमस्पृश्यतालक्षणं चेति तदपि प्रत्येकं द्विविधं सूतकं मृतकं च तत्राद्यं पुत्रसुवः सूतिकायाः etc.

कृत्स्नक्ष्मातलवर्तिपंडितजनालंकारचूडामणि-
र्गोदातीरजनिर्गुणोच्चप (?) खनिर्नान्नापदेवोजग्रणीः ।
तत्सूनोरिह जीवदेवकृतिनः सद्धर्मशास्त्रे कृता-
वाशौचस्य विनिर्णयोयमभवत् श्रीकृष्णसंतुष्टये ॥

Ends.— fol. 15[a].

इति श्रीमत् सकलभूमंडलमंडनायमानश्रीमवि(द्वि)द्वद्वर्यापदेवसुत-जीवदेवकृति कौस्तुभे आशौचदीधितिः समाप्तः ॥ ॥

Followed by :—

पुत्रः पत्नी च वपनं कुर्यादंते यथाविधि ।
पि(पिं)डदानोचितोऽन्योपि कुर्यादित्थं समाहित ॥

इति व्यासवचनेन पत्न्या अपि आशौचांते वपनविधानात्

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I, 55[b].

Kane : *Hist. Dh.* I, p. 517.

B-Descriptive Catalogues :—

Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2282.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 106 No. $\frac{89}{1895-1902}$

Size.— 10¼ in. by 4⅜ in.

Extent.— 20 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, but legible ; paper very old, worn out and musty.

Another copy of No. 105.

Age.— Saṁ. 1665.

Author.— Jīvadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥

श्रीकृष्णधुंडिराजं च प्रणम्याशौचनिर्णयः ।

क्रीयते जीवदेवेन यथामति समासतः ॥ १ ॥

जीर्णान्नदानाशौचग्रंथानालोच्य सर्वशः ।

संग्रहोत्र कृतः सद्भिर्द्रष्टव्योयं प्रयत्नतः ॥ २ ॥

अथाशौचं । तद्विविधं । कर्मानधिकारलक्षणमस्पृश्यतालक्षणं चेति ।

तदपि प्रत्येकं द्विविधं । सूतकं मृतकं च । etc.

Ends.— fol. 19[b].

मदनपारिजातमदनरत्नयोस्तु गालवीयमनोरसपुत्रादिविषयं । त्र्यहोर्ध्व-मपिततंत्रसमाप्तिः ॥ पित्रोरित्युक्तं ॥ अत्र देशाचाराद्यवस्थेति निर्णयसिंधौ ॥

कृत्स्नक्ष्मातलवर्तिपंडितजनालंकारचूडामणि-

र्गोदातीरजनिर्गुणोच्च चखनि(?)नाम्ना पदे वोजनि

तत्सूनोरिह जीवदेवकृतिनः सद्धर्मशास्त्रे कृता-

वाशौचस्य विनिर्णयो यमभवच्छ्रीकृष्णसंतुष्टये ॥

श्रीनृसिंहार्पणमस्तु ॥ शके १६६५ रक्ताक्षीसंवत्सरे आषाढ कृष्ण ६ गुरुवार ते दिवसी जीवदेवकृताशौचनिर्णयःसमाप्ता ॥ अद्वैताश्रमेन लिखितं परमार्थेन ॥ गुरु अर्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 105.

आशौचनिर्णय
or
आशौचदीधिति

Āśaucanirṇaya
or
Āśaucadīdhiti

No. 107

No. $\frac{142}{1886-92}$

Size.— 9¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 12 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, and musty.

Another copy of No. 106, but here it is alleged to be from *Smṛtikaustubha* and the authorship is assigned to Anantadeva, brother of Jīvadeva.

Age.— Saṁ. 1821.

Author.— Anantadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीकृष्णं ढुंढिराजं etc. as in No. 106.

Ends.— fol. 12[b].

मदनपारिजात etc. upto श्रीकृष्णसंतुष्टये as in No. 106.

इति श्रीमत्सकलभूमंडलमंडनायमानश्रीमद्विद्वद्वर्यापदेवसुतानंतदेवकृते स्मृतिकौस्तुभे आशौचदीधितिः समाप्ता ॥ संवत् १८२१ श्रावणकृष्ण ३० मंदे लिखितं द्विवेदी जगन्नाथात्मजजीवनरामेण ॥ ॥

References.— See No. 106.

आशौचनिर्णय

Āśaucanirṇaya

No. 108

No. $\frac{143}{1886-92}$

Size.— 8⅞ in. by 3¾ in.

Extent.— 6 leaves ; 13 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two irregular lines in black ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers, topics and colophon at the end are tinged with red pigment ; paper old and musty.

A small work dealing with *āśauca*, divided into 94 *aṁśas* by Tryambaka Paṇḍita, son of Raghunātha and grandson of Nārāyaṇa of *Āṅgirasa gotra*. The work mentions *Nirṇayasindhu* and *Nāgojibhaṭṭīya* and hence, according to Kane, must belong to about 1760 A.D.

Age.— Saṁ. 1844.

Author.— Tryambaka Paṇḍita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गणाधिपं नमस्कृत्यऽद्रियवीकं कविं ।
त्र्यंबकेणाशुबोधाय क्रियतेशौचनिर्णयः ॥ १ ॥
अर्थतः शब्दतश्चेह पौनरुक्त्यं न दुष्यति ।
स्फुटबोधाय बालानां ग्रंथोयं रच्यते यतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

अत्र मूलवचनानि मिताक्षरामाधवादि निबंधेभ्यो ज्ञेयानि
विस्तरभयाद्बालानां दुरधिगमत्वाच्च न लिखितानि ॥

इति आंगिरसमुद्गलकुलजलधिसुधांशुपदवाक्यप्रमाणपारावारपारपारीण-
थायजूकशिरोरत्ननारायणात्मजरघुनाथसूरिसूनुत्र्यंबकपंडितविरचिता-
शौचनिर्णयः समाप्तः । संवत् १८४४ फाल्गुनशुद्ध ४ भौमे लिखितं
द्विवेदी जीवनरामेण ॥ शुभमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 53[a] ; II, 11[a] and 189[b] ; III, 13[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 517.
B–Descriptive Catalogues :—
Mitra's Notices, II. 905.
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 84, No. 2534.
Peterson's Cat. of Alwar Mss. No. 1265.

(2) Printed Editions :—
Printed at Nirṇayasāgar Press, Bombay.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 109 No. $\frac{86}{1895-1902}$

Size.— 8¾ in. by 5⅜ in.

Extent.— 6 leaves ; 15 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper old and musty.

Another copy of No. 108.

Age.— Appears to be old.

Author.— Tryambaka Paṇḍita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गंगाधिपं नमस्कृत्य etc. as in No. 108.

Ends.— fol. 6[b].

अत्र मूलवचनानि etc. upto त्र्यंबकपंडितविरचितोशौचनिर्णयः समाप्तः ॥ छ ॥ as in No. 108.

इदं पुस्तकं वीडेकरोपनामक व्येंकटेशात्मजकेशवभट अग्निहोत्रि यांचे असे ॥ ५ ॥

References.— See No. 108.

आशौचनिर्णय Aśaucanirṇaya

No. 110 No. $\frac{334}{1891-95}$

Size.— 9½ in. by 4⅝ in.

Extent.— 9 leaves ; 11 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either side ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and colophons tinged with red pigment ; paper old and worm-eaten.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1842.

Author.— Tryambaka Paṇḍita, son of Raghunātha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

गणाधिपं नमस्कृत्य etc. as in No. 108.

Ends.— fol. 9[b].

अत्र मूलवचनानि etc. upto आशौचनिर्णयः समाप्तः as in No. 108 followed by शुभं भवतु कल्याणमस्तु ॥ शंवत् १८४२ शनावरखे प्राग्यवदप्रतिपदा वार बुधनेदाडे पीनशाडनावासी व्याजगनेश्वर सीखाना-सुतव्या विष्णुनालेखः ॥ सुभं भवतु

References.— See No. 143.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 111 No. $\frac{199}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— $6\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.
Extent.— 11 leaves ; 8 lines to a page ; 21 letters to a line.
Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper coloured yellow.

Another copy.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Tryambaka Paṇḍita.
Begins.— fol.

श्रीगणाधिपतये नमः ॥

गणाधिपं नमस्कृत्य etc. as in No 108.

Ends.— fol. 10^b.

पत्याः संस्कारं चैवं । सपत्न्योश्चैवं अन्यसपिंडानां
तु सर्वत्र पर्ण शरदा हेत्रिरात्रं गृहीताशौचानां स्नानमात्रं ॥ छ ॥

इति श्रीयायजूकशिखामणिहनुमदुपनामकरघुनाथनारायणात्मजत्रिंबक-पंडितकृताशौचनिर्णयः समाप्तः ॥ छ ॥

References.— See No. 108.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 112 No. $\frac{144}{1886\text{–}92}$

Size.— $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.
Extent.— 11 leaves ; 8 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; no marks of punctuation ; paper old, worn out and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.
Author.— Tryambaka Paṇḍita.
Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

गणाधिपं नमस्कृत्य etc as in No 108.

Ends.— fol. 11^b.

अत्र मूलवचनानि etc. upto विरचिताशौचनिर्णयः समाप्तः छ छ

References.— See No. 108.

आशौचनिर्णय Āśaucanirṇaya

No. 113 No. $\frac{79}{1895-98}$

Size.—8⅝ in. by 4¼ in.

Extent.— 19 leaves ; 7 lines to a page ; 21 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border ; paper slightly musty.

Another copy.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Trymbaka Paṇḍita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाये नमः ॥

गणाधिपं नमस्कृत्य etc. as in No 108.

Ends.— fol. 19[a].

अत्र मूलवचनानि etc upto आशौचनिर्णयः समाप्तः as in No 108.

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीराम् ॥ हे पुस्तक मोरोबा सदाशिव पाठक नेने आत्मपठनार्थं लिखितं ॥ छ ॥

References.— See No. 108.

आशौचप्रकरण from रायसिंहप्रकाश Āśaucaprakaraṇa from Rāyasiṁhaprakāśa

No. 114 No. $\frac{237}{1884-87}$

Size.— 12½ in. by 5⅜ in.

Extent.— 17 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and legible ; three lines in black ink on either border ; names of authorities, topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

The codex dealing with *āśauca* is a part of *Rāyasiṁha-prakāśa* apparently a work written under the patronage of some King Rāyasiṁha, by Gadādhara. The Ms. mentions—*Triṁśacchlokī*, Devala, Bṛhaspati, and other *Smṛti-*

karas, Purāṇas, Ṣaṭṭriṁśanmata, Smṛtyarthasāra, Gṛhyakārikā, etc.

Age.— Saṁ. 189 (1 ?).

Author.— Gadādhara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

रायसिंहप्रकाशेस्मिन्निबंधे निर्णयांबुधौ ।
तरंगमधुनाशौचं वितनोति गदाधरः ॥ १ ॥

तत्र ब्राह्मणक्षत्रियविट्शूद्राणां क्रमेण मरणाशौचं दशद्वादश-पंचदश-त्रिंशदनावधिकं भवति अत्र मनुवचनं प्रमाणं तद्वचनं यथा। शुध्द्धे द्विप्रो दशाहेन द्वादशाहेन भूमिपः। वैश्यः पंचदशाहेन शूद्रो मासेन शुद्ध्यतीति ॥ etc.

Ends.— fol. 17[b].

ते चोक्ता याज्ञवल्क्यमनुभ्यां स्मृतौ
न ब्रह्मचारिणः कुर्युरुदकं पतिता न च
तथा च वृद्धमनुरपि
क्लीवाद्यानोदकं दद्युस्तेनाव्रात्या विधर्मिणः ।
गर्भभर्तृद्रुहश्चैव वसुराप्यश्चैव योषित इति ॥

इति श्रीमन्महामहींद्रश्रीरायसिंहप्रकाशचतुर्वर्गरत्नाकरनाम्नि निबंधे **जननमरणाशौचनिरूपणनामा** तरंगः ॥ संवत् १८९ (?) का वर्षे मिती जेष्टवदि एकादशी मंगलवासरे दिने लिखिन्नीयं जय कृष्णस्वामि सदारामानुजीविनः पुरुषोत्तमदासस्येदं पुस्तकं ॥ यादृशं etc.

Then follow some stray verses.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 123[b] (our Ms.)
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 613.

आशौचविवेक Āśaucaviveka

No. 115 No. $\frac{286}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 8½ in. by 4¾ in.

Extent.— 12 leaves ; 11 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, legible ; paper old, slightly worn out and musty ; fol. 4[a] blank.

A part of Bhaṭṭoji Dīkṣita's *Āśaucanirṇaya*. It is wrongly named as °*viveka*. About its authorship, see Bühler's note given in the I. O. Cat. Ms. No. 5582. The text of the work comes to an end on fol. 10[a]. It is followed by extracts on *āśauca* from some other works.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आचतुर्थाद्भवेत्स्रावः पातः पंचमषष्ठयोः ।
अत ऊर्ध्वं प्रसूतिस्याद्दशाहं सुतकं भवेत् ॥ १ ॥

तत्र स्रावे आद्यमासत्रये मातुस्त्रिरात्रमाशौचं ॥ उपरि अषष्ठं माससमसंख्यादिनमाशौचं ॥ चतुर्थे चत्वारि ॥ पंचमे पंच ॥ etc.

Ends.— fol. 10[a].

प्रक्रांतप्रायश्चित्तानां आशौचं नास्ति । पूर्वप्रवृत्तौ चौलोपनयनादिसंस्कामद्युत्सर्गादिष्वप्येवमिति ॥ आशौ[च]विवेकः समाप्तः ॥ श्राद्धस्यादौ तथा चांते पादप्रक्षाने पेज ॥ विकिरे पिंडदाने च षट्स्वाचमनमिष्यते ॥ १ ॥ etc.

Fol. 12[a].

दशाहमध्ये दिदर्शं आगतो दद्युर्दशांतिलवारिपिंडान् ।
पुत्रीसुतौ दत्तकऔरसश्चेछेषासु नस्तत्र समापयेयुः ॥
अस्ति(स्थि)क्षेपं गयाश्राद्धं श्राद्धं चापरपक्षिकं
प्रथमे द्वेपि कुर्वीत यदि स्याद्भक्तिमात्सुतः ॥
अनाथब्राह्मणप्रेतं ये वहंति द्विजातयः ।
पदे पदे यज्ञफलं मनुपूर्वं लभंति ते ॥
आशौचविवेकः समाप्तः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 55[b]; II, 189[b]; III, 13[a].

B-Descriptive Catalogues :—

I. O. Cat. No. 5582.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 135[b].
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 85, No. 5026.
Peterson's Cat. or Ulwar Mss. No. 1266.
Madras Govt. O. Mss. Library Cat. Vol. V, 3029.

आशौचविवेक
or
आशौचप्रकरण

Āśaucaviveka
or
Āśaucaprakaraṇa

No. 116

No. $\frac{87}{1895-1902}$

Size.— 8⅛ in. by 4 in.

Extent.— 8 leaves ; 9 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in red ink on either border ; foll. 1[b] and 8[a], which serve as title-pages, have decorated borders on 4 sides ; marks of punctuation in red ink ; paper is slightly worm-eaten.

Another copy.

Age.— Śaka 1686.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ पराशरः ॥

आचतुर्थात्भवेत्स्रावः पातः पंचमषष्ठयोः ।

अतऊर्ध्वं प्रसूतिः स्यादिति तत्र स्रावे आद्यमासत्रये मातुस्त्रिरात्रमाशौचं ॥ उपया षष्ठ आसमसंख्यदिनं आशौचं ॥ चतुर्थे चत्वारि ॥ पंचमे पंचं ॥ षष्ठे षडित्यर्थः ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

प्रक्रांतप्रायश्चित्तानामाशौचं नास्ति ॥ पूर्वप्रवृत्तचौलोपनयनादिसंस्कारेषु यज्ञदेवता प्रतिष्ठारामाशुत्सर्गादिष्वप्येवमिति ॥

इति श्रीमत्सकलपंडितालंकारश्रीमत् भट्टोजीभट्टविरचितं आशौचप्रकरणं समाप्तं ॥ ॥

मित्रे जामा[त]रि प्रेते दौहित्रे भगिनीसुते ।
शालके तत्सुते चैव सद्यः स्नानेन शुध्यति ॥ ॥

शके १६८६ तारणनाम संवत्सरे आश्विने मासि कृष्णपक्षे सप्तयुक्त-अष्टम्यां तिथौ सौम्यवासरे पुनर्वसुनक्षत्रे दक्षिणायने शरदृतौ कृष्णातीरे चोळकरोपनामक बाजीभट्टेनेदं पुस्तकं लिखितं समाप्तं ॥ छ ॥ छ ॥

भग्नपृष्ठ कटिग्रीवा etc.

References.— See No. 115.

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी

Āśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchlokī

No. 117

No. $\frac{200}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 6¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 8 leaves ; 8 lines to a page ; 21 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; the leaves are coloured yellow ; corrections made on the margins.

A text of 30 verses on *āśauca* or the laws of impurity. It is ascribed to Vopadeva or Hemādri in various Mss. One Ms. ascribes it to Mīmaṁsabhaṭṭa. For further details about it, see No. 121 below.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Mīmāṁsabhaṭṭa (Vopadeva ?)

Begins.— fol. 1[a].

श्रीपर्वतजामातपुत्राय नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु ॥
षण्मासाभ्यंतरेषु स्वपुरुषनिहिते गर्भमात्रे विनष्टे
मातातन्मासंसंख्या समदिनमशुचिः स्नानशुद्धाः सपिंडाः ॥
अंत्ये मासद्वये तु त्रिदिनमशुचयोंतः परं सति वत्स्या-
ज्ञातुर्वर्ण्यस्य तुल्यं भवति वयसि यत् प्रोच्यते शौचमात्रं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

दत्वा पिंडं सपिंडाः परशववहने स्नापकाश्च व्रजित्वातद्देशमद्वारिवास्य-
प्रशमितमनसोर्निंबपत्रं विदश्य ॥ आचम्याग्न्यंबुदर्वाकुरवरवृषभानक्षतान्
गामयं च । स्पृष्ट्वासिद्धार्थतैलान्यथ दृषति पदं न्यस्य सर्वे विशेयुः ॥ ३० ॥
इति मिमांसभट्टकृते त्रिंशछो(च्छ्लो)की समाप्तिमगमत् ॥ छ ॥

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी

Āśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchlokī

No. 118

No. $\frac{349}{1887\text{–}91}$

Size.— 10⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 4 leaves ; 9–10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; paper musty.

Another copy ascribed to Bhaṭṭācārya.

Age.— Śaka 1734.

Author.— Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

षण्मासाभ्यंतरेषु etc. as in No 117.

Ends.— fol. 4[b].

दत्वा पिंडं सपिंडाः etc. upto सर्वे विशेयुः as in No. 117.

इति भट्टाचार्यविरचिता त्रिंशत्श्लोकी समाप्ता ॥ शके १७३४ अंगिरो नामाब्दे माधवे शुक्लदशम्यां सखारामेण लिखितं पुस्तकं ॥

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी

Āśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchlokī

No. 119

No. 194/1886-92

Size.— 8½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 3 leaves; 14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; no marks of punctuation; benedictory phrase, verse-numbers and the last colophon are tinged with red pigment; paper old and musty.

Another copy. In the colophon it is ascribed to *Mahābhāṣya*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vopadeva.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

षण्मासाभ्यंतरेषु etc. as in No. 117.

Ends.— fol. 3[b].

दत्वा पिंडं etc. upto. सर्वे विशेयुः as in No 200.

इति श्रीमहाभाष्ये आशौचत्रिंशत्श्लोकी समाप्ताः

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी

Āśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchlokī

No. 120

No. $\frac{80}{\text{A } 1882\text{-}83}$

Size.— 9 in. by 4⅛ in.

Extent.— 3 leaves ; 13 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation and the colophon tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty ; after the date, etc. on fol. 3[b], we read about 52 *pratīkas* of some work written down from the left hand border to right hand border.

Another copy ascribed to Vopdeva.

Age.— Saṁ. 1748.

Author.— Vopadeva.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

षण्मासाभ्यंतरेषु etc. as in No 117.

Ends.— fol. 3[b].

दत्वा पिंडाः etc. upto सर्वे विशेयुः as in No 117.

इति श्रीवोपदेवकृता त्रिंशश्छोकी ॥ संवत् १७४८ वर्षे मार्गशीर्ष शुद् १३ रवौ उरुपत्तनवास्तव्य इ० भट्टरघुनाथसुत भ० रत्नेश्वरेण लिखितं ॥ लेखपाठकयोः शुभं भवतु ॥

आशौचसंग्रहव्याख्या

Āśaucasaṁgrahavyākhyā

No. 121

No. $\frac{217}{1879\text{-}80}$

Size.— 8¾ in. by 4¾ in.

Extent.— 8 leaves ; 24 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad but legible ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrase and topics are tinged with red pigment ; paper old, very much worn out, musty and decaying. Fol. 1[a] contains verses not connected with the text.

The work is a summary of the laws of impurity in 30 verses. We have here the commentary only. It is ascribed to Hemādri in B. B. R. A. S. Cat., to Bhattācārya in Bikaner Cat., to Vopadeva in Ulwar Cat. and to Vijñaneśvara in the last colophon of our Ms. It is also called *Triṁśacchlokīyabhāṣya.*

Age.— Saṁ. 1711.

Author.— Vijñāneśvara.

Begins.— fol. 1[b].

नत्वा गणेश्वरं देवं सारदां गुरुमात्मनः ।
आशौचसंग्रहत्रिंशच्छ्लोकव्याख्यां करोम्यहं ॥ १ ॥

तत्र स्मार्त्तक्रममुल्लंघ्य लोकप्रसिद्धक्रममनस्मरन्गर्भविपत्तिनिमित्ताशौच-क्रमेणाशौचं प्रतिपादयति ॥ षण्मासाभ्यंतरेषु स्व० ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 8[b].

तथा च स्मृतिः ।
इति संस्मृत्य गच्छेयुर्गृहं बालपुरःसराः ।
विदृश्य निंबपत्राणि नियताद्वारिवेश्मनः ॥
आचम्याग्न्यादिसलिलं गोमयं गौरसर्षपान् ।
प्रविशेयुः समालभ्य कृत्वाश्मनि पदं शनैः ॥ २ ॥

इति विज्ञानेश्वरकृते त्रिंशच्छ्लोकीयभाष्यं संपूर्णं ॥ संवत् १७११ वर्षे शाके १५७७ प्रवर्त्तमाने चैत्रे कृष्णे च पंचम्यां लिखितं रविवासरे ॥

Then follows some stray portion.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 236[a]; II 50[a] and 204[b]; III 51[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 555.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1750-51.
B. B. R. A. S. Cat. No. 667.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 483, No. 1038.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1339.
Weber's Cat. of Berlin Mss. p. 321, Nos. 1096-97.

(2) Printed Editions :—
Printed at Benares in 1876.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीभाष्य

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokībhāṣya

No. 122

No. $\frac{216}{1884-86}$

Size.— 9⅝ in. by 4⅜ in.

Extent.— 35 leaves ; 8 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad; two irregular lines in black ink on either border; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, names of authorities quoted and the date at the end are tinged with red pigment; notes on margins; paper very old, worn out, musty and worm-eaten. The date 1071 Śaṁ. given at the end seems to be a mistake for 1701.

Another copy of No. 121.

Age.— Saṁ. 1701 (?).

Author.— Vijñāneśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 35[b].

तथा च स्मृतिः । etc. upto पदं शनैरिति as in No. 121.

इति श्रीविज्ञानेश्वराचार्यविरचितं त्रिंशश्लोकी भाष्यं संपूर्णं ॥ श्री छ संवत् १०७१ (?) वरषे वैशाषमासे कृष्णपक्षे १ प्रतिपद्तिथौ गुरुदिने शु...विष्णुदत्तसुत सोमेश्वरेण लि.

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीटीका

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokīṭīkā

No. 123

No. $\frac{166}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅝ in. by 5 in.

Extent.— 18 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrases, marks of punctuation, topics, names of authorities quoted, verse numbers and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

Another copy of No. 121.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vijñāneśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ सरस्वत्यै नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं देवं शारदां गुरुमात्मनः । etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 18[a].

तथा च स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति ॥ ३० ॥ as in No. 121.

इति श्रीत्रिंशत्श्लोकीभाष्यं समाप्तं ॥ शुभमस्तु

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहटीका or त्रिंशच्छ्लोकीभाष्य — Āśaucasaṁgrahaṭīkā or Triṁśacchlokībhāṣya

No. 124 — No. 58/1895-98

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 32 leaves ; 10 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink or either border ; fol. 22 blank.

Another copy. Name of the author not given.

Age.— Saṁ. 1802.

Author.— Vijñāneśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीभद्रकाल्यै नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 21[b].

तथा च स्मृतिः । etc. upt पदं विशुरिति ॥ ३० ॥

इति धर्मशास्त्रोक्तं त्रिंशत्श्लोकी भाष्यं समाप्तं ॥ छ ॥

शं. १८०२ शा. १६६८ वैशाख वदि ५ सोमे चेदं पुस्तकं लिखितं ॥

रामकृष्ण मोरेश्वर पाठक

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीभाष्य

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokībhāṣya

No. 125

No. $\frac{52}{1916-18}$

Size.— 10¼ in. by 4⅜ in.

Extent.— 26 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics and the colophon tinged with red pigment ; paper old and musty; ink has blackened the surface of leaves on account of their rubbing against one another.

Another copy of No. 121.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vijñāneśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 25[b].

तथा स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति ॥ छ ॥ as in No. 121.

इति श्रीत्रिंशच्छ्लोकीविवरणं संपूर्णं ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीभाष्य

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokībhāṣya

No. 126

No. $\frac{98}{1882-83}$

Size.— 7¾ in. by 3¼ in.

Extent.— 33 leaves ; 9 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and colophons tinged with red pigment ; two lines in black ink tinged with red pigment on either border ; paper very old, worn out, worm-eaten and musty.

Another copy of No. 121.

Age.— Saṁ. 1596.

Author.— Vijñāneśvara.

Begins.— fol. 1[b] (Comm.)

ॐ नमः श्रीपरमात्मने पुरुषोत्तमाय ॥ ॥

नत्वा गणेश्वरं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 33[b] (Comm.)

तथा च स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शमैरिति as in No. 121.

इति त्रिंशत्श्लोकीयं[भाष्यं]समाप्तं ॥ ॥ संवत् १५९६ वर्षे अश्वनवदि ९ रवौ नारायण लि...॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीः ॥ छ ॥

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रह
with
(टीका)

Āśaucasaṁgraha
with
Commentary

No. 127

No. $\frac{13}{\text{A 1882-83}}$

Size.— 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent.— 21 leaves ; 10–12 lines to a page ; 22–33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; one or two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics and the colophon are tinged with red pigment. The Ms. is full of lacunae ; paper old, worn out and musty.

Another copy of No. 121 together with the text as in No. 200. The commentary is ascribed to Bhaṭṭācārya here.

Age.— Śaka 1580.

Author.— Bhaṭṭācārya ?

Begins.— fol. 1[a] (Text.)

श्रीगणाधिपतये नमः ॥

षण्मासाभ्यतरेषु etc. as in No. 117.

(Comm.)

नत्वा गणेश्वरं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 21[b] (Text.)

दत्वा पिंडं etc. as in No. 117.

तथा च स्मृतिः ॥ etc. as in No. 121.

इति भट्टाचार्यविरचिता आशौचसंग्रहरूपा त्रिंशच्छ्लोकी सव्याख्या संपूर्णाः ॥ छ ॥ शके १५८० विलंबसं पौष वदि ९ शुक्रे तद्दिने रामाजी भट्टात्मजहरिणा लिखितं यथाप्रति ॥ शोधनीयं ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहटीका
or
त्रिंशच्छ्लोकीटीका

Aśaucasaṁgrahaṭīkā
or
Triṁśacchlokīṭīkā

No. 128

No. $\frac{90}{1895-1902}$

Size.— 9⅞ in. by 3⅞ in.

Extent.— 18 leaves; 9 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment; four lines in black ink on either border; paper old, much worn out, musty, brittle and much worm-eaten.

Another copy of No. 121, with even the commentary ascribed to Bhaṭṭācārya.

Age.— Śaka 1600.

Author.— Bhāṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 18[a].

तथा च स्मृतिः । etc. upto पदं शनैरिति as in No. 121.

इति श्रीपंडितभट्टाचार्यविरचिता आशौचसंग्रहविवृत्तिः संपूर्णा ॥ छ ॥

शके १६०० दुंदुभिवत्सरे आषाढशुक्लनवम्यां श्रीमन्नरहारे देवो लि (ख) त् ॥ नृसिंह

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीभाष्य

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokībhāṣya

No. 129

No. $\frac{195}{1886-92}$

Size.— 8½ in. by 4⅞ in.
Extent.— 39 leaves ; 9 lines to a page ; 26 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; the beginning and end of most of the verses are tinged with red pigment ; paper old and musty.
Another copy of No. 121.
Age.— Saṁ. 1826.
Author.— Bhaṭṭācārya.
Begins.— fol. 1b.

श्रीगणेशाय नमः ॥
नत्वागणेश्वरं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 37b.

तथा च स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति ॥ ३० ॥ as in No. 121.
इति त्रिंशत्श्लोकीभाष्यं समाप्तं ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १८२६ मा
वरषे कात्तिक वद १२ वारेण शुभगुन लिख्यतं ॥ शुभं भवतु ॥ ॥
॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ रामम ॥

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीव्याख्या

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokīvyākhyā

No. 130

No. $\frac{196}{1886-92}$

Size.— 9¼ in. by 4⅝ in.
Extent.— 18 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics and verse numbers are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out and musty.
Another copy of No. 121.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमश्रीपरमा (म) ने ॥

नत्वा गणेश्वरं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 18[b].

तथा च स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति as in No. 121.

इति श्रीभट्टाचार्यविरचिता आशौचसंग्रहविवृत्तिः ॥

Then follow the Śrāddhas.

References.— See No. 217.

आशौचसंग्रहटीका Āśaucasaṁgrahaṭīkā

No. 131 No. $\frac{88\ (ii)}{1895-1902}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 30 leaves ; 9 lines to a page ; 20 letters to a line.

Our text is identical with that of No. 121 which is by Vijñāneśvara. But in the colophon we find that the author is Bhaṭṭācārya and he has based his work on the *Āśauca-prakaraṇa* from Vijñāneśvara's *Mitākṣarā*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा नारायणं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 40[b].

तथा च स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति as in No. 121.

इति श्रीमिताक्षरायां अशौचप्रकरणादुद्धृत्यकृतायां त्रिंशत्श्लोक्याः श्रीमद्भट्टाचार्यकृतं भाष्यं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रहव्याख्या
or
त्रिंशच्छ्लोकीव्याख्या

Āśaucasaṁgrahavyākhyā
or
Triṁśacchlokīvyākhyā

No. 132

No. $\frac{35}{1902\text{-}07}$

Size.— 10¾ in. by 5⅜ in.

Extent.— 15 leaves ; 13 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, but legible; paper old, slightly worn out and musty; benedictory phrase and the *pratīkas* of verses tinged with red pigment. The bundle contains also Anantabhaṭṭa's commentary on *Triṁśacchlokī*, No. 135.

Another copy of No. 121, here ascribed to Bhaṭṭācārya.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 15[b].

तथा स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति ॥ ३० ॥ as in No. 217.

इति श्रीभट्टाचार्यविरचितं त्रिंशत्श्लोकीभाष्यं संपूर्णं ॥

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी
with टीका

Āśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchlokī
with Commentary

No. 133

No. $\frac{34}{1902\text{-}07}$

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 13 leaves ; 16 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers and topics tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty and soiled with oil ; last leaf has been repaired ; slightly worm-eaten.

Another copy of No. 121 with a colophon similar to that of No. 131.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 13[b].

तथा च स्मृतिः ॥ etc. upto पदं शनैरिति as in No. 121.

इति श्रीमिताक्षरायां आशौचप्रकरणादुद्धृत्यकृतायास्त्रिंशच्छ्लोक्यः श्रीमद्भट्टाचार्यकृतं भाष्यं समाप्तं ॥

References.— See No. 217.

आशौचसंग्रहटीका

Āśaucasaṁgrahaṭīkā

No. 134

No. $\frac{86}{1884-86}$

Size.— 9⅞ in. by 5½ in.

Extent.— 20 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old, worn out, musty and folios soiled ; foll. 20–22 missing.

Another copy of No. 121 here ascribed to Bhaṭṭācārya as in No. 127.

Age.— Saṁ. 1821.

Author.— Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गणेश्वरं देवं etc. as in No. 121.

Ends.— fol. 23[b].

तथा च स्मृतिः । etc. upto पदं शनैरिति as in No. 121.

इत्याचार्यभट्टकृतं सूतकदीपिकाख्यायाः त्रिंशत्श्लोक्याविवरणं सिद्धं ॥

॥ श्री ॥ त्रिंशत्श्लोकी समाप्ता ॥

चंद्र १ नेत्र २ वसु ८ भूमि १ मितेद्वे मार्गशीर्ष धवले च नवम्यां ।
भानुजेऽलिखदमुं किल रात्रौ त्रिंशतं द्विजकबालमुकुंदः ॥ १ ॥ यादृशमिति

References.— See No. 121.

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी
with सुबोधिनी

Aśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchokī
with Subodhinī

No. 135

No. $\frac{36}{1902-07}$

Size.— 11 in. by $5\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 29 leaves ; 17 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophon at the end are tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment ; paper old and musty.

A commentary on *Triṁśacchlokī* by Anantabhaṭṭa, son of Kamalākarabhaṭṭa and grandson of Rāmakṛṣṇa. According to Kane he must have flourished between 1610–1660 A.D.

Age.— Saṁ. 1857.

Author.— Anantabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b] (Text.)

षण्मासाभ्यंतरेषु etc. as in No. 117.

(Comm.) श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य जानकीजानिं पितरं कमलाकरं ।
अनंतसंज्ञः कुरुते त्रिंशत्श्लोकनिरूपणं ॥

तत्र बहुवक्तव्यत्वाद्व्योवस्थाविशेषनिमित्ताशौचमुपेक्ष्यामत्वात् मर्भस्त्रावाद्याशौचं तावदाह षण्मासेति etc.

Ends.— fol. 28[b] (Text).

दत्वा पिंडं सपिंडाः etc. upto सर्वे विशेयुः as in No. 117.

इति त्रिंशत्श्लोकी समाप्ता ॥

fol. 29 (Comm.)

अश्मानमालभंतं अश्मेव हि स्थिराभूया सशमीमालभते पापं शमयत्विति मनुः विप्रः शुध्यत्यथः स्पृष्ट्वा क्षत्रियो वाहनायुधं वैश्यः प्रतोदरश्मीन् वायष्टिं शूद्रः कृतक्रिय इति दिक् ३०

अनंतविबुधार्येण कमलाकरसूनुना
योत्रश्रमः कृतस्तेन प्रीयतां रावणांतकः

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणजगद्गुरुश्रीमीमांसाक रामकृष्णभट्टसूरिसूनुकमलाकरभट्टात्मजानंतभट्टविरिचिता सुबोधिनी-संज्ञा

त्रिंशच्छ्लोकीव्याख्या संपूर्णा ॥ हयेषुवसुपृथ्व्यब्दे राज्यस्यसितपक्षके। व्यतिरेव सौम्यसंयुक्ता त्रयोदश्यां च पुस्तकम्। गोविंदस्येदं पुस्तकं कल्याणमस्तु ॥

Then follow some stray stanzas.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 236[b]; II, 204[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 555.

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 484, No. 1040
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1340.

आशौचसंग्रहटीका Āśaucasaṁgrahaṭīkā

No. 136 No. 88 (i) / 1895-1902

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 24 leaves ; 9 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; one thick line in black ink on either border ; *pratīkas*, topics, names of authorities quoted and numbers of verses tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment ; paper very old, much worn out, musty, brittle and decaying. The codex contains two works.

(i) The text of *Āsaucasaṁgraha* with Bhaṭṭoji Bhaṭṭa's commentary ; 24 leaves ; on account of being brittle, paper with the numbers on the number has broken off on many leaves ; foll. 16-19 have no numbers ; fol. 20 is numbered as 10 and till the 24th fol. numbering is 14.

(ii) The text of *Āśaucasaṁgraha* with Bhaṭṭācārya's comm. No. 131 above ; first leaf is broken into two ; foll. 2-11 missing ; paper in this portion is worm-eaten also ; It contains 30 leaves, the last fol. numbering as 40.

Age.— Appears to be very old.

Author.— (Comm.) Bhaṭṭoji Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ षण्मासेति ॥ मासत्रयांतर्गर्भनाशे मातुस्त्रिरात्रमाशौचं ॥ सपिंडाः स्नानशुद्धाः ॥ जतुः पंच षष्टेषु तन्मासंख्याकं ॥ etc.

Ends.— fol. 14[a].

दत्वेति ॥ गोत्रजाः दाहकाः वाहकाः अनुगंतारः स्पर्शकर्तारश्च स्नात्वा म्लानमनसो निंबपत्रं चर्वित्वाचम्याग्न्यंबुगोमयां तान् स्पृष्ट्वा सिद्धार्थसर्षप-तैलाश्च दृषदि चरणं निधाय सपिंडादयो ग्रहं विशेयुः ॥ ३० ॥

इति श्रीभट्टोजीभट्टविरचितं त्रिंशत्श्लोकीविवरणं समाप्तं ॥

आशौचसंग्रहटीका
or
त्रिंशच्छ्लोक्यर्थ

Āśaucasaṁgrahaṭīkā
or
Triṁśacchlokkyartha

No. 137

No. $\frac{551}{1883-84}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 8 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border on *a* side only of some of the folios ; fol. 7[b] blank ; fol. 4[b] half blank ; paper extremely worn out, old, musty and worm-eaten.

A commentary on *Triṁśacchlokī* by Rāmabhaṭṭa.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Rāmabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ शौचं निरूप्यते ॥ तत्र प्रथमतः प्रसवाशौचं ॥ तत्र पराशरः ॥

आचतुर्थात्भवेत्स्रावः पातः पंचमषष्ठयोः ।

अत ऊर्ध्वं प्रसूतिस्यादितिः ॥ तत्र स्रावे आद्य मासत्रये मातुस्त्रिरात्रमा शौचं ॥ तदुपरि आषष्ठं मास समसंख्यदिनं ॥ सपिंडानां तु स्रावे स्नानमात्रेण शुद्धिः ॥ etc.

Ends.—

अष्टमादेः सप्तपर्यंतकूटस्थसंततित्वेन सपिंडत्वात् ॥ जायमानम्रियमाण-विशेषणमेव सापिंड्यं ॥ न कर्तृविशेषणमित्यादिरन्यत्र विस्तरः ॥ सापिंड्य-लक्षणं चात्मानभारभ्य सप्तमपर्यंतं कूटस्थावयवान्वियित्तं ॥

इति रामभट्टविरचिते त्रिंशच्छ्लोक्यर्थः समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

आशौचसंग्रह—or
त्रिंशच्छ्लोकीटीका
called दीप

No. 138

Āśaucaśaṁgraha—or
Triṁśacchlokīṭīkā
called Dīpa

No. $\frac{261}{1887-91}$

Size.— 9⅝ in. by 4⅛ in.

Extent.— 69 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two irregular lines in black ink on either border ; benedictory phrase and marks of punctuation tinged with red pigment ; paper very much torn, decayed, musty and soiled ; foll. 38–39 and 32–34 are very much torn ; foll. 35, 38–39 are missing.

A fragment of a commentary on *Triṁśacchlokī* by Rāghavabhaṭṭa, pupil of Mukunda and Rāma, resident of Kaṭapatra on the river *Tāpī* or *Tāptī*. Aufrecht notes only our Ms. in his Catalogus Catalogorum, III, 51[a].

Age.— Appears to be very old.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमद्रामगुरुं नत्वा बालानामनुकंपया ।
आशौचसंग्रहत्रिशत्श्लोकीदीपो विधीयते ॥ १ ॥
साधुस्नेहः सुपात्रस्थोऽनिलवारणनिश्चलः ।
दीपोयं सुगुणोपेतो रसिकैर्गृह्यतां मुदा ॥ २ ॥
तापीतटस्थकटपत्रपुरस्थितेन
श्रीमन्मुकुंदगुरुपद्युगपूजकेन ।
रामप्रणाभपरराघवशर्मणाऽयं
दीपः कृतो जयति सज्जनतोषहेतुः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 72[b].

अतदेकग्रामविषयमेकदेशविषयं गुणवद्विषयं वावधेयं । अन्यथात्वे पक्षिण्याशौचमिति वृत्तेन पक्षिणीमाशौचं वक्ष्यते । दुहितृसुतस्वस्त्रीययोरप्येवं द्रष्टव्यमिति केचित् । मृतेचर्त्विजि याज्ये ends abruptly.

आशौचसंग्रह
with
टीका

No. 139

Āśaucaśaṁgraha
with
Ṭīkā

No. $\frac{118}{1895-1902}$

Size.—9¾ in. by 5½ in.

Extent.— 73 leaves ; 14 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two irregular lines in black ink on either border ; paper very old, worn out, musty and much worm-eaten.

The work is a commentary on *Triṁśacchlokī* or *Āśaucasaṁgraha* by Raghunāthabhaṭṭa, author of *Kālatattvavivecana* (See No. 201), etc., son of Mādhavabhaṭṭa and younger brother of Viśvanāthabhaṭṭa. The date of its composition is given as कामेषुवेदरसभूमिमिते शकाब्दे = Śaka 1645, which is mentioned also in Stein's Ms. But this is a mistake ; the era should be Vikrama and not Śaka, as is shown by the date of copying it (सप्तसागररसेंदुसंमिते विक्रमे = 1677 Vikarama Saṁ.) apart from the external evidence given by the date of composition as given in *Kālatattvavivecana* (See No. 201). Hence the work was composed in 1589 A. D. and not in 1578 A. D. as mentioned by Kane (*Hist. Dh.* I, p. 726). The copyist, Sāmarāja by name, seems to have been a contemporary of Raghunāthabhaṭṭa, for he copied *this Ms. in the same year in which Kālatattvavivecana* was composed.

Age.— Saṁ. 1677 = 1621 A. D.

Author.— Raghunāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

(Text).

षण्मासाभ्यंतरेषु etc. as in No. 117.

(Comm.)

प्रणम्य रामं हेरंबं पितृव्यपितरौ तथा ।
रघुनाथः प्रकुरुते त्रिंशच्छ्लोकीविवेचनं ॥ १ ॥

निभित्तभेदभिन्नाशौचप्रति...केनचित् क्रमेणावश्यकर्त्तव्ये स्मृतिषेकरूप-तदभावाद्वस्तुक्रममनुस्मृत्य गर्भपाताशौचं तावदाह ॥ etc.

Ends.— fol. 72[b] (Text).

दत्वा पिंडं सपिंडा etc. as in No. 117.

fol. 73[b] (Comm.)

आशौचांत्यदिनेपि स्नानोत्तरं गोहिरण्यादिस्पर्शउक्ताः ॥ एकादशादि कर्त्तव्यं चान्यत्तीव गंतव्यमित्युपरम्यते ॥

कायेषु वेदरसभूमिमिते शकाब्दे ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणज्ञमहामहोपाध्यायभट्टविश्वनाथानुजभट-रघुनाथनिर्मिता त्रिंशच्छ्लोकविवृतिः संपूर्णा ॥ ॥ १६७७ ॥

सप्तसागररसेंदुसंमिते विक्रमे नभसि कृष्णपक्षके

आलिलेख कुतुकाद्वरेर्दिने सामराज इति विश्रुतो भुवि ॥ १ ॥

काश्यामिदं पुस्तकं लिखितं ॥ रामार्पणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I, 236[b]; II, 50[a].

Kane : *Hist. Dh.* I, p. 555.

B-Descriptive Catalogues :—

Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 483, No. 1039.

Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 90, No. 2459.

Peterson's Cat. of Alwar Mss. No. 1342.

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी
with टीका

Āśaucaśaṁgraha
or
Triṁśacchlokī
with Comm.

No. 140

No. $\frac{117}{1895-1902}$

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 113 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in black ink on either border upto fol. 28[a] ; the rest of the folios have only two lines ; benedictory phrase, topics and names of authorities quoted, tinged with red pigment upto fol. 35[a] ; all the leaves are not of uniform size ; some of the leaves are coloured yellow ; foll. 26, 74 missing ; fol. 36 is repeated. The Ms. was given as a gift to Bābā Moreśvara Bhaṭṭa Pāṭhaka by Mahādeva Sakhārāma Upādhye in Śaka 1800 ; writing is obliterated on foll. 1[b] and 2[a].

Another copy of No. 139.

Age.— Appears to be old.
Author.— Raghunāthabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य रामं हेरंबं etc. as in No. 118.

Ends.— fol. 113[a].

आशौचांत्यदिनेपि etc. upto शकाब्दे as in No. 118.

Followed by :—

चैत्रासिते हरितिथौ रघुनाथनामा ।
रामेशसूरिसुतमाधवविद्वजन्मा
टीकां समापयदिमां स्मृतिपारछवा ॥ १ ॥
अतस्य शौकमग्रस्य कृत्येस्मिन्नति दुःशके ।
पत्यारगमने तत्र हेतुर्गुरुकृपैव ॥ २ ॥
तत्वज्ञोपरि मद्विरा मथनचेदीर्ष्यालुराणे पये
हर्षंता सुकेयं परस्तु यदि नाभाण्ये पयोक्तेन किं ।
दृष्टं वस्त्वपि तद्विधं न हि जगैध्यस्त दोषं न वा
सर्वोपोद्दश एव जातु सभवेद्यो वेद तत्त्वं खलुः ॥ ३५०० ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणा etc. त्रिंशच्छ्लोकविवृतिः संपूर्णा ॥

श्रीरामार्पणमस्तुः ॥ श्रीरामरामराम ॥

शके १८०० बहुधान्याब्दे फाल्गुनशुद्ध १ प्रतिपन्मंदवासरे
वे ॥ रा ॥ माहादेव सखारामोपाध्ये राजगुरुणावे ॥ रा ॥ बाबा
मोरेश्वर भट्टपाठकायैदं पुस्तकं स्वसंतोषेण दत्तं नान्यथेति ॥ छ ॥

References.— See No. 118.

आशौचसंग्रह
or
त्रिंशच्छ्लोकी with टीका

Aśaucasaṁgraha
or
Triṁśacchlokī with Comm.

No. 141

No. $\frac{215}{1884-87}$

Size.— 10½ in. by 4⅞ in.
Extent.— 45 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; four lines in black ink on either border ; text of the verses, verse-numbers and names of the authorities quoted tinged with red pigment ; paper very old, very

much worn out, musty and soiled ; fol. 92 half torn ; foll. 1-37, 44-47, 78 ; 80-82, 87-91 and 93 are missing.

A fragment of some extensive commentary on *Triṁśacchlokī*

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 39[a] (Text).

तत्तत्कार्येषु सत्रिव्रति नृपनृपवद्दीक्षितर्त्विक् स्वदेश
भ्रंशायस्त्वप्यनेकश्रुतिपठनमभिष्कारुशिल्पातुराणां ।
संप्रारब्धेषु दानोपनयनयजनश्राद्धयुद्धप्रतिष्ठा
चूडातीर्थार्थयात्रा जपपरिणयनाद्युत्सवेष्वेतदर्थं etc.

fol. 38[a] (Comm.)

...दिकालेपि न तु सभ्यादिवत्कार्यविशेषकाले नो भवति ।
तथा च याज्ञवल्क्यः । ब्रह्मचारिदातृ ब्रह्मविदां तथेति । दाता
दानमात्राधिकारी वानप्रस्थः । अयं चाशौचाभावः कर्मविशेषोप-
स्थापकपदाभावान्न राज्ञां राजकर्मणीत्यादिवद्वचनाभावाच्च
सर्वं विषय इत्यभिप्रेत्योक्तं सदेति ॥ etc.

Ends.— fol. 94[b] (Text).

दत्वापिंडं etc. upto सर्वे विशेयुः as in No. 117.

(Comm.)

पुत्रादीनां विशोकीकृतमनसः पुत्रादयश्च तेभ्यः श्रुतैरिति-
हासैर्विवेकेन विशोकीकृतस्वमत सः संतः दिवा मरणेनक्षत्रो-
दयपर्यंतं रात्रिमरणेसूर्योदयपर्यं

आश्वलायनगृह्यकारिका Āśvalāyanagṛhyakārikā

No. 142 No. $\frac{509}{1883-84}$

Size.— 9⅞ in. by 4⅜ in.

Extent.— 46 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper old, musty and slightly worm-eaten.

A metrical version in four chapters of *Āśvalāyana Gṛhyasūtra* by Bhaṭṭa Kumārila, who is different from the great *mīmāṁsaka* of that name. For further details, see B. B. R. A. S. Cat., referred to below.

Age.— Saṁ. 1816.

Author.— Kumārila Swāmī.

Begins.— fol. 1[b].

सिद्धि श्रीगणेशाय नमः ॥

आश्वलायनमाचार्यं नत्वा तद्गृह्यकर्मणां ।
प्रयोगं वच्मि संक्षेपाद्वृत्तिकारादिभाषितं ॥ १ ॥
प्राणानायम्य संकल्प्य परितः स्थंडिलं शुचि
अधिकं वेषुमात्रं वा गोमयेनोपलिप्य च ॥ २ ॥
यज्ञियं शकलं किंचिदाददीत ततः परं ।
तेनांतः शकलेनैव षड्लेखा उल्लिखेत्ततः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 46[a].

विलोक्य सर्वसूत्राणि नानाऋषिमतानि च ।
ज्ञानार्थं याज्ञिकानां तु मयोक्ता गृह्यकारिका ॥ ९४ ॥
उक्तान्यत्रैव कर्माणि शाकल्यवचनोऽब्रवीत् ॥ ९५ ॥

इति भट्टकुमारिलस्वामिविरचितासु कारिकासु चतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभमस्तु ॥ शुभं भवतु मंगलं ददातु ॥ संवत १८१६ शके १६८१ वर्षे श्रवनसुद्ध ८ बुधवासरे तादिनसंपूर्णं समाप्तं ॥ लिष्यते पंश्री-चौवेभ भानिदास चंद्रापुरीके ॥ झासीनगरमेहोइ लि०

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 57[a]; II 11[a]; III 13[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 519.

B-Descriptive Catalogues :—
Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 405[a], No. 8.
B. B. R. A. S. Cat. No. 648.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 14[a].
Madras Des. Cat. Vol. II, No. 1164.

(2) Printed Editions :—
Printed by J. Mukundaji, Bombay, 1894.

आश्वलायनगृह्यपरिशिष्ट Āśvalāyanagṛhyapariśiṣṭa

No. 143 No. $\frac{287}{1884-87}$

Size.— 10 in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out and coloured yellow ; foll. 23, 24, 24 (repeated), 33 and 35 are on newer paper and in different hand-writing.

An appendix to the *Gṛhyasūtras* of Āśvalāyana. Our codex contains 3 chapters.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Āśvalāyana.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः ॥ अथाश्वलायनगृह्ये यानि कानिचिदन्योक्तानीहेच्छतामाचार्येणानुमतानि ज्ञापितानि यानि चोक्तप्रदर्शनक्रियाणि तानि सर्वावबोधाय यथावदभिधास्यामः etc.

Ends.— fol. 35[a].

महादेव इति नामभिरर्चयेदुद्रमेव वा यथा संभवमुद्दिशेत्स्वस्त्ययनं वाचयेदेवमेतानि यकर्माणि थोक्तं कुर्वाणः सर्वाणि श्रेयांस्याप्नोति तदेतदाश्वलायनगृह्यपरिशिष्टं नम आश्वलायनायनमआश्वलायनाय ॥ १९ ॥

इत्याश्वलायनगृह्यपरिशिष्टे तृतीयोध्यायः ॥

श्रीराम ॥ शुभं भवतु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 57[a] ; II, 11[a] and 190[a] ; III 13[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 519.
B-Descriptive Catalogues ;—
Calcutta Sanskrit College Cat. I, 441-43.
Madras Des. Cat. Vol. II, No. 1162.

(2) Printed Editions :—
Printed at the end of *Gṛhya-sūtra* of Āśvalāyana, Nirṇaya-sāgara Press, Bombay and Bibliotheca Indica editions.

आश्वलायनस्मृति Āśvalāyanasmṛti

No. 144 No. 96/1871-72

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 68 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad, but legible ; paper old, worn out and musty ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrase and colophons at the end of each chapter tinged with red pigment.

The Ms. contains 22 chapters and the text is a little different from the printed text of the Ānandāśrama edition. The name of the scribe has been disfigured with white powder.

Age.— Saṁ. 1750, Pauṣa Śukla 2, Wednesday.

Author.— Āśvalāyana.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणपतये नमः ॥

आश्वलायनमाचार्यं नत्वा पृच्छन्मुनीश्वराः
द्विजधर्मान् वदास्माकं स्वर्गप्राप्तिकरान्मुने ॥ १ ॥
इति तद्वचनं श्रु(श्रु)त्वा सधर्मान् मुनिरब्रवीत् ।
लोकस्य च हितार्थाय ब्राह्ममार्गरतस्य च ॥ २ ॥
स्नानं संध्या जपं होमं स्वाध्यायाभ्यसनं तथा ।
माध्याह्निकक्रिया पंच यज्ञानतिथिपूजनं ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 68[b].

तिस्रः कोट्योऽर्द्धकोटी च पतितीर्थाभि संति वै ।
वैदमध्ये गमिष्यंति पक्षयोरुभयोरपि ॥ १२९ ॥
वैकुंठे विष्णुपूजायां युगेनैकेन यत्फलं
तद्दर्शपौर्णमासाभ्यां सकृदाप्नोति वै द्विजः ॥ १२९ छ ॥

इत्याश्वलायनीयधर्मशास्त्रे अग्निसंयोगनिर्णयो नाम द्वाविंशतितमोध्यायः ॥ ॥ श्रीरस्तु संवत् १७५० शके १६१५ श्रीमुखाब्दे पौषकृष्णद्वितीया बुधे तद्दिने.....खितामयं आश्वलायनस्मृतिः समाप्ता ॥॥ ६ ॥
श्रीमल्लारये नमः ॥ ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 57[a] ; II 11[b] and 190[a] ; III 13[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 519.

B-Descriptive Catalogues :—
Bühler's Cat. of Private Libraries, III, p. 72, No. 43.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 124[b].
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 84, No. 4004.

(2) Printed Editions :—
Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ*—(under the title of *Laghu-Āśvalāyanasmṛti*, pp. 142-161), Ānandāśrama Series, No. 48.

आश्वलायनस्मृति — Āśvalāyanasmṛti

No. 145 — No. 338 / 1887-91

Size.— 10½ in. by 5 in.

Extent.— 64 leaves ; 11 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, but legible ; two irregular lines in red ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers, colophons at the end of chapters and last colophon are tinged with red pigment ; paper old, much worn out and musty.

Another copy of 96.

Age.— Śaka 1731.

Author.— Āśvalāyana.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ आश्वलायनमाचार्यं नत्वा etc. as in No. 144.

Ends.— fol. 63[b].

तिस्रः कोट्योर्द्धकोटि च etc. upto द्वाविंशतितमोध्यायः as in No. 144.

समाप्तोयं ग्रंथः ॥ सग्रहवाक्यानि—

Then follow some miscellaneous verses.

शके १७३१ शुक्लनाम संवत्सरे इदं आश्वलायनस्मृति ग्रंथ हस्ताक्ष वेणिमाधवदैवज्ञ ॥ तेन लिखितं स्वार्थपरोपकारार्थं चैत्र वद्य द्वादशी तृतीय प्रहरे शूभनक्षत्रशूभयोगे समाप्तं

References.— See No. 144.

आश्वलायनस्मृति

Āśvalāyanasmṛti

No. 146

No. $\frac{336}{1891-95}$

Size.— 12 in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; name of the owner disfigured.

Another copy of No. 96.

Age.— Appears to be old.

Author.— Āśvalāyana.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आश्वलायनमाचार्यं नत्वा etc. as in No. 144.

Ends.— fol. 31[a].

अतिचरेद्विधिबद्धं मातापित्रो मृतेहनि ।
पितरस्तेन तृप्यंति गच्छंति पदमुत्तमं ॥ ३० ॥
सदाचारपरो विप्रः कृपालुः श्राद्धकृत्तथा ।
आत्मनिष्ठार्थलोकेषु तारयेत्तरति स्वयं ॥ ३१ ॥
इत्याश्वलायनधर्मशास्त्रे श्राद्धोपयोगिप्रकरणं ॥
समाप्तोयं ग्रंथः ॥ शुभं भवतु ॥ हेरंबो जयति ॥

References.— See No. 144.

आश्वलायनस्मृति

Āśvalāyanasmṛti

No. 147

No. $\frac{87}{1884-89}$

Size.— $13\frac{1}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 33 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; one line in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink.

Another copy of No. 144. Our text is identical with the printed text of the Ānandāśrama Series.

Age.— Saṁ. 1881.

Author.— Āśvalāyana.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमन्महागणपतये नमः ॥ श्रीगुरुचरणार-
विंदाय नमः ॥ आश्वलायनस्मृतिप्रारंभः ॥
आश्वलायनमाचार्यं etc. as in No. 144.

Ends.— fol. 32[b].

सदाचारपुरो विप्रः कृपालुः श्राद्धकृत्तथा ।
आत्मनि-श्वलोकेषु तारयेतरति स्वयं ॥ ३० ॥
इत्याश्वलायनधर्मशास्त्रे श्राद्धोपायोगिप्रकरणं ॥ संपूर्णे-
यमाश्वलायनस्मृतिः ॥ श्लोक संख्या ॥ ८८१ ॥
यादृशं etc. संवत् ॥ १८८१ ॥ असाढमासे कृष्णपक्षे रविवासरे ॥ ३ ॥
तृतीयायां ॥ इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ श्रीरामः ॥ (fol. 33*a*) श्रीकृष्णाय नम० ॥
श्रीरामचंद्राय नमोनमः ॥ वासुदेवाय नमोनमः ॥ नारायणाय नमो-
नमः ॥ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 144.

आश्वलायनस्मृति — Āśvalāyanasmṛti

No. 148 — No. $\frac{27}{1902-07}$

Size.— $8\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 12 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper musty and brittle ; fol. 21 missing ; colophons are tinged with red pigment.

Another copy identical with No. 147. Along with date, the scribe gives *Śaka* and *Vikramābda* both ; but as water-marked paper was not available in Vikrama 1682 (= 1625 A.D.), I take it to stand for Śaka.

Age.— Śaka 1682.

Author.— Āśvalāyana.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
आश्वलायनमाचार्यं नत्वा etc. as in No. 144.

Ends.— fol. 43[a].

सदाचारपरो विप्रः, etc. upto श्राद्धोपयोगीप्रकरणं as in No. 147.
श्री शके १६८२ विक्रमाब्दे चैत्रवद्य १३ रविवासरे तद्दिने लिखितं
समाप्तं ॥ श्रीः ॥ यादृशं etc.

References.— See No. 144.

आह्निक Ahnika

No. 149 No. $\frac{280}{1884-87}$

Size.— $10\frac{5}{8}$ in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 17 leaves ; 15 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old and musty.

A manual of daily rites for the followers of Vallabhācārya by Vrajarājā ; except for few verses scattered here and there, the Ms. is in Hindi. Aufrecht notices only our Ms. in his Catalogus Catalogorum, II, 11[b].

Age.— Saṁ. 1865.

Author.— Vrajarāja.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

नत्वा श्रीवल्लभाचार्यान् पुष्टिमार्गप्रवर्त्तकान् ।
तदंगीकृतभक्तानामाह्निकं सुविचार्यते ॥
श्रीविठ्ठलेशपादाब्जपरागान् भावयाम्यहं ।
पुष्टिमार्गप्रवृत्तानां भक्तानां बोधसिद्धये ॥ २ ॥

Ends.— fol. 17[b].

अरुचतुः षष्ट अपराधते सावधानरहिये । याभांति सदा सर्वदा रहे । कृतार्थं होय । किमधिकं । श्रीवल्लभाचार्य मते फलं तत् प्राकट्यमंत्राध्यभिचारिहेतुः । प्रेमैव तस्मिन्नवधोक्तभक्तिस्तत्रोपयोगोऽखिलसाधनानां ॥ इति श्रीपुष्टिमार्गि याह्निकं श्रीव्रजराजजीकृतं नित्यसेवाविधि संपूर्णं ॥ संवत् १८६५ ज्येष्टमासे शुद्धपक्षे ४ गुरौ समाप्तो दवे हरिनंदाख्येणालेखि

आह्निक Ahnika

No. 150 No. $\frac{511}{1883-84}$

Size.— $8\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper musty and slightly worn out.

A manual for daily practices according to *Gautama-sūtra*. Cf. fol. 10ᵃ.

इति गौतमसूत्रे आह्निके प्रकरणं समाप्तं ॥

Our text is different from *Āhnikasūtra* of Gautama as described in B. B. R. A. S. Cat. No. 651.

Age.— Śaka 1708.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1ᵃ.

श्रीमहागणाधिपतये नमः ॥ ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय
स्वशिरसि सहस्रपत्रे कमले चिंततये द्विभुजं गुरुं ॥
वराभयकरं शांतं बद्धपद्मासनं शुचिं ॥ गुरुमूर्त्तये
नमः लं पृथिव्यात्मकं गंधसमर्पयामि ॥ etc.

Ends.— fol. 10ᵃ.

सुर्यादिभ्यो हुते पूर्वं मग्न्यादिभिस्ततः परं ।
हुत्वा व्याहृतिभिः पश्चाद्भूतयज्ञस्तथैव च ॥ ५ ॥
उपस्थानं सकृत्कार्यं सकृदेव गृहे बलिं ।
दद्याद्वै वायसादिभ्यो भूतेभ्यश्च बलीन्सकृत् ॥ ६ ॥

शके १७०८ पराभवसंवत्सरे चैत्रशुक्लपतिपदि वाक्पतिवारे कृष्णा-जोतिषात्मजवैराजक्षेत्रस्थितत्र्यंबकदैवज्ञेनेदं लिखितं ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥

आह्निक Āhnika

No. 151 No. 512/1883-84

Size.— 6¾ in. by 3⅞ in.

Extent.— 63 leaves; 7 lines to a page; 22 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; four lines in red ink on either border; all the four borders are coloured with yellow pigment; marks of punctuation and last colophon in red ink; paper old, worn out and musty.

The text is corrupt. The author Raghunāthabhaṭṭa (Samrāṭ Sthapati) was the son of Mādhavabhaṭṭa, grandson of Rāmeśvarabhaṭṭa, nephew of Nārāyaṇabhaṭṭa and younger brother of Viśvanātha and Prabhākara. He also wrote *Kālatattvavivecana* (in 1620 A.D.).

Age.— Appears to be old.
Author.— Raghunāthabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीमहागणाधिपतये नमः ॥ अथाह्निकं ॥ तत्र प्रातरुत्थाय मातापितृ-गुर्विष्टदेवान् मनसां नत्वा तदहःकर्त्तव्यं विचार्यं ॥

ब्रह्मापुरारिस्त्रिपुरांतकारी भानुः शशीभूमिसुतो बुधश्च ।
गुरुश्च शुक्रः शनिराहुकेतुः कुर्वंतु सर्वे मम सुप्रभातं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 63[a].

कृतोपवीतउपगत्य स्नानवर्जं सर्वं कुर्यात् ॥ ततः प्रबोधकालपर्यंतं पुनः पूर्वव(त्)शय्यायां यथासुखं स्वपेत् ॥ इदं प्रभातोत्थानादिशयनांतं कर्म प्रतिदिनं कुर्यात् ॥ ॥ रघुनाथेन विद्वद्रथभट्ट माधवसूनुना ॥ ॥ कृता निबंधात् प्रोक्त्याशु समूलाःह्निकपद्धतिः ॥ ॥

इति श्रीमद्युपाध्यायभट्ट माधवात्मजेन भट्ट रघुनाथे वर्णित आह्निकं संपूर्णं ॥ ॥ छ ॥ शके परिधावी नाम संवत्सरे ॥ मार्गशीर्षशुद्ध द्वादश्यां गुरौ तद्दिनी इदं पुस्तकं संपूर्णं ॥ ॥

इदं पुस्तकं सदाशिवात्मजस्य ज्ञेयं श्रीमद्गजाननप्रसादात् ॥ छ ॥

References.—
(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 58[a]; II, 190[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 136[a].
B. B. R. A. S. Cat. No. 670.
Calcutta Sanskrit College Cat. II, No. 43.

आह्निक — Āhnika

No. 152 — No. 23/1902–07

Size.— 10 in. by 4¼ in.
Extent.— 22 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty and brittle ; the border of all the leaves are repaired.

Another copy.

Age.— Appears to be very old.
Author.— Raghunāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथाह्निकं ॥ तत्र प्रभाते उत्थाय etc. as in No. 151.

Ends.— fol. 22[b].

कृतोपवीत etc. upto आह्निकप्रयोगः संपूर्णः

as in No. 151 ; श्रीनृसिंहः प्रीयतां श्रीकृष्णार्पणमस्तु

References.— See No. 151.

आह्निक Āhnika

No. 153 No. 69 / A 1879-80

Size.— 8⅜ in. by 4½ in.

Extent.— 104 leaves ; 11 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on each border, upto fol. 97 ; the rest have lines in black ink ; paper old and musty ; fol. No. 43[a] blank ; Fol. No. 59 is repeated.

The work is a commentary by the author on the first chapter of his own work called *Caturviṁśatimata*, which gives an analysis of the views of twenty-four Ṛṣis renowned as authorities on Hindu law. It has three sections, viz. *Ācāra*, *Prāyaścitta* and *Śrāddha*, in 544 *anuṣṭubh* verses. The Ms. breaks off abruptly giving only the name of author's father.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita, son of Lakṣmīdhara.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथाह्निकं लिख्यते ॥ तत्र माधवीये कूर्मपुराणम् ॥

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय धर्ममर्थं च चिंतयेत् ।

कायक्लेशं तदुद्भूतं ध्यायीत परमेश्वरमिति ॥ १ ॥

सूर्योदयात्प्रागर्द्धप्रहरे द्वौ मुहूर्त्तौ ॥ तत्राद्यो ब्राह्मः ॥

द्वितीयो रौद्रः ॥ तदुक्तं विष्णुपुराणे ॥ etc.

Ends.— fol. 103[b].

तस्य वर्ज्यान्याह पाराशरः ॥

विक्रीणन्मद्यमांसानि ह्यभक्षस्य च भक्षणं ।

कुर्वन्नगम्यागमनं शूद्रः पतति तत्क्षणात् ॥

शेषमन्यतो बोध्यं ॥ इति शूद्रधर्माः ॥

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञलक्ष्मीधरसुरेः सूनुः

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 58[a] ; III 13[b].

B-Descriptive Catalogues :—

Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 1911.

Mitra's Notices X, 4023. The Ms. named *Caturviṁśati-matavyākhyā* (*ācārakāṇḍa*) is identical with our Ms.

आह्निक Āhnika

No. 154 No. $\frac{249}{A\ 1881-82}$

Size.— 11¼ in. by 3⅞ in.

Extent.— 47 leaves ; 11 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper very old, worn out on edges and musty ; fol. 13 missing ; incomplete.

Another copy of No. 153.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita, son of Lakṣmīdhara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथाह्निकं लिख्यते ॥ etc. as in No. 153.

Ends.— fol. 47[b].

नैयायिकाद्यभिमत आत्मा । अदेह इति । नञ् प्रश्लेषः ।
एवमग्रेपि । प्रयोगस्त्विवर्थं । दहाहकारादि संघातद्रष्टा दृश्य
भिन्नः । द्रष्टत्वात् । घटद्रष्टृवत् । परिष्कारस्तु । अहमिति प्रकाश-
गोचरः । न भुक्तिकालीनात्मपदार्थः चिरद्विषयत्वात् । घटवत् ।

ends here abruptly.

References.— See No. 153.

आह्निक Āhnika

No. 155 No. $\frac{163}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 82 leaves ; 11 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, legible ; benedictory phrase, topics, names, authorities quoted and the last colophon tinged with red pigment ; paper old, slightly worn out and musty.

Another copy of No. 153.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1ª.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथाह्निकं लिख्यते etc. as in No. 153.

Ends.— fol. 82ª.

तदुक्तं कुर्मपुराणे ॥
इत्येतदखिलं प्रोक्तमहन्यहनि वै मया
ब्राह्मणानां कृत्यजातमपवर्गफलप्रदं ।
नास्तिक्यादथ बालस्याद्ब्राह्मणो न करोति यः
स याति नरकान् घोरान् कालयौनौ प्रजायते
नान्यो विमुक्तये पंथा युक्ताश्रमविधिस्त्वकं ॥
तस्मात्कर्माणि कुर्वीत तुष्टये परमेष्ठिन इति ॥
इति भट्टोजीदीक्षितकृत आह्निकं समाप्तम् ॥

References.— See No. 153.

आह्निक Āhnika

No. 156 No. $\frac{93}{1895-1902}$

Size.— 9⅜ in. by 4 in.

Extent.— 70 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two or three lines in black or red ink on either border ; paper old worn out, very musty, brittle and worm-eaten ; foll. 46–50 repeated ; incomplete.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुचरणाभ्यां नमः ॥
अथाह्निकं लिख्यते ॥ तत्र माधवीये कूर्मपुराणम् etc. as in No. 153.

Ends.— fol. 65[b].

भूमावथाहिलिप्तानां तावत्स्यादशुचिः पुमान् ।
आसनादुत्थितस्तस्माद्यावन्न स्पृशते महीति ॥
विष्णुपुराणं ॥ विष्णुरत्ता तथैवान्नं परिणामश्च वै तथा ॥

References.— See No. 153.

आह्निक

Āhnika

No. 157

No. $\frac{70}{\text{A 1879-80}}$

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 73 leaves ; 6 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; four lines in red ink on each border ; benedictory phrase, names of authorities quoted, and markes of punctuation tinged with red pigment in some leaves ; accent marks and marks of punctuation on some leaves are in red ink ; paper old and musty.

A manual for the daily duties and rites for the followers of Ṛgveda. The work is also named as *Bahvṛcāhnika*. The date given at the end is of doubtful nature.

Age.— 109 Śaka (?).

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमन्महामुद्गलो जयति ॥
नत्वा रामं च पितरौ कमळाकरशर्मणा ।
रामकृष्णतनूजेन बह्वृचाह्निकमुच्यते ॥
तत्र रात्रेः पश्चिमायामार्धमुहूर्त्तो ब्राह्मण उच्यते इति मदनपारिजात-पितामहोक्तेः ॥ etc.

Ends.— fol. 72[a].

ऋतुव्यतिरिक्तकाले अनृतौ स्त्रियं गत्वा स्नानवर्ज्यं कुर्यात् ॥ एवमाह्निकं कुर्यात् ॥ विशेषो नमस्कृते निर्णयसिंधौ शूद्रकमळाकरे च ज्ञ(ज्ञे)याः ॥

इति श्रीमद्विद्वद्वर्यनारायणभट्टसूरिसूनुरामकृष्णभट्टात्मजकमळाकरभट्ट-कृतो बह्वृचाह्निकप्रयोगः समाप्तः ॥ ॥

यादृशं पुस्तकं etc. शके १०९ (?) प्लवंगनामसंवत्सरे दक्षिणायने हेमंतर्तौ मार्गशीर्षवद्य पंचम्यां तिथौ तद्दिने समाप्तमिदं पुस्तकं माडुस्करोष-नाम्ना ॥ श्री भवानीरत्नेश्वरार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

श्रीगजाननर्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 58[a]; II 190[a]; III 13[b].
For Kamalākara, see Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 432-37.
B-Descriptive Catalogues :—
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 135[b].
Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 36, No. 140.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 355, No. 765 (called *Āhnikalopaprāyaścittam*).
B. B. R. A. S. Cat. No. 668.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1268, Extract 290.

आह्निक Āhnika

No. 158 No. $\frac{94}{1895-1902}$

Size.— $11\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.
Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.
Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in black ink on either border ; paper worn out and musty.
A collection of verses on *ācāra* in general.
Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथाह्निकं प्रवक्ष्यामि नानामुनिमतं यथा ।
दिवासंध्यासुकर्णस्थं ब्रह्मसूत्रउदङ्मुखः ॥
कुर्यान्मूत्रपुरीषे च रात्रौ दक्षिणामुखः ॥ १ ॥
एकालिंगे करे तिस्र उभयोर्मृद्द्वयं स्मृतं ।
पंचापाने दशैकस्मिन्नुभयोः सप्तमृत्तिकाः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 12[a].

ब्राह्मे मुहूर्ते या निद्रा सा पुण्यक्षयकारिणी ।
तां करोति द्विजो मोहात्पादकृच्छ्रेण शुध्यति ॥
ब्राह्मे मूहूर्त्ते चोत्थाय चिंतयेदात्मनो हितं ।
वासुदेवस्य स्मरणं कुर्यात्कलिमलापहं ॥
इत्याह्निकं समाप्तं ॥ इदं पुस्तकं सखारामस्य

आह्निकजप Ahnikajapa

No. 159 No. $\frac{95}{1895-1902}$

Size.— 7 in. by 3¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 7 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border ; benedictory phrase and marks of punctuation in red ink ; paper old, musty and worm-eaten.

A small treatise enumerating names of sages, holy places, etc., which should be repeated every day.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अत्राश्चर्याद्भुतं मंत्रमाह्निकं जपतां वर ।
यजल्यातु नृपश्रेष्ट सायं पूजात्मतां व्रजेत् ॥
कीर्त्तितं वलदेवेन विष्णुना चैव कीर्त्तितं ।
धर्मकामैश्च मुनिभिर्ऋषिभिश्चापि कीर्त्तितं ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

शुभं क्षेमकरं नृणां मेधाजननमुत्तमं
सर्वरोगप्रशमनं स्वकीर्त्तिबलवर्द्धनं ॥
श्रद्धानो दयोद्भूतः प्रपठेदात्मवान्नरः ।
सर्वपापविशुद्धात्मा गतिं च लभते शुभां ॥
श्रीगणेशाय नमः । रामरम

आह्निक Āhnika

No. 160 No. $\frac{335}{1891-95}$

Size.— $6\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 13 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted, etc. tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty ; last leaf repaired.

A work dealing with *āhnika* or daily rites for the followers of Vājasaneya *śākhā* by a pupil of Veṅkaṭanāthārya. It is incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— A pupil of Veṅkaṭanāthārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमतेरामानुजाय नमः ॥
श्रीमान्वेंकटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ॥
वेदांताचार्य्यवर्योमे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥ १ ॥
ज्ञानानंदमयं देवं निर्मलस्फटिकाकृतिं ।
आधारं सर्वविद्यानां हयग्रीवमुपास्महे ॥ २ ॥
श्रुतिस्मृत्युदितो धर्मं इह वाजसनेयिनां ।
विबध्यते आह्निकोगं मन्वादिस्मृतिवाक्यजः ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 36[b].

सपिंडीकरणं च ॥
गंधोदकतिलैर्युक्तं कुर्यात्पात्रचतुष्टयं ।
अद्यर्थिपितृपात्रेषु प्रेतपात्रं प्रसेचयेत् ॥
ये समाना इति द्वाभ्यां शेषं पूर्ववदाचरेत् ॥
एतत्सपिंडीकरणमेकोद्दिष्टं स्त्रिया अपि ॥

आह्निक Āhnika

No. 161 No. $\frac{60}{1895-98}$

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 15 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border of one

side of leaves; benedictory phrase, verse-numbers and the last colophon tinged with red pigment; paper very old, worn out and musty.

A compilation from various *smṛtis* on daily duties. It mentions *Madanaratna*. It has 201 verses with prose explanations interspersed here and there. After the last colophon there is a verse which names Śaṅkara, son of Ratnākarabhaṭṭa and Bhāgīrathī, who most probably is the scribe. After the verse starts some other work about *Nāndīsrāddha*, etc., quoting *Maitrāyaṇīpariśiṣṭa*. There are only two lines of it. Aufrecht mentions our Ms. in his Catalogus Catalogorum, III 13[b].

Age.— Saṁ. 1706.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ नवतंतूपवीतं ॐकाराग्निवायुसूर्यसोमप्रजापति-वरुणेंद्राखिलदेवा उपवीतनवतंतूनां पर्यायेण देवतानवज्ञेयाः ।

रंध्रादिनाभिपर्यंतं ब्रह्मसूत्रं पवित्रकं ।
न्युने रोगप्रवृत्तिः स्यादधिके धर्मनाशनं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

सप्तजन्मदरिद्रः स्यान्नांतकाले हरिं स्मरेत् ।
तर्जन्या चूर्णमादाय मध्ये पत्रं विलेपितं ।
तत्पत्रं खादयन्विप्रः सुरापानफलं लभेत् ॥ २०० ॥
अंगुष्ठाचूर्णमादाय पर्णं पृष्ठे विलेपयेत्
तत्पत्रं खादयेद्यस्तु सोमपानफलं लभेत् ॥ २०१ ॥ इत्याह्निकं समाप्तं ॥ संवत् १७०६ ॥

भट्टरत्नाकराज्जातो भागीरथ्यां प्रसन्नधीः ।
पौषासितद्वितीयायामाह्निकं शंकरोऽलिखत् ॥ १ ॥
श्रीविश्वेश्वराय नमो भवान्यै च ॥

आह्निक Āhnika

No. 162 No. $\frac{146}{A\ 1886\text{–}92}$

Size.— 9¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 69 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in black ink on either border ; topics and names of authorities tinged with red pigment irregularly ; paper very old, much worn out and musty ; fol. 65 missing.

A compilation on *āhnika*, daily rites and duties, from different *Smṛtis* and *Purāṇas*. At the end of the work there are verses on *prātaḥsmaraṇa* by one Mahādeva Paṇḍita. Aufrecht records one Ms. in his Catalogus Catalogorum, II, 11[b].

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

इदानीमाह्निकं निरूप्यते ॥

तत्र शयनोत्थितस्य कृत्यमाह याज्ञवल्क्यः ॥

ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय चिंतयेदात्मनो हितमिति ॥ विष्णुरपि ॥

ब्राह्मे मुहूर्त्ते बुद्धेत धर्मार्थौ चानुचिंतयेत् कायक्लेशाश्च तन्मूलान्वेदतत्वार्थमेव चेति ॥ etc.

Ends.— fol. 68[a].

वस्त्रं कुंभादि सकलं तद्धोत्रे प्रतिपादयेत् ।
ब्राह्मणान्भोजयेच्छक्त्या सुशीलान्वेदपारगान् ॥
भक्ष्यैश्च पयसाज्याद्यै रत्नानि सुबहूनि च ।
अनेन विधिना यस्तु शांतिं कुर्वीत शक्तितः ।
तस्य वर्षशतायुष्यं भवत्येव न संशयः ॥

इति दुःस्वप्नशांतिः ॥

Then follows the प्रातःस्मरण ।

आह्निक **Āhnika**

No. 163 No. $\frac{145}{1886-92}$

Size.— $9\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 34 leaves ; 10 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; corrections made with yellow pigment ; paper old, slightly worn out and musty ; fol. 1[a] contains *laghutarpaṇa* which is continued on fol. 34[b].

A treatise on *āhnika*, dealing with 36 topics like *sadācāra*, *ātmacintana*, *suprabhāta*, *Mūtrotsarga*, *śauca*, *ācamana*, *śikhābandhana*, *dantadhāvana*, etc.

Age.— Saṁ. 1768.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रातरुत्थाय कर्त्तव्यं यद्विजेन दिने दिने ।
तत्सर्वं प्रवक्ष्याभि द्विजानामुपकारकं ॥ १ ॥
नामुत्र हि सतायार्थं पिता माता च तिष्ठतः ।
नमुत्र दारा न ज्ञातिर्धर्मं तिष्ठति केवलः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 33[b].

नमोस्तु नंदर्मंदे तुभ्यं त्राहि मां विषसर्पतः
असर्प सर्प भद्रंते दरं गच्छ महाविष ॥ १ ॥
जन्मेजयस्य यज्ञोते आस्तीकवचनं स्मर
आस्तीकवचनं स्मृत्वा यः सर्पो विनिवर्त्तते ॥ २ ॥
इति शयनविधिः समप्तः ॥

संवत् १७६८ वरषे शाके १६३३ प्रवर्त्तमाने दक्षिणायनगते आसूर्ये प्रथम भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे द्वीतीया (ति)थौ शनौ वासरे दवे शिवानंद दवे चातु०

Then follow the contents.

आह्निक-आचारतिलक Āhnika-Ācāratilaka

No. 164 No. $\frac{78}{1892-95}$

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 22 leaves ; 11 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers and colophons are tinged with red pigment ; paper old and musty ; fol. 1 written in a different handwriting.

It is different from *Ācāratilaka* by Gaṅgādhara (See No. 135) and is anonymous, although ascribed to Gaṅgādhara by Peterson in his Report (5, 78) and Aufrecht in his Catalogus Catalogorum, III, 9[b]. It contains 500 verses and deals with following topics—चातुर्वर्ण्यविधि, द्विजलक्षण, दंतधावनविधि, आचमनविधि, स्नान, संध्या, तर्पण, वैश्वदेव, भोजन, श्राद्धविधि, इति गृहस्थधर्म fol. 13[b] ; सूतकविधि, पंचगव्य, यज्ञोपवीत, महाष्टमीविधि, दीपमालिका, एकादशीविधि, इति श्री आ० स्मृतिसमुच्चयं समाप्तं fol. 19[b] and आदित्यवारविधि.

Age.— Saṁ. 1772.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्राह्मणस्य तपो ज्ञानं तप क्षत्रस्य रक्षणं ।
वैश्यस्तु तपसावार्त्ता तपः शूद्रस्य सेवनं ॥ १ ॥
यद्दुस्तरं यद्दुरापं यद्दुर्गं यच्च दुष्करं ।
सर्वं हि तपसा साध्यं तपो हि दुरतिक्रमं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 22[a].

आदित्ये नित्यसंतापं रुपक्रांतो निशाकर ।
मरणं बंधनं भौमे बुधवर्द्धयते धनं ॥
अष्टरोगं गुरुश्चैव शुक्रो भवति निःफलं ।
गोसहस्रलभे पूजां शनिस्नानेषु यो नर ॥
गोक्षीरं तु घृतश्चैव धान्यमुद्गातिलाय वा ।
अक्षाराः कथिताप्येते क्षाराह्ने च प्रकीर्तिता ॥ ५०० ॥

संवत् १७७२ वर्षे मार्गसिरसुदी १४ सोमवासरे पुस्तकं लिषायतं जानी हरीरामेण लिखतं ब्राह्मण जोसी भागीरथ पाटन वास्तव्यं ॥ श्रीमस्तु ॥

आचारतिलक धर्म्मशास्त्रस्य ग्रंथ समाप्तः ॥

श्रीकृष्णाय नमः ॥

आह्निक
from
विधानपारिजात

No. 165

Āhnika
from
Vidhānapārijāta

No. $\frac{409}{1891-95}$

Size.— 13⅛ in. by 5¾ in.

Extent.— 58 leaves ; 14 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows, each of one line and three lines in black ink on either border ; paper old, worn out and slightly worm-eaten.

The codex dealing with daily duties is a part of the 3rd *Stabaka* of *Vidhānapārijāta* (pp. 147 ff. of the printed edn. referred to below). The *Vidhāna pārijāta* contains 5 *stabakas* on *Svastivācana*, *Śāntikarman*, *vivāha*, *āhnika*, etc., *prakīrṇa* and *maraṇa*. The author Anantabhaṭṭa was the son of Nāgadeva and composed his work at Benares in 1625 A.D.

Age.— Saṁ. 1821.

Author.— Anantabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वंदे श्रीमदनंतसंज्ञगिरियं लक्ष्मीनिवासं हरिं
विघ्नध्वांन(त)दिवाकरं सुरगुरुं सर्वार्थसिद्धिप्रदं ।
ब्रह्माशर्वं सुरेंद्रपूर्वकसुराग्रस्य प्रसादात् सदा
प्रारब्धस्यमाप्तिमीयुरमलं मद्वंशदेवं परम् ॥ १ ॥

.....

अनंतभट्टनामाहं कण्वशाखा सतां मुदे
आह्निकं रचनिबंधोस्मिन्त्संगृह्णामि यथामति ॥ ६ ॥
यस्य स्मरणमात्रेण कर्मसंपूर्णतामियात् ।
तं प्रणम्य महाविष्णुमाह्निकं कथयेधुना ॥ ७ ॥
तत्र ॥ ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय चिंतयेदात्मनो हितमिति । etc.

Ends.— fol. 58[a].

अपास्य कर्म कुर्वंतु निर्भया ज्ञानिनः सदा ।
वचनप्रसूनमालेयं वासुदेवे समर्पिता ॥
भट्टानंतेन विदुषा नानानिर्णयचित्रिता ।

इति श्रीमद्वैदिकोत्तमश्रीमन्नागदेवभट्टसूनुना प्रथमशाखिना श्रीमदनंत-भट्टेन विरचिते विधानपारिजाते समाह्वये निबंधे तृतीयस्तबके आह्निकं समाप्तं ॥

अनंतह्निकनामेदं सार्द्धद्वयसहस्रकं ।
अनुष्टुप्छंदश्लोकानां संख्यातं परमार्थतः ॥

संवत् १८२१ का ॥ वर्षे शके १६९६ प्रवर्त्तमाने लिख्यतं नीरसंघवी प्रवासीषडेलाकाराधाकृष्णजी गृहे पुत्रवाचनात् व्यासजी श्रीमयारामजी ॥ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 576[a] ; II 136[a] and 225[a] ; III 121[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 620.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1468-70.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., pp. 493-4, Nos. 1059-60.
Calcutta Sanskrit College Cat. II, Nos. 113-115, 219.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2063-9.

(2) Printed Editions :—
Printed in Bibliotheca Indica, Calcutta, 1905.

आह्निकपद्धति Āhnikapaddhati

No. 166 No. $\frac{88}{1884-86}$

Size.— 12¼ in. by 5 in.

Extent.— 7 leaves ; 15 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics and marks of punctuation on some leaves tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

The work, elsewhere (see I. O. Cat. No. 455) called as *Chandogānīyāhnika*, deals with ordinary daily observances according to the *chandoga* ritual, by Śivarāma, the son of Viśrāma, and author of several works (see Kane below).

Age.— Saṁ. 1829.

Author.— Śivarāma, son of Viśrāma.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ कर्मकांडे अह्निक लिख्यते ॥

प्रणम्य तातं विश्रामं विघ्नेशजगदंबिकां
ब्राह्मण्यमाश्रितं यत्र प्रातः कृत्यादिकर्मणि ॥
विधि तस्य प्रवक्ष्यामि छंदोगानां हिताय वै
करोमि पद्धतिं सम्यक् सुखानुष्टानसिद्धये ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a].

विसर्जनं पूर्ववत् वृद्धान्नत्वा सायं होमादि साग्निश्रेत् कुर्यात् ततः शयनं इति सायं संध्या इति विद्वज्जननिराजितचरणकमलश्रीशुक्लश्री विश्रामात्मजशिवरामविरचिते छंदोगआह्निकसमाप्तमगमत् श्रीरस्तु संवत् १८२९ श्रा. शु. ए. र. गंगातटे श्री श्री

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 191[b]; II 200[a]; III 41[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 547 and p. 750.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 455.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 292.

आह्निकाचारतत्त्व — Āhnikācāratattva

No. 167 — No. 61/1895–98

Size.— 11⅝ in. by 4¾ in.

Extent.— 91 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, etc., tinged with red pigment irregularly ; paper old and musty.

One of the 28 *tattvas* dealt with in *Smṛtittatva* by Raghunandanabhaṭṭācārya.

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunandanabhaṭṭāchrya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ आह्निकतत्त्वं ॥

प्रणम्य सच्चिदानंदं भक्तिमुक्तिप्रदायकं ।
आह्निकाचारतत्त्वानि वक्ति श्रीरघुनंदनः ॥

अथ प्रातः कृत्यं ॥ तत्र दक्षः ॥

प्रातरुत्थाय कर्त्तव्यं यतद्विजेन दिने दिने ।
तत्सर्वं संप्रवक्ष्यामि द्विजानां हितकारकं ॥ etc.

Ends.— fol. 91[b].

इत्येतदखिलं प्रोक्तं अहोरात्राश्रितं मया ।
ब्राह्मणानां कृत्यमेतदपवर्गफलप्रदं ॥
नास्तिक्यादथवालस्यात् ब्राह्मणो न करोति यः ।
स याति नरकं घोरं पशुयोनौ च जायते ॥

इति श्रीहरिहरभट्टाचार्य्यात्मजश्रीरघुनंदनभट्टाचार्यविरचितआह्निकाचारतत्त्वं संपूर्णमिति ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 58[a]; II 190; III 13[b].
Kane: *Hist. Dh.* I, pp. 416–419.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1432, 5484–85.
Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 313, No. 1030.
Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 286[b], Nos. 671–72.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2005–2008.
Jayaswal's Cat. of Mithila Mss., Vol. I, No. 32.

(2) Printed Editions :—
Printed in the *Smṛtitattva*, Serampore, Nos. 1834–35.

आह्निकाचारतत्त्व — Āhnikācāratattva

No. 168 — No. $\frac{130}{1895-98}$

Size.— 12½ in. by 5¼ in.

Extent.— 99 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two pairs of lines in black ink enclosing a thick

red line on either border; topics, marks of punctuation, names of authorities quoted and the last colophon are in red ink; paper very old, worn out and musty; the first and the last leaves repaired.

Age.— Saṁ. 1730.

Author.— Raghunandanabhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणपतये नमः ॥

प्रणम्य सच्चिदानंद etc. as in No. 167.

Ends.— fol. 99[b].

इत्येतदखिलं etc. upto आह्निकाचारतत्त्वं समाप्तं लिखितं श्रीकमलनयणशर्मणा पुस्तकमिदं ॥ संवत् १७३॥ समये आषाढसुदि ।५। पंचमी ॥

References.— See No. 167.

उत्तरक्रियापद्धति

Uttarakriyāpaddhati

No. 169

No. $\frac{89}{1884-86}$

Size.— 9 in. by 4⅜ in.

Extent.— 27 leaves; 12 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्रा's; handwriting legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, marks of punctuation, names of authorities quoted, topics and colophon at the end are tinged with red pigment; paper old, worn out and musty.

A work on funeral rites from the first day after death till *sapiṇḍīkaraṇa* by Yājñikadeva, author of *Smṛtisāra*.

Age.— Saṁ. 1672.

Author.— Yājñikadeva.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो गणेशाय ॥

अथाहिताग्नेर्म्मरणसमयादारभ्य सपिंडीकरणांतं लिख्यते ॥ तत्र शुक्लपक्षे सायं होमानंतरं रात्रौ यजमानस्य मरणशंकायां तद्दैवाग्नीन्विहृत्य प्रातर्होमः कार्यः । etc.

Ends.— fol. 27[a].

अत्र उभयपक्षेपि मूलसद्भावे विकल्पः अन्यतरा त्रैवं मूलसद्भावे च निर्मूलस्य बाध इति ॥ इति सपिंडीकरणं ।

राम उच्चारणादेव सुख निर्याति पातकं
पुनः प्रवेश भीत्या च मकारोत्रकपाटंति

इति श्रीयाज्ञिकदेवकृता उत्तरक्रियापद्धति समाप्तः । शुभं भवतु ॥ संवत् १६७२ वर्षे शाके १५३७ प्रवर्त्तमाने दक्षणायने श्रीसूर्येशईकृतौ माहामांगल्यप्रदे । अश्वमासे शुक्लपक्षे द्वितीया तिथौ गुरुवासरे बदरीपुरी मध्ये लखीतं याज्ञवल्कज्ञाती । उ० नाना सुत उ० माधवेन लखीतमीदं ब्रह्मार्पणमस्तु ॥ यादृशं etc.

उत्तरक्रियापद्धति — Uttarakriyāpaddhati

No. 170 — No. 326/1887-91

Size.— 9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 28 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted are tinged with red pigment ; paper old, much worn out, very musty and worm-eaten.

Another copy of *Uttarakriyāpaddhati* ; somebody has besmeared thick black ink on the last colophon containing the names of the author and the work. Hence, it was formerly named as *Antya-Karmapaddhati* by mistake.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Yājñikadeva.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नम श्रीरामचंद्राय ॥ अथाहिताग्नेर्मरणसमयादारभ्य सपिंडीकरणांतं कर्म लिख्यते यथा ॥ तत्र शुक्लपक्षे सायं होमानंतरं रात्रौ यजमानस्य मरणशंकायां तदैवाग्नी विहृत्य प्रातर्होमः कार्यः । etc.

Ends.— fol. 28[b].

अत्रापि प्रेतशब्दो न कार्यः ॥ सपिंडीकरणादूर्ध्वं न दद्यादुदकुंभमिति निषेधात्पुनरुदकुंभदानं । न भवत्येवेति छंदोगश्राद्धकल्पभाष्यप्रकारः ॥ अत्र उभयपक्षेपि मूलसद्भावे विकल्पः । अन्यत्रैव मूलसद्भावे च निर्मूलस्य बाध इति ॥ सपिंडीकरणं समाप्तं ॥ छ ॥

References.— See No. 169.

उत्सर्गपद्धति Utsargapaddhati

No. 171 No. $\frac{149}{1886-92}$

Size.— 9 in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 7 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; fol. 53[b] blank ; accents of Vedic *mantras* marked with red ink.

A manual of *utsarjana* (suspension or termination of Vedic studies), popularly called *Śrāvaṇī* also.

Age.— Saṁ. 1880.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातो नित्यस्नानं नद्यादौ मृगगोमयकुशतिलसुमनसआहृत्योदकांतं गत्वा शुचौ देशे स्थाप्य प्रक्षाल्य पाणिपादं कुशोपग्रहो बद्धशिखः यज्ञोपवीत्याचम्योरु...हीतोयमामंत्र्यावर्तयेद्येते शतमिति सुमित्रियाण इत्यर्योजलिनादाय दुर्म्मित्रियान इति etc.

Ends.— fol. 70[a].

स्वाहा छंदांसि गच्छ स्वाहा द्यावा पृथिवी गच्छस्वाह (हा) यज्ञं गच्छ स्वाहा सोमं गच्छ स्वाहा दिव्यं नभो गच्छ स्वाहाग्निं वैश्वानरं गच्छ स्वाहा मनो मेहार्द्दि यच्छ दिवं ते धूमो गच्छतु स्वर्ज्योतिः पृथिवीं भस्मना पृणस्वाहा ॥ १ ॥

इति श्रावण्योत्सर्गऋषितर्पणपद्धति समाप्तः ॥ संवत् ॥ १८८० ॥

उत्सर्गपद्धति Utsargapaddhati

No. 172 No. $\frac{147}{1886-92}$

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 79 leaves ; 8 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, etc., tinged with red pigment ; Vedic accents marked with red ink ; paper old, musty and slightly worn out.

Another manual of similar nature as No. 171.

Age.— Saṁ. 1858.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

आचम्य प्राणानायम्य ।
सुमुखश्चैकदंतश्च कपिलो गजकर्णकः ॥
लंबोदरस्य विकटो विघ्ननाशो विनायकः ।
धूम्रकेतुर्गणाध्यक्षो भालचंद्रो गजाननः ॥ etc.

Ends.— fol. 77[a].

स्वाहाछंदासि etc. upto भस्मना पृण स्वाहा as in No. 171.

इति श्रावण्योत्सर्गं ऋषितर्पणपद्धति समाप्तः ॥ सं १८५८ शा १७२३ श्रावणकृष्णः ९ भौमे लिखितं प्रोहित नंदरामजी तत्पुत्र अंबकेश्वर श्रीकृष्णः पठनार्थं ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥

Then follows a list of holy places.

उत्सर्गपद्धति — Utsargapaddhati

No. 173 — No. 148/1886-92

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.
Extent.— 51 leaves ; 7 lines to a page ; 36 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrases, marks of punctuation, and topics tinged with red pigment ; Vedic accents marked with red ink ; paper old and musty.

A similar work.

Age.— Saṁ. 1880.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ यजुर्वेदाय नमः ।

ॐ अद्यात्यादि प्रयोगः । अथातो नित्यस्नानं नद्यादौ etc. as in No. 171.

Ends.— fol. 51[a].

तदंते विरतास्म इति प्रब्रूयुः मंत्रपुष्पां...स्वाध्याय यज्ञोपवीतग्रहणं चंदनेन ब्राह्मणानां प्रदक्षिणा ३ तत उत्तिष्ठ ब्रह्मणस्पत इति विसृज्य समुद्रं गच्छेति प्रवाह्य गृहं गच्छेयुः ॥ ॥ इत्युत्सर्गविधिः ॥ ॥ संवत् १८८० इदं पुस्तकं लिखितं वलाग्रदेव विद्यार्थिना आत्मनः पठनार्थं च ॥ ॥

उत्सर्गमयूख Utsargamayūkha

No. 174 No. $\frac{151}{1886-92}$

Size.— 7½ in. by 4¼ in.

Extent.— 30 leaves ; 12 lines to a page ; 19 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in black ink on either border ; marks of punctuation, topics and the last colophon tinged with red pigment. One leaf at the end contains the list of contents ; paper old, slightly worn out and musty ; fol. 16 missing.

Eighth section of *Bhagavantabhāskara* of Nīlakaṇṭha, dealing with the construction and consecration of tanks, gardens, wells, etc.

Age.— Saṁ. 1798.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ उत्सर्गमयूखं लिख्यते ॥ ॥

उक्तदानविधिर्नाम नाममाराध्य भास्करं ।
उत्सर्गविषये भट्ट नीलकंठोवदात्यथ ॥ १ ॥

तत्र जलाशयोत्सर्गप्रशंसा । विष्णुधर्मोत्तरे ।
उदकेन विना तृप्तिर्नास्ति लोकद्वये सदा ।
तस्माज्जलाशया कार्याः पुरुषेण विपश्चितः ॥ etc.

Ends.— fol. 30[b].

ततोभिषेकग्रहपूजाग्निपूजाविसर्जनशय्यादानमंडपाद्युपस्करप्रतिपत्तिविप्रजनभूयसीदानकर्मेश्वरार्पणानीति जलाशयोत्सर्गवत् ॥ ॥

इति श्रीमीमांसकभट्टशंकरात्मजभट्टनीलकंठकृते भास्करे जलाशयो रामोत्सर्गमयूखः समाप्तः ॥ ॥

श्रीरस्तु ॥ ॥ शुभमस्तु सर्वेषां ॥ संवत् १७९८ वर्षे शालिवाहनशके रुधिरोद्गारिसंवत्सरे ज्येष्ठशुद्ध १५ पौर्णिमा भृगुवासरे महाराष्ट्रज्ञातिय-भट्ट रामकृष्णात्मजरामचंद्रेण उत्सर्गमयूखो लिखितः स्वार्थे परार्थे च ॥ श्रीलक्ष्मि नृसिंह समर्थ ॥

The follow the contents of the work.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 64[b]; II, 12[b]; III, 15[a].
Kane : *Hist. Dh.* pp. 438–40.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1452–53 ; 5487, 5496.
Weber's Cat. of Berlin Mss. p. 344.
Mitra's Notices, II, No. 778.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 132[a].

(2) Printed Editions :—
Printed in the collections of Hindu Law Texts, edited by J. R. Gharpure, Bombay, 1914.

उत्सर्गमयूख — Utsargamayūkha

No. 175 — No. $\frac{65}{\text{A 1879-80}}$

Size.— 11¼ in. by 5 in.

Extent.— 19 leaves ; 11 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on each border ; slightly worn out.

Eighth section, also called *Jalāśayārāmotsarga*, of Nīlakaṇṭha's *Bhagavantabhāskara*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

उक्तदानविधिर्नाम etc. as in No. 174.

Ends.— fol. 18[b].

ततोभिषेकग्रहपूजाग्नि etc. upto जलाशयोत्सर्गवत् as in No. 174.

इति श्रीमीमांसकभट्टशंकरात्मज(ज)भट्टनीलकंठकृतभास्करे जलशयरामोउत्सर्गमयूषः

References.— See No. 151.

उत्सर्गमयूख Utsargamayūkha

No. 176 No. $\frac{136}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 12¼ in. by 5⅜ in.

Extent.— 21 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old.

Another copy of No. 174.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरविर्जयतिः ॥

उक्तादानविधिन्नाम etc. as in No. 174.

Ends.— fol. 21[a].

ततोभिषेकग्रहपूजा etc. upto आरामोत्सर्गः as in No. 174.

References.— See No. 174.

उत्सर्गमयूख Utsargamayūkha

No. 177 No. $\frac{131}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅛ in. by 5⅛ in.

Extent.— 20 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in orange ink on either border ; first and last leaves have double borders of one line and two lines in orange ink ; benedictory phrase, marks of punctuation and the last colophon are in orange ink. Paper old and musty.

Another copy of No. 174.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

उक्तादानविधिन्नाम etc. as in No. 174.

Ends.— fol. 19[b].

ततोभिषेकग्राह etc. upto उत्सर्गमयूखः as in No. 174.

श्रीरामाय नमः श्रीकृष्णाय नमः ॥

References.— See No. 174.

उत्सर्गमयूख Utsargamayūkha

No. 178 No. $\frac{346}{1887-91}$

Size.— 9⅛ in. by 4 in.

Extent.— 23 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment ; paper old, worn out and musty.

Another copy of No. 174.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीरविर्जयति ॥

उक्त्वा दानविधिन्नाम etc. as in No. 174.

Ends.— fol. 23[b].

ततोभिषेकग्रह etc. upto जलाशयारामोत्सर्गमयूखः as in No. 174.

ग्रंथ संख्या ५००

References.— See No. 174.

उत्सर्गमयूख Utsargamayūkha

No. 179 No. $\frac{130}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 23 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink ; paper old and musty.

Another copy of 174.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nīlakaṇṭhabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

उक्तादानविधिर्नाम etc. as in No. 174.

Ends.— fol. 23[b].

ततोभिषेकग्रह etc. upto आरामोत्सर्गमयूखः ॥ संपूर्णः as in No. 174.

उत्सर्जनप्रयोग Utsarjanaprayoga

No. 180 No. $\frac{150}{1886-92}$

Size.— 8¼ in. by 3⅝ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; Vedic accents marked with red ink ; paper old and slightly worm-eaten.

A work similar to No. 171.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ उत्सर्जनप्रयोगः। आचम्य। प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य अधीतानां छंदादीनां या तत्रा मतानिरासे नाप्यायनद्वारा श्रीपरमेश्वर-प्रीत्यर्थं अंतरितं उत्सर्जनाख्यं कर्म करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

शतायुषं शिरसि परिस्तरणानि उत्तरे विसृजेत् ॥ परिसमूह्य। पर्युक्ष्य। कृतं कर्मणः सांगतासिद्ध्यर्थं ब्राह्मणभोजनं भूयसीं दातुमहमुत्सृजेत् ॥ यस्य स्मृत्वेति कर्मेश्वरार्पणं कुर्यात् ॥

उत्सर्जनोपाकरणप्रयोग Utsarjanopākaraṇaprayoga

No. 181 No. $\frac{152}{1886-92}$

Size.— 8⅝ in. by 4¼ in.

Extent.— 14 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old and musty.

A manual for *Utsarjana* and *Upākarman* by Rāmakṛṣṇa-bhaṭṭa, son of Nārāyaṇabhaṭṭa.

Age.— Saṁ. 1873.

Author.— Rāmakṛṣṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोपाकर्मोत्सर्जनप्रयोगः देशकालौ स्मृत्वा मम एतेषां ब्राह्मणानां अध्याप्यानां चाधीतानां छंदादीनां ..... उत्सर्जनाख्यं कर्मोपाकर्मदिने करिष्ये etc.

Ends.— fol. 13[b].

पूर्ववत्कर्मतंत्रं समाप्य यज्ञोपवीतधारणानि नूतनानि कटिसूत्रकौपीनवस्त्रमेखलादंडाजिनानि धारयेत्

विद्वन्मुकुटमाणिक्यनारायणभट्टसुतरामकृष्णभट्टविरचिते उत्सर्जनोपाकरणप्रयोगः समाप्तः संवत् १८७३ श्रावणशुक्लत्रयोदश्यां १३ गुरौ लिखितं दुवेकुंदनलानलेनेदम् श्रीगंगादेवी सहाइ श्रीः श्रीः श्रीः

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 12[b] (our Ms.).
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 522.

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग Utsarjanopākarmaprayoga

No. 182 No. $\frac{605}{1883-84}$

Size.— 9⅛ in. by 4⅛ in.

Extent.— 31 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting very bad ; full of scratchings in the body of the text, notes on the margin, etc.; paper old and musty.

A manual of *Utsarjana* (Suspension or termination of Vedic Studies) and *Upākarma* (Commencement of Vedic Studies). The *Utsarjana* section contains foll. No. 1-28, and it is followed by *Upākarma* section containing foll. No. 1-4. I. O. Cat. notices several Mss. bearing on the subjct (No. 484, 7920-22), but none is identical with our text. The date at the end of second section has been corrected and it is illegible except the first two digits of 17.

Age.— Śaka 17 ?.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ अथ उत्सर्जनउपाकर्मप्रयोगाः ॥ केशव। नारायण। माधव। गोविंद। विष्णु। मधुसूदन। त्रिविक्रम। वामन। श्रीधर। हृषीकेश। पद्मनाभ। दामोधर। संकर्षण। वासुदेव। प्रद्युम्न। etc. ..... अधीतानां छंदसां अध्येषमाणानां च स्थानोच्छ्वासादिजनितयातयामतानिरासेन अप्यायनद्वारा श्रीपरमेश्वरः प्रीत्यर्थं एभि ब्राह्मणै सह वेदोत्सजनाख्यं कर्म करिष्ये। etc.

Ends.— fol. 28[b].

अनेन कृतहोमेन तेन श्रीयज्ञभोक्ता यज्ञनारायणः प्रीयतां ॥ अग्निपूजनं ॥

गछ गछ सुरश्रेष्ट स्वस्थाने परमेश्वर ॥

यत्र ब्रह्मादयो देवा स्थान्न गछ हुताशनः ॥ छ ॥

॥ श्री ॥ श्रीजानन ॥

Ends.— fol. 1[a].

अथ उपाकर्मप्रयोगः ॥ अधीतानां छंदसां अधेष्यमाणानां च स्थानोच्छ्वासादि जनितया तया मतानिरासेनाप्यायनद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं एभि ब्रह्मणैसह उत्सर्जनांगं उपाकर्म करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 4[b].

ब्रह्म० सर्वमंत्रेषु०। अनेन आकर्महोमेन तेन श्रीयज्ञभोक्ता यज्ञनारायणः प्रीयतां ॥ अग्निपूजनं ॥ गच्छ गच्छ सुरश्रेष्ठ स्वस्थाने परमेश्वर ॥ यत्र ब्रह्मादयो देवतान्न गच्छ हुताशनः ॥

शके १७ (?) भाद्रपद शु॥ ९ शनवार ॥ मुकाम ढोके ॥ छ ॥ ॥

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग — Utsarjanopākarmaprayoga

No. 183 — No. $\frac{323}{1886-92}$

Size.— $8\frac{7}{10}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 53 leaves ; 9 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; Vedic accents marked with red ink ; paper old, worn out and musty ; incomplete.

A handbook for the ceremonies of *Utsarjana* and *Upākarman*, breaking abruptly in the middle of *nāndiśrāddha*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ श्रावणहोमः अथ श्रावण्यां पौर्णमास्यां शिष्यैः सह महापगाप्सु स्नात्वा ॐ अद्य श्रावणे मासे अमुकस्थिते भास्करे शुक्लपक्षे पौर्णमास्यां etc.

Ends.— fol. 53[b].

सत्यवसुसंज्ञकेभ्यो विश्वेभ्यो देवेभ्यः नांदीमुखेभ्यः ब्राह्मणद्वयं हिरण्येन तोषयिष्ये उभाभ्यामन्न च वृद्धिः अनेन

उपनयनकर्मपद्धति Upanayanakarmapaddhati

No. 184 No. $\frac{86}{1882-83}$

Size.— 10¼ in. by 4⅞ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; benedictory phrase, title of the work, marks of punctuation, topics and colophon at the end are tinged with red pigment ; paper very old, very much worn out at edges and musty.

A treatise on thread ceremony.

Age.— Saṁ. 1832.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोपनयनपद्धतिः ॥ ॥ आदौ कुमारस्य वपनं कारयित्वा। स्नानं। भोजयित्वा ॥ ॥ तत्रादौ मातृपूजा पूर्वकमाभ्युदयिकं श्राद्धं विधाय। बहिर्मंडपे आगत्यस्थंडिले पंचभूसंस्का(रा)न् कृत्वा अग्निस्थापनं etc.

Ends.— fol. 11[b].

आचार्याय दक्षिणादानं ॥ अद्य पूर्वोच्चरितकृतैतद्यज्ञोपवीतकर्मणो विधेयंन्यूनातिरिक्तं भवतां ब्राह्मणानां वचनात् श्रीगणेशगोत्रदेव्योः प्रसादात्परिपूर्णतामस्तु इत्युपवीतकर्मपद्धति ॥ ॥ स्वस्ति संवत् १८३२ आषाढशुदि २ गुरौ। शीहोरपुरेवासी पंड्या दिवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिखितं ॥ ॥ पंड्या हरिपठनार्थं ॥ श्रीरस्तु ॥

उपनयनपद्धति

Upanayanapaddhati

No. 185

No. $\frac{63}{1895-98}$

Size.— 10⅝ in. by 4½ in.

Extent.— 12 leaves ; 9 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old, worn out, musty and worm-eaten.

An extract from *Saṁskārabhāskara* or *Ṛṣibhaṭṭī* by Ṛṣibhaṭṭa (See No. 289 of 1884-87), dealing with two *Saṁskāras* of *Cūḍākaraṇa* and *Upanayana*. Our text is somewhat different from the text of the corresponding portion in that Ms.

Age.— Śak. 1698.

Author.— Ṛṣibhaṭṭī.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ चूडाकरणं ॥ तच्च पूर्णे वर्षे तृतीये वा असंपूर्णे वा यथा कुलाचारं कर्त्तव्यं ॥ तस्मिन्नहनि माता कुमारमादाय ह्लाव्याते वाते वाससी परिधाप्य पत्युः समीपे संकल्पसमये तिष्ठेत् । etc.

Ends.— fol. 33[b].

उपनयनेन सह चौलकरणे पूर्वेद्युः संस्कारद्वयं संकीर्त्य युगपत्स्वस्तिवाचनमंडपस्थापनं नांदीश्राद्धादिकृत्वा पूर्वेद्युः मंगलस्नानादिपूर्वोक्तं चौलप्रयोगं सर्वं कृत्वा पुनश्च तिथ्यादिसंकीर्त्य उपनयनसंकल्पादि-उपनयनं कार्यं ॥ १ ॥

ईश्वरार्पणमस्तु ॥ वेदव्यासार्पणमस्तु ॥ ऋषिभट्टकृते ईत्युपनयनं ॥ शके १६९८ दुर्मुखनाम संवत्सरे माह चैत्र शुद्ध ५ पंचमि रविवारे तद्दिने हस्ताक्षर रामचंद्र गणेशभट्ट ठोबरे कूपरग्रामस्थित तस्य पुस्तकं अपस्वार्थं परोपकारार्थं लिख्यते ॥ शुभं भवतु ॥

उपनयनप्रयोग
from
संस्कारनृसिंह

Upanayanaprayoga
from
Saṁskāranṛsiṁha

No. 186

No. $\frac{515}{1883-84}$

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 17 leaves ; 8 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Modern Water-marked paper; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; with corrections, emendations and additions on two margins ; topics, etc. tinged with red pigments ; paper soiled, musty and slightly worn out.

A portion of Narahari's *Saṁskāranṛsiṁha*, dealing with *Upanayana*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Narahari.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ चूडाकरणं ॥ तच्च प्रथमे द्वितीये तृतीये पंचमे वा वर्षे उपनीत्या सह वा गुरुभृग्वारेस्तंगतयोश्चैत्रवर्जितमासादि पंचमासे पर्वरिक्ता षष्ठी प्रतिपद्वर्जिततिथौ etc.

Ends.— fol. 17[a].

उपनीत्य नंतरं व्रतमध्ये यज्ञोपवीतादिनाशे वस्त्रं सूत्रांतरे धृत्वा मनोजूतीरित्यादि मनोलिंगाभिस्त्विमग्ने व्रतपा असि इत्यादि व्रतलिंगाभिश्चतस्र आज्याहुतीर्हुत्वा विधिना तद्धारयेति जैमिनिः ॥

इति संस्कारनृसिंहे उपनयनं ॥ छ ॥ छ ॥

उपनयनप्रयोग — Upanayanaprayoga

No. 187 — No. 514 (i) / 1883-84

Size.— 8¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 2 leaves ; 8 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; different handwritings; legible ; four lines in red ink on either border ; paper old, worn out and musty.

The Codex contains (i) two leaves of some manual on *upanayana*, which is incomplete and ends abruptly on fol. No. 2[b] with स्वकुलधर्मसर्वकूर्यात् ॥ माता कुमार०; (ii) eight leaves from Prayogaratna, see No. 514 (ii).

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ प्रयोगः तत्रोपनयनमुहूर्तात्पूर्वंदिने सुस्नातः। प्रक्षालितपाणिपादः। परिहितधौतांबरो बटुना सह शुचौ देशे उपविश्याचम्य प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य...प्रायश्चितहोमं करिष्ये etc.

Ends.— fol. 2[b].

तत्रादौ निर्विघ्नतासिद्ध्यर्थंगणपतिपूजनादिनांदीश्राद्धांतं कर्म कृत्वा ॥ स्वकुलधर्मसर्वंकूर्यात् ॥ माता कुमार० ends abruptly.

उपवीतकर्म Upavītakarma

No. 188 No. 87/1882-83

Size.— 9¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 14 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border; benedictory phrase, marks of punctuation and fol. No. 14[b] are tinged with red pigment ; paper very old, worn out at edges and musty.

Another treatise on thread ceremony.

Age.— Saṁ. 1791.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ उपवितकर्म लिख्यते ॥ अ(आ)दौ कुमारस्य वपनं कार्यं ॥ स्नापयित्वा ॥ अष्टवर्षं ब्राह्मणमुपनयेत् ॥ गर्भाष्टमेवैकादशवर्षं राजन्यं द्वादशवर्षं वैश्यं यथा मंगलं वा सर्वेषां ब्राह्मणान्भोजयेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 14[a].

भाषा च तैः शबशूद्रसूतकानां निचनाद्यान्मूत्रपुरीषेष्टीवनं चातपेन कुर्यात्सूर्याच्चात्मानं नांतर्द्धीत तसेनोदकार्थान्कुर्वीतावज्योत्य रात्रौ भोजनं सत्यवदनमेव वा दीक्षितोप्यातपादीनी न कुर्यात्प्रवर्ग्यं वाश्रेत् ॥ इति उपवितकर्म्मं संपूर्णं समाप्तं ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

संपूर्णं समाप्तं ॥ अग्निक्षमापनाकुरा विसर्जनं ब्रह्मणे पूर्णपात्रदानं ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु कल्याणमस्तु ॥ संवत् १७९१ ॥ वर्षे पौषमासे शुक्लपक्षे द्याजते त्रयोदशी १३ भृगुवासरे ॥ सिंहपुरवास्तव्यं ॥ उदीच्यज्ञातीयां पंडा देवाकर ॥ ॥ सुतरत्नेश्वरेन लीषीतं ॥ वेदोक्त अभिषेकः ॥ आशीर्वादः ॥ यादृशं etc.

उपाकर्मनिर्णय Upākarmanirṇaya

No. 189 No. $\frac{517}{1883-84}$

Size.— 11¾ in. by 4⅝ in.

Extent.— 3 leaves ; 12 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; leaves seem to have been folded in the centre and hence they are divided into two leaves,—the right half and the left half ; paper old, worn out and musty ; corrections made on the margins.

A manual discussing the proper time for performing the *Upākarma* or *Śrāvaṇī* ceremony, forming part of *Utsargopākarma-nirṇaya* by Bāla Dīkṣita Ayācita of Vairāja Kṣetra, son of Mayūreśvara Dīkṣita.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bāla Dīkṣita, son of Mayūreśvara Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोपाकरणं तत्र याज्ञवल्क्यः ।
अध्यायानामुपाकर्म श्रावण्यां श्रवणेन वा ।
हस्तेनौषधिभावे वा पंचम्यां श्रावणस्य तु ॥

अधीयंत इत्यध्याया वेदास्तेषामुपाकर्मांख्यं कर्म श्रावणस्य पौर्णमास्यां श्रवणेन वा नक्षत्रेण हस्तेन वा युक्तायां पंचम्यामौषधिप्रादुर्भावे सति कार्यमिति etc.

Ends.— fol. 3[b].

प्रवचनशब्देनापरोपाकर्मैवेति सिद्धमित्यलं बहुविस्तरेण ॥ स्वाभिप्रायेण हि मया न किंचिदिह ईरितं ॥ किं तु वाचकं सर्वमतो ग्राह्यैव निर्भयैः इति वैराजक्षेत्र स्थिताया चितोपनामकमयुरेश्वरदीक्षितात्मजेन बालदीक्षितेन विरिचितोयमुपाकर्मनिर्णयः समाप्तः ॥ मयुरेश्वरा

उपाकर्मप्रयोग

Upākarmaprayoga

No. 190

No. $\frac{82}{1892-95}$

Size.— 8½ in. by 4¼ in.

Extent.— 9 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old and musty.

A short treatise on *Utsarjana* and *Upākarma* for the followers of *Āśvalāyana śākhā* of *Ṛgveda*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथाश्वलायनउपाकर्म लिख्यते ।

ॐ पुण्यतिथौ मम अध्याप्यानां चाधीतानां छांदादीनां यातयामाता निरासेन आप्यायनद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं उत्सर्जनाख्यं कर्म करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

उपाकृता वै वेदाः । प्रायश्चित्तादिहोमशेषं समाप्य ।

उत्सर्जन-उपाकर्मयोः सांगतासिध्यर्थं यथाशक्ति ब्राह्मणान् यथाशक्ति भूयसी दास्ये । इत्युपाकर्मप्रयोगः समाप्तः ॥ श्रीराम ॥

उपाकर्मप्रयोग

Upākarmaprayoga

No. 191

No. $\frac{153}{1886-92}$

Size.— 8¾ in. by 4⅛ in.

Extent.— 20 leaves ; 6 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, marks of punctuation and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and slightly worn-eaten.

A manual of rites like *homa*, *nāndīmukha-śrāddha*, etc., to be performed at the time of *Utsarjana* and *Upākarma* cere monies. Aufrecht notices only our Ms. under this name in his Catalogus Catalogorum II, No. 13[b].

Age.— Appears to be old.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥

ऋषीन्संपूज्याग्निं प्रतिष्ठाप्याग्नींधनादिषट्पात्रप्रयोगाद्यग्निमुखांते ॥ प्राणानायम्य मम संध्यावंदनौपासनादि.....दशहोमं करिष्ये etc.

Ends.— fol. 20[a].

वृद्धप्रपितामही प्रपितामही पितामह्यः । नांदीमुखः ॥ वृद्धप्रपितामहपितामहाः ॥ अतिवृद्धप्रभातामह-वृद्धप्रभातामह प्रभातामहाः ॥ पूर्ववदन्यत् ॥

ऊर्ध्वपुंड्रधारण — Ūrdhvapuṇḍradhāraṇa

No. 192 — No. 28/1902-07

Size.— 7⅞ in. by 4¼ in.
Extent.— 6 leaves; 7 lines to a page; 23 letters to a line.
Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; vedic accents marked with red ink; paper bluish in colour and musty.

A short manual for painting the forehead with *Ūrdhvapuṇḍra* by the *vaiṣṇavas*.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोर्ध्वपुंड्रधारणं ॥ ॐगोपीचंदनाय नमः ॥ इति नमस्कृत्य प्रार्थयेत् उधृत्य ॥

ॐगोपीचंदनपापघ्नविष्णुदेहसमुद्भव ।
चक्रांकितनमस्तुभ्यं धारणान्मुक्तिदो भव ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

एकैकं दक्षिणे बाहौ चक्राधस्ताद्वयं लिखेत् ।
नाम सर्वेषु पुंड्रेषु स्तनयोश्च कपोलयो ॥ ॥ ७ ॥
इतिवाराहपुराणोक्तमुद्राधारणं

ऋग्वेदाह्निकचन्द्रिका Ṛgvedāhnikacandrikā

No. 193 No. $\frac{518}{1883-84}$

Size.— $9\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 34 leaves ; 9 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, names of authorities quoted and the colophon are tinged with red pigment ; paper old, musty and soiled ; fol. No. 33 repeated ; marks of accent on the Vedic *mantras* in red ink.

A manual of daily practices for the followers of Ṛgveda, by Kāśīnāthabhaṭṭa, son of Jayarāmabhaṭṭa, with a subtitle of *bhaḍa* (bhadra ?). He is identical with Kāśīnāthabhaṭṭa (also called Śivānandanātha), author of *Kālanirṇayadīpikā*, *Tithidīpikā*, *Puraścaraṇadīpikā*, *Gāyatrīpuraścaraṇadīpikā*, *Caṇḍikārcanacandrikā* and *Tristhalīsetu*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kāśīnāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीदक्षिणामूर्तिगुरुभ्यो नमः ॥
ढुंढिराजपदद्वंद्वं निधाय हृदि सुंदरं
काशीनाथः प्रतनुते ऋग्वेदाह्निकचन्द्रिकां ॥

तत्र श्रीमान्विप्रेंद्रो ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय शुचिर्भुत्वा भगवंतं स्मरेत् अहं देवो न चान्योस्मि ब्रह्मैवाहं न शोकभाक् ॥ सच्चिदानंदरूपोहं नित्यमुक्तस्वभाववान् ॥ इति देवतात्मानां ऐक्यं भावयित्वा प्रार्थयेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 33[a].

वास्तिक्यात्कर्महानौ तु मासेन पतितः स्मृतः ।
द्वादशाब्दव्रतेनैव तस्य शुद्धिस्तु नान्यथा ॥
तं निरीक्ष्यार्कमीक्षेत स्पर्शे स्नायात्सचैलकं ॥
आश्वलायनः ॥ बहुल्पं वा स्वगृह्योक्तं यस्य कर्मप्रकीर्तितं ।
तस्य तावतिशास्त्रार्थे कृते सर्वः कृतोभवेदिति दिक् ॥

इति श्रीमद्भडोपनामकजयरामभट्टात्मजकाशीनाथविरचितां(त्ता)ऋग्वेदाह्निक चंद्रिका समाप्ता.

ऋषितर्पण Ṛṣitarpaṇa

No. 194 No. $\frac{241}{1887-91}$

Size.— 9 in. by 3¾ in.

Extent.— 35 leaves ; 7 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old, worn out and musty.

The same as No. 195, including details of bath, *Viṣṇu-tarpaṇa*, etc., which are wanting therein.

Age.— Saṁ. 1878.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीयजुर्वेदाय नमः ॥

अथोत्सर्गतर्पणविधिः ॥ तत्र स्नानविधिः ॥ अथातो नित्यस्नानं नद्यादौ मृद्गोमयकुशतिलसुमनसाक्षता नाहूत्योदकांतं गत्वा शुचौ देशे स्थाप्य etc.

Ends.— fol. 35[a].

द्वादशदेवताद्यौः शातिश्च पठेनित्यं ब्रह्महत्यादिनाशनं ॥
देवागातु अद्य दिने विष्णुशोडसोपचारब्रह्मार्पणमस्तु ॥
ईति स्नानविद्यादिविष्णुतर्पणातं ब्रह्मार्पणमस्तु ॥ श्री. संवत् १८७८ मिति श्रावण सूदि १० बुधे लिखितं ॥ संध्याकाले ॥ श्रीशुभानि भवंतु ॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥

ऋषितर्पण Ṛṣitarpaṇa

No. 195 No. $\frac{240}{1887-91}$

Size.— 9 in. by 3⅞ in.

Extent.— 25 leaves ; 7 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty.

A similar treatise as No. 194, for the followers of *Mādhyandinī śākhā* of white *Yajurveda*.

Age.— Saṁ. 1878.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीयजुर्वेदाय नमः ॥

अथ माध्यंदिनशाखाध्यायिनां श्रावण्युत्सर्गविधिर्लिख्येते ॥ तीर्थेनित्य-कर्मानंतरं श्रीपर्णी पदे त्रिभिस्त्रिभिर्दर्भैः सारुंधतीन् सप्तप्रवरान् सप्तऋषिन् स्थापयेत् । etc.

Ends.— fol. 25[b].

निमेषाय स्वाहा यदतितस्मै स्वाहा यत्यिषति तस्मै स्वाहा यन्मूत्रं करोति तस्मै स्वाहा कुर्वंते स्वाकृतापस्वाहा ॥ मंत्रोक्तानि कर्माणि तप्यं-ताम् ॥

इति श्रीऋषितर्प्पण संपूर्ण ॥ श्रीशुभं ॥ श्रीसंवत् १८७८ शाके १७४३ मिति श्रावणसूदि ॥ १४ ॥ रवौ ॥ लिखतं श्रीगोकुलमधे ॥ ॥

ऋषितर्पण

Ṛṣitarpaṇa

No. 196

No. $\frac{239}{1887-91}$

Size.— 8½ in. by 4¾ in.

Extent.— 14 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad ; two irregular lines in black ink on either border upto fol. No. 10 ; benedictory phrase, topics and colophon at the end are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty ; fol. No. 8 missing.

A manual of performing *tarpaṇa* of the *ṛṣis* according to *Sāmaveda*. The rite forms part of the *Śrāvaṇī* or *Utsarjanopākarma* ceremony.

Age.— Śaka 1893.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ऋषीतर्पण लीख्यते । अथातः स्नानविधीं व्याख्यास्यामो नदीदेव-खातगर्तप्रस्रवणादीनात्वा शूचौ देशे मृत्तिलकुशगोमयानुपकल्प्यनुपाह्नयपाने पंचपिनुगधृत्य । etc.

Ends.— fol. 15[a].

भणवी । अदर्दसत् । साकली १ भणवी । हा १२ उवाक ।३। साम पाच भणवां ॥

ऋषीतर्पण समाप्तं ॥ इति श्री संवत् १८९३ ना वर्षे श्रावणमासे कृष्णपक्षे द्वादश्यां पुण्यतिथो भोमवासरेत्र वाडीलाल-शंकरसुत-गुलाबशंकरेण-लिखीतं ॥ आत्मपठनार्थं परोपकारार्थं च ॥ श्रीरस्तु ॥ यादृशं etc.

ऋषिपञ्चमीव्रतपूजाविधि Ṛśipañcamīvratapūjāvidhi

No. 197 No. $\frac{338}{1891-95}$

Size.— 9⅝ in. by 4⅞ in.

Extent.— 5 + 2 (= 7) leaves ; 8 lines to a page ; 21 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; paper old, worn out, musty ; right-hand border with part of the text is worm-eaten ; last folio repaired.

The Codex contains the rites of observing the *Ṛṣi-pañcamī* fast (5th day of Bhādrapada śukla) in first 5 leaves. It seems to have been taken from *Bhaviṣyottara-purāṇa.* Our text almost agrees with the beginning of the text of Calcutta Sanskrit College Cat. II, No. 316. The remaining two leaves contain *dantadhāvana* and *snāna vidhis.*

Age.— Saṁ. 1747.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गजानन् ॥ लक्ष्मीनारायणाय ॥ अथ ऋषिपंचमीपूजनव्रतकथा ॥ पुर्वो.
तिथौ मम प्रथमक्रतुमारभ्य स्पृष्टास्पृष्टा भुक्ताभुक्त पिता पितज्ञ । etc.

Ends.— fol. 5[b].

न्यूनातिरिक्तानि परिस्फुटानि यानीह कर्माणि मया कृतानि ।
सर्वाणि चैतानि मम क्षमध्व प्रयांतु तुष्टाः पुनरागमाय ॥
इति विसर्जनं ॥ अथ कथाप्रारंभः ॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥

मारतंड भयर्वापणमस्तु ॥ छ ॥ शके १७४७ ॥ पार्थिवनाम संवत्सर ॥
अस्वीन व. २॥ इदं पुस्तकं समाप्तं ॥

नारामण भट मराठे याचे गृहि येइन वुद्योग केला बरे असे

The Ms. contain two folios of स्नानविधि.

एकवस्त्रस्नानविधि Ekavastrasnānavidhi

No. 198 No. $\frac{242}{1887-91}$

Size.— 9¼ in. by 4⅜ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, names of speakers, marks of punctuation, topics and the last colophon are tinged with red pigment; paper old and musty.

A work similar in import as No. 199, being in the form of a dialogue between Śaṅkara and Bhārgava and containing 51 verses.

Age.— Saṁ 1813.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

एकवस्त्रस्नानविधिः ॥ प्रथमं देहशुध्यर्थंप्रायश्चित्तगोदानं । ॐ नमो महेश्वराय

शुक्रेण शंकरः पृष्टः प्रणिपत्य जगद्गुरुः ।
एकवस्त्रस्नानविधि ब्रूहि गर्भस्य हेतवे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 8[a].

देवदेव जगन्नाथ महेश्वर भव प्रभो ।
इशान सर्व धर्मज्ञ नमस्ते पुत्रदो भव ॥ ५० ॥
ततो भुंजीत बंधुभ्यो दत्वा भोज्यं सवस्त्रकं
विप्राणां भोजनं दत्वा यथाशक्तिश्च दक्षिणां ॥ ५१ ॥

इति शंकरोक्तं एकवस्त्रस्नानसमाप्तः ॥ संवत् १८१३ शाके १६७८ मिति कार्तिकशुक्ल १५ मंदवासरेण लिखितं शुक्लइच्छेश्वरसुतश्रीवत्सेण स्वार्थं परोपकारार्थं ॥ शुभं ॥

एकवस्त्रस्नानविधि Ekavastrasnānavidhi

No. 199 No. 219/1879-80

Size.— 8¾ in. by 4⅜ in.

Extent.— 15 leaves; 8 lines to a page; 22 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on each border; benedictory phrase in red ink; topics, marks of punctuation, colophon at the end and fol. No. 16 are tinged with red pigment; paper old, worn out, musty and decaying.

A small treatise dealing with the ritual of bathing by husband and wife in order to get a son. Our text agrees with Berlin Cat. Ms. to some extent.

Age.— Saṁ. 1807.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथैकवस्त्रस्तपनपद्धति लिख्यते ॥ तत्रोपहारः । श्रीफल ७ कुकुम । वस्त्र-डोरीहस्त २४ विस्तार हस्त २ कांचली १ शूप १ कुभ ५ शावलां १० तिल शेर ५ तंदुल शेर ५ घी शेर ३ पंचगव्य । etc.

Ends.— fol. 15[b].

कर्मणाकृतस्य विधेः परिपूर्णतामस्तु । गृहे वृद्धिशतानि भवंतु । उत्तरे कर्मण्यनिर्विघ्नमस्तु ॥

इति एकवस्त्रस्नानविधिः समाप्तः । संवत् १८०७ नावर्षे कार्तिगमा-शुक्लपक्षे चतुर्थीतिथौ सोमवासरे अद्येहमहीनर्मदयोर्मध्ये ग्रामं वडोदरावाशी उदीच्यज्ञातीय टोलकीया आंकलावाशुक्लश्री ५ नाकर १ शु० वात्सा २ शुक्ल श्री ५ माहाव । ३ शुक्ल श्री ५ षोषा ॥ ४ ॥ शुक्ल श्री ५ रामदेव ॥५॥ सुत् भवानी दत्तेन लषितं ॥ ६ ॥ यादृशं etc.

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 73[b]; III 16.
B-Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 322, No. 1103.

एकादशीनिर्णय Ekādaśīnirṇaya

No. 200 No. $\frac{96}{1895-1902}$

Size.— 12 in. by 5½ in.

Extent.— 11 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and legible ; no marks of punctuation ; paper old, much worn out, musty and much soiled.

According to colophon, the text is taken from *Sadācāra-saṁgraha*. I. O. Cat. describes one *Sadācārasaṁgraha* (No. 1800) "a metrical treatise on the religious duties

of a pious *Vaiṣṇava*, in nine chapters (*prakaraṇa*), largely, compiled from *Purāṇas*, and here ascribed to *Bhaṭṭa Śaṅkara*, son of Bhaṭṭa *Nīlakaṇṭha*". But in the Mss. described by Mitra, author's name is not given. In this *Sadācāras*°, we find Ch. VII dealing with [*ekādeśī-*] *dvādaśīvratanirṇaya*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śaṅkarabhaṭṭa (?)

Begins.— fol. 1[b].

श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

अथ एकादशीनिर्णयः

अवतु वः कमलाकुचमंडले ।
प्रणिहितः कमलाधिपतेः कराः ।
कनकनिर्मितकुंभमुखार्णितौ
नवतमालतरोरिव पल्लवः ॥
नानादुःखसमाकीर्णे संसारे नरजन्मनि ।
एकादश्युपवासी यः स धन्यः स च बुद्धिवान् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

एकादशीयः महात्म्यं यः शृणोति हि भक्तितः ।
कुलकोटिसमायुक्तो विष्णुलोके महीयते ॥ ९२ ॥
एकादश्याश्च माहात्म्यं पदमेकं शृणोति यः ।
ब्रह्महत्यादिपापानि नश्यंते नात्र संशयः ॥ ९४ ॥

इति श्रीसदाचारसारसंग्रहे एकादशीनिर्णये एकादशीविधिनिर्णय समाप्तं शुभमस्तु ॥

एकादशीनिर्णय Ekādaśīnirṇaya

No. 201 No. 114 (ii) / 1895–1902

Size.— 9⅝ in. by 5¼ in.

Extent.— 2[a]–2[b] leaves; 30 lines to a page; 61 letters to a line.

A short disquisition on the *ekādaśī* for *Vaiṣṇavas* by *Kalyāṇarāya*. It quotes *Garuḍapurāṇa*, *Sanatkumāra*, *Viṣṇurahasya*, *Nāradīya*, Jaimini, Kātyāyana, *Skandapurāṇa*, Devala, *Smṛtyantara*, Mādhavācārya and *Bhāgavatatattvārthadīpa*.

Age.— Appears to be very old.
Author.— Kalyāṇarāya.
Begins.— fol. 2[a].

अथैकादशीनिर्णयः ॥ तत्र वैष्णवानामेकादशी कीदृश्युपोष्येति विचार्यते ॥ स्मार्त्तनिर्णयस्तु माधवाचार्यादिभिर्विस्तरेण कृत एवास्तीति सोत्र नोच्यते ॥ etc.

Edns.— fol. 2[b].

अव्रतघ्नत्वाच्च ॥ अशक्तावप्येतदेवकार्यं पंच पंचाशत् घटिका दशमीमध्ये फलमात्रन्युनतायामपि नैकादशी त्याज्या । वेधाभान् एवं वैष्णवानामेकादशी निर्णता ॥

इति श्रीकल्याणरायविरचितैकादशीनिर्णयः ॥

एकादशीव्रतनिर्णय — Ekādaśīvratanirṇaya

No. 202 — No. $\frac{90}{1884-86}$

Size.— 9¼ in. by 4⅛ in.
Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 27 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old, worn out and musty ; topics and the last colophon are tinged with red pigment.

A small dissertation on *ekādaśī*, discussing whether an admixture of *daśamī* is allowable or not for the *vaiṣṇavas*. Mention is made of Hemādri, Mādhava, *Brahmasiddhānta*, *Sūryasiddhānta*, *Āryasiddhānta*, different *Purāṇas*, Kātyāyana, Devala.

Age.— Saṁ. 1688.
Author.— Devakīnandana.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ॥

नत्वा निजाचार्यपदांभोजमेकादशीव्रते ।
दशमीवेधसंदेहमपनेतुं विचार्यते ॥ १ ॥

ननु हेमाद्रिमाधवीयादिनिबंधेषु सामान्यतो दशमीवेधा बहवोप्युक्ताः ॥ विशेषतो वैष्णवानामरुणोदयवेधः स्मार्त्तानां च सूर्योदयवेधः इति व्यवस्थापितं ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

अत एवोक्तविशेषान्नित्यव्रताविरोधेन काम्यव्रतप्रमाणवचनानां निर्णायकत्वं नत्वन्यथापीत्यलमति प्रपंचेन ॥

युक्तमेतदयुक्तं वा निरणायि यथामति ।
तदालोक्य सदा सद्भिः कार्यमेकादशीव्रतम् ॥

इति श्रीदे(व)कीनंदनकृतौ वैष्णवैकादशीव्रतनिर्णयः समाप्तः ॥

संवत् १६८८ वर्षे चैत्रशुक्लप्रतिपदि लिखितमिदं पंचनदी

ऐन्द्रीशान्ति — Aindrīśānti

No. 203 — No. $\frac{238}{1887-91}$

Size.— 9⅝ in. by 4 in.

Extent.— 12 leaves ; 11 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; one line in black ink on either border ; paper old, musty and soiled.

A treatise dealing with propitiatory rites in honour of Indra, preceding the rite of coronation. Most probably it is a part of the Ms. noticed in Bikaner Mss. Cat. referred to below, which is by Kamalākarabhaṭṭa.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

अथैंद्रीशांतिः ॥ पुरोधा अभिषेकदिनात्पूर्वमेकस्मिन् कस्मिंश्चित् सुदिने मासपक्षात्शुल्लिख्य करिष्यमाणराज्याभिषेकांगतयैंद्रीशांतिं करिष्ये इति संकल्पगणेशपूजास्वस्तिवाचनऋत्विग्वरणानि कुंडलागुलीयकवास आदिभिस्तत्पूजां च कुर्यात् । etc.

Ends.— fol. 12[b].

या तु देवगणा इति पीठे देवता विसृज्य । प्रतिभापीठं सोपस्कारमाचार्याय दत्वाग्निं संपूज्य गच्छ गच्छ सुरश्रेष्ठ विसज्य ॥ यथाशक्ति ब्राह्मणान् भोजयित्वा चतुर्भिश्चतुर्भिरित्यादि पठेत् ॥

इति एंद्रीशांतिः सम(मा)प्ता ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 76[a] ; III, 17[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 358, No. 773.

औदीच्यप्रकाश Audīcyaprakāśa

No. 204 No. $\frac{155}{1886-92}$

Size.— 9⅛ in. by 5⅝ in.

Extent.— 16 leaves; 12 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad; names of *gotras* tinged with red pigment; left-hand border of foll. 1-2 partly destroyed.

The codex forms part of *Audīcyaprakāśa*, which according to Bühler's Report (III, p. 74, No. 50) must be a big work (59 leaves, 40 lines per page) and composed by Veṇīdatta. Our codex treats of different gradations of *audicya* (Gujarati) brahmins, according to their *varṇa*, *pada*, *gotra*, *śākhā*, etc. The name of the author is nowhere found in the Ms. The language is corrupt. It is incomplete. See Aufrecht's Catalogus Catalogorum I, 76[b]; II, 15[a] and III, 17[a] (*Gotrapravaroccāra* from *Audicyaprakāśa*).

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous (Veṇīdatta ?).

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशायनमः ॥

अथ उदीच्यप्रकाशमध्ये उदीच्यवर्णनं उदीच्यवर्णन नाम लिख्यते आदौ एकविंशति पदप्रधानो नामः पश्चात् एकशत इकातर श्यामप्रदानो नामः पश्चाद्शिरोहमध्ये दशपद हीयते पश्चात् शिहोरपारस्यात् असिग्रामानि दत्वा तस्यां व्याख्न क्रियते etc.

Ends.— fol. 16[a].

सोजुकं अग्निकोषे योजन ६ पंड्या गर्गगोत्री यजु. माध्यं. त्रिपुरांत काकुलदेव्याः ग. महोदरः मित्रशर्म महाकालभैरवः शूद्रवर्णः ॥ ११६ ॥ जालिसाणु ॥ नैऋत्ये योजन ९ व्यास जोशी उभौ भारद्वाज गोत्रः यजु. माध्यं.त तत्राविकाकुलदेव्याः ॥ ग. बहुरूपः दत्तशर्मः ॥ रु. रु. भैरवः ॥ उभौ.

और्ध्वदेहिकक्रियापद्धति Aurdhvadehikakriyāpaddhati

No. 205 No. $\frac{117}{1879-80}$

Size.— 9 in. by 3¾ in.

Extent.— 35 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, bad ; two irregular lines in black ink on either border ; benedictory phrases, marks of punctuation, topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper very old, worn out and musty ; foll. 10[b] and 20[a] blank ; fol. 17 repeated ; some leaves have ink-spots.

A manual of funeral rites for the *Sāmavedins*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगुरुभ्यो नमः ।

ॐ नमः श्रीसामवेदाय । अथोर्ध्वदैहिकी क्रियापद्धतिः ॥ दुर्बलं स्नापयित्वा दक्षिणां शिरसं बर्हिष्मत्यां भूमौ निशायत् । ॐ मित्युद्वैर्ब्रूयात् । गते प्राणे दुर्बलं घृतेनाभ्यज्य स्नापयित्वा सर्वांगचंदनपुष्पं । हिरण्यशकलैः ससछिप्रेमुत्काभांडेभिर्धारणं । etc.

Ends.— fol. 33[b].

कटुकं निंबवृक्षं च ततो मधुरमारुह ।
ततो गच्छ महादेवी श्रवणी श्रवणकतुमे ।

जलं निःक्षिप्य । ततो । गृहे गत्वा । सोम राजा । साम । ततो स्वस्तिवाचनं कृत्वा ॥ तिलकमंत्र आशीवादः ॥ ब्राह्मणेभ्योभिवादयेत् । ब्राह्मणा ब्रुयुः ॥ यं कामं का० शुभं भवतु ॥ इति क्रियापधि (द्ध) ती सामाप्त ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥

Then follows a description of evil death.

और्ध्वदेहिकक्रियापद्धति Aurdhvadehikakriyāpaddhati

No. 206 No. $\frac{318}{1887-91}$

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 123 leaves ; 10 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; marks of punctuation, topics and last topic are tinged with red pigment; paper old and musty; first fol. wanting.

A comprehensive manual for funeral rites dealing with *prāyaścitta dāha*, *āhitāgnidāha*, *śrāddha*, *Nārāyaṇabali*, *vṛṣotsarga*, *brahmacārimaraṇa*, *vasugaṇaśrāddha*, etc., by Viśvanātha, son of *jyotirvid* Govāla and belonging to *Gomativālajñātī*. The work is meant for the followers of *mādhyandinī-śākhā* of *Yajurveda*. The work comes to an end on fol. 120[a], where we read the following colophon:— इति श्रीमद्गोमतीवालज्ञातीयज्योतिर्विद्गोवालात्मजविश्वनाथकृते और्ध्वदेहिकपद्धतिः समाप्तः। This is followed by 5 leaves containing *Nāgabali* with a list of things required for the ceremony. The work was formerly named as *Sāṁkhyāyanapaddhati* in Bhandarkar's Catalogue. But that was incorrect. Hence the correct name has been given.

Age.— Saṁ. 1815.

Author.— Viśvanātha.

Begins.— fol. 2[a].

ह शुध्यर्थं प्रायश्चित्तमहं करीष्ये ॥ - प्रायश्चित्तारंभनिमित्तं विष्णो पंचोपचारैः पूजनमहं करिष्ये ॥ इदमत्र चंदनं समर्पयामि। पुष्पं। धूपं। दीपं। नैवेद्यं। फलतांबूलदक्षिणां समर्पयामि। etc.

Ends.— fol. 124[b].

पयसान्नं बलिदानार्थे। ५ खारेक। खोबरुं। द्राक्ष। ताम्रपात्र १ पत्रावली ५ दो(द्रो)णो। १२ अश्वत्थपत्र १० वरणसामग्री। भोजनसामग्री। पंचगव्य। पंचामृत। ब्रह्माचार्यऋत्विजः ॥ ॥ संवत् १८१५ मिति-चैत्रकृष्णं ७ भौमवासरे लिखितं। शुक्ल इच्छेश्वरतत्पुत्रश्रीवत्सेण लिखितं ॥ शुभं ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 19[b] and 77[a]; II 4[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 524.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 418.
Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 65, No. 268.
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 13, Nos. 4568 and 4574.

और्ध्वदेहिकपद्धति
or
अन्त्येष्टिपद्धति

Aurdhvadehikapaddhati
or
Antyeṣṭipaddhati

No. 207

No. $\frac{218}{1879-80}$

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 10 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, but legible ; four lines in black ink on each border ; paper old, worn out and musty ; incorrect ; corrections made on margins. Fol. 51 is missing, fol. 1^b contains the list of articles required for religious purposes. The last folio contains a list of contents.

The work deals with funeral rites according to Āśvalāyana. For a detailed information about the author, see Kane : Hist. Dh. I, pp. 419–421. In the colophon of the Ms. described in Mitra's Notices I, No. 195, the work is alleged to form a part of *Prayogaratna*. But, in the printed editions of the *Prayogaratna*, we do not find our text.

Age.— Saṁ. 1744.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa of Benaras, son of Rāmeśvarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।
नत्वा शिवौ संविचार्य तनुतेऽन्त्येष्टिपद्धतिं ॥

आसंनमरणं पित्रादिकं पुत्रादिस्तीर्थेषु नीत्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् । तदीयं स्वयं वा कुर्यात् । तच्च षडद्वं त्र्यद्वं सार्द्धीद्वं वा यथाशक्ति सुवर्णादि प्रत्याम्नायद्वारा तदैव कुर्यात् ॥ etc.

Ends.— fol. 50^b.

अथगर्भिणीमरणविधिः ॥

यदा गर्भवति(ती) नारी सशल्या संस्थिता भवेत् ।
कुक्षित्वा ततः शल्यं निर्हरेद्यदि जीवती ॥
प्रमीतं निक्षिपेत्तं तु प्रायश्चित्तं ततः परं ।
सा त्रयस्त्रिंशतिकृच्छ्रे शुध्यते शल्यदोषतः ॥
सगर्भदहने तस्या वर्णजं वधपातकं

प्रायश्चित्तं चरित्वा तु शुध्यंति पापकारिणः ।
दग्ध्वा तु गर्भसंयुक्तं त्रिरब्दं कृच्छ्रमाचरेत् ॥ ॥
इत्या.....ग्रंथांतरोवगंतव्यं ॥ छ ॥
भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः
व्यधत्त रुचिरां काश्यामौर्ध्वदेहिकपद्धतिं ॥
आस्वलायनमार्गेण संति पद्धतयः शतं ।
ताभ्य स्वस्याविशेषो यः पंडितैः सोवधार्यतां ॥ २ ॥

इति श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूनुनारायणभट्टेन कृतायामौध्वा(र्ध्व)देहिकपद्धतौ मरणविधानानि ॥ समाप्ता चेयं पद्धतिः ॥ ॥ श्रीसंवत १७४४ वर्षे कार्त्तीगवदि नवमी गुरुवासरे लषीतं आ० श्री ५. श्रीविश्वेश्वरसुतवासुदेव ॥ ॥ यादृशं etc.

Then follows a list.

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I, 19[b]; II, 4[a].

Kane : *Hist. Dh.* I, p. 509.

B–Descriptive Catalogues :—

I. O. Cat. No. 480.

Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 35, No. 138.

Mitra's Notices, I, No. 195 ; III, No. 1329.

B. B. R. A. S. Cat., No. 666.

और्ध्वदेहिकपद्धति	Aurdhvadehikapaddhati
or	or
अन्त्येष्टिपद्धति	Antyeṣṭipaddhati
No. 208	No. $\frac{327}{1891-95}$

Size.— 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent.— 112 leaves ; 10 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Modern Water-marked paper; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border upto fol. 95[a] ; vedic accents marked with red pigment ; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper musty.

Another copy of No. 207.

Age.— Śaka 1690.
Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐम्

भट्टरामेश्वरसुतो etc. as in No. 207.

Ends.— fol. 112[a].

अथ गर्भिणी मरणविधिः etc. upto पंडितैरवधार्यतां as in No. 207.

इति श्रीनारायणभट्टकृता अंत्येष्टिपद्धतिः समाप्तः ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शके १६९० विरोधिनामसंवत्सरे आषाढशुक्ल ३ इदं पुस्तकं त्र्यंबकेण लिखितं ॥ इदं पुस्तकं सोमणोपनामकरघुनाथभट्टस्येदं पुस्तकं ॥

References.— See No. 207.

और्ध्वदेहिकपद्धति
or
अन्त्येष्टिप्रयोग

Aurdhvadehikapaddhati
or
Antyeṣṭiprayoga

No. 209

No. $\frac{497}{1883-84}$

Size.— 7¾ in. by 4 in.

Extent.— 55 leaves ; 7 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; four lines in red ink on either border ; fol. 32 repeated.

Another copy of No. 207 with slight differences in the text.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa of Benares, son of Rāmeśvarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ अन्त्येष्टिप्रयोगः ॥

भट्टरामेश्वरसुतो भट्टश्रीशंकरनारायणः सुधीः ।
नत्वा शिवौ संविचार्य तनुतेंत्येष्टिपद्धतिं ॥

आसनं ॥ श्रीसांब ॥ मरणादिकं पुत्रादिस्तीर्थे नीत्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् । तदीयं स्वयं वा । etc. as in No. 207.

Ends.— fol. 53[b].

शरीरं घटित्वा तच्छरीरं स्नात्वा चंदनेनानुलिप्य वस्त्रोपवीतेन परिधाय्यालंकृत्यायं सवे देवदत्त इति तमभिमृश्य इदं चास्योपासनामित्यग्निं ध्यात्वा वैतरण्यादिदानपूर्वकं उर्णावस्त्रेण वेष्टियित्वा कृष्णाजिनेनाच्छाद्य पूर्वोक्तविधिनाशश्वदहेयेत् ॥ आहिताग्नेः प्रकृतिदाहेस्थिदाहे वा दाहाहात् ॥ दशाहमेवाशौचं ॥ इति पालाशविधिः । समाप्तं ॥ (इ)ति अन्त्येष्टिप्रयोगमंत्रकारिकाप्रयोगः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 207.

और्ध्वदेहिकपद्धति
or
अन्त्येष्टिप्रयोग

Aurdhvadehikapaddhati
or
Antyeṣṭiprayoga

No. 210

No. $\frac{285}{1884-87}$

Size.— 11⅝ in. by 4½ in.

Extent.— 76 leaves ; 11 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in red ink on either border ; topics tinged with red pigment ; paper old, musty and soiled.

Another copy of No. 207.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ भट्टरामेश्वर सुतो etc. as in No. 207.

Ends.— fol. 76[a].

अथ गर्भिणीमरणविधिः ॥ etc. upto पंडितैरवधार्यतां as in No. 207.

इति श्रीनारायणभट्टकृता अंत्येष्टिपद्धतिः समाप्ता ॥

References.— See No. 207.

और्ध्वदेहिकपद्धति Aurdhvadehikapaddhati

No. 211 No. $\frac{339}{1887-91}$

Size.— 9¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 35 leaves ; 14 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase and topics tinged with red pigment ; paper old, worn out and very musty.

Another copy of No. 207. The work comes to an end on fol. 33[b]. After this follow अस्थिशुद्धिप्रयोग, सकेशविधवा-मरणविधि and प्रेताक्रियेस मुहूर्त पाहणे in *Marathi*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो नमः
भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः etc. as in No. 207.

Ends.— fol. 35[a].

अथ स्वयंकर्त्तुं सकेशाविधवा क्षौर संकल्पः ॥ देशकालौ मम भर्तृमृत-दिनादारभ्याद्यदिनपर्यंतं केशधारणनिमित्तदोषनिरासार्थं चांद्रायणात्मक-प्रायश्चित्तं अष्टौ प्राजापत्य प्रतिनिस्त्वेन विहितं प्रति प्राजापत्यप्रत्याम्नाय-गोनिष्क्रयीभूतरजतनिष्कपादपादपरिमितद्रव्यदाने नाहमाचरिष्ये । क्षौरं कृत्वा स्नात्वा प्रायश्चित्तद्रव्य ब्राह्मणाय दद्यादिति स्वयंकर्त्तुं क्षौर-विधिः ॥ छ ॥ ॥ अथ प्रेतक्रियेस मुहूर्त पाहणे ॥ ॥ शुक्रारार्किषु ६ ॥ ३ ॥ ० दर्श ३० भूत १४ मदने १३ नंदासु १ ॥ ६ ॥ ११ । तीक्ष्णो १६।१२।१८ । प्रभे २।१०।११।२०।२५। पौष्णे २७। वारुणभे २४ ॥ त्रिपुष्करदिने न्यूनाधिमासेन ये ॥ याम्यहात्यरतश्च पातपरिघे देवेज्य शुक्रास्तगे ॥ भद्रा वैधृतयोः शर्वः प्रतिकृतेर्दाहोर्नपक्षे शिते ॥ इति प्रेत-क्रियामुमुहूर्तः ॥ ॥

इति और्ध्वदेहिकप्रयोग समाप्तः ॥ ॥

और्ध्वदेहिकपद्धति Aurdhvadehikapaddhati

No. 212 No. $\frac{21}{A\ 1882-83}$

Size.— 8⅓ in. by 4⅓ in.

Extent.— 77 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; marks of punctuation, topics at some places, benedictory phrase and the last colophon in red ink ; paper old, worn out and very musty ; last leaf has been repaired on the borders.

Another copy of No. 207.

Age.— Saṁ. 1819.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥ श्रीयोगेश्वर्यै नमः ॥
भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः । etc. as in No. 207.

Ends.— fol. 77[b].

अथ गर्भिणीमरणविधिः etc. upto मरणविधानानि as in No. 207 followed by श्रीचक्रेश्वराय नमः शुभं भवतुः संवत् १८१९ ॥ छ छ ॥

References.— See No. 207.

और्ध्वदेहिकप्रकरण — Aurdhvadehikaprakaraṇa

No. 213 — No. 519 / 1883-84

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 31 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrases, names of speakers, topics, etc., tinged with red pimgent ; fol. 3 missing ; paper old worn out, musty and soiled ; fol. 1[a] has a list of contents upto fol. 17 ; fol. 32[b] contains a *saṅkalpa* for a woman wishing to be a *Satī*.

A manual of funeral rites, compiled from various *purāṇas* and *smṛtis*.

Age.— Śaka 1704.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ सहस्रकिरणाय नमः ॥

मार्कंडेय उवाच ॥

अथ वैतरणीलक्षणमाह ॥

या सा वैतरणीनाम यमद्वारे महानदी ।
तस्या प्रमाणं रूपं च शृणु सर्वभयापहं ॥
शतयोजनविस्तीर्णा पृथुत्वे सा महासरित् ।
आगाधानंतरूपा सा दृष्टमात्रा भयापहा ॥
पूयशोणिततोया सा मांसकर्दमनिर्मिता
भूमिभिः संकुलं पूर्यं वक्रतुंडैरधोमुखैः ॥ etc.

Ends.— fol. 35[b].

न्यूनाधिकं न कर्तव्यं कृते कार्यं न सिध्यति
वित्तशाठ्यं न कुर्वीत ससायातन्मयोदितं ॥

श्रीभगवानुवाच ॥

एतत्ते सर्वमाख्यातं यत्पृष्टोस्मि त्वया खग
कल्याणं ते सदा भूयः तथा स्थानं व्रजाम्यहं ॥ छ ॥

इति त्रिपिंडीविधानं ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ शके १७०४ शुभकृन्नातम संवत्सरे ज्येष्ठकृष्णत्रयोदस्यां इंदुवासरे तद्दिने लेखनं ॥ हस्ताक्षर माहादेव हरीपाटको नाम्ना लिखितं ॥ श्रीविश्वेश्वरप्रसन्न ॥ वैद्यनाथीमेत नासिका ॥ छ ॥

और्ध्वदेहिकप्रयोग Aurdhvadehikaprayoga

No. 214 No. $\frac{152}{1880\text{-}81}$

Size.— 9¾ in. by 4½ in.

Extent.— 20 leaves ; 10 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting very bad ; one irregular line in black ink on either border ; paper very old, worn out and musty.

A similar work.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नम श्रीविष्णवे ।

अथ मरणसंन्निहितकाले वैतरण्यादिदानविधिः । प्रथमं षोडशोपचार-विष्णुपूजनं । पंचोपचारैर्वा । वैतरिणीदानप्रतिगृहीते एतत्ते पाद्यं एष ते अर्घः

पादयोः पूजा पादप्रक्षालनं। आचमनं दत्वा स्वकायपादप्रक्षालनं आचमनं कुर्यात् etc.

Ends.— fol. 20.

सव्यं आमावाजस्येति जपधारा आयुः प्रजां धनं।
वदी। स्वर्गं मोक्षं सुषानि च प्रयच्छतु तथा राज्यं प्रीतानृणां पितामहाः।
स्वस्ति ते अस्तु। यस्मृस्मृत्या०। ततो नूतनपाकेन याप्येयश्राद्धं षट्
दैवत्यं वा कुर्यात्।

और्ध्वदेहिकविधि — Aurdhvadehikavidhi

No. 215 — No. $\frac{520}{1883-84}$

Size.— 12½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 14 leaves ; 13 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in black ink on either border ; paper old, worn out at borders, musty and worm-eaten.

A manual for funeral rites.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

आदौ षोडशोपचारविष्णुपूजा॥ पश्चात् आतुरश्राद्धनिमित्तं विष्णो एतत्ते पाद्यं। पादावनने जनं एष वो अर्घः। पादप्रक्षालनं। इदमत्र चंदनं पुष्पं। इदमाचमनीयं। आचमनं। श्रोत्रवंदनं। प्राणायामं कृत्वा श्राद्धं कारयध्वं। etc.

Ends.— fol. 14[b].

सपिंडीकरणादूर्ध्वं यानि स्युर्मासिकानि वै
प्रत्यब्दं यो यथा कुर्यात्तथा कुर्यात्तु तान्यपि ॥ ४ ॥
सपिंडीकरणादर्वाक् यत्र श्राद्धानि षोडश
एकोद्दिष्टविधानेन कुर्यात्सर्वाणि तानि तु ॥ ५ ॥
सपिंडीकरणादूर्ध्वं यत्र यत्र प्रदीयते।
तत्र तत्र त्रयं कुर्यादूर्वादीपघटं विना ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

औशनसस्मृति Auśanasasmṛti

No. 216 No. $\frac{91}{1884-86}$

Size.— $12\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 3 leaves ; 8 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; one line in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink.

It is a small version of *Āuśanasasmṛti* in 52 verses. There are different recensions of this work, some in 5 chapters, others in 6, 7 or 9 chapters. For references, see No. 217. Our text deals with mixed castes ; curiously enough it is called first chapter in the last colophon, although the work is complete as printed in the Ānandāśrama edition.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Uśanas.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अतः परं प्रवक्ष्यामि नृणां जातिविधानकं ।
अनुलोमविधानं च प्रतिलोमविधिं तथा ॥ १ ॥
सांतरालकसंयुक्तं सर्वं संक्षिप्य चोच्यते ।
नृपाद्ब्राह्मणकन्यायां विवाहेषु समन्वयात् ॥ २ ॥
जातः सूतोत्रनिर्दिष्टःप्रतिलोमविधिर्द्विजः ।
वेदानर्हुस्तथा चैषां धर्माणामनुवांधकः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

सच्छूद्रं च विजानीयादसच्छूद्रमतोन्यथा ।
चौर्यात्काकं वचो ज्ञेयः अश्वानां तृणवाहकं ॥ ५१ ॥
एतत्संक्षेपतः प्रोक्तं जातिवृत्तिविभागशः ।
जात्यंतराणि दृश्यंते संकल्पोदित एव तु ॥ ५२ ॥

इति श्रीओशनसे धर्मशास्त्रे जातिवृत्तिविभागो नाम प्रथमोऽध्याय ॥ १ ॥ संपूर्णः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 70[b] ; II 191[a] ; III 15[b] (under *Uśanahsmṛti*).
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 115.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1315.
Haraprasad Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, 1846 (5).
Madras Des. Cat. Vol. V, No. 2623.

(2) Printed Editions :—
Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ*, Ānandāśrama Series, No. 48, pp. 46–48.

औशनसस्मृति Auśanasasmṛti

No. 217 No. $\frac{27\ (v)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 7½ in.
Extent.— 2 leaves ; 16 lines to a page ; 44 letters to a line.
For Description.— See No. 4.

A small work in 51 verses on mixed castes. For different versions of this work see I. O. Cat. Nos. 5342–3 and 1316, 5344–5.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Uśanas.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अतः परं प्रवक्ष्यामि जातिवृत्तिविधानकं etc. as in No. 216.

Ends.— fol. 2[a].

सच्छूद्रं तं विजानीयात् संकल्पोदित एव तु as in No. 216.
इत्यौशनसं धर्मशास्त्रं संपूर्णं श्रीरस्तु ॥

औशनसस्मृति Auśanasasmṛti

No. 218 No. $\frac{97}{1895-1902}$

Size.— 11½ in. by 5 in.
Extent.— 8 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; full of lacunæ ; fol. 1[b] has only श्रीगणेशाय नमः ॥; paper not old, but slightly worm-eaten.

A treatise on the duties of castes. It is in 7 chapters of mixed prose and verse. This recension exactly tallies with the I. O. Cat. No. 1316. See also No. 217.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Uśanas.

Begins.— fol. 2[a].

तत्र जन्ममरणयोः काले देशांतरयोः शौचं दशरात्रं मातापितृभ्यः सूतकं मातुरित्येके ॥ उपस्पृश्य.....मनुराह ॥ बाले देशांतरस्थेवानग्निकेवोराद्धानेकनाशकेऽग्निप्रवेशे युद्धहते च सद्यः ॥ सौचानष्टपतिताभिस्तनिंदिताचरैर्न सह संवसेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 8[a].

यस्य पुत्रऽशुचिर्दक्षः पूर्वं वयसि धार्मिकः ।
निर्यंता वा स दोषार्णे स तारयति बांधवं ॥
यथा हि वेदाध्ययनं धर्मशास्त्रमिदं तथा ।
अध्येतव्यं ब्राह्मणेन मूर्षः पुण्यमभिप्सति ॥
इत्यौषनसे धर्मशास्त्रे सप्तमोऽध्यायः ॥७॥ समाप्तं चेदमौशनस्मृतिधर्मशास्त्रं ॥ छ ॥

औशनसस्मृति Auśanasasmṛti

No. 219 No. $\frac{644}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 2 leaves ; 11 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper slightly worn out.

It is a fragment of No. 218 starting in the centre of fol. No. 2 and abruptly ending in the centre of fol. No. 4[a] ; fol. 3 is wanting.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Uśanas.

Begins.— fol. 2[a].

तत्र जन्ममरणयोः etc. as in No. 218.

Ends.— fol. 4[a].

गायत्रष्टशतं जप्यं कृत्वा तु दिने रवौ
मुच्यते सर्वपापेभ्यो यदि न ब्रह्महा भवेत् ॥
एतदे च व्रतमासे गविपसुसृज्य गवातुदोनान्यत्रेति गौतम

References.— See No. 216.

औशनसस्मृति Auśanasasmṛti

No. 220 No. $\frac{191}{A\ 1881-82}$

Size.— 11¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 8 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on each border ; benedictory phrase, marks of punctuation and the last colophon are in red ink ; colophons at the end of 2nd, 3rd, 4th, 5th and 6th chapters are tinged with red pigment. Fol. 1 is blank except for the benedictory phrase ; first half of foll. 4^b and 5^b and second half of fol. 5^a are blank ; paper old and musty.

Age.— Appears to be old.

Author.— Uśanas.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः *fol.* 1^b *is blank.*

fol. 2^a तत्र जन्ममरणयोः etc. as in No. 218.

Ends.— fol. 8^b.

यस्य पुत्रऽशुचिर्दक्षः etc. upto पुण्यमभिप्सति ॥ as in No. 218. इत्यौशनसे धर्मशास्त्रे सप्तमोध्याय ॥ ७ ॥ समाप्तंचेदमौशनस्मृति-धर्मशास्त्र ॥ ॥ छ ॥

कन्यागततीर्थविधि Kanyāgatatīrthavidhi

No. 221 No. $\frac{521}{1883-84}$

Size.— 7⅞ in. by 4⅛ in.

Extent.— 24 leaves ; 11 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper of bluish colour ; notes on the margin.

A manual of religious ceremonies to be observed on the sacred Kṛṣṇā river when Bṛhaspati enters the zodiac sign of Kanyā.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ कन्यागुरुनिमित्ततीर्थमहिमा ।

ॐ भूतले यानि तीर्थानि तानि कन्यागते गुरौ ।
तिष्ठंति कृष्णवेण्यां वै महापुण्यफलानि च ॥ १ ॥
यस्मिन्दिने सुरगुरुः कन्याराशिगतो भवेत् ।
तद्दिने कृष्णवेण्यां तु स्नानान्मुक्तिफलं लभेत् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 24[b].

न तु तत्तीरवासिनामिति तीरवासिभिस्तु शुक्रास्तादौ न च कार्यं ॥ अन्यैस्तु सर्वकाले तीर्थप्राप्तौ मुंडनादिकं कर्तव्यमिति ॥ इति कन्यासंस्थबृहस्पतिप्रयुक्ततीर्थविधिः ॥ ढुंढिराजपाठकस्येदं पुस्तकं सत्यं सत्यं ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥

कर्मकौमुदी Karmakaumudī

No. 222 No. 84/1892-95

Size.— 11⅞ in. by 5⅝ in.

Extent.— 25 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out and musty ; topics, etc., tinged with red pigment at some places ; foll. 18–21 missing.

A small treatise dealing with *Kuśaṇḍikā*, *Vivāha*, *Caturthīkarman*, etc., to *samāvartana*, by Kṛṣṇadatta, son of Āvasathika Brahmadatta.

Age.— Saṁ 1786.

Author.— Kṛṣṇadatta.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

यन्नामधेयस्मरणेन तूर्णं विलीयते विघ्नचयो नितान्तम् ॥
सुरासुराराधितपादपद्मं गणेश्वरं नौमि समर्थसिध्यै ॥ १ ॥
विलोक्य पद्धतीः सर्वाः संप्रदायं सतां तथा ।
करोति पद्धतिं रम्यां कृष्णदत्तः प्रकृष्टधीः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 29[b].

मूत्रपुरीषनिष्ठीवनचातपेन कुर्यात् ॥ सूर्य्यादाज्मानं छत्रादीनान्तर्हितं न कुर्य्यात् ॥ रात्रौ दीप प्रज्वाल्य भोजनं कुर्य्यात् ॥ सर्वधर्म्मेषु सावधानः सत्यं वदेत् ॥ ततोऽभिगेकस्तिलककरणं दक्षिणामंत्रपाठः ॥

इत्यावसथिक-ब्रह्मदत्तात्मजकृष्णदत्तविरचिता कर्म्मकौमुद्यां शुभमस्तु ॥ संवत् १७८६ ॥ असाढ वदि ८ रविवार लिखितं हरिनारायण

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 83[a]; II 16[a] and 191[b]; III 18[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 525.

B-Descriptive Catalogues :—
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1275, Extract No. 292.
"In Oudh III, 8, there is a Charaṇavyūhabhāṣya, by one Kṛṣṇadatta, son of Brahmadatta"—Peterson's Ulwar Cat., p. 55.

कर्मकौमुदी Karmakaumudī

No. 223 No. $\frac{197}{1884-87}$

Size.— 12⅜ in. by 4⅜ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; paper appears to have been coloured yellow which is faded ; old, much worn out and musty ; fol. 6 missing.

The present codex is apparently a part of *Karmakaumudī* by Kṛṣṇadatta, son of Āvasathika Brahmadatta. Our Ms. deals with Upanayana only.

Age.— Saṁ. 1820.

Author.— Kṛṣṇadatta.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोपनयनं ॥ तत्र जन्मतोऽष्टमे वर्षे ब्राह्मणस्य गर्भतो व (वा)॥ जन्मतो एकादशे राजन्यं द्वादशे वैश्यमुपनयेत् ॥ यथा मंगलशब्देन स्मृत्यंतरोक्त-पंचवर्षादिकालाभिधानं etc.

Ends.— fol. 11[a].

रात्रौ दीपं प्रज्वाल्य भोजनं कुर्यात् सर्वे धर्मेषु सावधानः सत्यं वदेत् ततोभिषकं तिलककरणं दक्षणादानानंतरमंत्रपाठः ततो रथमारुह्य पूर्वांतरं गच्छेत् ।

इत्यावसथिक-ब्रह्मदत्तात्मजकृष्णदत्तविरचिता कर्म्मकौमुदीः समाप्ताः संवत १८२० मिति वैसाषवदि ३ लिषतं छाजुराम मिश्रवाचै जनैराम

References.— See No. 222.

कर्मतत्त्वप्रदीपिका Karmatattvapradīpikā

No. 224 No. $\frac{97}{1871-72}$

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 118 leaves ; 12 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on each border. Benedictory phrase and authorities quoted are tinged with red pigment. Paper old, worn out and musty. Foll. 9–10, 117–24 are missing. Fol. 109 is blank.

The work is also named *Laghupaddhati* and deals with the leading topics of *ācāra* and *vyavahāra*. It is based on *Kārikā* and *vṛtti* and quotes *Mādhavīya*, *Vāmanabhāṣya*, *Candrikā*, *Jayanta*, *Kālādarśa*, *Madanapārijāta*, *Smṛtisāra* and *Smṛtyarthasāra*. Its age, according to Kane, is between 1300–1500 A.D. The author, Kṛṣṇabhaṭṭa, was the son of Puruṣottama and grandson of Raghunātha.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा शिवमुमानाथं रघुनाथं जगद्गुरुं ।
तस्य पुत्रौ च धर्मज्ञौ प्रभाकरधनेश्वरौ ॥ १ ॥
सर्वलोकोपकाराय विशेषज्ञानहेतवे ।
कृष्णेन क्रियते सम्यक्कर्मतत्त्वप्रदीपिका ॥ २ ॥
विलोक्य पद्धतीः सर्वा वृत्तिं कारिकया सह ।
भाष्यं वामनकं चैव जयंतं गृह्यदीपकं ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 128[b].

यदा तु भुक्तशेषाभावस्तदर्थादेव पृथक् पाकः। न चेह श्राद्धे शेषेणैवेति नियमः क्वचिदस्ति तस्माद्.....वैश्वदेवकरणपक्षे श्राद्धशेषेण वा पाकांतरेण वा वैश्वदेवो भवतीति प्रतीयते। स्मृतिसंग्रहे। वृद्धावादौ.....ध्ये जुह्वति पर्वणि महालये च पिंडांते वैश्वदेवो विधीयते॥ इति श्राद्धदिने वैश्वदेव-निर्णयः॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 83[a]; II, 16[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 525 and p. 616 under *Laghupaddhati*.
B-Descriptive Catalogues :—
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 87 and 304 Extract 1648.
It is called Kṛṣṇabhaṭṭī. It is incomplete.
Mitra's Notices, X, p. 248, No. 4134.

कर्मतत्त्वप्रदीपिका Karmatattvapradīpikā

No. 225 No. $\frac{220}{1879-80}$

Size.— 7¾ in. by 4½ in.
Extent.— 63 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; paper old, worn out, musty and decaying.
Another copy.
Age.— Saṁ. 1728.
Author.— Kṛṣṇabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः॥ श्रीगुरुभ्यो नमः॥

नत्वा शिवमुमानाथं etc. as in No. 224.

Ends.— fol. 63[a].

प्रदोषे परयामौ विद्ययातिक्रमाथ प्रभाते इष्टदेवतां मनसा नत्वा तदहं कृत्य स्मृत्वा धर्मशास्त्रोक्तविधिना मूत्रपूरीषोत्सर्गादि कुया(र्या)त्॥

इति श्रीबद्धचोत्तमलक्षणोपलक्षणलक्षितसंहितापदकर्मकांडधर्मशास्त्रादि-विद्याविशारदद्विद्वज्जनचरणोसवितबह्व च शाखा-पारंगत-श्रीमद्राघवभटो-पाध्याय-पौत्र - श्रीमद्वेदादि - विद्याविद्योतमानस्वशाखा-विहितत्कर्माचरणैक-निरत-पुरुषोत्तमभटोपाध्यायपुत्र-श्रीकृष्णोपाधायविरचितां कर्मतत्त्वप्रदीपिका-यामाह्निकका(कां)ड समाप्तं॥ संवत् १७२८ वर्षे चैत्रशुदि १४ रवौ.

References.— See No. 224.

कर्मप्रदीप
or
गोभिलस्मृति

Karmapradīpa
or
Gobhilasmṛti

No. 226

No. $\frac{193}{\text{A } 1881\text{–}82}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 23 leaves ; 11 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, worn out and musty.

The work is divided into 3 *prapāṭhakas*, 1st containing 150 verses, 2nd, 171 and the 3rd, 170. Our Ms. has got number 133 of the last verse, which is due to mistake in numbering. In the 3rd chapter, after 33, the next half of the verse is numbered as 34, next verse to it is unnumbered and next to that starts the numbering 2, 3, 4 and so on. Our text is quite identical with the text of *Gobhilasmṛti* printed in the Ānandāśrama Series (for reference, see below). This work is attributed to Kātyāyana or Gobhila and it is also called *Chandogapariśiṣṭa*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kātyāyana or Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

नमः सामवेदाय ॥

अथातो गोभिलोक्तानामन्येषां चैव कर्मणां ।
अस्पष्टानां विधिं सम्यक् दर्शयिष्ये प्रदीपवत् ॥ १ ॥
त्रिवृद्ध्वंवृतं कार्यं तं तु त्रयमधोवृतं ।
त्रिवृत्तच्चोपवीतं स्यात् तस्यैको ग्रंथिरिष्यते ॥ २ ॥
पृष्ठवं शेचनाभ्यां च धृतं यद्विंदते कटिं ।
तद्वार्यमुपवीतं स्यानात्रलंबननोच्छ्रितं ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 23[a].

साक्षतं सुमनोयुक्तमुदकं दधिसंयुतं ।
अर्घ्यं दधिमधुभ्यां च मधुपर्कों निधीयते ॥ ३२ ॥
कांस्यैनैवार्हणीयस्य निनयेदर्घ्यमंजलौ ।
कास्यापिधानं कांस्यस्थं मधुपर्कं समर्पयेत् ॥ १३३ ॥
इति श्रीकर्मप्रदीपे तृतीयः प्रपाठकः ॥ ॥ ३ ॥ श्रीरस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 43[a]; II 16[a] and 191[b]; III 18[b].

Kane : *Hist. Dh.* I, p. 525 and pp. 218-222.

B-Descriptive Catalogues :—

I. O. Cat. Nos. 4060-61, 4797.

Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 80, No. 326.

Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., pp. 378[b] and 383[b], Nos. 382 and 465 (c).

K. P. Jayaswal and A. P. Sastri : *Mithila Mss. Cat.* Vol. I, No. 46.

(2) Printed Editions :—

Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ.*

कर्मप्रदीप
or
गोभिलस्मृति

Karmapradīpa
or
Gobhilasmṛti

No. 227

No. $\frac{198}{1881-87}$

Size.— 9⅛ in. by 4 in.

Extent.— 37 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, and colophons tinged with red pigment ; notes in red ink on margin ; corrections made with yellow pigment ; paper old, worn out and musty ; foll. 32-33 missing.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kātyāyana or Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

नमः श्रीगणाधिपतये ॥

अथातो गोभिलोक्तानां etc. as in No. 226, ग्रंथसंख्या ५३६.

Ends.— fol. 39[b].

साक्षतं सुमनोयुक्तं etc. upto तृतीयः प्रपाठकः समाप्तः as in No. 226.

References.— See No. 226.

कर्मप्रदीप Karmapradīpa

No. 228 No. $\frac{98}{1895-1902}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 24 leaves ; 11 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; paper old and worm-eaten.

Another copy.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Kātyāyana or Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

नमोः सामवेदायः ॥

अथातो गोभिलोक्तानां etc. as in No. 226.

Ends.— fol. 24[a].

साक्षतं सुमनोयुक्तं etc. upto तृतीयः प्रपाठकः as in No. 226.

References.— See No. 226.

कर्मप्रदीप or गोभिलस्मृति Karmapradīpa or Gobhilasmṛti

No. 229 No. $\frac{194}{A\ 1881-82}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 26 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on each border ; marks of punctuation in red ink ; paper old and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kātyāyana or Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः सामवेदाय ॥

अथातो गोभिलोक्तानाम् etc. as in No. 226.

Ends.— fol. 26[a].

साक्षतं सुमनोयुक्तं etc. upto समर्पयेत् as in No. 226.

इति श्रीकर्मप्रदीपे तृतीयः प्राठकः ॥ ३ ॥ श्रीरस्तु ॥ छ

References.— See No. 226.

कर्मप्रदीप
or
गोभिलस्मृति

Karmapradīpa
or
Gobhilasmṛti

No. 230

No. $\frac{637}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 21 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; fol. 1[b] has two rows, each of one line and three lines in red ink, on either border ; paper old and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः सामवेदाय ॥

अथातो गोभिलोक्तानां etc. as in No. 226.

Ends.— fol. 21[b].

साक्षतं सुमनोयुक्तम् etc. upto तृतीयप्रपाठकः ॥ ३ ॥
as in No. 226 गोभिलस्मृतिपत्र २१.

References.— See No. 226.

कर्मप्रदीप

Karmapradīpa

No. 231

No. $\frac{156}{1886\text{–}92}$

Size.— 8¾ in. by 4¾ in.

Extent.— 52 leaves ; 7 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; marks of punctuation from fol. 18 to the end and the last colophon are in red ink ; paper slightly worn out and musty ; foll. 4 and 5 repeated.

Another copy which is different in the beginning of the first *prapāṭhaka*.

Age.— Saṁ. 1911.

Author.— Kātyāyana or Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

नम श्रीसामवेदाय ॥

अथातः संप्रवक्ष्याभि यदुक्तं पद्मयोगिना ।
ब्राह्मणानां हितार्थाय संस्कारार्थेनुभाषितं ॥ १ ॥
लोकिकः पावकोह्यग्निः प्रथमपरिकीर्त्तितः ।
अग्निस्तु मारुतो मनो गर्भाधाने विधीयते ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 53[a].

साक्षतः सुमनो युक्त etc. upto मधुपर्कं समर्पयेत् ॥ १९ ॥

as in No. 225.

इति कर्मप्रदीपे तृतीयप्रपाठकः ॥ संवत् १९११ वर्षे श्रावणमासे कृष्णपक्षे १२ तिथौ शनिवासरे त्रिपाठी-लालशंकरसुत-गुलाब-शंकरसूनु-मणीशंकरेण लिखितमिदं पुस्तकं ॥ श्री ॥ शुभं भवतु ॥

कर्मप्रदीप
or
गोभिलस्मृति

Karmapradīpa
or
Gobhilasmṛti

No. 232

No. $\frac{68}{1899-1915}$

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 23 leaves ; 9 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; marks of punctuation, verse-numbers and the last colophon are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, brittle, musty, worm-eaten and soiled with ink-spots ; fol. 1 missing.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1[illegible]0.

Author.— Gobhila or Kātyāyana.

Begins.— fol. 2[a].

न तूच्यते ।
दक्षिणः स्तत्र विज्ञेयः कर्मणां पारगः करः ॥ ८
यत्र दिङ्नियमो नास्ति जपहोमादिकर्म्मसु ।
तिस्रस्तत्र दिशः प्रोक्ता ऐंद्री सौम्यापराजित् etc.

Ends.— fol. 24[b].

साक्षतं सुमनोयुक्तं etc. upto तृतीयः प्रपाठकः समाप्तः as in No. 226.

स्वस्ती। संवत् १६५० वर्षे मार्गशीर्षवदि १४ रवि लिखितं ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 226.

कर्मप्रदीप
with
भाष्य

No. 233

Karmapradīpa
with
Commentary

No. $\frac{199}{1884-87}$

Size.— 9¾ in. by 4½ in.

Extent.— 121 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase and topics tinged with red pigment; paper very old, worn out, musty and soiled; it is incomplete.

Āśārka's or Āśāditya's commentary on *Karmapradīpa*. Āśārka was the son of Cakradhara.

Age.— Appears to be very old.

Author.— (Text) Kātyāyana or Gobhila.
(Comm.) Āśārka or Āśāditya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः सामवेदाय ॥

Text— fol. 3[a].

अथातो गोभिलोक्तानां etc. as in No. 226.

Comm.—

ध्यात्वा विश्वस्य मूलं प्रणवमयमिह प्राप्तिहेतोः फलानां
कर्मब्रह्मेश्वरज्ञप्रभृतिनिजसमुद्भूतभेदं मुनीनां।
विच्छित्यै कर्मदीपप्रभवविवरणं ध्वंसि विघ्नस्य नित्यं
कर्त्तव्यं तोषकारि प्रखरतरधियां शास्त्रमाशार्कनाम्ना ॥ १ ॥

तं बादरायणं नौमि योसौ जैमिनये ददौ ॥
कर्मकांडं परं सामगायिनामाभिकांक्षितं ॥ २ ॥

जैमिनिं मुनिशार्दूलं मूलं साम्नां स गोभिलं।
नत्वा कर्मप्रदीपार्थविचारः क्रियते मया ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 121[b].

Text—

न ब्रह्मयज्ञादधिकोस्ति यज्ञो न तत्प्रदानात्परमस्तिदानं ।
सर्वे अंतवंतः क्रतवः सदानां नांतो दृष्टः कैश्चिदस्य द्विजेंद्रैः ॥

Comm.— fol. 121[b].

कि च । यद्येवं नास्ति तदा कथमेकैकस्य ऋषेर्द्विव्यं वर्षसहस्रमतिथिभवतीति अनेनात्मज्ञानं विना स्वाध्यायफलमपि श्रूयते ॥ तस्मान्नित्यस्वाध्याय इति । गोतमस्मृतेर्यतिनामप्यहरहर्ब्रह्मयज्ञः कर्तव्य इति स्थितं ॥ अथ सर्वशाखासाधारण्येन यजुसामादिजपेन किं स्यादित्याह ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 83[a].
Kane : *Hist. Dh.* I ; p. 525.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 462-3.
Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 81, No. 327.

कर्मविपाक Karmavipāka

No. 234 No. $\frac{65}{1895-98}$

Size.— 12⅝ in. by 5 in.

Extent.— 27 leaves ; 14 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; except the first folio which is a later addition, the rest have two lines in red ink on either border ; verse-numbers, names of speakers and colophons at the end of chapters are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty and soiled.

A treatise on the fruits of actions performed in previous birth. It is in the shape of a dialogue between Brahman and Nārada in 12 chapters.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
नैमिषेऽनैमिषक्षेत्रे etc. as in No. 235.

Ends.— fol. 27[a].

रोगार्त्तो मुच्यते रोगात् विपाकं श्रवणौ नरः
पुराणाकर्मविपाकं वसवसौख्यैविशोधिता ५८
एतत्ते सर्वमाख्यातं श्रणुष्व मुनिपुंगवम्
श्रौकरं वपरसरो नित्ये पुत्रपौत्रादिसंपदा ॥ ५९

इति श्रीकर्म्मविपाके ब्रह्मनारदसंवादे सर्वोपकारकरणानाम द्वादशोध्यायः ॥ १२ ॥ श्रीरामो जयति ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 83[b]; II 16[a]; III 18[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 525.
B-Descriptive Catalogues :—
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 84, No. 4751.
Calcutta Sanskrit College Cat. II, No. 31.
Peterson's Cat. of Alwar Mss. No. 1278 (iii), Extract 293.

कर्मविपाक Karmavipāka

No. 235 No. $\frac{85}{1892-95}$

Size.— $12\frac{5}{8}$ in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 12 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting bold and legible ; four lines in red ink on either border and benedictory phrase and marks of punctuation in red ink on foll. 1-2 ; names of speakers tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and brittle ; it is incomplete breaking abruptly in spite of a colophon announcing the end of 8th chapter.

Another copy.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमं ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् । १
नैमिषेऽनिमिषक्षेत्रे ऋषयः सौनकादयः ।
पप्रच्छ सौतिं धर्मात्मा इदं वचनऽब्रवीत् ॥ etc.

Ends.— fol. 20[b].

नारद. गलगूमरपुरुषः कंठकर्णे च शूलकं
पापं किं क्रियते पूर्वं तन्मे ब्रूहि पितामह ४०

ब्रह्मो परवृक्षस्य पुष्पं फलं स्तेयकृतो नराः
तेन पोपेन भो पुत्र गलगूमरगलामयं ४१

वस्त्राणि त्रीणि वर्णानि पंचवर्णा च गोमती सप्त हि जलपा
इति श्रीकर्मविपाके ब्रह्मनारदसंवादे अष्टमोऽध्यायः ८

References.— See No. 234.

कर्मविपाक Karmavipāka

No. 236 No. $\frac{89}{1882-83}$

Size.— $9\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 13 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two rows of one line and two lines each in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation and colophons at the ends of chapters are tinged with red pigment. The Ms. begins with fol. No. 2 ; there is no colophon of the first chapter.

A work on the consequences in the present life of virtuous or sinful acts in previous life, in 12 chapters in the form of a dialogue between Sūrya and Aruṇa. No other Ms. of this work from *Sūryārṇava-saṁvāda* agrees with our text.

Age.— Saṁ. 1811.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 2[a].

ॐ नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नारायणं नमस्कृत्य नरो चेव नरोत्तमं ।
देवी सरस्वती व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥ १ ॥
सूर्यार्णवपाकोयं नरकर्माणिरीक्षयेत्

सूर्यप्रति अर्णोवाच ॥ पृच्छेति पुन पुन २ केन कर्मे भवेदूषी मृत्यूलोके भवनरा धनहीनं तथा पूत्रं शरीररोगं जायते ३ etc.

Ends.— fol. 10[a].

जापं च विध(धि)वत् कुर्यात् ब्रह्मभोज्यं च कारयेत्
पंचात जायते पूत्रं संतानं तस्य जीवति ॥ १० ॥
पूत्र पौत्रादीशं पलाजीवते नात्र शंसय ।
सूर्यस्य मूषवाक्यानि नत्यं भवति नान्यथा ॥ ११ ॥

इति श्रीकर्मविपाके सूर्यार्णवसंवादे क्रममोचनो नाम द्वादशगोध्यायः १२ शुभं भवतू कल्याणमस्तुः यादृशं पुस्तकं etc. संवत् १८११ वर्षे मितीमगसरसुदि १२ भौमे लिषतं क्षेत्रमाणिकाः ॥ श्रीरस्तु

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 83[b]; II 176[a] and 192[b]; III 18[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 202[b].
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 84.
Haraprasad Shastri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2556–58.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1278, Extract 293.

कश्यपस्मृति — Kaśyapasmṛti

No. 237 — No. 27 (vi) / 1866–68

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 9 leaves ; 13 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— A small treatise on the duties of *gṛhasthas*, in prose and verse.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Kaśyapa.

Begins.— fol. 1[b].

अथातः काश्यपीयान्गृहस्थ धर्मान्व्याख्यास्यामः । आहिताग्निः सेवानिरतो हुताग्नि होत्री स्नाता स्मृतकालगामी देवपितृमनुष्यभूतब्रह्मयज्ञान् सेवमानं एकद्वित्रिचतुर्णां ब्राह्मणां कुर्वाणे व्रतनियमहोमजप्यपरो मातृभक्तो दारापत्यपोषकः etc.

Ends.— fol. 2[b].

अग्निष्टोमातिरात्राणां शतं शतगुणी कृतं
प्राप्नोति पुरुषो दत्त्वा होममंत्रैरलंकृतां ॥
यस्तु सत्येन धर्मेण पिता अर्पयते सुतां ।
सप्रेत्य लभते स्थानं यथा दक्षः प्रजापतिः

इति का० ध० समाप्तं ग्रं. ६५

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 88[b]; II 17[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 117–8.
B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1317.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., No. 868.
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 84, No. 2514.

कश्यपस्मृति Kaśyapasmṛti

No. 238 No. $\frac{200}{1884-87}$

Size.— 13 in. by 5 in.

Extent.— 4 leaves ; 8 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; one thick line in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink ; paper slightly worm-eaten.
Another copy of No. 237.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Kaśyapa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातः काश्यपीयान्गृहस्थधर्मान् व्याख्यास्यामः । as in No. 237.

Ends.— fol. 4[a].

अग्निष्टोमातिरात्राणां etc. upto दक्षप्रजापतिः as in No. 237.
इति काशाप प्रोक्तं धर्मशास्त्रं संपूर्णं ॥

References.— See No. 237.

कश्यपस्मृति Kaśyapasmṛti

No. 239 No. $\frac{32\ (i)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 5¾ in.

Extent.— 2 leaves ; 14 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; cloth-bound.

The Ms. contains the following works : (1) काश्यपस्मृति ; (2) दक्षस्मृति ; (3) वसिष्ठस्मृति ; and (4) व्यासस्मृति.

It is another copy of Kāśyapasmṛti described above.

Age.— Śaka 1788, Kārtika Kṛṣṇa 14.

Author.— Kaśyapa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।।

अथातः काश्यपीयान् गृहस्थधर्मान् व्याख्यास्यामः ॥

etc. as in No. 237.

Ends.— fol. 2[b].

अग्निष्टोमातिरात्राणां etc. upto यथा दक्षः प्रजापतिः ॥

as in No. 27 (vi).

इति काश्य(प)प्रोक्तं धर्मशास्त्रं समाप्तं ॥ श्रीविश्वेश्वरार्पणमस्तु ।म ॐ तत्सत् ॥ ग्रंथ संख्या ॥ ६५ ॥ श्रीराम ॥ शके १७८८ क्षयनाम संवत्सरे मिती कार्तीक कृष्ण १४ ॥ छ छ

References.— See No. 237.

कश्यपस्मृति Kaśyapasmṛti

No. 240 No. $\frac{33}{1866-68}$

Size.— 9⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 5 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on each border ; paper worn out, musty, worm-eaten and brittle. It is cloth bound. The last folio has two rows of double lines in red ink on each border.

Another copy.

Age.— Appears to be old.
Author.— Kaśyapa.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ कश्यपस्मृतिप्रारंभः ॥
अथातः काश्यपीयान् गृहस्थधर्मान् व्याख्यास्यामः ॥ etc.
as in No. 237.

Ends.— fol. 4[b].

अग्निष्टोमातिरात्राणां etc. upto यथा दक्षः प्रजापतिः ॥
as in No. 237.
इति श्रीकाश्यपप्रोक्तं धर्मशास्त्रं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 237.

कश्यपस्मृति Kaśyapasmṛt.

No. 241 No. $\frac{192}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 11⅜ in. by 5¼ in.

Extent.— 5 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment; paper old.
Another copy of No. 237.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kaśyapa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥
अथातः काश्यपीयान् गृहस्थधर्मान् व्याख्यास्यामः etc.
as in No. 237.

Ends.— fol. 5[a].

अग्निष्टोमातिरात्राणां etc. upto यथा दक्षः प्रजापति ॥
as in No. 237.

References.— See No. 237.

काकमैथुनदर्शनशान्ति Kākamaithunadarśanaśānti

No. 242 No. $\frac{583}{1882-83}$

Size.— 12 in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 2 leaves ; 12 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, worn out, musty and a corner on the right-hand border damaged.

It deals with rites to remove the evil consequences of **काकमैथुनदर्शन** or a crow sitting on one's head. A similar work is described in the Mad. Des. Cat. Vol. VI, No. 3265.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गर्गः ॥ काकस्य मैथुनं पश्येत्काकः शिरसि चेद्विशेत् ।
शिरसि स्पर्शं वा कुर्यात् पक्षपातं च वा तथा ॥ १
विदारणं च कुरुते शयानं च स्पृशेद्यदि ।
तदा वदेत्तु मरणं महारिष्टमथापि वा ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

सर्वमृत्युहरे नित्यमतः शांतिं प्रयच्छ मे ।
ब्राह्मणेभ्यो विशिष्टेभ्यो यथाशक्त्या च दक्षिणां ॥
ब्राह्मणान्भोजये (त्) पश्चाच्छांतिवाचनपूर्वकं ।
एवं यः कुरुते सम्यक् तस्माद्दोषात्प्रमुच्यते ॥
इति **काकमैथुनदर्शनशांति**

काम्यवृषोत्सर्गप्रयोग Kāmyavṛṣotsargaprayoga

No. 243 No. $\frac{357}{1887-91}$

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper musty, smoked and brittle,

A treatise dealing with *vṛṣotsarga* (letting loose a bull) for the sake of obtaining some desire, meant for the followers of the schools of Āśvalāyana, Taittirīya and Kātyāyana. It mentions Hemādri. Cf. another work of this name by Nārāyaṇabhaṭṭa described in Harprasād Shāstri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal Vols. I and II, No. 409; also Nos. 1698-99.

Age.— Śaka 1717.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

अथ काम्यवृषोत्सर्गप्रयोगः समूलो लिख्यते ॥

स च कार्त्तिक्यां पौर्णिमास्यां वृषोत्सर्गविधिभविष्ये ॥

कार्तिक्यां तु वृषोत्सर्गो विवाहः शुभलक्षणः etc.

Ends.— fol. 13[b].

इति वृषवत्सतरीष्वनेकस्यापि उपादानात्त्वास्यांगीकारात् ।

इति कातीयवृषोत्सर्गः ॥

यावंति तस्य रोमाणि शरीरे संति संख्यया ।

तावद्युगसहस्राणि स्वर्गे वसति तत्प्रदः ॥

इति काम्यवृषोत्सर्गः समासतः आश्वलायनतैत्तिरीयकातीयानां प्रयोगः समाप्तः ॥ श्री शके १७१७ राक्षसनाम संवत्सरे कार्तिकशुक्लनवम्यां पुण्यनगरे: संगमेश्वरकरज्योतिर्विदुपनायकभैरवदैवज्ञात्मजरघुनाथेन लिखितोस्ति ॥ शुभमस्तु ॥ Then follow some verses on *muhūrtas*.

कायस्थधर्मदीप Kāyasthadharmadīpa

No. 244 No. $\frac{342}{1887-91}$

Size.— 10⅞ in. by 4¼ in.

Extent.— 34 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; no marks of punctuation; paper musty; foll. 30-33 missing.

A manual of rules of conduct for the *Kāyasthas* by *Viśveśvarabhaṭṭa*, alias *Gāgābhaṭṭa*, the author of numerous treatises on *Dharmaśāstra* (See Kane: *Hist. Dh.* I, p. 742) and other sciences, who was the son of Dinakara-

bhaṭṭa and grandson of Rāmakṛṣṇabhaṭṭa. The work was composed at the behest of Bālāji, a Kāyastha minister of Śivāji. The work is also called *Kāyasthapaddhati*. It was wrongly named as *Gāgābhaṭṭapaddhati*. Our Ms. does not contain the first 29 verses of *praśasti* given in I. O. Ms. It is incomplete, stopping abruptly in the middle of *garbhādhāna*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Viśveśvarabhaṭṭa alias Gāgābhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वाभीरकिशोरंयुद्धतोप्यभिख्यायाः ।
कायस्थधर्मदीपं गागाभट्टस्तनोति लीलातः ॥ १ ॥
गागाभट्टापराख्यस्य विश्वेश्वरमनीषिणः ।
सुमनो मानसे शर्म मम निर्मातु निर्मितः ॥ २ ॥

तदुपोद्घातत्वेनादौ जातिनिर्णयः क्रियते ॥ तत्र चातुर्वर्ण्यप्रयोजकमाह याज्ञवल्क्यः ॥ etc.

Ends.— fol. 38[a].

निर्द्वेषभूरीति भवापि च भोगिनी च
पौत्रान्विता मलिननाथविभूषिता च ।
दुःकर्मसेवनरता च सुकर्मयुक्ता ।
दुःपुत्रिणी सुकुशला धनधान्ययुक्ता ॥
मान्या सुपुत्रधान्यवतीत वद्
द्वेष्या प्रसन्नपतिपुत्रवती गुणाढ्या ।
प्रोक्तानि तारकगणेषु फलानि तज्ज्ञै-
र्ज्ञात्वाथ शांति शुभा परिहरि विधेयानिद्यर्क्षतिथिवारेषु यत्तदृष्टं प्रदृश्यते ॥ तत्रशांति प्रकुर्वीत घृतदूर्वातिलाक्षतैः ॥
प्रत्येकं नाम मंत्रेण हुनेदष्टोत्तरं शतं ॥
अक्षता गोधुमाः ॥ भुवनेश्वर्ये तथेंद्राण्या इंद्रायाषि सशक्तिकः ॥
स्वर्गागोभूतिलां दद्यात्सर्वदोषापनुत्तये ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 94[b].
Kane : *Hist. Dh.* I ; p. 528.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1653.

(2) Printed Editions :—
Printed at Bombay 1873.

कायस्थनिर्णय Kāyasthanirṇaya

No. 245 No. $\frac{522}{1883-84}$

Size.— 12 in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 11 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper is much worn out ; many of the folio numbers have disappeared.

It is a fragment of some work discussing the question as to whether the *Kāyasthas* belong to *Kṣatriya* caste or not. Authorities from *Purāṇas* and *Smṛtis* are quoted. There is no colophon ; the Ms. ends abruptly.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्री ॥ इदानीं किं कायस्थपदप्रवृत्तिनिमित्तमिति चिंत्यते ॥ न तावत्कायस्थत्वजातिस्तत्पदप्रवृत्तिनिमित्तं । प्रतिलोमजे उडुमाहिष्यवनितायां वोदवै देहजन्यत्वरूपव्यंजकसत्वेन तत्र तस्यास्तत्वेपि चैत्रगुप्तचांद्रसेनयोर्व्यंजकाभावेन तस्यास्तत्रा सत्वेन तत्वायोगात् । etc.

Ends.— fol.

किं तु तपसा पूर्वशरीरधात्वपचयेन पूर्वशरीरनाशेऽपूर्वशरीरे एव ब्राह्मणत्वसंबंधः कल्प्यते । यः क्षात्रदेहं परित्यक्ष्य टंकस्तपोमयैर्ब्राह्मणमुच्चकारेति स्मृतेरातो जात्यंतरविरोधेनैव जात्यंतरसंबंधकल्पनस्य निर्बीजत्वात् ends abruptly.

कालचन्द्रिका Kālacandrikā

No. 246 No. $\frac{94}{1884-86}$

Size.— $9\frac{5}{8}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 34 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and colophons are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

A work on dates, months, etc , and the ceremonies to be performed on them. It is a learned work criticising

various views of different *nibandhakāras*, whose names are generally not given but referred to only as *kecit*. Mention, however, of Hemādri, Mādhava, Dhaumya, Kamalākara is found. Our author belonged to Mauni family and was the son of Raghunāthabhaṭṭa and grandson of Govardhana.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

देवस्य सवितुर्भर्गो ध्यात्वा तत्सर्वभासकं ।
मौनिश्रीकृष्णभट्टेन क्रियते कालचंद्रिका ॥ १ ॥

तत श्रौतस्मार्त्तादिकर्मणाद्वाय नर्तु । मासपक्षतिथिज्ञानं साध्यत्वाते विविच्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 34[b].

दिनद्वये तत्वे पूर्वा ॥ वत्सरादाविति वचनात् ।
अत्र श्च प० चं स्पष्टा स्नानं कार्यं चैत्रीमामन्वादिः ॥
सापराह्नव्यापिनी ग्राह्या ॥

इति श्रीमन्मौनिकुलतिलकायमानगोवर्द्धनभट्टात्मजजानकीज(जा)नि रघुनाथ (पुत्र) श्रीकृष्णभट्टरचितकालचंद्रिकायां चैत्रकृष्णपक्षः समाप्ता ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 96[b]; II 18[b]; III 21[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 688 (under Kṛṣṇabhaṭṭa Maunin).
B–Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin Mss., No. 2231.

कालचन्द्रिका Kālacandrikā

No. 247 No. $\frac{342}{1891-95}$

Size.— 11 in. by $3\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 24 leaves ; 6 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, etc. in red

ink on foll. 1-2; marks of punctuation in red ink upto fol. 22. It is incomplete.

Another copy of No. 246.

Age.— Appears to be very modern.

Author.— Kṛṣṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

देवस्य सवितुर्भर्गो as in No. 246.

Ends.— fol. 24[b].

शंखं चक्रं मृदा यस्तु कुर्यात्तस्य सेन च ।
सशूद्रवद्बहिः कार्यः सर्वस्माद्द्विजकर्मण इति ॥
यथास्मशानजं काष्ठं मनर्हंसर्वं कर्मसु तथा च कां

ends abruptly.

References.— See No. 246.

कालतत्त्वविवेचन Kālatattvavivecana

No. 248 No. $\frac{201}{1884-87}$

Size.— 12¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 150 leaves; 14 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; paper very old, extremely worn out, musty and brittle; first leaf is preserved by passing another paper at its back; foll. 2 and 47 missing; foll. 7-11 entirely damaged and mutilated; fol. 111 repeated. It is incomplete.

A treatise dealing with times, months and seasons suitable for the performance of religious ceremonies by Raghunātha Bhaṭṭa (styled as samrāṭ-sthapati), son of Mādhava Bhaṭṭa, grand-son of Rāmeśvara Bhaṭṭa and nephew of Nārāyaṇa Bhaṭṭa and Śrīdhara. The work was composed in Saṁ. 1677 (= 1620 A.D.), given in I. O. Cat. Ms., No. 1667.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Raghunātha Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पितरं माधवमंबां ललितां नारायणं पितृव्यं च।
सहजमथ विश्वनाथं गणपतिमीशां च शारदां नत्वा ॥
रामं च सीतयोपेतं रघुनाथेन रच्यते।
सम्रास्थगतिना सम्यक्कालतत्त्वविवेचनं ॥

तत्रादौ बहुवाच्यत्वात्तिथितत्त्वं विविच्यते। पश्चात्मासादि मासादि यथामति विविच्यते।

Ends.— fol. 151[a].

अन्यथा चांडालतिर्यगादिशरीरपातानंतरं शरीरांतरारंभो न स्यात् तत्र पिंडदानाभावात्...वाहिकमिति नावयवनिष्पत्तिः पिंडदानस्य फलं किं तु तदकरणनिमित्तप्रेतरकप्राप्तिपरिहारः। तथा च ब्रह्मपुरी.....समीपतः। पिंडदानं दशाहानि प्रेतस्यारण्यमाश्रितैः। अरण्ये पिंडदानं तु मोहान्न क्रीयते य

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[a]; II 19[a] and 192[b]; III 21[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 528.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1667-9.
Mitra's Notices, IV, No. 1371.
Peterson's Cat. of Alwar Mss., No. 1285, Extract 297.
B. B. R. A. S. Cat., No. 674.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2728.

कालतत्त्वविवेचन Kālatattvavivecana

No. 249 No. $\frac{92}{\text{Viśrama (i)}}$

Size.— 11½ in. by 5¼ in.

Extent.— 445 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, all legible ; paper old, musty and slightly worn out ; benedictory phrase and marks of punctuation on fol. 1[b] are in red ink.

Another copy.

Age.— Appears to be old.
Author.— Raghunāthabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
पितरं माधवमंबां etc. as in No. 248.

Ends.— fol. 445[a].

जीमूतवाहनादीनां सौराग्रहवतामपि ।
एतत्संमतमित्यस्तु समस्तानां शिवं शिवं ॥
अज्ञस्य शोक मज्ञास्य कृतेस्मिन्नति दुःशके ।
तत्पारगमनं तत्र हेतुर्गुरु पैव मे ॥ १ ॥
सप्तरसभूमिमितेब्दे कार्तिकासितमुनौ रविवारे ।
ग्रंथपूर्तिसुकृतिं रघुनाथो राघवस्य परमपर्यति स्म ॥
.....
इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिदश्रीभट्टमाधवविध्वव्वयात्मंजसम्राट्-स्थपति भट्टरघुनाथकृतं कालतत्वविवेचनं संपूर्णं ॥ यादृशं पुस्तकं etc.

References.— See No. 248.

कालतत्त्वविवेचन — Kālatattvavivecana

No. 250 — No. $\frac{94}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.
Extent.— 463 + 3 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; marks of punctuation, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old ; three leaves in the beginning contain contents.

Another copy.

Age.— Appears to be old.
Author.— Raghunāthabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्री(शि)वाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः
पितरं मधवमंबां etc. as in No. 248.

Ends.— fol. 61[b].

जीमूतवाहनादीनां etc. upto कालतत्त्वविवेचनं संपूर्णं as in No. 249.

References.— See No. 248.

कालनिर्णय Kālanirṇaya

No. 251 No. $\frac{90}{1882-83}$

Size.— 11¼ in. by 5⅝ in.
Extent.— 163 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two or three lines in red ink on either border ; paper very thin, old, worn out and musty.

The text of Mādhavācārya's *Kālanirṇaya* dealing with times and seasons suitable for the performance of religious rites. It is also called *Kālamādhava*. The work was written as a supplement by the author to his commentary on *Parāśarasmṛti*.

Age.— Saṁ. 1802.
Author.— Mādhavācārya.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यन्नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तन्नमामि गजाननं ॥ १ ॥
सोहं प्राप्यविवेकतीर्थपदवीमाम्नाय तीर्थं परं
मज्जन्सज्जनसंगतीर्थनिपुणः सद्वृत्ततीर्थं श्रयन् ।
लब्धामाकलयन् प्रभावलहरीं श्रीभारतीतीर्थतो
विद्यातीर्थमुपाश्रयन् हृदि भजे श्रीकंठमव्याहतं ॥ २ ॥

... ...

व्याख्याय माधवाचार्यो धर्म्मान् पाराशरानथ ।
तदनुष्ठानकालस्य निर्णयं वक्तुमुद्यतः ॥ ४ ॥ etc.

Ends.— fol. 163[b].

तदाह दक्षः ॥

अयने विषुवे चैव ग्रहणे चंद्रसूर्ययोः ।
अहोरात्रोषितः स्नात्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥

पुत्री तु नोपवसेत् तदाह नारदः

सक्रांत्यामुपवासं च कृष्णैकादशि वासरे ।
चंद्रसूर्य्यग्रहे चैव न कुर्यात्पुत्रवान् गृही

ग्रस्तास्तमये तु पुत्रिणोप्युपवास एव अहोरात्रं न भोक्तव्यमिति भोजनप्रतिषेधात् ॥

इति श्रीमाधवीये ग्रहनिर्णयः इति श्रीमाधवीये कालनिर्णयः समाप्तः ॥
सम्वत् १८०२ आषाढमासि द्वितीयायां कृष्णे

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[a] ; II 19[a] and 193[a] ; III 21[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 274-81.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1656-58, 5598-5602.
Weber's Cat. of Berlin Mss., p. 330, Nos. 1166-67.
Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 272[a], No. 642.
Mitra's Notices III, No. 1298.
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 676-77.
Madras Des. Cat. Vol. VI, Nos. 3109-13.

(2) Printed Editions :—
Bibliotheca Indica, Calcutta, 1890.
Chowkhamba Sanskrit Series, Benares, 1909.

कालनिर्णय Kālanirṇaya

No. 252 No. $\frac{100}{1895-1902}$

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 144 + 2 (= 146) leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in red ink on either border ; paper old, worn out, musty and much worm-eaten ; fol. 19[a] blank ; two leaves in the beginning of modern water-marked paper give a list of contents.

Another copy of No. 251.

Age.— Appears to be old.

Author.— Mādhavācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

वागीशाद्याः सुमनसः etc. as in No. 251.

Ends.— fol. 143[b].

तदाह दक्षः ॥ अयनेषु विषुवे चैव etc. upto भोजनप्रतिषेधात् as in No. 251.

इति श्रीमाधवीयकालनिर्णये ग्रहणनिर्णयः ॥ ॥ इति श्रीमन्माधवीयकालनिर्णये ग्रहणनिर्णयः ॥ समाप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीरामचंद्रो जयति ॥ श्रीगोपीजनवल्लभो जयति ॥

References.— See No. 251.

कालनिर्णय Kālanirṇaya

No. 253 No. $\frac{326}{1880-81}$

Size.— 12½ in. by 4¾ in.

Extent.— 193 leaves ; 9 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrases, marks of punctuation, topics and colophons are tinged with red pigment ; paper very old, worn out, brittle and musty.

Another copy.

Age.— Saṁ 1645.

Author.— Mādhavācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमहासरस्वतीभ्यो नमः ॥ श्रीनमो वक्रतुंडाय ॥

वागीशाद्याः सुमनसः etc. as in No. 251.

Ends.— fol. 192[b].

तदाह दक्षः ॥ etc. upto भोजनप्रतिषेधात् as in No. 251.

followed by इति माधवीयकालनिणये ग्रहणनिर्णयः इति **श्रीमन्माधवीयकालनिर्णयः** समाप्तः ॥ छ ॥

स्वस्ति संवत् १६४५ वर्षे मार्गशीर्षमासे कृष्णपक्षे २ द्वितीयायां तिथौ रविवासरे नाग ज्ञातीय पं. रींडाकेन लिखितं ॥ उदीच्यज्ञातीयपाठकश्री ५ कीकासुतपाठक श्री ५ सोमजीपठनार्थोयं ग्रंथो लिखितः ॥ ॥

यादश etc.

References.— See No. 251.

कालनिर्णय Kālanirṇaya

or or

कालमाधव Kālamādhava

No. 254 No. $\frac{584}{1882-83}$

Size.— 9¾ in. by 4 in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase and marks of punctuation tinged with red

pigment ; paper very old, completely worn out, musty and soiled ; left-hand portion is very much worn out.

A fragment of Mādhavācārya's Kālanirṇaya or *Kālamādhava*, beginning with last but two lines on p. 48 and ending with last but two lines on p. 54 of the printed edition of Bibliotheca Indica Series.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Mādhavācārya.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मासानां तु चांद्रसावनसौराख्येन दिवसभेदेन चांद्रादित्रैविध्यं ... । मासं त्रैविध्येन संवत्सरस्त्रिविधः । तदुक्तं ब्रह्मसिद्धांते । चांद्रसावनसौ ... मासानां तु प्रभेदतः । चांद्रसावनसौरास्युस्त्रयः संवत्सराऽभपीति । etc.

Ends.— fol. 4[b].

आयुर्दायादौ वुपयोगो द्रष्टव्यः बार्हस्पत्यस्तु सिंहबृहस्पत्यादिविशेषमुपजीव्य गोदावर्यादिस्नानादौ विनियुक्तः । अनेन बार्हस्पत्यमानेन कदाचिदधिसंवत्सरोपि निष्पद्यते । तदुक्तमुत्तरसौरे । गुरौर्मं

References :— See No. 251.

कालनिर्णय
or
कालमाधव

Kālanirṇaya
or
Kālamādhava

No. 255

No. $\frac{346}{1891-95}$

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 101 leaves ; 13 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; topics and names of authorities tinged with red pigment on some of the leaves, paper very old, much worn out, musty and soiled ; ink has faded on some of the leaves.

Another copy of No. 251. Incomplete.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Mādhavācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वागीशाद्याः सुमनसः etc. as in No. 251.

Ends.— fol. 101[b].

एकादश्यां उपवसेन शुद्धां वैष्णवीमपीति। दशमी वेध (?) रहिता शुद्धैकादशी यदा परेद्युरुदयादूर्ध्वं नास्ति किं तु उदये समातरोधूना वा द्वयोरपि पक्षयोर्द्वादशापरेद्युरुदये समा न्यूनाधिका वा भवति। तत्र सर्वत्र शुद्धैका ..... ends abruptly.

References.— See No. 251.

कालनिर्णय with **टीका** or **माधवीयविवरण**

Kālanirṇaya with Commentary or Mādhavīyavivaraṇa

No. 256

No. $\frac{264}{1886-92}$

Size.— 8⅝ in. by 5 in.

Extent.— 58 leaves ; 13 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two or three lines in black ink on either border ; topics, verses of *Kālanirṇaya* tinged with red pigment upto fol. 31[a] ; paper old, worn out and musty ; foll. 1-14 and 70-89 missing.

A commentary on Mādhava's *Kālanirṇaya* by Miśra Mohana Tarkatilaka, son of Dvārakādāsa. The work was composed in Saṁ. 1670. Our copy bears Saṁ. 1677 as the date of copying and the name of Mohana as the copyist. Most probably it is in author's own handwriting.

Age.— Saṁ. 1677.

Author.— Miśra Mohana Tarkatilaka.

Begins.— fol. 15[b].

स्यास्तले द्विपदाश्चतुष्पदाश्च यांति ते बर्षं नीरुजः स्युः ॥ मंत्रश्च ॥
मार्गपालिनमस्तुभ्यं सर्वलोकसुखप्रदे ।
विधेयैः पुत्रदाराद्यैः पुनरेहि रतासि मे ॥

चैत्रप्रतिपद्यपि अस्यामपि बालापत्याः स्त्रियो गृहद्वारि सबालकास्तस्यास्तले निः सरंति ॥ etc.

Ends.— fol. 91[b].

शास्त्रं धर्मशास्त्रं श्रुतिस्मृतिवचो रूपं न्यायः प्रमाणैरर्थपरीक्षणमिति भाष्ये । वार्त्तिके च समस्तप्रमाणादर्थाधिमतिरिति ॥ छ ॥ न्यायोदधिकेलि.

कृता मीमांसाभूभृतावराहेण। पंचममिदं प्रकरणं प्रपंचितं तर्कतिलकेन ॥

... ...

खमुनि रसेंदुमितेब्दे माधवशुक्लद्वितीयायां।
रचितं विवरणमेतन्मनीषिणा तर्कतिलकेन ॥ ५ ॥

द्वारकादासपुत्रस्य द्वारकानाथसेविनः
दक्षवंशप्रसूतस्य कृतिः प्रचरताचिरं ॥

इति श्रीमिश्रमोहनमधुसूदनानुजतर्कतिलकरचितं माधवीयविवरणं ॥
॥ श्रीरस्तु ॥ शुभमस्तु ॥

ऋषिमुनिऋषिरसचंद्रैरंकितेऽब्दे मनोज्ञे
शुचि शुचि परपक्षे सत्तिथौ चित्रभानोः।
सितकरशुचिवारे निर्णयो माधवीयो
स भवतु बुधसार्थो मोहनोयं लिलेख ॥ श्री

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[a] ; II 19[a] (our Ms.)
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 528.
B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Notices VIII, 2842.

कालनिर्णय or कालादर्श Kālanirṇaya or Kālādarśa

No. 257 No. $\frac{325}{1880-81}$

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 190 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs ; handwriting good ; four lines in black ink on each border ; benedictory phrase, topics and the colophon are tinged with red pigment ; paper is very old, musty and worn out ; ink has blackened the surface of leaves.

A treatise on the times and seasons suitable for the performance of religious rites. It is quoted by Mādhavācārya in his *Kālamādhava*, Raghunandana and others, while the latest authorities it quotes are *Smṛticandrikā*, *Aparārka* and *Kalpataru*. The author is the pupil of Viśveśvarācārya.

Age,— Saṁ. 581

Author.— Ādityabhaṭṭakavivallabha.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

ब्रह्मादयो यद्वशगा युगादिकालप्रभेदाश्रयदीयभेदाः ।
कालायकसान्तकमूर्त्तयेहं नित्याय तस्मै विभवे नतोस्मि ॥ १ ॥
वाणीगणेशावमरेंद्रमौलिमाणिक्यनीराजितपादपद्मौ ।
अविघ्नमाविष्कृतभक्तलोकमनोरघावन्वहमानमामि ॥ २ ॥
विश्वेश्वराचार्यपदारविन्दप्रणामविस्तारितवाग्विलासः
आदित्यसूरिः स्मृतितत्त्वदर्शी कालं विनिर्णिष्यति मंदबुध्यै ॥ ३ ॥
ननु स कालः कोपयुज्यते यस्त्वया निर्णीयत इत्यत्राह ॥ ॥
कालोविधिबलादर्शपूर्णमासादि कर्मसु ।
अंगत्वेनेष्यते तस्मादसौ निर्णीयते मया ॥ ४ ॥ etc.

Ends.— fol. 190[b].

दृष्ट्वा पुरातनपुराणवचांस्यशेषमन्वादिकस्मृतिवचांसि विविच्य तत्तं...
सांवत्सरागमवचांसि वर्णितां यज्ञानाय तस्य क्ष नाकविवल्लभेत ॥ छ ॥
इत्यादित्यभट्टोपाध्यायस्य । कविवल्लभापरनाम्नो गर्गकुलतिलकस्य कृतिः
कालादर्शे नाम कालनिर्णयः समाप्तः ॥ छ ॥

श्रीः ॥ स्वस्ति संवत् १५८१ वर्षे भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे अद्येह
श्रीस्थलनगरग्रामे पुस्तक लक्षतं

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 97[a] and 98[b]; II, 19[a] and 193[a].

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1655, 5596.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 139[b].
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 399, No. 855.
Mitra's Notices, VII, No. 2489.
Haraprasad Shastri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2655.
Mad. Des. Cat. Vol. VI, No. 3114.

कालनिर्णय or कालादर्श Kālanirṇaya or Kālādarśa

No. 258 No. $\frac{142}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11¼ in. by 5 in.

Extent.— 171 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; paper old and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Ādityabhaṭṭakavivallabha.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो विनायकाय ॥ सरस्वत्यै नमः ॥

ब्रह्मादयो यद्वशगा etc. as in No. 257.

Ends.— fol. 171[b].

तदुक्तं कारणतंत्र ॥ स्थिरोर्ध्वंवक्त्रमिति वापीकूपतटाकादिप्रतिष्ठाया-मधोमुखं । स्थरं च भं तीक्ष्ण क्षंतु तीक्ष्णदेव प्रतिष्ठायामिति ॥

इति कालादर्शे प्रतिष्ठाविधिनिर्णयप्रकरणं ॥

References — See No. 257.

कालनिर्णय Kālanirṇaya

No. 259 No. $\frac{139}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅛ in. by 5⅛ in.

Extent.— 133 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border ; marks of punctuation in red ink at places ; paper old and musty.

This work is different from *Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa* by the same author. The subject-matter is, of course, the same. It starts with *Upanayanakāla*, then discusses the different *tithis*, *utsavas*, etc. in detail and at the and differentiates between *gauṇa* and *mukhya kāla*. Actually speaking, this Ms. is a plagiarism from Hemādri's *Pariśeṣakhaṇḍa* of *Caturvargacintāmaṇi*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nṛsiṁha.

Begins.— fol. 1[b].

॥ ॐ नमो गणेशाय नमः ॥

पुण्याहन्ये नृसिंहैकनाम सिंहो विराजते ।
यन्नादतः पलायंते महाकल्मषकुंजरा ॥ १ ॥
विसर्गसंभवान् जीवान् विमर्यादासु संस्थितान् ।
विष्णुपात्यखिले रूपैरित्येवं पंचमे स्थितं ॥ २ ॥
अथ चैकोनविंशत्योषष्टे.....मुच्यते ।
अतिलंघितमर्यादाभक्तरक्षणलाक्षणं ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 132[b].

न मुख्यद्रव्यलाभेन गौणकालप्रतीक्षणं
तदेवमेतत्सिद्धिवचन मंतरेण गौणकालस्य ग्रहणं
न कार्यमति तु वचने गौणस्य तस्मात्परस्यापि कार्यमिति ॥

इति श्रीसर्वशास्त्रज्ञसकलदा...संपरमहंसपरिवर्जकाश्रीगोपालगुरूपूज्य-पादशिष्यश्रीरामचंद्राचार्यसुतनृसिंहाचार्यकृत कालनिर्णयः समाप्तः हेमाद्रि श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ यादृशं etc.

कालनिर्णयचन्द्रिका — Kālanirṇayacandrikā

No. 260 — No. 523/1883-84

Size.— 11⅞ in. by 4½ in.

Extent.— 14 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bad ; two rows, each of two lines in red ink, on either border ; paper old, worn out and musty.

An incomplete treatise on auspicious dates, etc., by Divākarabhaṭṭa, son of Mahādeva, surnamed Kāla. He was daughter's son of Rāmakṛṣṇa, father of Kamalākara. According to Kane he can be placed in 1660 A.D.

Age.— Appears to be old.

Author.— Divākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीसद्गुरवे नमः ॥
प्रणम्य मातर (रं) गंगां भैरवं बनशंकरी (रीं)।
महादेवाख्यपितरं श्रौतस्मार्तविशारदं ॥ १ ॥
दिवाकरेण सुधिया सारमुद्धृत्य शास्त्रतः।
शिष्टानां तन्यते तुष्ट्यै कालनिर्णयचंन्द्रिका ॥ २ ॥
तिथिर्द्वेधा ॥ शुद्धा विद्धा च ॥ शुद्धा संपूर्णत्वान्निर्णयावर्हा तिथ्यंतर-
दूषिता विद्धा ॥

Ends.— fol. 14[a].

अत्र तिळतर्पणं तु श्राद्धात्प्रागेव कार्यां। मन्वादिषु युगाद्यासु दर्शे संक्रमणेषु च ॥ प्रोष्टपद्यां व्यतीपाते दद्यात् पूर्वंतिळोदकमिति निर्णयसिंधौ संग्रहोक्तेः। इदमन्वादि श्राद्धं नित्यं ends abruptly.

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[b]; II 193[b]; III 21[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 529.
B–Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 400, No. 857.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 139[b].

कालनिर्णयचन्द्रिका Kālanirṇayacandrikā

No. 261 No. $\frac{343}{1891-95}$

Size.— 9⅞ in. by 3⅞ in.

Extent.— 70 leaves ; 13 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two irregular lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out, musty and mutilated ; foll. 34, 35, 36 are broken into several pieces ; most of the leaves are repaired with small patches of paper ; foll. 2–5 and 27–29 missing.

Another copy of 260.

Age.— Saṁ. 1771.

Author.— Divākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य मातरं गंगां etc. as in No. 260.

Ends.— fol. 77[b].

नाना ग्रंथान्संविचार्य कृतं शिष्टेष्टतुष्टये ।
कालोपनामरामेश भट्टसूनोः सुधी मतः ॥
महादेवद्विजार्यस्य सूनुना प्रभविष्णुना ।
दिवाकरेण रचिता कालनिर्णयचंद्रिका ॥
शिगिजाजानिकृष्टयर्थं मुदं वितनुयात्सतामिति

इति श्रीमत्कालोपनामकभट्टरामेश्वरात्मजभट्टमहादेवद्विजवर्ज-सूनुबालं भट्टानुजभट्टदिवाकरविरचितकालनिर्णयचंद्रिकायां मलमासांतसंवत्सरकृत्य निर्णयः काश्यां संक्षेपेण ईरित इति ॥ पूर्णोयं ग्रंथः संवत् १७७१ माघ वदि १ रवी लिखितः यज्ञरामेण देव.....त्मनेन सदुपकृतयेस्तु ॥ शिवो जयतितराम् ॥ छ ॥ अमा १२ युग १४ संक्रांति १२ धृति १३ पात १३ । मुहालयाः १५ अन्वष्टक्यादीतिथयः १२ षण्णवत्यः ९६ प्रकीर्त्तिताः ॥ १ ॥

References.— See No. 260.

कालनिर्णयदीपिका — Kālanirṇayadīpikā

No. 262 — No. $\frac{87}{1892-95}$

Size.— 8⅛ in. by 3 in.

Extent.— 21 leaves ; 14 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad and legible with difficulty on account of ink becoming faint ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers and topics tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, very musty and soiled ; fol. 5 missing. The Ms. bears Saṁ. 1875 as the date of its sale.

The present codex contains only the text of *Kālanirṇayadīpikā.*

Age.— Appears to be very old.

Author.— Rāmacandrācārya.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कालचक्रप्रयोक्तारं etc. as in No. 252.

Ends.— fol. 22[a].

दुर्बोध ग्रंथ etc. upto कालनिर्णयदीपिका etc. as in No. 272.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका Kālanirṇayadīpikā

No. 263 No. $\frac{159}{1886-92}$

Size.— 10⅛ in. by 4⅝ in.

Extent.— 28 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; three lines in dark-red ink on either border ; benedictory phrase, verse-numbers and topics in red ink ; paper old, worn out and musty.

Another copy of the text only.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāmacandrācārya.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कालचक्रप्रयोक्तारं etc. as the No. 272.

Ends.— fol. 28[b].

दुर्बोध ग्रंथ etc. upto कालनिर्णयदीपिका as in No. 272.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका Kālanirṇayadīpikā

No. 264 No. $\frac{160}{1886-92}$

Size.— 10 in. by 3¾ in.

Extent.— 26 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, verse-numbers,

topics and the last colophon are tinged with red pigment; paper very old, much worn out and extremely musty.

Another copy of the text only.

Age.— Saṁ. 1610.

Author.— Rāmacandrācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

कालचक्रप्रयोक्तारं etc. as in No. 272.

Ends.— fol. 26[a].

दुर्बोध ग्रंथ etc. upto कालनिर्णयदीपिका समाप्ता as in No. 272.

संवत् १६१० समये माघकृष्णचतुर्थ्यां शनौ गढानगरे विश्वनाथ-भट्टात्मजहरिहरेण कालनिर्णयदीपिका लिखिता ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥ पुस्तमिदं हरिहरस्य ॥ गणपतये नमः ॥

References.— See No. 265.

कालनिणयदीपिकाविवरण Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa

No. 265 No. $\frac{99}{1871-72}$

Size.— 11¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 170 leaves; 8 lines to a page; 39 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; three lines in red ink on each border; benedictory phrases, marks of punctuation, topics and the names of authorities quoted are tinged with red pigment; paper is old, worn out and musty. The concluding portion with the colophon is missing. The last line agrees with the first 2 lines of the first of concluding verses as given in I. O. Cat, p. 570[a], Ms. No. 1660.

The work °*vivaraṇa* is a commentary by Nṛsiṁha on the *Kālanirṇayadīpikā* by his father Rāmacandra. The latter work itself is a commentary on Mādhavācārya's *Mādhavīya-Kālanirṇaya*. Rāmacandra was the son of Kṛṣṇācārya, son of Anantācārya, and pupil of Gopāla. According to Kane it was composed about 1400 A.D.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nṛsiṁha.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः ॥ श्रीगणेशाय ॥ श्रीविठ्ठलाय नमः ॥

श्रीविठ्ठलं श्रुतिशिवप्रथितप्रभावं
भावार्द्रमानससरोवरराजहंसं ।
श्रीरामचंद्रगुरुमेकमनेकशास्त्र-
परीणकोविदधूरीणमहं नमामि ॥ १ ॥

येन व्याकरणार्णवैकतरणिः सा प्रक्रियाकौमुदी
वेदांतानुमता च वैष्णवमहासिद्धांतसद्दीपिका ।
कालज्ञानविधौ व्यधायि विबुधानंदिप्रबंधत्रयं
कृष्णाचार्यसुतः स नः सुखयतु श्रीरामचंद्रो गुरुः ॥ २ ॥

... ...

कालचक्रप्रयोक्तारं श्रीविठ्ठलगुरून् गोपालप्रसादाख्यान् नत्वा धर्मज्ञानार्थं कालनिर्णयदीपिकां आतन्म इत्यन्वयः । etc.

Ends.— fol. 170[b].

एवं भूता अत एव सुश्लक्ष्णा प्राकव्यादि गुणयुक्ता कालनिर्णयदीपिकाचार्यै रामचंद्राचार्यैरकारि समापितेत्यर्थः । प्रातवर्तिना दीपिकेति पदेनैतत्सूचितं दीपिकावदयं ग्रंथोपि सर्वजनव्यवहारसिद्ध्यै सर्वदेशप्रख्यात आकल्पं कल्यतामपि ॥ १ ॥

इति विवरणमेतद्दीपिकाया मया यत् कृतमनुमृतवाक्यं न्यायविन्यासगर्भ-
स्वमति ends here abruptly.

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[b]; II 19[a] and 193[a]; III 21[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 529–30.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1660-63.
Mitra's Notices, I, No. 140, VII 2282.
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 85, No. 2457.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1283.

कालनिर्णयदीपिकाविवरण Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa

No. 266 No. $\frac{524}{1883-84}$

Size.— $7\frac{1}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 112 leaves ; 10 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing legible ; one or two lines in red ink on either border ; on account of dampness ink has spread at some places ; benedictory phrases, topics, etc. tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty ; fol. 13 missing.

Another copy of No. 265 ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nṛsiṁha.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीविठ्ठलं श्रुतिशिवप्रथितप्रभावं etc. as in No. 265.

Ends.— fol. 112^b.

पूर्वतिथौ उत्तरद्रांस(?)पक्षेण अपराह्णेपि तिथिस्वभावात् सर्वमनवद्यम् यदा तु दिनद्वये कालव्याप्तिरव्याप्तिर्वा तथा यदतिथेर्वृद्धिः साम्यं वा तदापरेत्याह ॥ वृद्धौ ends abruptly.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिकाविवरण Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa

No. 267 No. $\frac{327}{1880-81}$

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 117 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bad ; one or two lines in black ink on each border ; paper very old, worn out and musty ; benedictory phrases, marks of punctuation, topics and colophon are tinged with red pigment ; foll. 57–58, 119 missing.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nṛsiṁha,

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो गणपतये । श्रीविठ्ठलाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीविठ्ठलं श्रुतिशिरः etc. as in No. 265.

Ends.— fol. 120[b].

एवं भूता अत एव etc. as in No 265.

Then follows a प्रशस्ति.

Colophon— इति श्रीमत् etc. कालनिर्णयदीपिकाविवरणं समाप्तं ॥छ॥

शुभं भवतु,

कालनिर्णयदीपिकाविवरण Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa

No. 268 No. $\frac{222}{1879-80}$

Size.— 9⅛ in. by 4 in.

Extent.— 182 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs, handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrases, topics, names of authorities quoted and the colophon are tinged with red pigment. Paper very old, worn out on edges (a few folios have lost their numbers) and musty. Amongst the folios that have retained their numbers, foll. 20, 173–180 are missing.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1641.

Author.— Nṛsiṁhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

नमः श्रीगजवदनाय ॥ श्रीविघ्नहर्त्रे च सरस्वत्यै नमः । श्रीअद्वैताश्रमतीर्थ-श्रीकेशवाश्रमश्रीविश्वनाथाश्रम etc.

अथ श्रीकालनिर्णयदापिकाभाष्यं लिख्यते ॥

श्रीविठ्ठलं श्रुतिगिरा प्रथितप्रभावं etc. as in No. 265.

Ends.— fol. 191[a].

एवं भूता अत एव etc. upto कल्पतामिति as in No. 265.

इति विवरणमेतत् etc. The follows a praśasti upto कालनिर्णयदीपिकाविवरणं समाप्तं as in No. 1660 of I. O. Cat.

शुभं भूयात् ॥ ॥ कल्याणं भूयात् ॥ स्वस्ति श्री संवत् १६४१ वर्षे ज्येष्टमासे कृष्णपक्षे १५ अमावास्यायां तिथौ गुरुवासरे अत्रेह स्तंभतीर्थवास्त.....कस्य पुत्रपौत्राणां पठनार्थं ग्रंथोयमलेखि ॥ ॥ करकृतमपराधं क्षंतुमर्हंति संतः ॥

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिकाविवरण Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa

No. 269 No. $\frac{92}{1882-83}$

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 105 leaves ; 8–10 lines to a page ; 38–64 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings ; good except on foll. 49–64 ; four lines in black ink on either border ; names of authorities quoted, topics and the colophon are tinged with red pigment ; copious marginal notes ; paper very old, worn out and musty ; foll. 1, 8–12 missing.

Another copy of No. 265.

Age.— Saṁ 1651.

Author.— Nṛsiṁhācārya.

Begins.— fol. 2ᵃ.

मिति प्रतीमः ॥ ५ ॥ तत्र तावत्कालनिर्णयदीपिकां चिकीर्षव-आचार्यस्तत्समाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शिष्टाचारपालनाय च विशिष्टेष्ट-देवतानमस्कारलक्षणं मंगलाचरणमाचरंतो विषयप्रयोजनादि च दर्शयंतः प्रतिजानते ॥ etc.

Ends.— fol. 110ᵃ.

एवं भूता etc. as No. 265.

Then follows a प्रशस्ति as in I. O. Ms. No. 1660 इति श्रीमत् etc. upto दीपिकाविवरणं समाप्तं as in No. 270. यादृशं etc. संवत् १६५१ समये आश्विनशुदि नवम्यां गुरुवासरे लिषितं काश्यां नाथमिश्रेण ॥ रघुनाथदीक्षितपठनार्थं ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरामचंद्रसहाय ॥ गुरुहरिराम-मिश्राय नमः ॥

Then follows some portion.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिकाविवरण Kālanirṇayadīpikāvivaraṇa

No. 270 No. $\frac{91}{1882-83}$

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 171 leaves ; 10 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; one or more lines in black ink (sometimes red ink) on either border; benedictory phrase, marks of punctuation, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment; paper is very old and much decayed; fol. 148 repeated; foll. 159-60 missing.

Another copy of No. 265.

Age.— Sam. 1621.

Author.— Nṛsimhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीगणेशाय ॥

श्रीविठ्ठलं श्रुतिगिरः प्रथितप्रभावं etc. as in No. 265.

Ends.— fol. 171[a].

एवं भूता अत एव etc. as in No. 265.

Then follows the प्रशस्ति as in I. O. No. 1660.

Colophon—इति श्रीम.....स्वज्ञसकलमदागमाचार्यपरमहंसपरिव्राजकश्रीगोपालगुरुपूज्य.....शिष्यश्रीरामचंद्राचार्यसुन (सूनु)नृसिंहाचार्यकृतं कालनिर्णयदीपिकाविवरणं समाप्तं ॥ छ ॥ श्रीः सकलकामनां पूरयतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ (संवत्) १६२१ वर्षे शाके १४८५ प्रवर्त्तमाने फाल्गुन शुदि पंचम्यां लिखितमिदं जयतु

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका with विवरण

Kālanirṇayadīpikā with Vivaraṇa

No. 271

No. 290 / 1884-87

Size.— 10⅜ in. by 4⅝ in.

Extent.— 157 leaves; 9 lines to a page; 39 letters to a line.

Description.— Country paer; Devanāgarī characters; handwriting good; the text is in the centre and the commentary above and below it; benedictory phrase and the *pratīkas* are tinged with red pigment on a few folios; paper old and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— (Text) Rāmacandrācārya.
(Comm.) Nṛsiṁhācārya.

Begins.— fol. 2[a].

Text— श्रीकृष्णः ॥ कालचक्रप्रयोक्तारं etc. as in No. 272.

Comm.— श्रीरामचंद्राय नमः ॥

श्रीविठ्ठलं श्रुतिशिरः etc. as in No. 265.

Ends.— fol. 156[a].

Text— दुर्बोधग्रंथ etc. upto कालनिर्णयदीपिका as in No. 272.

Comm.— एवं भूता अत एव etc. as in No. 265.

Then follows a प्रशस्ति.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका with विवरण

Kālanirṇayadīpikā with Vivaraṇa

No. 272

No. 252 / A 1881-82

Size.— 4½ in. by 5 in.

Extent.— 92 leaves; 2-4 lines to a page; 41 letters to a line. —Text
11 ,, 46 ,, —Comm.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; paper old and musty; fol. 13 repeated; the text is in the centre and the commentary above and below it.

Another copy of No. 265.

Age.— Appears to be old.

Author.— Text— Rāmacandra.
Comm.— Nṛsiṁha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥

Text— कालचक्रप्रयोक्तारं नत्वा श्रीविठ्ठलं गुरून् ।
धर्मज्ञानार्थमातन्मः कालनिर्णयदीपिकां ॥ १ ॥ etc.

श्रीरामचंद्राय नमः ॥

Comm.— श्रीविठ्ठलं श्रुतिशिरः etc. as in No. 265.

Ends.— fol. 91[b].

Text— दुर्बोधग्रंथसिद्धांतध्वांतसंघातभंजिका ।
सुकृष्णाकारिरामार्यैः कालनिर्णयदीपिका ॥ १०१ ॥

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ छ ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीगोपालगुरुपूज्यपादशिष्यश्रीरामचंद्राचार्यकृता कालनिर्णयदीपिका समाप्ता ॥

Comm.— fol. 92[a].

एवं भूता अत एव etc. as in No. 265.

The Ms. contains a long praśasti as in the I. O. Ms. No. 1660.

Colophon— इति श्रीमत्सर्वशास्त्रज्ञसकलसदागमाचार्यपरमहंसपरिव्राजकश्रीगोपालगुरुपूज्यपादप्रियशिष्यश्रीरामचंद्राचार्यसुतश्रीनृसिंह्य(ह्या)-चार्यविरति(चि)तं कालनिर्णयदीपिकाविवरणं समाप्तं ॥ छ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ छ ॥

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका with विवरण	Kālanirṇayadīpikā with Vivaraṇa
No. 273	No. $\frac{66}{1895-98}$

Size.— 10⅛ in. by 4¾ in.

Extent.— 92 + 1 + 2 (= 95) leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; four lines in red ink on either border ; text in the centre with commentary above and below it ; benedictory phrase, verse-numbers, topics, *pratīkas* and the colophons are tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and worm-eaten ; fol. 62 repeated ; after the completion of the work, there is an extra folio which repeats the text of fol. 7 ; it is disfigured on one side ; this leaf is followed by two folios (modern paper) giving contents. They bear the date Śaka 1781.

Another copy.

Age.— Appears to be very old.

Author.— (Text) Rāmacandrācārya.
(Comm.) Nṛsiṁhācārya.

Begins.—

॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

Text— fol. 2[a]. ॥ श्रीकृष्णः ॥

कालचक्रप्रयोक्तारं etc. as in No. 272.

Comm. fol. 1[b].

श्रीविट्ठल श्रुति शिरः etc. as in No. 265.

Ends.—

Text— fol. 91[a].

दुर्बोध ग्रंथ etc. upto कालनिर्णयदीपिका as in No. 272.

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीगोपालगुरुपूज्यपादशिष्यश्रीरामचंद्राचार्यकृता कालनिर्णयदीपिका समाप्ता ॥

Comm.— fol. 91[a].

एवं भूता अतएव etc. as in No. 265. Then follow a प्रशस्ति.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका with विवरण

Kālanirṇayadīpikā with Vivaraṇa

No. 274

No. $\frac{161}{1886-92}$

Size.— 12¼ in. by 5⅝ in.

Extent.— 60 leaves ; 14 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; text in the centre with commentary above and below it ; topics, *pratīkas* and names of authorities quoted are irregularly tinged with red pigment ; the folios are numbered on the *b* side of the left hand top with small figures ; new numbering on the right-hand bottom border starts with 1, 2, etc. on fol. 23 ; paper old and musty ; foll. 27-29, 35-36 and 50 are missing ; it is incomplete, first 33 verses being lost.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1855.

Author.— (Text)— Rāmacandrācārya.
(Comm.)— Nṛsiṁhācārya.

Begins.— Text—

अथैकभक्तकालनिर्णयः

मध्यान्हांतदले त्रिभागदिवसे स्यादेकभक्तं ततो
गौणोर्कास्तमयावधिनिगदितः कालोह्यहेतत्तिथिः
कालस्थावयवं समस्पृशति चेत् मुख्यस्य पूर्वोह्नि तत्
कुर्यात् याधिकमुख्यकालगतिथिर्ग्राह्यादिभावोत्तरा ३४ etc.

Comm.—

अथैकभक्तकालनिर्णयः एकभक्तस्य मुख्यकालमाह माध्यान्हांत्यदले त्रिभागदिवसे स्यादेकभक्तमिति

Ends.— fol. 66[b].

Text— दुर्बोध ग्रंथ etc. upto कालनिर्णयदीपिका as in No. 272.

Comm.— एवं भूता अत एव etc. as in No. 265.

Then follows a प्रशस्ति.

इति श्रीमत्सर्वशास्त्रसकलसदागमाचार्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्य श्री गोपालगुरुपूज्यपादशिष्यश्रीरामचंद्राचार्यसुत श्रीनृसिंहाचार्यकृतं कालनिर्णयदीपिकाविवरणं सांगं श्रीगौडान्वयसंभवस्तारापुरकृतालयो मट्टेत्युपनामकोमपारामो लिखदिदं मीति माघकृष्ण संमत् १८५५ सुभं भवतु कल्याणमस्तु श्रीरामजी ॥

References.— See No. 265.

कालनिर्णयदीपिका
with
विवरण

Kālanirṇayadīpikā
with
Vivaraṇa

No. 275

No. $\frac{140}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11½ in. by 5⅕ in.

Extent.— 92 leaves ; 14 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; text in the centre with commentary above and below it ; paper old and slightly soiled ; fol. 63 repeated.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— (Text) Rāmacandrācārya.
(Comm.) Nṛsiṁhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

Text— ॥ श्रीकृष्णः ॥

कालचक्रप्रयोक्तारं etc. as in No. 272.

Comm.— श्रीरामचंद्राय नमः

श्रीविठ्ठलं श्रुतिशिव as in No. 265.

Ends.— fol. 90[b].

Text— दुर्बोध ग्रंथ सिंहाख्य etc. as in No. 272.

Comm.— एवं भूता अत एव etc. as in No. 265.

Then follows a प्रशस्ति.

References.— See No. 265.

कालनिर्णयप्रकाश Kālanirṇayaprakāśa

No. 276 No. $\frac{525}{1883-84}$.

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 139 leaves ; 11 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics and names of authorities quoted tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty ; foll. 28–32 missing.

A treatise on dates, etc. by Rāmacandra Bhaṭṭa, son of Viṭṭhala and grandson of Bālakṛṣṇa Bhaṭṭa of the *Tatsat* family. Our author's son Vaidyanāthasūri wrote a commentary on Mādhavācārya's *Kālanirṇayakārikā.*

Age.— Saṁ. (?) 1746.

Author.— Rāmacandra Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीविश्वनाथाय नमः ॥

श्रीनृसिंहपदद्वंद्वं नत्वा गणपतिं गुरून् ।
रामचंद्रोतिसंक्षिप्तं कुरुते कालनिर्णयः ॥ १ ॥

तत्र कालो द्विविधः ॥ नित्यः खंडश्च ॥ नित्यस्त्वीश्वररूप एव ॥ अनादिरेष भगवान् कालोनंतोजरोमर इति वचनात् । खंडः क्षणादिपराद्धंतिः ॥ तत्र नित्यस्य न निर्णयोनुपयोगात् ॥ etc.

Ends.— fol. 144[b].

गुणानामेकदेशोयं गंगायाः कीर्त्तितो मया ।
समस्तानिह को वक्तुं शक्तो वर्षशतैरपि ॥
यथार्णवस्थ रत्नानि मेरोस्तु कनकोपलाः ।
संख्यातुं नैव वाक्यं ते भागीरथ्यास्तथा गुणा इति ॥ छ ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिज्ञतत्सदुपनामकभट्टबालकृष्णांगजभट्ट विट्ठलसूनुभट्टरामचंद्रकृतः कालनिर्णयप्रकाशः समाप्तिमजीगमत् ॥ ॥ छ ॥ श्रीभवानीशंकरार्पणमस्तु ॥ श्रीशके (changed to संवत्) १७४६ प्रमाथि-संवत्सरे पौष सितत्रयोदश्यां भृगौ वाराणस्यां श्रीरुद्रात्मजेन हरिणायं कालं तत्व प्रकाशो.....

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[a]; II 19[a].
Kane : *Hist. Dh.* I ; p. 830.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1670.
Mitra's Notices, IV, No. 1706.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 401, No. 860.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2741-2.
Bhandarkar's Report for 1883-84, p. 50.

कालनिर्णयप्रकाश Kālanirṇayaprakāśa

No. 277 No. $\frac{96}{1884-86}$

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 187 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two rows, each of one line and two lines in black ink, on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the colophons are in red ink ; sub-topics tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment ; paper old, worn out and musty ; foll. 162 and 164 are slightly worm-eaten ; fol. 163 wanting.

Another copy of No. 276.

Age.— Saṁ. 1821.

Author.— Rāmacandrabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ छ ॥ छ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीनृसिंहपदद्वंद्वं etc. as in No. 276.

Ends.— fol. 188[b].

गुणानामेकदेशोयं etc. upto तथा गुणा इति as in No. 276.
श्रीरामाय नमः ॥ संवत् १८२१ लिषतं नैणसागर। श्रीरस्तुः। कल्याण।
इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाण ..... **कालनिर्णयप्रकाश** समाप्तिं पफाण.

Then follows a benedictory stanza.

References.— See No. 276.

कालनिर्णयसङ्ग्रह
or
कालनिर्णयसंक्षेप

Kālanirṇayasaṅgraha
or
Kālanirṇayasaṅkṣepa

No. 278

No. $\frac{345}{1891-95}$

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 10 + 1(= 11) leaves ; 22 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out, musty and soiled. There is an extra folio in the beginning of the Ms. which contains the beginning of *Aśaucasaṅgraha-vyākhyā*. The actual work starts on the next leaf, which also is marked fol. 1.

Another copy of No. 279.

Age.— Saṁ. 1763.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Ends.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

मासश्चतुर्धा त्रिंशता.....सावनः सूर्यस्य संक्रमादा संक्रांति सौरः। पक्षद्वयेन चांद्र अश्विन्यादिरे वत्यंतनक्षत्रपरिवर्त्तने नाक्षत्रः। दिवसोपि चतुर्धा etc.

Ends.— fol. 10[b].

मुख्यकाले यदावश्यं कर्म कर्त्तुं न शक्यते।
गौणकालेपि कर्त्तव्यं गौणोप्यत्र दृशो भवेत् ॥

काम्यं तु गौणेन कर्त्तव्यमेवेति भावः। मुख्यकालमुपाश्रित्य गौणमप्यस्तु साधनं। न मुख्यद्रव्यलोभेन गौणकालप्रतीक्षणं ॥ छ ॥

इति श्रीहेमाद्रिकालनिर्णयसंक्षेपः ॥ छ ॥ संवत् १७६३ माघशुदि १० भृगौ श्रीगौडज्ञातीय। हरीसुत। गंगाधरात्मजरामनंदन-रघुनंदनयोरवलोकनार्थं रघुनंदनेन लिखित्तोयं। श्रीरस्तु ॥

कालनिर्णयसंग्रह Kālanirṇayasaṁgraha

No. 279 No. 253/A1881-82

Size.— 10 in. by 4⅜ in.
Extent.— 22 leaves ; 10 lines to a page ; 46 letters to a line.
Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, first sentence, topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and worm-eaten ; full of deletions made with yellow pigment.

An abstract of Hemādri's *Kālanirṇaya*. It deals with the divisions of time with reference to the observance of expiatory, obsequial and domestic rites. The author is the son of Lakṣmīdhara Sūri.

Age.— Appears to be old.
Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ मासश्चतुर्धा ॥ ॥ त्रिंशतादिनैः सावनः ॥ सूर्यसंक्रमादासंक्रांतिः सौरः ॥ पक्षद्वयोनचांद्रः ॥ अश्विन्यादिरेवत्यांतं नक्षत्रापरिवर्तनेन नाक्षत्रः ॥ दिवसोपि चतुर्धा ॥ अहोरात्रः सावनः ॥ सौरमास त्रिंश सौरः ॥ तिथ्यवच्छि नश्चांद्रः ॥ चंद्रसंवधनक्षत्रावच्छिनो-नाक्षत्रः ॥ etc.

Ends.— fol. 22[b].

मुख्यकाले यदावश्यं कर्म कर्तुं न शक्यते।
गौणकालेपि कर्त्तव्यं गौणोप्यत्रेदृशो भवेत् ॥
काम्यं तु गौणेन कर्त्तव्यमेवेति भावः।
मुख्यं कालमुपाश्रित्य गौणमर्थोस्तु साधनं।
न मुख्यद्रव्यलोभेन गौणकालप्रतीक्षणं ॥

विस्तरो हेमाद्रो वोध्यः ॥ इति श्रीभट्टोजिदीक्षितविरचितः कालनिर्णयसंग्रहः समाप्तः ॥ श्रीशुभमस्तु ॥ श्रीराम ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[a]; II 193[a]; III 21[b].
Kane *Hist. Dh.* I, 529.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1673.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss., p. 139[b].
Mitra's Notices, VIII, No. 2577 (ascribed to Hemādri).
Haraprasad Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2735-6.

कालनिर्णयसंग्रह or कालनिर्णयसंक्षेप

Kālanirṇayasaṁgraha or Kālanirṇayasaṁkṣepa

No. 280

No. $\frac{243}{1887-91}$

Size.— 9¼ in. by 4 in.

Extent.— 25 leaves; 11 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics, verse-numbers and the last colophon are tinged with red pigment; one leaf preceding fol. 1, has a quotation from *Vasiṣṭhasiddhānta* written on one side; right-hand top corners of all leaves are repaired with patches; paper old, worn out and musty.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1820.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

भासश्चतुर्धा ॥ त्रिंशतादिनैः सावनः । etc. as in No. 279.

Ends.— fol. 24[b].

मुख्यकाले यदावश्यं etc. upto कालनिर्णयसंक्षेपः समाप्तः as in No. 279. शुभमस्तु ॥ संवत् १८२० फाल्गुनकृष्ण ६ बुधे द्विवेदी जीवनरामेणालेखि ॥

References.— See No. 279.

कालनिर्णयसंग्रह Kālanirṇayasaṁgraha

No. 281 No. $\frac{344}{1891-95}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 37 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good ; benedictory phrase, topics, names of authoritie; quoted and the last colophon tinged with red pigment s corrections made with yellow pigment ; paper old and musty.

Another copy 279.

Age— Saṁ. 1890.

Author— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.—fol. 1[b].

शिवौ जयता ॥ मासश्चतुर्धा ॥ त्रिंशता दिनैः etc. as in No. 279.

Ends.— fol. 37[a].

मुख्यकाले यदावश्यं etc. upto **कालनिर्णयसंग्रहः** as in No. 279, followed by गुणग्राह्यैर्बुधैः सोयमादरेण विभाव्यतां इति पदवाक्य-प्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन रचितोयं हेमाद्रिकाल-निर्णयः संक्षेपतः

करांगधातुविधुवत्सराश्विने
कामस्य तिथ्यां विधुजे द्विजेन
श्रीकाशिनाथेन च काशिपुर्यां
मलेखि धर्मोत्तरकालनिर्णयः ॥

शुभं भूयात् संवत् १८९० का शाके १७५५ पौस कृष्ण ९ मंदवासरे लिप्यकृतं लेखक आर्त्तराम शमणा ॥ श्रीहरये नमः मंगलं भवतु ॥ श्रीकृष्ण ॥

References.— See No. 279.

कालनिर्णयसंग्रह Kālanirṇayasaṁgraha

No. 282 No. $\frac{29}{A\ 1882-83}$

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.—27 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, all legible ; one or two lines in black ink

on either border; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the colophon thickly coloured with red pigment; foll. 19–27 are on worn out, musty and brittle paper; last folio is repaired by pasting another paper on the other side which bears the date and the name of scribe in a different hand.

Another copy of 279.

Age.— Saṁ. 1742.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मासश्चतुर्धा सावनः सौरः चांद्रः नाक्षत्रः। त्रिंशतदिनैः सावनः। सूर्यस्य संक्रमादासंक्रांतिः सौरः पक्षद्वयेन चांद्रः॥ अश्विन्यादिरेवत्यंत नक्षत्रपरिवर्त्तनेन नाक्षत्रः॥ etc.

Ends.— fol. 27[a].

काम्यं तु गौणेन काव्यमेवेति भावः।
मुख्यकालमुपाश्रित्य गौणमप्यस्तु साधनं
नमुख्य...भेन गौणकालप्रतीक्षणं॥
विस्तरो हेमाद्रौ बोध्यः॥ इति श्रीधर्मशास्त्र.....
त साराभिज्ञः श्रीभटोजी भट्ट व (वि)रचितः
संक्षिप्त कालनिर्णयः समाप्तः॥ संवत् १७४२
शके १६०९ पोष शुद्ध एकादसी स नौ विश्वनाथेन
लिखितो ग्रंथः स्वार्थं परार्थं च॥ शुभं भवतु
लेखकपाठकयोः श्रीरस्तु

Reference.— See No. 279.

(माधवीय)कालनिर्णय-संग्रहश्लोक with विवरण

(Mādhavīya) kālanirṇaya-saṁgrahaśloka with commentary

No. 283

No. $\frac{102}{1881-82}$

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 11 leaves; 6 lines to a page; 43 letters to a line. Text
7 ,, 50 ,, Comm.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on each border; text in the centre with commentary above and below it; paper old, very much worn out, musty and worm-eaten.

The ms. contains the text of *kālanirṇaya* of Mādhavācārya with the commentary named *Kālanirṇayasaṁgrahaślokavivaraṇa* by the famous jurist of Benaras, viz., Nārāyaṇabhaṭṭa, son of Rāmeśvarabhaṭṭa. *Kālanirṇaya* deals with times and seasons suitable for the performance of religious rites. It was written after the completion of his commentary on *Parāśarasmṛti* and as a sort of supplement to it by Mādhavācārya.

Age.— Saṁ. 1646.

Author.— (Text) Mādhavācārpa; (Comm.) Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

नमः श्रीअंबायै

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः.....नमामि गजाननं ॥ १ ॥
व्याख्याय माधवाचार्यो धर्मान् पाराशरानथ ।
तदनुष्ठान का.....निर्णयं वक्तुमुद्यतः ॥ २ ॥ etc.

श्रुतिस्मृतिविबोधबलात् । ५ पंचप्रकरणान्यत्र तेष्युपोद्घातवत्सरौ । प्रतिपच्छिष्टतिथयो नक्षत्रादिरितिक्रमः ॥ ७ ॥ etc.

Ends.—

Text— नित्ये नैमित्तिके जप्ये होमयज्ञक्रियासु च ।
उपाकर्मणि योत्सर्गे ग्रहवेधो न विद्यते ॥ ११७ ॥
इ(ई)दृशं नियमं न्यायैर्विवारितुमिहोद्यमः ।
तमेव नियम शास्त्रन्यायाभ्यां कर्त्तुमुद्यमः ॥ ११८ ॥

इति श्रीमाधवीयकालनिर्णयसंग्रहश्लोकाः ॥ संवत् १६४६ वर्षे अश्वनशुदि ११ गुरु ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तुः ॥

Comm.— पंचधा विभक्ते दिवसे ग्रहणभागे तत्पूर्वभागे च न भुंजीतेत्यर्थः ।११२ ग्रस्तोदयादौ दोषविशेषमाह ग्रस्तेति ।।११३।४।५।६।७ तदेवं निर्णीतम संग्रहेणानुक्रम्योपसंहरति ॥ ईदृशमिति।११८

इति श्रीमद्भट्टनारायणकृतं कालमाधवीयसंग्रहश्लोकविवरणम् ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं च ॥ श्री ॥ ७ ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीः ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I, 97[a], II, 193[a].

Kane *Hist. Dh.* I, pp. 419–21.

B-Descriptive Catalogues :—

Mitra's Cat. of Bikaner mss. p. 402. No. 861.

(2) Printed Editions :—

The text of *Kālanirṇaya* is printed in Bibliotheca Indica, Calcutta, 1890; and Chowkhamba Sanskrit Series, Benares, 1909.

(माधवीय)कालनिर्णय-संग्रहश्लोक with विवरण

(Mādhavīya)Kālanirṇaya-saṁgrahaśloka with commentary

No. 284

No. $\frac{95}{1884-86}$

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 12 leaves; 11 lines to a pare; 45 letters to line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; text in the centre with commentary above and below it; paper very old, worn out, musty and slightly worm-eaten; the work is finished on fol. 12[a]; fol. 12 contains 6 verses enumerating the names of years, viz., *prabhava*, *vibhava*, *śukla*, etc.

Another copy of No. 283.

Age.— Saṁ. 1652.

Author.— (Text): Mādhavācārya; (Comm.): Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— वागीशाद्याः etc. as in No. 283.

Comm.— उपोद्घात इति। प्रथमे वादे सांख्यमतमाश्रित्य कालशब्दवाच्यः कश्चिदर्थो नास्तीति पूर्वपक्षीकृत्य वैशेशिका—मतमालंब्यत सत्वं साधितं। etc.

Ends.— fol. 12[a].

Text— ईदृशं नियमं न्यायै etc. as No. 283.

इति श्रीमाधवीयसंग्रहश्लोकाः समाप्ताः ॥ छ ॥

Comm.— ग्रस्तो पंचधावि क्त दिवसे etc. upto ईदृशमिति as in No. 283.

इति श्रीमाधवीये कालनिर्णयश्लोकविवरणम् ॥ भगवानमिश्रैरलेखि। संवत् १६५२ समये आ(षा)ढमासे कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां बुधवासरे लाभपुरे ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 283.

(काल)निर्णयसिद्धान्त with टीका

(Kāla)Nirṇayasiddhānta with commentary

No. 285

No. $\frac{344}{1875-76}$

Size.— $10\frac{5}{8}$ in by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 123 leaves; 9 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; first 27 foll. are written in a modern hand and seem to replace the lost portion of the original Ms., which begins with fol. number 21; fol. 52 missing; topics are tinged with red pigment.

The work is a summary of the rules laid down by old *Smṛtikāras* in 118 verses, by Mahādevavid, son of Kāhnajit. It is based on prose materials collected by Raghurāma, son of Jayarāma, in Velavāṭapura. It was composed in Saṁ. 1709 and its commentary in Saṁ. 1710 at Bhuja.

Age.— Saṁ. 1805.

Author.— Mahādevavid.

Begins.— fol. 1[a].

Text— शिवं कालतनुं नत्वा विपश्चिज्जनतुष्टये
कालनिर्णयसिद्धांत वक्ष्ये ग्रंथानुसारतः ॥ १ ॥ etc.

Comm.— श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्यैकरदं देवं शारदां गुरुमेव च।
कालनिर्णयसिद्धांतं व्याख्या कुर्वे विशदोक्तितः ॥ १ ॥
प्राज्ञैराद्यैर्दंपद्यैर्निबंधाः कल्पा नाना वेदशास्त्रार्थविद्भिः।
भास्वरस्वेतेष्वर्थं संदर्शनार्थं दीपाकारा मेलतिर्बुजैरास्यात् ॥२॥ etc.

Ends.— fol. 117[a].

Text— स्वस्ति श्री नृपविक्रमान्नवविधत् सप्तेंदुसंख्येष्टके
मार्गे मासि सिते दले स्मरतिथौ वारे भृगो वह्निभे
साध्ये युज्यथतैतलाख्यकरणे श्रीमद्भुजाख्ये पुरे
दृष्ट्वार्थं रघुरामकृप्तमकरो(त्) ग्रंथं महादेववित् ११८

Comm.— अथ टीकालिखनसमयं व्याख्यातारमुपदिशति
शाको विक्रमभूपतेर्गगनभूसप्तेंदुसंख्ये १७१० यने
सौम्ये माधवमास उज्वलदले भानोस्तिथौ हस्तभे
जीवाहे युजि गंजनाम्नि करणे श्रेष्ठे भुजे पत्तने
व्याख्येयं जयरामजेन रघुणा ग्रंथस्य बुद्धया कृता ११९

एतादृशे समये भुजे पुरे द्विवेदी जयरामेण ग्रंथस्येयं व्याख्या मनीषया कृतेति इति द्विवेद्यग्निहोत्रिजजरामसुतरघुरामविरचितो **निर्णयसिद्धांतः सटीकः** संपूर्णः सं. १८०५ वर्षे माघे शुक्ले एकादश्यां बुधे शम्

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 97[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 530.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1671-72.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2756.

कालनिर्णयसिद्धान्त with टीका — Kālanirṇayasiddhānta with Commentary

No. 286 — No. 334/1880-81

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 195 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the colophon are tinged with red pigment ; paper old and musty ; fol. 45 missing ; foll. 63, 112, 188-89 are missing. Foll. 16 and 192[a] are pasted on their reverses with another leaf belonging to some other work.

This is another copy of *Kālanirṇayasiddhānta*, with its name abridged to *Nirṇayasiddhānta*.

Age.— Saṁ. 1781.
Author.— Mahādevavid.
Begins.— fol. 1[a].

ॐ नम श्रीगणेशाय ॥

Text— शिवं कालं तनुं नत्वा विपश्चितनुष्टये ।
कालनिर्णयसिद्धांतं वक्ष्ये ग्रंथानुसारतः ॥ १ ॥ etc.

... ...

प्रणम्यैकरदं देवं सारदां गुरुमेव च ।
कालनिर्णयसिद्धांतं व्याकुर्वे विशदोक्तितं ॥ १ ॥
प्राज्ञैराद्यैरुद्यपद्यैर्निबंधाः क्लृप्ता नानावेदशास्त्रार्थविज्ञैः ।
भास्वत्स्वेतेषर्थसंदर्शनार्थं दीपाकारा मे कृतिर्गुर्जरस्य ॥ २ ॥

Comm.— अहं कालनिर्णयसिद्धांतं ग्रंथं वक्ष्य इत्यन्वयः ॥
कालः परापराव्यतिकरयौगपद्यचिरक्षिप्रप्रत्ययलिंगः तेषां विषयेषु पूर्वप्रत्ययविलक्षणावुसत्तावन्यनिमित्तासंभवाद्यदत्र निमित्तं सकाल इति सर्वकार्याणां चोत्पत्तिस्थितिविनाशहेतुः etc.

Ends.— fol. 191[b].

Text— स्वस्ति श्रीनृपविक्रमान्नवियत्सत्पेंदुसंख्येब्दके
मार्गे मासि सिते दले स्मरतिथौ वारे भृगौ वह्निभे ।
साध्ये युज्यथतैतिलाख्यकरणे श्रीमद्भुजाख्ये पुरे
इष्टार्थे रघुरामकृष्णमकरोद्ग्रंथं महादेववित् ॥ ११७ ॥

Comm.— अथ टीकालिख्यन समयं व्याख्यातारमुपदिशतिश्लोकः ॥ श्री ॥
शाके विक्रमभूपतेर्गगनऽऽभूसत्पेंदुसंख्ये १७१० यने
सौम्ये माधवमास उज्वलदलेषुषभे ।
जीवाहे युजि गंजनाह्नि करणे षष्ठे भुजे पत्तने
व्याख्येयं जयरामजेन रघुणा ग्रंथस्य बुध्याऽकृता ॥ ११८ ॥
एतादृशे समये भुजे नगरे द्विवेदि जयरामजेन रघुरामेण
ग्रंथस्येयं व्याख्या बुध्या मनीषया कृतेति ॥

इति द्विवेद्यग्निहोत्रिश्रीजयरामसुत-रघुरामविरचितो निर्णयसिद्धांतः सटीकः समाप्तिमगमत् ॥ स्वस्ति श्रीसंवत् १७८१ वर्षे शाके १६ प्र० ॥ रवौ दक्षिणायने गते सविते वर्षाऋतौ महामांगलप्रदमासोत्त...अषाढमासे शुक्लपक्षे तिथौ ११ च सोमवासरे अद्येह हालारदेशे श्री श्रीनवानगर-वास्तव्यं ॥ लिखितं शुभं ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ भटगंगा श्री शंकर श्रीद्ध पुस्तक ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.—See No. 285.

निर्णयसिद्धान्त
कालनिर्णयसिद्धान्त
with टीका

Nirṇayasiddhānta
Kālanirṇayasiddhānta
with Commentary

No. 287

No. $\frac{276}{1887-91}$

Size.— 10¼ in. by 4¾ in.

Extent.— 72 leaves ; 14 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, legible ; two lines in black ink on each border on foll. 36–71 ; folios repeated 53, border-lines of fol. 35 in red ink ; paper old and musty ; fol. 53 repeated.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1860.

Author.— Mahādevavid.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— शिवंकालतनुं नत्वा etc. as in No. 286.

Comm.— अथ निर्णयसिद्धांतः सटीको लिख्यते ॥ प्रणम्यैकरदं देवं etc. as in No. 286.

Ends.— fol. 72[a].

Text— स्वस्ति श्रीनृपविक्रमाब्द etc. upto महादेववित् as in No. 286.

Comm.— अथ टीकालेखनसमये etc. upto सटीकसमाप्तिमगमत् ॥ as in No. 286.

कल्याणमस्तु सर्वजगताम् ॥ संवत् १८६० वर्षे आश्विनमासि शुद्धपक्षे ९ रविवासरे समाप्तमिदं निर्णयसिद्धांतसटीकपुस्तकमिति ॥ ॥

कालनिर्णयसिद्धान्त
with
टीका

Kālanirṇayasiddhānta
with
Commentary

No. 288

No. $\frac{275}{1887-91}$

Size.— 12½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 78 + 3(= 81) leaves ; 14 lines to a page ; 53 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two rows, each of two lines in red ink, on either border; text in the centre with commentary above and below it; benedictory phrase, verse-numbers, topics, etc. tinged with red pigment upto fol. 45[b]; paper old and musty; three leaves at the end give contents.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1823.

Author.— Mahādevavid.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— ॐ नमः ॥

शिवं कालतनुं नत्वा etc. as in No. 285.

Comm.— प्रणम्यैकरहं(दं) देवं etc. as in No. 285.

Ends.— fol. 78[a].

Text— स्वस्ति श्रीनृपविक्रमान्नव etc. as in No. 285.

Comm.— अथ टीकालिखनसमये etc. as in No. 285.

इति द्विवेद्यग्निहोत्रिजयरामसुतरघुरामविरचितो निर्णयसिद्धांतः सटीकः त्रिद्व्यष्टेंदु १८२५ मिते वर्षे फाल्गुने सुदि भार्गवे। सप्तम्यां वह्निभे योगे विष्कुंभे करणे गरे लिखितं तेजभानेन मयेदं पुस्तकं वरम्। कालनिर्णयसिद्धान्तमष्टाश्वमितपत्रकम् ॥ २ ॥

Then follow the contents.

References.— See No. 285.

कालनिर्णयसिद्धान्त Kālanirṇayasiddhānta

No. 289 No. $\frac{29}{1902-07}$

Size.— $8\frac{1}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves; 7 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two lines in red ink on either border; corrections made with yellow pigment; paper musty.

Another copy containing only the text and wanting in the last 118th verse.

Age.— Śaka 1747.

Author— Mahādevavid.

Begins.—fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्यैकरदं देवं etc. as in No. 285.

Ends.— fol. 27[a].

तत्र श्रीजयरामजेन रघुरामेणात्र बुध्या स्वया
ज्ञात्वा नैकनिबंधकान्विलिखितं निश्चित्य यद्व्यतः ।
तं दृष्ट्वा गिरनारराजमहितः श्रीकांतजीतत्सुतो
वृत्तैस्तर्कहरोन्मिते व्यरचयद्ग्रंथं महादेववित् ॥ ११७ ॥

शके १७४७ आश्विन कृष्णैकादश्यां इदं पुस्तकं समाप्तं ॥

References.— See No. 285.

कालमाधवकारिका Kālamādhavakārikā

No. 290 No. $\frac{526}{1883-84}$

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 10 leaves; 9 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; benedictory phrase, verse numbers and colophon tinged with red pigment; paper old and musty.

The *Kārikās* ($126\frac{1}{2}$ according to Weber and 130 in Haraprasād Shāstri's Cat. noted below, No. 2665, but 129 according to our ms.) were composed by Mādhavācārya as a supplement to his *Kālanirṇaya*.

Age.— Apears to be old.

Author.— Mādhavācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वागीशाद्याः सुमनसः etc.

Ends.— fol. 10[a].

खंडग्रहेतयोः प्रोक्तमुभयत्र दिनद्वयं ।
नित्ये नैमित्तिके जप्ये होमयज्ञक्रियासु च ॥ २८ ॥
उपाकर्मणि चोत्सर्गे ग्रहवेधो न विद्यते ।
तमेव निर्णयं शास्त्रन्यायाभ्यां कर्तुमुद्यतः ॥ २९ ॥

इति कालमाधवकारिकाः ॥ श्रीमदुमाशंकराभ्यां नमः ॥

श्रीगजाननप्रसन्न ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 98[a], II, 19[a].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 530.

B-Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin mss. p. 331, No. 1169 (with Vaidyanāthasūri's Commentary).
Peterson's Cat. of Ulwar mss. No. 1293. Haraprasād Shāstri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2664–2666 (text only), and 2671 (Vaidyanāthasūri's Comm.).

(2) Printed Editions :—
Printed on pp. 1–28 of the printed edition of Kālamādhava in Bibliotheca Indica.

कालमाधवकारिका Kālamādhavakārikā

No. 291 No. $\frac{67}{1895-98}$

Size.— 7⅞ in. by 4 in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; fol. 12 is blank, except for इति कालमाधवकारिका समाप्तः॥ on fol. 12[b].

Another copy of 290.

Age.— Śaka 1685.

Author.— Mādhavācārya.

Bigins.—fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वागीशाद्याः सुमनसः etc. as in No. 290.

Ends.— foi. 11[b].

नित्यनैमित्तिको जप्ये etc. next वक्तुमुद्यतः as in No. 526.

इति कालमाधवकारिकाः संपूर्णः ॥ श्री ॥ छ छ ॥ श्रीशके १६८५ आश्विन कृष्ण अमावास्या स्थिरवासरे ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.—

See No. 290.

कालमाधवकारिका
with
लघुविवरण

Kālamādhavakārikā
with
Laghuvivaraṇa

No. 292

No. $\frac{93}{1899-1915}$

Size.— 9 $\frac{3}{8}$in. by 4$\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 13 lines to a page ; 40–45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; text in the centre with commentary above and below it ; paper old, much worn out, musty and worm-eaten ; fol. 11 missing.

An anonymous commentary called *Laghuvivaraṇa* as described in Mitra's Notices, X, No. 4122, on the *Kārikās* of *Kālamādhava* by Mādhavācārya. It is named as *Laghumādhavīya* in the colophon.

Age.— Śaka 1749.

Author.— (Text) Mādhavācārya.
(Comm.) Anonymous.

Begins.— (Text) fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ।

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानुपक्रमे
यन्नत्वा कृतकृत्यास्तु तन्नमामि गजाननं ॥ १ ॥
सोहं प्राप्य विवेकतीर्थपदवीमाम्नाय तीर्थे परं
मज्जन्सज्जनसंगतीर्थनिपुणः सहृत्ततीर्थं श्रयन् ।
लब्ध्वा माकलयन् प्रभावलहरीं श्रीभारतीतीर्थतो
विद्यातीर्थमुपाश्रयन् हृदि भजे श्रीकंठमव्याहतां ॥ २ ॥ etc.

.....

व्याख्याय माधवाचार्यो धर्मान् पाराशरानथ ।
तदनुष्ठानकालस्य निर्णयं वक्तुमुद्यतः ॥ ४ ॥ etc.

(Comm.) fol. 1^{b}.

उपोद्घातेति । प्रथमे पादे सांख्यमतमाश्रित्य कालशब्दवाच्यः कश्चिदर्थो नास्तीति पूर्वपक्षीकृत्य वैशेषिकादिमतमाश्रित्य तत्संत्वसाधितं द्वितीये तु कालस्य ज्योतिःशास्त्रसिद्धत्वादनिर्णयत्वमाशंक्य कर्मांगत्वाकारेण तत्प्रसिध्य तावन्निर्णयत्वं दर्शितं etc.

Ends.— (text) fol. 13ᵃ.

त्रयोदश्यादितो वर्ज्यं दिनानि नवकं ध्रुवं ।
मंगलेषु समस्तेषु ग्रहणे चंद्रसूर्ययोः ॥ १२७ ॥
द्वादश्यादिस्तृतीयांतो वेध इंदुग्रहे स्मृतः
एकादश्यादिकः सौरे चतुर्थ्यंतः प्रकीर्तितः ॥ १२८ ॥
खंडग्रहे तयोः प्रोक्तमुभयत्र दिनद्वयं
नित्यनैमित्यजप्ये होमयज्ञक्रियासु च ॥ १२९ ॥
उपाकम(र्म)णि चोत्सर्गे ग्रहवेधो न विद्यते ।
तमेव निर्णयं शास्त्रन्यायाभ्यां कर्तुमुद्यतः ॥ १३० ॥

इति धर्मशास्त्रे लघुमाधवीये सर्वनिर्णयः समाप्तिमगमत् ॥ ॥ छ ॥ श्री योगेश्वरीप्रसन्न ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

(comm.) fol. 13ᵃ.

ग्रस्तोदये विधोः पूर्वमिति तदेवं निर्णीतमर्थं स(सं)ग्रहेणानुक्रम्योपसंहरमिति । तमेवमिति ॥ इति धर्मशास्त्रे लघुमाधवीये टीका समाप्तः ॥ शके १७४९ सर्वजितनाम संवत्सरे माघशुक्लत्रयोदश्यां तद्दिने इदं पुस्तकं रानडयेत्युपनामक सखंभटेन लिखितं । स्वार्थं परोपकारार्थं च ॥ भिडेत्युपनामक बाळंभटस्येदं पुस्तकं दत्तं ॥

श्रीलेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥ ॥

कालमाधवकारिका
with
लघुविवरण

No. 293

Kālamādhavakārikā
with
Laghuvivaraṇa

No. 355/1887–91

Size.— 7½ in. by 4⅝ in.

Extent.— 24 leaves ; 10 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon tinged with red ink ; paper old, much worn out, musty and brittle.

Another copy of 292. The first 3 verses are not given here. In the colophon it is called *Tithinirṇaya* from *Laghumādhavīya*.

Age.— Appears to be old.

Author.— (Text)— Mādhavācārya.
(Comm.)— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

Text— व्याख्याय माधवाचार्यो धर्मान्पाराशरानथ ।
तदनुष्ठानकालस्य निर्णयं वक्तुमुद्यतः ॥ १ ॥
व्यामूढानामिह तनुभृतां जाह्नवीतीर्थमेकं
विद्यातीर्थप्रकृतिविमलं सद्विवेकोदयानां ।
सर्वेषां तत्प्रथमसुखदं भारतीतीर्थमाहुः
सुज्ञानां नो विमलमनसां निर्णये शक्तिरस्ति
.....
उपोद्घाते कालसत्त्वं तस्य निर्णययोग्यता ॥ ईश्वरः सर्वकालात्मा चिंतनीयः सकर्मसु ॥ ७ ॥

Comm.— प्रजन्ये कालेऽद्वमुख्यत्वमुक्तमेतच्चतुष्टयमिति ।
प्रथमे वादे सांख्यमतमाश्रित्य कालशब्दवाच्यः कश्चित्पदार्थो नास्तीति etc. as in 292.

Ends.— fol. 25[a].

ग्रस्तोदयादौ विशेषमाह ॥ ग्रस्तोदये विधोः(?) पूर्वं नाहर्भोजनमाचरेत् ।
ग्रस्तावेवास्तमानं च रवींदू प्राप्नुते । यदि ।
तयोः परेद्युरुदये स्नात्वाभ्यवहरेन्नर इति ॥

तदेव निर्णीतमर्थसंग्रहेणानुक्रम्य संग्रहमुपसंहरति ॥ ईदृशं नियमं न्यायैर्विचरितुमिहोद्यमः ॥ ॥ इति लघुमाधवीये तिथिनिर्णय समाप्तः ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

Then follows a stray portion.

References.— See No. 292.

कालमाधवकारिका
with
व्याख्या

Kālamādhavakārikā
with
Vyākhyā

No. 294

No. $\frac{527}{1883-84}$

Size.— $7\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 54 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line,

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; first two folios are later additions on modern water-marked paper with two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border and in good hand-writing. In the rest of the ms., the text is given in the middle and the commentary above and below it.

The text of *Kālamādhavakārikā* with the commentary of Vaidyanāthasūri, son of Rāmacandratatsat, son of Viṭṭhala. Here the number of *Kārikās* is 128.

Age.— Śaka 1727.

Author.— (Text) Mādhavācārya.
(Comm.) Vaidyanāthasūri.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— वागीशाद्या सुमनसः etc.

Comm.— नत्वा गजाननं देवमगजानंदवर्द्धनं ।
कालमाधवपद्यानि विचरिष्ये यथामति ॥ १ ॥
विघ्नविधाताय मंगलमाचरति ॥ वागीशाद्या इति etc.

Ends.— fol. 54[a].

Text— खंडग्रहेतयोः etc. upto कर्तुमुद्यतः as in No. 290.

Comm.— एतदपवादं दर्शयति ॥ नित्ये । नैमित्तिक इति ॥
श्रीमद्धर्मप(पा)रावारीणतत्सद्भावद्वंदूभट्टात्मजवैद्यनाथसूरिकृते कालमाधवव्याख्याने पंचमप्रकरणं संपूर्णं ॥ ॥ शके १७२७ क्रोधननाम संवत्सरे फाल्गुनवद्यद्वितीया गुरुवासरे तद्दिनि विश्वनाथभट्टात्मजवासुदेवेन लिखितं ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥

References.— See No. 290.

कालमाधवकारिका
with
व्याख्या

Kālamādhavakārikā
with
Vyākhyā

No. 295

No. $\frac{202}{1884-87}$

Size.— 10⅞ in. by 5¼ in.

Extent.— 28 leaves; 13 lines to a page; 48 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; benedictory phrase, text of the *Kārikās* (except in the beginning where instead of the verse of text, that of the commentary is coloured), topics and names of authorities quoted are tinged with red pigment.

Another copy of No. 294.

Age.— Appears to be modern.

Author.— (Text) Mādhavācārya.
(Comm.) Vaidyanātha Sūri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— वागीशाद्याः सुमनसः etc.

Comm.— नत्वा गजाननं देवं etc. as as in No. 294.

Ends.— fol. 28[a].

Text— नित्यनैमित्तिके जाप्ये as in No 294.

Comm.— इति माधवप्रणीताः कारिकाः

इति श्रीमद्धर्मशास्त्रपारावारीणतत्सद्रामचंद्रभट्टात्मजभट्टवैद्यनाथसूरिकृते कालमाधवीयकारिकाख्याने पंचमप्रकरणं संपूर्णं ॥

कालमाधवकारिकाः सटीकाः मू. माधवाचार्यः टी. वैद्यनाथसूरिः

References.— See No. 294.

कालनिर्णय or कालमाधव with व्याख्या

Kālanirṇaya or Kālāmādhava with Commentary

No. 296

No. $\frac{162}{1886-92}$

Size.— 12¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 17 leaves; 12–14 lines to a page; 77 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; paper very old, worn out and musty; the text in the centre with commentary above and below it; the commentary is continued even on the margins of some of the folios.

Another copy of 294. It is incomplete, ending abruptly with the beginning of *Kārikā* 93.

Age.— Appears to be very old.

Author.— (Text)— Mādhavācārya.
(Comm.— Vaidyanāthasūri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

Text— वागीशाद्या सुमनसः etc.

Comm.— नत्वा गजाननं देवमगजानंदवर्द्धनं ।
कालमाधवपद्यानि विवरिष्ये यथामति ॥
विघ्नविघाताय मंगलमाचरति वागीश इति सुमनसो देवाः । सर्वार्थानां सर्वपुरुषार्थं साधनानामुपक्रमे etc.

Ends.— fol. 17[b].

Text— उदये द्विमुहूर्तापि ग्राह्यानंतं व्रते तिथिः ।
शुक्लापिरात्रियुक्तास्याच्चेत्रश्राव(ण)मासयोः ॥ ९१ ॥
शुक्ला सर्वापि पूर्वे च पराह्णिकी
प्रदोषे वा निशीथे वा द्वयोर्वा यास्ति सा भवेत् ॥ ९२ ॥
शिवरात्रिव्रते तत्र

Comm.— स्कांदे—जन्माष्टमी रोहिणी च शिवरात्रिस्तथैव च ।
पूर्वविद्धैवर्त्तव्या तिथिमांते च पारणामिति ॥
पद्मपुष्णेपि । अर्द्धरात्रात्पुरस्ताच्चेज्जपायोगो यदा भवेत्
पूर्वविद्धैवक(र्त्तं)व्या शिवरात्रि शिवप्रियेति

References.— See No. 294.

कालसिद्धान्त — Kālasiddhānta

No. 297 — No. $\frac{528}{1883-84}$

Size.— 8⅛ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves ; 9 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, first verse, topics, names of authorities quoted are tinged with red pigment ; paper musty.

A treatise discussing dates, months, etc. It is incomplete. The author was the son of Umaṇabhaṭṭa or Umāpati, son of Dharmābhaṭṭa, surnamed *Paurāṇika*. The work is also called *Kālasiddhāntanirṇaya*.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Candracūḍabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
प्रणम्य दक्षिणामूर्त्तिं पितरौ च पितामहं ।
मन्वादिस्मृतिकारांश्च तदुक्तार्थानुचिंतयेत् ॥ १ ॥
पौराणिकोपनाम्नो वै भट्टस्योमणशर्मणः ।
जानक्याश्च सुतेनायं चंद्रचूडेन धीमता ॥ २ ॥
नानानिबंधानालोक्य संप्रदायानुसारतः ।
क्रीयते कालसिद्धांतः सर्वलोकोपकारकाः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 27[b].

पूजाव्रतेषु सर्वेषु मध्याह्नव्यापिनीतिरिति ॥
पूर्वविद्धारात्रिव्यापिनी ग्राह्येति उक्तवंतः ॥ मार्गशीर्षशुक्लपंचमी नाग-पंचमीत्युच्यते ॥ ॥ इयमपि परयुता ग्राह्या ॥ तदुक्तं गोविंदार्णवे स्कांदे ॥ शुक्ले मार्गशिरे पुण्या श्रावणे या च पंचमी । स्नानदानैर्बहुफला नागलोक ends abruptly.

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 98[a]; II 19[a] and 193[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 530.
B-Descriptive Catalogues :—
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 85, No. 4102. Peterson's Cat. of Ulwar mss., No. 1294, Extract 298.

काश्यधर्मशास्त्र Kāśyapadharmaśāstra

No. 298 No. $\frac{28\text{ (iii)}}{1866\text{–}68}$

Size.— 12½ in. by 5½ in.
Extent.— 10[b]–11[b] leaves ; 13 lines to a page ; 53 letters to a line.
Our text is a little different from that of *Kāśyapasmṛti* in the beginning. Both of them agree from the beginning of *Naimittikadharmas*.
Age.— Modern.
Author.— Kaśyapa.
References.— See 27 (vi).

Begins.— fol. 10[b].

इष्टापूर्त्तं तु कर्त्तव्ये ब्राह्मणेन प्रयत्नतः ।
इष्टेन लभते स्वर्गं पूर्तं मोक्षमवाप्नुयात् ॥
एकाहमपि कर्त्तव्यं भूमिस्थमुदकं शुभं ॥
कुलानि तारयेत् सप्त यत्र गौर्वितृषी भवेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

अग्निष्टोमातिरात्राणां etc. upto दक्षः प्रजापतिः

कुण्डकौमुदी with विवरण

Kuṇḍakaumudī with Vivaraṇa

No. 299

No. $\frac{23}{1874-75}$

Size.— 10 in. by 4⅜ in.

Extent.— 38 + 10 (=43) leaves ; 12 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; some of the leaves have two lines, in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the colophon at the end are tinged with red pigment, paper old and musty ; after fol. 10, leaves start again with 1, 2, 3, etc.

A word on construction of *Kuṇḍas* or sacrificial altars by Viśvanāthadeva, son of Śambhudeva, grandson of Mukunda, great-grandson of Puruṣottama, and younger brother of Rāmadeva. The text is accompanied by author's own gloss known as *Vivaraṇa*. Our author should be differentiated from his name-sake, author of *Kuṇḍaratnākara*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Viśvanāthadeva.

Ends.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

स जयति जगति रामो जानकीजानिरेको
दशरथकुरुदीपः सच्चिदानंदरूपः ।
दशमुखमुखशत्रुच्छेदविच्छेददक्षो

भृगुकुलतिलकोन्मानहानिप्रवीणः ॥ १ ॥
सूनो श्रीपुरुषोत्तमस्य तनयः श्रीमन्मुकुंदस्य नः
शंभुः शंभुरिवापरो दृढमतिः श्रीरामसंचिंतने ।
तत्सूनुर्विविधागमेषु निपुणः श्रीरामदेवानुजो
ब्रूते कुंडमिहांगभेदसहितं श्रीविश्वनाथः सुधीः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 37[b].

पताका आयुधाकांश्च गंधपुष्पसमन्विता इति ॥ स्वाभिमानं परिहरन् साधून्प्रार्थयेत् ॥

इह निखिलमवद्यं कार्यमेवोनवद्यं
सदयहृदयशिष्टैः पंडितैः सूक्ष्मदृष्ट्या
इति सकलमार्यैः प्रार्थयेत्सर्वसाधून्
करचरणसरोजद्वंद्वमाशोमनोमि ॥ १०३ ॥

इति श्रीविश्वनाथदेवविरचिता कुंडकौमुदी समाप्तं ॥ ॥ छ ॥
श्रीरस्तु ॥ शां ॥ ॥ छ ॥

followed by

उच्चां भूमिं मंडपस्य प्रकुर्याद्धस्तोन्मानामर्धाहस्तोन्मितां वा ।
मध्ये भूमिं मंडपेनोन्मितां च त्यक्त्वा कुर्यान्मडपं चेद्द्वितीयः ॥ १ ॥
कृत्वा प्राग्विधिवत्कुंडं स्थंडिलं वार्थनिर्मितं
संस्कार्ये भूमिं संस्कारैः पंचभिर्वाथवाष्टभिः ॥ २ ॥
कुंडमध्ये भुवं दर्भैः परिभाज्योपलेपयेत्
प्रागग्रस्तु मूलेन रेखास्तिस्रः समुल्लिखेत् ॥
पांसुमुद्धृत्य रेखाणामभ्युक्षणमतः परं
कुंडस्य पूजनं षष्ठः सप्तमः सहमुद्रया ॥
अस्त्रावगुंठनं तद्वत्संस्कारश्चाष्टमः स्मृतः ॥ ३ ॥ छ ॥
श्रीरामचंद्राय नमः

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 108[b]; II 21[b].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 531.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 3158 (with comm.), 3159 (only text).
B. B. R. A. S. Cat. No. 417.

(2) Printed Editions—
Printed in Kuṇḍagranthaviṁśati, p. 7[a], Bombay, 1889.

कुण्डतत्त्वप्रदीप
with
टीका

Kuṇḍatattvapradīpa
with
Commentary

No. 300

No. $\frac{204}{1884-87}$

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 41 leaves ; 12 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; text in the centre with commentary above and below it ; paper old and worm eaten.

A treatise on the construction of sacrificial *Kuṇḍas* by Balabhadra Sūri, son of Sthāvara Śukla of Vatsa gotra, composed at *Stambhatīrtha* (Khambāyat) in श्रीविक्रमार्क-प्रमोर्वर्षाशीतिसहैव षोडशशतातीते च कालेत्विह (Saṁ. 1680 = A.D. 1623) with his own commentary composed in नंदांकर्तु-शशांकवत्सरमिते श्रीविक्रमार्काद्विभोः (Saṁ. 1699 = A.D. 1642 and not 1632 as mentioned by Kale) by the order of Jayadeva Dīkṣita, son of Nṛsiṁha. A copy of this work was made by Viśveśvara Śukla in विक्रमार्काहते काले बाणेंदुऋषिभूमिते (Saṁ. 1715), which has been utilised by Amṛtarāma Śukla, the copyist of the present codex in Saṁ. 1817.

Age.— Saṁ. 1817

Author.— Balabhadra Sūri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— नत्वाच्युतब्रह्ममहेशमूर्त्तीरिष्टेषु पूर्त्तेषु यदंगमाद्यं ।
सांगं समं कुंडमनेकभेदं ब्रूतेऽखिलं तद्बलभद्रसूरिः ॥ १ ॥
अष्टौ तु यस्मिन्परमाणवस्तत्सूक्ष्मं प्रमाणं त्रसरेणुराद्यं
अष्टाष्टशाता इथरेणुकेशलिख्याह्वयकायबकांगुलानि ॥ २ ॥ etc.

Comm.— नत्वा श्रीनृहरिं शशांकविलसद्भालं सुरैर्वंदितं
अक्षं कोटिरविप्रभं निजरुचा संत्रस्तरक्षोगणं ।
विद्युत्पुंजसटं पिनाकवरयु लोलसद्भूषणं
तस्मात्प्राप्य मतिं स्वनिर्मित इमां टीकां करोमि स्फुटं

इह बलभद्रसूरिः अच्युतब्रह्ममहेशमूर्तीः नत्वा सांगं कुंडं ब्रूते वदति किं लक्षणं तत् etc.

Ends.— fol. 40[b].

Text— वृत्ते पूर्वविनिर्मितेत्रियवयुक्षड्भिः शरश्चांगुलैर्मित्वात्यष्टिभिरंगुलैश्च-तस्रुभिर्ज्यांभिर्भजेन्मंडलं। द्वाभ्यां मध्यशराद्वयं यवयुतद्वाभ्यां च बाणद्वयं मित्वा पूर्ववदष्ट यत्र विधिना पद्मं चतुर्भिर्दलैः ॥ १५१ ॥

Comm.— Verses 152 to 164 contain प्रशस्ति

येन श्रीभवान्मखैर्बहुविधैसंतर्पितः शाश्वतो
येन द्वादश सौत्यकाग्निचयनैः सद्वाजपेयादिभिः।
इष्ट तेन सुशास्त्रवेदाविदुषां तत्वोपदेशाय चा
ज्ञासेनाथमगाधसागरजलात्पूर्णेंदुवत्काशितः ॥ १६३ ॥

अथ टीकायाः निर्माणकालमाह ॥

नंदांकर्तुशशांकवत्सरमिते श्रीविक्रमाक्काद्विभोर्याने दक्षिणगोलगेदिदं न भणौ हेमंतकाले शुभे। कार्त्तिक्यां भृगुवासरे व्यरचयट्टीकांस्फुटां श्री-गुरुर्नत्वेशं बलभद्रसंज्ञक इमां विद्वद्विचारक्षमां ॥ १६४ ॥

इति श्रीबलभद्रशुक्लविरचिता स्वकृतकुंतत्वप्रदीप टीका समाप्तः ॥

विक्रमार्काहते काले बाणेंदुः ऋषिभूमिते
दक्षिणार्केश्विने मासि अष्टम्यां गुरुवासरे ॥ १ ॥
श्रीगौडान्वयसंभूते विश्वेश्वरशुक्लेन वै।
टीकेन लिखिता सम्यक् कुंडतत्वप्रदीपिका ॥ २ ॥

संवत् १८१७ मितिवैशाखकृष्णैकादश्या गुरुवासरे लिखितमिदं पुस्तकं अमृतराम शुक्लेन स्वहस्ते ॥ भग्नपृष्टि etc.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 108[b]; II, 21[b] and 194[a].
Kane : *Hist. Dh.* I ; p. 532.
B-Descriptive Catalogues :—
Peterson's Cat. of Ulwar mss. Nos. 1296-7.

(2) Printed Editions—
Printed in Kuṇḍagranthaviṁśati, p. 25[b].

कुण्डतत्त्वप्रदीप
with
टीका

Kuṇḍatattvapradīpa
with
Commentary

No. 301

No. $\frac{164}{1886-92}$

Size.— 11½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 37 leaves ; 16 lines to a page ; 35-42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting very good; two rows of two lines and three lines in red ink on either border; text in the centre with commentary above and below it; benedictory phrase and marks of punctuation in red ink; diagrams of *Kuṇḍas* given; topics, etc., are tinged with red pigment; Paper old, slightly worn out, musty and worm-eaten.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1888.

Author.— Balabhadrasūri.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— नत्वाच्युतब्रह्ममहेशमूर्त्ती etc. as in No. 300.

Comm.— नत्वा श्रीनृहरिं etc. as in No. 300.

Ends.— fol. 35[b].

Text— वृत्ते पूर्वविनिर्मिते etc. as in No. 300.

Comm.— येन श्रीभवान्मखैः etc. upto कुंडतत्त्वप्रदीपटीका समाप्ताः ॥ शुभ ॥ संवत् १८८८ ॥ पठनार्थि अंमकेश्वरजीलिषितं वैष्णवहरिदास ॥ वैसाष ७ बुधवासरे ॥

Reference.— See No. 300.

कुण्डपूजा Kuṇḍapūjā

No. 302 No. $\frac{88}{1892-95}$

Size.— 11¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 7 leaves; 6 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; paper old.

A short treatise for worshipping *Kuṇḍa*. It consists of *mantras* in honour of Viśvakarman, Viṣṇu and Śiva, followed by the ceremony of worshipping different parts of Kuṇḍa. Aufrecht notices only our ms. in his Catalogus Catalogorum, iii, 24[a].

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ कुंडपूजनं ॥ तत्र यजमानः कुंडात् पश्चिमतः उपविश्य आचम्य प्राणानायम्य । गुरुभ्यो नमः । गणपतये शिवाय नमः । etc.

Ends.— fol. 7[b].

यस्य देहे स्थिता क्षोणी ब्रह्मांडं विश्वमंडलं ।
व्यापिनं भीमरूपं च सुरूपं विश्वरूपिणं ॥
पितामहसुतो मुख्य तुभ्यं वास्तोष्पते नमः ।
नमस्कुर्यात् । इति कुंडपूजा ॥ वास्तुपुरुष नमस्तेस्तु भूशयाभिरत-प्रभो । मद्गृहं धनधान्यादिसमृद्धं कुरु सर्वदा

कुण्डप्रदीप with टीका

No. 303

Kuṇḍapradīpa with Commentary

No. 89 / 1892-95

Size.— 8 in. by 5⅞ in.

Extent.— 9 leaves ; 20 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; fol. 9 in a different hand ; diagrams of 11 different *Kuṇḍas* are given on fol. 9 ; paper old and musty.

The text on the construction of *Kuṇḍas* in 21 verses in *Sragdharā Śārdūlavikrīḍita* and *anuṣṭubh* metres, by Mahādeva Rājaguru, son of Kahnajit and teacher of Haivatarāja (Haibatrao), with his own commentary. According to Kane, our author composed *Muhūrtadīpaka* (1661 A.D.) with its commentary and *Muhūrtasiddhi*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Mahādeva Rajaguru.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— प्रणम्यैकरदं देवं सारदां गुरुमेव च
कुंडप्रदीपकं कुर्वे बालाज्ञानतमोपहं ॥ १ ॥

Comm.— अहं कुंडप्रदीपकं कुर्वे इत्यन्वयः ॥ किं कृत्वा ॥ एकरदं देवं गणेशं च परं शारदां वाग्देवतां गुरुं प्रणम्य ॥ etc.

Ends.— fol. 9.

अत्राद्यमानुष्टुभं । पराणि शार्दूलविक्रिडितानि ।
मंडपाच्छादनस्तपनवृत्ते स्रग्धराख्ये ॥
इति श्रीराजगुरुश्रीमहादेवविरचितः कुंडप्रदीप संपूर्ण

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 108[b] ; III 24[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 532.

(2) Printed Editions—
Printed in *Kuṇḍagranthaviṁśati*, p. 11[b].

कुण्डमण्डपसिद्धि Kuṇḍamaṇḍapasiddhi

No. 304 No. $\frac{24}{1874-75}$

Size.— 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent.— 5 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; marks of punctuation and verse numbers tinged with red pigment on fol. 2 only ; corrections made with yellow pigment.

This work, also called *Kuṇḍasiddhi*, is a small treatise on the construction of fire altars in 58 verses. It was composed in 1619 A.D. and by Viṭṭhaladīkṣita, son of Būbaśarman, of Sangamner (in Ahmednagar District) of the *Kṛṣṇātrigotra*. The author composed a small commentary also (called °*vivṛti*) on his work, which was printed at Bombay in 1892. Our author's son Raghuvīra wrote *Marīcimālā*, a commentary on Śaṅkarabhaṭṭa's *Kuṇḍārka* (see below).

Age.— Appears to be old.

Author.— Vīṭṭhaladīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
गाढध्वांतमनेकभानुजठरे राजत् कलाधारिणी
प्रोदं चच्छफरीयुगे दरदलत् पद्मेषु हीरावलिः ॥
स्वर्णोत्तुंगगिरिद्वयाधरचरी दीना कलिंदात्मजा

पश्याश्चर्यमिदं शिवामिति वदन् स्मेरः शिवः पातु नः ॥ १ ॥
कृष्णात्रिगोत्रे नितरां पवित्रे पवित्रकर्मांजनि बूषशर्मा
तत्सूनुना विठ्ठलदीक्षितेन विरच्यते मंडपकुंडसिद्धिः ॥ २ ॥
कृतोर्ध्वबाह्वोः समभूगतस्य कर्तुः शरांशः प्रपदोच्छ्रितस्य ।
यो वासहस्तोस्य जिनांशकोपि स्यादंगुलं वत्तदिभांशकाये ॥३॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

अथवापि मृदा सुवर्णभासाकरमानं चतुरंगुलोच्चमस्य ।
हवने विदधीत वांगुलोच्च विबुधस्थंडिलमेव वेदकोणं ॥ ५४ ॥
इति मंडपकुंडसिद्धिमेनां रुचिरां विठ्ठलदीक्षितो व्यधत्त ।
अधिकाशिनगर्युमेशतुष्टयै विबुधः शोधयतादिमां विचार्य ॥ ५५ ॥
शशियुगतिथिगण्ये याति शाके वरेण्ये
विभवशरदि रम्ये मासि शस्ये तपस्ये ।
शशधरभृतिदक्षे मुष्यपक्षे बलक्षे
कमलनयनतिथ्यां भानुमद्वारवत्यां ॥ ५६ ॥
ग्रंथे परोक्ते मम दूषणोक्त्या किं वा गुणोक्त्या विदुषा विचार्यः ॥
ग्रंथे मदुक्ते सदसिद्धिशोध्यं सर्वस्तु सर्वं न हि वेद कश्चित् ॥ ५७ ॥
अंगीकार्या मत्कृतिनिर्मलेयं कस्मादेवं पंडितान् प्रार्थयेहं ।
क्षीरं योयं नीरमेतद्विहाय को वा विज्ञं हंसमज्ञोर्थयेतः ॥ ५८ ॥
इति श्रीविठ्ठलदीक्षितविरचितायां कुंडमंडपसिद्धि समाप्ता ॥ ॥
छायापुरीनिवासिना भटनित्यानंदात्मजेन नायकेन लिखितमिदं श्रीमद्यागेश्वरभट्टानां पुस्तकमस्ति ॥ ॥ शुभं भवतु ॥
श्रीभुवनेश्वर्यै नमः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 109[a]; II 22[a]; III 24[a].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 533.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 3160.
Weber's Catalogue of Berlin Mss., p. 320, No. 1088-9.
Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 341[a], No. 798.
Mitra's Notices, VII, No. 2331-32; X, 4106.
B. B. R. A. S. Cat. No. 426.

(2) Printed Editions—
Printed in Kuṇḍagranthaviṁśati, p. 1[a], Bombay, 1889.

कुण्डमण्डपविधि Kuṇḍamaṇḍapavidhi

No. 305 No. $\frac{90}{1886-92}$

Size.— 9 in. by 4¼ in.

Extent.— 9 leaves ; 8 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper old and musty.

The codex contains the text of 73 verses on the construction of fire-altar. This has been commented upon by the author himself.

Age.— Saṁ. 1805.

Author.— Rāmacandra Vājapeyī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

इष्टापूर्तेष्वंगमाद्यं etc.

Ends.— fol. 9[a].

सुस्थं कृत्वा वृतिविवृतितः कंठनाभीवरांगं
नानाशंकावकरनिकरानस्यता भूरिभेदं ॥
यत्कुंडाख्यं हुतभुगुदरं शुद्धमाधायि बुध्या
श्रीमांस्तेनानलवपुरजः प्रीयतां यज्ञभोक्ता ॥ ७१ ॥
श्रीमद्रत्नपुराधिपेन महितः श्रीरामचंद्रेण यो
भारद्वाजकुलांबुधेर्विधुरिव श्रीमज्जटायुद्विजः ।
बंधूनां परिणीतयेभ्युपगतो सौमालवो नैमिषं
तेनर्ग्वेदविदेरितेन रचिता रामेण कुंडोद्धृतिः ॥ ७२ ॥
रसगगनतिथि १५०६ प्रमाणवर्षे
गतवति विक्रमभूमिपस्य कालात् ॥
क्रतुविधिफलदायके मखज्ये
कृतिरियमस्तु मयार्पिता सुरेशे ॥ ७३ ॥
इति कुंडमंडपविधौ रामवाजपेयी ॥ शुभमस्तु ॥
संवत् १८०५ श्रावणशुक्लतिथौ ७ गुरुवारेण लिखितं
उदीच्यज्ञातीयव्यासशुभरामेण शुभं ब्रूयात् ॥ श्री ॥

कुण्डमण्डपसिद्धि — Kuṇḍamaṇḍapasiddhi

No. 306 — No. $\frac{165}{1886-92}$

Size.— 9¾ in. by 4½ in.

Extent.— 5 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, marks of punctuation with verse numbers and the last colophon tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty, brittle and fragile.

Another copy of the text only No. 304.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Viṭṭhaladīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गाढध्वांतमनेक etc. as in No. 304.

Ends.— fol. 5[a].

अथवापि मृदा सुवर्णभासा etc. इस्तमज्ञोर्थयते ॥ as in No. 304.

इति कुंडमंडपसिद्धिः ॥

References :— See No. 304.

कुण्डमण्डपसिद्धि with विवृत्ति — Kuṇḍamaṇḍapasiddhi with Vivṛti

No. 307 — No. $\frac{340}{1887-91}$

Size.— 7¾ in. by 4 in.

Extent.— 65 leaves ; 7 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.—Modern water marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in faint orange ink on either border.

The Ms. contains the text of *Kuṇḍamaṇḍapasiddhi* with author's own commentary.

Age.— Śaka 1758.

Author.— Viṭṭhaladīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीकृष्णमत्तमतंगजवदनं साधितविघ्नावलीसदनं
गौरीहरयोस्तोकं पालितलोकं हृदालंबे ॥ १ ॥

कल्याणवाणिनिजपाणिसरोजयुग्मं
संयोज्य देवि करवाणि तव प्रमाणं ।
मत्तुंडमंडललसद्रसनां गणं ते
नृत्याय नित्यमिदमस्तु रसानुसिक्तं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 64[b].

अंगीकार्या मत्कृतिर्निस्तुषेयं
कस्मादेवं पंडिताः प्रार्थयेहं ।
क्षीरं पेयं नीरमेतद्विहाय
को वा विज्ञं हंसमज्ञोर्थयेत् ॥ ५८ ॥

इति श्रीमत् विट्ठलदीक्षितविरचिता कुंडमंडपसिद्धिः संपूर्णा

त्यक्त्वांत्याद्विषमात्कृतिं द्विगुणयेन्मूलं समेतत्कृते
त्यक्त्वालब्धकृतिं तदान्त्यविषमाल्लब्धं द्विनिघ्नं न्यसेत् ।
पंक्त्या पंक्तिहृते समेन्त्यविषमात्त्यक्त्वापवर्गं फलं
पंक्त्या तद्विगुणं न्यसेत् इति मुहुः पंक्तेर्दलं स्यात्पदं ॥ १ ॥

शके १७५८ दुर्मुख नाम संवत्सरे कार्तिककृष्णप्रतिपद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ छ ॥ श्रीराम ॥ छ ॥

References.—See No. 304.

कुण्डमण्डपसिद्धिविवृति Kuṇḍamaṇḍapasiddhivivṛti

No. 308 No. $\frac{25.}{1874-75}$

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 20 leaves ; 16 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings ; legible ; two lines in black ink, on either border ; marks of punctuation, names of authorities quoted and topics are tinged with red pigment ; a small piece of paper ($6\frac{7}{10}$ in by $3\frac{9}{10}$ in) written on one side and giving the portion of the text left out after line 9 of fol. 6[a], is found between foll. 5 and 6 ; corrections made with yellow pigment ; paper old, and musty.

Age.— Appears to be old.
Author.— Viṭṭhaladīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— गाढध्वांतमनेक etc. as in No. 304.

Comm.— मत्तमतंगजवदनं सादितविघ्नावलीसदनं ।
गौरीहरयोस्तोकं पालितलोकं हृदालंबे ॥ १ ॥

Ends.— fol. 20[b].

Text— कृतिदिवसमाह ॥
शशियुगतिथिगण्ये ete. as in No. 304.

Comm. व्यधत्तेति पूर्वश्लोकेनान्वयः। ग्रंथे परोक्तममदूषणोक्त्यादिं वा गुणोक्त्या विदुषा विचार्यः ।
ग्रंथे मदुक्ते सदसद्विशोध्यं सर्वस्तु सर्वंनहि वेद कश्चित् ॥ ५७ ॥
अंगीकार्या मत्कृतिर्निर्मलेयं कस्मादेवं पंडितान् प्रार्थयेहं ।
क्षीरं योयं etc. as in No. 307.
इति विट्ठलदीक्षितविरचितायां कुंडमंडपसिद्धिविवृत्तिः समाप्तः ॥
श्री श्री श्री.

References.— See No. 304.

कुण्डमण्डपसिद्धिविवृति — Kuṇḍamaṇḍapasiddhivivṛti

No. 309 — No. 530/1883-84

Size.— 8⅝ in. by 3⅛ in.
Extent.— 39 leaves ; 8 lines to a page ; 33 letters to a line.
Description.—Country paper ; Devanāgarī Characters; handwriting good ; three lines in red ink on either border ; paper old, worn out, musty and slightly worm-eaten ; incomplete.
Age.— Appears to be old.
Author.— Viṭṭhaladīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगजाननाय नमः ॥

मत्तमतंगजवदनं etc. as in No. 307.

Ends.— fol. 39[b].

अथवाज्याज्यासवर्गांतरघातमूलं भुजः किं शरकरणप्रयासेन २६।३०। अष्टास्त्रिभुजएव कोटिः आयते भुजकोटिघातः क्षेत्रफलं २८८।४।४ अथ विषमभुजचतुर्भुजक्षेत्रफलं जीवा ends abruptly.

References.— See No. 304.

कुण्डमण्डपसिद्धि with टीका

Kuṇḍamaṇḍapasiddhi with Commentary.

No. 310

No. $\frac{529}{1883-84}$

Size.— 10¼ in. by 4½ in.

Extent.— 51 leaves; 8 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; paper old, musty, worn out and slightly worm-eaten in the beginning.

Another copy of 307.

Age.— Appears to be old.

Author.— Viṭṭhaladīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— गाढध्वांतमनेक etc. as in No. 304.

Comm.— मत्तमतंगजवदनं etc. as in No. 307.

Ends.— fol. 50[a].

Text.— इति मंडपकुंडसिद्धिमेनां etc. as in No 304.

Comm.— एक चतुःपंचदश १५४१ परिमिते श्रेष्टे शके गच्छति सति विभवसंवत्सचारुणि प्रशस्ते फाल्गुनमासि चंद्रपोषणसमर्थे फाल्गुनस्य शुक्लपक्षे द्वादश्यां रविवारान्वितायां सत्यां विट्ठलदीक्षितः इमां व्यधत्ते इति पूर्वश्लोकेनान्वय etc. as in No. 308.

व्योमांकमेदिनिपराधिपगण्यशाके-
(ऽ)ब्दे सर्वधारिणि नभो धवले शिवस्य ।
तिथ्यां कवेरहनि विट्ठलश्रोत्रियोसौ
पुस्तं रराद किल मंडपकुंडसिद्धेः ॥ १ ॥

वसंततिलकावृत्तमिदं ॥ इदं सटीककुंडमंडपसिद्धिपुस्तकं श्रोत्रियोपनाम्नः विट्ठलस्य ॥ करकृतमपराधं etc.

इदं पुस्तकं महादेव पाटक सप्तऋषि खेटकग्रामवासी etc.

References.— See No. 304.

कुण्डमण्डपसिद्धि
with
विवृत्ति

Kuṇḍamaṇḍapasiddhi
with
Commentary

No. 311

No. $\frac{166}{1886-92}$

Size.— 8¾ in. by 6¼ in.

Extent.— 29 leaves ; 16 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows each of one line and two lines in red ink on either border ; text in the middle of the page with the commentary above and below it ; irregular marks of punctuation in the text with figures above it are in red ink ; contains diagrams ; paper old and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Viṭṭhaladīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

कृष्णात्रि गोत्रे नितरां etc. as ni No. 304.

श्रीगणेशाय नमः ॥ गणपतिपूजन पुण्याहवाचनं च कृत्वा प्रतिष्ठायाग-निमित्तं श्राद्धमेतसुदुर्लभं ॥ ... ...

कुंडमंडपसिद्धेविवृत्तिं लिखितोक्तिषु ।
प्राचीनवाक्यसंदर्भं संदर्श्यंथितुभारभे ॥ ४ ॥

इह शिष्टाग्रंथारंभे स्वेष्टदेवतानमस्कारादिरूपं मंग(ल)माचरंति ॥ etc.

Ends.— fol. 29[a].

Text— अथ वापि मृदा etc. upto हंसमज्ञोर्यज्ञेयः as in No. 304.

इति मंडपकुंड (सि)द्धिः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

Comm.— इति संगमनेरस्थविठ्ठलदीक्षितरचिता स्वकृतकुंडसिद्धिव्याख्या-समाप्तः ॥ लिखितं ब्राह्मणगौडजोसी स्यामलाल आत्म फ(?)टनं । चिरंजीव नारायणवागोवंदनारायणपठनार्थं विरंपूरिमध्ये ॥ संवत् गजइंदुनवज्वा-ग्नाके हुतानाग नग इंदुं चैत्रादिमासे वेदतिथिसैलवाररस शुभं भूयात् ः

कुण्डमण्डपसिद्धि
with
विवरण

Kuṇḍamaṇḍapasiddhi
with
Commentary

No. 312

No. $\frac{138}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11¾ in. by 5⅛ in.

Extent.— 23 leaves ; 10 lines to a page ; 44–49 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; text in the middle of the page with commentary above and below it Paper old and slightly worm-eaten.

Age.— Appears to be old.

Author.— Viṭṭhaladīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text—गाढध्वांतमनेक etc. as in No. 304.

Comm.—॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ मत्तमतंगजवदन etc. as in No. 307.

Ends.— fol. 22[a].

Text— इति मंडपकुंडसिद्धिमेनां etc. as in No. 304.

Comm.— तदुक्तं ॥ तत्रैव ॥

मातंगवस्तमहिषसिंहभल्लैणवाजिनः ।
वृषभं च तथा न्यायं ध्वजमध्ये क्रमाल्लिखेत् ॥
अथवा दिग्गजानष्टौ वैरावणपुरःसरान्
ध्वजे विलिखेदुक्तधातुभिश्च सलक्षणं ॥
एवं द्वजानां कथितं लक्षणं ते शुभावहमिति ॥
समाप्तः ॥

References.— See No. 304.

कुण्डमार्त्तण्ड
with
टीका

Kuṇḍamārtaṇḍa
with
Commentary

No. 313

No. $\frac{101}{1895\text{–}02}$

Size.— 9⅛ in. by 4 in.

Extent.— 47 leaves ; 11 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; three lines in red ink on either border; benedictory phrase, verse-numbers, topics and colophon at the end tinged with red pigment; paper old, worn out, musty and worm-eaten; fol. 12 repeated.

A treatise on the construction of *Kuṇḍas* in 69 verses by Govinda, son of Gadādhara of Mādhyandina Śākhā; the author composed his work at Junnar in 1691–92 A.D. it is accompanied by the commentary *Prabhā* by Ananta, son of Siddheśvara, residing at Pallipattana (which, according to Dr. Kane, is identical with Pāli in Bhor State). The text is printed in *Kuṇḍagranthaviṁśati*, p. 4[b].

Age.— Śaka 1674.

Author.— (Text) Govindadaivajña.
(Comm.) Ananta.

Begins.— fol. 1[b].

Text— मधुकरवृतगंडं भालमाळींदुखंडं
विलसितकरदंडं विघ्ननाशैकचंडं ।
वितरितबुधपंडं संलसच्छूलपिंडं
विदलितरिपुकांडं नौमि तं वक्रतुंडं ॥ १ ॥ etc.

Comm.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकुळदेवतायै नमः ॥
वंदेहं विबुधौघमौलिविलसन् मालार्चितांघ्रिद्वयं
रामं नीरदनीळकोमळतनुं श्रीजानकीसंयुतं ।
शश्वन्नारदगौतमादिमुनिभिः संस्तूयमानं मुदा
लोकानंदकरं परं सुभुजतां श्रेयस्करं भास्वरं ॥ १ ॥
हेरंबस्य पदं नत्वा प्रत्यूहव्यूहनाशकं ।
मुदानंतो वितनुते प्रभाख्यां विवृतिं कृतिं ॥ २ ॥

Ends.— fol. 47[a].

Text— गुणशशिरसचंद्रै १६१३ संमिते शाककाळे
सहसि बहुलपक्षे कामतिथ्यां शशांके ।
विबुधगुरुकवीनां हर्षदोयं स्फुटार्थः
समगमदतिपूर्त्तिं कुंडमार्तंडसंज्ञः ॥ ६८ ॥

Comm.— प्राप्ते शक्ररसेंदुतन्मितशके १६१४ रम्येंगिरोब्दे रवौ
कर्कस्थे नभसि द्वितीयकदले चांद्रे तिथौ भानुजे ।

रेवत्यां शशभृत्यलंगणितवित् कुंडमार्तंडजां
श्रीसिद्धेश्वरसूनुरीशनिरतष्टीकामनंतो व्यधात् ॥ ३ ॥
प्रभां विलोक्य मार्त्तंडमेनं पठति यो द्विजः ।
यज्ञारंभे संपूज्यः स्याद्भूमिदेवादिभिः सदा ॥ ४ ॥

इति श्रीमत्पल्लीपत्तननिवास्यनंतदैवज्ञकविरचिता सुप्रभाख्या कुंडमार्तंडटीका संपूर्णतामगमत् ॥ ७ ॥

दै ... ...

शके १६७४ अंगिरोनामसंवत्सरे कार्त्तिकशुक्लत्रयोदश्यामिदं पुस्तकं सोमण इत्युपनामपरशुरामात्मजरघुनाथेन संपादितं॥ श्रीः ॥ श्रीभार्गवराम॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogo rum :—
I, 109[a]; II, 194[a]; III, 24[b].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 533.
B-Descriptive Catalogues :—
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1302.

कुण्डमार्त्तण्ड Kuṇḍamārtaṇḍa

No. 314 No. $\frac{43}{A\ 1882-83}$

Size.— 9⅝ in. by 3¾ in.

Extent.— 10 leaves; 10 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad, but legible; two lines in red ink; benedictory phrase, verse-numbers and the last colophon are tinged with red pigment; paper old and musty.

Another copy of the text only.

Age.— Appears to be old.

Author.— Govindadaivajña.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

मधुकरवृतगंडं etc. as in No. 313.

Ends.— fol. 10[a].

गुणशशिरस etc. upto कुंडमार्तंडसंज्ञः as in No. 313, followed by :—

ये दर्भगर्भाग्रधियो हि तेषां
अथाशयः सूक्ष्मतरो विभाति ।
ये मुग्धमुख्या भुवि संति तेषां
स्यादिंद्रवज्राहतपक्षतुल्यः ॥ ७० ॥
नवरसमितवृत्तैर्गुंफितं संभ्रमाद्यः
पठति भुवि भवेत्स ज्ञानवान्विश्ववंद्यः ।
सुतधनसुखसंपत्कामपूर्णोपकारी
बुधकुलकमलेंदुः कुंडमार्त्तंडमेनं ॥ ७१ ॥

इति श्रीमद्गोविंददैवज्ञविरचितः कुंडमार्तंडोयं समाप्तिमगमत् ॥
शुभं भवतु ॥ श्री ॥

References.— See No. 313.

कुण्डरत्नाकर with टीका

Kuṇḍaratnākara with Commentary

No. 315

No. $\frac{91}{1892-95}$

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{7}{10}$ in.

Extent.— 59 leaves ; 17 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old, worn out, musty and slightly worm-eaten.

A treatise on the construction of *Kuṇḍas* by Viśvanātha Dvivedin, son of Śrīpati and grandson of Jagannātha. He quotes *Kuṇḍākṛti* of Rāmavājapeyin and is quoted in the *Kuṇḍamaṇḍapasiddhi* by Viṭṭhaladīkṣita. According to Kane the author flourished between 1450–1615 A.D. The text, which is in 84 verses, is accompanied by author's own commentary.

Age.— Saṁ. 1824.

Author.— Viśvanātha Dvivedin.

Begins.— fol. 2[a].

Text.— चंचाच्चारुनिबद्धातिद्धचंद्रसकलतत्सुधामिश्रिताः
स्फूर्जद्धूर्जटिना जटासु निभृतां गंगातरंगालयः ।
साक्षाद्ब्रह्मपदप्रदाय पदवीचूडामणिश्रैय ...
स्त्रैलोक्यं विधिवत् पुनंतु नयनानंदैककंदोदयः ॥ etc.

Comm.— fol. 1[b].

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ कुंडरत्नावल्यटीका लिख्यंते ॥

अंभोजे स्वर्णरंभा तदुपरि पुलिनं तत्र कूपोत्रलिंग-
तत् कालिंदी तत्र मेरुस्तदुपरि च शशिस्तस्य गाढांधकारः ।
तत्रोद्यत्सूर्यकोटिस्त्रिनयनविधृतार्द्धांगिमव्याजमव्या-
दन्ये भस्मोरगं यत् सुकृतिनरशिरोरत्नमालाभिरामं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 58[b].

वृत्तांतस्त्र्यस्रपूर्वाणां नवास्रांतं पृथक् पृथक्
ज्याव्यासयोगांतरघातमूलं
व्यासस्तदूनो दलितः शरस्यात् ।
व्यासाच्छटोनाच्छरसं गुणाच्च
मूलं द्विनिघ्नं भवतीह जीवा ॥
जीवार्द्धवर्गे शरभागयुक्ते
व्यासः प्रमाणं प्रवदंति वृत्ते ॥ १ ॥ इति समाप्तः ॥

श्रीरस्तु ॥ संवत् १८२४ वर्षे शाके १६८९ माघ वदि ६ भौमे श्रीजयपुरे महाराजश्रीमाधवसिंहजीविजयराज्ये लिखितं समाप्त ॥ यादृशं पुस्तकं etc.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 109[a]; II, 22[a] and 194[a]; III, 24[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 533.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 3157.

(2) Printed Editions :—
Printed in Kuṇḍagranthaviṁśati, p. 13[a].

कुण्डविधि Kuṇḍavidhi

No. 316 No. 206/1884-87

Size.— 9½ in. by 3⅞ in.

Extent.— 5 leaves ; 9 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two irregular lines in black ink, on either border benedictory phrase, marks of punctuation and the last colophon are tinged with red pigment.

A treatise which is a compilation from *Kuṇḍākṛti* (the first 23 verses have been incorporated *verbatim*) and some other work on the subject.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

इष्टपुर्त्तेष्वगंमाच्च यदाह यस्यामत्वाधिक्यतो भूरि दोषाः ॥ कुयं सांग-भुरिभेदं तदत्तब्रूते रामो पैमिषस्थो विचार्य ॥ १ ॥ त्रिसरेणुरघरेणुर्वासाग्रं तदनुलिप्य । युकां यवोंगुलं परमाणे क्रमतोष्टगुणितानि ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

शत्रुणां भारणो वापि शूद्रवर्णस्यस्पते ॥ वृत्तं भुमिश्वराणां च शांतिकमसु पश्चिमे ॥ इति कुंडविधिः भट काशिनाथस्येदं । शुभं

कुण्डसंस्कार — Kuṇḍasaṁskāra

No. 317 — No. 258 (iii) / 1886–92

Size.— 7⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 4[a]–5[b] leaves; 19 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— A short treatise on consecrating a *Kuṇḍa* and worshipping parts of it on the occasion of performing a *lakṣahoma*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 4[a].

अथ कुंडसंस्कारः ॥ यजमानः कुंडात् पश्चिमतः उपविश्य आचम्य प्राणानायम्य । गुरुं गणेशं आदित्यादिग्रहान् परमेश्वरं च नत्वा । etc.

Ends.— fol. 5[b].

ततः । सर्वतः पाणिपादांतः सर्वतो शिशिरोमुखं ।
विश्वरूपो महानग्निः प्रणितः सर्वकर्मसु ॥
इति अग्निं ध्यात्वा अग्निं दूतमिति अग्निं संपूज्य नमस्कुर्यात् ॥
इति कुंडसंस्कार संपूर्णम् ॥ १ ॥

कुण्डाकृति with टीका

Kuṇḍākṛti with Commentary

No. 318

No. 97 / 1884-86

Size.— 9¼ in. by 5½ in.

Extent.— 19 leaves ; 12 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red or black ink on either border ; paper old, worn out and musty ; incomplete, ends abruptly with the first quarter of the last verse.

A Manual of construction of fire-altars with author's own commentary. Our work goes under various names —*Kuṇḍalakṣma*, *Kuṇḍamaṇḍapalakṣaṇa* or *Kuṇḍanirmāṇa-śloka* with *vivṛti* and contains 74 verses. The author Rāmacandra Vājapeyī (shortened as Rāma), son of Sūryadāsa, son of Śivadāsa, was a resident of Naimiṣa and enjoyed the patronage of Rāma, king of Ratnapura. This work was composed by him in 1449 A.D., at the request of Jaṭāmat Caturvedī, son of Akṣmadeva. For further details, see I. O. Cat. No. 3154.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāmacandra Vājapeyī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवरदराजो जयतु ॥ श्रीभगवत्यै नमः ॥

Text.— इष्टापूर्तेष्वंगमाद्यं यदाहुर्यस्यो नत्वाधिक्यतो भूरि दोषाः ।
कुंडं सांगं भूरिभेदं तदत्र ब्रूते रामो नैमिषस्थो विचार्यः ॥ १ ॥

Comm.— अस्यार्थः ॥ इष्टं यागादि ॥ आपूर्त्तं ॥ वापीकूपतडागादि ॥
तत्र आद्यं मुखं ॥ यदंगं ॥ etc.

Ends.— fol. 19[a].

कश्चिन्नवेद गणितं यदि वेत्ति शुल्बं
शुल्बं न वेद यदि वेत्यपरोकक्लृप्तिं
विद्वान्द्वयं न विवीधागमपंडितोन्य-
स्तत् ज्ञानवापिसुपर्णचितौ पटूः कः॥ ७० ॥

... ...

श्रीमद्रत्नपुराधिपेन सहितः श्रीरामचंद्रेण यो
भारद्वाजकुलांबुधैर्विधुरिव श्रीमज्जरामद्विजः ।

बंधूनां परिणीतयोभ्युपगतो सौमालवो नैमिषे
तेनग्वेंदविदेरितेन रचीता रामेण कुंडाकृतिः ॥ ७३ ॥
श्रीरामचंद्रत्नपुराधिपेन रामचंद्रेण यश्रीमन् जटा ॥ शुभं भवतु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 109[b]; II 22[a]; III 24[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 53+.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 3154 and 6472.
Mitra's Notices, VII, No. 2258.
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 419-21.
Weber's Cat. of Berlin Mss. pp. 319-20, Nos. 1086-7.

(2) Printed Editions :—
Printed in Kuṇḍagranthaviṁśati, p. 37[a]. Bombay, 1889.

कुण्डाकृति Kuṇḍākṛti

No. 319 No. $\frac{205}{1884-87}$

Size.— 10⅛ in. by 4⅞ in.

Extent.— 5 leaves ; 12 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, verse numbers and the last colophon tinged with red pigment ; paper very old, worn out, musty and brittle.

Another copy of No. 318, containing only the text. The colophon, when it says स्वकृतकुण्डनिर्माणश्लोकविवृतिः, is wrong. The name *Kuṇḍāhati* seems to be a scribe's mistake for *Kuṇḍākṛti*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Rāmacandra Vājapeyī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
इष्टापूर्त्तेष्वंगमाद्यं यदाहुर्यस्यो नत्वाधिक्यतो भूरि दोषाः ।
कुंडं सांगं भूरिभेदं तदत्र ब्रुते रामो नैमिषस्थो विचार्य ॥ १ ॥
त्रसरेणूरथरेणुर्बालाग्रं तदनुलिक्षा च ।
यूकायवोंऽगुलमिति परमाणोः क्रमशोष्टगुणितानि ॥ २ ॥ etc.
as in 97.

Ends.— fol. 5[b].

श्रीमद्रत्नपुराधिपेन महितां श्रीरामचंद्रेण यो
भारद्वाजकुलांबुधेर्विधुरिव श्रीमज्जरामद्विजः ।
वंधूनां परिणीतयेभ्युपगतो सौमालवो नैमिषं
तेनर्ग्वेदविदेरितेन रचिता रामेण कुंडाह्व[कृ]तिः ।। ७३ ।।
रसगगनतिथिप्रमाणवर्षे गतवति विक्रमभूमिपस्य कालात् ।
क्रतुविधिफलदायके मखेज्ये कृतिरियमस्तु ममार्पिता सुरेशे ।।७४।।
इति श्रीनैमिषस्थवाजपेयिकृतौ कुंडनिर्माणश्लोकविवृतिः ।।
as in No. 318.

References.— See No. 318.

कुण्डार्क with टीका

Kuṇḍārka with Commentary

No. 320

No. $\frac{259}{\text{A 1881-82}}$

Size.— $8\frac{5}{8}$ in. by $8\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 17 leaves ; 9 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.—Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; foll. 3 and 5 are coloured yellow ; verse numbers tinged with red pigment.

A metrical treatise on the construction of ten kinds of fire-altars for *homa* by Śaṁkarabhaṭṭa, the author of *Vratārka*, and the son of Nīlakaṇṭhabhaṭṭa, the author of *Bhagavantabhāskara*, with the commentary called *Marīcimālā* by Raghuvīra, the son of Viṭṭhaladīkṣita, the author of *Kuṇḍamaṇḍapasiddhi*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— (Text) Śaṁkarabhaṭṭa.
(Comm.) Raghuvīra.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।।

Text—भास्वंतं नीलकंठं पितरमनुसरन् शंकरो वक्ति कुंडं
भू १ व्यय २ ऽध्यं ४ गाढहस्तं दशशतहवनात्तदशम्नोत्तरे स्यात् ।
हस्तस्यादूर्ध्वबाहोः प्रपदगमखिनः पंचमोंशोंगुलंत-
स्सिद्धांश २४ स्तद्गजांशो ८ यवडरगलवस्तस्य यूकाष्टलीक्षा ।।१।। etc.

Comm.—कृष्णात्रिगोत्रोद्भववूबसिंधोः समुद्गतो विठ्ठलपूर्णचंद्रः
तस्यात्मजः श्रीरघुवीरसंज्ञः करोति कुंडार्कमरीचिमालान् ॥ १ ॥
अत्र भवान् श्रीभट्टनीलकंठसुतो भट्टशंकरनामा द्विद्वानुपपत्तिप्रतिसंधानं सुकरोपायं च कुंडप्रकाशकं ग्रंथमाविष्कर्तुं प्रतिजानीते भास्वंतमिति। ect.

Ends.— fol. 14[b].

Text—स्युर्वृत्तव्यासवर्गा त्रियमकुचरणाभांश २७ रवाऽध्यं ४०शयुक्तौ
रामाश्वांशौ३।७।शरांशो नगकुलवियुक् त्र्यस्रतो बाहुवर्गाः।
दोर्घ्नंदोर्व्यासकृत्योः स्वपदमिति फलं स्याच्चतुर्णां त्रिदोष्णां
पादर्घ्यावृत्तदोष्णामिति मितिमवदच्छंकरो नैलकंठिः

Comm.—न परैवगाहितः स्फुटं कुंडाखिलशांकरी कृतिः विवृता रघुवीरदीक्षितैः
कुतुकादेव न कामकाम्यया इति कुंडार्कटीका समाप्ता
श्रीकृष्णार्पणमस्तु इदं पुस्तकं जोगळेकरोपनायकपरशुरामस्य ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं ॥ श्रीरस्तु ॥

References,—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 109[b]; II 22[a] and 194[a]; III 24[b].
Kane: *Hist. Dh.* I, p. 534.
B-Descriptive Catalogues :—
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 424–25.
Mitra's Notices, II, 708.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss., No. 1305.

(2) Printed Editions :—
Printed at Bombay, 1902.

कुण्डार्क with टीका

Kuṇḍārka with Commentary

No. 321

No. 341 / 1887-91

Size.— 8 in. by 4⅛ in.

Extent.— 30 leaves ; 7 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.—Modern water-marked paper; Devanāgarī characters handwriting good ; two rows, each of two lines and three lines in red ink, on either border ; paper slightly worm-eaten.

Another copy of No. 320.

Age.— Śaka 1760.

Author.— Text— Śaṅkarabhaṭṭa.
Comm.— Raghuvīra.

Begins.— fol. 1[b].

श्री गणेशाय नमः ॥

Text—भास्वंतं नीलकंठं etc. as in No. 320.

Comm.—गोत्रो कृष्णात्रिगोत्रोद्भव etc. as in 320.

Ends.— fol. 30[b].

जपरैरवगाहिता etc. upto कुंडार्कटीका समाप्तः ॥ as in No. 320.
शके १७६० विलंबीनाम संवत्सरे माहे श्रावणशुद्ध ११ गुरुवासरे
द्वितीयप्रहरे भुलेश्वरसंनिधे क्षीरसागरतीर्थे समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 320.

कूष्माण्डहोमप्रयोगः — Kūṣmāṇḍahomaprayoga

No. 322 — No. 266 / A 1881-82

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 9 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase topics and colophon are tinged with red pigment ; accents of vedic *mantras* marked with red ink ; paper is very old, musty, very much worn out ; the right hand corner of the leaves has disappeared.

The work is a part of some bigger treatise which dealt with all sorts of domestic or vedic rites. The present codex deals with *agnyādhāna* according to the rules of Āśvalāyana. The beginning of our ms. is identical with that of *Mahāyogapañcaratna* (Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 130, No. 302) and *Prayogapañcaratna* (ibid, p. 139, No. 321) by Nārāyaṇa Bhaṭṭa. The term *Pañcaratna* suggests that the author had written five treatises on *Prayogas*, of which *Prayogaratna* is one.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa (?).

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमहागणाधिपतये नमः ॥ अग्नीनाधास्यमानः पापस्य तारतम्य... संवत्सरं चतुर्विंशति दिनानि षड्दिनानि त्रीणि दिनानि ॥ वाकूष्मा(ष्मां) डेर्जुहु...अमावास्यायां पौर्णमास्यां चोपक्रमः ॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

स्विष्टकृदादि समाप्य वरदानं कृत्वा अग्ने पुरस्तात् अश्वत्थपर्णेषु हुतशेषं निदध्यात् ॥ योवहोमदिनानि तावन्मां सस्त्रीपर्यंकादिशय्यनानृतवर्जनं पयोभक्षणं अशक्तावोदनादि ॥ छ ॥

इति कूष्मांडहोमः ॥ छ ॥

कृत्यचिन्तामणि Kṛtyacintāmaṇi

No. 323 No. $\frac{221}{1879-80}$

Size.— 9¼ in. by 5⅜ in.

Extent.— 246 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad but legible; benedictory phrase, topics and names of authorities tinged with red pigment. Incomplete; foll. 138, 157-65, 168, 179, 183 and 189 are missing; fol. 156 is repeated. Paper old, worn out and musty.

A manual of domestic rites compiled in accordance with the *Gobhilagṛhyasūtra*, in 5 chapters called *prakāśas*. The author Śivarāma, son of Viśrāma, compiled this work in Śaka 1562.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śivarāma.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीविश्वेशमशेषमंगलभुवं श्रीसारदां शारदां
नत्वा वेदविदां वरं च जनकं श्रीशुक्लविश्रामकं ।
गाढाज्ञानतमोपहं कृतधियां श्रीसामगानां कृते
कुर्वेहं कृपया गुरोः सुरुचिरं श्रीकृत्यचिंतामणिं ॥ १ ॥

... ...

आचार्यं गोभिलं नत्वा दृष्ट्वा तत्सूत्रमादरात् ।
कृत्यचिंतामणिं वक्षे गुरुणां सुप्रसादतः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 260[b].

नात्र वृद्धिश्राद्धं । तदुक्तं प्राक् । आचितशतकामो क्षतसत्काहुतिसहस्रं जुहुयात् । आचितं शकटं । आचितानां सहस्रं आचितसहस्रं च वसक्तूनामाहुतिसहस्रं...स्रं च । एकछंदस्येत्यादितिसृभिर्मंत्रैः प्रत्यृचं जुहुयात् । आस्या आहुतिः प्रथ

References.—

(1) Mss—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 115[a]; II, 23[a]; III 25[b].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 535.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 457-8.
Stein's Cat. of Jammu Mss., introduction, pp. IX, and 86 No. 2694.
K. P. Jayasval's Cat. of Mithilā Mss. Vol. I, No. 72.

कृत्यरत्न Kṛtyaratna

No. 324 No. $\frac{167}{1886-92}$

Size.— 12¼ in. by 6⅜ in.

Extent.— 23 leaves; 19 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; topics, colophon, benedictory phrase are tinged with red pigment irregularly; paper old, worn out and musty; last four leaves are very much worn out and brittle; foll. 10, 18-28, 33-34 wanting; it breaks off abruptly. On fol. 15[b] we read the following colophon—इति हरिहरभट्टतनूजश्रीखंडेरायसंगृहीतेऽस्मिन् । समपूरि कृत्यरत्ने प्रथमः समयप्रकाशोयम् ॥

Our author was the son of Haribhaṭṭa, grandson of Nārāyaṇabhaṭṭa and great-grandson of Rāmacandra, "Nārāyaṇabhaṭṭa was honoured by the king of विदर्भ" (Kane). The work is in 8 *prakāśas*; our codex is a fragment. The author mentions Hemādri, Mādhavīya and his own *Saṁskāraratna*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Khaṇḍerāya.

Begins.— fol. 1[b].

स्वस्ति श्रीमद्गणाधिपतये नमः ॥
ॐ वपुस्तदस्तु न स्तुत्यै शिवकेशवयोर्मिलत् ।
सितासिते यत्र वर्णे मज्जन्मोयमिनां मनः ॥ १ ॥
श्रीवैदर्भनृपाग्र्यपूजितमहोपाध्यायवंशोदधेः
श्रीनारायणभट्टसूरिरजनि श्रीरामचंद्रात्मजः ।
यः स्वः सिंधुसुकृत्यनिर्मलकृतिर्धर्मायनिर्मायधीः
पुत्रांस्तांश्चतुरस्य प्रीयचरितान्प्राप्तः पुमर्थांनि च ॥ २ ॥
मैलारभट्टः प्रथमो मनीषी तेषां द्वितीयो जनि माधवाख्यः ।
ख्यातस्तृतीयो हरिभट्टनामा श्रीविश्वनाथो विबुधः कनीयान् ॥ ३ ॥
हरिहरचिंतनचंचो हरिभट्टबुधाद्बभूव विख्यातात् ।
खंडेरायः खंडितदुस्तर्कध्वांतसंहतिः सुमतिः ॥ ४ ॥
सदुपासनसज्जन तेनेदमुपकल्पितम् ।
कृत्यरत्नं कृतधियः कंठे कुरुत कौतुकात् ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 37[b].

विष्णुपुराणे ॥ आब्रह्मस्तंबपर्यंतं जगत्तृप्यत्विति ब्रुवन् क्षिपेत्पयोंजलिं स्त्रीस्तु कुर्वन्संक्षेपतर्पणं कार्ष्णाजिनिः
स्नानवस्त्रं ततः पीड्य पुनराचमं न चरेत् ।
ये चैवास्मत्कुले जाता अपुत्रा गोत्रिणो मृताः ॥
तै गृह्णन्तु मया दत्तं वस्त्रनिष्पीडनोदकं ।
नपूर्व तप

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II, 23[a] (our ms.) the only entry.
Kane *Hist. Dh.* I, p. 536.

कृत्यरत्नाकर — Kṛtyaratnākara

No. 325 — No. $\frac{42}{1881-82}$

Size.— 9⅝ in. by 3⅝ in.

Extent.— 392 leaves ; 8 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrase, marks of punctuation and names of authorities quoted are tinged with red pigment frequently ; paper very old, worn out, musty and affected with dampness. Foll. 388–92 contain a list of contents.

A work dealing with different topics of *dharma*. The author, Mudākara Tripāṭhi, was the son of Gopana Tripāṭhi, a priest of king Vīrasiṁha of Vaghela dynasty. His mother's name was Muktāśrī, his elder brother was Sundara. His wife was Lakṣmī and he wrote this work to instruct Lokanātha, the eldest son of his brother. In the last section of his work he criticises the views of Horila Miśra, author of *Parameśvarīdāsābdhi* or *Smṛtisaṁgraha* (Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 431, No. 924,) *Śrāddhakṛtyapradīpa* (Peterson's Cat. of Ulwar Mss. No. 1497, Extract 355) and *Śrāddhakalpadīpa*.

Age.— Saṁ. 1617.

Author.— Mudākara Tripāṭhī.

Begins.— fol. 1[b].

नमो श्रीगणेशाय: ॥

कुतुकिनि परिवारे जानकीशान.....

... ... श्यामलेनामुनेति ।

स्मितमधुरमुदंचन्मैथिलीदृक्चकोरौ

चुलुकितमुखचंद्रः पातु मां रामचंद्रः ॥ १ ॥

जातो विजेता जगतीपतीनां प्रथागभूमीवलयाधिनाथः ।

अशेषराजन्यकुलावतंसे वघेलवंशे नृपवीरसिंहः ॥ २ ॥

अजनि सुजनमुख्यो गोपनाख्यस्त्रिपाठी

प्रतिपदनिजनिष्ठापूतवासिष्ठवंशः ।

विमलविविधविद्याकैरवस्तोवसोमो

नयविनयविधिज्ञस्तस्य राज्ञः पुरोधाः ॥ ३ ॥

गौरीवल्लभपादपद्मयुगली वंदारुमौलिर्गुरो-

र्ज्ञात्वा मैथिलदाक्षिणात्यरचितान्भूयो निबंधानपि ।

निर्बंधेन विविच्य वाक्यनिचयं मन्वादिनानास्मृतेः

सूनुस्तस्य मुदाकरो वितनुते श्रीकृत्यरत्नाकरं ॥ ४ ॥

माताख्यातमरुंधतीव दधती सक्तासतीनां व्रते

मुक्ताश्रीरिति नामधेयविदिता यस्यान्नपूर्णाकृतिः ।

भ्राता वेदविचारचारुचरितो यस्याग्रजः सुंदरः

पत्नी भक्तिपरायणोज्वलकुला लक्ष्मीश्च लक्ष्मीरिव ॥ ५ ॥

सोयं भ्रातुः प्रथमतनयं लोकनाथं सुबोधं

यत्नादध्यापयितुमखिलस्मार्त्तसिद्धान्तसारान् ।

उद्धृत्यामुं विषदवचसा सन्निबंधांतरेभ्यः

संक्षेपेण स्वयमिह कृती निर्मिमीते निबंधं ॥ ६ ॥ etc.

Ends.— fol. 387[b].

उदयनेचेति सूत्रेण पृथगेव तयोरभिधानात् ॥

मन्वादिमन्मुक्तिसदब्धिसारं
श्रीकृत्यरत्नाकरमेघरत्नं ।
मुदाकरो नित्यसुखाभिधलाखां
श्रीरामचंद्राय समर्पयामि ॥

मुक्ताश्री जननी यस्य त्रिपाठी गोपनः पिता ।
तेनायं निर्मितो ग्रंथः श्रीमुदाकरसूरिणा ॥

इति श्री वसिष्ठकुलकमलप्रकाशनैकभास्करविबुधशिरोमणि त्रिपाठि-श्रीगोपनात्मजत्रिपाठि श्रीमुदाकरनिबंधे कृत्यरत्नाकरे होरिलदूषणो-द्घाटनरत्नं निबंधश्चेति ॥ शुभमस्तु ॥ ॥

संवत् १६१७ समये श्रावण शुदि ९ बुधे श्रीरस्तु

Then follow the contents.

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

कृत्यरत्नाकर — Kṛtyaratnākara

No. 326 — No. $\frac{68}{1895-98}$

Size.— 9⅛ in. by 4½ in.

Extent.— 26 leaves ; 14 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; topics tinged with red pigment ; there is one extra folio before fol. No. 1, which repeats the text of fol. 1 ; foll. 3 and 4 together ; from fol. 7 to the end four lines in red ink ; paper very old, much worn out and musty ; on account of constant usage, ink has faded away on some of the leaves. The Ms. has got several diagrams. Its beginning, and end are lost ; fol 10[a] half blank.

The work treats of daily rites and ceremonies. Following are the principal topics : उपोद्घात including कलिधर्माः and सामान्यधर्माः, आह्निक ; यज्ञोपवीतविधि ; दर्भविधि ; प्रातःस्नानविधि ; तिलकविधि ; प्रातःसन्ध्याविधि ; प्रणवविधि ; प्राणायाम-विधि ; सन्ध्याध्यान ; भूतशुद्धि ; प्राणप्रतिष्ठा ; etc., गोदान ; पात्रदान The author styles himself as हरिहरचरणपरिचर्यापरायणदुष्टवादि-दंतिदमनपंचाननकविपंडितभट्टाचार्यश्रीलोकनाथ. He calls his work as *Kṛtyaratnākaraṣārasaṅgraha*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Lokanātha Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1ᵃ (?)

कलौ युगे ॥ कृते संभाषात्यजि स्पर्शनेन त्रेतायां । यज्ञ संसर्गाद्द्वापारे ॥ कलौ कृता ॥ युगचतुष्टये देशग्रामकुलकक्कून् त्यजेत् । देवरेण सुतोत्पत्तिर्वानप्रस्थाश्रमदत्ताश्रतायाः कन्यायाः पुनर्दानं समुद्रयानकमंडलुधरणं महाप्रस्थानगमनं गोपशुसुरग्रहः । अग्निहोत्रहवण्याश्र लेहो लीढस्वीकारः द्विजातिष्वप्यसवर्णकन्यास्वीकारः ॥ etc.

Ends.—

आज्यं पात्रदानमंत्रः । योगीश्वरः ॥
श्रांतसंवाहनं रोगी परिचर्या सुरार्चनं
पादशौचं द्विजो ..... नं गोपत्रसनं ॥
मत्स्यपुराणे ॥
कुर्यात्प्रतिकृतं देवं सुवर्णेन स्वशक्तितः
शेषपर्यंकं शयनं श्रिया ... ...
शंखचक्रगदायुक्तं वासुदेवं सुरेश्वरं ।
दत्वा गुणाढ्यविप्राय विष्णुलोके महीयते ॥
देवदेव जगन्नाथ शंखचक्रगदाधरं ।
सुरासुरऋषिर्वंद्यप्यंतशांतिं प्रयच्छ मे ॥ छ ॥

कृत्यरत्नावलि — **Kṛtyaratnāvali**

No. 327 — No. $\frac{345}{1875-76}$

Size.— 9⅛ in. by 4 in.

Extent.— 98 leaves ; 9 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; fol. 1ᵇ written in different hand ; four lines in black ink on each border ; topics and colophons tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

The work is a calendar of religious duties connected with *tithis* and months. Among the authorities quoted, the noteworthy are Hemādri, Madanaratna and Nārayaṇa-bhaṭṭa. The work was composed in 1648 A.D. The author is the son of Viṭṭhala and grandson of Bālakṛṣṇa Tatsat. His maternal uncle was Raghunātha, author of *Kālatattva-vivecana*.

Age.— Appears to be old.
Author.— Rāmacandrabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
नमस्कृत्य रमा(ना)थं भट्टविठ्ठलसूनुना ।
कृत्यरत्नावली रम्या रामचंद्रेण रच्यते ॥ १ ॥
तत्र तिथिकृत्ये तु कृष्णादिव्रते शुक्लादिमेव चेति वचनाच्चैत्रकृष्णाप्रपद-
मारभ्य तिथिकृत्यान्युच्यते ॥ तत्र चैत्रकृष्णप्रतिपदि कृत्यविशेषः etc.

Ends.— fol. 68[b].

अन्नदानात्परं दानं मलमासेन विद्यते ।
गृहे तस्य स्थिरा लक्ष्मीर्यो दद्यात्सूर्यसन्निधौ ॥
दारिद्र्यं न भवेत्तस्य रोगक्लेशविवर्जित
इति त्रयस्त्रिंशद्देवताश्च श्रुतावुक्ताः अष्टौ वसवः एकादश रुद्राः द्वादशा-
दित्याः प्रजापतिश्च वषट्कारश्चेति ॥ ॥
इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिज्ञतत्सदुपास्यबालकृष्णभट्टांगजविठ्ठलभट्टा-
भिदाभिधबुधवरसूनुधर्मशास्त्रपारावारीणश्रीमद्रामचंद्रभट्टविरचिता कृत्य-
रत्नावली संपूर्णं ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहार्पणमस्तु ॥ छ ॥

References.—
(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 115[a]; II 23[a] and 194[b]; III 25[b].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 536.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1623–28.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 407, No. 872.
Mitra's Notices, III, No. 1111; IX, No. 3012.
Haraprasada Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2737–40.

कृत्यरत्नावलि — **Kṛtyaratnāvali**

No. 328 — No. $\frac{291}{1884-87}$

Size.— 9⅞ in. by 4⅜ in.
Extent.— 149 leaves; 9 lines to a page; 29 letters to a line.
Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either borders; bene-

dictory phrase and topics tinged with red pigment; paper old, worn out and musty.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1842.

Author.— Rāmacandrabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 149[a].

अन्नदानात्परं दानं etc. upto विविर्जित इति as in No. 327.

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिज्ञ तत्सदुपाख्यवालश्रीकृष्ण(स्य)रत्नावली समाप्ताः॥ संवत् १८४२ मीतिकार्तिकवदी द्वादशी ॥ श्रीरामकृष्णगोपालः ॥

References.— See No. 327.

कृत्यरत्नावलि — Kṛtyaratnāvali

No. 329 — No. $\frac{93}{1882-83}$

Size.— 8⅛ in. by 5 in.

Extent.— 76 + 5 (= 81) leaves; 12 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; three lines in red ink on either border; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted, marks of punctuation and colophon are profusely coloured with red pigment; paper old and musty; five folios in the beginning give contents.

Another copy of No. 327. It contains the verse giving the date of its composition.

Age.— Saṁ. 1827.

Author.— Rāmacandrabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्री गणेशाय नमः ॥ अथ कृत्यरत्नावलि ग्रंथ लिख्यते ॥

नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 75[b].

भूतशून्य १७०५ ऋषिचंद्रमितेद्वे माघकृष्णगहरौ रविवारे ग्रंथ पूर्त्तिमकरोत्किरम रामः श्रीरमापतिसमार्पण बुध्या ॥

तत्सद्वंशप्रसूतो यो रामचंद्रेति विश्रुतः ।
तेनेयं निर्मिता सम्यक् कृत्यरत्नावली शुभा ॥
अनया प्रीयतां लक्ष्मी नृसिंहो भक्त(व)त्सलः
कुलदेवतमित्येतद्दृष्टूणां स्याच्छुभा मतिः ॥

इति श्रीमद्वेदतदर्थाभिज्ञतत्सद्बालकृष्णसुतभट्टद्वलभट्टसुरिसुनुभट्टरामचंद्र-विरचिता कृत्यरत्नावली समाप्ताः ॥ स्वस्ति श्रीमन्नृपविक्रमार्क-समयातीतः यावत् संवत् १८२७ वर्षे । तस्मि(न्) श्रीशालिवाहनकृत-शाके १५९३ प्रवर्त्तमाने शुभकृतनाम्नि संवत्सरे ३६ संवत्सर अष्टमयुगे संवत्सराख्ये रविउत्तरायने गते श्रीसूर्ये दक्षिणगोले । वसंत ऋतौ मांगल्य-प्रदचैत्रमासे शुक्लपक्षे तिथौ ८ रविवासरे । आरद्रानक्षत्रे ॥ शोभनयोगे बवकरणे ॥ अद्येह श्रीशाहोरपुरेवास्तव्यं उदीच्यसहस्रज्ञातीयसिद्धपुर-पश्चात् पंचकवाडावटंके । भारद्वाजगोत्रे त्रिप्रवरी ॥ अंगिरस । बार्हस्पत्य । भारद्वाजेति त्रिप्रवराः ॥ पंडया भारद्वाजात्मजपंडया(म)धूसूदनात्मज-पंडया माहावात्मजपंडया हरिकृष्णात्मजपंडया हरिसुतपंडया दिवाकरा-त्मजपंडया रत्नेश्वरसुतपंडया विरेश्वरेश्वरेण लिखितमिदं पुस्तकं शुभं भवतु ॥ भाई हरिपठनार्थं ॥ श्रीरस्तु ॥ यादृशां etc.

References.— See No. 327.

कृत्यरत्नावली Kṛtyaratnāvalī

No. 330 No. $\frac{244}{1887-91}$

Size.— 11 in. by 5⅞ in.

Extent.— 76 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three or four lines in black ink on either border ; paper old, worn out, musty and much worm-eaten.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1796.

Author— Rāmacandrabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगोपालो विजयते ॥

नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 76[b].

अन्नदानात्परं दानं etc. upto कृत्यरत्नावली समाप्ताः ॥ as in No. 327.

संवत् १७९६ फाल्गुन शुदि ६ गुरौ दिने लेखः ॥

शुभं भवतु ओदिच्यज्ञातीयभट्टहरिशंकरसूतक्रीपाशंकरस्येदं पुस्तकं । परोपकारार्थमेव संग्रहं कर्त्तव्यं ॥ गोपालाय रामाय नमः ॥

References.— See No. 327.

कृत्यरत्नावली Kṛtyaratnāvalī

No. 331 No. $\frac{102}{1895-1902}$

Size.— 13⅞ in. by 6⅞ in.

Extent.— 46 + 10 (= 56) leaves ; 16 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two lines in red ink on either border of foll. 1–4, 5[a] and 6[a] ; benedictory phrase and marks of punctuation up to fol. 10, in red ink ; topics, etc. tinged with red pigment ; notes on the margins ; the Ms. appears to suffer from many lacunae as 10 leaves have been inserted after different folios in order to serve as *addenda*. Paper old, much worn out, musty and worm-eaten.

Another copy.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Rāmacandrabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशायन्म ॥

नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 47[a].

अन्नदानात्परं दानं etc. upto कृत्यरत्नावली संपूर्णा शुभमस्तु लेखकपाठकयोः

References.— See No. 327.

कृत्यरत्नावली Kṛtyaratnāvalī

No. 332 No. $\frac{98}{1884-86}$

Size.— 10¼ in. by 5 in.

Extent.— 138 leaves ; 8 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation and colophon at the end in red ink ; topics and names of authorities quoted tinged with red pigment ; paper old and musty ; first two folios are brittle ; fol. 23 repeated, a new folio being inserted as a supplement ; foll. 105–6 missing.

Another copy of No. 327.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāmacandrabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 139[a].

अन्नदानात्परं दानं etc. upto कृत्यरत्नावली संपूर्णं as in No. 327. श्री

References.— See No. 327.

कृत्यरत्नावली — Kṛtyaratnāvalī

No. 333 — No. $\frac{168}{1886-92}$

Size.— 8½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 153 leaves ; 11 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting very good ; two rows each of one line and two lines in red ink, on either border ; benedictory phrase and name of *Padmapurāṇa* on the first page, and marks of punctuation are in red ink ; names of authorities quoted and topics tinged with red pigment ; the last colophon with alternate letters in red ink ; paper old and musty ; fol. 98 wanting.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1878.

Author.— Rāmacandra.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 154[b].

अन्नदानात्परं दानं etc. upto कृत्यरत्नावली समाप्ता as in No. 327. शुभं ॥ संवत् १८७८ माघकृष्णपक्षनवम्यां बृहस्पत्यौ

References.— See No. 327.

कृत्यरत्नावली — Kṛtyaratnāvalī

No. 334 — No. $\frac{169}{1886-92}$

Size.— 10¾ in. by 4¼ in.

Extent.— 94 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase and topics, names of authorities quoted etc. tinged with red pigment up to fol. 4 only ; paper very old, worn out, musty and slightly worm-eaten.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāmacandra.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य रमानाथं etc. as in No. 327.

Ends.— fol. 94[a].

अन्नदानात्परं दानं etc. upto कृत्यरत्नावली समाप्तिमगमत् as in No. 327. श्रीरस्तु ॥ शुभंभवतु ॥

References.— See No. 327.

केशववैजयन्ती or वैजयन्ती or बृहद्विष्णुस्मृतिव्याख्या — Keśavavaijayantī or Vaijayantī or Bṛhadviṣṇusmṛtivyākhyā

No. 335 — No. $\frac{39}{1866-68}$

Size.— 13 in. by 5⅜ in.

Extent.— 27 + 140 + 143 (= 310) leaves ; 11 lines to a page ; 55 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; first twentyseven folios have three lines in red ink on either border ; a modern copy bound in half leather. Three different numberings of pages, 1-27, 1-140 and 1-143.

This is a famous work of Nanda Paṇḍita, being a commentary on *Viṣṇudharma-Sūtra*, composed at Benares in 1622 A.D. The work is named, after the author's patron Keśava belonging to a brahmin dynasty of Vijayapura in Karṇāṭa. For further details, see Kane referred to below.

Age.— Śaka 1786.

Author.— Nanda Paṇḍita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीवत्सांकितवक्षसः प्रणयिनो नित्यार्चनं संविधा
वा दातुं निहितं गिरींद्रसुतयोत्संगेक्षणं धूर्जटेः ।
चूडाचुंबिकलंकपंकिलकलं चंद्रं मृणालभ्रमा-
दादातुं करभुक्षिपंतमसकृद्धुंढिं चिरं चिंतये ॥ १ ॥

... ...

यद्यप्येतदतीवसाहसमिवाभाति क्व विष्णुस्मृतिः
बुद्धिर्या मम मानुषी क्व च तथाप्युत्कंठते मे मनः ।
तद्व्याख्याविधये प्रसन्नहृदय ... केशवः
प्रोत्साद्यत्र यदि प्रवर्तयति मां किं स्यादधिकं तदा ॥ २३ ॥

अथ श्रीविष्णुस्मृतिसमूलटीका लिख्यते ॥ इह खलु करुणावरुणालयो भगवान्नारायणः शेषतल्पात्कल्पादावुत्थाय वाराहं वपुरास्थाय निरवधिजलनिमग्नां दंतलग्नां वसुंधरामुधृत्य स्वधृत्यवदाननिदानजिज्ञासया तयैव पृष्टान् सवेष्टान् वर्णाश्रमधर्मान् प्रोवाच etc.

Ends.— fol. 142[b] (of the 100th adhyāya).

यद्वा अध्ययनादीनि फलश्रवणान्नित्यानि श्राद्धे श्रावणेन
भुतिस्तु काम्यफलं । इदानीं तस्यैव नित्यकामत्वमाह ।
य इदं पठते नित्यं भूतिकामो नरः सदा ॥

यो नरस्त्रैवर्णिकः पुमान्नस्त्री इदं शास्त्रं पठते सदा भूतिभिः काम्यते ॥ इदं रहस्यं परमं कथिते तव ॥ मया प्रसन्नेन जगद्धितार्थं । सौभाग्यमेतत् परमं पवित्रं । दुःस्वप्ननाशं बहुपुण्ययुक्तं । शिवालयं शाश्वतधर्मशास्त्रं ॥ ॥ इति श्रीवैष्णवधर्मशास्त्रे परमरहस्ये शततमोध्यायः ॥ १०० ॥

इति श्रीधर्माधिकारिरामपंडितात्मजनंदप(पं)डितकृतौ विष्णुस्मृतिविवृतौ श्रीमत्यां वैजयंत्यां शततमोध्यायः ॥ १०० ॥ समाप्तः ॥ ॥ शके १७८६ कार्तिकशुक्ल ८ इंदुवार तद्दिने संपूर्णमस्तु शुभं भवतु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

followed by

पराशरस्मृतिटीका विद्वन्मनोहरा स्मृतिसिंधुः ।
श्राद्धकल्पलता च एताः नंदपंडितकृतटीकाः ॥ छ ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 593[b]; II 226[b]; III 125[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 425–26.
B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1342–47 ; 5408.
Calcutta Sanskrit College, Cat., II, 62.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss., p. 496, No. 1065.

केशान्तसंस्कारकालनिर्णय Keśāntasaṁskārakālanirṇaya

No. 336 No. $\frac{532}{1883-84}$

Size.— 9½ in. by 3⅞ in.

Extent.— 3 leaves ; 8 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper soiled and musty.

A short treatise about tonsure to be performed after the 16th year, before *samāvartana-saṁskāra*. It seems to be a part of some commentary (most probably Nārāyaṇa-bhaṭṭa's *vivaraṇa*) on the Mādhavācārya's *Kālanirṇaya*, because the benedictory verse—वागीशाद्या सुमनसः, etc., is found in the beginning of Mādhavācārya's works.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥
वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यत्नत्वा कृतकृत्यास्युस्तन्नमामि गजाननं ॥ १ ॥
अथ केशांतसंस्कारस्य कालनिर्णयः कथ्यते ॥
तत्र पारस्कराचार्यसूत्रं । षोडवर्षस्य केशान्त ॥ etc.

Ends.— fol. 3[a].

एतत्समावर्तनं पूर्वोक्तमहानाम्न्यादिव्रतचतुष्टयस्य लोपपक्षेतानि प्रायश्चित्तपूर्वकं तत्रैव दिवसे कृत्वा कर्तव्यं ॥ अधिकारिणा कर्तव्यत्वात् वचनाच्च ॥ इति प्रयोगपारिजाते ॥ इति केशांतसंस्कारकालनिर्णयः ॥ श्रीगणेशार्पणमस्तु ॥

कोकिलाव्रत Kokilāvrata

No. 337 No. $\frac{294}{A\ 1881\text{-}82}$

Size.— 8½ in. by 4⅜ in.

Extent.— 11 leaves ; 9 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, worn out, musty and soiled.

A *vrata* to be observed on the full moon day of *Āṣāḍha* for establishing conjugal love. A dialogue between Śrī Kṛṣṇa and Yudhiṣṭhira. It forms part of *Bhaviṣyottara Purāṇa.*

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥
युधिष्ठिर उवाच ॥
स्वभर्त्तां सह संबंधे महास्ते हो यथा भवेत्
कुळस्त्रीणां तदाचक्ष्व व्रतं मम जगद्गुरौ ॥ १ ॥
श्रीकृष्णौवाच ॥
यमुनायास्तटे रम्ये मथुरायां शुभां ततः ।
तस्या शत्रुघ्ननामाभूत् राजा राघवनंदनः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

पंचरत्नानि पृष्टिनां सुवर्णं चूत्तमाश्रितं ।
एवं त्वं च तथा पूज्या एकभक्तं शनैः शनैः ॥ २६ ॥
आदित्यभास्करं रवे भानो सूर्यदिवाकरः ।
प्रभाकर नमस्तुभ्यं गृहाणार्घ्यं नमोस्तु ते ॥ २७ ॥
इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे कोकिळाव्रतोद्यापनं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥
श्रीरस्तु ॥ कोकिळाव्रत ॥

References :—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 129[b] ; II 25[b] ; III 28[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin Mss. pp. 341, No. 1205. (This recension is slightly different from ours.)

कोकिलाव्रतकथापूजाविधि Kokilāvratakathāpūjāvidhi

No. 338 No. $\frac{295}{A\ 1881-82}$

Size.— $8\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper old, slightly worm-eaten and musty.

Another manual dealing with *Kokilāvrata*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ कोकिलाव्रतकथा पूजाविधिः ॥ तत्रादौ व्रतसंकल्पस्नानादिविधिः ॥

आषाढपौर्णमास्यां तु संध्याकाले ह्युपस्थिते
संकल्पयेन्मासमेकं श्रावणे प्रत्यहं ह्यहं ॥
स्नानं करिष्ये नियता ब्रह्मचर्ये स्थिता सती ।
भोक्ष्यामि नक्तं भूशय्यां करिष्ये प्राणिनां दयामिति ॥ etc.

Ends.— fol. 4[a].

देवि चैत्ररथोत्पन्ने विंध्यपर्वतवासिनि ।
अर्चिता पूजिता नित्यं कोकिले हरवल्लभे ॥
कोकिले कलकंठासि माधवे मधुरस्वरे ।
वसंते वससे देवि गच्छ त्वं नंदनं वनं ॥
इति पूजा समाप्ता

कोकिलाव्रतविधि Kokilāvratavidhi

No. 339 No. $\frac{296}{A\ 1881-82}$

Size.— 8 in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 7 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophon tinged with red pigment ; paper old and musty.

A manual for *Kokilāvrata*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कोकिलापूजा प्रारंभा । अथ आषाढशुक्लपौर्णमास्यां कोकिलाव्रतं ॥ यदा आषाढ अधिकमासस्तदा कोकिलानुष्ठानं कार्यं । तद्विधिः । आचम्य प्राणानायम्य मासपक्षाद्युल्लिख्य मम इह जन्मनि ... कोकिलाव्रतं करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 8[b].

स्नास्येहं परमा भक्त्या समुद्विग्ना कुरु प्रतः ।
सौभाग्यं सुंदरं रूपं कुरुर्जन्मनि जन्मनि ॥ १ ॥
ततः स्नात्वा सूर्याय अर्घ्यं दत्वा ॥ गृहे पूजां कुर्यात् ॥ तद्यथातिथ्यादिसंकीर्त्यं ॥

कौलिकश्राद्धविधि — Kaulikaśrāddhavidhi

No. 340 — No. 533 / 1883-84

Size.— 9⅜ in. by 5⅛ in.
Extent.— 4 leaves ; 11 lines to a page ; 27 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper musty.
A treatise of *Śrāddha* ceremony for the Kaulas, according to Vedic rites.
Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगुरुमूर्तये नमः ॥ कौलश्राद्धप्रकरणमाह ॥
अथ श्राद्धं प्रवक्ष्यामि कौलश्राद्धविधानतः ।
वेदागमोक्तमार्गेण कुर्याच्छ्राद्धं विचक्षणः ॥
एतच्छ्राद्धं न कुरुते तच्छापं समवाप्नुयुः ।
तस्माच्छ्राद्धं प्रकर्तव्यं गयाश्राद्धं पदे पदे ॥ etc.

Ends.— fol. 4[b].

सितासिते सरितः ॥ स्वादुः पवस्व ॥ इंद्रं वा एतदस्मिन्
लोके ॥ यस्य तीव्रसुतं मदं ॥ यो वै तां ब्रह्मणो वेदा ॥
त्रयःस्त्रिंशद्वै देवाः सोमपाः ॥ इति कौलिकश्राद्धसूक्तानि
इति कौलिकश्राद्धविधिः समाप्तं ॥ छ छ छ ॥

क्रियापद्धति Kriyāpaddhati

No. 341 No. $\frac{207}{1884-87}$

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 90 leaves ; 7 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows, each of two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and directions tinged with red pigment ; last two folios slightly worm-eaten ; it is incomplete.

A manual of rites to be performed from the day of death upto *sapiṇḍīkaraṇa* for the followers of *mādhyandinīśākhā* by Viśvanātha, who, according to Kane, is probably identical with Viśvanātha, son of Gopāla.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Viśvanātha.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ।

गणेशं गिरं पद्मनाभं सुरेशं
विभुविश्वनाथं विशालाक्षिमाद्यां ॥
विरंचिं विवस्वंतमन्यां नत्वा
क्रियापद्धतिं विश्वनाथे करोमि ॥ १ ॥

ततो यजुर्वेदांतर्गतमाध्यंदिनीयशाखोक्तं मरणसमयादारभ्य सपिंडीकरणांतं कर्म लिख्यते । आसन्नमरणं पित्रादिस्तीर्थे नीत्वा प्रायश्चित्तं कारयेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 90^b.

अथ पौष्णचरुहोमः ॥ अभिधार्य ॥ पूषागा अग्ने तु नः पुषा रक्षतु सर्वतः ॥ पूषावाजं सनोतु नः स्वाहा ॥ इदं पूष्णे ॥ उभयचरुषे शास्त्रिष्टकृत् ॥ अग्नये स्विष्टकृते स्वाह ॥ इदमग्ये स्विष्टकृते ॥ २ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 133^a ; II 26^b.
Kane : *Hist. Dh.* I ; p. 537 and p. 740.

क्रियापद्धति Kriyāpaddhati

No. 342 No. $\frac{53\ (ii)}{1895-98}$

Size.— $7\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.
Extent.— 71 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.
For Description.— See No. 53 (i), fol. 9 is missing.
Another copy of No. 341, with different ending.
Age— Śaka 1720.
Author.— Viśvanātha.
Begins.— fol. 1.

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥
गणेशं गिरं पद्मनाभं सुरेशं
विभुं विश्वनाथं विशालाक्षिमाद्यं ।
विरंचि विवश्वंतमन्यांश्च नत्वा
क्रियापद्धतिं विश्वनाथः करोति ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 71[b].
अनेन पंचकविधानेन पसव्यां गोत्रस्य प्रेतस्य पंचकजनीतदुर्भरणदोषनिवृति-सुखं मम गृहे दुरितोपशांतिरस्तु ॥ यस्य स्मृत्यादिविष्णुपूजन इति पंच-कविधान समाप्ताः ॥ अस्मिन्पंचकविधानेन दशसहस्रतिलाहुतिव्या
References.— See No. 341.

क्रियापद्धति Kriyāpaddhati

No. 343 No. $\frac{99}{1884-86}$

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.
Extent.— 63 leaves ; 9 lines to a page ; 26 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; different handwritings, all legible ; paper old and musty.
A manual of rites to be performed after death for *Sāmavedins*.
Age.— Appears to be old.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].
श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ अथ क्रिया-पद्धति सामवेदबी लखि छे ॥ तत्रादौ दहनं ॥ स्नानं प्राप्य पंचपिंडाः कर्तव्याः ॥ स्नानं प्रेतस्य सुवस्त्रमुपवितिनं चंदनादिसर्वांगं विभूषयेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 52[b].

यावदस्तित्वदीयानि अस्मिं तीर्थे वसंति हि ।
तावद्वर्षसहस्राणि वैकुंठे वसते मृत ॥

एणे मंत्रे अस्ति नाखिये । राक्षोघ्नसूक्त लीखीए । अग्नेर ३ क्षाणो अठं हसाः ॥ १ ॥ अग्ने पु ३ त्रहो वो ३ हा ॥ प्रत्यग्ने ततो वा ॥ हाउ ॥ शुष्वग्ने नवस्य मे हाउ ॥ यद्वा उ ॥ अहावोवा २।३।४।५। त्यग्नाइः ॥ आनो १२ ब्रुवाइ ॥ इति समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥

क्षत्रियसन्ध्या Kṣattriyasandhyā

No. 344 No. $\frac{347}{1891-95}$

Size.— 7½ in. by 3½ in.

Extent.— 6 leaves ; 7 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty.

A treatise dealing with *sandhyā* worship meant for Kṣatriyas, a prescription for sharpening the intellect and removing dullness, *Gāyatrī* for Vaiśyas and Kṣattriyas.

Age.— Saṁ. 1868.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ आ. । भूः ऋग्वेदं प्रणयामि स्वाहा भुवः यजुर्वेदं प्रणयामि स्वाहा स्वः सामवेदं प्रणयामि स्वाहा प्राणायामः ॐ भूर्भुवः स्वः महः जनः तपः सत्यं etc.

Ends.— fol. 6[b].

अथ क्षत्री(य)गायत्रीप्रारंभः ॥ ॥ देवसवितः प्रसूवयज्ञपतिं भगाय दिव्यो गंधर्वकेतयूः केतन्नः पुनातु ग्वाचस्पतिर्ग्वाचनः स्वदतु ॥ १ ॥

इति क्षत्रीगायत्री समाप्तः ॥ ॥ मिति वैशाख सुदि १ संवत् १८६८

गङ्गारामसुधा Gaṅgārāmasudhā

No. 345 No. $\frac{278}{1884-87}$

Size.— 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent.— 33 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; four lines in black ink on either border upto fol. 5; only marks of punctuation in red ink upto fol. 9; foll. 10–33 have, marks of punctuation, names of authorities quoted topics and colophons in red ink; paper old, worn out, musty and brittle.

A manual for the *Vaiṣṇavas* by Gaṅgārāma Gauḍapāda; it follows Nimbārka school; the author was the disciple of Advaita Govinda, Kṛṣṇacaitanya and Vidyārṇava. The work was composed for the author's disciples, Govinda, his son Nārāyaṇadāsa and others. Aufrecht notices only our Ms. in his Catalogus Catalogorum, ii, 28[a].

Age.— Saṁ. 1836.

Author.— Gaṅgārāma Gauḍapāda.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीराधाकृष्णाय नमः श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
निंबादित्यस्तमध्वंसी महोदारदयानिधिः ।
स्वीयानां च सुधासिंधुः चंद्रवच्छीतकारकः ॥
तदेवाह ॥ श्रीदद्वैतगोविंदं कृष्णचैतन्यमेव च ।
विद्यार्णवं नमस्कृत्य नारायण नमो नमः ॥

... ...

ननु कार्यमनुद्दीश्य मंदोपि न प्रवर्त्तत इति न्यायेन किं प्रयोजन-इत्याशंक्याह ॥

धर्म्मसंग्रहकरिष्यामि गंगारामसुधा हि तत् ।
तत्सिद्धिर्भवताधीनानविघ्नं मत्कृते विभो ॥ etc.

Ends.— fol. 33[b].

श्रृणु नारायणाख्यस्त्वं मम प्राणैकवल्लभः ।
सर्वसारतराभक्तिरिति मे निश्चया मतिः ॥
गुरुमूला हि सा भक्तिः सत्संगजलसेचनं ।
वैराग्य आलबालश्च इति मे निश्चया मतिः ॥ श्री ॥

इति श्रीमद्वैष्णवदासानुदासगोविंदात्मजनारायणदासप्रभृतिमच्छिष्याणां प्रबोधार्थं तदन्यपरमं वैष्णवानां संतोषार्थं च निंबादित्यसंप्रदायस्थ-श्रीमद्गंगारामगौडपादै रचिते निबंधे गंगारामसुधाख्ये तृतीयपरिच्छेदः समाप्तः ॥ संवत् १८३६ ना कार्त्तिकसुदी पु. लपीकृत्यं ॥ वृंदावनबाशि प्रीयादाशजी पठनार्थः । भृगूक्षेत्रमध्ये । जातिमोतिविजय लपीतः ॥ सुभं भवतुः ॥ कल्याणमस्तुः ॥

गणेशपद्धति Gaṇeśapaddhati

No. 346 No. $\frac{170}{1886-92}$

Size.— 8¼ in. by 3¼ in.

Extent.— 33 leaves ; 7 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, worn out, very musty and soiled.

A manual for the worship of Gaṇeśa by Raghunātha, son of Someśvara.

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunātha, son of Someśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा सांबशिवं कृष्णं सच्चिदानंदविग्रहं ।
रच्यते रघुनाथेन श्रीगणेशस्य पद्धतिः १
ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय कृताशौचादिकं सुधीः ।
परिधायां वरं शुद्धं मन्त्रस्नानं विधाय च ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 32[b].

पूजनेन फलार्द्धं स्यादन्यदस्तु साधनैः ।
तस्मात्स्वयं समानीय साधनान्यर्चनं चरेत् ॥ ३ ॥
देवपूजाविहीनो यः स नरो नरके पचेत्
यथा कथंचिद्देवार्चा विधेया श्रद्धयानतः ॥ ४ ॥

इति श्रीकृष्णपदद्वंद्वसेवानिरतेन श्रीसोमेस्वरात्मजेन रचिता गणेश-पद्धतिः समाप्ताः

Then follow some verses on *Candramāpūjana.*

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 29[a] and 196[b].

Kane : *Hist. Dh.* I, p. 538.

B-Descriptive Catalogues :—

Peterson's Cat. of Ulwar mss. No. 1309.

गणेशार्घ्यदान Gaṇeśārghyadāna

No. 347 No. $\frac{534}{1883-84}$

Size.— $8\frac{1}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 2 leaves ; 7 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; Corrections on the margin ; paper musty.

A short treatise about the ceremony of offering *arghya* to Gaṇeśa at the time of observing the fast of *saṅkaṣṭa-Caturthī.*

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

गणेशाय नमस्तुभ्यं सर्वशि(सि)द्धिप्रदायकं
संकष्टुन हर मे देव अर्घ्यं ग्रहणनमस्तु ते १
गणेशाय नमः अर्घ्यं
कृष्णपक्षे चतुर्थ्यां तु पूजितोसि विधूदयो क्षिप्रप्रसादितो देव अर्घ्यं
ग्रहाण नमोस्तुते ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 2^b.

यद्दानादिकतं किंचित ॥ दक्षय्यमिहास्तमे ॥ वल्लतमात्रमिदं स्वरूपं
हेमविप्रकरार्पितं । हेमाद्री ॥ सदशं कृत्वा प्रीतो भव जनार्दन ॥ १ ॥

गयाकृत्य Gayākṛtya

No. 348 No. $\frac{536}{1883-84}$

Size.— $8\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; fol. 7^b blank except for one line.

A part of *Gayānuṣṭhānapaddhati* of Raghunātha, noticed under no. 350.

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गदाधरं प्रणम्याथ विष्ण्वाद्याः पददेवताः ।
रघुनाथो गयाकृत्यं यात्राप्रारंभ भाषते ॥

अथ यात्राप्रभृति सकळगयाकृत्य प्रयोगः ॥ यात्रा पूर्वदिने एक भक्त्यादि नियमं कृत्य यात्रा पूर्वदिने गयाश्राद्धं कीर्यमाणः ॥ श्वो गया-यात्रामहं करिष्ये ॥ etc. as in No. 350.

Ends.— fol. 8[b].

आगतोस्मि गयां देवी पितृकार्यगदाधर ।
त्वमेव साक्षि भगवन् अनृणोहं नृणत्रयात् ॥ २ ॥
अत्री विष्णुपदं दिव्यं दर्शनात्पापनाशनं
प्स(स्प)र्शनात् पूजनायापि पितृणां दत्तमक्षयं ॥ ३ ॥
गयागजो गयादित्यो गायत्री च गदाधरः ।
गयागया शिरश्चैव षट् गया मोक्षदायकः ॥

इति गयाषोडशी समाप्ता ॥

References.—See No. 350.

गयाकृत्य Gayākṛtya

No. 349 No. $\frac{535}{1883-84}$

Size.— 7½ in. by 3¾ in.

Extent.— 17 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; written in red ink ; one line in red ink on either border ; fol. 1 missing ; right-hand corner of fol. 2 torn ; ink has become very faint on several folios ; paper very old, worn out and musty. Incomplete.

A part of *Gayānuṣṭhānapaddhati.*

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— abruptly on fol. 2[a] (?).

नयनं फळं । शिळाया दक्षिणपादे गृध्रकूटो नाम गिरिः तत्र च गृध्रेश्वरः स्नात्वात्रगिरौ श्राद्धपिंडदानादिगृध्रेश्वरदर्शनपूजनं कर्तुपुरगमनं फळं । etc.

Ends.— fol. 18.

तत्र देवपदानि स्नानतर्पणश्राद्धपिंडदानानां समुदितानां प्रेतत्वविमोचनं फळं । वैकुंठलोहहेमकूटाख्येषु त्रिषु गिरिषु श्राद्धपिंडदानयोः प्रत्येकं पितृ-ब्रह्मपुर ends abruptly.

References.— See No. 350.

गयानुष्ठानपद्धति Gayānuṣṭhānapaddhati

No. 350 No. $\frac{279}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 9⅜ in. by 5⅛ in.

Extent.— 16 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; paper old, worn out, worm eaten at places and musty.

A short manual of performing *śrāddha* ceremony at Gayā. The author Raghunātha, according to Kane, was the son of Mādhava, son of Rāmeśvarabhaṭṭa. He flourished between 1545-1625 A.D. For works composed by him see Kane referred to below.

Age.— Śaka 1695.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
गजाननं प्रणम्यादौ विष्ण्वाद्याद्देवताः ।
रघुनाथो गयाकृत्यं यात्रारंभादि भाषते ॥

अथ गयायात्राप्रभृति सकलगयाकृत्य प्रयोगः ॥ यात्रा पूर्वदिने एकभक्तादिनियमं कृत्वा गयाश्राद्धं चिकीर्षमाणः श्वो गया यात्रां करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 16[a].

इति प्राथ(र्थं)नां कृत्वा ध्यात्वा निर्गच्छेत् जीवतो वाक्यकरणात् प्रत्यहं भूरि भोजनं गयायां पिंडदानेन त्रिभिः पुत्रस्य पुत्रतेति गयापिंडदानेन पुत्रत्वं अतः दैवात् गयागमनं न भवति तदा गयामाहात्म्या(त्म्य)श्रवणेन गयायात्राफलं भवति

अर्घ्यमावाहनं चैव द्विजांगुष्ठनिवेशनं ।
विकिरं तृप्तिप्रश्नं च तीर्थे पंच विवर्जयेत् ॥

इति गयानुष्ठानपद्धतिः समाप्ता ॥ ॥ श्री ॥ श्री

श्रीगंधोपनाम्ना रघुणा गयाकृत्यं यथामति
कृतं सांबप्रसादेन तेन तुष्यतु कव्यभुक् ॥
क्रोधिनाम्नि काश्यां माघशुक्लप्रतिपदि समाप्तोयं ग्रंथः दक्षिणे शके १६८५ विजयाब्दे मासस्तु सैव ॥

References.—

(1) Mss. A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 726.

गयानुष्ठानपद्धति Gayānuṣṭhānapaddhati

No. 351 No. $\frac{173}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 27 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old and musty.

Another copy. This copy has got the *stuti* and 14 *Śārdūlavikrīḍita* verses which are not found in No. 350.

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1[a]

श्रीवक्रतुंडाय नमः ॥ गयापद्धतिपुस्तकप्रारंभ ॥

गदाधरं प्रणम्याथ विष्ण्वाद्याः पददेवताः etc. as in No. 350.

Ends.— fol. 25[a].

मूलपंन्यासनासिरो रघुनाथेन निर्मितः ।

गयानुष्टेयसंदाहप्रयोगक्रमसंग्रहः ॥

प्रीयतां पितरस्तेन देवश्चादिगदाधरः ।

क्षंतव्यश्च प्रमादस्तैर्यः कश्चिदह मे भवेत् ॥

इति श्रीभट्टमाधवात्मजभट्टरघुनाथकृतगयानुष्ठानपद्धतिः संपूर्णा ॥ शुभमस्तु ॥

Then follow a few verses.

References.— See No. 350.

गयानुष्ठानपद्धति Gayānuṣṭhānapaddhati

or or

गयाश्राद्धपद्धति Gayāśrāddhapaddhati

No. 352 No. $\frac{93}{1892\text{–}95}$

Size.— $9\frac{1}{10}$ in. by $4\frac{7}{10}$ in.

Extent.— 17 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old ; worn out, musty and slightly worm-eaten ; fol. 9 missing.

Another copy of No. 350 without the introductory verse.

Age.— Sam. 1834.
Author.— Raghunātha.
Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगदाधराय नमः ॥
अथ यात्राप्रभृतिसकलगयाकृत्यप्रयोगः ॥ etc. as in No. 350.

Ends.— fol. 18[b].

प्रीयंतां पितरस्तेन देवाश्चापि गदाधरः ।
क्षंतव्यश्च प्रमादस्तैः यः कश्चिदिह मे भवेत् ॥

इति श्रीमत् भट्टमाधवात्मजभट्टरघुनाथकृता गयाकृत्यानुष्ठान-पद्धतिः संपूर्णा ॥ श्रीगदाधरार्पणं ॥ संवत् १८३४ शाके १६९९ समये चैत्र शुक्ल ११ भृग्वेकादश्यां लिषतं छाजुरामेण पुस्तकमिदं ॥ या सा वैतरणीनाम नदी त्रैलाक्यविश्रुता ॥ सावतीर्णा महाभागा पितॄणां तारणाय वै इति मंत्रेण वैतरिण्यां तरतमपि कार्यमाचरेत् ॥ १ ॥

References.— See No. 350.

गयानुष्ठानपद्धति
or
गयाश्राद्धपद्धति

Gayānuṣṭhānapaddhati
or
Gayāśrāddhapaddhati

No. 353

No. $\frac{30}{1902-07}$

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.
Extent.— 24 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics and the colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and worm-eaten.

Another copy.

Age.— Śaka 1708.
Author.— Raghunātha.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गंगाधरं प्रणम्याथ etc. as in No. 350.

Ends.— fol. 23[b]— मूलोपन्यासनासीरो etc. upto पद्धतिः संपूर्णा as in No. 351. Then follow two verses from *Brahmapurāṇa*, ending on fol. 24[a].

देवान्पितॄन्ब्राह्मणांश्चैव साधून्
धीमान्विप्रो वित्तशक्त्या प्रलयात्।
प्रत्यागतश्चाविपुनस्तथैव
देवान्पितॄन्ब्राह्मणान्पूजयेच्चेति ब्रह्मपुराणात् श्रीगदाधराय नमः॥
शके १७०८ पराभवनामसंवत्सरे चैत्रे मासे शुक्लपक्षे पंचम्यायां तिथौ
तद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं॥ हस्ताक्षर माहादेवभट्ट जोशि आजगावकर

References.— See No. 350.

गयापद्धतिदीपिका Gayāpaddhatidīpikā

No. 354 No. $\frac{43}{1881-82}$

Size.— 9¾ in. by 4¼ in.

Extent.— 30 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; paper old and musty.

The work deals with the ritual of performing *śrāddha* at Gayā and giving a lamp to the departed manes. It was composed by Prabhākara, as an offering to his departed father Bhūdharadīkṣita whom the author praises in 20 verses at the end. The date of composition given is Saṁ. 1709 (सप्तशते गतेऽधिकमुनौ वर्षे समाधे सिते). Bhūdhara was the son of Murāri and grandson of Rāmajit. The author's mother Kanakā, was the daughter of Gaṇādhipa, son of Janārdana, son of Śrīvatsa.

Age.— Saṁ. 177 (?).

Author.— Prabhākara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः॥

गणेशं च गुरुं वंदे वंदे रामं सलक्ष्मणं।
गयाश्राद्धविधिं वक्तुं तातं वंदे समातृकं॥ १॥
समालोड्य पुराणानि गयाश्राद्धविधिपृथक्।
नवनीतमिवाबद्राद्भ्रः कुर्वे यथातथं॥ २॥ etc.

Ends.— fol. 28[a].

राजा स्यात् वशगात् विधाय नृपतीन् हत्वा समग्रं धनं
तस्मिन् राजविदिप्सिवाचकपरो धातुर्मृषार्थो मतः ।
सत्योऽयं स्वजनान् समर्प्य बहुलं चित्तं करोऽत्यर्थदात्
तस्मिने(न्ने)व पुरातनैर्निगदितः श्रीभूषणे भूरिभिः ॥
प्रादित्याद्याः ग्रहाः सर्वे ब्रह्मेशानादयः सुराः ।
पितरो मातरः सर्वा मेधं पांतु सहान्वयैः ॥
गयातत्वार्थदीपि(का).

Then follow the contents.

गयायात्राप्रकरण Gayāyātrāprakaraṇa

No. 355 No. 348/1891-95

Size.— 5⅞ in. by 4⅛ in.
Extent.— 12 leaves ; 9 lines to a page ; 23 letters to a line.
Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper musty ; foll. 3-4 and 11-12 missing ; it ends abruptly.

A treatise dealing with journey to Gayā and performing *śrāddha*, based on *Gayānuṣṭhānapaddhati* of Raghunātha (See No. 350). Aufrecht records only our Ms. under this name in his Catalogus Catalogorum ; III, 32[a].

Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
रामचंद्रं नमस्कृत्य रघुनाथीयपद्धतेः ।
संक्षेपतो गयाकृत्यं लिख्यते शिष्टतुष्टये ॥ १ ॥
यात्रापूर्वदिने गयाश्राद्धं चिकीर्षमाणः श्वो गयायात्रामहं करिष्ये etc.

Ends.— fol. 16[b].

वटं नमेत् ॥
कलौ माहेश्वरा लोका येन तस्माद्गयाधरः ।
लिंगरूप भव त्वं च वंदे श्रीप्रपितामहं ॥
इति प्रपितामहेश्वरं नमेत् ॥ ॥ इति सप्तमदिनकृत्यं ॥ ॥ अथ
काम्यान्यनियतदि

गयाश्राद्धपद्धति Gayāśrāddhapaddhati

No. 356 No. 245/1887-91

Size.— 8⅛ in. by 5⅞ in.

Extent.— 12 leaves; 13 lines to a page; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; paper old; fol. 3 is numbered as fol. 2; fol. 4 missing.

A manual for performing *śrāddha* at Gayā by Vācaspatimiśra. In the first verse the author names *Vāyavya* (*Vāyupurāṇa*), *Gārutmata* (=*Garuḍapurāṇa*) and *Kalpavṛkṣa* (=*Kalpataru according to* Kane) and pays obeisance to Gadādhara. Our author flourished in the latter half of the 15th century. For further details about him, see Kane: *Hist. Dh.* I, pp. 399-405.

Age.— Saṁ. 1870.

Author.— Vācaspatimiśra.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गयाश्राद्धविधिः

वायव्य गारुत्मततकल्पवृक्षान् दृष्ट्वा विचार्यापि च शास्त्रयुक्त्या तनोति नत्वाऽऽदि गदाधराय वाचस्पतिः श्रीपितृतीर्थसंस्थां ॥ तत्र कश्चिद्दिने एकभक्तादिकं कृत्वा तदुत्तरदिने उपवासं विधाय तदुत्तरदिने ... ... श्राद्धमहं करिष्ये etc.

Ends.— fol. 13[b].

गौरी चेति कपिलायां स्नात्वा कपिलेशं नत्वा श्राद्धदाता स्वर्गवान् भवति तत्र माहेश्वरी कुंडे मंगलदेवी तत्पूजनात्सौभाग्यस्य प्राप्तिर्भवति

इति वाचस्पतिमिश्रकृतविरचिता गयाश्राद्धपद्धतिः संवत् १८७० लिं हरिनारायणेन फार्गं कार्गं कृष्णभौमे सवाईजयपुरे शुभम् etc.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 149[b]; II 30; III 32[a] (our ms.).
Kane: *Hist. Dh.* I, p. 538.
B-Descriptive Catalogues :—
Mithila Mss. Cat. Vol. I, Nos. 96-99.

गर्भाधानादिसंस्कार Garbhādhānādisaṁskāra

No. 357 No. $\frac{246}{1887-91}$

Size.— 9 in. by 4⅛ in.

Extent.— 42 leaves ; 9 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, title of the work, topics, marks of punctuation and the last colophon are in red ink ; paper old and musty.

A manual of 16 *Śaṁskāras* beginning from *garbhādhāna* and ending with *āśauca*. It forms part of *Prayogaratna*.

Age.— Saṁ. 1826.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ अनुक्रमेणैव षोडशकर्माणि लिष्यंते ॥ कृतमंगलस्नानः स्वलंकृतः कृताचमनः प्राङ्मुखो यजमानः वस्त्राच्छादिते पीठे उपविस्य(इथ) पत्नीं च स्वदक्षिणतः उपवेश्य संकल्पं कुर्यात् । etc.

Ends.— fol. 42[b].

अप्रजा दशमे वर्षे स्त्रीप्रजां द्वादशे त्यजेत् ।
मृतः प्रजां पंचदशे सद्यः स्त्रवप्रियवादिनीं ॥ ३ ॥
ग्रंथेस्मिन्गुणगणवत्वयुष्यते चेत्स्वग्रंथं गुणगणवत्वमाहकोन
मत्तस्तच्छिरसि कृतांजलिस्तथा च शोध्यं तत्सदसदिहोदितं मया
यत् इति श्रीप्रयोगरत्ने षोडशकर्माणि संपूर्णं समाप्तः ॥ छ ॥
यादशं etc. संवत् १८२६ शाके १६९१ ॥ प्रवर्त्तमाने आश्वनमासे शुभे शुक्लपक्षे १५ रवीवासरे लषीतं त्र. मथाराम ॥ पठना

गर्भाधानादिसंस्कार from संस्कारभास्कर Garbhādhānādisaṁskāra from Saṁskārabhāskara

No. 358 No. $\frac{538}{1883-84}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 13 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; paper musty, borders brittle.

A manual of ritual for *ṛtuśānti* and *garbhādhāna*, etc., from *Saṁskārabhāskara*, by Ṛṣibudha or obhaṭṭa, son of Gaṅgādhara, son of Viśvanātha, surnamed *śauca*. He follows karka, Vāsudeva and Haribara on *Pāraskaragṛhya* and mentions *Prayogadarpaṇa*.

Age.— Appears to be modern.

Author— Ṛṣibudha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीभद्रकाल्यै नमः ॥

योभूच्छौशोपनामा बुधमुकुटमणिर्विश्वनाथः प्रसिद्धः
प्रसिद्धतज्जो गंगाधराख्यः क्षितिसुरमतितः सर्ववेदार्थवेत्ता ।
तत्पुत्रः साधुशीलः शतपथनिपुणो याज्ञिकैर्वंद्यमानः
पुण्यात्मा सर्वकाळे जयतिरु(ऋ)षिबुधः शिष्यसंधार्चितांघ्रि ॥ १ ॥
करोति विदुषां प्रीत्यै सर्वसंस्कारभास्करं ।
सूत्रं हरिहरं कर्कं यासु(?)देविं समासतः ॥ २ ॥

... ...

तत्र गर्भादानादिषोडशसंस्काराः उच्यंते ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

तेन श्रीकर्मांगदेवताः प्रीयंतां ॥ ततो मातृकाविसर्जनं ॥
पांतु मातृगणा सर्वे स्वशक्त्या पूजिता मया ।
इष्टकामप्रसिध्यर्थं पुनरागमनाय च ॥
इति रु(ऋ)तुशांतिगर्भाधान समाप्तं ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 682[a]; II, 163[a]; III 141[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 653.

B-Descriptive Catalogues :—
B. B. R. A. S. Cat. No. 739.

(2) Printed Editions :—
Printed at Veṅkaṭeśvara Press, Bombay.

गर्भादानादिसंस्कार Garbhādhānādisaṁskāra

No. 359 No. $\frac{209}{1884-87}$

Size.— 8 in. by 4½ in.

Extent.— 8 leaves; 13 lines to a page; 34 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; with occasional पृष्ठमात्राs; several handwritings; legible; two irregular lines in black ink on either border; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon are tinged with red pigment; paper old, worn out and musty; fol. 5 a blank.

A manual of *saṁskāras* beginning with *garbhādhāna* and ending with *Sīmantonnayana*.

Age.— Saṁ. 1719.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नम श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ गर्भादानलषीते ॥
यजमानस्य स्नानं कृत्वा ॥ संध्यातर्पण ॥ वैश्वदेवादि सर्वं कृत्वा मातृस्थापनं ॥ वृद्धिश्राद्धं ॥ अथ कुशांडिका कर्म ॥ यज्ञवेद्यां आगत्य । etc.

Ends.— fol. 7[b].

पुण्याहं० ॥ स्वस्तिवाचनं ॥ अस्य कर्मण समृध्यर्थं ब्रह्मणे पूर्णपात्रं दक्षिणा ॥ आचार्याय उक्तदक्षिणा ॥ कर्मापवर्गे ब्राह्मणभोजनं ॥ दक्षिणा पांतु जपि. ॥ उत्तिष्ठ ब्रह्म० ॥ १ ॥ ब्रह्मास्थापनं ॥ शं न पंचोनाशांतिः ॥ यस्मात्कोशा ऋः ॥ १ ॥ शांतिगणश्च जपति ॥ उत्तरतंत्रः ॥ इतिसीमंतो न्नयनं समाप्तं ॥ स्वस्ति श्री संवत् १७१९ वर्षे चइत्र शुदि ४ भोमेन लषीतं ॥ अद्ये श्रीअहूनपुरपत्तनमध्ये वास्तव्यं आभ्यंतरनागरन्यातीयः पंचोली श्री ५ शीरामसुतपरमानंदनी पोथी सही ॥ श्रारस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥

गर्भाधानादिसंस्कार Garbhādhānādisaṁskāra

No. 360 No. $\frac{537}{1883-84}$

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 9 leaves; 8-9 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.—Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; one or two lines in black or red ink; paper musty and borders brittle.

A manual of *saṁskāras* beginning with *garbhādhāna* and ending with *nāmakaraṇa*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गर्भाधानादिसंस्कार लिख्यते ॥

अ(आ)चम्य प्राणानायम्य समुखश्चेत्यादि० पूर्वोच्चरित एवं गुणेति ॥
अस्या मम भार्यायाः ... ... गर्भाधानाख्यं कर्म करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 9[b].

एतत्कर्मांगत्वेन अ(आ)चार्याय गां ददाति ॥ अथ देवताविसर्जनं ॥
यांतु मातृगणाः सर्वे स्वशक्त्या पूजिता मया ।
ऋद्धिं च विपुलां दत्वा पुनरागमनाय च ॥
इति नामकरणं ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पण मस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

गर्भाधानादिसंस्कार — Garbhādhānādisaṁskāra

No. 361 — No. 171 / 1886-92

Size.— 9 in. by 4¼ in.

Extent.— 7 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; with occasional पृष्ठमात्राs; handwriting good ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out and musty.

A small treatise dealing with *garbhādhāna*. *puṁsavana* and *sīmantonnayana* ceremonies.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गर्भामा(धाना)दिसीमंतोन्नयनपर्यंतकर्माणि लिख्यते ॥ स्निग्ध-स्नानं । संध्यातर्पणं । देवपूजा । वैश्वदेवः । सर्वं सव्येव अभ्यंगगणेशपूजा मातृस्थापनादौ etc.

Ends.—

अमीषां कर्मणां यन्न्यूनातिरिक्तं परिपूर्णमस्तु। गृहे वृद्धिशतानि भवंतु उत्तरे कर्मण्यविघ्नमस्तु। चतुर्भिश्चरहूयते च नमः। यस्य स्मृत्या च. न्यूनं संपू. तं ॥ १ ॥

इति समाप्तं ॥ यादृशं etc.

Then follows in Gujarati a list of things required at the ceremony.

गायत्रीभाष्य

Gāyatrībhāṣya

No. 362

No. $\frac{44}{1881-82}$

Size.— 8⅜ in. by 4⅜ in.

Extent.— 20 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two rows, each of two lines in black ink on each border ; benedictory phrase, marks of punctuation and the concluding six lines tinged with red pigment ; corrections made with black ink. Very corrupt text ; paper old ; worn out and musty.

It explains the terms of *Gāyatrī*. In its last colophon it is called *Sandhyābhāṣya*.

Age.— Sam. 1850.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गायत्रीभाष्य लिख्यते ॥

अथ वाञ्चवल्क्यः ॥

स्वयंभुवं नमस्कृत्य वक्ष्ये देव्याः सुविस्तरं।

यथाग्निर्देवानां वै मनुष्याणां च वाडवः ॥ १ ॥

वसंतः षड्ऋतूनां च मेरुः शिखरिणां यथा।

एवं द्विजातीनां गायत्रीसारं वेदत्रयस्य हि ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 20[a].

आपः सर्वस्मात्प्रागुक्तात्पापात् मां पुनंतु असतां च प्रतिग्रहं अयाचिता देवग्रहणयोग्यादसत्प्रतिग्रहाच्च इमा पुनंत्वित्यर्थः अग्निश्चेति पूर्ववत् ॥ सुखं ददातु मे विष्णुः ॥ इति संध्याभाष्यं ॥

यादशं पुस्तकं etc. श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ संवत् १८५० अषाढ वदी द्वित्यायां परांत ३ तृत्या गुरुवासरे अद्येह श्रीलांगुलपुरवास्तव्यं उदीच्य-ज्ञातिय शुक्ल श्री ५ मूलजीतत्सुतप्रभुजीवेन लिखितमिदं पुस्तकं आत्म-पठनार्थं स्वयहस्तेन लिखितं ॥ श्रीगायत्री सावित्री सरस्वती सत्य ॥ श्री ब्रह्मा विष्णुः सत्यसे ॥ श्री ॥ श्री ॥

गीर्वाणवाग्मञ्जरी Gīrvāṇavāgmañjarī

No. 363 No. $\frac{21}{1919-24}$

Size.— $8\frac{3}{10}$ in. by 4 in.

Extent.— 21 leaves ; 12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper musty.

The work teaches the daily duties of a Brāhmaṇa by means of a story of a Brāhmaṇa residing with his family at Benares. The language is very corrupt ; the author, Dhuṇḍirāja Kavi was himself a resident of Benares. But for the language, the work is an interesting reading.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Dhuṇḍirāja.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीपतिपादपद्ममलं विघ्नेश्वरं शारदां तद्वच्छ्रीगुरुपादपंकजयुगं ध्यात्वा ततः सादरं। काशिस्थेन हि धुंडिराजकविना गीर्वाणवाग्मंजरी बालानां सुखबोधनाय रचिता संशोधनीया बुधैः ॥ १ ॥

केवलं वैदिकानां तु शब्दाब्धिमति दुस्तरं।
स्वल्पायासेन संतर्तुं निर्मिता तरणी दृढा ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 20[b].

तदा तेन तस्याः पाणिं अवलंब्य। तां क्रीडे उपवेशयन्। ततः तां दोर्भ्यांमुंगुह्य। तस्याः वदनं चुचुंब। ततः सावुत्रौ उत्तरक्रीडां चक्राते ॥ श्री ॥ श्री ॥

गृहस्थरत्नाकर Gṛhastharatnākara

No. 364 No. $\frac{247}{1887-91}$

Size.— 11¾ in. by 4⅞ in.

Extent.— 42 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; paper old and musty ; names of authorities quoted, topics etc. tinged with red pigment.

It is an incomplete Ms. starting from *bhojanavidhi* and breaking abruptly with *āpadvṛttinirūpaṇa* of *Gṛhastharatnākara* by Caṇḍeśvara. For a complete analysis of contents see Mitra's Notices, V, 1921. For details about the author, see Kane referred to below.

Age.— Appears to be old.

Author.— Caṇḍeśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीतुंढिराजाय नमः ॥ अथ भोजनविधिः ॥ तत्र दक्षः ॥
पंचमे च तथा भागे संविभागो यथार्हतः ।
पितृदेवमनुष्याणां कीटानां वोपदिश्यते ॥
संविभागं ततः कृत्वा गृहस्थः शेषभुग्भवेत्
संविभागो विभज्य प्रतिपत्तिः etc.

fol. 70[a]—इति गृहस्थरत्नाकरे अन्यापहृत्तिः तरंगः ॥

Ends.— fol. 71[b].

तामिश्रमंधतामिश्रं महारौरवरौरवौ ।
नरकं कालसूत्रं च महानरकमेव च ॥
संजीवनं महावीचीं तपनं संप्रतापनं ।
संघातं च स काकोलं कुशूलं पूतिमृत्तिकं ॥
लोहशंकुमृवीषं च पंथा ends abruptly.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 157[b] ; II, 32[a] ; III, 34[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 366–72.

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Notices, V, No. 1921.
Stein's Cat. of Jammu Mss., p. 85, No. 87.
Haraprasad Shastri's Cat. of Mss. Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 1944.
Mithila Mss. Cat. Vol. I, Nos. 112 A-B.

(2) Printed Editions :—
Printed in Bibliotheca Indica Series, Calcutta, No. 249, 1928.

गृहस्थरत्नाकर — Gṛhastharatnākara

No. 365 — No. $\frac{44}{A\ 1883-84}$

Size.— 12⅓ in. by 4¾ in.

Extent.— 30 + 62 (= 92) leaves ; 10 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two irregular lines in black ink on either border ; topics and names of authorities quoted are tinged with red pigment ; paper old, musty and slightly affected by damp ; Leaves 30 and 72–133 only.

Another fragment containing foll. 30 and the last 23 *taraṅgas*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Caṇḍeśvara.

Begins.— fol. 30[a].

कलविंकं ध्रुवं हंसं चक्राह्वं ग्रामकुक्कुटं ।
सारसं रज्जुलं वदात्यूहं शुकसारिके ॥
प्रतुदान् जालपादांश्च को ब्रष्टिनख विष्किरान् ।
विमजतश्च मत्स्यादान् मौनं वल्लूरमेव च ॥ etc.
इति गृहस्थरत्नाकरे ऋणापाकरणतरंगः

Ends.— fol. 133[b].

मित्रासलगतो भुंक्ते आसंदी गत एव च ।
विदिङ्मुखं संध्ययोश्च नृत्यवाद्यमिवाकुले ॥
उदक्यां पश्यताभुक्तमुदक्या हतमेव च
यद्वोपघातवत् किंचिद्भक्ष्यं भोज्यमथापि वा । दत्तानि

References.— See No. 364.

गृह्यकारिका
or
संस्कारविधि

Gṛhyakārikā
or
Saṁskāravidhi

No. 366

No. 208 / 1884–87

Size.— 9 in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves; 9 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; handwriting legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, verse-numbers with marks of punctuation and colophon at the end tinged with red pigment; paper very old; borders, specially left hand corner top, completely worn out; first and last folios damaged.

A manual of *Saṁskāras* for followers of the *mādhyandinī śākhā* and based on the *Gṛhyasūtras* of Pāraskara by Reṇukācārya, the son of Maheśa Sūri and grandson of Someśvara of Śāṇḍilya *gotra*. It was composed in 1266 A.D.

Age.— Saṁ. 1605.

Author.— Reṇukācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीयजुर्वेदाय ॥

मखादिकर्मविज्ञानकुमुदोद्बोधहेतवे ।
नमस्तस्मै गणेशांह्रिनखचंद्रमरीचये ॥ १ ॥
हुतीष्टिभक्तिस्मृतिबुद्धि लज्जा-
शांत्यादि योषिद्वरवल्लभोहं ।
ब्रवीमि संस्कारविधिं निषेका-
द्रह्मं प्रणम्याब्जभवद्विपद्मं ॥ २ ॥
संस्कारो द्विविधः प्रोक्तो ब्राह्मयो दैवो मनीषिभिः ।
गर्भाधानादिको ब्राह्मो दैविकः पाकयज्ञियः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 55[b].

आवृत्तिः प्रतिभक्षं स्यान्मं ... खडतपनः श्रीमान् महेशाभिधः सूरिर्भूरि यशाः ... कनिष्टो भवत् । तत्सूनुः कतिसूनुसूत्रतटिनी कल्लोल नक्रो महस्तेनेयं रचिता प्रयोगविवृतिः श्रीरेणुकाचार्यः सुधीः ॥ ४० ॥

अद्रे जयाख्ये मधुसंज्ञया मासि *शाकेष्टवस्वीश्वरसम्मितांके ॥ ४१ ॥

* Śaka 1188 = 1266 A.D.

ग्रंथः कृतोयं क ... नालयायांघ्रि
सरोरुहामोदितषट्पदेन ॥ ४२ ॥
यदुरुक्तमनुक्तं वा यद्वोक्तमसमंजसं
तदत्र निपुणो सम्यग्विधातव्यसमंजसं ॥ ४३ ॥

इति श्रीगृह्यकारिका समाप्ता ॥ संवत् १६०५ वर्षे भाद्रवा वदि ८ रवौ अद्येऽह श्री ... etc.

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 158[a].
Kane: *Hist. Dh.* I, p. 540.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 361.

गृह्यकारिका — Gṛhyakārikā

No. 367 — No. 101 / 1884-86

Size.— 9¼ in. by 4⅓ in.

Extent.— 17 leaves ; 9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; one or two lines in black or red ink on either border ; paper old, worn out and musty.

This work is similar to *Gṛhyaprakīrṇaka* (No. 370) and contains 154 *anuṣṭubh* verses, called *Kārikās*, many of which are found in *Gṛhyaprakīrṇaka*, dealing with domestic ritual and interspersed with short prose explanations.

Age.— Sam. 1695.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

किमर्थं सर्वपात्राणां परिसमूहनकारणं ।
छेदनानि तथा त्रीणि किमर्थं द्वे पवित्रके ॥ १ ॥
कृमिकीटपतंगाद्यः भ्रमंति वसुधातले ।
समूहनं ततः कुर्यात् दर्भेणैव विशेषतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 17ᵃ.

तत्र मधुपर्कविधिः । मंत्रपरतविधे विप्रे क्षित्रियेषु यैवच ॥
वैश्यशूद्रावुभौ वर्णौ मानं संविधमाचरे ॥
आसनं हस्तमात्रं तु वैवाह्यसोपवेशयेत्
आहारेन्मधुपर्के च मीनहीनाधिकं न हि ॥ ५४ ॥
षड्भ्यां भवति ॥ इति श्रीगृह्यकारिका समाप्त ॥ श्री ॥
संवत् ९५(?)वर्षे शके १६ पर्वतमाने पोषसुदि
प्रतिपदा शनिवारे लिषितं पुस्तक समाप्तः गणेशसुततेन लिषितं सुभं भवतु ॥ ॥

गृह्यधर्मसङ्ग्रह — Gṛhyadharmasaṁgraha

No. 368 — No. 312 / A 1881-82

Size.— 8¼ in. by 5⅞ in.

Extent.— 225 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper is musty.

The codex is incomplete and as it has no colophon it is impossible to know either the name of the work or of the author. The contents are : (1) *Āsanavidhi-bhūtaśuddhi-prāṇapratiṣṭhā-antarmātṛkā-bahirmātṛkā.* (2) *Smārtapavamāna.* (3) *Saṅkṣepa-vratārkoktāni vratodyāpanāni prayogarītyā ucyante*—(1) *Brahmādidevatāsthāpana* from *Śāntisāra*; (2) *Haritālikāvrata* ; (3) *Saṅkaṣṭacaturthī°* ; (4) *Ṛṣipañcamī°* ; (5) *Upāṅgalalitā°* ; (6) *Janmāṣṭamī°* ; (7) *Budhāṣṭamī* (8) *Rāmanavamī* ; (9) *Ekādaśī* from *Vratodyāpanakaumudī* of Śaṅkarabhaṭṭa, son of Ballālasūri ; (10) *Śravaṇadvādaśī* ; (11) *Pradoṣavrata* ; (12) *Anantacaturdaśī* ; (13) *Śivarātrivrata* ; (14) *Kadalīvrata* ; (15) *Vaṭasāvitrī°* ; (16) *Somavatyamāvasyā* ; (17) *Ravivāravrata*; (18) *Somavāravrata* ; (19) *Maṅgalāgaurī°* ; (20) *Lakṣanamaskāra°* ; (21) *Ardhodayaprayoga*; (22) *Kiñciddānaprayoga* from *Dānaratnākara* ; (23) *Naktavrata* ; (24) *Svastikavrata* ; (25) *Vyatīpāta°* ; (26) *Lakṣapūjā°* ; (27) *Kārttikasnāna* ; (28) *Saṅkrānti°* ; (29) *Karkaṭī°* ; (30) *Kūṣmāṇḍī°* ; (31) *Sahasrabrāhmaṇabhojana* ; (32) *Lakṣavartīvrata°* ; (33) *Aśvattha* and *Vaṭodyāpana* ; (34) *Tripurāstambha°*, etc.

The name *Gṛhyadharmasaṁgraha* is given to it probably on account of its contents.

Age.— Modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

हरिः ॐ म् ॥ ॥ अथ भूतशुद्धिः

यजमानेन वृतोहं अमुकव्रतोद्यापनांगत्वेन विहितं

आचार्यकर्म करिष्ये ॥ तदंगत्वेन शरीरशुध्यर्थं भूत-

शुद्धि प्राणप्रतिष्ठांतमातृकाबहिर्मातृकान्यासांश्च करिष्ये ॥ ॐ

उत्पतंत्विह भूतानि पृथिव्यंतरवासिनः ।

आसनादौ नमस्कृत्य ब्रह्मकर्मसमारभेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 225[a].

अत्र शौचामनसंध्यां वंदनदर्भं भिक्षाग्निकार्यरहित्यशूद्रादिस्पर्शन-कौपीनकटिसूत्रयज्ञोपवीतमेखलादंडाजिनत्यागादि वा स्वापछत्रधारणा पादुकाध्यारोपणमालाधारोद्वर्तनानुलेपनजनजलक्रीडाद्यूतनृत्यगीतवाद्याद्य-भिरति पाखांडादिसंभाषणपर्युषितभोजनादिब्रह्मचारिव्रतलोपजनित सकलदोषपरिहारार्थं ब्रह्मचारिकृच्छ्रत्रयं चरेन्महाव्याहृतिहोमं कुर्यात् तद्यथालौकिकाग्निं प्रतिष्ठाप्यअन्वाधानआज्यभागांतं कृत्वा प्रथमं व्यस्त समस्तव्याहृतिभिश्चतस्र आ ends here abruptly.

गृह्यपद्धति — Gṛhyapaddhati

No. 369 — No. 102/1884–86

Size.— 9⅞ in. by 3⅞ in.

Extent.— 78 leaves ; 7 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, two irregular lines in black ink tinged with red pigment on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper very old, much worn out and musty. The Ms. was copied in Saṁ. 1458 during the reign of King Bhīmavijaya, son of Mahārāja Śrī Harirāja for Bānā-(ṇā) ditya, son of Sarvāditya of Śrīmāla family.

The work is a comentary on Pāraskara's *Gṛhyasūtras* by Vāsudeva Dīkṣita, in 3 *Kāṇḍas*. It deals with all the

domestic rites. For a detailed list of contents see Mitra's Notices referred to below. Our author is mentioned by Harihara and Raghunandana and hence according to Kane, must have flourished earlier than 1250 A.D.

Age.— Saṁ. 1456.

Author.— Vāsudeva Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

ॐ नमो ब्रह्मणे अथातो गृह्यस्थालीपाकानां कर्म। ... देव हेडनमिति दर्भैः परिसमुह्य मानस्तोके तनय इति ... मये नोपलिथ। etc.

Ends.—

व्योष्टय ग्रहणधारणोच्चारणशक्तिकर्म्मथि भवत्वाप्यायं तु मेंगानि वाक्याणश्चक्षुः श्रोत्रं यशोबलं। यन्यै श्रुतमधीत तन्मै मनसि तिष्ठतु तिष्ठत्विति ॥ छ ॥

इति श्रीदीक्षितवासुदेवविरचितायां गृह्यपद्धतौ तृतीयः कांडः समाप्तः ॥ छ ॥ श्रीः ॥ शुभं भवतु ॥ स्वस्ति संवत् १४५८ वर्षे अद्येह श्रीतालध्वजदुर्गो जेष्टवदि त्रयोमदश्यां सोमे श्रीमालज्ञातीय ज्योति सर्वादित्यसुतबानादित्यबोधनार्थे वनादित्य पुस्तकमलेखितं। वासुदेव गृह्यपद्धतौ लिखितं ॥ छ ॥ यादृशं etc.

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 335[a]; II 74[b] and 210[a]; III 71[b].

Kane : *Hist. Dh.* I, p. 540.

B-Descriptive Catalogues :—

I. O. Cat. No. 4847.

Weber's Catalogue of Berlin Mss., pp. 64–65, No. 265.

Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 384[b], No. 476[a].

Mitra's Notices, V, No. 1890.

गृह्यप्रकीर्णक — Gṛhyaprakīrṇaka

No. 370 — No. $\frac{103}{1884-86}$

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 30 leaves ; 7 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two irregular lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, verse numbers and colophon at the end are tinged with red pigment, paper old, worn out and musty.

The Ms. starts with Vedic *mantra-pratīkas* running upto the 2nd line of fol. 2[a], after which follow verses in *anuṣṭubh* metre, numbering 242. The subject-matter is ceremonies of domestic ritual.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ यद्देवा इति परिसमुह्य ॥ मानस्तोके त्युपलिप्य ॥ त्वां वृत्रेष्विंद्रेत्युल्लिख्य ॥ धृष्टिरग्निरित्युधृत्य ॥ देवस्य त्वेत्युम्भुक्षु ॥ अग्निर्मूर्धेत्यग्निमुपसमाधाय ॥ etc.

Ends.— fol. 30[a].

अविदित्वा तु यो अग्निहोमं कुर्याद्द्विजातयः ।
न हुतं न च संस्कारं न च कर्मफलं लभेत् ॥
इति ब्रह्मणोक्तवह्निनामानि अश्वा ... मासंक्षेपसंदोह ॥
समाप्त ॥ शु. कासिदतेन लीषितं आत्मापठनार्थं वा
पर(प)ठनार्थं शुभमस्तु श्रीरस्तु ॥

गृह्याग्निसागर
or
प्रयोगसागर

No. 371

Gṛhyāgnisāgara
or
Prayogasāra

No. $\frac{292}{1884-87}$

Size.— 10 in. by 5⅛ in.

Extent.— 124 + 3 (= 127) leaves ; 15 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Water-marked paper; Devanāgarī characters handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; paper has been so very well treated with red smoke, etc. that it gives an appearance of being at least 4 or 5 hundred years old ; it is very musty, much worn out, brittle and soiled, three leaves at the end give contents.

The work also called Prayogasāra is a compilation dealing with ceremonies and rites about the maintenance of srcred fire, Prāyaścittaśrāddha, etc. The author Nārāyaṇabhaṭṭa, was the son of Lakṣmīdhara, surnamed Araḍa. According to Kane, he is later than 1650 A.D.

Age.— Śaka 1649.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa, son of Lakṣmīdhara.

Begins.— fol. 1[a].

श्री गणेशाय नमः ॥

नत्वा कृष्णपदांभोजं गणेशं शंकरं शिवां ।
लक्ष्मीधरं च पितरं भट्टनारायणं तथा ॥
यथा ज्ञानविचार्याय पक्षशिष्टैरनुष्ठितं ।
त्रीणि सूत्राणि तद्ग्रंथानालोक्यानांश्च भूरिशः ॥
आरडेत्युपनामा वै भट्टनारायणः सुधीः ।
गृह्याग्निसागरं चैव कुरुते शिष्टतुष्टये ॥ etc.

fol. 124[a]—इति श्रीमदारडोपनामकलक्ष्मीधरसूनुनारायणभट्टकृतो गृह्याग्निसागरः समाप्तः॥ शके १६४९ प्लवंगसंवत्सरे वैशाखवदि द्वितीयायां सौम्यवासरे etc.

Ends.— fol. 124[a].

समयमयूखे विशेषः ॥ आहिताग्नेः सिनीवालीरनग्न्यादेः कुशहुमंत्रा ।
आदितः स्त्री शूद्रयोरपि ग्रहणं ॥
सिनीवाली द्विजैः कार्या साग्निकैः पितृकर्मणि स्त्रीभिः शूद्रैकुशूर्वेया तथा चा नग्निकैर्द्विजैरिति लौगाक्षिवचनात् ॥ श्री ॥
आरडेत्युपनाम्ना वै भट्टनारायणेन च ।
त्रीणि सूत्राणि तद्ग्रंथानालोक्यानां च भूरिशः ॥ १ ॥
सर्वलोकोपकाराय कृतो गृह्याग्निसागरः ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 158[a]; II, 32[a] and 197[b]; III, 34[a].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 540.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1634-36.
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 679-80.
Calcutta Sanskrit College, Cat. I, 454-55, 622-23.

गृह्यासंग्रह Gṛhyāsaṁgraha

No. 372 No. $\frac{69}{1899-1915}$

Size.— $8\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 7 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; verse-numbers in red ink upto fol. 17[a], paper old and musty ; first twelve folios are wanting.

The codex begins with the latter half of the 17th verse of the 2nd *prapāṭhaka* of Gṛhyāsaṅgraha, an appendix to *Gṛhyasūtras* of Gobhila. It deals with marriage, *Śrāddha* etc. The author is the son of Gobhila.

Age.— Saṁ. 1911.

Author.— Gobhilaputra.

Begins.— fol. 13[a].

ऋतुमती च नग्निका तां प्रयछेत्वनग्निकां ॥ अप्राप्ता रजसा गौरी प्राप्तासि रोहिणी ॥ २४ ॥ अव्यंजिताच्चेत्कन्या कुवङ्गी ना च नग्निका । व्यंजनैस्तु समुत्पन्नै सोमो भुंजीत कन्यका ॥ २० ॥ etc.

Ends.— fol. 21[b].

गोभिलाचार्यपुत्रस्य योधीते संग्रहं पुमान् ।
सर्वकर्मस्वसंमूढः परांतिद्विमवाप्नुयात् ॥ १०७ ॥
इति श्रीगृह्यासंगृहकंनाम परिशिष्ट समाप्तं ॥
श्रीरामाय नमः ॥ शिवमस्तु स्वस्ति संवत् १९११ आस आसाढ

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 158[b] ; II, 32[a] and 197[b] ; III, 34[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 540.

B-Descriptive Catalogues :—
Haraprasada Shastri's Cat. of Mss., Asiatic Society of Bengal, Vols. I and II, No. 1352.
I. O. Cat. Nos. 277-8.
Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 386[a], No. 504.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 119, No. 280.

(2) Printed Editions :—
Printed as an appendix to Gobhila-Gṛhyasūtra in Bibliotheca Indica, Calcutta, 1880.

गोत्रनिर्णय Gotranirṇaya

No. 373 No. $\frac{540}{1883-84}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, verse-numbers and the date are tinged with red pigment.

A short treatise in 19 *śārdūlavikrīḍita* verses on *gotra* by Mahādevavid Daivajña, son of Śivadaivavid of Gārgya gotra. He calls his father as त्रिस्कंधज्योतिःशास्त्राभिज्ञानेकशास्त्रार्थनिरूढ. He composed also *Tithinirṇaya*

Age.— Śaka 1706.

Author.— Mahādevavid Daivajña.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय: ॥

श्रीविघ्नेश्वरशारदागुरुनमाभ्याचार्यसर्वेश्वरं
यत्कात्यायनआश्वलायनमुनीं बौधायनः सूत्रवत् ।
आलोक्य स्मृतिसारपूर्वरचना आदित्यभट्टादिका
स्तच्छिष्यादरतोथ गोत्रविषयं सन्मंगलार्थं ब्रुवेत् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 4[a].

इति मच्चिस्कंधज्योतिःशास्त्राभिज्ञानेकशास्त्रार्थनिरूढश्रीशिवदैवविरसुत
महादेवदैवविद्विरचितगोत्रनिर्णयमंगलस्मृतिका समाप्ता ॥ छ ॥
शके १७०६ संवत्सरे क्रोधिनाम्ने आषाढे कृष्णपक्षके
ज्योतिषोपनाम्नो वै मुकुंदात्मज विलेखयेत् ॥
खट्वांगातुव्हये क्षेत्रे वेदावत्यां तटे शुभे ।
षष्टम्यां गुरुवारे च हरिभट्टो विलेखयेत् ॥
यादृशीं पुस्तकं etc.

गोत्रप्रवर Gotrapravara

No. 374 No. $\frac{541}{1883-84}$

Size.— 12⅜ in. by 4 in.

Extent.— 9 leaves ; 7 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good.

A work on *gotras* and *pravaras*, which from its beginning and end shows that it is incomplete ; on the top corners of left-hand borders (first folio, right-hand) we find संस्कारमु॰ written. Can it be a part of *Saṁskāramuktāvali* by Tānapāṭhaka ? But we do not find this text in our Ms. of *Saṁskāramuktāvali*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्री ॥ एतौ जामदग्नौ । आर्षिषेणाः । यस्काः । मित्रयुवः । वैन्याः । शुनकाः । एते च पंच केवलभृगवः ॥ एवं सप्त ॥ तत्र वत्साः । मार्कंडेयाः । इत्यादयः शतद्वयाधिकावत्सगोत्रभेदाः ॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

ज्ञानतस्तु सगोत्राद्युत्पन्नां चांडालत्वमेव ॥ आरूढपतितापत्यं ब्राह्मण्यां यश्च शूद्रजः ॥ सगोत्रोढा सुतश्चैव चांडाला ॥

गोत्रप्रवरनिर्णय — Gotrapravaranirṇaya

No. 375 — No. $\frac{22}{1869-70}$

Size.— 8 in. by 4¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 7 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good.

The Ms. is a small work dealing with *gotras* and *pravaras*. There are several works dealing with the subject, but the present Ms. is a compilation without the name of the author.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ संक्षेपेण गोत्रप्रवरनिर्णयः तौ च भिन्नौ निषेधनिमित्तं सगोत्राय दुहितरं न प्रयच्छेदित्यापस्तंबोक्तेः असमानप्रवरैर्विवाह इति गौतमोक्तेश्च तत्र गोत्रलक्षणमाह etc.

Ends.— fol. 11[a].

तथापि भरद्वाजाश्चकपयोगर्गारौक्षायणा इति चत्वारोपि भरद्वाज-गात्रैक्यान्तान्वयुर्मिथः कपिगर्भभरद्वाजा मिथौ रौक्षायणा द्विजाः नोद्वहेयुः सगोत्रत्वात्प्रवरैक्याश्च कुत्रचित् इति स्मृत्यर्थसाराद्युक्ते श्लोक ११०

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 159[b]; II, 32[a] and 197[b].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 541.
(But most probably our work is different from all the works referred to).

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 376 No. $\frac{586}{1882-83}$

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 35 leaves; 10 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; benedictory phrase, names of authorities quoted and the colophon are tinged with red pigment; paper old and musty.

A treatise on the determination of *gotras* and *pravaras* by Kamalākarabhaṭṭa, son of Rāmakṛṣṇabhaṭṭa and grandson of Nārāyaṇa.

Age.— Śaka 1669.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमहालक्ष्मिकुलदैव्यायै नमः ।
श्रीरामं सपरीवारं । गणेशं मारुतिं शिवं ॥
श्रीरामकृष्णं पितरं नत्वामात्यां च मातरं ॥ १ ॥
श्रीमद्दिनकरभ्रतृचरणावभिनम्य च ।
नारायणात्मजश्रीभद्रा(भ)कृष्णस्य सूनुना ॥ २ ॥
कमलाकरसंज्ञेन गोत्रप्रवरनिर्णयः ।
क्रियते विदुषां प्रित्यै ग्रहणालोच्य सर्वशः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 35[a].

गुरुतल्पव्रताशुद्धेद्भर्तृतज्जोऽस्यत्तां व्रजेत्
भोगतस्तां परित्याज्य पालये(त्)जननीमिव
अज्ञानादैदवैः शुद्धेत् त्रिभिर्गस्तु कश्यप इति दिक् ।

इति श्रीमद्रामेश्वरभट्टसूरिसुनुनारायणभट्टात्मजमिमांशकश्रीरामकृष्ण-भट्टसुतदिनकरभट्टानुजश्रीकमलाकरभट्टकृतो गोत्रप्रवरदर्पणः समाप्तः ।। इति निर्णयः श्रीरस्तु ।। स्वस्ति नृपविक्रमार्कशालिवाहन शके १६६९ प्रभवनाम संवत्सरे फाल्गुणमासे कृष्णपक्षे तिथौ तृतीया भानुवासरे स्वातीदीवसनक्षत्रे किनही ग्रामे श्रीसंन्निधौ इदगोत्रनिर्णयग्रंथं समाप्तं ।। शुभं भवतु ॥ हे पुस्तक वैराजक्षेत्रस्थ केशव जोसी इदस्वकष्टार्जीत संपाद्य ।। श्रीमहालक्ष्मीर्पणमस्तु ।। श्रीगजाननार्पणमस्तु

Then follow two stanzas.

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 159[b]; II 32[a]; III 34[b].
Kane : *Hist. Dh.* I ; p. 540.
B–Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 392, No. 841 I. O. Cat. No. 1780.

(2) Printed Editions :—
Printed by Chentsalrao, Mysore, 1900.

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 377 No. $\frac{256}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 9¼ in. by 4½ in.

Extent.— 3 leaves ; 16 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics and the colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

An exposition of *gotras* and *pravaras* and the prohibition of intermarriage between them.

Age.— Saṁ. 1750.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita,

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ प्रवराध्यायमाह ।। सृपर्षयोगस्त्याष्टमास्तदपत्यं च गोत्रं । प्रतिप्रीयंते । होत्रध्वर्युभ्यां उत्कीर्यंते प्रवराः । समानप्रवरां समानगोत्रे च नोद्वहेत्

कश्यपोत्रिभरद्वाजो विश्वामित्रोथ गौतमः ।
जमदग्निर्वसिष्ठश्च सप्तैते ऋषयः स्मृताः ।।
पंचानां त्रिषु सामान्यादविवाहस्त्रिषु द्वयोः । etc.

Ends.— fol. 3[b].

न चैव गोत्रैक्येति मनुवचनस्य निर्विषयत्वं शक्यं आर्षेयवर्णाभिवादनेषु श्राद्धदेवतात्वे च जनकगोत्रनिवृत्यर्थत्वात् तस्येति दिक् । आपस्तंबधर्मव्याख्यायामुज्वलायां पैठीनसिदत्तकृतिः किकित्रिमपुत्रिको पुत्राः परस्परविग्रहेणार्षीयेण ।। ।।

इति भट्टोजिभट्टनिर्मितो गोत्रप्रवरनिर्णयः समाप्तः ।।

संवत् १७५० ।। मार्गशीर्षशुद्धपौर्णिमातद्दिने विश्वेश्वरसंनिधौ खटांकरज्योतिषी विद्याधरपाठकेणेदं पुस्तकं लिखितं ।।

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 159[a]; II 32[b]; III 34[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 541.
B-Descriptive Catalogues :—
Burnell's Cat. of Tanjore mss., p. 136[b].
B. B. R. A. S. Cat. No. 681.
Stein's Cat. of Jammu mss., p. 87, No. 2548.

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 378 No. $\frac{140}{1895-1902}$

Size.— 8⅜ in. by 6⅛ in.

Extent.— 4 leaves ; 20 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in red ink on either border; paper old and musty.

Another copy.

Age.— Śaka 1689.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita,

Begins.— fol. 1[a]

श्रीगणेशाय नमः ॥

सप्तर्षयोऽगस्त्याष्टमंतपदं etc. as in No. 377.

Ends.— fol. 3[a].

न चैव गोत्ररिक्थ इति etc. upto परिग्रहेणार्षेयेण as in No. 377 follwed by

जातास्तेऽसंहताः कुलीनाद्यामुष्यायणा भवंतीति ॥ इति द्यामुष्यायण-वर्गः ॥ भट्टोजिभट्टरचितो गोत्रप्रवरनिर्णयः

गुणगृह्यैर्बुधैः सोयमादरेण भविष्यतां
गोत्रप्रवरसंदेह मतप्रावृतचेतसां
मादं तनोतु विदुषां गोत्रप्रवरभास्करः ॥
१६८९ भाद्रपद व. १४

References.— See No. 377.

गोत्रप्रवरनिर्णय — Gotrapravaranirṇaya

No. 379 — No. 585/1882-83

Size.— 9⅜ in. by 4 in.

Extent.— 11 leaves ; 8 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Thick water-marked paper; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; benedictory phrase and topics tinged with red pigment.

A larger recension of Bhaṭṭoji's *Gotrapravaranirṇaya* described under No. 377.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः

असमानार्षगोत्रजामिति । ऋषेदिदमार्षं प्रवरः । गोत्रप्रवर्तकस्य मुनेर्व्यावर्तको मुनिगण इत्यर्थः तद्यथा गोत्रप्रवर्तकस्य भरद्वाजस्य व्यावर्तकावर्तकावंगिरा बृहस्पती etc.

Ends.— fol. 11[b].

मेधातिथिः।

पुरुषत्रयपर्यंतं प्रतिकूलं स्वगोत्रिणां
प्रवेशान्निर्गमस्तद्वत्तथा मंडनमुंडने।
प्रेतकर्माण्यनिवर्त्यं चरेन्नाभ्युदयक्रियां
आचतुर्थं ततः पुंसि पंचमे शुभदं भवेत्॥ ६॥

इति भट्टोजिदीक्षितकृतगोत्रप्रवरनिर्णयः समाप्तः

References.— See No. 377.

गोत्रप्रवरनिर्णय — Gotrapravaranirṇaya

No. 380 — No. $\frac{2}{1907-15}$

Size.— $9\frac{7}{10}$ in. by $4\frac{1}{10}$ in.

Extent.— 8 leaves; 12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; corrections made with ink and yellow pigment; topics and the last colophon tinged with red pigment on foll. 5–7; paper old, worn out, musty and worm-eaten.

A small treatise on *gotras* and *pravaras* by Nāgeśabhaṭṭa. See colophon on fol. 7[b]. This is followed by a leaf containing the *prāyaścitta* for *Sagotra* marriage.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nāgeśabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः॥

अथ गोत्रप्रवरनिर्णयः। विश्वामित्रजमदग्निभरद्वाजगौतमात्रिवसिष्ठ-कश्यपानां सप्तऋषीणामगस्त्याष्टमानामपत्यं गोत्रं। तथा बौधायनोक्तेः। वसिष्ठादिषु गोत्रव्यवहारस्त्वोपचारिकः। etc.

fol. 7[b].

इत्युपाध्यायोपनामकनागेशभट्टविरचितो गोत्रप्रवरनिर्णयः॥

Ends.— fol. 8[b].

अपत्योपतौ तु चंद्रिकायामापस्तंबः
समानगोत्रप्रवरां कन्यामूढ्वोपगम्य च
तस्यामुत्पाद्य चांडालं ब्राह्मण्यादेव हीयते।
बौधायनगमन प्रायश्चित्ते चांद्रायणे एकःवमविवक्षितं।
अकामतः सकृत्सगोत्रगमने

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 381 No. 587/1882-83

Size.— 8¾ in. by 5 in.

Extent.— 41 leaves ; 10 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, topics and the colophon are tinged with red pigment ; paper old, musty and slightly worm-eaten ; foll. 23-24 missing.

Another work on *gotras* and *pravaras* by Raghunāthabhaṭṭa (1620 A.D.) son of Bhaṭṭa Mādhava and grandson of Bhaṭṭa Rameśa.

Age.— Appears to be old.

Author.-- Raghunāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ प्रवरनिर्णयलिख्यते ॥
नत्वा गणेशं श्रीरामं सीतां लक्ष्मीं गुरूनपि ।
विश्वेश्वरं भैरवं च रघुनाथेन धीमता ॥
गोत्रप्रवरनिर्णीतिः समासेन वितन्यते ।
तदभावे सगोत्रदिपरिणीतिप्रसक्तितः ॥

तत्र च दोषस्मरणात् ॥ तथा च गौतमः ॥ सखिसयोनिसगोत्रासु स्नुषायां गवि च गुरुतल्वासमं गमनमिति ॥ etc.

Ends.— fol. 39[b].

भट्टरामेशविद्वज्ज्ञसुतमाधवसूनुना ।
कृतोयं रघुनाथेन गोत्रप्रवरनिर्णयः ॥ ६ ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणनिपुणातमभट्टमाधवात्म(ज)भट्टरघुनाथकृतो गोत्रप्रवरनिर्णयः समाप्तः

Then follows some quotation from the स्मृत्यर्थसार and the ms. ends as follows :—

छंदोगादिभिरनुष्ठेयं ॥ तथा च ॥ गृह्यं छंदोगपरिशिष्टकारकः ॥ बह्वल्पं चास्वगृह्योक्तं यस्य कर्मप्रकीर्त्तितं । तस्य तावति शास्त्रार्थे कृते सर्वंकृतो भवेत् ॥ तथा ॥

प्रवृतमन्यथा कुर्याद्यदि मोहात्कथंचन ।
यतस्तदन्यथाभूतं तत एव समापयेत् ॥

References :—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 484[a] (under Raghunāthabhaṭṭa).
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 541.
B-Descriptive Catalogues :—
Cat. No. 1781.

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 382 No. $\frac{174}{1886-92}$

Size.— 9⅜ in. by 4½ in.

Extent.— 26 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible; two lines in black ink on either border ; paper old and musty.

A short treatise on *gotras* and *pravaras* by Viśvanāthadeva, son of Śambhudeva and younger brother of Rāmadeva. In the last verse, the work is also named as *Rāmadevaprasāda*. Our author also composed *Kuṇḍamaṇḍapakaumudī*. According to Kane he composed the work in 1584 A.D.

Age.— Śaka 1651.

Author.— Viśvanāthadeva.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणपतये नमः ॥

ॐ नमः श्रीरामजानकीजानये नमो ब्रह्मणे नमो महेशाय नमो गणपतये नम आपस्तंबाश्वलायनबौधायनकात्यायनेभ्यः । अथातो यज्ञश्राद्धमहादानपरिणयनाद्युपयुक्तं गोत्रप्रवरनिर्णयं आख्यास्यामः । etc.

Ends.— fol. 26[b].

गोत्रार्षेयविचित्रपुष्परचितस्तद्ज्ञानयागादिभि-
र्युक्तोनेकफलैर्मया परमया भक्त्योपहारोर्पितः ।
श्रीरामांहिसरोरुहेति निखिलाभीष्टप्रदे सर्वदा
तेन श्री·जनकात्मजापतिरयं रामः सदा प्रीयतां ॥ ४ ॥
इंदुवाणनृपे १६५१ शाकेवत्सरे रौद्रसंज्ञके
फाल्गुनासितभूतायां बुधैश्रवणभेदि वा ॥ १ ॥
रामदेवप्रसादाख्यो गोत्रप्रवरनिर्णयः
काशीस्थस्यामभट्टो—कृष्णेन लिखितो मुदा ॥ २ ॥
विश्वनाथनिर्मितिः ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 159[b]; II 32[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 541–2.
B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1782.

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 383 No. $\frac{175}{1886-92}$

Size.— $8\frac{5}{8}$ in. by $3\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 5 leaves ; 14 lines to a page ; 56 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border on one side of the leaves ; benedictory phrase, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; paper very old, worn out and musty.

A short treatise on *gotras* and *pravaras* by Sadārāma Tripāṭhin, son of Deveśvara Tripāṭhin, a *Nāgara* brahmin. It is the only ms. mentioned by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum, ii, 32[b].

Age.— Saṁ. 1756.

Author.— Sadārāma Trīpāṭhin.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

विश्वेश्वरं गणाध्यक्षं शारदां निखिलान्मुनीन् ।
अभिवंद्य प्रवक्ष्यामि गोत्रप्रवरनिर्णयं ॥ १ ॥
नित्यं नैमित्तिकं काम्यं कर्मोक्तं त्रिविधं स्मृतं ।
तदंगगोत्रप्रवराः सर्वे प्रोक्ता विभागशः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[a].

आरूढपतितापत्यं ब्राह्मण्यां यश्च शूद्रजः ।
सगोत्रोढा सुतश्चैव चंडालास्त्रय ईरिता ॥

इति यमवचनादिति शिवम् ॥ ॥ इति श्रीमन्नागरकुलावतंसत्रिपाठी-देवेश्वरात्मजत्रिपाठीसदाशिवकृतो गोत्रप्रवरनिर्णयः समाप्तः ॥ ॥ संवत् १७५६ चैत्रकृष्ण५ सूर्ये लिखितं सैन्ये ॥

गोत्रप्रवरनिर्णय Gotrapravaranirṇaya

No. 384 No. $\frac{106}{1895-1902}$

Size.— $7\frac{7}{8}$ in. by $2\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 5 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase and topics tinged with red pigment ; paper old,

musty and worn out; foll. 1-2, repaired on left hand border.

A small work on *gotras* and *pravaras*. The codex bears the name of Vāsudevakavīśvara on fol. 1[a] in the centre. The name seems to be that of the owner and not of the writer.

Age.— Appears old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गोत्रप्रवरनिर्णयः ॥ तत्र गोत्रलक्षणं ॥ बोधायन आह ॥ विश्वामित्रो जमदग्निर्भरद्वाजोथ गौतमः । अत्रिर्वसिष्ठः कश्यप इत्येते सप्तऋषयः ॥ etc.

Ends.— fol. 9[b].

एतदंतर्भूत आवांतरगोत्रप्रवरज्ञानार्थं च विशेषश्रीमद्भगवदापस्तंबसूत्रं प्रदृश्यते । छ ॥ इदं पुस्तकं समाप्तं ॥

गोत्रप्रवरोच्चार Gotrapravaroccāra

No. 385 No. $\frac{70}{1895-98}$

Size.— 8¼ in. by 3⅞ in.

Extent.— 4 leaves ; 8 lines to a page ; 21 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good.

An extract from *Audīcyaprakāśa* (See No. 155 which also is another extract) dealing with *gotras* and *pravaras* of Gujarātis. Aufrecht notices our ms. in his Catalogus Catalogorum iii, 17[a]. Compare also *pravarāvalī* (No. 284 of 1887-91.)

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

अथ गोत्रप्रवरनामाभिलिख्यते भृगुगोत्रस्य भृगुश्च मन् आपन्वान् उर्वजमदग्नेति पंचप्रवरस्य ऋग्वेदस्य आश्वलायनीशाखाध्यायिने etc.

Ends.— fol. 4[a].

कश्यप द्वे शौनक द्वे कट्टमद्वे अत्रिद्वे कुत्ससद्वे लौकाक्षि द्वे वाशिष्ट द्वे एतेषट् गोत्रे द्वे द्विउद्वाहा कर्त्तव्या इति उदीच्य प्रकाशे गोत्रप्रवरोच्चार संपूर्ण समाप्तोयं ॥ शुभमस्तु ॥

गोदानविधि **Godānavidhi**

No. 386 No. $\frac{159}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $3\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting good ; two pairs of lines in red ink on either border ; paper slightly musty ; marks of punctuation in red ink.

A small treatise on giving a gift of cow to a brāhmaṇa. The sentence—अथ महादानोत्तरं क्रमप्राप्तातिदानांतर्गतगोदानं लिख्यते and the name of the author (i.e. Bhairava) lead me to believe that this work was composed by Bhairavendra of Mithilā with the help of Vācaspatimiśra, as an appendix to his *Mahādānapaddhati* (see Kane : *Hist. Dh.* I, p. 602). Aufrecht records only our ms. in his Catalogues Catalogorum, i, 164[a].

Age.— Appears to be modern.

Author.— Bhairava.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

लक्ष्मीकरारुणांभोजरमणीयपदद्वयं ।
भोगिपर्यंकशयनं मेघश्यामसुपास्महे ॥ १ ॥
श्रीमत्प्रदत्तमवधृत्य च सारलेख्यं
ब्राह्मांडमत्ररुचिरं किमु गोप्रदाने ।
तत्कोटिरीशवपुषः किल दानकर्म
नाना प्रभोरनुदिनं न हि तद्विचित्रं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

ब्राह्मणाश्चैव गावश्च कुलमेकं द्विधाकृतं ।
एकत्र मंत्रास्तिष्ठंति हविरन्यत्र तिष्ठति ॥
इति जपेत् ॥ ततो भूयसी दक्षिणां दद्यात् ॥
यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या तपोयज्ञक्रियादिषु
न्यूनं संपूर्णतां याति सद्यो वंदे तमच्युतं ॥
इति कर्मसाद्गुण्याय विष्णुं स्मरेत् ॥ विष्णवे नम इति ॥
नानाप्रधानसंदिष्टां सारगोदानपद्धतिं ।
अकरोद्विज्ञतोषाय भैरवः शास्त्रसारवित् ॥
इति गोदानविधिः ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

गोमुखप्रसवशान्ति Gomukhaprasavaśānti

No. 387 No. $\frac{588}{1882-83}$

Size.— 8¾ in. by 4 in.

Extent.— 5 leaves ; 7 lines to a page ; 17 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible, corrections and explanations given on the margin; paper old, musty and soiled.

A work dealing with removing the evil consequences of a child being born under an inauspicious *nakṣatra*, by bringing him near the mouth of a cow and performing other similar ceremonies. Aufrecht's explanation of *Gomukhaprasava* 'ceremonies to be performed on a cow bringing forth a young with the face in front' (Cap. Cat. i, 165[a]) is wrong. Our text partially agrees with that of Anantācārya's *Goprasavaśānti*, a ms. described by Haraprasād Shastri (see below).

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गोमुखप्रसवप्रयोगः ॥ बालस्य जन्मर्क्षेतदारभ्य गणनेन दशमैकोनविंशयोर्वा नक्षत्रयोस्तदसंभवेदेवनक्षत्रादियुक्तशुभदिने वा कृताभ्यंगस्नानोग्रहमुपलेपनादिनालं कृत्यकृतनित्यक्रियः ..... गोमुखप्रसवं करिष्ये इति etc.

Ends.— fol. 5[b].

कर्मणः पूर्णतां वाचयि fol. 5[b] त्वेश्वरार्पणंकुर्यात् ॥ इति गोमुखप्रसवप्रयोगः ।

Then follows, an extract from some work on *gotras* and *pravaras*

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 16 4[a].

B-Descriptive Catalogues :—

Burnell's Cat. of Tanjore mss., p. 149[a].

Compare—Haraprasād Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2600 and 2619.

गोमुखप्रसवप्रयोग from प्रयोगदर्पण

Gomukhaprasavaprayoga from Prayogadarpaṇa

No. 388

No. $\frac{542}{1883-84}$

Size.— 8¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 5 leaves; 8 lines to a page; 21 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; paper old and musty; accents of mantras marked with red ink.

It deals with similar matter as No. 387. It forms part of *Prayogadarpaṇa* probably by Nārāyaṇa, son of Cāyambhaṭṭa.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nārāyaṇa?

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

॥ पूष्पाश्विनौ गुरौ सार्पे मघा चित्रेंदु मूलभे एषु ऋक्षेषुजातस्य कुर्याद्वो जननं तथा ॥ १ ॥

अथ गोमुखप्रसवप्रयोगः। अचम्य प्राणानाम्य देशकालौ संकीर्त्य। अस्य बालकस्य अमुकनक्षत्रौत्पत्तिसूचितारिष्टशांत्यर्थं गोमुखप्रसवं करिष्ये etc.

Ends.— fol. 5[a].

कृतस्य गोमुखयाख्यस्य कर्मणः सांगतासिध्यर्थं यथाशक्तिब्राह्मणान् भोजयेत्॥ तेन श्रीकर्मांगदेवता प्रीयतांः॥ नानानाम गोत्रेभ्यः यथाशक्ति भूयंसी दक्षिणां दद्यात्॥

इति प्रयोगदर्पणे गोमुखप्रसवप्रयोगः॥

गोमुखप्रसवशान्तिप्रयोग

Gomukhaprasavaśāntiprayoga

No. 389

No. $\frac{543}{1883-84}$

Size.— 12⅓ in. by 4 in.

Extent.— 6 leaves; 5 lines to a page; 43 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two rows, each of two lines and three lines in red ink, on either border.

Another copy of 388, with slight difference in the text in the beginning.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Nārāyaṇa ?

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः

अथ दुष्टकालप्रसवशांतयः तत्र च प्रसवेषु तच्छांतिषु चोक्तत्वात् गोमुख प्रसव उच्यते

मणिप्रत्यरविवक्ष्ये प्रायश्चित्तं अनुस्मरन् ।
सर्वारिष्टविनाशाय यदुक्तं ज्योतिरार्णवे ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

कृतस्य गोमुखप्रसवाख्यस्य etc upto दक्षिणां दयात् as in No. 388 इतिप्रयोगदर्पणे गोमुखप्रसवशांतिप्रयोगः ॥ समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीरामचंद्रप्रसन् छ

गौतमसूत्रधर्मशास्त्र — Gautamasūtradharmaśāstra

No. 390 — No. 27 (vii) / 1866–68

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 14 leaves; 13 lines to a page; 41 letters to a line.

In 29 chapters. The ms. gives the name of the scribe also. It has been printed at several places, with different commentaries.

Age.— Śaka 1789.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वेदो धर्ममूलं तद्विदां च स्मृतिशीले दृष्टो धर्मव्यतिक्रमः साहसं च महतां न तु दृष्टार्थे अवरदौर्बल्यात् तुल्यबलविरोधे विकल्पः उपनयनं ब्राह्मणस्याष्टमे नवमे पंचमे वा काम्यं गर्भसंख्या वर्षाणां तद्वितीयं जन्मतद्स्मात्स आर्यः वेदान् वचनाच्च etc.

Ends.— fol. 14[a].

क्रूरकर्माणः क्रमशश्चांत्या श्वोपपद्यते ॥ तस्मात्कर्त्तव्यमेवेह प्रायश्चित्तं विशुद्धैर्लक्षणैर्जायंते धर्मस्य धारणात् धर्मस्य धारणादिति ॥

इति श्रीगौतमीये धर्मशास्त्रे अध्यायः ॥ समाप्तं ॥ शके १७८९ प्रभव नाम संवत् मार्गशिर्षं शुक्ल ४ चतुर्थ्यां समांपितं ॥ हस्ते व्यंकाजी नारायणेन लिखितं ॥ संख्या छ ॥ छ ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss. A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 171[a]; II, 34[b]; III, 36[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 12–20.
B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos 1250–52, 5272–78.
Haraprasad Shastri's Cat. of Mss. in Asiatic society of Bengal, Vol. III, 1846 (17)
Mitra's Cat. of Bikaner mss. p. 390, No. 837.
Mithila Mss. Cat. Vol. I. Nos. 109.

(2) Printed Editions :—
Printed in Jīvānanda's *Dharmaśāstrasaṅgraha*, pt. II, pp. 403–434.
Ānandāśrama series, No. 61, Poona, 1910, etc.
Edited by Stanzler for the Sanskrit Text society, 1876.
Printed in the Dharma sūtras (Text), edited by Manmatha Nath Dutt, Calcutta.—Govt. Ori. Mss. Library, Mysore.

गौतमधर्मसूत्र Gautamadharmasūtra

No. 391 No. $\frac{107}{1895-1902}$

Size.— 11½ in. by 5¼ in.

Extent.— 20 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; paper old and musty.

Another Copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1.

श्रीगणेशाय नमः

वेदोधर्ममूलं तद्विद्वां etc. as in No. 390.

Ends.— fol. 20[b]

शिष्टोदिष्टपतिपत्तौ etc upto धर्माधर्मं as in No. 390.

इति गौतमीये धर्मशास्त्रे अष्टविंशोध्यायः ॥

References.— See No. 390.

गौतमधर्मसूत्र Gautamadharmasūtra

No. 392 No. $\frac{47}{1883-84}$

Size.— 12⅞ in. by 6⅝ in.

Extent.— 13 leaves ; 14 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; it has no marks of punctuation ; benedictory phrases and colophons at the end of chapters tinged with red pigment ; corrections made with yellow pigment. Paper old and musty.

Another Copy of 390 running upto the 28th chapter.

Age.— Appears to be old.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1[a].

ॐ नमः श्रीगौतमाय वेदोधर्ममूलं तद्विद्वा etc. as in No. 390.

Ends.— fol. 12[b]

शिष्टो विप्रतिपत्तो यतो यत्प (?) भवाय तोयानि वृत्रिभूंतानां हि सानुग्रहयोगिषु धर्मिणा विशेषेण स्वर्गं लोकधर्मे विदामोति ज्ञातिभि-ज्ञान्यामिति धर्माधर्मः

इति श्रीगौतमीये धर्मशास्त्रे अष्टाविशाति (त) मोध्यायः २८ श्रीरस्तु ॥ गौतमस्मृतिः संपूर्णमिति ॥

References.— See No. 390.

गौतमधर्मसूत्र Gautamadharmasūtr

No. 393 No. $\frac{180}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 19 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty.

Another Copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

वेदो धर्ममूलं तद्विदां etc as in No. 390.

Ends.— fol. 19[a].

शिष्टो क्षिपति पतौ etc. upto अष्टाविंशोध्यायः as in No. 392.

समाप्तोयं गौतमस्मृतिः ॥ रामः श्री

References.—See No. 390.

गौतमसूत्राणि मिताक्षरा-सहितानि Gautamasūtra with Mitākṣarā

No. 394 No. $\frac{34}{1866-68}$

Size.— 10¼ in. by 4¾ in.

Extent.— 101 leaves ; 11 lines to a page ; 57 letters to a line.

Description.— Modern Watermarked paper; Devanāgarī characters; handwriting good ; double lines in purple ink on each border. The text is tinged with red pigment. The work contains the text of *Gautama sūtras* with the commentary *Mitākṣarā* by Haradatta. It extends upto 28 chapters. Fol. 101[b] contains the list of contents. The ms. is bound in half-leather.

Age— Śaka 1788, Phālguna vadya 6, Tuesday.

Author.— (Text) Gautama ; (Comm.) Haradatta.

References.— See No. 390.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः

श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो नमः नमो रुद्राय यद्धर्मशास्त्रं गौतमनिर्मितं क्रियते हरदत्तेन तस्य वृत्तिर्मिताक्षरा ॐ वेदो धर्ममूलं ॥ कर्मजन्यो ऽभ्युदयनिःश्रेयसहेतुपूर्वांस्त्यआत्मविशेषगुणो धर्मः तस्य मूलं प्रमाणं वेदो मंत्रब्राह्मणात्मकः जातावेकवचनं चत्वारो वेदा ऋग्यजुसामाथर्वात्मका etc.

Ends.— fol. 101[a].

इति धर्मोधर्मः ॥ सोयमादितो वेदो धर्ममूलमित्यारभ्यैवमंतो धर्म उक्तः द्विरुक्तिः शास्त्रपरिसमाप्त्यर्था ॥ गौतमोक्ते धर्मशास्त्रे हरदत्तकृताविह ॥ अष्टाविंशोयमध्यायो वृत्तौ दायः समापितः ॥ २८ ॥

इति श्रीहरदत्तकृतायां गौतमीयधर्मशास्त्रविवृत्तौ मिताक्षरायां अष्टविंशोध्यायः ॥ २८ ॥ छ ॥ शके १७८८ फाल्गुन वद्यषष्ठ्यां भौमवासरे इदं समाप्तं ॥ ॥ ग्रंथसंख्या ३७०० ॥ शुभं भवतु ॥ ॥शुभं भवतु ॥

गौतमधर्मशास्त्रटीका
called
मिताक्षरा

Gautamadharmaśāstraṭīkā
called
Mitākṣarā

No. 395

No. $\frac{346}{1875-76}$

Size.— 13½ in. by 6½ in.

Extent.— 76 leaves ; 16 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; benedictory phrase, topics and names of authorities quoted are tinged with red pigment. The first 9 folios are added later on ; the paper appears to be whiter and of later date. The rest of the ms. is on old and musty paper. Fol. 32 is repeated.

Another Copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— (Text) Gautama ; (Comm.) Haradatta.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणाधिपतये नमः ॥

ॐ नमो रुद्राय यद्धर्मशास्त्रं गौतमनिर्मितं ।
क्रियते हरदत्तेन तस्य वृत्तिर्मिताक्षरा ॥

ओं वेदो धर्ममूलं ॥ कर्मजन्योऽभ्युदयनिःश्रेयसहेतुरपूर्वाख्य आत्मगुणो धर्मः । तस्य मूलं प्रमाणं । वेदो मंत्रब्राह्मणात्मकः जातावेकवचनं । चत्वारो वेदा ऋग्युजुःसामथर्वात्मका स्त एव धर्मे प्रमाणमप्रत्यक्षं नानुमानं नार्थापत्तिर्नशाक्याद्यागमः । etc.

Ends.— fol. 16[a].

ज्ञानं समर्थां गतिः । अभिनिवेशस्तात्पर्यानुष्ठानं । ज्ञानेनाभिनिवेशेन च केवलानुष्ठातृभ्यो विशेषेण स्वर्गं लोकमाप्नोति । इति धर्मोधर्मः सोयमादितो वेदो धर्ममूलमित्यारभ्यैवमंतो धर्म उक्तो द्विरुक्तिः शास्त्रपरिसमाप्त्यर्था ।

गौतमोक्ते धर्मशास्त्रे हरदत्तकृताविह ।
अष्टाविंशोयमध्यायो वृत्तौ दायः समापितः ॥

इति श्रीहरदत्तमिश्रकृतायां गौतमीयधर्मशास्त्रविवृतौ मिताक्षरा-यामष्टाविंशोध्यायः समाप्तः ॥ २८ ॥

शुभंभूयात् ॥ ॥ ॥

References.— See No. 390.

गौतमधर्मसूत्रटीका मिताक्षरा

Gautamdharmasūtraṭīkā Mitākṣarā

No. 396

No. $\frac{248}{1887-91}$

Size.— 12 in. by 6⅜ in.

Extent.— 11 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, legible ; topics tinged with red pigment upto fol. 39 ; full of corrections made with yellow pigment ; paper old and musty ; wanting in the beginning. An incomplete Copy.

Age.— Saṁ. 1877.

Author.— Haradatta

Begins.— fol. 1[b].

धीयते न पुनरुपचयापचयरूपे उक्ते चांन्द्रयणे पिण्डसंख्यानियमः । तथा च याज्ञवल्क्येन स्पष्टमुक्तं । यथा कथंचित् पिण्डानां चत्वारिंशच्छत द्वयम् मासेनैकेन भुञ्जीत चान्द्रयणमथापरमिति etc,

Ends.— fol. 11[b]

इति धर्मोधर्मः सोयमादितो वेदो धर्ममूलमित्यारभ्येवमंतो धर्मः उक्तो द्विरुक्तिः शास्त्रपरिसमाप्त्यर्था

गौतमोक्ते धर्मशास्त्रे हरदत्तकृताविह ।
अष्टविंशोयमध्यायो वृत्तौ दायः समापितः ॥

इति श्रीहरदत्तमिश्रकृतायां गौतमीयधर्मशास्त्रविवृतौ मिताक्षरायामष्टाविंशोध्यायः ॥ श्रीराजराजेश्वरी जयतु मम हृदये सततं सदास्मिन्ग्रंथे मदीयोभिनिवेशं करोतु ॥ संमत् १८७७ वैशाष शुक्लानृसिंह—चतुर्दशी बृहस्पतिवारे इदं समाप्तिमगमत् ॥

References.— See No. 390

गौतमधर्मसूत्र Gautamadharmasūtra

No. 397 No. $\frac{23}{1869-70}$

Size.— 10¼ in. by 4½ in.

Extent.— 15 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, worn out and musty.

A treatise on sins and their expiations in 20 sections, ascribed to Gautama. The *pratīkas* of these sections are like *sūtras* and they are in reverse order at the end. In proper order they are :—

(1) अथातो धर्मशेषान् व्याख्यास्यामः । (2) अथ पंक्त्यो वेदमभ्यस्य । (3) ब्रह्महा क्षयरोगी स्यात् । (4) ब्रह्महा कुष्टी स्यात् । (5) अथ ब्रह्महत्यासमं पातकं । (6) मातृगमनदुहितृगमनं । (7) सुरापः सुरांबुघृतगोमूत्र । (8) कामतो गुरुतल्पगामी । (9) कामतः स्वैरिशूद्रागमने । (10) श्वजंबूकरासभैर्दष्ट्वा । (11) अनिर्दशाहगोमहिषी । (12) म्लेच्छादीनां पुष्करिण्यां ह्रदे च । (13) निगडेन बद्धस्य कदर्यस्य । (14) अव्रतस्यान्नं । (15) धान्ये गृहस्थिते गृहदाहे । (16) अस्नात्वा भोजने । (17) अंगवंगकलिंगदेशान् गत्वा । (18) भुंजानस्य मस्तकेऽमेध्यपतने । (19) अनृतममेध्यगंधं । (20) पाकयज्ञो विधियज्ञा : ।

Age.— Saṁ. 1854.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥

हरिः ॐम् ॥ ॥

अथातो धर्मशेषान् व्याख्यामोंत्यपक्षिस्थावरतां दोषैर्मनोवाक्कायकर्मजै जीवोऽयं भवयो निशतार्षु प्रयाति परद्रव्याणि मनसा ध्यायन् तथा-निष्टानि चिंतयान्वितथाभिनिवेशे जायते etc.

Ends.— fol. 15[a].

सुरापसुरांबुभ्नत गोमूत्र ॥ मातृगमनदूहितृगमन। अथ ब्रह्महत्यासमं पातकं। ब्रह्महा कुष्टी स्यात् ॥ ब्रह्महा क्षयरोगी स्यात् अथ पंक्त्यो वेदमभ्यस्य ॥ अथातो धर्मशेषान् व्याख्याम : ॥ हरिःॐ ॥ ॥ संवत् १८५४ बाळंभटसुतवासुदेवेन लिखितमिदं रघुनाथभटस्यास्ती सत्यं ॥ ॥

गौतमसूत्र (आचारकाण्ड) Gautamasūtra (Acārakāṇḍa)

No. 398 No. $\frac{24}{1869-70}$

Size.— 10 in. by 4⅛ in.

Extent.— 8 leaves ; 12 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; mistakes corrected with yellow pigment ; paper old and musty.

The work called *Kriyākāṇḍa* or *Ācārasūtra* (but *Acārakāṇḍa* in our ms.) has 18 *Khaṇḍas*. It deals with daily religious duties and is ascribed to Gautama. It is printed in the (Mysore Govt. Oriental series, No. 50) edition of *Gautamadharmasūtram* with *Maskarībhāṣya*, pp. 457–475.

Age.— Appears to be old.

Author.— Gautama.

Begins.— fol. 1[b].

॥ हरिः ॐम् ॥

श्रीकृष्णाय नमः ॥

अथ आचारान्प्रवक्ष्याम्याचाराल्लभते धर्ममाचारादेव धनमाचारादेव सुखमाचारादेव मोक्षं प्राप्नुयादुत्थाय पश्चिमे यामे शांतमानसो विनिद्रः सत्यविरोधे तं त्यक्त्वा नोचेत्तत्र संस्थितः etc.

Ends.— fol. 8[b]

शयीत शुद्धशय्यां भार्यया सह स्वगृहे प्राक्शिरः सुप्याश्वशुरगृहे दक्षिणाशिरः प्रवासे प्रत्यक्शिरः कदाचन उदक्शिर इत्येवं विज्ञाय कर्तव्या दिनचर्या पुन प्रातरुत्थाय यथोक्तक्रियाकांडमाचरितो धर्मार्थकाम-मोक्षाणां सिद्धिर्भवति भवति ॥ १८ ॥

इति गौतमसूत्रे प्रथममाचारकांडं समाप्तं ॥ ॐम् ॥

ग्रहदानप्रयोग Grahadānaprayoga

No. 399 No. $\frac{95}{1892-95}$

Size.— 8⅜ in. by 4⅜ in.

Extent.— 13 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad, but legible ; three lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

The codex starts with *godāna ubhayatomukhī-godāna* and *prāyaścitta*, before dealing with the *dānas* in honour of the nine planets on fol. 3[b]. This *grahadāna* ends on fol. 10[b]. After this the eight *mahādānas* are treated of. The scribe has given the date, day and the month of copying without giving the year.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

गोः पूजनं पृथिव्यै नमः पार्श्वेषु । ब्रह्मणे नमः । शिरसि स्कंदाय नमः । उरसि रुद्राय नमः । ललाटे दिग्भ्यो नमः : । कर्णयोः सूर्याय नमः चंद्राय नमः । etc.

Ends.— fol. 13[b].

अथ ग्रहदानफलं ॥ त्रण चतृणि कोटि स्यात् सप्तकोटिश्च मृन्मयः दी(?)-टका सतकोटि स्यात् पाषाणे संख्या न विद्यते ॥ ३ ॥

इति दानप्रसंगविधि संपुर्णः ॥ मीतिमाह वदि ७ सोमवारे लिषतो जोसीनाथुः पुंडरीषजी श्रीपरसरामजीकी प्रति सुलिषीः लेषक पाठकयो सुभं भवतुः ॥

ग्रहदीपिका **Grahadīpikā**

No. 400 No. $\frac{589}{1882-83}$

Size.— 8⅜ in. by 4 in.

Extent.— 35 leaves ; 9 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; benedictory phrase, topics, and the colophon are tinged with red pigment; paper old.

A treatise on sacrifice offered to planets.

Age.— Śaka. 1678.

Author.— Kāśīnātha Dīkṣita, son of Sadāśiva Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ये खेचरा गोचरतोष्टवर्गा दशाक्रमाद्वाप्यशुभा भवंति ।
दानानि ते शांतितरां प्रसन्नास्तेत्राधुना दानविधिं प्रवच्मि ॥ १ ॥
माणिक्य गोधूसवत्सधेनुं कौसुंभवस्त्रं गुडहेमताम्रं ।
आरक्तकं चंदनमंबुजं च वदंति दानं हि विरोचनाय ॥ २ ॥
प्रवाळगोधूममसूरिकाश्च वृषोरुणश्चापि गुडः सुवर्णं ।
आरक्तवस्त्रं करवीरपुष्पं ताम्रं हि भौमाय वदंति दानं ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 34[a].

अनेन विधिना यस्तु ग्रहपूजां समाचरेत् ।
सर्वान्कामानमाप्नोति प्रेक्ष्य स्वर्गे महीयते ॥ इत्यादि
ग्रंथाननेकानालोच्य विचार्य सदसच्च यः ।
कृतश्रमस्तेन विभुः शंकरः प्रीयतां मम ॥ १ ॥
भूयो ग्रंथविचारचंचुमनसा ग्रंथे मया निर्मिते
नाभ्यर्थ्या इह सादरग्रहविधौ संतो गुणग्राहिणः ।
येत्वीर्ष्यामदमत्तमूर्खसुतरास्तेषामशक्यार्थना
व्यर्था वा परदोषदत्तमनसां निर्दोषदोषो क्षणं ॥ २ ॥
ग्रंथेस्मिं(न्) गुणगणवत्त्वमुच्यते चेत्स्वग्रंथं गुणगणवंतमाहको न ।
तत्संतः शिरसि कृतांजलिस्तु याचे शोध्यं तत्सदसहिदोदितं मया यत् ॥३॥

इति श्रीयाज्ञिकसदाशिवदीक्षितसुतकाशीदीक्षितकृता **ग्रहदीपिका** समाप्ता ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

शके १६७८ धाताब्दे ॥ इषे मास्यसिते पक्षे तिथौ षष्ठ्यां बृहस्पतौ वारे धातावत्सरेस्मिन्लिखिता ग्रहदीपिका ॥ १ ॥

विराटक्षेत्रस्थ गोपालजोतिषात्मजेन लिखितमिदं पुस्तकं ॥ पाठर्थं पुस्तकं etc.

Then follows a portion from the Rudrayāmala

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, fol. 73[a]. (under Grahayajñadīpikā; it is ascribed to Sadāśiva Dīkṣita, our author's father).

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 393, No. 843 (ascribed to Sadāśiva Dīkṣita, our author's father).

ग्रहमखतिलक Grahamakhatilaka

No. 401 No. $\frac{96}{1892-95}$

Size.— $8\frac{9}{10}$ in. by 5 in.

Extent.— 34 leaves; 11 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad, but legible; two lines in black ink on either border; paper old, worn out and musty.

A treatise on *navagraha-homa* by Mādhava Kavi or Mādhavācārya, son of Kṛṣṇācārya of *Bhāradvāja gotra.* Aufrecht (Catalogus Catalogorum, iii, 37[a]) and Kane (*Hist. Dh.* I, p. 544) notice only our ms.

Age.— Appears to be old.

Author.— Mādhava

Begins.— fol. 1[b].

स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ ग्रहमखतिलको लिख्यते ॥
गगनगगणपेनां भोजयोन्यब्धिवासो
भृदधिपतिसुतेनान् दंतिवक्त्रं च धीदान् ।
गुहमपिविधि पुत्रीं सिद्धयेऽहस्करादीन्
गगनगमनवर्यान्बुद्धिवृद्धे समीडे ॥ १ ॥
... ...
नानाविधग्रंथगंत हि सार-
मेकत्र कृत्वा तिलको ग्रहाणां ।
मखस्य लोकोपकृतिं विधातुं
विरच्यतेयं कविमाधवेन ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 24[a].

ग्रहागावो नरेंद्राश्च ब्राह्मणाश्च विशेषतः ।
पूजिताः पूजयंत्येव निर्हंत्यवमानिताः ॥ २ ॥
आसीदाचार्यवंशे धरणिसुतवरः श्रीभरद्वाजगोत्रे
कृष्णाचार्यः प्रसिद्धः शिवभजनरतो विश्वमित्रः पवित्रः ।
तत्पुत्रो माधवाख्यः कृतिकृतविविधग्रंथसारं गृहीत्वा
चक्रे लोकोपकृत्यै ग्रहमखतिलकं सर्वसारं सुबोधं ॥
इति श्रीमाधवाचार्यविरचितो ग्रहमखतिलकः पूर्णः ॥

ग्रहयज्ञ Grahayajña

No. 402 No. $\frac{590}{1882-83}$

Size.— 8⅜ in. by 4⅛ in.
Extent.— 24 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; benedictory phrase and names of authorities quoted are tinged with red pigment ; paper old and musty.

It is a compilation from *Purāṇas*, *Smṛtis*, etc., dealing with *grahayajña*.

Age.— Appears to be old.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ग्रहयज्ञः ॥ स्कंदपुराणात्
सुखासीनासमन् (नम्) गार्ग्यं कौशिकः परिपृच्छति ।
निखिलां ग्रहशांतिं मे भगवन् वक्तुमर्हसि ॥
गार्ग्य उवाच
देवदानवगंधर्वा यक्षराक्षसकिंनराः ॥
पीडयंते ग्रहपीडाभिः किं पुनर्भुवि मानवाः ॥
शनैश्चरेण सौदासो नरमांसे नियोजितः ।
राहुणा पीडिते राजा तलो भ्रांतो महीतले । etc.

Ends.— fol. 24[b].

दुर्भिक्षं ग्रहपीडाश्च प्रशमं यांति भूतले ।
एतत्पुण्यं पापहनं सर्वकामफलप्रदं ।
सनकाख्येन मुनिना पार्थिवाय निवेदितं ॥
सर्वोपसर्गशमनं भवने * * वा ये कारयंति मनुजा नृपकोटिहोमं ।
भोगानवाप्य मनसोभिमतान् प्रकामं ते यांति शक्रसदनं सुविशुद्धसत्वाः ॥
वज्रडा ॥

ग्रहयज्ञ Grahayajña

No. 403 No. $\frac{544}{1883-84}$

Size.— 8⅝ in. by 3 in.

Extent.— 23 + 1(= 24) leaves ; 7 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; marks of punctuation and topics tinged with red pigment ; first two folios mutilated ; paper musty.

A manual for performing the *homa* of nine *grahas* ascribed to Kamalākarabhaṭṭa.

Age.— Śaka 1722.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ नवग्रहयज्ञप्रयोगः ॥

अद्येत्यादि० ॥ नवग्रहपीठदेवतास्थापनं करिष्ये ।

प्रणवस्य परब्रह्म ऋषिः ॥ परमात्मा देवता ॥ दैवीगायत्री दैवी—ध्यैक् दैवी बृहसछंदांसि ॥ etc.

Ends.— fol. 22[b].

ब्राह्मणान्भोजयित्वा दीनानाथांश्चान्नादिना संतोष्य सुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहः संतुष्टो हविष्यं भुजीतेति ॥

इति श्रीमत्कमलाकरभट्टकृतो ग्रहयज्ञः समाप्तः ॥

Then follow the following verses :—

अथ समिधाक्रमाः ॥

अर्कः पालाशखदिरअपामार्गोथ पिप्पलः ।
औदुंबरशमी दूर्वा कुशात् गृहसमेत् क्रमात् ॥ १५ ॥
उपवीतं यदा नष्टं गायत्र्याष्टशतं हुनेत् ।
प्राजापत्यं चरेद्यद्वा यद्वा गोदानमिष्यति ॥ २५ ॥
सायंप्रातस्त्र्यहं सायं त्र्यहमध्या दयान्वितं ।
अहं परं च नाश्नीयात् प्राजापत्यः स उच्यते ॥ ३५ ॥

इदं पुस्तकं शके १७२२ रौद्रनामसंवत्सरे आषाढ शुद्ध १५ रविवासरे तद्दिनेदं पुस्तकं समाप्तं ॥ इदं पुस्तकं हडीकरोपणनामकदिवाकरेण लिखितं ॥ ॥ श्रीभैरवार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

ग्रहयज्ञपद्धति Grahayajñapaddhati

No. 404 No. $\frac{545}{1883-84}$

Size.— 7⅛ in. by 4 in.

Extent.— 18 leaves ; 10 lines to a page ; 19 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad; two lines in red ink on either border; paper very old, worn out, musty and brittle.

Another copy of 403 ending with the *mantras* of *homa*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अश्वेत्यादिग्रहपीठदेवतास्थापनमहं करिष्ये ॥ प्रणवस्य परब्रह्मऋषिः etc. as in No. 403.

Ends.— fol. 18[b].

विद्याधरेभ्यः स्वा० इ० अप्सरसे स्वा० रक्षभ्यः स्वः इ० भूतेभ्यः स्वा० इ० मनुष्येभ्यः स्वाहा ॥ इदं मनुष्येभ्यो न मम ॥ छ ॥ छ ॥ हरिभट्टेनेदं पुस्तकं लिखितं ॥ शुभमस्तु ॥ ॥

ग्रहयज्ञामृत Grahayajñāmṛta

No. 405 No. $\frac{226}{1879-80}$

Size.— 10¾ in. by 5⅞ in.

Extent.— 49 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad, but legible ; two rows of one line and two or three lines in red ink on each border; benedictory phrase in red ink ; paper old, worn out and musty. The last folio has figures indicating the number of *mantras* to be repeated for every *graha*.

The work is in the form of a dialogue between Nārada and Brahmā. It deals with the rituals connected with the worship and *homa* of nine *grahas*. The name of the work is wrongly spelt as *Gṛha*°. Aufrecht notes only our ms. in his Cat. Cat. i, 173[a].

Age.— Saṁ. 1866

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ श्रीब्रह्मप्रोक्तं गृहयज्ञामृतं लिख्यते ॥
पंचवक्त्रं विधिं नत्वा नारदस्तीर्थतत्परः ।
यातस्त्रैलोक्यतीर्थानि दृष्ट्वा शीघ्रमिहागतः ॥ १ ॥
सत्यलोके सुखासीनं त्रिदशैः परिवारितं ॥
चतुर्मुखविधिं दृष्ट्वा नारदो वाक्यमब्रवीत् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 49[b].

न तस्य दुःखलेशोपि क्वापि जन्मनि जायते ।
सुप्रसन्नाः सदा खेटाः सर्वव्याधिहरा मुने ॥
मा पुत्रत्व भवो दोषो न दारिद्रं न मुकता ।
सौभाग्यं सर्वदा तस्य स्वजातिष्वन्यजातिषु ॥

इति श्रीब्रह्मप्रोक्तं यज्ञामृतं संपूर्णं समाप्तिमगमत् ॥ ॥ संवत् १८६६ ना आश्वनमासे शुक्लपक्षे तिथौ चतुर्थी गुरुवासरे लिखितं ॥ जर्जराख्यग्रामे वास्तव्यं । उदीच्य ज्ञाति पंड्या श्री ५ वल्लभजी तस्यात्मजपंड्या श्री ५ वल्लभजी तस्यात्मजपंड्या श्री ५ कल्याणजिकेन लिषितमिदं ग्रंथं ॥ परोपकारार्थे लिषितं ॥ etc.

ग्रहशान्ति — Grahaśānti

No. 406 — No. 249 / 1887-91

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 7 leaves ; 11 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs handwriting legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, marks of punctuation and verse-numbers tinged with red pigment; paper very old, worn out, musty and worm-eaten; foll. 4–5 and 8 missing.

A manual of propitiating the 9 *grahas*, ascribed to Gobhila.

Age.— Appears to be very old

Author.— Gobhila.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीसामवेदाय ।
ॐ देवदानवगंधर्वाः पिशाचोरगराक्षसाः ।
पीडयंते ग्रहपीडायां किं पुनर्भुवि मानुषाः ॥
आदित्ये द्वादशे चैव रावणः सगणोहतः ।
अष्टमेन शशांकेन हिरण्यकश्यपुर्हतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 10[b].

इति ग्रहाणे कथिता शांतिश्चायुतहोमिका ।
सर्वेषां तन्विजां चैव नमस्कारं पृथक् पृथक् ॥
आलोड्य सर्वशास्त्राणि समुधृत्य च सार ... । ८०
इति गोभिलाचार्यकृतः समाप्तः ॥ पेटलीवास्तव्य त्रि० पद्मनाभसुत गोपापठनार्थं उ० गोवर्द्धनलिखितं । शुभं भवतुः श्री ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 281[a] ; (under *Navagrahaśānti*) ; III, 37[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 544.
B-Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin mss. p. 80, No. 325.

ग्रहशान्तिपद्धति Grahaśāntipaddhati

No. 407 No. $\frac{177}{1886-92}$

Size.— 12 in. by 5½ in.

Extent.— 64 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, legible ; benedictory phrase, verse-numbers, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, slightly worn out and musty ; right-hand top corner of the last leaf is torn off.

A work dealing with *śānti* ceremonies in order to obviate the evil influence of planets by Yoddhṛrāja, son of Hariśaṅkara, composed in Saṁ. 1853. Kane notices another work of this name by Gaṇapati Rāvala, son of Hariśaṅkara, about 1686 (See *Hist. Dh.* I, p. 544). Yoddhṛrāja author of the present codex, cannot be a brother of Gaṇapati, if the latter's age is about 1686 A.D.

as mentioned by Kane. So far no other copy of our ms. is known to exist anywhere else.

Age.— Saṁ 1873.

Author.— Yoddhṛrāja.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

यामर्चंति त्वहर्निशं सुरगणा ध्यायंति यां योगिनो
व्यक्ताव्यक्तगिरः स्तुवंति सततं यां केशवेशादयः ।
यां ज्ञात्वा मुनयो व्रजंति परमं स्थानं रमासेवितं
तां विद्वज्जनवंदितां भगवतीं भक्त्याहमीशां भजे ॥ १ ॥
नत्वा श्रीहरिशंकरं स्वपितरं वागीश्वरीं श्रीगुरुं
हेरंबं गिरिजापतिं गणपतिं ध्यायन् परां देवतां ।
मातृस्थापनपूजनाभ्युदयिकश्राद्धैर्युतां प्रस्फुटां
संक्षिप्तां ग्रहशांतिपद्धतिमहं कुर्वे सतां प्रीतये ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 64[a].

धर्माणां मेखलायोन्यादीनां स्थंडिले प्राप्तिः वैदिकानां तु योनिमेखला-रहितस्थंडिलमेवेत्यन्यत्र विस्तरः ॥

त्रिशरगजकुसंख्ये विक्रमातीतकाले
रवितिथिबुधवारे माधवे कृष्णपक्षे ।
रचितमिदमनूपं खेटशांतिप्रकारं
सुमतिभिरवलोक्यं योद्धृराजाह्वयेन ॥ १ ॥

इति श्रीग्रहशांतिप्रकारः समाप्तिमगात् ॥ लपकृतं ब्राह्मणपीरागमिति माघकृष्ण ७ संवत् १८७३ शुभं भवतु कल्याणमस्तु ॥

ग्रहशान्तिपद्धति Grahaśāntipaddhati

No. 408 No. $\frac{97}{1892-95}$

Size.— 9½ in. by 4$\frac{1}{10}$ in.

Extent.— 84 leaves ; 7 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting legible ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old and musty.

Not only the benedictory verse of our codex but even the text to a large extent is identical with that of Grahaśāntipaddhati (No. 407) by Yoddhṛrāja. Our author

Gaṇapati Rāvala, was the son of Hariśaṅkara Rāval. See Kane : *Hist. Dh.* I, p. 544.

Age.— Saṁ. 1928.

Author.— Gaṇapati Rāvala.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीहरिशंकरं स्वपितरं etc. as in No. 407

Ends.— fol. 83[a].

यं यं कामं कामयते सोस्मै कामसमर्ध्यते ।
धनवान् पुत्रवान् लक्ष्मीवान् आयुष्मान् भव ॥ ३४ ॥
इति श्रीहरिशंकरसंज्ञास्य सुतौ गणपति व्यधात् ।
विचार्य सरलां रम्यां ग्रहशांतिपद्धतिं समाप्तः ॥
मितिश्रावणवदि ६ संवत् १९२८ ॥ लिखि प्रा अंबालालये आत्मपठनार्थम् ॥ शुभमस्तु ॥

Then follows some stray portion

ग्रहशान्तिपद्धति Grahaśāntipaddhati

No. 409 No. $\frac{95}{1882-83}$

Size.— 9¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 34 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, topics, etc. are tinged with red pigment ; paper old and musty.

A work, named as *Vāsiṣṭhī* on the left-hand top margin of each leaf, dealing with the detailed ritual for performing *homa*, etc., in order to propitiate the *grahas*. It is ascribed to Vasiṣṭha.

Age.— Śaka 1666.

Author— Vasiṣṭha (?)

Begins.— fol. 1[b].

श्री गणेशाय नमः ॥

अथ ग्रहशांतिपद्धतिः ॥ तत्र प्रथममातृस्थापनं ॥ तत्र यजमानो यथाविधिस्नात्वा नित्यानि निर्वृत्यचंदनाक्षतपुष्पाद्युपहारान् गृहीत्वा प्राङ्मुखोपविश्य मातृपूजनं कुर्यात् ॥ आदौ नित्यदेवतार्चनं ॥ etc.

Ends.— fol. 34[b].

भगं ते वरुणो राजा भगं सूर्यो बृहस्पतिः।
भगमिंद्रश्च वायुश्च भगं सप्तर्षयो दधुः ॥ २ ॥
यत्ते केशेषु दौर्भाग्यं सीमंते यच्च मूर्द्धनि।
ललाटे कर्णयोरक्ष्णोरापस्तु घ्नंतु ते सदा ॥ ३ ॥
अमृताभिषेकोस्तु ॥ ततो ऋग्वेदाद्याशिषमंत्रैराशिर्वादः ॥ इति वसिष्टोक्ता वासिष्टयाः समाप्ताः ॥ ॥ संवत् १८०१ वर्षे शाके १६६६ प्रवर्त्तआश्विन-शुक्लषष्ठयां ६ रवौ सिहोरग्रामे वासी पंडादेवाकरसुतरत्नेश्वरे लिषितं ॥ ॥ आत्मपठनार्थं ॥ शुभं भूयात् ॥

References.—

Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 173[b]; II, 35[a]; III 37[b].

ग्रहशान्तिपद्धति Grahaśāntipaddhati

No. 410 No. 227/1879-80

Size.— 9⅝ in. by 5 in.

Extent.— 16 leaves; 9 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on each border; fol. 1[b] has pictorial drawing on left border; marks of punctuation in red ink; topics and the colophon are tinged with red pigment.

A handbook of rituals for propitiating the 9 *grahas*.

Age.— Saṁ. 1829.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥

अथ ब्राह्मणानां वरुणं ॥ प्रथमं अर्बंधनं ॥ ॥ आपः क्षीरं शमी पूगंदधीचाक्षतचंदनं ॥ कुशदूर्वा हिरण्यं चं अष्टांगो अर्घ उच्यते ॥ १ ॥ छेडा बंधनं यजमान पत्नीनाच्छेंडा बाधवा ऊं etc.

Ends.— fol. 16[b].

आशीर्वादः ॥ ध्रुवासि ॥ आब्रह्मन् ॥ इमं देवा विश्वानि देव ॥ मंत्रार्थाः ॥ सफलाः संपूर्णाः संतु मनोरथा ॥ शत्रुणां बुद्धिनाशोस्तु मित्राणा-मुदयस्तव ॥ इति शांतिकपद्धति समाप्त ॥ सवंत १८२९ ना चैत्र सुद १४ भोमवासरे लषित दवेरवजीसुतरैया। पठार्थं सुक्लमंछा सुतबेचर

ग्रहस्थानपद्धति Grahasthānapaddhati

No. 411 No. $\frac{98}{1892-95}$

Size.— $6\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 28 leaves ; 6 lines to a page ; 17 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; benedictory phrase, topics, directions, vedic accents, some *mantras* and the last colophon in red ink; paper old, musty and slightly worm-eaten.

A small treatise for the worship of the nine planets (*navagrahas*)

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

ग्रहस्थापनलिख्यते ॥ १ ॥

आकृष्णेति मंत्रेण मध्ये संस्थापयेद्रविं ।
सर्वे मंत्राः प्रयोक्तव्या ध्रुवव्याहृतिपूर्वकाः ॥ २ ॥
अविदित्वा ऋषिछंदो दैवतं विनियोजयेत् ।
योध्यापयेज्जपेद्वापि पापीयान् जायते तु सः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 28^a.

यमो यमस्त्रिष्टुप् ॥ स यमभरणीप्रीत्यर्थे स यमभरण्यावा॰ गः ॥ ॐ भूर्भुवः स्वः ॥ यमोयमस्त्रिष्टुप् यमाय ॥ परेपि वां संप्र॰ स्य ॥ सयमभरणी मावा स्था॰ मि ॥

इति ग्रहस्थापनसमाप्तं ॥ ग्रहस्येशानकोणे रुद्रकलशस्थापनं ॥ तत्र मंत्राः ॥ १ ॥

घृतादितुलापुरुषविधि Ghṛtāditulāpuruṣavidhi

No. 412 No. $\frac{99}{1892-95}$

Size.— $9\frac{3}{5}$ in. by $3\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 11 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting small, but legible ; two lines in black ink on either border ; bendictory phrase, title, topics and verse-

numbers tinged with red pigment; paper old and musty; corrections made with yellow pigment.

A brief treatise on *tulādāna* of Ghee and Sesamum.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ संक्षेपतो घृतादितुलापुरुषविधिः ॥ तत्र कर्त्ता अयनादिपुण्यकालेकृत नित्यक्रियः प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य अमुककामनया श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं घृतादिद्रव्येण तुलापुरुषदानमहं करिष्य etc.

Ends.— fol. 5[a].

न्यूनं संपूर्णतां याति सद्यो वंदे तमच्युतमिति जपित्वा कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा ब्राह्मणान् भोजयित्वा दीनानाथांश्चान्नादिना संतोष्य स्वयं सुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहः संतुष्टो हविष्यान्नं भुंजीतेति ॥

चतुरशीतिज्ञातिप्रबन्ध — Caturaśītijñātiprabandha

No. 413 — No. 329/1880-81

Size.— 10⅛ in. by 4½ in.

Extent.— 2 leaves; 9–10 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on all the borders; paper old and musty.

This small work enumerates the 84 varieties of Brāhmaṇa families, in 17 verses. The author, Sadāśiva, was a resident of Sūryapura (Surat).

Aufrecht notes most probably one ms. (Cat. Cat., i, 178a).

Age.— Appears to be old.

Author.— Sadāśiva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीकृष्णचरणांभोजं नत्वा स्मृत्वा च सादरं
कुर्वेहं चतुराशीतिविप्रज्ञात्यभिधावलीं ॥ १ ॥
तैलंगांध्रसुचित्तपावनचिपुर्णाभीरमध्यं जिनाः
क्ष्यालाः द्राविडकुंकणाख्यथ महाराष्ट्राः कराढाभिधाः ।

कर्णाटा : शणवाहिकाश्च भटमारादेवदासाभिधा
एते चैव चतुर्दशात्रकथिता : श्रीदाक्षिणात्या द्विजा : ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

श्रीमच्चतुर्विंशतिविप्रवर्यं
ज्ञातिः सदा सूर्यपुरस्थितोसौ ।
सदाशिवः श्रीचतुरन्विताशी
ज्ञातिप्रबंधं विशदं चकार ॥

सदाशिवाष्टकीविरचिता चतुराशीतिज्ञातिप्रशस्तिः संपूर्ण ॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

चतुर्थीकर्म Caturthīkarma

No. 414 No. $\frac{250}{1887-91}$

Size.— $8\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, title, marks of punctuation and the last colophon tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

A small treatise on *Caturthīkarma*, a rite to be performed after marriage ceremony, according to Āśvalāyanasūtra for Gujaratis.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

अथ चतुर्थी कर्मः ॥ तत्र प्रयोगः । आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा मम विवाहांगत्वेन चतुर्थी कर्म करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

ततो दर्व्यां आज्यं निक्षिप्य सर्वेषां चरूणां उत्तरार्धात्सकृदवदाय दर्व्यां प्रक्षिप्य स्रुवेण द्विरभिघार्य यदस्येत्यादि कर्मशेषं समापयेत् ॥ इति चतुर्थीकर्म समाप्तः ॥ चतुर्थी कर्मनिर्मूलमाश्वलायनसूत्रतः ॥ गुर्जराचारः ॥ ॥ श्री ॥ ॥

चतुर्वर्गचिन्तामणि
(दानखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi
(Dānakhaṇḍa)

No. 415

No. $\frac{49}{1881-82}$

Size.— 10⅜ in. by 4¾ in.

Extent.— 625 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; paper old, worn out (specially last few leaves), musty and slightly worm eaten. Foll. 290-96, 406 and 440 missing.

This is the second section of *Caturvargacintāmaṇi*, an encyclopaedia of ancient religious rites, and ceremonies in five sections—*vrata*, *dāna*, *tīrtha*, *mokṣa* and *pariśeṣa*. There is a *Prāyaścittakhaṇḍa* also (which is printed in the Bibliotheca Indica) which is said to be a part of *Caturvargacintāmaṇi*. But according to Mm. Kane (*Hist. Dh.* I, p. 354) this *Prāyaścittakhaṇḍa* does not appear to be the work of Hemādri.

Age.— Sam. 1639.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो गणेशाय ॥
कल्याणानि ददातु वा गणपतिर्यस्मिन्नतुष्टे सति
क्षादीयस्यपि कर्म्मणि प्रभवितुं ब्रह्मापि जिह्मायते ।
जाते यच्चरणप्रणामसुलभे सौभाग्यभाग्योदये
रंकस्यांकमनं कुशानिविशते देवेंद्रलक्ष्मीरपि ॥ १ ॥
शश्वत्पुण्यहिरण्यगर्भरसनासिंहासनाध्यासिनीं
सेयं वागधिदेवता वितरतु श्रेयांसि भूयं सिवः ।
यत्पादामलकोमलांगुलिनखज्योत्स्नाभिरुद्वेलितः
शब्दब्रह्म सुधांबुधिर्बुधयनस्युच्छृंखलं खेलति ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 634[b].

इति श्रीमहाराजाधि(रा)जमहादेवस्य समस्तकरणीधीश्वरसकलविद्याविशारदः श्रीहेमाद्रिविरचिते चतुर्थवर्गचिंतामणौ दानखंड समाप्तं ॥ छ ॥ स्वस्ति श्री ॥ संवत् १६३९ वर्षे शाके ॥ ॥ पोषमासे कृष्णपक्षे तिथौ ६ गुरुवासरे लखितं ॥ व्यासविश्वनाथज्ञातियश्रीगौडलखितं ॥ औदीच्य ज्ञातीय पं. डेडकः सुतगोजीपठनार्थं ॥ ॥ ग्रंथ-

संख्या १२५८ ... पंचशतोपेतद्वादशसहस्राः ॥ छ ॥ श्री ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 178[b]; II, 36[b] and 199[a]; III, 38[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 354-59.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1380-81, 5459; see also Nos. 1376-79 and 5460 for other *Khaṇḍas*.
Weber's Cat. of Berlin mss. pp. 343-44, Nos. 1218-19.
Burnell's Cat. of Tanjore mss. p. 129[a].
Stein's Cat. of Jammu mss., p. 88, Nos. 2650, 2559.

(2) Printed Editions :—
Printed in Bibliotheca Indica Series of Calcutta.

चतुर्वर्गचिन्तामणि (दानखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi (Dānakhaṇḍa)

No. 416

No. $\frac{111}{1884-1886}$

Size.— 13⅛ in. by 6 in.

Extent.— 280 leaves ; 12 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold and good ; three lines in black ink on either border ; paper very old, worn out, musty and soiled ; foll. 136, 169-71, 176, 201-13 and 235-37 missing ; it is incomplete.
Another copy of *Dānakhaṇḍa*, No. 415.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

दं० ॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥
कल्याणानि ददातु etc. as in No. 415.

Ends.— fol. 301[b].

प्रतापनार्थं राजेंद्रप्रवृत्ते शिशिरे नरः। सिद्धिस्यर्थाः सदा तस्य कार्याणि विविधानि च। उपर्युं(प)रि शत्रूणां च युषादीप्य चेतसः। भगवाश्चास्य सुप्रीतो वह्निर्भवति नित्यशः। समस्यजंति पशवः। संग्रामेषु जयस्यपि। इत्यग्निष्टकादीपदानं। अथ दीपदानं। श्रीमद्दा

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
(दानखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi
Dānakhaṇḍa

No. 417

No. $\frac{235}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 412 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; three lines in red ink on either border; paper old and musty and slightly affected by dampness; foll. 221-242 missing. Although the ms. bears the date of Saṁ. 1502, the paper and handwriting do not appear to be so old. The present ms. seems to be a copy of the one which was copied in Saṁ. 1502. It was copied by Būṭāka, a Nāgara Brahmin of Ahmedabad, son of Nṛsiṁhadeva, the minister of king Muhammad.

Another copy of 415.

Age.— Saṁ. 1502 (?)

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानि ददातु वो गणपतिः ॥ as in No. 415.

Ends.— fol. 423[b].

इति श्री महाराजाधिराज etc. upto दानखंड समाप्तं as in No. 415 followed by

मंगलमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ उं परमगुरुपरमात्मने नमः ॥ श्रीरामकृष्णाय नमः ॥ ॥ ॐकारेश्वरश्रिय्या नमः ॐश्रिधं दानखंडं समाप्तं ॥ ॐधरमसास्त्रदानखंडं समाप्तं ॥ श्री शुभं भवतुः ॥ संवत् १५०२ पंचदशशतद्वयाधिके संवत्सरे माघमासे शुक्लपक्षे १४ चतुर्दश्यां तिथौ रविदिने सकलभूपालमुकुटमणिमंडलीमाणिक्यगणप्रभाभारनीराजितचरणकमलस्य ॥ महाराजाधिराजश्रीमन्महमदस्य विजयराज्ये अहमदाबादनगरवास्तव्याभ्यंतरनागरान्वयतिलकमंत्रिवरस्य श्रीनृसिंहदेवस्य सूनुर्बूटाकः सकलसज्जनमनोविनोदाय तथा विद्वदुपकृतयेऽमुं दानखंडाभिधं महाग्रंथं लिलेख ॥ लखितिस्म ॥ श्रीरस्तु ॥ ॐभवानीशंकराभ्यां नम लेखकपाठकयो कल्याणमस्तु ॥ ग्रंथसंख्या श्रः ॥ १२५८० ॥ ग्रंथसंख्या दानखंडः ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥

Reference.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
(दानखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi
(Dānakhaṇḍa)

No. 418

No. $\frac{351}{1891-95}$

Size.— $9\frac{7}{10}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 540 leaves ; 10 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, verse numbers and names of authorities quoted tinged with red pigment upto fol. 22 ; fol. 151[b] blank.

Another copy of *Dānakhaṇḍa*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

घोघरो दानखंडं तु विलिखन्कृतमंगलः ।
विश्वामित्रं कुलगुरुं प्रणनाम कृतांजलिः ॥ १ ॥
नागरूपरसभूमिमितेब्दे श्रीधरांकितमलिम्लच कृष्णे
सप्तमी बुधदिने लिखति द्राक् घोघरो गुरुनिदेशसमर्थः ॥ २ ॥

कल्याणानि ददातु etc. as in No. 415.

Ends.— fol. 540[a].

इति श्रीमहाराजाधिराज etc. upto दानखंड समाप्तम् ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
(दानखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi
Dānakhaṇḍa

No. 419

No. $\frac{236}{A\ 1881-82}$

Size.— $11\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.—674 + 6 (680) leaves; 7 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; foll. 128-69 missing ; 6 foll. in the beginning give contents.

Another copy of No. 415.

Age.— Saṁ. 1653.
Author.— Hemādri.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानि ददातु etc. as in No. 415.

Ends.— fol. 716[a].

इति श्रीमहाराजाधिराज etc. upto दानखंडं समाप्त as in No. 415 followed by

शुभमस्तु ॥ श्रीवासुदेवाय नमः ॥ ॥ संवत् १६५३ विरोधिकृतनामसंवत्सरे श्रावणशुक्ल ७ शुक्रे इदं हेमाद्रिदानखंडलेखनं समाप्तं ॥ शुभं भवतु ॥ ग्रंथसंख्या

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
दानखण्ड

Caturvargacintāmaṇi
Dānakhaṇḍa

No. 420

No. $\frac{330}{1880\text{-}81}$

Size.— 11½ in. by 4⅞ in.
Extent.— 444 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्रा's; handwriting legible ; two lines in black ink on each border ; benedictory phrase, marks of punctuation and colophons are occasionally tinged with red pigment ; paper very old, completely worn out, musty and worm eaten.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1652.
Author.— Hemādri.
Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीगणेशाय ।

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ गुरुभ्यो नम ॥

कल्याणानि ददातु etc. as in No. 415.

Ends.— fol. .

इति श्रीमहाराजाधिराज etc. upto दानखंडं समाप्तमिति as in No. 415.

एवं ग्रंथसंख्या १२५८० अशीत्यधिकपंचशतोपेतद्वादशसहस्राः ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ संवत् १६५२ वर्षे माघमासे शुक्लपक्षे सप्तम्यां तिथौ सोमदिने लिखितं ॥ ॥ छ ॥ मंगलमस्तु ॥ श्रीकृष्णो जयतु ॥

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
(प्रायश्चित्तखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi
(Prāyaścittakhaṇḍa)

No. 421

No. $\frac{238}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 14¼ in. by 6 in.

Extent.— 321 leaves; 11 lines to a page; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two rows of two lines each in red ink on either border upto fol. 51[b]; foll. 52–112 have only two lines in red ink on either border; the rest of the leaves have no border lines; no marks of punctuation; paper old and musty; topics, colophons and names of authorities tinged with red pigment on several leaves.

This forms a part of Hemādri's *Caturvargacintāmaṇi* and has been printed in the Bibliotheca Indica.

Age.— Saṁ. 1693.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीमार्तंडभैरवाय नमः
कमलाद्दयितं कृष्णं कमलासनसंस्तुतं ।
कमलाक्षमहं वंदे कमलाकरशायिनं ॥ १ ॥

अथेदानीं हेमाद्रिकारिणा लोकोपकारार्थं सर्वपुराणस्मृतिसंहितावेदज्योतिषवैद्यागमश्रौतस्मार्त्तसूत्रेषु ग्रंथानालोड्य ब्रह्मक्षत्रियविशां शूद्रादीनां च ब्रह्महत्यासमानि वाङ्मनःकायसंभवनिर्हिंसादीनि संभवंति तेषां पापानामपोदनं प्रायश्चित्ताध्याये लिख्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 320[b].

प्रकीर्णकगर्भधारणापनोदकं सर्वप्रायश्चित्तं धर्मशास्त्रमार्गेण उक्तप्रत्याम्नायरूपेण ब्रह्मः संध्यं अखंडप्राच्योदीच्यांगसहितं अचरिष्य इति संकल्प्य उक्तमार्गेण कुर्यात् छ

इति हेमाद्रिविरचिते सुवासिनी-विधवा-सर्वप्रायश्चित्तसंकल्पविशेषः ॥
इति हेमाद्रिविरचिते धर्मशास्त्रे प्रायश्चित्ताध्याये सर्वलोकोपकारार्थं प्रायश्चित्तकांण्डं संपूर्णं छ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु छ तैलाद्रक्षेत् etc. शके १६९३ खरनाम संवत्सरे पौश्यकृष्णप्रतिपदा रविवासरे तद्दिनी इदं ग्रंथं समाप्ता शुभं भवतु श्रीकृष्णयादवेंद्रार्पणमस्तु ॥ श्रीकृष्ण जय कृष्ण ॥ छ ॥

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
प्रायश्चितखण्ड

Caturvargacintāmaṇi
Prāyascittakhaṇḍa

No. 422

No. $\frac{5}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 14 in. by 5⅝ in.

Extent.— 247 leaves ; 11 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics, etc. tinged with red pigment ; paper very old, worn out, brittle, partly soaked in oil and musty ; some of the leaves are coloured yellow ; fol. 53-54, 72-73, 81, 89-90, 142-143, 162-163, 191-192, 197-198, 203-204 and 209-210 missing ; fol. 116 repeated.

Another incomplete copy of *Prāyaścittakhaṇḍa*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1ᵃ.

श्रीगणेशाय नमः ॥

हेमाद्रौ प्रायश्चित्तकांडो लिख्यते

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यत्वा कृतकृत्यास्युस्तन्नमामि गजाननं ॥ १ ॥
वंदेहं वंदनीयानां वंद्या वाचावधीश्वरीं
कामिताशेषकल्याणकलजाकल्पवल्लिका ॥ २ ॥

... ...

अथेदानीं हेमाद्रिकारेण लोकोपकारार्थं सर्वपुराणस्मृतिसंहिता ज्योतिषवैद्याश्रगमश्रौतस्मार्तसूत्रेषु etc. as in No. 421.

Ends.— fol. 265[a].

पंचगव्यहोमं ब्राह्मणे न कारयेत् शेषमन्यत्समानं इति हेमाद्रौ सर्वप्रायश्चित्तं पित्रोस्तु दिवसे दर्शे श्राद्धात्पूर्वंव्रतपर्येत् ब्राह्मणान्भोजयेत्पश्चात्पिंडात्पूर्वं तु तर्पयेत्

इति श्रीहेमाद्रौ विरचिते प्रायश्चित्ताध्याये धर्मशास्त्रे सर्वप्रायश्चित्तं समाप्तं ७ श्रीलक्ष्मीनारायणार्पणमस्तु ७

References.— See No. 238.

चतुर्वर्गचिन्तामणि (प्रायश्चित्तखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi (Prāyaścittakhaṇḍa)

No. 423

No. $\frac{353}{1891-95}$

Size.— 12 in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 400 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; paper old, much worn out and musty ; first leaf and the last three leaves are repaired ; foll. 96[b], 175[b], 350[b] blank ; Nos. 350 and 351 together ; fol. 377 lost.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

कमलादयितं कृष्णं कमलायतसंस्तुतं ।
कमलाक्षमहं वंदे कमलांकविशायिनं ॥

Ends.— fol. 402[b].

सर्वप्रायश्चित्तं धर्मशास्त्रमार्गेण उक्तप्रत्याम्नायरूपेण व्रतः साध्यं अखंडं प्राप्योदीच्यांगसहितं आचरिष्ये इति संकल्प्य उक्तमार्गे या कुर्यात् इति हेमाद्रि विरचिते धर्मशास्त्रे प्रायश्चित्ताध्यायः समाप्तः ॥ ॥

References.—See No. 421.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
व्रतखण्ड

Caturvargacintāmaṇi
Vratakhaṇḍa

No. 424

No. $\frac{234}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 13¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 757 + 15 (= 772) leaves; 8 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two, three or four lines in black ink on either border; some of the leaves have their margins tinged with yellow pigment; some leaves have topics and names of authorities tinged with red pigment; generally no marks of punctuation, upto fol. 649[b]; after this, paper and handwriting both different and there are marks of punctuation; paper old and musty; foll. 4–5, 713–21 missing; fol. 18 repeated; foll. 735, 736 and 737 are together. 15 folios in the beginning on a different paper of a different size and by a different person, give a list of contents.

First section of Hemādri's *Caturvargacintāmaṇi* dealing with *vratas*.

Age.— Saṁ. 1772.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः सवित्रे
श्रीगोपालमपारवैभवभवस्वच्छंदलीलालयं
सांद्रस्निग्धतमालकोमलदलश्यामाभिरामाकृतिं ।
कूजत्कोकिलकामिनीकलरवप्रोल्लासिगोपांगना
गीतस्फीतपवित्रचित्रचरितव्रातं नमस्कुर्महे ॥ १ ॥
उन्मीलत्कमनीयकांतिसरसीमध्ये विबुद्धप्रभं
सारासारविचारचारुमनसा हंसेन संसेवितं
नित्यानंदपरागसंगसुभगं वंदारुवृंदारक-
श्रेणीसंगमनंगवैरिव रणांभोजद्वयं पातु नः ॥ २ ॥ etc.

... ...

... ... इति प्रतिपायसंग्रहः अथात्र श्रोतृप्रवृत्तिसाधनं धर्मनिरूपणं ॥

तत्र भगवती श्रुतिः धर्मो विश्वस्य जगतः प्रतिष्ठा लोके धर्मिष्ठं प्रजा उपसर्पंति धर्मेण पापमपनुदति धर्मे सर्वं प्रतिष्ठितं etc.

Ends.— fol. 769[b].

आत्मानमपि विक्रीय परछेत्सकलं श्रुतं ।
नैमित्तिकां च नित्यां च दक्षिणां न ददाति यः ॥
श्रुणोति च यदा तात तस्य तन्निःफलं फलं ।
चतुर्गुणा भवेद्राजन् पानिज्यं दक्षिणाविभौ ॥
समाप्ते पर्वणि विभो इत्याह भगवान् शिवः ॥
इत्येष कथितो राजन् पुण्यश्रवणो विधिः ॥

इति भविष्यत्पुराणोक्तिः पुण्णश्रवणे विधिः ॥ इति महाराजाधिराज श्रीमहादेवस्य मस्तकाणाधीश्वरसकलविद्याविशारदश्रीहेमाद्रिविरचिते चतुर्वर्गचिंतामणौ व्रतखंडे प्रकीर्णकव्रतानि ॥ संवत् १७७२ सम ए नाम जेस्ट(ष्ठ) वदी एकादशीवार सोमानलीः काइयाः

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि (व्रतखण्डम्)

Caturvargacintāmaṇi (Vratakhaṇḍa)

No. 425

No. $\frac{109}{1895-1902}$

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 499 leaves ; 13 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; with पृष्ठमात्रा's; handwriting good ; four lines in black ink on either border ; benedictory phrases, marks of punctuation, verse-numbers, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; full of lacunae ; paper very old, much worn out, musty and much worm-eaten ; foll. 20 and 274 repeated ; foll. 27, 158, 245, 259–60, 347, 352–54, 483–90 wanting ; foll. 104–105 and 283–284 are together.

Another copy of *Vratakhaṇḍa*.

Age.— Saṁ. 1542.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो गणेशाय ॥ श्री विष्णवे नमः ॥
श्रीगोपालमपारवैभव etc. as in No. 424.

Ends.— fol. 576[b].

यस्मिन्संनिहिता हिताय जगतामष्टौ महासिद्धये
देवं प्रादिपदप्रदानचतुरं ध्यानं यदीयं पदा ।
नित्यं यो वृषमेव पुष्पनिपरं सोयं सतां संततं
लोकानां व्रतखंडपरशुर्भूयादिह श्रेयसे ॥ ४ ॥

इति श्रीराजाधिराज ... ... व्रतखंडं समाप्तमिति ॥ ॥ लेखकपाठक्योः शुभं भूयात् ॥ छ ॥

अदृष्टदोषात् स्मृतिविभ्रमाच्च etc.

संवत् १५४२ वर्षे शाके १४०८ प्रवर्त्तमाने वैशाषमासे शुक्लपक्षे द्वितीयायां तिथौ गुरुवारे ..... लिखितं ..... शुभं भवतु

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
व्रतखण्ड

Caturvargacintāmaṇi
(Vratakhaṇḍa)

No. 426

No. $\frac{312}{1884-87}$

Size.— 11¼ in. by 4⅞ in.

Extent.— 1012 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; foll. 976 1002 have two rows, each of two lines and three lines in red ink, on either border ; marks of punctuation in red ink ; topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; foll. 16–27, 170 and 806 are missing ; foll. 28–29 together.

A complete copy of *Vratakhaṇḍa* of *Caturvargacintāmaṇi*.

Age.— Saṁ 1603.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो भगवते श्रीरामो जयतु ॥ ॥

... ... लाल्यं ।

सांद्रस्निग्धतमाल etc. as in No. 424.

Ends.— fol. 1026[b].

अथाभिचारशांतिं कर्तुंकामो दधिमधुपायसाहुतीनामयुतं जुहुयात् ॥ अभिचारकोभ्यो भयं न भवति ॥ महाज्वरोपशुते(?) गतायुरपि दीर्घायु-र्भवति ॥

इति श्रीमहाराजाधिराज etc. ... ... व्रतखंडे शांत्याद्यधिकारसमाप्त ॥ श्रीरस्तु समाप्तोयं व्रतखंडः ॥

स्वस्ति संवत् १६०३ वर्षे शाके १४६९ प्रवर्त्तमाने

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि (व्रतखण्ड-शान्त्याद्यधिकार)

Caturvargacintāmaṇi (Vratakhaṇḍa-Śāntyādyadhikāra)

No. 427 No. $\frac{352}{1891-95}$

Size.— $17\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 233 leaves; 8 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; several hand-writings; benedictory phrase tinged with red pigment; topics, etc. are tinged on some folios; foll. 89–113 have double borders of one line and two lines in black ink on each side; paper old, slightly worn out and musty; foll. 85; 140–149 and 224 repeated; foll. 152–55 missing.

A portion of *Vratakhaṇḍa* dealing with *Śānti*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ शांतिकपौष्टिकानि

नीतः शांतमनं तदा न सलिलश्रोतः सहस्त्रै रसौ-
र्येनात्यर्थं कदर्थितार्थि निवहोदार-दावानलः
लोकं यः सततं कृपालुहृदयः पुष्णाति तृष्णातुरं
सोयं शांतिकपौष्टिकानि गदितुं हेमाद्रिरद्योद्यतः

तत्र विनायकस्त्रपकस्त्रपनमुच्यते आह याज्ञवल्क्यः

विनायककर्मविघ्नसिध्यर्थं विनियोजितः ।
गणानामाधिपत्येन रुद्रेण ब्रह्मणा तथा ॥ etc.

Ends.— fol. 225[a].

अथाभिचारशांतिं कर्त्तुकामो दधिमधुपायसाहुतीनामयुतं जुहुयात् अभिचारकेभ्यो भयं न भवति महाक्षयोपघातो तायोरपि दीर्घायुर्भवति इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीमहादेवस्य समस्तकरणाधीश्वरस्य सकलविशारदैः। श्रीहेमाद्रिविरचिते चतुर्वर्गचिंतामणौ व्रतखंडे शांत्याद्यधिकारः समाप्तोयम्॥ श्रीमहागणाधिपतये नमः

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि (कालनिर्णय from परिशेषखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi (Kālanirṇaya from Pariśeṣakhaṇḍa)

No. 428

No. 237 / A 1881-82

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.— 363 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; three lines in red ink on either border; benedictory phrase, and upto fol. 27[b], marks of punctuation and names of authorities quoted are tinged with red pigment ; has got lacunae at several places ; paper old and musty ; gives the date of composition of *Dānakhaṇḍa* as 1195 Saṁ., on the top margin of fol. 363 in a different handwriting.

The latter section of *Pariśeṣakhaṇḍa* of Hemādri's *Caturvargacintāmaṇi*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीकृष्णाय नमः॥ श्रीगणेशाय नमः॥

कल्याणानि ददातु etc. as in No. 415. (दानखंड).

fol. 3[b].

तत्रोक्तव्रतदानादिकर्मजातोप्ययोगिनां।
कुरुते करुणाध्यक्ष्यो हेमाद्रिः कालनिर्णयं॥ २७॥

Ends.— fol. 362[b].

मुख्यकालमुपाश्रित्य गौणमुख्यस्तु साधनं।
न मुख्यद्रव्यलोभेन गौणकालप्रतीक्षणं॥

तदेवमेतत्सिद्धं ॥ वचनमंतरेण गौणकालस्य ग्रहणं न कार्यं ॥ स विश्व-वचने गौणस्य तस्मात्प-पापिकार्यमिति: ॥ ॥ छ ॥

इति श्रीमहाराजाधिराज श्रीमहादेवीयसमस्तकरणाधीश्वरसकलविद्या-विशारदश्रीहेमाद्रिविरचिते चतुर्वर्गचिंतामणौ परिशेषखंडे काल-निर्णयः समाप्तः ॥ ॥ समाप्तोयं पुस्तकः ॥ अदृष्टदोषात् etc.

in margin श्रीमद्विक्रमार्कसमयात् ११९५ पंचांकरुद्रमितेष्वब्देषु गतेषु दानखंडस्योत्पत्तिरिति पुस्तकांतरे

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि (कालनिर्णय from परिशेषखण्ड)

Caturvargacintāmaṇ (Kālanirṇaya from Pariśeṣakhaṇḍa)

No. 429

No. $\frac{311}{1884-87}$

Size.— 11⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 375 leaves ; 10 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good; benedictory phrases tinged with red pigment; paper old and musty ; fol. 106 missing.

Another copy of *Kālanirṇaya* from *Pariśeṣakhaṇḍa* of the *Caturvargacintāmaṇi*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

कल्याणानि ददातु etc. as in No. 49.

fol. 3[b].

तत्रोक्तव्रतदानादि etc. up to कालनिर्णयं as in No. 428.

Ends.— fol. 375[b].

मुख्यतालमुपाश्रित्य etc. up to कालनिर्णः समाप्तः as in No. 428.

समाप्तोयं पुस्तकः ॥ अदृष्टदोषान्मति etc.

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिंतामणि
(परिशेषखण्ड)

Caturvargacintāmaṇi
(Pariśeṣakhaṇḍa)

No. 430

No. $\frac{331}{1880-81}$

Size.— 11¼ in. by 4⅞ in.

Extent.— 311 leaves ; 12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; four lines in black ink on each border ; benedictory phrase, topics and colophons are tinged with red pigment ; the ms. is in dilapidated condition ; paper is very old, worn out, musty and affected by dampness ; foll. 141 and 142 repeated ; fol. 303 missing.

Pariśeṣakhaṇḍa of Hemādri's *Caturvargacintāmaṇi* dealing with *Kāla*.

Age.— Saṁ. 1610.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

उे नमः ॥ श्रीगणेशहरि ... ... *

* Folio is torn.

... ...

नमस्तस्मै विश्वोदयविलयरक्षा प्रकृतये
—त्रायक्लेशौघच्छिरपदपद्मप्रणतये ।
अमंदस्वछंदप्रथितपृथुलीला नतुभृते
त्रिवेदीवाचामप्यथ निजतत्वस्थितिकृते ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 310[b].

तत्कालद्रव्ययोः कस्य मुख्यत्वं गौणतावपि । मुख्यकालमु.....मुख्यस्य साधन । न मुख्यद्रव्यालाभो गौणकालप्रतीक्षणं । अहमेवम्मेतत्सिद्धं । वचनमंतरेण.....गहणं न कार्यं मती तु वचने गौणस्य तस्मात्परस्यापि कार्यमिति ॥

इति श्रीमहाराजाधिराजश्री.....समस्तकणाधीश्वरस्य सकलविद्याविशार(द)श्रीहेमाद्रिविरचिते चतुर्वर्गचिंतामणौ परिशेषखंडे..... निर्णयः समाप्तः ॥

संवत् १६०१० वर्षे ज्येष्टशुदि पूर्णिमावास्या बुधे अद्येह श्रीमहेंद्री पवित्रीकृत ॥

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
परिशेषखण्ड-कालनिर्णय

Caturvargacintāmaṇi
Pariśeṣakhaṇḍa-Kālanirṇaya

No. 431

No. $\frac{1}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 14⅝ in. by 5⅞ in.

Extent.— 198 leaves ; 12 lines to a page; 51 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old, worn out and musty ; some of the leaves are soaked in oil and slightly torn ; foll. 14–15, 59–68, 83–84, 128–156 and 215–253 are misssing.

Another copy which is a fragment.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।। श्रीगुरुभ्यो नमः ।।

कल्याणानि ददातु etc. as in No. 432.

तत्रोक्तव्रतदानादि etc.

Ends.— fol. 280[b].

वृतेः श्रावण्याः दाममान्यत्रभोदविध्ये वृश्चिक एवाकार्त्तिकमासोवर्त्तनं तेन पंचभिम रपिमासैस्तत्रैवोत्थानं आभाकासितपक्षेष्विति अस्य बहुसंमताः त्वानाकधिकतात् प्रबुध्यते मासचतुष्टये वास्यप्रा

References.— See No. 415.

चतुर्वर्गचिन्तामणि
-सर्वदेवताप्रतिष्ठाकर्मपद्धति
from
परिशेषखण्ड

Caturvargacintāmaṇi
-Sarvadevatāpratiṣṭhākarmapaddhati
from
Pariśeṣakhaṇḍa

No. 432

No. $\frac{108}{1895\text{-}1902}$

Size.— 11⅛ in. by 5¼ in.

Extent.— 100 leaves ; 10 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two rows, each of one line and two or three lines in red ink on either border ; marks of punctuation in red ink ; paper old, worn out, musty, brittle and slightly worm-eaten.

Our codex forms part of *Pariśeṣakhaṇḍa* of Hemādri's *Caturvargacintāmaṇi*. It deals with the consecration of all the gods which forms sub-section of *iṣṭāpūrtadharmanirūpaṇa*. Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, nos. 1938 and 1942 are identical with our ms. Our ms. does not form part of *Kālanirṇaya* portion of *Pariśeṣakhaṇḍa*. Most probably it belongs to *Devatā*-portion of the latter.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानि द(दा)ति वो गणपतिर्यस्मिन्नतुष्टे सति
·ह्रोदीयस्यपिकर्मणिप्रलवितुं ब्रह्मापि जिह्मायते ।
जाते यच्चरणप्रणामि सुलले सौभाग्यभाग्योदये
रंकस्यांकमरंकुशानिविशते देवेंद्रलक्ष्मीरपि ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 100[a].

चिंतामणौ महाशास्त्रे कृते हेमाद्रिसूरिणा ।
सोद्यापनं पूर्त्तकर्मप्रां(प्रो)क्तं खंडे तुरीयके ॥ १ ॥
वि ... द्विजवेषमेषसपर्वहेमाद्रिरितिप्रतिमः
उदारसंतानवतोयदस्यकल्पद्रुमं दक्षिण वाहुमाहुः ॥ २ ॥
अथामुना धर्मकथादरिद्रं त्रैलोक्यमालोक्यबलेर्बलेन ।
तस्योपकारे दधतो नु चिंतां चिंतामणिः प्राहुरकारिचारुः ॥ २ ॥

इति श्रीमहाराजाधिराज etc. ... ... चतुर्वर्गचिंतामणौ परिशेषखंडे इष्टापूर्वधर्मनिरूपणं सर्वदेवताप्रतिष्ठाकर्मपद्धतिः समाप्ताः ॥ श्रीरामकृष्ण ॥

चतुर्वर्गचिन्तामणि
परिशेषखण्ड-श्राद्धकल्प

Caturvargacintāmaṇi
Pariśeṣakhaṇḍa-Śrāddhakalpa

No. 433

No. 313 / 1884–87

Size.— 10¾ in. by 4¾ in.

Extent.— 707 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; with occasional पृष्ठमात्राऽ; handwriting good ; two lines in black

ink on either border; paper very old, last 3 leaves worn out and musty; fol. 706 missing; fol. 706[a] is pasted with another leaf written by a different hand and bearing the number 706; the name, etc., probably of the owner, has been besmeared with deep black ink.

The present codex is the *Śrāddha* portion of *Pariśeṣa-khaṇḍa* of *Caturvargacintāmaṇi* by Hemādri. For a different work named *Śrāddhakalpa* by Hemādri, see *infra* and Peterson's sixth Report, p. 11.

Age.— Śaka 1615.

Author.— Hemādri.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो श्रीगणेशाय नमः ॥

हेमाद्रिविरचितश्राद्धकल्पो लिख्यते ।

क्षीरोदार्णवसारसंग्रहकला लीलासमालिंगित-
भ्राम्यन्मंदरकूटकोटिघटनानिर्मृष्टरत्नांगदः ।
उन्मीलन्नवनीलनीरजदलश्रेणिप्रभामंडल-
श्लाघालंघनजघि(?)कच्छविरसौ पायादपायाद्धरिः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 708[a].

एतस्मादुत्पन्नः पुत्रोपि पित्रादिजातकर्मादिनायास्काचार्यः सत्रज्ञानी भवेत् । एवं दुहिता च तथा चैतत्संततौ यौगिनौ जायंत इति ॥ छ ॥

इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीसकलश्रीकरणाधिपतिश्रीपंडितश्रीहेमाद्रिविरचिते चतुर्वर्गचिंतामणौ परिशेषखंडे श्राद्धकल्पे जीवच्छ्राद्धप्रयोगः समाप्तः

Then follows a praise of *Śrāddhakalpa* from the Matsyapurāṇa.

स्वस्ति संवत् १६१५ वर्षे मार्गशीर्ष षष्ठी बुधे अद्येह श्रीस्तंभतीर्थे वास्तव्यं etc.

References.—

(1) Mss. A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 178[b]; II, 36[b]; III, 38[b].
Kane: *Hist. Dh.* I, pp. 354–59.
B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1383.
Weber's Cat. of Berlin mss., p. 324, No. 1116.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss. p. 129[b].
Calcutta Sanskrit College Cat. II, 216.

(2) Printed Editions :—
Printed in Bibliotheca Indica.

चतुर्विंशतिमत Caturviṁśatimata

No. 434 No. $\frac{48}{1883-84}$

Size.— 12¾ in. by 6 in.

Extent.— 16 leaves ; 14 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper old and musty.

An anonymous work giving an analysis of the works of 24 *ṛṣis*, divided into three sections of *ācāra*, *prāyaścitta* and *śrāddha* in 544 *anuṣṭubha* verses. For further details, see Kane referred to below.

Age.— Saṁ. 1886.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

ओं श्रीगणेशाय नमः

ओं मनुना याज्ञवल्क्येन विश्वामित्रेण चात्रिणा ।
विष्णुना च वसिष्ठेन व्यासेनोशनसा तथा ॥ १ ॥
आपस्तंबेन वत्सेन हारीतमनुनारदैः ।
पाराशरेण गर्गेण गौतमेन यमेन च ॥ २ ॥
... ...
चतुर्विंशतिभिः शास्त्रं दृष्टं लोकाहिते रतैः ।
धर्मसंरक्षणार्थाय संक्षेपेण महात्मभिः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 16[b].

पाराशराय गर्गाय गौतमाय यमाय च ।
बौद्धायनाय दक्षाय शांबायांगिरसे नमः ॥
शातातपाय सांख्याय संवर्त्ताय नमो नमः
भरद्वाजाय देवाय वामदेवाय ते नमः ॥
इति चतुर्विंशतिमतं समाप्तं ॥ ॥ संवत् १८८६ वैशाख कृष्ण त्रयोदश्यां शुक्रे लिखितं ॥ शुभं भूयात् ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 179[a]; II 36[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 223-225.
B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 369, No. 795.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, Nos. 1905-1908.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या Caturviṁśatimatavyākhyā

No. 435 No. $\frac{35}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 7⅝ in.

Extent.— 118 leaves ; 13 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows of double lines in red ink on each border ; bound in book form in half leather.

A commentary on the first chapter-*ācārakāṇḍa* - of the *Caturviṁśatimata*, a compendium of religious duties based on 24 smṛtis. The author of the text is unknown. The commentary, which is very learned and refers to many writers, is by Bhaṭṭoji Dīkṣita, son of Lakṣmīdhara. In I. O. Cat. No 1554, the commentary is ascribed to Rāmacandra, son of Nārāyaṇabhaṭṭa.

Age.— Copied on 6th of January, 1868.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वती प्रसन् ॥
ॐ सर्वज्ञः सकलेश्वरः श्रुतिगिरां तात्पर्यभूमिः परं
द्वैतध्वांतविधूतनैकदुभिः स्वांते चिरं चिंतितः ।
तेषामात्मतयैवयोउद्वयवपुर्विद्यातते स्वमभः
स्वेक्ष्योपातमनोहराकृतिमनुं श्रीकृष्ण तुभ्यं नमः ॥ १ ॥
... ...
नत्वा शास्त्रार्थतत्वज्ञ नार्हं कुर्वे यथामति ।
श्रीचतुर्विंशतिमतिस्मृते व्याख्यानमादरात् ॥ ४ ॥
मन्वादिचतुर्विंशतिमत संजिघृक्षुः तश्चितच्छिष्यो निर्विघ्नसमाप्तिफलकं मंगलं शिष्यशिक्षार्थं मुनिकर्तृकतयैव निबध्ननभिधेयं प्रदर्शंति ॥ etc.

Ends.— fol. 118.

अथ वैश्यधर्माः ॥ शूद्रधर्मानाहुर्मूले ॥ शूद्रस्य द्विजभुशुश्रूषा पंचयज्ञक्रियास्तथेति ॥ शांतिपर्वण्यपि ॥ स्वाहा तथा नमस्कारो मंत्रः शूद्रविधीयते ॥ ताभ्यां शूद्राः पाकयज्ञैर्यजंते नियतस्वयमिति ॥ तस्य वर्ज्यायाह्य पराशरः ॥

विक्रीणन्मद्यमांसानि ह्यभक्ष च भक्षणं ।
कुर्वन्नगमनागमनं शूद्रः पतति तत्क्षणादिति ॥
शेषमन्यतो बोध्यं ॥ ॥ इति शूद्रधर्माः ॥ ॥

इति श्रीभट्टोजीदीक्षितकृत चतुर्विंशतिमतव्याख्यायामाचारकांडं समाप्तं ॥ शुभं भवतु ॥ ॐ तत्सत् कृष्णार्पणमस्तु ॥ followed by शके १७५६ जय नाम संवत्सरे श्रावणकृष्ण ५ पंचम्यां मंदवासरे समापितं ॥ राजेश्री सखो अनंत लिमये यांचे पुस्तकावरून तयार केली आसे ॥ शके १७८९ प्रभवनाम संवत्सरे मिती पौष शुक्ल ११ इंदुवासरे तारीख ६ माहे जानेवारी सन १८६८ इसवी रोजी नकल तयार केली. नकल लिहिणार श्री कन्हाटक क्षेत्रस्थ घळसाशी इत्युपनामक व्यंकटाचार्येन लिखितं ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं च ॥ श्री सांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ग्रंथ ॥ ४००० ॥ चार हजार असे ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 179[a]; II 36[b] and 199[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 223-25.
B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 371, No. 799. See also Nos. 795-8 and 800.
I. O. Cat. Nos. 1554, 5360.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal vol. III, Nos. 1909-1913.

(2) Printed Editions :—
Printed in Banaras Sanskrit Series, Nos. 137 and 139. (on *Saṁskāra* and *Śrāddha* portions only).

चतुर्विंशतिमत
with
टीका

Caturviṁśatimata
with
Commentary

No. 436

No. $\frac{355}{1891-95}$

Size.— $12\frac{5}{8}$ in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 50 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bad ; paper old, worn out, musty and very much soiled ; last leaf is much worn out and repaired. It is incomplete.

Another copy of 435.

Age.— Appears to be old.
Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीमहागणपतये नमः ॥

सर्वज्ञः सकलेश्वरः etc. as in No. 435.

Ends.— fol. 50[b].

तथा चाह बोधायनः ॥ वाग्दत्ता मनोदत्ता अग्निं परिगता सप्तमं पदं नीता भुक्ता गृहीतगर्भा प्रसूता चेति सप्तविधा पुनर्भूस्तां गृहीत्वा न प्रजां न धर्मं विंदेदिति ॥ अत्र वाग्दत्ता मनोदत्तयोर्विनिषेधः पूर्वस्य निर्दोषत्वे सति बोध्यं ॥ अत एव नारदः ॥

दत्तां न्यायेन यः कन्यां वराय न ददाति तां
अदुष्टश्चेद्वरो राज्ञा स दंड्यस्तत्र चोरवदिति ॥

तत्रैव दंडं विधत्ते ॥ दुष्टे तु पूर्ववरे वाग्दत्तापि वरांतरा पदे या ॥ ॥

तथा च पाराशरः ॥

नष्टे मृते प्रव्रजिते क्लीबे च पतिते पतौ ॥ पंच

References.— See No. 435.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या — Caturviṁśatimatavyākhyā

No. 437 — No. $\frac{45}{\text{A 1883-84}}$

Size.— 11⅜ in. by 4½ in.
Extent.— 16 leaves ; 8 lines to a page ; 38 letters to a line.
Description.—Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting good ; four lines in black ink enclosing a thick red line on each border ; marks of punctuation in red ink ; corrections made with yellow pigment ; names of authorities quoted and topics tinged with red pigment ; paper old, worn out, and musty ; first 67 leaves are missing.
Another copy of 435.
Age.— Saṁ. 1727.
Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.
Begins.— fol. 68[a].

लोकयात्रा तु वहिः संध्याततः पुनरिति ॥ सायं संध्या होमौ च प्रागेव निरूपितौ ॥ विष्णुपुराणे वैश्वदेवे कश्चिद्विशेषउक्तः -पुनः पाकमुपादाय सायमप्यवनीयते ॥ etc.

Ends.— fol. 83[b].

शूद्रधर्मानाहुर्मूले etc. upto इति शूद्रधर्माः as in No. 435.

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञ etc. आचारकांडं समाप्तं as in No. 439.

संवत् १८२७ वर्षे फाल्गुनमासे शुक्लपक्षे प्रतिपदायां तिथौ भौमवारे लिखितं मथुरामध्ये लिखितं व्यासपुष्करणा वंसीधर शुभमस्तु ॥श्री॥ श्री ॥

References.— See No. 435.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या आचारकाण्ड

Caturviṁśatimatavyākhyā Ācārakāṇḍa

No. 438

No. $\frac{66}{1899-1915}$

Size.— 8⅝ in. by 4¾ in.

Extent.— 37 leaves ; 16 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics and the last colophon tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and slightly worm-eaten.

Another copy without the verses in the beginning.

Age.— Saṁ. 1648.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

आह्निकं लिख्यते ॥ तत्र माधवीये कूर्मपुराणं ॥

ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय धर्ममर्थं च चिंतयेत् ।

कायक्लेशतदुद्भूतं ध्यायांत परमेश्वर इति ॥

सूर्योदयात्प्रागर्द्धप्रहरे द्वौ मुहूर्त्तौ तत्राद्यो ब्राह्मः । द्वितीयो रौद्रः ॥ तदुक्तं विष्णुपुराणे ॥

रात्रेः पश्चिमयामस्य मुहूर्त्तोयस्तृतीयकः ।

स ब्रह्म इति विज्ञेयो विहितः सप्रबोधन इति ॥ etc.

Ends.— fol. 38[a].

तस्य वर्ज्यान्याह पराशरः ॥

विक्रीणन्मद्यमांसानि ह्यभक्ष्यस्य च भक्षणं ।

कुर्वन्नगम्यागमनं शूद्रः पतति तत्क्षणादिति ॥

शेषमन्यतो बोध्यं ॥ इति शूद्रधर्माः ॥

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजीदीक्षितेन रचितायां श्रीचतुर्विंशतिमतव्याख्यायामाचारकांडं संपूर्णं ॥ ॥१६४८ पराभवाब्दे माघशुक्लैकादश्यां संपूर्णं लेखनं ॥

References.—See No. 435.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या Caturviṁśatimatavyākhyā

No. 439 No. $\frac{110}{1895-1902}$

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 17 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old, much worn out, musty, brittle and worm-eaten ; first 56 folios are wanting.

Another fragment of No. 435.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 56[a].

सत्येन तेन वै भुक्तं जीर्णत्वन्नमिदं तथा ॥
इत्युच्चार्य स्वहस्तेन परिमृज्या तथोदरं ॥
अनायासप्रदापीनि कुर्यात्कर्माण्यतंद्रित इति ॥ मार्कंडेयः । etc.

Ends.— fol. 72[b].

शूद्रधर्मानाहुर्मूले etc. upto शेषमन्यतो बोध्यं as in No. 435, followed by

वैश्यधर्मानाहुर्मूले ॥
वैश्यस्य कृषिवाणि ... गवादीनां च पालनं ॥ चकारादध्ययनादि ॥
इति वैश्यधर्मः ॥ इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन रचितायां श्री च(तु)र्विंशतिमतव्याख्यायामाचारकांडं संपूर्णं ॥ शुभमस्तु ॥ राम ॥ छ ॥

चतुर्विंशतिमत(स्मृति)व्याख्या प्रायश्चित्तकाण्ड Caturviṁśatismṛtivyākhyā Prāyaścittakāṇḍa

No. 440 No. $\frac{181}{1886-92}$

Size.— 12 in. by 5 in.

Extent.— 37 leaves ; 10 lines to a page ; 53 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; foll. 10–25 have two rows, each of one line and three lines in red ink, on either border ; paper is thick (foll. 10–27) and thin (1–9 and 28–37 folios) and musty.

The codex contains the commentary on *Prāyaścitta-kāṇḍa.* See also Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, No. 1913.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ प्रायश्चित्तप्रकरणं प्रायश्चित्तशब्दश्च पापनिवर्त्तनक्षमधर्म्मविषेशे यो रूढः प्रायस्य पापस्य चित्तं शोधनमिति व्युत्पत्तेः० प्रायस्यचित्तिचित-योरिति पारस्करादिगणे पाठात्सुट् etc.

Ends.— fol. 37[a].

यज्ञे संभृतसंभारे विवाहे श्राद्धकर्मणीति सषः शौचमात्रानुवर्त्तते विवाह-ग्रहणं च पूर्वप्रवृत्तचौलोपनयनादिसंस्कारकर्मोपलक्षणं यज्ञग्रहणं च पूर्व-प्रवृत्तप्रतिष्टा रामाद्युपलक्षणमिति विज्ञानेश्वरः इति सूतकप्रकरणम् ॥ छ ॥

इति. पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुश्रीभट्टोजिदीक्षितेन विरचितायां श्रीचतुर्विंशतिस्मृतिव्याख्यायां प्रायश्चित्तकांडं समाप्तं ॥ शुभं भूयात् ॥

References.— See No. 435.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या प्रायश्चित्तप्रकरण

Caturviṁśatimatavyākhyā Prāyaścittaprakaraṇa

No. 441

No. $\frac{387}{1891-95}$

Size.— 8⅞ in. by 5½ in.

Extent.— 50 leaves ; 10 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two rows, each of one line and two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, topics, marks of punctuation and names of authorities quoted are tinged with red pigment ; first leaf is full of lacunae ; it is incomplete ; paper old and musty ; fol. 50 wanting.

Another copy.

Age.— Appears to be old.
Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥

अथ प्रायश्चित्तप्रकरणमश्च ... पापनिवर्त्तनक्षमधर्मविशेशे योगरूढः ॥ प्रायस्य पापस्य धनमिति व्युत्पत्तेः प्रायस्य चिति चित्रयोरिति पारस्करादि गढात्सुट् । etc.

Ends.— fol. 50[a].

अशुभं कारिता कर्म गावादिप्राणिहिंसनं ।
उच्छिष्टमार्जनं चैव तथास्यैव भोजनं ॥
खष्टूविद्वराहाणाभामिषस्य च भोजनं ।
तस्त्रीणां च तथा संगं ताभिश्च सह भोजनं ॥
मासो शिते द्विजातौ तु प्राजपत्यं वितौ धनं ।
संवत्सरैश्च(तु ?)र्भिश्च तद्भावं सोधिगच्छति ॥

चतुर्विंशतिमतव्याख्या Caturviṁśatimatavyākhyā

No. 442 No. 251/1887-91

Size.— 9¼ in. by 4 in.
Extent.— 28 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, names of authorities quoted, topics and colophon at the end are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

This ms. contains commentary on the *Śrāddha-Kāṇḍa* of *Caturviṁśatimata*.

Age.— Saṁ. 1820.
Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

अथ श्राद्धनिर्णयो लिख्यते ॥ पुराणसमुच्चये ॥
चत्वारो देवतार्थे च पित्रादीनां त्रयस्त्रयः
त्रयाणां नवसंख्याका एवं सर्वे त्रयोदश ॥
एतावतश्च ते ज्ञेया श्राद्धे ॥ देवलः ॥ etc.

Ends.— fol. 28[b].

सर्ववेद्यैव वेद्याय सच्चिदानंदमूर्त्तये ।
नमो नमः परेशाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥
तेनैव प्रेरिता यद्यदधरीकृतचापलं ॥
... यो तु स एवैतदंतर्यामी महेश्वरः ॥

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञ etc. ... रचितायां श्रीचतुर्विंशतिमुनिमतव्याख्यायां श्राद्धकांडं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ संवत् १८२० फाल्गुण शुक्ल ४ भौमे लिखितं द्विवेदीजीवनरामेण ॥ ॥ ॥

References.— See No. 435.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या — Caturviṁśatimatavyākhyā

No. 443 — No. $\frac{315}{1886-92}$

Size.— 10¾ in. by 4¾ in. (fol. 1–21); 4⅝ in. by 10½ in (22–23).

Extent.— 23 leaves ; 13 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; three or four lines in black ink on either border; last two leaves smaller in size and thinner ; paper old, worn out and musty ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and *pratīkas* are tinged with red pigment upto fol. 5[a] only.

Another copy of *Śrāddhakāṇḍa* with a different text in the beginning.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीविश्वेश्वराय नमः ॥ वक्रतुंडाय नमः ॥
अथ श्राद्धनिरूपणार्थे तृतीयोध्याय आरभ्यते ॥
तत्र प्रेतोद्देशेन श्रद्धया द्रव्यत्याग विशेषः श्राद्धं ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

सर्वदैकवेद्याय etc. upto श्राद्धकांडं समाप्तम् as in No. 442.

References.— See No. 435.

चतुर्विंशतिमतव्याख्या संस्कारकाण्ड

Caturviṁśatimatavyākhyā Saṁskārakāṇḍa

No. 444

No. $\frac{172}{1895-1902}$

Size.— 9 in. by 3¾ in.

Extent.— 82 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, much worn out, musty and soiled ; last leaf is repaired ; fol. 64 missing.

The codex contains the *Saṁskārakāṇḍa* from the *Caturviṁśatimatavyākhyā*.

Age.— Saṁ. 1715.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

सर्वज्ञः सकलेश्वरः श्रुतिगिरां तात्पर्यभूमिः पराद्वैतध्वां

as in No. 435.

Ends.— fol. 83[b].

एतदेवाभिप्रेत्याह हारितः ।

सोदरीणां तु सर्वेषां परिवेत्ता कथं भवेत् ।

दारैस्तु परिविद्यंते नाग्निहोत्रेण नेज्ययेति हेमाद्रिः ॥

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञ etc. ... चतुर्विंशतिमतव्याख्यायां संस्कारकांडं संपूर्णः ॥ ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ संवत् १७१५ समयशावनशुदि नौमी ग्रंथसंख्या १८८० ॥

References.— See No. 435.

चमत्कारचिन्तामणि

Camatkāracintāmaṇi

No. 445

No. $\frac{112}{1895-1902}$

Size.— 8⅝ in. by 4⅛ in.

Extent.— 47 leaves ; 6 lines to a page ; 21 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in black ink on either border ; paper old, worn out and musty.

"On संस्कारs of two kinds, ब्राह्म (गर्भाधान and other) and दैव (such as पाकयज्ञ), on मुहूर्तs for गर्भाधान and संस्कारs and on मलमासकृत्याकृत्य" (Kane), along with *tithinirṇaya*.

Age— Saṁ. 1719.

Author.— Vaidyanātha.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो ब्रह्मणे ॥
मखादिकर्म्मविज्ञानकुमुदोब्दोधहेतवे ।
नमस्तस्मै गणेशांहि नखचंद्रमरीचये ॥ १ ॥
हुतीष्टभक्तिस्मृतिबुद्धिलज्जा
शांत्यादियोषिद्वरवल्लभोहं ।
ब्रवीमि संस्कारविधिनिषेका
ब्राह्मयं प्रणम्याब्जभवांहि पद्मं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 46[b].

प्रागुद्भवः शिशुरहस्त्रितयंसित स्यात्
पश्चादशा – मिह पंचदिनानि वृद्धः ।
प्राक् पक्षमेव कथितोत्र वसिष्टमुख्यै
जीवस्तु पक्षमपवृद्धशिशुविवर्ज्यः ॥

इति शुक्राशुक्रास्तनिरूपणं । इति वैद्यनाथविरचिते चमत्कारचिंतामणौ प्रतिपदादितिथिनिर्णयोदेशकथनं नामाध्यायः ॥ श्रीशुभमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १७१९ वर्षे आसो जवदि ७ सोमदिने लिपतं ॥ व्यासजी श्री सुंदरजी

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 183[a].
Kane *Hist. Dh.* I, p. 545.

चलार्चा

No. 446

Calārcā No. 182/1886-92

Size.— 8¼ in. by 5½ in.

Extent.— 10 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting good; benedictory phrase and marks of punctuation in red ink ; paper old and musty.

A work of similar import as No. 563 (*Calārcāstkāpanā-vidhi*), but the texts of the two differ.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथैकाध्वरमार्गेण चलाचा(र्चा)स्थापने विधिं
सर्वलोकोपकाराय वक्ष्ये बौधायनोदितं ॥
अस्मिन्पक्षे कुंडमंडपानां करणं कृताकृतं ।
अत्र यजमानो उदगयनादौ पुण्यकाले सुतीर्थादौ etc.

Ends.— fol. 9[b].

गोदानसत्पमृत्तिका ॥ तंदूल ॥ हिरण्य यथाशक्ति ॥
मधूतांदुलचित्रान्न हे । सामग्री । धोतरे कंचुकी
पातलः ॥
सर्वपूजाद्रव्यहरिद्राकुंकुमादि ॥ श्री ॥ समाप्तः
सागर । लंघन कष्टं etc.
इति बौधायनोक्त चलार्चा समाप्ता ॥ छ ॥

चलार्चाविधि Calārcāvidhi

No. 447 No. $\frac{113}{1895-1902}$

Size.— 8¾ in. by 4⅓ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; paper old, worn out and musty.

A section from *Rājadharmakaustubha* by Anantadeva (See No. 296 of 1889-91) dealing briefly with the consecration of moving images and their worship, based on Baudhāyana's work. Haraprasād Shāstri says about this work (see below) that there is no mention of *Calārcā* in it.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantadeva.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ नृसिंहपरिचर्याद्यश्चलार्चाविधिरुच्यते कुंडमंडपादि अवश्य यजमानः सुस्नातः सपत्नीकः कृतनित्यक्रियोदेशकालौ संकीर्त्य etc.

Ends.— fol. 4[b]

अथ यजमानो गवादिदक्षिणां आचार्याय अन्येभ्यश्च दक्षिणां दत्वा यथाशक्ति ब्राह्मणान्भोजयित्वा परमेश्वरार्पणं कुर्यात्

इत्यनंतदेवराजधर्मकौस्तुभे बोधायनोक्तसंक्षिप्तचलार्चाविधिः समाप्तः ॥ पराडकरोपनामककृष्णभट्टात्मजभास्करेन लिखितं ॥ ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III, 39[b].

Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 447-53.

B-Descriptive Catalogues :—

Haraprasād Shastri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2844.

चलार्चास्थापनाविधि — Calārcāsthāpanāvidhi

No. 448 — No. $\frac{563}{1883-84}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 16 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper musty and soiled ; two lines in red ink on either border upto fol. 12.

A work dealing with the method of sanctifying a moving image according to Baudhāyana. The other mss. noted below in Catalogus Catalogorum are very small and do not agree with our text, but are of similar nature. The author names Trivikrama's *Paddhati*, i.e. *Pratiṣṭhāpaddhati*.

Age.— Śaka 1683.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

बोधायनादिसन्मूलास्त्रैविक्रम्यादिपद्धतिः ।

वक्ष्यवक्ष्यामि विष्ण्वादि चलार्चा स्थापनाविधिं ॥

तत्र प्रतिष्ठाकालः । उदगयने माघादिपंचमासेषु । माघे तपस्ये नभसि प्रतिष्ठाधानायुरारोग्यकरोति कर्तुः ॥ etc.

Ends.— fol. 16[b].

एवं प्रतिष्टां कुर्वन् सर्वं फळप्राप्नोति दीर्घायुर्लक्ष्मीवृद्धिस्वर्लोके सुखमभूय-मर्त्यलोके सुखमभूय सर्वकामसमृद्धिमान् भवतीति बौधायन इति ॥

इति चलार्चाप्रतिष्ठाविधिः समाप्तः ॥ श्रीसांबार्पणमस्तु श्रीरस्तु ॥ इति संव ॥ त् ॥ शके ॥ १६८३ वृषानामाब्दे

References.—

(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, 184[b] ; ii, 37[b]. ; iii, 36[b] (by Anantadeva).

B–Descriptive Catalogues :—
Stein's Cat. of Jammu mss. p. 89, No. 4695.
B. B. R. A. S. Cat. No. 772.

चलार्चास्थापनविधि Calārcāsthāpanavidhi

No. 449 No. $\frac{3}{1907-15}$

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper musty.

Our text begins like that of *Calārcā* No. 446, but is smaller.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथैकाध्वरमार्गेण चलार्चास्थापनविधिं ।

वक्ष्ये लोकोपकाराय सर्वबौधायनोदिते ॥ १ ॥

अत्र यजमानः विधिरुदगयनादौ पुण्ये काले सुतीर्थादौ पुण्ये देशे निष्पादितनित्यक्रियः etc.

Ends.— fol. 3[b].

मूर्त्तौ प्रतिष्ठाप्य कर्मसिध्यर्थं आचार्यादीनां दक्षिणा देया आशिषो गृहीत्वा यथाशक्ति ब्राह्मणान्भोजयेत् इति प्रतिष्ठासमाप्तिमगयत्

श्रीगजाननार्पणमस्तु

चातुर्वर्ण्यधर्मसंग्रह Cāturvarṇyadharmsaṁgraha

No. 450 No. 47/1872-73

Size.— 9 in. by 5⅛ in.

Extent.— 45 leaves; 10 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on each border; benedictory phrase in red ink; paper old, worn out and musty. fol. 1[b] has 3 verses on the top margin.

The work is a mixture of dialogues between several people and quotations from *Skandapurāṇa*, *Gītāmāhātmya*, *Bṛhannāradīyapurāṇa*, etc. It begins with a talk between Dharmadāsa and Satyakāma, and introduces several new works and speakers. It deals with the conduct of *yatis*. Many of the verses are commented. Its name *Cāturvarṇa(ṇya?)saṁgraha* is doubtful.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा नत्वा भाविनो भूमिपालान्
भूयो भूयो याचितो रामचंद्रः ॥
सामान्योयं धर्मसेतुर्नृपाणां
स्वे स्वे काले पालनीयो महीन्द्रैः ॥ १ ॥
अविज्ञातप्रबंधस्य वाचो वाचस्पतेरपि
सद्यो विफलतां याति नयद्रुहे इवेहितं ॥ २ ॥
इहान्वयमुखेनैव सर्वं व्याख्यायते मया ।
नामूलं लिख्यते किंचिन्नानपेक्षितमुच्यते ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 45[b].

पुनश्चाकामसंयोगादिच्छादेर्दोषवर्ज्जनात्
इत्येवं कारणैः शुद्धास्तेऽमृतत्वं हि भैजिरे ॥
आभूतसंप्लवंस्थानममृतत्वं हि भाषते ।
त्रैलोक्यस्थितिकालोयमपुनर्भारउच्यतेति ॥
नागवीथ्युत्तरं अश्विन्यादित्रयोत्तरं ॥
राज्ञप्रतिबोधकचातुर्वर्णधर्मसंग्रहसमाप्तोयं धर्मसंग्रहः ॥ ॥ श्री ॥ सं. ॥

चौलोपनयनप्रयोग
from
प्रयोगरत्न

Caulopanayanaprayoga
from
Prayogaratna

No. 451

No. $\frac{514\ (ii)}{1883-84}$

Size.— 8¼ in. by 4⅓ in.

Extent.— 8 leaves ; 11 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old, musty and soiled ; fol. 8[b] has 3 verses from a different text by a different hand.

A part of Nārāyaṇabhaṭṭa's *Prayogaratna*, dealing with tonsure and *upanayana* ceremonies ; incomplete.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ चूडाकरणं ॥
तत्र कालस्तावत् ॥ तच्च पूर्णे वर्षे तृतीये वासंपूर्णे ।
उपनीत्या सह वा यथा कुलाचारं चौलं कार्यं ॥ etc.

Ends.— fol. 8[b]

चौलोपनयनं तं तं कुलधर्मानुसारतः ।
वृद्धिश्राद्धं तु तंत्रेण वपनं तु पृथक् स्मृतं ॥
ज्येष्ठे त्वकृतसंस्कार्ये गर्भाधानादिकर्मभिः ।
कनिष्ठो नैव संस्कार्यो इति शातातपोब्रवीत् ॥

छन्दोगप्रायश्चित्त Chandogaprāyaścitta

No. 452 No. $\frac{252}{1887-1891}$

Size.— 9¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 7 leaves ; 12 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, title and the last colophon are tinged with red pigment; paper old and musty; corrections made with yellow pigment.

A treatise on expiatory rites for the *Sāmavedins* based on *Kalpabhāṣya*, *Upagranthasūtra* and Dhanvin's commentary on Drāhyāyaṇa's *Śrautasūtra*.

Age.— Saṁ. 1822.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1ª.

श्रीगुरुभ्यो नमः

अथ छंदोगप्रायश्चित्तानि। कल्पभाष्योक्तानि उपग्रंथशिल्पग्रंथान्यपि संक्षेपप्रकारेणोच्यंते। तत्र प्रथमं तावत्प्रस्तोतापरिसायत्सुस्खलनं चेत्तदा पुनर्गीत्वा महाव्याहृतीर्जुहुयात् ॥ etc.

Ends.— fol. 7ª.

आभिर्गीर्भिर्यजतो न ऊनमाप्याय हरि वो वर्द्धमानः। यदा स्तोतृभ्यो-महिगोत्रारुजासि भूयिष्ठभाजो अथ ते स्याम ॥ ब्रह्मप्रावाजिष्यतेन्नो माहासीत्। इति कल्पभाष्योपग्रंथकारेण धन्विभाष्यसंग्रहदाहयायण-प्रायश्चित्तदीपिका समाप्ता ॥ संवत् १८२२ श्रावणकृष्ण ७ चंद्रे लिखितं द्विवेदीजगन्नाथात्मजजीवनरामेण ॥ शुभं भूयात् ॥

छन्दोगानां तर्पणम् Chandogānāṁ tarpaṇam

No. 453 No. $\frac{356}{1891-95}$

Size.— 8⅛ in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper old, slightly worn out and musty.

A small manual of *tarpaṇa* for *Chandogas* (Sāmavedins).

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

अद्येत्यादि देशकालौ संकीर्त्य । देवपितृमानुषाणां स्थावरजङ्गमानां तर्पणमहं करिष्ये ॥ प्राङ्मुखः पातितदक्षिणजानुर्दक्षिणहस्ते धृतकुशत्रयः शुक्लैस्तिलैः कुशाग्रैः ॥ etc.

Ends.— fol. 3[a].

ॐ शं नो देवीरभिष्टये शं नो भवंतु पीतयोशंयोरभिस्रवंतु नः ॥ ७ ॥
ॐ कयानश्चित्र आभुवदूती सदावृधः सखा । कथाशत्विष्ठया वृता ॥ ८ ॥
ॐ केतुं कृ एवं केतवे पेशोमर्या अपेशसे । समुषद्भिरजा यथाः ॥ ९ ॥
इति छंदोगानां तर्पणं ॥ लि. त्रि. रविशंकर ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

जन्मदिनकृत्य Janmadinakṛtya

No. 454 No. $\frac{71}{1899-1915}$

Size.— 9¾ in. by 4 in.
Extent.— 4 leaves ; 7 lines to a page ; 35 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictoy phrase, topics, marks of punctuation and the colophon are tinged with red pigment ; four lines in red ink on either border ; paper very old, almost every leaf repaired, musty and worn out.

A manual for performing birth-day rites, by Dviveda Viśrāmadīkṣita ; mentions *Dīpika* and *Śivarahasya*.

Age.— Appears to be very old.
Author.— Dviveda Viśrāmadīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ जन्मदिनकृत्यम् । तत्रादौ मंगलस्नानपूर्वं नवावरधरः स्वलंकृतः कृतनित्यक्रियः पूजितस्वेष्टदेवतो मार्कंडेयादीनां पूजनं कुर्यात् । etc.

Ends.— fol. 4[b].

तस्या आहोरात्रं धारणं । अत्र जन्मतिथित ... ... पूजनमयुक्तं । आनक्तौ तु मार्कंडेयस्यैव पूजनमिति केचित् । इति द्विवेद ... ... कृतविरचितं जन्मदिनकृत्यम् ॥ शुभमस्तु ॥ ॥

जन्माष्टमीनिर्णय Janmāṣṭamīnirṇaya

No. 455 No. $\frac{228}{1879-80}$

Size.— 10¼ in. by 4 in.

Extent.— 6 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, worn out and musty.

A work which fixes the time of performing worship on *janmāṣṭamī*–Śrī Kṛṣṇa's birth-day. The author, Viṭṭhaladīkṣita or Viṭṭhaleśvara was the son of Vallabhācārya and was born in 1515 A.D. He is said to have composed several works (for their list, see Kane: *Hist. Dh.* I, p. 739).

Age.— Appears to be old.

Author.— Viṭṭhaladīkṣita or Viṭṭhaleśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥

प्रणम्य पितृपादाब्जयुगलन्विगलन्मधु ।
जन्माष्टमीकाष्टमीति संशयान्नाशयाम्यहं ॥ १ ॥

तत्र जन्माष्टमीव्रतनित्यत्वं जन्माष्टमीजयंत्योर्भेदश्च माधवाचार्यादिभिः प्रपंचित एवास्तीति नास्माभिः प्रपंच्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

एकादश्या दशमीवेधे शुद्धद्वादशीवदिति वदंति ॥ यद्येतद्वचनं समूलकं तदा तथैव ॥ नो चेत्पूर्वोक्तरीतिरेवानुसर्त्तव्या ॥ इति श्रीगोकुलाधीश-प्रादुर्भावदिनव्रतम् ॥ अस्माभिर्निरणाय्येतत्पादांभोजप्रसादतः ॥ १ ॥

इति श्रीविट्ठलदीक्षितविरचितो जन्माष्टमीनिर्णयः समाप्तः ॥ ॥ शुभं भूयात् ॥ यादृशं etc.

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 198[b].

B–Descriptive Catalogues :—
Burnell's Cat. of Tanjore mss., p. 140[a].

जन्माष्टमीनिर्णय

Janmāṣṭamīnirṇaya

No. 456

No. 114 (i) / 1895–1902

Size.— 9⅝ in. by 5¼ in.

Extent.— 3 leaves; 30 lines to a page; 61 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting very small; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment; paper old, worn out and musty.

The codex contains the following works :—

(i)	जन्माष्टमीनिर्णय	foll. 1ᵃ–2ᵃ	
(ii)	एकादशीनिर्णय	foll. 2ᵃ–2ᵇ—see No. 114 (ii)	of 1895–1902
(iii)	निबन्ध	foll. 2ᵇ–3ᵃ—see No. 114 (iii)	
(iv)	विजयादशमीनिर्णय	foll. 3ᵃ–3ᵇ—see No. 114 (iv)	

The *Janmāṣṭamīnirṇaya* is a short disquisition on the exact day and time of observing the *Janmāṣṭamī* fast and festival, by Raghunātha, pupil of Vīṭṭhaleśa, son of Vallabhācārya, and author of a commentary on Vallabhācārya's *Sannyāsanirṇaya*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1ᵃ.

श्रीकृष्णाय नमः ॥ अथ जन्माष्टमीनिर्णयः ॥
नत्वा श्रीकृष्णपादाब्जयुग्मं जन्माष्टमीव्रते ।
सप्तविधसंदेहं दूरीकर्तुं विचार्यते
स्तुत्वा श्रीकृष्णपादद्वयममलमहं ब्रह्मचिद्वल्लभाख्यं ।
नानाशास्त्रेतिहासस्मृतिनिगमगतान्निर्णयांस्तत्रदृष्ट्वा ।
जन्माष्टम्या जयंत्याभिलनविधिनिर्णयामीति लोके
शिष्टाः श्रीकृष्णभाजः सदसि बुधतया मत्सहायाः भवंतु ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 2ᵃ.

तेन वैष्णवै निशंकतया बहुनां वचनानां विप्रतिपत्त्वान्निर्णयानुरोधेन व्रतद्वये कार्यमाचार्यबलात्तेनानुपपत्तिः काचित् ॥
इति श्रीरघुनाथेनाचार्यपत्कंतसेविना ।
यथामपि सुनिर्णीतं कृष्णजन्माष्टमीव्रतं ॥
सुधियः शोधयंत्वेव निर्णये मत् कृते शुभे ।
दृष्ट्वा विचार्य शास्त्राणि पुराणानि विशेषतः ॥
इति श्रीमदाचार्यचरणैकनिष्ठश्रीरघुनाथकृतो जन्माष्टमीनिर्णयः समाप्तः

जयन्तीनिर्णय

Jayantīnirṇaya

No. 457

No. $\frac{104}{1884-86}$

Size.— 8¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 11 leaves; 14 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted, marks of punctuation with verse numbers and colophon are tinged with red pigment; paper old and slightly worm-eaten; incomplete.

A compilation from different *Purāṇas* dealing with the celebration of the *jayantīs* (anniversaries) given below. It seems to be a different work from other works going under this name.

(1) *Rāmanavamī*; (2) *Kṛṣṇajanmāṣṭamī*;
(3) *Nṛsiṁhajayantī*; (4) *Vāmanajayantī*;

it is followed by *ekādaśīnirṇaya* after the colophon. The work contains 216 verses.

Age.— Appears to be old.

Author.-- Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ हारितस्मृतौ रामनवमी ॥
तस्मिन्नवम्य शुक्ले तु नक्षत्रे दिति दैवते ।
तर्हि जातो जगन्नाथो राघवः पुरुषोत्तमः १ ॥
परासरस्मृतौ ॥
मेषे चैत्रे शुक्लपक्षे नवम्यां च पुनर्वसौ ।
तस्यां जातो जगन्नाथो काकुत्स्थो रावणद्विषत् ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

हारितः ॥
मेखलाजिनदंडादिधारिणं बहुरूपिणं ।
कलधौतमयं पात्रं दद्यात् धान्यसमन्वितं ॥ २१५
बुधे श्रवणसंयुक्ता द्वादशी संगमोदके ।
दानं दध्योदकं शस्तं उपवासः परो विधिः ॥ २१६

इति श्री जयंतीनिर्णयः ॥ श. १८५८ ना भाद्रपदशुद्धदशमी बुधे समाप्तं ॥

जयमाधवमानसोल्लास Jayamādhavamānasollāsa

No. 458 No. $\frac{241}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 11⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 203 leaves ; 13 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty ; no marks of punctuation.

The work deals with *Vaiṣṇava* ritual both optional and compulsory. In the Asiatic Society Cat. (referred to below), a complete list of contents is given. In the *rājapraśasti* given at the beginning of our work, we find the following list of ancestors of Jayasiṁha :—

(1) Mugdhasiṁha (not Mumbasiṁha as in the Asiatic Society Cat.), (2) Madanasiṁha, (3) Ātmasiṁha, (4) Aśmasiṁha, (5) Kusumasiṁha, (6) Kṛṣṇasiṁha, (7) Devasiṁha, (8) Lakṣmaṇasiṁha, (9) Kaivartasiṁha, (10) Amarasiṁha, (11) Vikramasiṁha, (12) Tejaḥsiṁha, and (13) Śaktisiṁha. If we compare this list with that given in the *Rūpanārāyaṇīya* (*paddhati*) No. 240 of 1881-82 we find that they are identical. According to *Rūpa*°, the name of Śaktisiṁha's son is Udayasiṁha. According to this ms. the name of Śaktisiṁha's son is Jayasiṁha. Hence, either Jayasiṁha and Udayasiṁha are identical or brothers. At the present state of our knowledge nothing more can be said. Haraprasād Sāstri identifies the town Gorakṣapura where Jayasiṁha reigned, with modern Gorakhpur and thinks him to be a descendant of some Brahma-kṣatriya Karṇāṭaki leaders who came with Gāṅgeya Cedi to Gorakṣapura. He further thinks that Jayasiṁha took part in the rebellion of Khwājā Jahan against Mahmūd Tughlak in 1392 A.D. The ms. noted in the Asiatic Society Cat. bears Saṁ. 1526 (A.D. 1470) ; the work might have been composed in the 14th century A.D.

Age.—Saṁ. 1827.

Author— Jayasiṁha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

शुद्धज्ञानस्वरूपो नरहरितिश्चित्यते योगयुक्तै-
र्यत्र ब्रह्मांडमुच्चैरणुरिव परमः शाश्वते संन्निविष्टं।
ब्रह्मानंदात्मकं समतमुपनिषदामूर्मि बह्वीति गं यः।
सर्वात्मा वासुदेवः स भवतु भवतां भक्तये मुक्तये च ॥ १ ॥
सत्तामात्रमलक्षणं परमजं शुद्धं सदावादिनां
सर्वेषामविवादसिद्धमखिलं येस्मादुदीतं जगत्।
सत्कारं यदनुग्रहाय जगतामाब्रह्मणः कल्पते
कल्याणं विदधातु यस्तदमलं नीलोत्पलाभं महः ॥ २ ॥

... ...

तस्य श्रीजयसिंहदेवनृपतिर्जातः सुतः पुण्यधीः
आधारः सुधियामुदारचरितश्चातुर्यलीलालयः।
विख्यातो जयमाधवप्रतिकृतेरेष प्रतिष्ठापकः
शौर्यावर्जितपूर्वपश्चिमसुरत्राणो रणे दंतिनां ॥ २१ ॥ etc.

Ends.— fol. 202[b].

यत्र श्रीकृष्णलीलाशुक इति भणितः सार्थिकापार्थिवेंद्रे
नानादेशार्थिसार्थैरधिगतवसुभिः सद्भरुद्रियते स्म।
सर्वस्वं येन विष्णोरुपकरणतले कल्पितं भक्तिगर्भः
संदर्भस्तत्कृतोयं जगति विजयते सज्जनानंदकंदः ॥

इति श्रीनारायणचरणारविंदमकरंदमधुव्रतमहाराजाधिराजश्रीमज्जय-सिंहदेवविरचिते जयमाधवमानसोल्लासे राजप्रशस्तिकारी हरिदासोः राजपण्डितः करणः समाप्तः ॥

समाप्तोयं जयमाधवमानसोल्लासः ॥ ॥ स्वस्त श्रीसंव आषाढादि १८२७ वर्षे वर्त्तमानशाके १६७३ प्रवर्त्तमाने ज्येष्टमासे सितपक्षे १४ चतुर्दशी सोमवासरदिने लिखितमिदं पुस्तकं जयमाधवमानसोल्ला(सा)ख्यं परोपकारार्थं श्रीवासुदेवप्रीत्यर्थं ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 201[a].

B-Descriptive Catalogues :—

Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 708, Nos. 1562-63.
Haraprasāda Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal Vol. III, 2837.

जयसिंहकल्पद्रुम Jayasiṁhakalpadruma

No. 459 No. $\frac{253}{1887-91}$

Size.— 12⅞ in. by 5⅝ in.

Extent.— 920 + 11 leaves ; 9 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting very good ; two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, names of authorities quoted, topics and the colophons are mostly in red ink ; at some places they are tinged with red pigment ; last leaf slightly worn out ; 11 leaves in the beginning give contents ; fol. 642 twice repeated ; foll. 649 and 676 repeated ; 21 extra leaves as addenda between foll. 700 and 701.

A voluminous digest of Hindu law in 19 chapters by Ratnākarabhaṭṭa, surnamed Mahāśabda, son of Devabhaṭṭa, Guru of Savai Jayasiṁha of Amber. The author officiated at the *Pauṇḍarīka* sacrifice of Jayasiṁha. The work was composed in Saṁ. 1770 (1713 A.D.) and gives the genealogy of Jayasiṁha.

Age.— Saṁ. 1900.

Author.— Ratnākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

करीन्द्राननं चारु चंद्रावतंसं
स्रवद्गंडपालीमिलद्भृंगमालं ।
अपर्णासुतं विघ्नपूगं हरंतं
गणेशं सुरेशं तमाद्यं प्रपद्ये ॥ १ ॥

... ...

तेन श्रीजयसिंहेन सर्वशास्त्रार्थसंविदा ।
संप्रार्थितं तिथेः कृत्यं कुरुतेति सुसंग्रहं ॥ २६ ॥
रामांघ्रिप्रवणः सुकर्मनिरतः शांडिल्यगोत्रोद्भवः
काशिस्थद्विजदेवभट्टतनयः सम्राट् सुविद्यान्वितः ।
संलब्धैर्धनसंघसैर्बहुविधैः सर्वान् क्रतूनाचरन्
तत्प्रीत्यै प्रतकल्पशास्त्रिनममुं निर्माति रत्नाकरः ॥ २७ ॥ etc.

Ends.— fol. 930[a].

श्रीमत्पंडितदेवभट्टतनयः श्रीराघवांघ्रिद्वय-
ध्यानावप्तसमस्तकामनिवहः सम्राट् स रत्नाकरः ।
तुष्ट्यै श्रीजयसिंहवर्मनृपतेः कल्पद्रुमेष्टादशं ।
वारादिव्रतविस्तरं समकरोद्गुच्छं लसत्कामदं ॥ २ ॥

... ...

रत्नाकरेण जयसिंहसमर्चितेन सद्वाक्यरत्ननिवहैः परिसंगृहीतः ।
ग्रंथोर्थदः सफलकल्पमहीरुहाख्यः श्रीजानकीशपदपद्मयुगेर्पितोयम् ॥ ६ ॥

ग्रंथान् बा(ब)हून्सुविततान्सुचिरं विभाव्य
कष्टेन यः कविकरैरधिगम्यतेथः ।
निर्मत्सरं बुधवराः परितो विचार्य
ग्रंथादुरीकुरुत तं हि विना प्रयासम् ॥ ७ ॥

दिवि पंचकल्पतरवः परं श्रुता जयसिंहवर्मनृपतेः समानते ।
कथमन्यथा सुरगणोंविकापुरे वनितुं सदाध्वपात्समाययौ ॥ ८ ॥

इति देवभट्टात्मजपौंडरीकयाजिरत्नाकरविरचिते श्रीजयसिंहकल्प-द्रुमोद्योते अष्टादशस्तवकः ॥ संवत् १९०० षाके १७६५ मार्गशीर्ष-शुक्ल ॥ २ ॥ गुरुवासरे ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 202[a]; II, 41[a] and 200[b]; III, 43[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 548.

B-Descriptive Catalogues :—
Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 285[a], Nos. 665-67.
I. O. Cat. Nos. 1595-99.
Mitra's Notices, IV, 1705.
Calcutta Sanskrit College Cat. II, 68.
Peterson's Cat. of Ulwar mss., No. 1322, Extract 305.

(2) Printed Editions :—
Lakshmīveṅkaṭeśvara Press, Kalyan, 1925.

जयसिंहकल्पद्रुम Jayasiṁhakalpadruma

No. 460 No. $\frac{73}{1895-98}$

Size.— 12⅞ in. by 6⅜ in.

Extent.— 604 + 8(= 612) leaves ; 12-15 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two lines in black ink on either borders; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment irregularly; paper old, slightly worn out and musty; on account of dampness, about 100 folios are stuck together in the beginning; one extra leaf between foll. 231 and 232; ½ of fol. 448[a] and fol. 448[b] are blank; foll. 552–556 are numbered together; 8 leaves give contents at the end.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1859.

Author.— Ratnākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवरदमूर्तिर्जयति ॥

करींद्राननं चारुचंद्रावतंसं etc. as in No. 459.

Ends.— fol. 607[a].

श्रीमत्पंडित देवभट्टतनयः etc. upto एकोऽविंश स्तबकः as in No. 459.

इति श्रीसमाप्तोयं श्रीजयसिंहकल्पद्रुमश्चायं ग्रंथः ॥ मीती जेष्ठशुक्लपक्षे तिथौ ६ रवीवार ... ... र्थं संमत् १८५९

Then follow the contents.

References.— See No. 459.

जयसिंहकल्पद्रुम Jayasiṁhakalpadruma

No. 461 No. $\frac{102}{1892-95}$

Size.— 10⅘ in. by 4⅘ in.

Extent.— 752 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; paper old and musty.

Another copy which is incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Ratnākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 542[a].

मृन्मयभाजनं सौरधर्मेषु एकतश्चाग्निहोत्रादिद्वादशीमेकतः प्रभुः तुलया तोलयत्तत्र द्वादशी च विशिष्यते

Ends.— fol. 1293[a].

दिवि पंचकल्पतरवः परं श्रुता जयसिंहवर्मनृपतेः समानते कथमन्यथा सुरगणोविकापुरे वनितुं सदाध्वरमिषात्समाययौ ९

इति श्रीदेवभट्टात्मजपौंडरीकयाजिरत्नाकरविरचिते श्रीकल्पद्रुमे एकोनविंशस्तबकः

References.— See No. 459.

जयाभिषेकप्रयोग Jayābhiṣekaprayoga

No. 462 No. $\frac{254}{1887-91}$

Size.— 10⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 19 leaves; 10 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; paper old, slightly worn out and musty.

A small treatise on the ceremonies to be performed by a king before starting for march against his enemies (*digvijaya-yātrā*) etc. by Raghunāthabhaṭṭa, son of Mādhavabhaṭṭa and grandson of Rāmeśvarabhaṭṭa. Aufrecht notes only our ms. in his Catalogus Catalogorum, iii, 43[b].

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीरामविघ्नेशगजाननादीं प्रणम्य मातापितरौ गुरुश्च । परोपकाराय जयभिषेकविधिं विधत्ते रघुनाथशर्माणि जयाभिषेकश्च त्रैवर्णिके नृपेणापमृत्युजयार्थं सर्वशत्रुजयार्थं वैरिविशेषेण युद्धोपस्थितौ यात्रातः पूर्वं तज्जायार्थं च कर्त्तव्यः । etc.

Ends.— fol. 19[b].

हेमाद्रिग्रंथमालोच्य लैंगं ग्रंथांतराणि च ।
अंगानि चोपसंगृह्य कर्मोत्तरगतान्यपि ॥
अपेक्षितानि सभ्यायैरभ्यूह्य च विनिर्णितः
भट्टरामेशविद्वद्व्यसुतमाधवसूनुना ॥
रघुनाथेन लोकानामुपकृत्यै समासतः ॥
जयाभिषेकसंबंधि प्रयोगक्रमसंग्रहः ॥ ३ ॥ संपूर्णं

जलयात्राविधि **Jalayātrāvidhi**

No. 463 No. $\frac{255}{1887\text{-}91}$

Size.— 12⅝ in. by 5⅝ in.

Extent.— 6 leaves; 10 lines to a page; 43 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border; no marks of punctuation; margins full of supplementary passages; fol. 1[a] and about 5 lines after the end of the ms. of work contain passages about *dakṣiṇā bali*, etc.; paper old and musty.

A treatise on the ceremony of *jalayātrā* which consists in sacrificer's going along with his wife and priest to a tank or well and there, filling the jars with water, worshipping Varuṇa and the animals of water. It is a ceremony preliminary to other religious ceremonies. Vaṣiṣṭha is mentioned.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अथ जलयात्राविधि वसिष्टः ।
शांतिकं पौष्टिकं चैव जलयात्रां विना बुधः
कुरुते यदि वा मोहात् कर्म तस्य च निष्फलं ॥ १
तडागादिप्रतिष्टास्तु देवतायतनादिषु ।
लक्षहोमे कोटिहोमे युतहोमे तथैव च ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

ॐ तिष्ठं ब्रह्मणस्पते इति मंत्रेण कलशोत्थानं कलशान् सुभगा नार्यो नयेयुः पीठोपरिस्थापितदेवतानां जले प्रक्षेपः मार्गमध्ये सूक्तपाठः शाकुंभं सूक्तं पावमानं शांतिकाव्यापः शांतिसूक्तानि
इति जलयात्रा समाप्तं लिखितं उदयरामेण पाठकानां शुभं

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 202[b]; III, 45[b] (our ms.).

B-Descriptive Catalogues :—
Haraprasāda Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 3003.

जलाशयोत्सर्ग Jalāśayotsarga

No. 464 No. $\frac{74}{1895-98}$

Size.— 12 in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 12 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; topics and colophons are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty and brittle.

The codex contains *Jalāśayotsargavidhi*, *Aśvatthopanayana*, *Taruputrakavidhi* and *Vṛkṣadāna* topics from the *Pūrtakamalākara* by Kamalākarabhaṭṭa. See our number 38 of 1866-68 and Mitra's Notices, V, 1831.

Age.— Saṁ. 1807.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः

अथ जलाशयोत्सर्गः स चोदगयने माघादिपंचसु श्रावणं वर्जमासेषु वा शुक्लपक्षे द्वितीया तृतीया पंचमी सप्तमी दशमी etc.

Ends.— fol. 12[a].

वागाः दक्षिणां दद्यात्। नात्र नागयष्टिः॥ दिनचतुष्टयं वृक्षमूले क्षीरवपनं॥ चतुर्थेह्नि चतुर्थी कर्म सद्यो वा॥ अन्यत्सर्वं प्राग्वत्॥

इति कमलाकरभट्टकृत आरामोत्सर्गः॥

Then follows अश्वत्थोपनयनं

fol. 13[b]. संवत् १८०७ शाके १६७२ वैशाकृष्णे १ बुधे नणसुखेणालेखि॥ सपादजयपुरग्रामी॥

जलाशयारामोत्सर्गपद्धति Jalāśayārāmotsargapaddhati

No. 465 No. $\frac{358}{1891-95}$

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 58 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out, musty and in a decaying state ; many of the leaves have been repaired ; foll. 1, 4-5 and 27 missing.

Nārāyaṇabhaṭṭa's treatise on the dedication of forests, lakes, etc.

Age.— Saṁ. 1652.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 2[a].

सलिले क्वचित् ।

तडागं तादृशं कृत्वा स्वर्गे दशयुगान्वसेत् ।
यो वापीमग्निसाक्षेण विधिवत्प्रतिपादयेत् ॥
कोणेषूदककुम्भस्थान् समुद्रानर्च्य श्रद्धया ।
चतुरश्रतुरं तातु तेन दत्ताम ... भवेत् । etc.

Ends.— fol. 62[a].

अशक्तस्तु etc. upto जलाशयारामोत्सर्गविधिः etc.

संवत् १६५२ समये वैश(शा)खे कृष्णपक्षे ७ शनिवासरे

References.— See No. 97. (under आरामोत्सर्गपद्धति)

जलाशयारामोत्सर्गपद्धति Jalāśayārāmotsargapaddhati

No. 466 No. $\frac{359}{1891-95}$

Size.— 8¾ in. by 4 in.

Extent.— 97 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on *either border ; benedictory phrase, verse-numbers, names* of authorities quoted and colophons tinged with red pigment.

A complete copy of *Jalāśayārāmotsargapaddhati.*

Age.— Śaka 1677.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

सरस्वतीं नमः श्यामः etc.

Ends.— fol. 97[a].

इति श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूतनारायणभट्टकृते जलशयोत्सर्गविधौ तडागोत्सर्गविधिपद्धतिः समाप्ता ॥ शके १६६७ क्रोधननाम संवत्सरे आषाढकृष्णत्रयोदश्यामिदं पुस्तकं सोमणोपनामरघुनाथेन संपादितम् ॥ छ

References. —See No. 97.

जलाशयारामोत्सर्गपद्धति Jalāśayārāmotsargapaddhati

No. 467 No. $\frac{357}{1891-95}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 39 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting very bad ; two irregular lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out, musty, soiled and in a decaying state ; fol. 5ᵃ blank ; foll. 31–43, 48–69, 71, 73 missing.

A fragment of 465.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1ᵃ.

श्रीगणेशाय नमः ॥

सरस्वतीं नमस्यामः प्रत्यूहं व्यूहशांतये ।
यदेकतानचित्तानां चित्ते संविति ऊत्तमा ॥ १ ॥
विघ्नाधिप नमस्तुभ्यं विघ्नसंघं विघातय ।
प्रचयं रचयात्युच्चं बुद्धिबुद्धिं विधेहि च ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 76ᵃ.

ततो ब्राह्मणाशिषो गृहीत्वा हृष्टः सुहृद्भुंजीतेति एष मुख्यः कल्प्यः । अशक्तस्तु त्रयोदशभिर्ऋत्विग्भिरेकेन वा गुरुणैकाग्निविधानेन कुर्यादिसर्वमनवद्यं ॥ इत्यारामोत्सर्गपद्धतिः ॥

निधाय हृदि विघ्नेशं सर्वकारणकारणं ।
पाठकोपाख्यबल्लाळस्त्वलिखज्जळपद्धतिः ।

References.— See No. 97.

जलाशयोत्सर्ग Jalāśayotsarga

No. 468 No. $\frac{258\ (ii)}{1886-92}$

Size.— 7⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 1–4ᵃ leaves ; 19 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper not old.

A short treatise on digging of tanks, etc.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1ᵃ.

अथ जलाशयोत्सर्गः वाप्यादिपश्चात् प्राक् प्रवर्णे देशे मंडपं कुर्यात् मध्ये वेदि कुर्यात्। यथासंभव कुंडल स्थंडिलं कुर्यात्। etc.

Ends.— fol. 4ᵃ.

मित्रशत्रुभिभूतानामिति वरुणं विसृज्याचार्याय दत्वा अग्निं संपूज्य विभूतिं धृत्वा गच्छगच्छेति विसृज्य तदर्धविंशति विप्रान् संपूज्य परमेश्वरार्पणं कृत्वा ॥ रू...यतो भूंजित जलोत्सर्गं संपूर्णम् ॥ १ ॥

जलाशयोत्सर्गप्रयोग Jalāśayotsargaprayoga

No. 469 No. $\frac{213}{1884-87}$

Size.— 11½ in. by 5½ in.
Extent.— 6 leaves ; 11 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper slightly worn out.

A small treatise for digging and consecrating tanks, etc. There are numerous small works of this nature, slightly different in names. Most of them are taken out from larger works of Raghunandana, Nārāyaṇabhaṭṭa, and others.

Age.— Appears to be modern.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1ᵃ.

अथ जलाशयोत्सर्गः। तत्र जलाशयप्रशंसा विष्णुधर्मोत्तरे
उदकेन विना तृप्तिर्नास्ति लोकद्वये सदा।
तस्माज्जलाशयाः कर्मः पुरुषेण विपश्चिता।
यमः ॥
तडागे यस्य पानीयं सततं खलु तिष्ठति।
स्वर्गलोकगतिस्तस्य नात्र कार्या विचारणा ॥ etc.

Ends.— fol. 6ᵃ.

तत उत्सर्गं कुर्याद्देवपितृमनुष्याः प्रीयंतामिति जलैश्चोत्सृजत इत्याह शौनको ब्राह्मणान् भोजयित्वा स्वस्त्ययनं वाचयेत् ॥ अथ जलाशयोत्सर्गप्रयोगः संपूर्णम् ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तुः श्री ॥

जातककर्मपद्धति (?) Jātakakarmapaddhati (?)

No. 470 No. $\frac{184}{1886-92}$

Size.— 8⅛ in. by 4⅛ in.

Extent.— 77 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; two irregular lines in black ink on either border ; paper old, worn out and musty ; folio 1 is missing ; it ends abruptly.

The work has been named as *Jātakakarmapaddhati*, because this was perhaps the first convenient name that occurred to the mss. collectors. It deals with *Śānti* and *Saṁskāra*. It starts with *rajodarśana*, its effects when it occurs on particular *tithis*, *nakṣatras*, *lagnas* and *yogas*. Here, *Śrīdharīya*, Kaśyapa, *Smṛtiratna*, Garga, *Daivajñamanohara* and Nṛsiṁha are quoted ; then *rajasvalāśuddhiprakāra* according to *Smṛtyarthasāra*, which is followed by *navagrahahoma*, etc. for *rajodarśanaśānti*. On fol. 49ᵃ, the colophon reads इति कौस्तुभे दुष्टरजोदर्शनशांतिः। अयं च शौनकोक्तप्रकारो बह्वृचानां। अन्येषां प्रकारांतरं मदनरत्ने। ऋषिपुत्रसंहितायां। This is followed by *garbhādhāna*, *vṛddhiśrāddha* and *sīmantonnayana*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 2ᵃ.

तप्रजाप्रोक्ता श्रावणे धनधान्यभाक् ।
नभस्ये दुर्भगाक्लिष्टाप्याश्विने च पयस्विनी ॥
ऊर्जेप्यायुष्मती नारी मार्गशीर्षे बहुप्रजा ।
पौषे तु पुंश्चली नारी माघे पुत्रसुखान्विता ॥ etc.

Ends.— fol. 78ᵃ.

नांदीश्राद्धे दक्षक्रतुसंज्ञका विश्वेदेवाः पृथक्त्वे पुंसवनाद्यर्थमौपासनं पवमानसंज्ञकं प्रतिष्ठाप्य केवले सीमंते त्रयाणां सहत्वे वा मंगलनामानयग्निं प्रतिष्ठापयेत्। ध्यानादि। अस्मिन्पुंसवनानवलोभेदे। करिष्य इति पृथक्त्वे। एषु पुंसवनानवलोभनसीमंतोनयनहोमेषु दे० करिष्य इति संकल्पः। इति

जातकर्म

Jātakarma

No. 471

No. 360/1891-95

Size.— 9 in. by 3⅞ in.

Extent.— 5 leaves ; 7 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting bad ; paper very old, much worn out, repaired, brittle and musty.

An extract alleged to be from the *Saṁskārabhāskara* on the *jātakarma* ceremony after child-birth.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

एवगुणविसेशणविसिठायां पुण्यतिथौ ॥ ममा अस्य कुमारस्य गर्भांबु-पानजनितसकलदोषनिबर्हणायुर्मेधाभिवृद्धिबीज ..... जातकर्म करिष्ये ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

अग्निरायुर्भानित्यादि सजीव शरदः शतमित्थंतकालातिक्रमेपि क्रियते ॥ संस्कारकर्मत्वात् ॥ इति संस्कारभास्करे जातकर्म समाप्त ॥

जातिविवेक

Jātiviveka

No. 472

No. 361/1891-95

Size.— 11¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 12 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; paper old, musty and brittle.

A short work on castes, their sub-divisions, occupations, etc. The present ms., which is identical with B.B.R.A.S. Cat. Nos. 684-5, does not, divide the subject-matter into chapters. Like the B.B.R.A.S. ms., this also is from *Viśvaṃbhara-vāstuśāstra*. The work seems probably to form the 1st chapter on *miśrajātis* and the name of the author, is Vyāsa Gopīnāthakavi of Vāsiṣṭha gotra, son of Śārṅgadhara, grandson of Viśvanātha and a resident of

Pratyaṇḍapura (which is probably identical with Parāṇḍā in Mahārāṣṭra, according to Kane). The name of the author and his pedigree given on fol. 2[a], verses 20-23.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vyāsa Gopīnāthakavi.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ विश्वंभरवास्तुशास्त्रात्

सत्यलोकाधियो देवो ब्रह्मा वै चतुराननः ।
आद्ये कृतयुगस्यादौ निविष्टः कमलासने ॥ १ ॥
सृष्ट्वा प्रजातिपूर्वदेवान्दैत्यांश्च राक्षसान् ।
स्वमुखान् ब्राह्मणान् जज्ञे वैश्यान् शूद्रांश्च पादतः ॥ २ ॥
आहूयद्विश्वकर्माणं ब्रह्मा कमलसंभवः ।
आगत्य विश्वकर्मा वै नमश्चक्रे स्वयंभुवं ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

एक शय्यासनं पंक्तिः भांडं पक्वान्नमिश्रणं ।
यजनाध्यायने योनिस्तथा च सहभोजनम् ॥
नवधा संकरः प्रोक्तो न कर्त्तव्योधमैः सह
याजनानि चतुष्के सद्यपातित्यमुच्यते ॥
तत्पूर्वं पंचकेनैव त्रिभिर्वर्षैस्तु तत्समः ।
अन्यच्च संस्यां पस्पर्शं निश्वाससहपानासनाशनात्
यजनाध्यापनाद्यौनात्पयं संक्रमते नृणां ॥
उत्तमैः सहसंसर्गं कुर्यान्नैवाधमैः सह ।
उत्तमैः सततं लोकानधमैरधमं व्रजेत् ॥
इत्यादि ॥ इति आ(जा)तिविवेकः समाप्तः ॥ ॥ ॥

References.—

(1) Mss. A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 205[b]; II, 42[a] and 201[a].
Kane: *Hist. Dh.* I, p. 549.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1638-39.
B. B. R. A. S. Cat. Nos. 684-5.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, No. 3025.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 396, No. 849.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss. No. 1323.

जातिविवेक Jātiviveka

No. 473 No. $\frac{185}{1886-92}$

Size.— 9¾ in. by 4 in.

Extent.— 15 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper old, worn out, musty and worm-eaten.

Another copy of No. 472.

Age.— Saṁ. 1879.

Author.— Vyāsa Gopīnāthakavi.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ विश्वंभरवास्तुशास्त्रात्

सत्यलोकाधियो देवो etc. as in No. 472.

Ends.— fol. 15[a].

एकशय्यासनं पंक्तिः etc. up to ... धर्मैरधमान् व्रजेत् as in No. 472

इत्यादि इति जातिविवेकः सं. १८७९ चैत्र कृष्णा ५ रवौ ग्रंथसंख्या ३१९.

References.— See No. 472.

जातिविवेक Jātiviveka

No. 474 No. $\frac{115}{1895-1902}$

Size.— 10¼ in. by 3⅞ in.

Extent.— 9 leaves ; 12 lines to a page ; 53 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper very old ; worm-eaten ; worn out, musty and affected by damp; names of speakers and topics are tinged with red pigment.

Another copy of No. 472.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Vyāsa Gopīnāthakavi.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणपतये नमः ॥

अथ विश्वंभरधर्मशास्त्रात् ज्ञातिविवेकः ।

सत्यलोकाधियो देवो ब्रह्मा वै चतुराननः etc. as in No. 472.

Ends.— fol. 9b.

एकशय्यासनं पंक्ति भांडं पक्त्यन्नमिश्रणं etc. upto ... नधमैरधनं व्रजेत् ॥ इत्यादि as in No. 472 followed by :—इति ज्ञातिविवेकः समाप्तिमगमत् ॥ ग्रंथसंख्या । ३०० ॥ श्रीरस्तु पत्रें ९ श्रीमद्गोपीनाथकृत-ज्ञातिविवेकोयं हरिदिक्षितेन लिखितः शुभं कुर्यात् ।

References.— See No. 472.

जातिविवेक Jātiviveka

No. 475 No. $\frac{46}{\text{A 1883-84}}$

Size.— 8⅜ in. by 4⅜ in.

Extent.— 16 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper thin ; last leaf slightly damaged in the centre.

Another copy of 472.

Age.— Saṁ. 1880.

Author.— Vyāsa Gopināthakavi.

Begins.— fol. 1b.

श्रीरामो जयति । श्रीगणेशाय नमः

अथ विश्वंभरवास्तुशास्त्रात् सत्यलोकाधिपो देवो etc. as in No. 472.

Ends.— fol. 15b.

एकशय्यासनं पंक्तिः etc. upto धमरधमान् व्रजेत् as in No. 472.

इत्यादि इति जातिविवेकः संपूर्णं संवत् १८८० ज्येष्ट शुक्ल ९ भौमे दिने शुभं

References.— See No. 472.

जातिविवेक Jātiviveka

No. 476 No. $\frac{347}{\text{1887-91}}$

Size.— 10½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 24 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase and topics tinged with red pigment ; paper old and musty.

Another copy of No. 472 but with slightly different text.

Age.— Appears to be old.
Author.— Vyāsa Gopīnāthakavi.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणपतये नमः ॥

अथ जातिविवेकः ॥ अथ वर्णजातिविवेकः ॥ प्रस्तुयते गोपीश्वरमत्वानुसारेण ।

आचारे व्यवहारे च प्रायश्चित्ते विशेषतः ।
ज्ञात्वा जातिविवेकं हि विप्रः सम्यक्त्वमर्हति ॥ १ ॥
ब्राह्मणाः क्षत्रविट्शूद्रा वर्णाः प्रोक्ताः स्वयंभुवा ।
तेषां धर्माः पृथक् प्रोक्ता स्त्रयः पूर्वे द्विजातयः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 24[b].

गौडीं माध्वीं सुरां कृत्वा जीवते विक्रयेणतः ।
अस्पृश्यः कथितो लोके सुरा विक्रयकारकः ॥
कल्पपालः । कल्लः ।
अन्याः सहस्रशः संति जातयो जगतीतले ।
ताभिल्लजातिसदृशाः भिल्लधर्माश्रयते जनाः ॥
इति जातिविवेकप्रकरणं समाप्तं

Then follows the following portion in a different hand :—

विधिना ब्राह्मणं प्राप्य नृपायां तु समंत्रकं ।
जातः सवर्ण इत्युक्तः सोनुलोमो द्विजः स्मृतः ॥
मध्यस्थष्टग्रहच्छायो दयास्ताः पुष्यवत् ग्रहौ ।
पातः शृंगोन्नतिश्चाष्टावधिकारा इमे स्फुटाः ॥
व्रात्य वैश्यसमुत्पन्नो वैश्यायां व्यभिचारतः ।
विभूतिं धारयेद्भाले कंठे लिंगं प्रपूजयेत् ॥
मरीचहिंगुसामुद्रजीर्णोर्णा पटविक्रयः ।
जीविका चास्य कथिता शूद्रधर्माधिकोपि सः ॥
इति लिंगाइतवाणी ॥

References.—See No. 472.

जातिविवेक Jātiviveka

No. 477 No. 258 / Viśrāma (i)

Size.— 12 in. by 4¼ in.
Extent.— 26 leaves ; 7–8 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; three lines in red ink on either border.

A treatise which starts with the description of *Cāndrasenīya-kāyasthotpatti* and ends with *jātiviveka* alleged to form part of *Sahyādrikhaṇḍa* from *Skandapurāṇa*. Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 3020, very much resembles our text; there it is said to be an extract from Gāgābhaṭṭa's work.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गंगाभट्टीये चांद्रशेनीयकायस्थोत्पति(त्ति)रुक्ता भार्गवकथाप्रसंगेन ॥

सा यथा ॥

एवं हत्वार्जुनं रामः संधाय विशितान् शरन् ।
अन्वधावत्स तान् हंतुं सर्वान् क्षत्रियसत्तमान् ॥ १ ॥
तत क्षात्रवराः सर्वे प्रादुद्रावत तद्भयात् ।
पाताले प्रविशत्केचित् केचिद्गगनमाश्रिताः ॥ २ ॥
केचित्यक्त्वा स्व स्व जातीर्ब्रह्मवेषमधारयन् ।
बभूउ(वु)स्तापसा केचिद्वनमाश्रित्य तद्भयात् ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 26[a].

तेभ्यूः प्रतिग्रहः कार्यः ब्राह्मणैः कालभीरुभिः ।
आमाश्वं भूमिरापश्च गावो वस्त्रं धनं फलं ॥ २५ ॥
तेभ्यो द्रव्यसमादाय अग्न्याधानं द्विजेश्वरेत् ।
ना दोषं प्राप्यते तेन संपूर्णफलमश्नुते ॥ २६ ॥
द्रव्यांशो यस्य पुण्यांशः तस्यैव परमा गतिः ।
यस्य कस्यापि वित्तेन स्वधर्माचरणं परं ॥ ७ ॥
इति श्रीस्कंदपुराणे सिंहाद्रि(सह्याद्रि ?)खंडे जातिविवेको नाम चतुर्दशोध्य(ध्या)यः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीगुरुमध्वेशार्पणमस्तु ॥ ॥

जातिविवेक — Jātiviveka

No. 478 — No. 91/1907-15

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 11 leaves; 7-8 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good.

A small treatise showing the position of each caste in a tabular form.

Age.— Śaka 1737.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1.

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ जातिविवेकानुक्रमणिका लिख्यते ॥

जनकः	जननी	तयोः पुत्रः	लोकनासंख्या		तस्य धर्माः जीवनोपायरूपावृत्तिश्च
ब्राह्मणः	क्षत्रिया	मूर्धाभिषिक्तः	०	१	क्षत्रियेभ्योधिकः क्षत्रियवृत्तिः अग्निहोत्राधिकाराः
ब्राह्मणः	वैश्या	अंबष्ठः	०	२	वैशेभ्योधिकः वैश्यधर्मानरवाजिगजचिकित्सावृत्तिः वैश्याः यजनादित्रयाधिकारी च ॥
ब्राह्मणः	शूद्रा	निषादः पारसवः	महाशूद्र स्वर्गकारः	३	शूद्रधर्मस्नानं धौत्रं पवित्रकमधिकं शूद्रेभ्योधिकः ॥
क्षत्रियः	वैश्या	माहिष्यः	०	४	वैश्यधर्मा ज्योतिषिकः अस्याष्टाधिकाराः चतुःषष्ठिकलाश्च ॥
क्षत्रियः	शूद्रा	उग्रः	रजपूत	५	शूद्रधर्मासंग्रामजीवनं ॥

etc.

Ends.— fol. 9[a].

चांडालः	क्षत्रस्त्री	अंत्यावासा	डोंब	८६	श्मशाने वसन्प्रेतवस्त्रादिविक्रयणं वृत्तिः ।
चांडालः	अंध्रस्त्री	प्लवः	हाडी	८७	मृतानामश्वोष्ट्रगर्दभानानिर्हरणं मांसभक्षणं वृत्तिः ।
चांडालः	मेदस्त्री	श्वपचः	मांगणं	८८	अस्पृश्यः साहसकृत् श्वगवादीनां मांसभक्षणं चर्मरज्जुकरणं च वृत्तिः

समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

इदं पुस्तकं ज्योतिषोपनामकदिनकरस्य ॥ शके १७३७ युवनाम संवत्सरे आश्विनशुक्ल ६ भानुवासरे समाप्तं ।

जीवत्पितृककर्त्तव्यसंचय Jīvatpitṛkakartavyasaṁcaya

No. 479 No. $\frac{362}{1891-95}$

Size.— 9½ in. by 4⅛ in.
Extent.— 40 leaves ; 8 lines to a page ; 20 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; benedictory phrase tinged with red pigment ; no marks of punctuation.

A treatise on duties and prohibitions for a man whose parents are alive by Rāmakṛṣṇabhaṭṭa, son of Nārāyaṇabhaṭṭa and grandson of Rāmeśvarabhaṭṭa. For contents see Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol.s I and II, No. 1711. According to Kane it was composed between 1570–1590. See also B.B.R.A.S. Cat. No. 686.

Age.— Appears to be old.
Author.— Rāmakṛṣṇabhaṭṭa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

रघुवीरपदद्वंद्वं निधाय हृदि मंगलं ।
कुर्वतां सर्वकार्याणि निर्विघ्नाः कार्यसंपदां ॥
इह जीवत्पितृकस्य साधारणेषु संध्यादिब्रह्मयज्ञोपासनादिषु नित्येषु ग्रहणस्नानदानादिषु etc.

Ends.— fol. 40[a].

अंतर्वत्न्याः पतिः कुर्यान्नप्रजा जायते ध्रुवमित्याद्यन्यत्र दर्शनात् इत्यलमतिविस्तरेण श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूनुः श्रीभट्टनारायणसूरिसूनुः श्रीरामकृष्णस्स्वधिया विधत्त जीवत्पितर्यात्मजकार्यशुद्धिं इति श्रीमद्विदुवृंदवंद्यपादश्रीरामेश्वरभट्टसूनुश्रीमद्विद्वन्मुकुटभाणिक्यश्रीनारायणसूनुरामकृष्णभट्टविरचितो जीवत्पितृककर्त्तव्यसंचयः समाप्तीमगात् शुभमस्तु

References.—
(1) Mss.— A Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 207[a]; II 42[b]; III 44[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 549.
B-Descriptive Catalogues :—
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vols. I and II, Nos. 1711 and 1711[a].
Mitra's Notices III, 1319.
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 397.
B. B. R. A. S. Cat. No. 686.

जीवत्पितृककर्त्तव्यसंचय — Jīvatpitṛkakartavyasaṁcaya

No. 480 — No. $\frac{176}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅝ in. by 5⅛ in.

Extent.— 25 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border ; marks of punctution in red ink ; paper old, slightly worn out and musty.

Another copy.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

रघुवीरपदद्वंद्वं निधाय हृदि मंगलं ।
कुर्वतां सर्वकार्याणि निर्विघ्नाः कार्यसंपदः ॥ १ ॥

इह जीवत्पितृकस्य साधारणेषु स्नानसंध्याब्रह्मयज्ञोपासनादिषु नित्येषु ग्रहणस्नानदानादिषु etc. as in No. 479.

Ends.— fol. 25[a].

अंतर्वन्याः । पतिः कुर्वन्नप्रजो जायते ध्रुवमित्याद्यन्यत्र दर्शनादित्यलमतिविस्तरेण श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूनुश्रीभट्टनारायणसूरिसूनुः ॥
श्रीरामकृष्णः स्वधिया व्यधत्त जीवत्पितर्यात्मजकार्यशुद्धिं ॥

इति श्रीजीवत्पितृककर्त्तव्यसंचयः समाप्तः ॥ as in No. 479.

ज्ञानभास्कर or कर्मविपाक — Jñānabhāskara or Karmavipāka

No. 481 — No. $\frac{96}{1882\text{-}83}$

Size.— 10⅝ in. by 4½ in.

Extent.— 97 + 88 + 29 (= 214) leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs ; handwriting legible ; two lines in black

ink tinged with red pigment on either border; names of speakers, topics, marks of punctuation and colophons tinged with red pigment. The ms. contains 3 fragments.

(i) Paper old, worn out and musty; bears Sam. 1607. It deals with *vipākas* (results of sinful acts in the previous birth) due to misdeeds committed by a wife; foll. 1-40 missing; the last folio bears the number 137.

(ii) Paper older and so also the writing than (i); it contains foll. 175-262; the subject-matter deals with the *vipākas* in the form of so many diseases. It is therefore identical in content with I. O. ms. No. 2719, foll. 98[b] to 198[b].

(iii) Paper is worm-eaten; handwriting very bad; consists of foll. 148-189; foll 151-53 are together; foll. 156, 158, 160, 167, 169-70, 176-77, 181 and 186-87 missing; deals with *vipākas* like *bahuputratā*, *anapatyatā*, etc.

Jñānabhāskara is a series of conversations between Sūrya and Aruṇa, on the evils of human existence and their causes and remedies. There are many *vipākas* passed off as parts of *Jñānabhāskara*. See also No. 236 (*Karmavipāka*) which is a part of this work. Compare Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 398, Nos. 853 and 854. The Calcutta Sanskrit College Cat., part IX, No. 39 discusses in detail as to whether the work should be classified under Astronomy or *Dharma*. The late Dr. Rājendralal put it under *Dharma* and in spite of the arguments in Calcutta Sanskrit College Cat., we cannot ignore the *Karmavipāka* aspect of the work and hence it is included in *Dharma*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 40[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पुरा यावंत्य एवास्य नार्यो भूवन् प्रयोजकाः ।
स्त्रियो भूत्वाप्यताः सर्वाः पंचधापत्यदुःखिताः ।
अकस्मान्मृतिमायाति मुख्यामावशिष्यते ।
प्रयोकानुमंत्राद्याः प्रातिवेश्मादयः पुरां ॥ etc.

fol. 137[b].

इति श्रीज्ञानभास्करे सूर्यारुणसंवादे भार्यावियोगभार्याभिवेदनकर्मप्रकाशः ॥ ७९ ॥ स्मार्त्पोयं अपत्याधिकारः ॥ संवत् १६०७ वर्षे पौष्यशुदि ३ बुधे अथेह सोलावास्तव्य भटश्रीलाललिषितं ॥ जानी श्रीलचूनाम्ना परोपकारः कृतः उभयोः शुभं भवतुः ।

Ends.— fol. 262[b].

श्रीसूर्यउ ॥ श्रृणुष्व स्वशुरस्याथ भार्यागं रूपदंशजं ।
लक्षणं निःकृतिं यापि यथा श्रुतिनिरूपितं
यथा स च कामस्वश्रूमकामां काममोहितः ।
लौल्यादिदोषात्संदुष्टांतरसपतिलाभसः ।
उपदंशो व्रणो लिंगे रतिघातविधायकः
यथातत्संगतैः सर्वं संजहार्यमुहु

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 210[a]; II 43[a] and 201[b]; II 18[b] (*Karmavipāka*) (under *Jñanabhāskara*).

B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 2719.
Weber's Cat. of Berlin mss., p. 287, No. 939.
Haraprasad Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, 2557–8.

ज्ञानभास्कर or कर्मविपाक	Jñānabhāskara or Karmavipāka
No. 482	No. 97 / 1882–83

Size.— 10⅞ in. by 5¼ in.

Extent.— 120 leaves; 11 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; benedictory phrase, topics, etc. tinged with red pigment in the first few folios and the last few folios; paper old, very much worn out and musty.

A part of *Jñānabhāskara* dealing with the *vaidhavyavipāka*. Cf. fragments (i) and (iii) of No. 481.

Age.— Appears to be very old.
Author.— Anonymous.
Begins.— fol. 1[a].

अरुणोवाच ॥

यत्त्वया कथितं स्वामिन् विषाद्यैः पतिघातनात् ।
वैधव्यमिह नारीणां लक्षणं तस्य कीर्त्तय ॥

श्रीसूर्योवाच

पुरा जन्मनि या नारी दंपत्योस्नेहभंगकृत् ।
मिथ्योक्तिभिः प्रमादाद्वा कौतुकाद्द्वेषतोथवा ॥
स्वसृयानृजनां नृणां प्रतिवेश्म स्त्रियामथ ।
पूर्वोक्तहेतुभिः पत्युः स्नेहभंगविधायिनी
विधवा जायते स्तत श्रृणु तस्याश्च लक्षणं ॥ etc.

Ends.— fol. 120[a].

तैस्तैरुपायदानाद्यैः सतीः पापान्यकारयत् ।
तानि तानि च तैः पत्युर्मृतिद्देशांतरे भवेत् ॥
एवं वैधव्यमापन्ना भृशं दुःखैः प्रबाध्यते ।
अपत्यैर्बंधुभिर्वापि विप्रयुज्येत सा सती ।
परीवादाभितप्तांगी ततो नैकाश्रया भवेत् ॥

इतिवीद्ध(विध)वा प्रकरणं स्मा(समा)सं ॥ इति श्रीज्ञानभास्करे कर्मप्राकाशिके सु(सू)र्यारुणसंवादे विधवाधर्मप्रकर्णं(करणं) स्माप्तं ॥ ॥ स्माप्तोयं ज्ञानभास्करग्रंथः श्रीरस्तु ॥ तैलाद्रक्षेति ॥ ज्ञानभास्करना पत्र १२० ॥

References.— See No. 481.

ज्ञानभास्कर
or
कर्मविपाक

Jñānabhāskara
or
Karmavipāka

No. 483

No. $\frac{186}{1886-92}$

Size.— 11 in. by $4\frac{5}{8}$ in.
Extent.— 44 + 281 + 90 + 68 (= 423) leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedi-

ctory phrases, marks of punctution, names of speakers and colophons are tinged with red pigment; paper very old, much worn out, musty and worm-eaten. The codex can be divided into 4 sections according to pagination.

(1) Extends upto foll. 46; foll. 1 and 45 missing; deals with *anapatyādhikāra*. The chapters are not numbered.

(2) Extends from fol. 1 to fol. 286; foll. 118, 266–7, 269 and 285 missing; deals with *mṛtāpatyādhikāra*, *rogādhikāra*, etc. The *rogādhikāra* continues in the next section also.

(3) Extends upto fol. 89; has got one fol. extra in the beginning; topics are varied like *sāmānyācāra*, *vaidhavya*, etc.

(4) Has got 68 leaves; deals with *rogas* in different parts of the body.

The whole ms. is a hotch-potch.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 2[a].

..... भोजयेत् ब्राह्मणं प्रार्थयेत् ।
ब्राह्मणत्वं महाभाग भूमिदेव द्विजोत्तम ।
शास्त्रार्थपरिविज्ञाय प्राचीनं च शुभाशुभम् ।
कर्मणां कथय स्वामिन् कृपां कृत्वाममोपरि ॥ etc.

fol. 67[b].

इति श्रीज्ञानभास्करे मुखाधिकारे शोषिरंकाहा शौषिरकर्मप्रकाशः ॥

Ends.— fol. 68[a].

एवमस्त्विति भाषाद्रुर्दक्षाशास्ताननुव्रजेत् ।
गृहमागत्य विधिवत् भुंजीत सहबंधुभिः ॥
एवमेव च वैदर्भैः व्याधौ कुर्यात्प्रतिक्रियाम् । षट्त्रिंशद्भोजयेद्विप्रान्
पूर्वोक्तविधिना खग । पूर्ववृत्तान्तमभ्यर्च्य ..... मंत्रमुच्चरेत् ॥

References.— See No. 481.

ज्ञानभास्कर or कर्मविपाक — Jñānabhāskara or Karmavipāka

No. 484 — No. $\frac{187}{1886-92}$

Size.— 12¼ in. by 5½ in.

Extent.— 74 leaves ; 12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, etc., tinged with red pigment irregularly ; wherever ink has penetrated the other side of the leaf, it is left blank ; paper old, very musty, worn out and slightly worm-eaten.

The first eight chapters (upto fol. 14) describe *Karmavipāka* according to *Horāśāstra*. After this, *anapatyādhikāra*, *mṛtaputrādhikāra*, etc. start, ending with the 41st Chapter on गर्भपातकृतकर्मप्रकाश. The 41st Chapter ends abruptly with the 7th verse.

Age.— Saṁ. 1849.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः श्रीसूर्याय नमः ॥

अथ पृच्छकविधिः ॥

रविवारे च संक्रांतौ शुभे योगे तथा तिथौ ॥
वैधृतो च व्यतीपाते विप्राणां च गृहाश्रमे ॥ १ ॥
देवतायतने चैव नद्यां वै संगमोत्तरे ।
अथवा सुगृहे चैव शुभे स्थाने विशेषतः ॥ २ ॥
स्नानं समाचरेद्रोगी अपुत्रो मृतवत्सकः ।
कर्मणा पीडितो योसौ नारी वा पुरुषोपि वा ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 74[b].

विप्रस्योद्वाहनं कुर्यात् ग्रहदानमतः परं ।
कुर्याद्वैनायकीं शांतिं विप्राणां तस्य भोजनं ॥ १५ ॥
एवं क्रंतविधिः सूत मोचयेद्रां वधं स्थितां ।
सर्पिष्यात्मानमालोक्य पलषोडशसांमिते ॥ १६ ॥

इति श्रीज्ञानभास्करे श्रीसूर्यारुणसंवादे कर्मविपाके गर्भपातकृतकर्मप्रकाशः नोनामतृ(ती)यः चत्वारींशोध्यायः ॥ ४३ ॥ समाप्तोयं कर्मविपाक शुभं मस्तु ॥ संवत् १८४९ का पौष शुक्ला ६ बुध वासरे लिष्यतं मिश्र विद्यादत्त उदैदत्तपठनार्थं परोपकाराय कल्याणमस्तु ॥ पोथी लिषीत्यै नगरमैमहाराजप्रतापसिंधराज्येन वांचै सुणैजी सकूंज्यै गुणालंबचा । यादेषां पुस्तकं etc.

References.— See No. 481.

ज्ञानभास्कर or कर्मविपाक Jñānabhāskara or Karmavipāka

No. 485 No. $\frac{188}{1886-92}$

Size.— 11⅜ in. by 5 in.

Extent.— 139 leaves ; 11 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्रा ; handwriting good ; names of speakers, and colophons tinged with red pigment ; two lines in black ink on either border tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and slightly worm-eaten ; foll. No. 1, 21–26, 43–64 missing ; foll. 88–89 together ; after foll. No. 150, 18 additional foll. numbered as 7, 30, 131–146 are given.

The work is called सौरगणितशास्त्र in its colophons upto fol. 15[b] ; after that the colophons read इति श्रीज्ञानभास्करे सूर्यारुणसंवादे, etc. The principal topics dealt with are *apatyapraśaṁsā*, *anapatyādhikāra*, *mṛtāpatyādhikāra*, *vaidhavyādhikāra*, *mṛtabhāryādhikāra*, *hīnapramādalakṣaṇa*, and *rogādhikāra*.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 2[a].

नामन्यः कर्मप्रकाशनात् ।
राज्यभोग्यसुखाढ्यानां नानाभोगभुजामपि ।
देहिनां मनसो विद्धि आधयो भृशदुःखदाः ॥
धनिनां लब्धराज्यानां नीरुजां च चिरायुषां ।
यशोज्वलितलोकानामवार्यं बलशालिनां ॥ etc.

fol. 149[b]. इति श्रीज्ञानभास्करे श्रीसूर्यारुणसंवादे सूकव्रणाधिकारे स्वसृगमनोत्पन्नशतपोताह्वसूकव्रणकर्मप्रकाशः ॥

Ends.— fol. 149[b].

गमनोत्पन्नसूकाख्य व्रणनाशकरो विदा ।
दानांते पूजयेत्सम्यक् दैवज्ञान् द्विजसत्तमान् ।
चिह्नमैहिकमप्येतद्वक्तव्यं दैववेदिना ।
दोषोऽल्पः शस्त्रवाताश्म वह्निजो वदमादिषु ॥
अंगेषु कटिरुद्वाहुनाभि ends abruptly.

References.— See No. 481.

ज्ञानभास्कर or कर्मविपाक Jñānabhāskara or Karmavipāka

No. 486 No. $\frac{436}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 10 in. by 4¾ in.

Extent.— 98 leaves ; 10 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्रा's ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, names of speakers and colophons are tinged with red pigment, paper old, slightly worn out and musty.

A part of *Jñānabhāskara*: dealing with five kinds of miseries due to अपत्य described in the verse,

एकापत्यमृतापत्यकन्यापत्यानपत्यता ।
मृतपुत्रत्वमित्येते पंचधापत्यव्याधयः ॥ fol. 1[b].

Age.— Saṁ. 1658.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः सूर्याय ॥

अरुण उवाच

भगवन् व्याधयः सर्वे कथिता पापकर्मजाः ।
तेषामपि च लक्ष्माणि निःकृती च पृथक्पृथक् ॥ १ ॥
त्वया कर्मप्रकाशोयं कथितः खलु देहिनां ।
व्याधिदुःखक्षयकरः परत्रामुत्र शर्मकृत् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 98[b].

एवं कृत्वा विधिं नारी बह्वपत्या यशस्विनी ।
बंधुपूज्या पतिप्रेष्टा जायते नात्र संशयः ॥

इति श्रीज्ञानभास्करे सूर्यारुणसंवादे बालद्वेषोत्पन्नचिरापत्यकर्मप्रकाशः ॥ पंचपत्याधिकारः समाप्तं ॥ संवत् १६५८ वर्षे ज्येष्टमासे कृष्णपक्षे तृतीयां तिथौ भृगुवासरे ॥ श्रीश्रीमालिज्ञातीयः बहरा श्रीमहादेवलिषितं ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणं आरोग्यं यशस्विनं ॥

References.— See No. 481.

ज्ञानभास्कर or कर्मविपाक Jñānabhāskara or Karmavipāka

No. 487 No. $\frac{627}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅞ in. by 5½ in.

Extent.— 161 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; fol. 60[b] blank ; fol. 100 missing ; incomplete.

A section of *Jñānabhāskara* dealing with the evil consequences of illegal sexual intercourse.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमन्महागणाधिपतये नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनारायणाय नमः ॥

अरुण उवाच ॥

प्रभसंख्या हृता बाणैः स्वरैश्च त्रिगुणीकृतैः ।
पंचभिस्तु हरेद्भागं शेषं स्याद्वर्णनिश्चयः ॥
रविराजातपस्वींद्रो भौमः सुवर्णकारकः ।
वाणीज्ञः गुरु ब्राह्मणः शुक्रो वैश्यपुरो भृतः ॥ etc.

Ends.— fol. 162[b].

जन्यंतरेस्य रोगास्युरन्या अप्रतिकुर्वतः ।
जन्मजात्यादिकं सर्वं प्रभभादेव कीर्त्तयेत् ॥
अकृत्सकृदाद्यांश्च इच्छानिच्छादिकांस्तथा ।
भेदानपि वदेत्सूकव्रणचिह्नाल्पगौरवात् ॥

इति श्रीज्ञानभास्करे श्रीसूर्यारुणसंवादे सूकव्रणाधिकारे भिन्नमातृस्वसृगमनोत्पन्नावमथाख्यव्रणकर्मप्रकाशः ॥ २५ ॥

सूर्य उवाच ॥

गुरोरधीतविद्यस्य सुतां मदनविह्वलां।
तद्वलेत्सहजोत्पन्नहर्षस्तामग

References.— See No. 481.

ज्येष्ठाविधान Jyeṣṭhāvidhāna

No. 488 No. $\frac{106}{1884-86}$

Size.— 6½ in. by 4 in.

Extent.— 5 leaves ; 8 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in reddish black ink on either border.

A small treatise prescribing the rites to obviate the evil consequences of a child-birth on a day having *jyeṣṭhā-nakṣatra.*

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ अथ ज्येष्ठाविधानं ॥

शुभदिने स्नानादिनित्यकर्मशुद्धवाससी परिधाय आचमनं प्राणायाम-कुशोपग्रहः। पूर्वाभिमुखोपविश्य गणेशस्मरणं॥ सुमुखश्चेत्ति। प्रयोगः। अद्यश्री० गुण० तिथौ मम सुतस्य इंद्रनक्षत्रमध्ये जन्मनि तद्दोषपरिहारार्थं मम गृहेषु कुटुंबस्य सपरिवाराणां आयुरारोग्यसंपत्तिप्राप्त्यर्थं तथा च नवग्रहसानुकूलार्थं गृहशांतिसंयुक्तं गणेशपूजनपूर्वकं ज्येष्ठाविधानमहं करिष्ये॥

Ends.— fol. 5[a].

कृष्णतिलपरिधानवस्त्रहोममूलकं बलसर्वोपहारं आचार्याय दद्यात्॥ तिलकआशीर्वादः॥ इति ज्येष्ठाविधानं समाप्तं॥ ॥

ज्येष्ठाविधान Jyeṣṭhāvidhāna

No. 489 No. $\frac{256}{1887-91}$

Size.— 9 in. by 4⅓ in.

Extent.— 8 leaves ; 7 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; one line in black ink on either border ; paper old, worn out and musty.

Another treatise of the import of No. 488.

Age.— Saṁ. 1822.

Author— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ज्येष्ठाविधानलिख्यते। तत्रादौ यजमानेन स्नानं ॥ संध्यावंदनं नित्यनैमित्तिकर्म। मातृस्थापनं। वृद्धिश्राद्धं। मंडपे आगत्य शांतिसूक्तं पठेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b]

इति नमस्कारः। अभिषेकतिलक आशिर्वादः ॥ इति ज्येष्ठाविधानस्माप्तः ॥

Then follows a list of things required for the ceremony which ends thus :—

पंचांमृत। पोतियु १ अंगुच्छो १ पत्नीपरिधानार्थवस्त्र कांबलो। कृष्णजिन। छिकु १ त्सावडी १ मुखावलोकना घृतपात्र। तिलपात्र। (fol. 8[a]) पूर्णपात्र। भूरसीः ब्राह्मण भो २७। आचार्यद। दर्भ। समिद्ध। दूर्वा। जव। तिल। खांडा। पुष्प। धूप ॥ सं० १८२२ शा० १६८७ कार्तिककृष्ण ६ शनौ ॥ अथ इंद्र सूक्त लिख्यते etc.

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 211[b] see No. 488; III 45[b] our ms.).

ज्येष्ठाशान्ति Jyeṣṭhāśānti

No. 490 No. $\frac{189}{1886-92}$

Size.— 9⅝ in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment; paper old and musty.

An extract on *śānti* with *prayoga* of the star *jyeṣṭhā* from Kamalākarabhaṭṭa's *Śāntikamalākara* (see *infra*).

Age.— Appears to be old.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ नक्षत्रशांतयः तत्रादौ ज्येष्ठाशांतिः तदुत्पत्तौ फलं ब्रह्मयामले

ज्येष्ठादौ जननी माता द्वितीये जननी पिता ।
तृतीये जननी भ्राता स्वयं माता चतुर्थके ॥
आत्मानं पंचमे हंति षष्ठे गोत्रक्षयो भवेत् ।
सप्तमेत्वौ भयकुलं ज्येष्ठाभ्रातरमष्टमे ॥ etc.

Ends.— fol. 3[a].

अज्ञानाद्वाथवा ज्ञानाद्वैकल्पा द्वानस्य च यन्न्यूनमतिरिक्तं वा तत्सर्वं क्षंतुमर्हसीति संप्रार्थ्याचार्याय दत्वाग्निं संपूज्य विभूतिं घृत्वा विसृज्याष्टशतं विप्रान् सदक्षिणं संभोज्याशिषां गृहीत्वा भुंजीतेति इति नारायणभट्टसुतश्रीमद्रामकृष्णभट्टसूनुकमलाकरभट्टकृता ज्येष्ठाशांतिः इति

Then follow 2–3 verses.

टोडरप्रकाश — Ṭoḍaraprakāśa

No. 491 — No. $\frac{214}{1884-87}$

Size.— 11 in. by 4¾ in.

Extent.— 76 leaves; 9–11 lines to a page; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; marks of punctuation in red ink; topics and names of authorities quoted tinged with red pigment; handwriting different from fol. 93[b]; paper old, worn out and musty. It is a fragment; foll. 1–3 and 27–43 missing.

The work is composed by Raghunandanamiśra, pupil of Maheśa, and patronised by Rājā Ṭodar Mal, minister of Akbar. It deals with *ācāra*, *aśauca*, *śrāddha*, etc.

Age— Appears to be very old.

Author.— Raghunandanamiśra.

Begins.— fol. 3[a].

राति दुहात्तपक्षाः ॥ आसन् ये पूर्वं भस्मन्नेति विमलकुले पूरुषास्तानिदानीं वक्तुं कः स्यात् समर्थः त्रिजगति विविनादीशमल्पैकजिह्वः ॥ १ ॥

राजन्यान्वयवारिधौ विधुरिव श्रीकृष्णपादांबुज ।
द्वं दे भृंग इव प्रसिद्धमहिमाभूलोकभूषामणिः ॥

वालावालमिमांसुनिर्म्मलयशः प्रोद्दीप्तदिग्मण्डल ।
श्रीमत् टडनवांशपंकजरविः प्राक् पुण्यभारैरभूत् ॥ १० ॥

... ...

नानास्मृतिपुराणादिशारसाकृष्य तत्त्वतः ।
श्रीटोडरमहीपालप्रकाशमहमारभो ॥ २७ ॥ etc.

Ends.— fol. 96[b].

स्पृष्टानि वासांस्युत्सृज्य तिलकल्कावपमृज्य गौरसर्षपैः शिरः स्नाता अहतवाससः शुक्लवाससो वाश्मारिष्टगोहिरण्यादीन्या लभ्य प्रविशेरन् इति ॥ स्पृष्टानि शवेनेति शेषः ॥ कृतस्म

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 214[b]; II 44[b] (our ms.).
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 550.

तत्त्वमुक्तावली
with
बालभूषा

Tattvamuktāvalī
with
Bālabhūṣā

No. 492

No. $\frac{88}{1899-1915}$

Size.— 10½ in. by 4$\frac{8}{10}$ in.

Extent.— 135 leaves ; 11 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in black ink on either border ; paper old, musty and worm-eaten ; foll. 119–135 are slightly damaged.

Tattvamuktāvalī is a summary of the author's *Smṛtisindhu*. It contains 825 verses. The author, Nandapaṇḍita, was a well-known writer on *Dharmaśāstra*. The work is accompanied by *Bālabhūṣā*, a commentary by his son Veṇīdatta. For details, see Haraprasād Shāstri and Kane referred to below.

Age.— Saṁ. 1831.

Author.— (Text) Nandapaṇḍita.
(Comm.) Veṇīdatta.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीबिंधुमाधवाय नमः ॥

Text.— प्रचंडकरदंडाग्रविघ्नखंडनपंडितं ।
अलिपिंडलसद्गंडं वक्रतुंडमुपास्महे ॥ १ ॥
इंदिरामंदिर किंचिदिंदीवरसहोदरं ।
गोपीमुखारविंदानां मिदिदिंद मुपास्महे ॥ २ ॥ etc.

Comm.— पर्वतदघ्नान्विघ्नान्निघ्नोपप्रात्स्वकीलयाप्तं ।
विश्वाराधितचरणं शरणं करपाणिवारणं कंचित् ॥ ३ ॥
... ...
श्रीरामपंडितसुतं पितरं नंदपंडित ।
वितनिष्याम्यहं नत्वा बालभूषामिमां शुभम् ॥ ४ ॥
श्रीनंदपंडितकृतां तत्वमुक्तावलीमिमां ।
व्याचष्टे बालभूषार्थं वेणीदत्तस्तदात्मजः ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 135[a].

Text.— अनंतभट्टहेमाद्रिकविवल्लभमाधवैः ।
कृताः सिद्धांतसरितः स्मृतिसिंधौ समाविशन् ॥ ८२४ ॥
तत्वमुक्ताः समुद्धृत्य स्मृतिसिंधोः स्वयं कृतात् ।
तत्वमुक्तावलीमेतां निरमाद्नंदपंडितः ॥ ८२५ ॥

Comm.— कविवल्लभः कालादर्शः ॥ शेषं स्पष्टं ॥
श्रीनंदपंडितसुतो वेणीदत्तोर्थतत्ववित् ।
तत्वमुक्तावलीव्याख्यां बालभूषां व्यधादिमां ॥ १ ॥
तत्वमुक्तावलीव्याख्या बालभूषा कृता मया ।
बाललीलाधरः कृष्णः प्रीयतामनयामपि ॥
इति श्रीधर्माधिकारिनंदपंडितात्मजवेणीपंडितकृता तत्वमुक्तावलीव्याख्या बालभूषा समाप्ता ॥ शंवत् १८३१ सौम्ये संवत्सरे अगहन शुद्ध ६ चतुर्थ्यां वार शुक्रवार ग्रंथ समाप्त ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीराम ॥ शिवार्पणमस्तु

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 219[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 423–432.

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 476, No. 1204.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2743–44.

तत्त्वशुक्ति from सारसागर Tattvaśukti from Sārasāgara

No. 493 No. $\frac{62}{1883-84}$

Size.— 12¾ in. by 5⅜ in.

Extent.— 21 leaves ; 14 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; four lines in black ink on either border ; paper old, worn out and musty ; at places ink has disappeared.

A general work on *Dharmaśāstra* based on *Purāṇas*, *Mahābhārata*, etc., by Sathurādāsa, son of Mathurādāsa of Sahigal family. The topics dealt with are—*Viṣṇupūjā*, *Māṁsabhakṣaṇaniṣedha*, *Varṇadharma*, *Strīdharma*, *Kṣamā*, *Śrāddha*, *vivāha*, *putralakṣaṇa dattakanirṇaya*, *sanātanadharma*, etc.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Sathurādāsa, son of Mathurādāsa of Sahigal family.

Begins.— fol. 1[b].

निर्द्दोषानंतकल्याणसद्गुणात्मकविग्रहं ।
ब्रह्मादिसेवितं वंदे रुक्मिणीरमणं हरिं ॥ १ ॥
सर्वोत्तमत्वे जीवेश भेदे चक्रादिधारणे ।
अवतारेष्वभेदे च संतत्वे जगतस्तथा ॥ २ ॥
श्रुतिस्मृतिपुराण ... कतिचिन्मया ।
संगृह्यंते महोदारमथुरादासशासनात् ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 21[b].

ज्ञानविज्ञानसंपन्नो विरक्तः समुपैति मां ।
वर्णाश्रमवतां धर्म्म एव आचारलक्षणः ॥ ४७ ॥
स एव मद्भक्तियुतो निःश्रेयसकरः परः ।
एतत्तेऽभिहितं साधो भवान् पृच्छति यच्च मां ॥
यथा स्वधर्मसंयुक्तो भक्तो मां समयात्परं ॥ ४८ ॥ श्री ॥
इति श्रीभागवते महापुराणे एकादशस्कंधे भगवदुद्धवसंवादेऽष्टादशोध्यायः ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥
इति श्रीमत्सहिंगलकुलालंकारमथुरादासतनूजसथुरादासकारिते सारसागरे तत्वशुक्तिः संपूर्णा ॥ श्री ॥
शुभं भूयात् ॥ श्री ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

तत्त्वसंग्रह Tattvasaṁgraha

No. 494 No. $\frac{190}{1886-92}$

Size.— 11 in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 13 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in black ink on either border ; marks of punctuation, topics, names of authorities quoted, and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, much worn out, musty and soiled ; first 12 folios wanting.

The work starts with *pūjā*, and goes on to describe *japa*, *tarpaṇa*, *brahmayajña*, *vaiśvadeva*, *nityaśrāddha*, *bhojana*, and ends with *śayana*. It is a compilation from different *Smṛtis* and *Purāṇas*. The present codex, according to its last verse, dealing with *āhnika* forms part of *ācārakāṇḍa*, the second section of *Tattvasaṁgraha*. Aufrecht notices only our ms. in his Catalogus Catalogorum, ii, 46[a].

Age.— Appears to be very old.

Author.— Koneribhaṭṭa.

Begins.— fol. 13[a].

पतंगकृष्णः ।

श्रीशंभुसूर्यांसुरथांबकृष्णाः प्रदक्षिणं मध्यविदिक्षु पूज्याः ।
स्वस्थानगाः सर्वमनोरथ ... अर्घं विनिघ्नंति परत्रसंस्था ॥
इत्युभयमपि समानं अथ प्राचीविचारः । आगमे । देव साचक्योरं...तः
पूर्वांसादिगिहोच्यत इति । etc.

Ends.— fol. 8[b]

मार्कंडेयः शून्यालये श्मशाने च एकवृक्षे चतुष्पथे ।
महादेवालये चापि मृतके सति न स्वपेत् ॥
न स्वप्याच्च तया देभें विना दीक्षां कथं चनेति । स्त्रीगमनविधिः ।
भार्गवंनाद्ये वीक्ष्यते ।
इति श्रीभट्टकोनेरिरचिते तत्वसंग्रहे—
आचारकांडे संपूर्णमाह्निकं तु द्वितीयके ।

तर्पणप्रयोग Tarpaṇaprayoga

No. 495 No. $\frac{270}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 8⅜ in. by 5⅜ in.

Extent.— 2 leaves ; 9 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper very old, worn out and musty.

A short manual of offering *tarpaṇa*. It mentions— Harihara, Devayājñika, Karka, Vaidyanātha-miśra, Nāgadeva, Kāśīdīkṣita, Gadādhara and Viśvanātha.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तर्पणप्रयोगः ॥
संबंधं पूर्वमुच्चार्य नामगोत्रमतः परं ॥
ततो रूपं विजानीयादित्येवं तर्पणक्रमः ॥ संबंधः ॥ अस्मत्पिता ॥ अस्मत्पितामहादिरूपः ॥ नाम ॥ अमुकशर्मा इत्येवं गोत्रं ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

आचार्यपुरुषा आचार्यसमीपं आनयंति ॥ इति सूत्रार्थः ॥ इत्येव गदाधरविश्वनाथकर्कादि सर्वेषां भाष्यकर्तॄणां संमतं ॥ पूर्वसूत्रोस्थितचकारानुषंगाभोजनात्पूर्वं वपनं ॥ ततो भोजनमिति ॥

तिथितत्त्व from **स्मृतितत्त्व** Tithitattva from Smṛtitattva

No. 496 No. $\frac{257}{\text{1887-91}}$

Size.— 12⅜ in. by 4⅛ in.

Extent.— 183 leaves ; 8 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; paper is coloured yellow.

A section from Raghunandana's *Smṛtitattva* dealing with dates, etc.

Age.— Saṁ. 1843.

Author.— Raghunandana Bhaṭṭācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य सच्चिदानंदं जगदात्मकमीश्वरं ।

तिथ्यादितत्त्वं तत्प्रीत्यै वक्ति श्रीरघुनंदनः ॥

तत्र तिथिस्वरूपमाह । हेमाद्रिकालमाधवीययोः । स्कांदे प्रभातखंडे ॥

अमा षोडशभागेन देवी प्रोक्ता महाकला ।

संस्थिता परमा माया देहिनां देहधारिणी ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 183[a].

संवत्सरफलं तत्र वारुण्यां कार्त्तिके तथा ।

मन्वादौ च युगादौ च मासत्रयफलं वदेत् ॥

विरुद्धं गुरुवाक्यस्य यन्नासितमिदं मया ।

तत् क्षंतव्यं बुधैरेव स्मृतितत्त्वबुभुत्सया ॥

इति वंद्यघटीयहरिदासभट्टाचार्यात्मजश्रीरघुनंदनभट्टाचार्यविरचितं स्मृतितत्त्वे तिथितत्त्वं समाप्तं ओं नमो Then follows a stanza.

संवत् १८४३ चैत्र शुक्ले १ गुरौ

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I, 230[b]; II 49[a] and 203[b], III 50[a].

Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 416–19.

B-Descriptive Catalogues :—

Weber's Cat. of Berlin mss. p. 334, No. 1177.

Aufrecht's Cat. of Oxford Mss., p. 287[b], No. 679.

Calcutta Sanskrit College Cat. II, 70–74.

(2) Printed Editions :—

Printed in the *Smṛtitattva*, Serampur, 1834–35.

तिथितत्त्व from स्मृतितत्त्व Tithitattva from Smṛtitattva

No. 497 No. $\frac{72}{1899-1915}$

Size.— 12½ in. by 4⅘ in.

Extent.— 63 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper old, much worn out, musty and worm-eaten ; almost all the leaves have been repaired.

An incomplete copy of *Tithitattva*, beginning with *ekādaśī*.

Age.— Appears to be old.
Author.— Raghunandana Bhaṭṭācārya.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

इति श्रीमहोपाध्यायश्रीरघुनंदनभट्टाचार्यविरचितं दुर्गाफ(?)जातत्वं समाप्तं ॥ अथैकादशी ॥ सा च परयुता ग्राह्या युग्मात् आग्नेये

गृहस्थो ब्रह्मचारी च आहिताग्निस्तथैव च ।
एकादश्यां न भुंजीत पक्षयोरुभयोरपि ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 63[a].

संवत्सरफलं तत्र etc. upto तिथितत्वं समाप्तम् as in No. 496.

References.— See No. 496.

तिथिनिर्णय Tithinirṇaya

No. 498 No. $\frac{258}{1887-91}$

Size.— 11 in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 11 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; marks of punctuation and topics tinged with red pigment ; paper very old, worn out, with writing disfigured, and musty ; foll. 1-11, 27, 33 missing ; a fragment.

A work on fixing the dates for sacred ceremonies by Miśra Devadāsa, son of Nāmdeva and grandson of Arjuna of the Gautama gotra and patronised by some Malwa ruler. He mentions *Kalpataru*, Karka, *Mahārṇava*, *Mitākṣarā*, *Smṛtisāra*, *Viśvādarśa*, Lalla, *Bhīmaparākrama*, Sumantu. He is the author of *Devadāsaprakāśa* or *Sadgranthacūḍāmaṇi*. It is probably this latter work which is referred to as *Devadāsīya* in *Nirṇayāmṛta* and *Vidhānapārijāta*. According to Kane (Hist. Dh. I, p. 703), he flourished between 1250 and 1500 A.D. Aufrecht mentions only our ms. in his Catalogus Catalogorum, iii, 50[a].

Age.— Appears to be very old.
Author.— Devadāsamiśra.

Begins.— fol. 12[a].

व अष्टमी अष्टमीनोपवासवेश ।
पुत्रहा नवमी विद्धा स्वघ्नीहस्तार्द्धगौरवौ ।
धर्मघ्नी त्रिदिने प्रोक्ता त्याज्या चैववमे हि सा ॥
स्वं द्रव्यं हंतीभिस्वघ्नी पूजनीया गृहस्थेन
अष्टमी प्रावृषि श्रियः । etc.

Ends.— fol. 36[b].

तथाह ॥ स्नाने वाभ्यंजने चैव दंतधावनमैथुने ।
तिथिस्तात्कालिकी ग्राह्या तथा मरणजन्मनोरिति ॥
आसीद्गौतमगोत्रजोर्जुन इति श्रीमालवक्ष्माभृतं
वंशस्तत्तनयो महर्षिसदृशः श्रीनामदेवः कृती ।
तस्यौपासनकर्म्म अस्मृतिवणः श्रीदेवदासः सुत-
स्तेनाकारिनिबंधरत्नममलग्रंथार्थसारास्पदम् ॥
मिश्रावसथिकदेवदासकृतौ तिथिप्रकरणम् ॥ अथ श्राद्धप्रकरणमारभ्यते ॥
श्राद्धं नामादनीयस्य तत्स्थानं यस्य चाद्रव्यस्य पितृनुद्दिश्य श्रद्धया त्यागो
ब्राह्मणः स्वीकरपर्यन्तः श्रद्धा चास्तिक्यबुद्धिः ॥
यदेवलः ॥ प्रत्ययो धर्मकार्येषु सद्भिः श्रद्धात्युदाहृता ।
नास्तिकश्रद्दधानस्य धर्म्मकृत्यैः प्रयोजनम् ॥
श्रद्धास्त्यस्येति श्राद्धं । पितृकर्म्मनामेति यावत् ।
दैविकं श्राद्धमित्यौपचारान् । श्रद्धया दीयमानत्वा(त्)

तिथिनिर्णय

Tithinirṇaya

No. 499

No. $\frac{548}{1883-84}$

Size.— 10¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 41 leaves; 13 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the last colophon tinged with red pigment; paper very old, musty and brittle.

A manual of *tithis* and the religious ceremonies to be performed on them by Bhaṭṭoji-dīkṣita.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭojidīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

चैत्रशुक्लप्रतिपदि वत्सरारंभः ॥ तत्र औपकीर्तिथि प्राह्या ॥

चैत्रे मासि जगद्ब्रह्मा ससर्ज प्रथमेहनि ।

शुक्लपक्षे समग्रं तु यथा सूर्योदये सतीति हेमाद्रौ ब्राह्मोक्तेः ॥ दिनद्वये-पितस्वाप्तौ अव्याप्तौ वा पूर्वैव । etc.

Ends.— fol. 41[a].

अष्टकपा(?)भयत्रस्तैकृतात्वहीलिकाशै । अतस्त्वां पूजयिष्या भूतेभूति प्रजा भवेत इयमपि आदि ॥

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञलक्ष्मीधरसूनुना भट्टोजिदीक्षितेनविरचि(तः) तिथिनिर्णय समाप्तं ॥ ॥ शुभमस्तु ॥ ग्रंथसंख्या १००० शुभमस्तु ॥ उभयो कल्याणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 230[b]; II, 49[a] and 203[b]; III, 50[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 552.

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 478, No. 1028.
Burnell's Cat. of Tanjore mss., p. 140[a].
Haraprasāda Shāstri's Cat. of Mss. Asiatic Society of Bengal, Vol. III, Nos. 2729–2732.
Mitra's Notices, IV, 1689.

(2) Printed Editions :—
Printed at Banaras and Bombay.

तिथिनिर्णय Tithinirṇaya

No. 500 No. $\frac{191}{1886-92}$

Size.— 9¾ in. by 4¾ in.

Extent.— 48 leaves ; 8 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; topics and the last colophon tinged with red pigment; paper old, worn out and musty.

Another copy of No. 499.

Age.— Saṁ. 1876.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

ओं श्रीगणेशाय नमः ॥

चैत्रशुक्लप्रतिपदिवत्सरारंभ etc. as in No. 499.

Ends.— fol. 48[b].

अष्टकूपभयत्रस्तैः कृत्वा त्वं होलिवालिशैः

अतस्त्वां पूजयिष्यामि भूते भूति प्रदायवेति दिक् as in No. 499.

इति होलिकानिर्णयः ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणश्री ... ... तिथिनिर्णयः समाप्तः ॥

शुभमस्तु ॥ followed by

कुशाग्रबिंदुमात्रं हि विप्रपादोदकं पिबेत् ।

स स्नातः सर्वतीर्थेषु पुण्यात्मा नात्र संशयः ॥ १ ॥

शालग्रामोदकात्पूर्वं विप्रपादोदकं पिबेत् ।

विपरीतं पिबेद्यस्तु ब्रह्महा स निगद्यते ॥ २ ॥

संवत् १८७६ आषाढशुक्ला ७ लिखितं गुलाबसिंहेन शुभम् ।

श्रीरामाय नमः ॥ ॥

References.— See No. 499.

तिथिनिर्णय — Tithinirṇaya

No. 501 — No. $\frac{73}{1891-95}$

Size.— 9⅞ in. by 4⅝ in.

Extent.— 43 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two rows, each of two lines and one line in red ink on either border ; benedictory phrase, topics and colophon at the end are tinged with red pigment ; paper old, very much worn out, musty, worm-eaten and brittle.

Another copy of 499.

Age.— Saṁ. 1854.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

चैत्रशुक्लप्रतिपदि वत्सरारंभः etc. as in No. 499.

Ends.— fol. 43[b].

अष्टकपा etc. upto भूतिप्रदाभव as in No. 499

इति होलिकानिर्णयः ॥ इति श्रीपदवाक्यप्रमाण etc.

तिथिनिर्णयः समाप्तः ॥ संवत् १८५४ वर्षे चैत्रमासे शुक्लपक्षे तृतीयायां गुरुवासरे श्रुतिभूषणाख्यपुरिनिवासिना भट्टावटंकेन मंछारामात्मजेन सेवकरामेणात्मपठनार्थं लिखितोयं तिथिनिर्णयः ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 499.

तिथिनिर्णय Tithinirṇaya

No. 502 No. $\frac{141}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11⅜ in. by 5¼ in.

Extent.— 25 leaves ; 12 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper old and musty.

This is a different version of *Tithinirṇaya*. Although it agrees with regard to its contents with the other mss. of this work, yet it differs in the arrangement and language. In the colophon at the end it is ascribed to Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭoji Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ संवत्सरप्रतिपदामारभ्य तिथिनिर्णयः ॥ तत्र मीनसंक्रांतौ पश्चात् षोडशघटिका पुण्यकालः ॥ रात्रौ तु निशिथात् प्राक् परतश्च संक्रमे पूर्वोत्तरदिनार्द्धं ॥ etc.

Ends.— fol. 25[b].

इति रत्नावलिकारादयो निबंधः ॥ तत्रादौमध्ये वानुष्ठाने तदर्थं पाकः कार्यः ॥ श्राद्धेह्नि यदा स्वं तदा तच्छेषेण श्राद्धशेषेण वैश्वदेवं समाचरेत् ॥ इति चतुर्विंशतिमतात् ॥

इति तिथिनिर्णयः भट्टोजीदिक्षितकृतसमाप्तः

तिथिनिर्णय
from
स्मृत्यर्थसार

Tithinirṇaya
from
Smṛtyarthasāra

No. 503

No. $\frac{134}{1895-98}$

Size.— 9½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 20 leaves ; 7 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and legible ; paper old and musty ; one extra folio marked 17 after fol. 16 which is repeated.

A treatise discussing various dates and the religious ceremonies to be performed on those dates, taken from *Smṛtyarthasāra* (not by Śrīdharācārya).

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

अथ प्रतिपदादितिथिनिर्णय ॥ लिख्यते ॥

अमाप्रतिपत्संयोगे क्रीडनं तु गवां मतं ।
परविद्धे तु यः कुर्यात्पुत्रदारधनक्षयः ॥ १ ॥
प्रतिपत्यरविद्धाया ज्या सा पूजये गवां ।
नीरांजनोत्सवाभ्यंगदर्शविद्धां परित्येजेत् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 17[b].

फाल्गुनस्य अमावास्या पुष्पस्यैकादशी सिता ।
कार्त्तिकी फाल्गुनी चैत्री ज्येष्टी पंचदशी सिता ॥ ५६ ॥
मन्वतरादयश्चैतादतस्याक्षयकारकाः इति मन्वंतरादयः
इति स्मृत्यर्थसारे सर्वतिथिसाधारणो निर्णयः शुभं भवतुः ॥ भाईरामस्य पुस्तकं लिः रामः ॥ श्रीरसु ॥

तिथिनिर्णयसंग्रह
with
व्याख्या

Tithinirṇayasaṁgraha
with
Commentary

No. 504

No. $\frac{192}{1886-92}$

Size.— 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent.— 39 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs ; handwriting bad ; two irregular lines in black ink on either border ; paper very old, much worn out and musty.

The codex contains the text of *Tithinirṇayasaṁgraha*, a treatise on the determination of proper time or *tithis*, by Rāmacandrācārya, with a commentary by his son Nṛsiṁhācārya.

Age.— Saṁ. 1568.

Author.— {(Text) Rāmacandrācārya. (Comm.) Nṛsiṁhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text.—प्रणम्य स्व...स्वंतगं पां...शंगं
सुविद्यासमुद्रं गुरूरामचंद्रं
तदीयं तिथेर्निर्णयबोधयनस्वां
स्ततदर्थश्च तीर्थै स्वशक्त्या यतिष्ये ॥ १ ॥

Comm.—तिथिनिर्णयसंग्रहं कर्तुकामास्तत्संमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शिष्टाचारपरिपालनाय च विशिष्टेष्टदेवतानमस्का(र)मंगलाचरणमां चरंतो etc.

Ends.— fol. 38[b].

एष निर्न(र्ण)यसंग्रह इति । एष उक्तस्तिथिनिर्णयसंग्रह इति ॥ छ ॥ स्वकृतेरनंतभट्टीयमूलतां दर्शयति । अनंतभट्टातस्तिथ्यादिनिर्णयो महत् । आचार्यरामचंद्राख्यैः समग्रहिमथिनीति ॥ श्रीरामचंद्रार्यैः ·'गृहीतस्तिथिनिर्णयः ॥ तत्पुत्रेण नृसिंहेन तद्व्याख्या निर्मिता ॥ छ ॥

इति श्रीशकलशास्त्रविशारदसकलस्वाचार्यपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता तिथिनिर्णयव्याख्यासमाप्ता श्री ॥ शुभं भवतु ॥

स्वस्ति श्रीसंवत् १५६८ वर्षे आश्वनमासे कृष्णपक्षे चतुर्थ्यां तिथौ काव्यवासरे कार्ष्णिनामेघेलेखि श्रीरामचंद्राय नमः । भट्टश्रीचिंतामणिन्ये नमः । भट्टसारंगधरेण लिखितं ।

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 231[a] ; II, 49[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 552.

B-Descriptive Catalogues :—
Aufrecht's Cat. of Oxford mss., p. 356, No. 845.
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 479, No. 1029, contains only Rāmacandra's text of *Tithinirṇayasaṅgraha*.

तिथिनिर्णयोद्धार Tithinirṇayoddhāra

No. 505 No. $\frac{107}{1884-86}$

Size.— 10 in. by 6¼ in.

Extent.— 16 leaves ; 12 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; has got lacunæ ; fol. 9[b] is half blank towards the left border ; paper old and musty.

Another copy of Nirṇayoddhāra (No. 121 of 1892-95), with slightly different text.

Age.— Saṁ. 1873.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगुरवे नमः ॥ अथ निर्णयोद्धारना(मा)त्मकं तिथिनिर्णयं लिख्यते ।
स्मृत्यर्थसारं हेमाद्रिं माधवं निर्णयामृतं ।
वीक्ष्य निर्णयसिंधुं च स्मृतिदर्पणमादरात् ॥
निर्णयोदन्वतः सारमुक्ताहारं करोम्यहं ।
राघवो विदुषां प्रीत्यै निर्णयोद्धारनामकं ॥ etc.

Ends.— fol. 16[a].

फाल्गुनकृष्णप्रतिपतिश्च पंचत्वं स्पृष्ट्वा स्नायादिति कमलाकरः तद्दिने प्रातर्होलाकाभूमिविभूतिं च वक्ष्ये तथा स चंदनं चूतकुसुमप्राशनं च कुर्यादिफाल्गुनः

इति श्रीराघवभट्टकृततिथिनिर्णयोद्धारः समाप्तः

Then follows—

अथेदानीं रतिरहस्य सर्वाजातिसाधारणी चंद्रकलाकथ्यते अंगुष्टे १ पद २ जानु ३ गुल्फ ४ जघने ५ नाभौ च ६ वक्ष ७ स्तने ८ कक्षा ९ कंठ १० कपोल ११ दंतवसने १२ नेत्रे १३ अलिके १४ मूर्ध्नि १५ इती संवत् १८७३ ना वर्षे चैत्रशुद्ध ८ भृगौ पुण्यकारिणी श्रीरेवायां कोरेश्वरक्षेत्रे रदितोयमुमाशंकर वि. धरणीधरेण लघुनिर्णयः संपूर्णमगमत् स्वार्थं परार्थं च

References.— See निर्णयोद्धार.

तिथिनिर्णयोद्धार Tithinirṇayoddhāra

No. 506 No. $\frac{32}{1902-07}$

Size.— 14⅛ in. by 5½ in.

Extent.— 9 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings in different inks—on some leaves black, on others, red ; paper soiled and musty.

Another copy of No. 505.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तिथिनिर्णयः ॥

स्मृत्यर्थसारं हेमाद्रिं etc. as in No. 505.

Ends.— fol. 8[a].

ततो होलाकामंभेन सिंचेत् ॥ तद्दिने चूतकुसुमप्राशनं च कुर्यात् ॥ इति फाल्गुनः ॥ इति संक्षेपेण तिथिसारसंग्रहः समाप्तः ॥

इदं पुस्तकस्थावरक्षेत्रवासिना सखारामेण लिखितं स्वार्थं परार्थं च ॥ श्रीगणपतिर्जयतु

References.— See निर्णयोद्धार.

तिथिनिर्णयोद्धार Tithinirṇayoddhāra

No. 507 No. $\frac{33}{1902-07}$

Size.— 12⅜ in. by 4¼ in.

Extent.— 8 leaves ; 9 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting good ; paper old, musty and slightly worn out.

Another copy of No. 505.

Age.— Śaka 1717.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्मृत्यर्थसारं हेमाद्रिं etc. as in No. 505.

Ends.— fol. 9[a].

फाल्गुनकृष्णप्रतिपत्तिश्च etc. upto इति फाल्गुनः as in No. 505.

अथ चैत्रकृष्णाष्टम्यां जानक्या उत्पत्तिः ॥

इति निर्णयोद्धारे विशेषतिथिनिर्णयः ॥ ॥ ७ ॥

ग्रंथांतरे सोमवतीविशेषनिर्णयः ॥

शंकरस्यापराण्हे तु स्पृशेत्किंचित्सहेंद्रमा ।

शिवशक्त्यात्मको योगः कोटिसोमवती फलं ॥

शके १७१७ राक्षसनाम संवत्सरे अधिकशुक्लचतुर्थीभोमवासरतद्दिन-समाप्तः ॥ इदं पुस्तक कृष्णात्मजआनंताख्याहित ॥

References.— See निर्णयोद्धार

तिथिनिर्णयोद्धार — Tithinirṇayoddhāra

No. 508 — No. $\frac{75}{1895-98}$

Size.— 10 in. by 3⅞ in.

Extent.— 12 leaves; 11 lines to a page; 51 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting small and legible; paper old, musty, slightly worn out and worm-eaten; right-hand border has been eaten away by worms, but no harm has come to the text.

Another copy of No. 505.

Age.— Śaka 1699.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तिथिनिर्णयो लिख्यते ॥

स्मृत्यर्थसारं हेमाद्रिं etc. as in No. 505.

Ends.— fol. 12[b].

फाल्गुन कृष्ण प्रतिपदि etc. as in No. 505.

मासा शिवरात्रिस्तु प्रदोषव्यापिनी ग्राह्या ॥ दिनद्वये चंद्रोदये चतुर्थी असत्वे वा परैव कार्या ॥ इति राघवीयस्तिथिनिर्णयः ॥ ॥ शके १६९९ हेमलंबिनामसंवत्सरे माहभाद्रपदशुक्ल १२ भानुवासरे तद्दिने हस्ताक्षर रामचंद्र गणेश भट ठोंबरे कोंपरगाग्रामवासि गंगापश्चिमवाणिदिवसे तिथिनिर्णय समाप्तः ॥ ७ ॥ ७ ॥

तिथिप्रदीपिका Tithipradīpikā

No. 509 No. $\frac{108}{1884-86}$

Size.— 8½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 5 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting bold and legible ; benedictory phrase, topics and colophon at the end are tinged with red pigment ; paper old and musty.

A small treatise discussing the proper time of *tithis* in 29 *upajāti* verses by Rāmasevaka, son of Lokamaṇi.

Age.— Saṁ. 1873.

Author.— Rāmasevaka.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा भवानीचरणारविन्दं सूतन्यमं मंडलदानदक्षम् ।
श्रीलोकम यामत्जसेवकेन बालप्रबोधाय तिथिप्रदीपः ॥ १ ॥
संषे(?)त्र शास्त्राणि वरूनि लोके धर्मक्रियोत्पादनमूलकानि
तथापि तत्रालरामानसानां नृणं मुदे स्यात्तुममप्रपासः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

भातरर्प्यं तनुवप्रनिर्मितं शास्त्रमेतदति मा वृथा त्यज ।
यद्वसिष्टभृगुनारदादिभिर्(?)खितं तदनुरोधनो मया ॥ २९ ॥
इति रामसेवककृतं तिथिप्रदीका समाप्तः ॥
शुभमस्तु संवत् १८७३ शाके १७४८ मिति ज्येष्टकृष्ण ७ सप्तमी शुक्रवार शुभमस्तु ॥ राम ॥ राम ॥

तिलकमुद्राधारणविधि Tilakamudrādhāraṇavidhi

No. 510 No. $\frac{76}{1895-96}$

Size.— 8⅜ in. by 4 in.

Extent.— 6 leaves ; 7 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; paper bluish in colour.

A small treatise on painting religious marks on the body for *vaiṣṇavas*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नारसिंहवाराहादिषु तिलकमुद्राधारणविधिः ॥
भगवन् श्रोतुमिच्छामि ऊर्ध्वपुंड्रस्य लक्षणं
मुद्राणां धारणं देव कथं कार्यं वदस्व तत् ॥ १ ॥
येन स्याद्वैष्णवो मर्त्यो यत्यागात्स्यादवैष्णवः ।
केण द्रव्येण कर्त्तव्यं तिलकायुधधारणं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

वामस्तने त्रिशंखं तु चक्रमेकं त्वधौ न्यसेत् ।
मध्ये गदाद्वयं धार्यं नाम सर्वत्र विन्यसेत् ॥
इति तिलकमुद्राधारणविधिसमाप्तः ॥ श्रीराम

तीर्थप्राप्तिदिनकृत्य Tīrthaprāptidinakṛtya

No. 511 No. $\frac{591}{1882\text{-}83}$

Size.— 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in red ink on either border ; paper old and musty.

A short treatise dealing with the ceremonies to be performed on the day of arriving at a sacred place.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ तीर्थप्राप्तिदिनकृत्यं ॥ तत्र तीर्थदृष्टे अष्टांगप्रणामः कार्यः ॥ ततः फुलपुष्पादि तीर्थे समर्पयेत् ॥ ततः प्रणवेन जलमालोड्य तीर्थमावाह्य ॥
ॐ नमो देवदेवाय शितिकंठाय दंडिने ।
रुद्राय चापहस्ताय चक्रिणे वेधसे मनः ॥ etc.

Ends.— fol. 8[b].

अग्निं वायु सूर्यं अग्निवरुणौ अग्निवरुणौ अग्निं वरुणं सवितारं विच्छुं विश्वान्देवान् भ(म?)रुतः स्वर्कान् वरुणं प्रजापतिं एता अंगप्रधानाः देवताः पुनराज्ये नास्मिन्कर्मणि वक्ष्ये। अग्नेर्दक्षिणतो ब्रह्मासनास्तरणं। ब्रह्मवरणं ब्रह्मास्वासने उपविशति।

तीर्थश्राद्धविधि — Tīrthaśrāddhavidhi

No. 512 — No. 193 / 1886–92

Size.— 10½ in. by 3½ in.

Extent.— 6 leaves ; 9 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; paper old and musty ; benedictory phrase, title of the work, topics coloured with red pigment on fol. 1 only. Corrections made with yellow pigment.

A small treatise for performing *śrāddha* ceremony at a sacred place.

Age.—Saṁ. 1820.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तीर्थश्राद्धविधिः ॥

तत्राग्निमता पूर्वं वैश्वदेवः कर्त्तव्यः ॥ ततः श्राद्धदेशमुपलिप्य श्राद्धसामग्रीं स्थापयेत् ॥ अत्र तीर्थश्राद्धे देवतानुक्रमो यथा। etc.

Ends.— fol. 6[a].

आचमनं ॥ प्राणायामः ॥

आयुः प्रजां० महाः।

यं यं का० ध्यते।

इत्यनेन विष्णोपरि तुलसीदलप्रक्षेपः।

तीर्थश्राद्धं परिपूर्णमस्तु ॥

पिंडानां तीर्थजले प्रक्षेपो नियमेत्यलं विस्तरेण ॥

अर्घ्यमावाहनं चैव द्विजांगुष्ठनिवेशनं।

तृप्तिप्रश्नं च विकिरं तीर्थश्राद्धे विवर्जयेदिति ॥

संवत् १८२० वैशाखशुद्ध १५ लिखितं द्विवेदीजीवनरामेण ॥

तीर्थेऽस्थिप्रक्षेपविधि Tīrthe'sthiprakṣepavidhi

No. 513 No. $\frac{304}{A\ 1881-82}$

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 3 leaves ; 7 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible ; paper old, worn out and musty.

A short manual for throwing of bones into a sacred stream after cremation ; it is incomplete, breaking off abruptly at the end of fol. 2[b] ; fol. 3 is a part of some work on prohibition of marriage when the mother of the bride is in her menses.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तीर्थेऽस्थिप्रक्षेपः ॥

यत्रास्थीनि निखातानि संति तत्र गत्वा सचैलं स्नात्वा अस्थीनि निखननभूमिं च आप्याय स्वेति पयसा दधिक्राव्णेति दध्ना गायत्र्या गोमूत्रेण गंधद्वारामिति गोमयेन घृतं मिमिक्ष etc.

Ends.— fol. 2[b].

हिरण्यशकलमधुघृततिलमिश्रितानि कृत्वा मृत्पिंडे निधाय ॥

ends here abruptly.

fol. 3[a].— आलाभे सुमुहूर्तस्यारजो दोषे च संगते ।
श्रियं संपूज्य तत् कुर्यात् पाणिग्रहणमंगलं ॥

fol. 3[b].— हैमीं भाषमितां पद्मां श्रीसूक्तविधिनाभ्यर्चयेत् ॥
प्रत्युंचंपाय सं हुत्वा अभिषेकं समाचरेदिति ॥

तुलादानप्रयोग Tulādānaprayoga

No. 514 No. $\frac{77}{1895-98}$

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 11 leaves ; 7 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in black ink on either border ; benedictory phrase, colophons and marks of punctuation tinged with red ink ; paper very old, much worn out, musty and slightly worm-eaten ; fol. 5 missing.

A short treatise on *tulādāna*, being abridged from Kamalākarabhaṭṭa's *Dānakamalākara* on *tulādāna* section. It is incomplete.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथैककुंडी यक्षे तुलादानप्रयोगः ॥

तत्र चतुःकुंड्या असंभवे वेदेरीशान्यां पश्चिमतो वा एकमेव कुंडं कुर्यात् । etc.

Ends.— fol. 12[a].

ततः शेषमपि यथा संकल्पं विभज्य दत्वा प्रमादात् ॥ यस्य स्मृत्येति च जपित्वा कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा सुहृद्युतो भुंजीतेति ॥

इति श्रीमन्नारायणभट्टसूरिसूनुरामकृष्णभट्टकमलाकरभट्टरचितः संक्षेपेण तुलादानप्रयोग समाप्तः ॥

Then follows certain portion which ends as follows :—

आर्त्तिज्यादौ तु त्रयं श्रांद्रायणे इत्येवं नव ॥ इदं च कामृतो बहुधनस्य च शे

तुलादानप्रयोग Tulādānaprayoga

No. 515 No. $\frac{23}{1919-24}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{10}$ in.

Extent.— 5 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; topics and the colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

It appears to be an abridgment of *Tulādānaprayoga* No. 514.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kamalākarabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

अथ कुंडमंडपाकरणपक्षे संक्षेपेण ताम्रघृतादि तुलाप्रयोगः । तत्र पूर्वोक्तहोमाद्यशक्तौ तद्रहितमेव कुर्यात् । न तत्र मंत्रा होमो वा एवमेव प्रदीयत इति वचनात् ॥ etc.

Ends.— fol. 5[a].

यस्य स्मृत्येति जपित्वा कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा सुहृद्युतो भुंजीतेति ॥

इति श्रीकमलाकरभट्टकृते सूरिसूनुरामकृष्णभट्टात्मजभट्टकमलाकर-भट्टविरचित संक्षेपेण तुलादानप्रयोगः ॥ ॥ विनायकेन लिखितं ॥

तुलापुरुषदान Tulāpuruṣadāna

No. 516 No. 82 (i) / 1884–86

Size.— 7 in. by 4½ in.

Extent.— 1–8[b] leaves ; 12 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; three lines in red ink on either border upto fol. 4[b] ; no marks of punctuation.

The ms. contains two works viz :—

(i) तुलापुरुषदान foll. 1–8[b].

(ii) अश्वदानविधि foll. 8[b]–9[b] (No. 49).

The *Tulāpuruṣadāna* deals with giving to the priests the weight of one's body in gold, silver, etc. The author, Vedāṅgarāya, formerly Mālajit, according to Aufrecht, was son of Tigalabhaṭṭa (our ms. Tyagalabhaṭṭa), grandson of Ratnabhaṭṭa, (of Śrīsthala in Gujarat), father of Nandikeśvara (*Gaṇakamaṇḍana*). and wrote for Shah Jahan (1627–57) in 1643—*Pārasīkaprakāśa* and *Śrāddhadīpikā*. He composed also *Āśaucacandrikā* and *Mahārudrapaddhati* or *Rudrārcanapaddhati*. See Kane : *Hist. Dh.* I, p. 745 under Vedāṅgarāya.

Age.— Saṁ. 1903 (on fol. 9[b]).

Author.— Vedāṅgarāya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । अथ तुलादानं

नत्वा देवीं गणेशं च भट्टभीत्यगलात्मजः ।

ब्रूहि ते वेदांगरायाख्य तुलादानस्य पद्धतिं ॥ १ ॥

आद्यं तु सर्वदानानां तुलापुरुषसंज्ञकं ।

अयमे विषुवे पुण्ये व्यतीपातादिसर्वसु ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 8[b].

पांतु देवगणाः सर्वे पूजामादाय कृत्स्नशः
इष्टकामसमृध्यर्थं पुनरागमनाय च १३
तिष्ट ब्रह्मण० सुता सोमधुमतमा इति विसर्जनसर्वदेवानां
इति तुलापुरुषदानप्रयोगसंपूर्ण ॥

तुलापुरुषमहादानप्रयोग Tulāpuruṣamahādānaprayoga

No. 517 No. $\frac{127}{1884-86}$

Size.— 9¾ in. by 4 in.

Extent.— 42 leaves ; 9 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; four lines in black ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation, and the last colophon are tinged with red pigment ; paper very old, much worn out, musty, soiled and worm-eaten ; foll. 6-15, 17-19 and 22 are missing.

A work on *Tulādāna* by Nārāyaṇabhaṭṭa. This work seems to form part of a bigger work called *Mahādāna-prayogaratna* in the last colophons of its mss. It does not seem to form part of the *Prayogaratna* for it is not included in the printed copies of Benaras edition. Our author was the son of Rāmeśvarabhaṭṭa and grandfather of Kamalākarabhaṭṭa.

Age.— Śaka 1518.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

विघ्नेशवाण्यौ रघुनाथतातौ प्रणम्य रामेश्वरभट्टसूनुः
नारायणाख्यस्तनुते विचार्यं तुलामहादानविधिप्रयोगं ॥

तुलापुरुषमहादानं चिकीर्षुः शुभदिने तीर्थादौ मंडपं कर्त्तुं यथायोगं मार्जनदहनखननादिना स्मृत्युक्तमार्गेण भूमिं संशोध्य सम्यक्यमी कुर्यात् ॥ etc.

Ends.— fol. 56[b].

पुमान्प्रद्युम्नवत्सस्यान्नारी स्यात्पार्वती समा ।
सुभगौ रूपसंपन्नौ भुंजीतां जे त्रिविष्टपां ॥
हिरण्यदक्षिणायुक्तं सवस्त्रं भूषणान्वितं ।
अलंकृत्य द्विजाग्र्यं तं परिवा ... वाससी ॥
खंडादितोलितं पश्चाद्विप्राय प्रतिपादयेत् ।
सर्वकालं समृद्धाज्यानंतकालं वसेद्दिवि ॥
इति तुलादानविधयः ॥

इति श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूनुरनारायणभट्टकृते महादाने प्रयोगरत्ने तुलामहादानप्रयोगः ॥ रामचंद्रदीक्षितेन लिखितः ॥ शके १५१८ कार्तिक

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 234[a]; II, 49[b]; III, 50[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 485, No. 1043.
Stein's Cat. of Jammu mss., p. 90, No. 4610.
Calcutta Sanskrit College Cat. II, 506.
Haraprasāda Shāstri's Notices, I, 154.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2402.

तुलापुरुषमहादानप्रयोग Tulāpuruṣamahādānaprayoga

No. 518 No. $\frac{259}{1887-91}$

Size.— 10⅝ in. by 4⅝ in. (foll. 1-13).
10⅛ in. by 4¼ in. (foll. 14-24).

Extent.— 22 leaves; 16 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting grows smaller towards the end; legible; two irregular lines in black ink on either border; benedictory phrase, verse-numbers, topics, names of authorities quoted and the last colophon tinged with red pigment; paper not of uniform size, old, worn out and musty; foll. 10-11 missing.

Another copy of No. 517.

Age.— Saṁ. 1848.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

विघ्नेशवाण्यौ रघुनाथतातौ etc. as in No. 517.

Ends.— fol. 24[b].

ततः कृतेनानेन तुलापुरुषदानेन परमेश्वरः प्रीयतामिति ईश्वरार्पणं कुर्यात् ॥ ततो भूयसीः दत्वाशिषो गृहीत्वा ब्राह्मणान्सानुनयं विसृज्य सुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहो भुंजीतेति ॥

इति श्रीविद्वन्मुकुटमाणिक्यश्रीरामेश्वरभट्टसुतनारायणभट्टकृते तुलापुरुषमहादानपद्धतिः समाप्ता ॥

संवत् १८४८ माघकृष्ण १० गुरौ लिखितं द्विवेदी जीवनरामेण ॥

References.— See No. 517.

तुलाप्रयोग

Tulāprayoga

No. 519

No. $\frac{260}{1887-91}$

Size.— 8⅛ in. by 4 in.

Extent.— 5 leaves; 9 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two irregular lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics, marks of punctuation and the last colophon are tinged with red pigment; paper old, worn out and musty.

An abridged treatise on *tulādāna* of articles like *ghee*, etc.

Age.— Saṁ. 1814.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ घृतादितुलादानविधिर्लिख्यते । गणेशनवग्रस(?)हस्थापनं आचम्य । प्राणानायम्य । प्रथमं स्वस्त्ययनं । प्रतिष्ठा । तुलां त्रिः प्रदक्षिणी कृत्य । etc.

Ends.— fol. 4[b]

मंत्राशीर्वादाः। ब्राह्मणभोजनसंकल्पः। आचार्यदक्षिणा। भूयसी संकल्पः। अद्य पूर्वोच्चरित० तिथौ तुलादानकृतस्य कर्मणो विधेर्यन्यू० परिपूर्णमस्तु॥ इति संक्षेपेण तुलाप्रयोगः समाप्तः॥ संवत् १८१४ चैत्र-कृष्ण ८ रविवारेण लिखितं शुक्ल इच्छेश्वरतत्पुत्र श्रीवत्सेण प(ठ)नार्थं शुभमस्तु॥

त्रिकालसंध्या Trikālasaṁdhyā

No. 520 No. 229/1879-80

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 6 leaves ; 8 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old, worn out and musty.

A small treatise dealing with the performance of *Sandhyā*.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः।

अथ प्रातःसंध्या॥ सव्यहस्ते कुशत्रयं॥ दक्षिणे कुशद्वयं धृत्वा आचम्य संकल्पं कुर्यात्॥ उपात्तदुरिक्षयार्थं ब्रह्मवर्चसकामार्थं प्रातः संध्योपासनमहं करिष्ये॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

उदुत्यं॥ चित्रं॥ गायत्री संजप्य संकल्पं कुर्यात्॥ अनेन गायत्र्या मत्कृतेन जाप्येन विश्वात्मारविप्रीयतां उत्तरे शिखरेति विसर्जयेत्॥ इति सायंसंध्या समाप्तं॥

त्रिपादशान्ति Tripādaśānti

No. 521 No. 574 (iii)/1883-84

Size.— 8⅞ in. by 4¼ in.

Extent.— 14[a]-20 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.

A small work dealing with *śānti* ceremonies to avoid evil results occurring to the relatives of a person who dies

in the *pañcakas* (the five *nakṣatras* from Dhaniṣṭhā to Revatī) and *Tripāda*.

Burnell mentions two separate works of these names in his Tanjore catalogue, p. 149[b].

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 14[a].

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ पंचकमरणे शांतिकक्रमः ॥ गरुडपुराणे

अदौ कृत्वा धनिष्टार्द्धं तं नक्षत्रपंचकं ।

रेवत्यंतं सदादूष्य न शुभं सर्वदा भवेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 20[a].

या लक्ष्मिर्य च मे दौष्टयं सर्वगात्रेषु संस्थितं ।

तत्सर्वं नाशमायातु लक्ष्मीतुष्टीं च वर्द्धय ॥

ब्रह्मविष्णुमहेशेंद्रवरुणप्रीतये ततः ।

माषमुद्गयवव्रीहि प्रियंग्वादि प्रयच्छति ॥

इति त्रिपादशांतिः ॥

त्रिपिण्डीविधान Tripiṇḍīvidhāna

No. 522 No. 197/1886–92

Size.— 3¾ in. by 4¼ in.

Extent.— 4 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in red ink on either border ; benedictory phrase, marks of punctuation and the last colophon are tinged with red pigment ; paper old, worn out, musty and worm-eaten ; first folio slightly torn ; fol. 1[a] contains a list of things required for the ceremony.

A short treatise on the ceremony called *tripiṇḍī* or offering of three piṇḍas to a departed soul in order to release it from *pretayoni*. It is in the form of a dialogue between Kṛṣṇa and Garuḍa and is taken from *Garuḍapurāṇa*. This text is quoted in Kamalākara's *Karmavipākaratna* ; see Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, no. 2325.

Age.— Saṁ. 1834.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

तार्क्ष्य उवाच ।

देव देव जगन्नाथ लोकानां हितकाम्यया ।
ऊर्ध्वदैहिकमाख्यातं प्रेतमोक्षस्य कारणं ॥ १ ॥
नारायणबलिः प्रोक्तस्तथा पुत्तलको विधिः ।
विधिहीनविदग्धानां विदेशहरणे सति ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 4[b].

वित्तशाठ्यं न कुर्वीत सत्यं सत्यं मयोदितं ।
भगवानुवाच ।
एतत्ते सर्वमाख्यातं यत्पृष्टोसि त्वया खग ।
कल्याणं ते सदा भूयाद्यथा स्थानं व्रजाम्यहं ॥ ४३ ॥

इति श्रीकृष्णगरुडसंवादे इतिहासे त्रिपिंडीविधान समाप्तं । संवत् १८३४ मार्गशीर्षशुदी ८ चंद्रे नागरज्ञातीय पंड्या शामदेवसूनुना सूर्यदेवेन लिखितं । शुभं भूयात् ।

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 237[a]; II, 50_{a}.
Kane : *Hist. Dh.* P. 556.

B–Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin mss., p. 326, No. 1132.
Stein's Cat. of Jammu mss., p. 90, No. 4572.
For different works dealing with the same topic see Calcutta Sanskrit College, Cat., II, 442 and 461.

त्रिपुंड्रधारणविधि Tripuṇḍradhāraṇavidhi

No. 523 No. $\frac{160}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 8 in. by 3⅝ in.

Extent.— 12 leaves ; 7 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.—Modern water-marked paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on

either border; a big hole of about one inch diameter has been made by worms in the centre of the last leaf.

A manual of painting three lines with ashes on forehead for *Śaivas*. It mentions *Smṛtisaṁgraha*.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीसदाशिवाय नमः ॥
अथ त्रिपुंड्रधारणविधिः ॥
सर्वेषामेव भस्मानामग्निहोत्रसमुद्भवं ।
विरजानळजं चैव सुधार्यं भस्मभक्तितः ॥ १ ॥
आयासं न समुत्पन्नं धार्यं वै ब्रह्मचारिणा ।
शूद्राणां श्रोत्रियागारे पंचमाग्निसमुद्भवं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 12[a].

यासा तृती ... न दैवत्या कपिलावर्णेन यस्तां ध्यायते स नित्यं सं ...॥
या सार्धा चतुर्थी मात्रा सर्वदैवत्या व्यक्ति भू ... शुद्धस्फटिकयावदिंद्रा-
श्चतुर्दश ॥ छ ॥ प्रसन्न ॥ श्रीराम ॥

त्रिस्थलीसेतु — Tristhalīsetu

No. 524 — No. 104/1892-95

Size.— 11¾ in. by 5⅝ in.

Extent.— 77 leaves; 12 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; two rows, each of one line and two lines in red ink, on either border; fol. 1[b] has a flowery border; benedictory phrase, marks of punctuation, alternate letters of names of authorities quoted and topics, and colophon in red ink; paper slightly worm-eaten.

A work dealing with the ceremonies to be performed generally at all sacred places and particularly at Prayāga, Kāśī and Gayā, by Nārāyaṇabhaṭṭa, son of Rāmeśvarabhaṭṭa, and grandson of Govindabhaṭṭa. The present codex contains only part I or *Sāmānyapraghaṭṭaka*.

Age— Saṁ. 1879.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

सरस्वतीं नमस्यामः प्रत्यूहव्यूहहानये ।
यदेकता न चित्तानां चित्ते संवित्तिरुत्तम ।। १ ।।
विघ्नाधिप नमस्तुभ्यं विघ्नसंघं विधातय ।
प्रचयं रचयाप्युच्चं बुद्धिशुद्धिं विधोह च ।। २ ।।
... ...
शास्त्रेष्वधीती पितुरेवमः श्रुतीः स्मृतीः समालोच्य च देशरीतीः ।
नारायणस्तत्तनयोऽविमुक्तेतार्थंत्रपी सेतुमनौ विवत्तो ।। ६ ।। etc.

Ends.— fol. 7[b].

पुण्यतीर्थेषु सहस्रगुमनतं शिवसंन्निधौ अन्यश्च । येषु तीर्थेषु यदेवा । येषु तीर्थेषु द्विजाप्येषु तीर्थेषु यत्तोयं विचिकित्सेन्न तत्र तु ।। एतेषुपूपहतेष्वपि न दोष इत्याशयः ॥ तथा न देवः । पर्धताग्रेयु । न देवा विष्णुसमनिदुपश्चिदा वंदमयो दिविभावेन दंश्यते ।

यत्र यत्र दृढा भक्तिर्यदा यस्य महात्मनः
तत्र तस्य महादेवः प्रसादमुपगच्छति ।।

इत्यादि बहुनालां ।। ८ ॥

इति श्रीद्वि(वि)द्वन्मुकुटमाणिक्यश्रीमद्गं रामेश्वरसूरिसूनुनारायणत• विरचिते स्त्रिन्न(?)स्थलीसेतौ सामान्यप्रघट्टके प्रकीर्णकतीर्थधर्मप्रकरण-समाप्त ।। ११ ।। शुभं ।। संवत् १८७९ के

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 240[a] ; II, 51[b] and 204[b] ; III, 52[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 556 and pp. 419-421.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1719-22.
Mitra's Notices II, 797 ; III, 1115.
Mitra's Cat. of Bikaner Mss. p. 488, No. 104.
Haraprasād Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, Nos. 2430-2436.

(2) Printed Editions :—
Printed in Ānandāśrama Series, Poona.

त्रिस्थलीसेतु
(गयाप्रकरण)

Tristhalīsetu
(Gayāprakaraṇa)

No. 525

No. $\frac{200}{1886-92}$

Size.— 11⅜ in. by 4⅛ in.

Extent.— 44 leaves ; 9 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; four lines in black ink on either border; benedictory phrase, topics and the colophon are tinged with red pigment; paper old, worn out and musty; back side of fol. 1 pasted with paper.

A part of *Tristhalīsetu* dealing with Gayā.

Age.— Saṁ. 1643. (विक्रमार्काद्गते काले वह्न्यब्धिरसभूमिते)

Author— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नम ॥

वादीभयुक्तिकुंभस्थलदलनाकुंठमाननखगर्भात् ।
विकिरन्प्रमेयमुक्ता विद्यावनकेसरी गुरुर्जयति ॥ १ ॥
नत्वाखिलोद्धारधुरंधरं परं गदाधरं बुद्धिविशुद्धिसाधकं ।
संदेहमुत्सार्य विचार्य सादरं मया गयाकार्यमुदीर्यतेधुना ॥२॥ etc.

Ends.— fol. 44[b].

एवं गयाकृत्ये निर्व्यूढे ततो निर्गमनकाले गदाधरपूजा स्तुतिप्रार्थनाः कार्याः ॥ स्तुत्वा संप्रार्थयेद्देवमादिदेवं गदाधरमित्यग्निपुराणवचनात् । स्तुतिशयाने प्रयोगे वक्ष्यते ॥

इति श्रीमद्भट्टरामेश्वरसूरिसूनुनारायणभट्टविरचिते त्रिस्थलीसेतौ गयाप्रकरणे गयाकृत्यं ।

विक्रमार्काद्गते काले वन्ह्यब्धिरसभूमिते ।
गयाप्रकरणं भट्टरामलिखितं रघुनाथ ॥

References.— See No. 524.

त्रिस्थलीसेतु
(प्रयागप्रकरण)

Tristhalīsetu
(Prayāgaprakaraṇa)

No. 526

No. $\frac{201}{1886-92}$

Size.— 11¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 41 leaves ; 10 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; four lines in black ink on either border ; paper old, worn out, musty with part of left-hand border eaten up by insects.

A part of *Tristhalīsetu* dealing with Prayāga.

Age.— Saṁ. 1640. (विक्रमार्काद्गते काले व्योमाब्धिरसभूमिते)

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः ॥
सुरमुनिदितजेंद्रैः सेव्यते योस्ततंद्रै-
र्गुरुतर दुरितानां का कथा मानवानां ।
स्वभुवि सुकृतकर्त्तुं वांछितावाप्तिहेतु-
र्जयति विजितयागस्तीर्थराजः प्रयागः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 41[b].

एवं देवान् देव देवस्तदुक्त्वा तत्रैवांतर्द्धानभागात्सवेधाः
देवाः सर्वेप्यंशकैस्तत्र तस्थुश्चांतर्द्धानं प्रापुरिंद्रादयस्ते ॥
इमां कथां यः शृणुयान्नरोत्तमो यः श्रावयेद्वापि विशुद्धचेताः ।
सतीर्थराजं वदरीवनयद्गत्वा फलं तत्समवाप्नुयाच्च ॥
विक्रमार्काद्गते काले etc. as in No. 525.
इति पद्मपुराणे प्रयागमहिमा । राम ॥ नाम ॥

References.— See No. 524.

त्रिस्थलीसेतु
(प्रकीर्णकतीर्थप्रकरण)

Tristhalīsetu
(Prakīrṇakatīrthaprakaraṇa)

No. 527

No. $\frac{61\ (i)}{1881\text{-}82}$

Size.— $10\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— (92 + 168 + 46 + 38 = 344) leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; several handwritings, legible ; four lines in black ink on either border ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophons are tinged with red pigment ; paper old, worn out and musty.

A complete copy of *Tristhalīsetu* with separate pagination for different chapters.

(1) *Sāmānyapraghaṭṭaka* or *Prakaraṇakatīrthaprakaraṇa*, foll. 92.

(2) *Kāśīprakaraṇa*, foll. 168.

(3) *Prayāgaprakaraṇa*, fol. 46.

(4) *Gayāprakaraṇa*, foll. 38; foll. 1–10 missing.

Age.— Saṁ. 1649 (found in the 4th part).

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो श्रीमहागणपतये श्रीनृसिंहाय ॥

सरस्वतीं नमः स्याभः etc. as in No. 524.

Ends.— fol. 92[b].

पुण्यतीर्थेषु साहस्रमनंतं etc. upto प्रकीर्णकतीर्थं धर्मप्रकरणं समाप्तं ॥ छ ॥ समाप्तश्च प्रघट्टकः

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय । नमः ।

भवानीसंकरौ नत्वा etc. as in No. 528.

Ends.— fol. 168[b].

आदेहयतनाद्येतु etc. upto समाप्तं काशीप्रकरणं as in No. 528.

श्रीरस्तु ॥ श्रीविश्वनाथो विजयते ॥ एवं समूदाय प्रप ३५८ ॥ ग्रंथ संख्या सहस्र ९००० ॥ श्री ॥ छ ॥

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमहागणपतये नमः ॥

सुरमुनिदितिजेंद्रैः सेव्यते etc. as in No. 526.

Ends.— fol. 46[a].

स्वरूपविस्तरं वक्तुं न शक्तः कोपि तत्त्वः
कार्त्तिके शुक्लपक्षे तु द्वितीयायां विशेषतः
माहात्म्यं यमुनायास्तु यः शृणोति हरेः स्तनुरित्युक्तं
इति यमुनामहिमा ॥

इति भट्टरामेश्वरसूरिसूनु ... प्रयागप्रकरणं समाप्तं ॥

Begins.— fol. 11[a].

वसिष्टः ॥

नंदंति पितरस्तस्य सुवृष्टया इव कर्षुकाः
यद्भुमारथोदहाप्पर्त्तं पितरस्तेन पुत्रिणः ।

मात्स्ये ।। गौरीस्थानप्रतिपादनं प्रक्रम्य । वाराणस्यां विशालाक्षी प्रयागे ललिता तथा । etc.

Ends.— fol. 48[a].

एवं गया कृत्ये निर्व्यूढे etc. upto गयाप्रकरणे गयाकृत्यं as in No. 525. श्रीरस्तु संपूर्णं

गयाप्रकरणं त्रीस्थलीसेतुः संपूर्णः ।। ॥
संवत् १६४९ वर्षे पौष सितेतरे पक्षे हरेदिये
कुजे वासरे वाराणस्यां लिखितमिदं रघुनाथेन ।।
श्रीविश्वनाथो विजयते ।।

त्रिस्थलीसेतु
काशीप्रकरण

Tristhalīsetu
(Kāśīprakaraṇa)

No. 528

No. $\frac{199}{1880-82}$

Size.— 11⅜ in. by 4¾ in.

Extent.— 74 leaves ; 14 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; two lines in black ink on either border ; paper old and musty ; a part of right border of the last leaf destroyed ; no marks of punctuation.

A part of *Tristhalīsetu* dealing with Kāśī.

Age.— Saṁ. 1809.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । अथ काशीप्रकरणं

भवानीशंकरौ नत्वा भट्टरामेश्वरात्मजः ।
भट्टनारायणः काशीं विविनक्ति सदुक्तिभिः ॥ १ ॥

तत्र माहात्म्यज्ञानस्य प्रवृत्त्यौपयिकत्वेन तत्रावश्यवक्तव्यत्वात्तदेव प्रथमं निरूप्यते अतरावय प्रपुराणे पातालखंडे भृगं प्रतिऋषिकृतेषु पंचप्रश्नेषु प्रथमं माहात्म्यप्रश्न एव कृतः etc.

Ends.— fol. 74[b].

आदेदयतनाद्ये तु क्षेत्रं सर्वति(?) मानवाः
ते भूता हंसपानेन दिव्यं यात्यकुतो भयाः ।।
इत्यादीनि तु सलोकता विषयाणीति सर्वमनवद्यं ।।

इति श्रीमद्विद्वन्मुकुटमाणिक्य .. .. त्रिस्थलीसेतौ काशीप्रकरणे तन्मरणान्मुक्तिविचारः समाप्तं काशीप्रकरणं ॥ इत्यलं गयाप्रकरणं भविष्यति ॥ शुभमस्तु ॥ संवत् १८०९ मीति वैसाख्यवदी ११ वारसोमारके पोथी कासीषंड समाप्तं ॥

इदं पुस्तकं तिलकरामदीक्षितानाम् ॥ १८०९ वैशाखवदी ११ लेखापितं

References.—See No. 524.

त्रिस्थलीसेतु Tristhalīsetu

No. 529 No. $\frac{149}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 10¾ in. by 4⅝ in.

Extent.— 82 leaves; 11 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on either border; benedictory phrase and the last colophon in red ink; names of authorities quoted and topics tinged with red pigment; paper old, worn out, musty and soiled.

Another copy of part I, same as 524.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीढुंढिराजाय नमः ॥ श्रीभट्टरामेश्वरचरणयुगलाय नमः ॥

सरस्वतीं नमस्यामः etc. as in No. 524.

Ends.— fol. 82[a].

पुण्यतीर्थेषु साहस्रमनंतं etc. upto तीर्थधर्मप्रकरणं समाप्तं ॥ as in No. 524.

समाप्तश्च प्रघट्टकः ॥ छ ॥ श्रीमद्विश्वेश्वराय नमः ॥ छ ॥

References.— See No. 524.

त्रिस्थलीसेतु (सार) Tristhalīsetu (sāra)

No. 530 No. $\frac{230}{1879\text{-}80}$

Size.— 9¼ in. by 3⅞ in.

Extent.— 23 leaves; 10 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on each border; benedictory phrase, topics and the last colophon are tinged with red pigment. Paper old, worn out and musty.

The work in reality is an abridgment of Nārāyaṇa-bhaṭṭa's *Tristhalīsetu*. It deals with pilgrimage in general, with special reference to Prayāga, Kāśī and Gayā.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭojidīkṣita, son of Lakṣmīdhara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

साधारणस्तीर्थविधिः प्रथमं सम्यगुच्यते प्रयागादित्रयविधिः पश्चादित्यत्र संग्रहः ॥ १ ॥

तत्र या याः काश्चित्तीर्थयात्रामुनींद्रैः कृताः प्रयुक्ताह्यनुमोदिताश्च ता ब्रह्मचारी विधिवत्करोति सुसंयतो गुरुणा संनियुक्त इति ब्रह्मपुराणवचनात् ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

तद्वदेव । तस्मादयुक्ते पित्रादौ नरको द्वारादि यथा यथं प्रलं । काशीमरणान्मुक्ते तु तस्मिन् कर्तृगतः प्रत्यवायाभाव एव प्रलंभवतीति सिद्धं । इति गयाप्रकरणं ।

इति श्रीसर्वशास्त्रसर्वस्वाख्ये निबंधे तीर्थविशेषकर्त्तव्यताधिकारः । भट्टोजीदीक्षितेन रचितस्त्रिस्थलीसेतुः रचितस्त्रिस्थलीसेतुः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References.—

(1) Mss. A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 240[a]; II, 51[b] and 204[b]; III 52[a].

B-Descriptive Catalogues :—
Weber's Cat. of Berlin mss., p. 346, No. 1234.
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 485, No. 1042.
Haraprasad Shāstri's Cat. of Asiatic Society of Bengal, vol. III, 2437.
Burnell's Cat. of Tanjore Mss. p. 137[a].

त्रिस्थलीसेतुसार Tristhalīsetusāra

No. 531 No. $\frac{262}{1887-91}$

Size.— 12¾ in. by 5⅛ in.

Extent.— 18 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and the last colophon are tinged with red pigment; first 9 folios on older paper ; some of the leaves are patched up with paper ; paper old and musty ; fol. 14[a] blank.

Another copy.

Age.— Saṁ. 1892.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

साधारणस्तीर्थविधिः etc. as in No. 530.

Ends.— fol. 18[a].

तद्वदेव etc. upto कर्त्तव्यताधिकारः as in No. 530.

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजीदीक्षितेन विरचित त्रिस्थलीसेतुसारः समाप्तः संवत् १८९२ लिपिकृतं श्रीनंदेन स्वपठनार्थं परार्थं चेति शुभं भूयात् श्री श्री

References.— See No. 530.

त्रिस्थलीसेतुसार Tristhalīsetusāra

No. 532 No. $\frac{105}{1892-95}$

Size.— 10¼ in. by 5 in.

Extent.— 25 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, topics, names of authorities quoted and colophon at the end tinged with red pigment; no marks of punctuation ; notes on the margin ; paper musty, soiled and slightly worm-eaten.

Another copy of 530.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

साधारणस्तीर्थविधिः etc. as in No. 530.

Ends.— fol. 24[b].

तद्वदेव तस्मादयुक्ते etc. upto कर्त्तव्यताधिकारः as in No. 530.

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः भट्टोजीदीक्षितेन विरचिता त्रिस्थलीसेतुसारः समाप्तः ॥

References.— See No. 530.

त्रिस्थलीसेतुसार — Tristhalīsetusāra

No. 533 — No. $\frac{119}{1895-1902}$

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 31 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in black ink on either border ; paper old, worn out, musty, soiled and worm-eaten ; benedictory phrase tinged with red pigment.

Another copy of 530.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

साधारणस्तीर्थविधिः etc. as in No. 530.

Ends.— fol. 30[b].

तस्मादमुक्ते पित्रादौ etc. upto त्रिस्थलीसेतुः समाप्तः as in No. 532.

श्रीविश्वेश्वरार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 530.

त्रिस्थलीसेतुसार

Tristhalīsetusāra

No. 534

No. $\frac{198}{1886-92}$

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 15 leaves ; 13 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bad ; corrections made with yellow pigment ; paper musty ; three leaves joined together.

Another copy of No. 530.

Age.— Saṁ. 1903.

Author.— Bhaṭṭojī Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

साधारणस्तीर्थविधिः ॥ etc. as in No. 530.

Ends.— fol. 15[b]

तद्वदेव तस्मादमुक्ते etc. upto त्रिस्थलीसेतु समाप्त as in No. 532

References.— See No. 530.

दक्षस्मृति

Dakṣasmṛti

No. 535

No. $\frac{27\ (iii)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 6 leaves ; 13 lines to a page ; 49 letters to a line.

A work in 7 chapters. It has various versions. Our ms. agrees with the printed text of the Ānandāśrama Series and I. O. Cat. ms. no. 1320. For a detailed account of contents, see Kane : *Hist. Dh.* I, p. 225.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[a].

श्री ॥ ओंम् ।

सर्वशास्त्रार्थतत्वज्ञः सर्ववेदविदां वरः ।
पारगः सर्वविद्यानां दक्षो नाम प्रजापतिः ॥ १ ॥
ब्रह्मचारी गृहस्थश्च वानप्रस्थो यतिस्तथा
एतेषां तु हितार्थाय धर्मशास्त्रमकल्पयत् ॥ २ ॥
जातमात्रः शिशुस्तावद्यावदष्टौ समावयः ।
स हि गर्भसमो ज्ञेयो जातिमात्रप्रदर्शकः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[a].

कृत्वा पर्यंकबंधं करकमलपुटे न्यस्य हृत्संज्ञदेशे
नासाग्रे स्थाप्य दृष्टिं स्थिरनिभृतपदं निश्चलं स्वस्थकायः ।
इच्छन्नोंकारमेकं स भवति सुकृती योगमार्गानुकारी
तत्वज्ञानेन सर्वं भुवि भुवनमिदं मंडलं याति भित्वा ॥ ५२ ॥
य इदं पठते शास्त्रं विप्रेभ्यश्च प्रयच्छति
सर्वं पापविशुद्धात्मा ब्रह्मलोके महीयते ॥ ५३ ॥
इति श्रीदक्षप्रजापतिप्रणीतं धर्मशास्त्रं संपूर्णं ॥ इति दाक्षे धर्मशास्त्रे
सप्तमोध्यायः ७ श्रीविश्वेश्वरार्पणमस्तु ग्रंथ २२०

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 241[a]; II, 51[b]; III, 52[b].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 225-6.
B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1318-20, 5362-68.
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 372, No. 801.

(2) Printed Editions :—
Printed in *Smṛtīnāṁ Samuccayaḥ*, Ānandāśrama Series, No. 48, pp. 72-84.
Jīvānanda's *Dharmaśāstrasaṁgraha* pt. II, pp. 383-402.

दक्षस्मृति

Dakṣasmṛti

No. 536

No. $\frac{643}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 9 leaves ; 10 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; two lines in red ink on either border ; paper soiled and slightly worn out at the right-hand border.
Another copy of No. 535.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।
सर्वशास्त्रार्थतत्वज्ञः etc. as in No. 535

Ends.— fol. 9[b].

कृत्वा पर्यंकबंधं etc. upto दक्षप्रजापतिप्रणीतं धर्मशास्त्रं समाप्तं
as in No. 535 शुभमस्तु ॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति Dakṣasmṛti

No. 537 No. 120 / 1895-1902

Size.— 11½ in. by 5½ in.

Extent.— 10 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on either border ; paper musty and worm-eaten.

Another copy of No. 535.

Age.— Appears to be modern.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञः etc. as in No. 535.

Ends.— fol. 10[b].

कृत्वा पर्यंकबंधं etc. upto दक्षप्रजापतिप्रणीतं धर्मशास्त्रं समाप्तं
as in No. 535. दक्षस्मृति समाप्ताः ॥ ॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति Dakṣasmṛti

No. 538 No. 196 / A 1881-82

Size.— 11½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 9 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible ; three lines in red ink on each border ; paper old and musty.

Another copy of No. 535.

Age.— Appears to be old.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञः etc. as in No. 535.

Ends.— fol. 9[b].

कृत्वा पर्यंकबंधं etc. upto ब्रह्मलोके महीयते as in No. 535.

इति श्रीदक्षप्रजापतिप्रणीतं धर्मशास्त्रं संपूर्णं ॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति

Dakṣasmṛti

No. 539

No. $\frac{195}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 11⅛ in. by 5⅛ in.

Extent.— 9 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting legible; no marks of punctuation or verse numbers; paper old and musty.

Another copy of No. 535.

Age.— Appears to be old.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञः etc. as in No. 535.

Ends.— fol. 10[b].

कृत्वा पर्यंकबंधं etc. upto ब्रह्मलोके महीयते as in No. 535.

इति श्रीदक्षप्रजापतिप्रणीतं धर्मशास्त्रं संपूर्णं श्रीरस्तु शुभं भवतुः श्री-कल्याणमस्तु ॥ श्रीरामः

दक्षस्मृति

Dakṣasmṛti

No. 540

No. $\frac{32\ (ii)}{1866-68}$

Size.— 12½ in. by 5¾ in.

Extent.— 6 leaves ; 14 lines to a page ; 52 letters to a line.

Another copy.

Age.— Modern.
Author.— Dakṣa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ओम् ॥
सर्वा(र्वं)शास्त्रार्थतत्त्वज्ञः etc. as in No. 535.

Ends.— fol. 6[b].

कृत्वा पर्यंकबंधं etc. upto ब्रह्मलोके महीयते as in No. 535.
इति श्रीदक्षप्रजापतिप्रणीतं धर्मशास्त्रं समाप्तं ॥ इति दाक्षे धर्मशास्त्रे सप्तमोध्यायः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ग्रंथ २२० ॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति Dakṣasmṛti

No. 541 No. 231/1879-80

Size.— 6⅝ in. by 5 in.
Extent.— 14 leaves ; 12 lines to a page ; 22 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; paper old and musty.
Another copy.
Age.— Appears to be old.
Author.— Dakṣa.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥
सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञ etc. as in No. 535.

Ends.— fol. 14[b].

कृत्वा पर्यंकबंधं etc. upto ब्रह्मलोके महीयते as in No 535.
इति श्रीदक्षप्रजापतिविरचितधर्मशास्त्रं संपूर्णः ॥ श्री ॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति Dakṣasmṛti

No. 542 No. 57/A 1879-80

Size.— 10⅜ in. by 6½ in.
Extent.— 6 leaves ; 15 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; two lines in red ink on each border; paper old, worn out and musty.

Another copy. Our text runs upto the 39th verse of the VIIth chapter of the printed text in the Ānandāśrama edition.

Age.— Appears to be old.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

सर्वशास्त्रार्थतत्वज्ञः etc, as in No. 535.

Ends.— fol. 6[b].

ध्यानं शौचं तथा भिक्षा नित्यमेकांतशीलता ।
भिक्षाश्चत्वारि कर्माणि पंचमं नोपपद्यते ॥
तपो जपे कृशीभूत्का व्याधितावसताद्वहि-
रधिगृहीतास्तु ये चान्ये विकलेंद्रियाः
इति श्रीदक्षस्मृति समाप्तः ॥ छ ॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति

Dakṣasmṛti

No. 543

No. 109 / 1884-86

Size.— 13 in. by 5 in.

Extent.— 8 leaves; 8 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good; one thick line in red ink on either border; benedictory phrase and verse numbers upto fol. 3[b] are tinged with red pigment; marks of punctuation in red ink; corrections made with yellow pigment.

Another copy of No. 542.

Age.— Saṁ. 1881.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

सर्वशास्त्रार्थतत्वज्ञः etc. as in No. 535.

Ends.— fol. 8[b].

ध्यानं शौचं etc. upto विकलेंद्रियाः as in No 542, followed by
आत्मनो व्यतिरेकेण द्वितीयं नैव पश्यति
ततः शास्त्राण्यधीयंते श्रूयंते ग्रंथविस्तराः ॥ १६४ ॥
इति श्रीदक्षकृता स्मृतिः समाप्तः ॥ संवत् १८८१ ॥ मीति ज्येष्ट शुक्ल । ५ ॥ वार बुधवारके संपूर्ण ॥ ग्रंथसंख्या ॥ १६४ ॥ पत्रसंख्या ॥८॥

References.— See No. 535.

दक्षस्मृति — Dakṣasmṛti

No. 544 — No. 250 (vi) / 1884–87

Size.— 11 in. by 4½ in.

Extent.— 74[b]–82[b] leaves; 10 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— See No. 250 (i).

Another copy of No. 535.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Dakṣa.

Begins.— fol. 74[b].

उ नमो दक्षाय ॥
सर्वशास्त्रार्थतत्वज्ञः etc. as in No. 543.

Ends.— fol. 82[b].

ध्यानं शौचं etc. upto ग्रंथविस्तराः as in No. 543.
इति दक्षस्मृतिः

References.—See No. 535.

दत्तकचन्द्रिका — Dattakacandrikā

No. 545 — No. 62 (ii) / 1881–82

Size.— 10¼ in. by 4¾ in.

Extent.— 25–35 leaves; 15 lines to a page; 43 letters to a line.

For Description.— See No. 546 below.

An excellent work on adoption and held in high esteem. For details, see I. O, Cat. ms. noted below.

Age— Saṁ. 1874.

Author.— Kubera,

Begins.— fol. 25[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

चन्द्रिकाऽनुक्तसञ्जातसंशयध्वान्तचन्द्रिकाः
चंद्रिकाल (?) नुभावेन कृता दत्तकचन्द्रिका

मन्वादिवाक्यविवतेषु विवादसार्गेष्टादशस्वपि मया स्मृतिचन्द्रिकायाम् कथ्युक्तदत्तकविधिर्न विवेचिता यः सर्वा स चात्र विततो विवृतो विशेषात् etc.

Ends.— fol. 34[b].

अन्यजातीयदत्तकस्यापि नाशभागित्वमित्याह

यदि स्यादन्यजातीयो गृहीतोपि सुतः क्वचित्
अंशभाजन्न तं कुर्यां स्थैनकस्य मतं हि तत्

इत्युक्तप्रायमित्यास्तां विस्तरः

रम्येषा चन्द्रिकादत्तपद्धतेर्दशिकालघुः ।
मनोरमा सन्निवेशैरंगिनां धर्म्मतारणी ॥

इति महोपाध्यायश्रीकुवेरकृता दत्तकचन्द्रिका समाप्ता ॥ नमः शिवाय ॥ श्री ॥ श्री ॥ followed by

शाके रन्ध्रगुणर्षिभूनियमिते ज्यैष्ठार्जुने वत्सरे
वेदाध्यष्टधराङ्किते स्मरतिथौ बारे बरे गौरवे ?

शाके १७३९ संम्वत् १८७४

वेदनेत्रद्विधारिणी सम्मिते यवनाब्दके
अपि दत्तकमीमांसाङ्किता दत्तकचन्द्रिका २

सन १२२४ सालः ॥ ससेन्दुवसुभूलक्षे वर्षे मै मै मासि भासिते
श्रीगौरनरतारिषेप्यष्टाविंशतमेऽङ्कितम् ३

सन १८२७ तां २८ मे

श्रीमल्लाटनरेन्द्रकौशलकृपामाश्रित्य विहस्प्रियां
विज्ञात्सद्वरलंटयतो जनहितादाख्याङ्किता ४
शूचीभिः सचितासता सुरचिता विद्वत्सभेदञ्चिता
मीमासाद्गुदञ्चिता परिचिता पुत्रार्थमन्त्रार्थिभिः ५
शुद्धिबुद्धिमतातिधाय विधिना श्रीश्यामलालेनया ।
दत्ता दत्तकचन्द्रिका सुकृतीनां भूयान्मनश्चन्द्रिका ६
सेयं दत्तकमीमांसा मीमांसा न्यायपालिता
सशूचि सूचिता सिध्यै श्यामलालेन धीमता ७

Then follow the contents.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 243 ; II 52[a] and 205[a] ; III 53[a].

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No. 1541.
Peterson's Cat. of Ulwar Mss. No. 1346.

(2) Printed Editions :—
See No. 546.

दत्तकमीमांसा Dattakamīmāṁsā

No. 546 No. 62 (i) / 1881-82

Size.— 10¼ in. by 4¾ in.

Extent.— 1-24 leaves ; 15 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good ; two lines in red ink on each border of fol. 1[b] ; the remaining foll. have two rows of two lines and one line in red ink ; benedictory phrases on foll. 1[b] and 25[a] and colophons on foll. 24[b] and 34[b] are in red ink; marks of punctuation in red ink upto fol. 24[b].

The ms. contains *Dattakacandrikā* by Kubera, No. 545, besides our work.

It is an original treatise on the law of adoption, held in very high esteem. For details about the author and the work, see Kane below.

Age.— Saṁ. 1874 (given on fol. 34[b]).

Author.— Nandapaṇḍita.

Ends.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
अभिवंद्य जगद्वंद्यपदद्वंद्वविनायकं ।
पुत्रीकरणमीमांसां कुरुते नन्दपण्डितः ॥ १ ॥
केन कीदृ एकदा कस्मै कस्मात्कः क्रियतां सुभ
विविच्य नोक्तं यत्पूर्व्वैस्तदशेषमिहोच्यते ॥ २ ॥
तात्राहात्रिः ।
अपुत्रेण कर्तव्या पुत्रं प्रतिनिधिः सदा ।
पिंडोदकक्रियाहेतोर्यस्मत्तिस्सोत्प्रयत्नत इति ॥ etc.

Ends.— fol. 24[b].

तस्मादौरसेन क्षयाहे मातापित्रोः। पार्व्वणमेव कार्य्यं इतरैर्दक्षकादिमेरेलोद्दिष्टमेव इत्येव व्यास्था साधोयतीत्पल विस्तरेण ॥ अथ दत्तकविभागः। तत्र वशिष्टः। तस्मिंश्चेत् प्रतिगृहीते। औरस उत्पद्येत च(तु)र्थं भागभागिस्याद्दत्तक इति। तदभावे तु सर्वहरः ॥

इति श्रीधर्म्माधिकारिरामपण्डितात्मजश्रीनन्दपण्डितविरचिता दत्तकमीमांसा समाप्ता ॥

Then follow the contents and the errata.

References.—

(1) Mss. A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 243[b]; II, 52[a] and 205[a]; III 53[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, p. 423-32.

B-Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. Nos. 1539-40.
Aufrecht's Cat. of Oxford mss., p. 295[b], No. 717.
Mitra's Cat. of Bikaner mss., p. 378, No. 814.
Burnell's Cat. of Tanjore mss., p. 142[a].
Stein's Cat. of Jammu Mss. p. 91, No. 2478.

(2) Printed Editions :—
This work is printed along with *Dattakacandrikā* of Kubera. Calcutta, 1817; Calcutta, Education Press, 1834. Baptist Mission Press, Calcutta, 1834. Calcutta, 1857.

दत्तकमीमांसा **Dattakamīmāṁsā**

No. 547 No. $\frac{242}{\text{A 1881-82}}$

Size.— 8½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 54 leaves ; 10 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting legible ; names of authorities quoted and topics are tinged with red pigment; handwriting irregular; mistakes corrected with yellow pigment; paper old and musty; fol. 1[b] has 4½ lines from some other work.

Another copy of No. 546.

Age.— Appears to be old.

Author.— Nandapaṇḍita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अभिवंद्य जगद्वंद्य etc. as is No. 546.

Ends.— fol. 54[b].

तस्मादौरसेन etc. upto दत्तकमीमांसा समाप्ता as is No 546.

References.—See No. 546.

दत्तकमीमांसा — Dattakamīmāṁsā

No. 548 — No. 217/1884-87

Size.— 10⅝ in. by 5 in.

Extent.— 37 leaves ; 11 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good ; benedictory phrase, names of authorities quoted, topics, etc. tinged with red pigment upto fol. 10[a]; mistakes corrected with yellow pigment.

Another copy of No. 546.

Age.— Saṁ. 1898.

Author.— Nandapaṇḍita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अभिनंद्य जगद्वंद्य etc. as in No. 546.

Ends.— fol. 37[a].

तस्मादौरसेन etc. upto दत्तकमीमांसां समाप्ता as in No. 546.

संवत् १८९८ शुभं भवतु ॥ श्री

References.— See No. 546.

दत्तसिद्धान्तमञ्जरी — Dattasiddhāntamañjarī

No. 549 — No. 203/1886-92

Size.— 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent.— 27 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good, benedictory phrase is tinged with red pigment ;

corrections made with yellow pigment; paper musty, worn out and worm-eaten.

A treatise on adoption by Bālakṛṣṇa Śarmā, son of Devabhadradīkṣita of Paḷnīṭkara family, and a disciple of Advaitānanda.

Age.— Saṁ. 1900.

Author.— Bālakṛṣṇa Śarmā.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य पर ..... तानंदविग्रहं ।
क्रियते युक्तिमुक्ताभिर्दत्तसिद्धांतमंजरी १
मान्यान्प्रणम्य विहितांजलिरेष भूयो
भूयो विधाय विनयं विनिवेदयामि ।
दूष्यं वचो मम परं निपुणं विभाव्य
भावावबोधविहितो न दनोति दोषः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 27[a].

दशत्राचा ब्राह्मणानरो जयेत् कर्मणः संपूर्णतां वाचयित्वा ईश्वरार्पणं कुर्वीत् इति शौनकरीत्या पुत्रप्रतियहविधिः

सतां संतोषसिध्यर्थं दत्तसिद्धान्तमंजरी
अकारि बालकृष्णेन तेन तेषां मुदेस्तु सा ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यसर्वतंत्रस्वतंत्रश्रीपदे द्वैतानांदर्य-भगवत्पादारविंदभृंगोयमानांतःकरणेन श्रीमत्पळनीटकरकुलोतंसश्रीमदेव भट्टदीक्षितपंडितात्प्र(त्म?)जेन बाळकृष्णशर्मणा विरचिता दत्तसिद्धांत-मंजरी समाप्ता ॥ संवत् १८०० ज्येष्ठमासे शुक्लपक्षे १० म्यां सौम्यवासरे लिखितं नृसिंहब्राह्मणेन रामघाटवास्तव्यं ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II, 52[b]; III, 53[a].
Kane : *Hist. Dh.* I. p. 558.

B-Descriptive Catalogues :—
Calcutta Sanskrit College, Cat., II, 168.
Haraprasāda Shāstri's Cat. of Mss. in Asiatic Society of Bengal, Vol. III, No. 2387.

दत्तार्क Dattārka

No. 550 No. 36/1866-68

Size.— 12¾ in. by 4 in.

Extent.— 72 leaves ; 9 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper; Devanāgarī characters; handwriting legible; corrections made with yellow pigment; paper brittle; bound in half-leather. The work deals with adoption. The author, Dādā Karajgi, son of Mādhava, son of Nṛsiṁha, was a Mādhva and of *Vasiṣṭha gotra*. He resided at Nāsik. The work mentions various writers like Śaunaka, Hārīta, Mayūkha, etc. It is a compilation and was composed in Śaka 1691 and not in 1661 A.D. as Aufrecht mentions it (C. C. I, 244[b]).

Age.— Śaka 1789, Jyeṣṭha Kṛṣṇa 11, Friday.

Author.— Dādāji Karajgi.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीगोत्रासहितं प्रणम्य सुधियै श्रीव्यंकटेशं मुदा
मध्वाख्यं परमं गुरुं च मतिमन्कृच्छार्यशिष्योऽमतिः ।
दत्तार्कं कुरुते नृसिंहतनुजश्रीमाधवायात्यभू-
दादाख्योज्ञमुदे करज्यभिजनस्थानगोवैष्णवः ॥ १ ॥
केन कीदृक् कदा कस्मै कस्मात्कः क्रियतां सुतः ।
विविच्य सर्वग्रंथेभ्यो राद्धांतं च विशेषतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 72[a].

विस्मृत्या वा भ्रांत्या वा प्रत्यभिज्ञानाभावात् समीपवर्तिशूद्राऽस्थीनि गृहीत्वा तेष्वस्थिषु संबंधनाम गोत्रादीन्युच्चार्य दहनादिकं सर्वं प्रेतकृत्यं कृतं चेत् सप्रेतस्तत्क्षणात् शूद्रत्वं याति । तदस्थिसंचयनमंत्रवद्दहनादिकार्य-करणत्वात् तेषां प्रायश्चित्तं पृथगेवानुक्तमपि विचारणीयं ॥ ॥

श्रीकृष्णाचार्यशिष्येण माधवाचार्यसूनुना
नृसिंहाचार्यपौत्रेण दादाख्येन करज्गिना ॥
वसिष्ठगोत्रिणा गोदातीरनासिकतिष्ठता
दत्तार्कोकारि स्वपरबोधाय क्षम्यतां बुधैः ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा प्रार्थये शोध्यतामिति ।

अनेन व्यंकटेशो मे प्रीयतां कुलदैवतं ॥
नभासिबहुले पक्षेऽनंगतिथ्यां कुजेह्नि
शशिग्रहरसभूयुक् शाककेब्दे विरोधिन्
व्यरचि खलु निबंधो दत्तपुत्रार्कसंज्ञो ।
विबुधचरकरज्गी कोनेरीत्याभिधेन ॥

इति जनस्थानस्थकरज्गीत्युपनामकनृसिंहाचार्यपौत्रेण माधवाचार्य-सूनुना विरचितो दत्तार्कः समाप्तिमगमत् ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥
॥ शके १७८९ प्रभवं नामाब्दे जेष्ठ कृष्ण ११ भृगुवासरे ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 244[b]; III 53[a].
Kane : *Hist. Dh.* I, pp. 558 and 702.